

COLLECTANEA
BVLLARII,

ALIARVMVE
SVMMORVM PONTIFICVM
CONSTITVTIONVM,

Necnon præcipuarum Decisionum,

QVÆ AB APOSTOLICA SEDE, ET SACRIS
Congregationibus S. R. E. Cardinalium Romæ celebratis
vsque ad annum 1633. emanarunt.

Auctore AVGVSTINO BARBOSA Lusitano, I. V. D.
Protonotario Apost. & insignis Ecclesiæ Vimaransenfis
Thesaurario Maiore.

LVGDVNI,

Sumptibus **LAVRENTII DVRAND.**

M. DC. XXXIV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

BALE

15

ILLVSTR.^{MO} ET REVER.^{MO}

D. D. MICHAELI
A CASTRO,

EPISCOPO VISENSI, A CONSILIIS
Status Regiæ Catholicæ Maiestatis, Bullæ S.
Cruciatae Commissario Generali, ac in Supre-
mo Regio Matritiano Consilio pro Regno Por-
tugalliæ integerrimo Consiliario,

AVGVSTINVS BARBOSA S. D.

IN tanta nostrorum omnium latitia de felicis-
sima tua in Episcopum Visensem promotione
gratulantium, & in tanta hominum omnis Or-
dinis predicatione virtutum tuarum, ILLVSTRIS-
SIME,

ET REVERENDISSIME DOMINE, qui à prima iam aetate expectationem tui omnibus eam excitasti, ut adequaturus eternam Maiorum tuorum gloriam esse videaris, nihil à me tibi dono posse mitti hoc tempore vel decentius tuo studio, vel conuenientius tuae Dignitati putavi, isto munere, in quo, quicquid Romani Pontifices, & Eminentissimi S. R. E. Cardinales pro bono Catholica Ecclesia, & ecclesiastica iurisdictionis regimine statuerunt, alphabetico ordine dispositum, & in libellum breui methodo congestum pro tuae Diocesis gubernio tibi offerendum existimaui. Etsi verò intelligo, me ceteris omnibus, qui fidelissimam tibi operam iam diu praestant, longè & ingenio, & virtute inferiorem esse; beneuolentia tamen, vel obseruatione potius erga Amplitudinem tuam ipsorum concedo nemini. Miror enim egregiam tuam indolem, sanctissimos, ac suauissimos mores tuos, admirabilem in administranda iustitia integritatem, assiduum in quocunque scientiarum genere studium, quibus ad excelsa, praecleara, illustraque dignitatis, & gloria plenissima magis aspiras. Neque id quidem facis, Excellentissimi Parentis tui, rebus praecclare, prudentérque gestis clarissimi Viri exhortationibus incensus; vel Maiorum etiam tuorum exemplo solum incitatus; quorum domi, forisque egregia facta, immortalitate dignissima, nulla unquam vel obscurabit memoria hominum, vel delebit obliuio: sed quadam propria & innata tibi virtute ductus, quam admirari potius debeo, quàm laudare. Accipe igitur, PRAESVL

ILLVSTRISIME,

ILLVSTRISIME, munusculum hoc, non ingrati animi indicium, & deuotionis mea erga Amplitudinem tuam monumentum: atque ut te colo, veneror, & obseruo; ita me ama, tuere, & protege. Vale. Vlysipone Kalendis Aprilis, 1634.

Vtriusque Iuris Doctori piissimo,
Auctori que peritissimo,

A N A G R A M M A.

AUGUSTINVS BARBOSA.
ARS AB AVGVSTO NVBIS.

H OEDERIS vt quondam subiit Penetra-
lia Moses,
Ante fores nubes mira columna stetit.
Plebs recutita stupet, de longè Numen adorans,
Et tremebunda quatit frigidus ossa pavor.
Interea Augustum Moses, de nube, Tonantem
Audit, & ad faciem mystica verba capit.
Egreditur tandem radians fulgore corusco,
Nec propiora oculi lumina ferre queunt.
Quid mirum, BARBOSA, tuum si splendeat Orbi
Ingenium, & radiis Numinis omne micet?
Quid mirum, Latiis si docta Volumina condis,
Laica quæ doceant, sacraque lura piis?
Legiferum insequeris Mosem, tu Lege peritus;
Atque in tradenda consulis Arte Deum.
ARS AB AVGVSTO NVBIS sic prodit, & inde
Eloquij mutuas lumina clara tui.

APPROBATIO.

Approbatio.

O s' infrascripti in sacrae Theologiae Facultate Magistri fidem facimus, perlectum à nobis Librum, qui inscribitur: *Collectanea Decisionum, quae ab Apostolica Sede, & sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium Romae celebratis usque ad annum 1633. emanarunt, Auctore AVGVSTINO BARBOSA, I. V. D. Lusitano*, nihilque in eo Fidei orthodoxae contrarium, aut dissonum animaduersum. Lugduni die 22. Decembris, 1632.

Fr. CLAVDIVS COCHET, Ord. Præd.

Fr. IOANNES PORTIER, eiusd. Ord.

SVMMA PRIVILEGII

Regis Christianissimi.

VD OVICVS XIII. Dei gratiâ Gal-
liarum, & Nauarræ Rex Christianis-
simus, singulari Priuilegio sanxit, ne
quis per vniuersos Regnorum suo-
rum fines, intra sex annos, à die finitæ
impressionis computandos, impri-
mat, seu typis mandandum curet, & venale habeat
Opus, quod inscribitur, *Collectanea Decisionum, quæ
ab Apostolica Sede, & sacris Congregationibus S. R. E.
Cardinalium Romæ celebratis vsque ad annum 1633.
emanarunt, Auctore AVGVSTINO BARBOSA,
I. V. D. Lusitano, præter LAVRENTIVM DVRAND,
Bibliopolam Lugdunensem, aut illos, quibus ipse
met concesserit. Qui secùs faxit, præter librorum
confiscationem, quater mille librarum illatione mul-
tabitur, vti latius patet in litteris datis Bellocairi,
10. Iulij, 1629.*

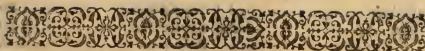
Ex mandato Regis

Sighatum

COVPEAV.

Desit excudi 1. Iunij 1634.

SERIES

SERIES TITVLORVM.

A			
 <i>Bbas.</i>	1	<i>Altare.</i>	31
<i>Commendatarius.</i>	7	<i>Alternatina.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ord. sancti Benedicti, & Congreg. Casin.</i>	8	<i>Ancilla.</i>	32
<i>Cisterciensis.</i>	9	<i>S. Andreas</i> } <i>Apostolus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Abbas</i> <i>Camaldulen.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Auellinus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Olinetanus.</i>	10	<i>Angelus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Antonij Viennens.</i>	11	<i>Anima.</i>	33
<i>Celestinus.</i>	<i>ibid.</i>	<i>S. Anna.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Montis Virginis.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Annata.</i>	34
<i>Abbatia.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Anniuersaria.</i>	33
<i>Abbatissa.</i>	12	<i>Annunciatio.</i>	34
<i>Absesse, Absens, Absentia.</i>	17	<i>Annus.</i>	35
<i>Abortus.</i>	16	<i>Antianitas.</i>	36
<i>Absolnere, Absolutio, Absolutus.</i>	18	<i>Antiphona.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Abusus.</i>	20	<i>S. Antoninus.</i>	37
<i>Acta.</i>	21	<i>S. Antonius.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Adiuncti.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Apostata.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Administratio.</i>	22	<i>Apostoli.</i>	38
<i>Administratores.</i>	23	<i>Apostolica Sedes.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Adscriptio, v. Ascriptio.</i>		<i>Appellantes, Appellare, Appellatio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Aduocati consistoriales.</i>	24	<i>ibid.</i>	
<i>Eius.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Approbare, Approbatio, Approbatus.</i>	41
<i>Affictuarij.</i>	26	<i>Aqua benedicta.</i>	43
<i>Affinitas.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Archidiaconus.</i>	44
<i>Aggregatio.</i>	27	<i>Archiepiscopus.</i>	47
<i>Agnus Dei.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Archipresbyter.</i>	48
<i>S. Albertus.</i>	28	<i>Archiuum.</i>	51
<i>S. Alexander.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Arma.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Alienare, Alienatio.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Ascriptio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Almutia.</i>	30	<i>Aspersorium.</i>	52
<i>B. Aloysius Gonzaga.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Assistentes, Assistentia, Assistere.</i>	
		<i>ibid.</i>	
		<i>Associatio.</i>	53
			53
			<i>Astro</i>

Series Titulorum.

<i>Astrologia.</i>	56
<i>E. Atto.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Auditor</i>	<i>Camera.</i>
	<i>Confidentiarum.</i>
	<i>Episcopi.</i>
<i>Auditores Rota.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Auenionen.</i>	58
B	
<i>Baculus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Baldachinum.</i>	59
<i>Baptismus.</i>	60
<i>Baricellus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Baro.</i>	61
<i>Beatificatio, eorum præcipue, de quorum canonizatione nunc agitur.</i>	
<i>ibid.</i>	
<i>Benedicere, Benedictio.</i>	66
<i>Beneficiatus.</i>	67
<i>Beneficium.</i>	69
<i>Beneficium</i>	<i>Curatum.</i>
	<i>Simplex.</i>
	<i>Inrispatronatus.</i>
	<i>Regulare.</i>
	<i>Seminario uniedum.</i>
<i>S. Bernardinus.</i>	78
<i>S. Bernardus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bigamus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Biretum.</i>	79
<i>Blasphemi.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bona.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Breniarium.</i>	80
<i>S. Brigitta.</i>	82
<i>Bulla.</i>	<i>ibid.</i>

C

<i>Cadaver.</i>	84
<i>Cacus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Calestini.</i>	85
<i>Caremonia.</i>	87
<i>Caremoniale.</i>	85

<i>Camaldulenses.</i>	87
<i>Camerariatus.</i>	88
<i>Camerarius.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Campana.</i>	90
<i>Cancellaria.</i>	91
<i>Cancellarius Episcopus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Candela.</i>	93
<i>Candelabrum.</i>	94
<i>Canon.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Canonicatus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Canonicus.</i>	97
<i>Canonicus</i>	<i>Vicarius, seu locumtenens.</i>
	<i>Protonotarius.</i>
	<i>Pœnitentiarius.</i>
	<i>Theologus.</i>
	<i>Absentes, & nō residētes.</i>
	<i>Præcedentes.</i>
	<i>Associates Episcopum.</i>
	<i>Assistentes.</i>
	<i>Cathedralis.</i>
	<i>Collegiata.</i>
	<i>In Ecclesia.</i>
	<i>In choro.</i>
<i>Canonici</i>	<i>In Capitulo.</i>
	<i>Regulares.</i>
	<i>Lateranenses.</i>
	<i>Præmonstratenses.</i>
	<i>Regulares.</i>
	<i>S. Saluatoris.</i>
	<i>S. Crucis Conimbricens.</i>
	<i>Senatores S. Georgij in Alga.</i>
	<i>Canonizatio.</i>
	<i>Cantiones.</i>
	<i>Cantor Dignitas.</i>
	<i>Cantores Musici.</i>
	<i>Capella.</i>
	<i>Capellania.</i>

Series Titulorum.

Capellania.	137	S. Clara.	ibid.
Capellanus.	140	Claais.	ibid.
Capitulares, Capitularia.	142	Claustra.	173
Capitulum.	143	Claustales.	ibid.
Capitulum Sede vacante.	146	Clausura.	ibid.
Cappa.	149	Clericus.	175
Capfa.	150	Camera Apost.	183
Capuccini.	ibid.	Doctrina Christiana.	ibid.
Capuccium.	152	Ministrantes infir-	
Carcer.	154	mis.	184
Carceratio, Carceratus.	153	S. Pauli.	ibid.
Cardinalis.	154	Re-	
Carmelita.	157	gula-	
Carmelita discalceati.	ibid.	Minores.	185
S. Carolus.	158	Canonica-	
Carthusiani.	160	res.	
S. Cassianus.	161	Samaſcha.	ibid.
S. Cassimirus.	ibid.	Theasini.	187
Cassinenſes.	ibid.	Societatis Iesv.	190
Casus reſervati.	158	Congregationis Matris Dei	
S. Catharina.	ibid.	Luca.	188
Cathedralis.	162	Pauperes Cōgregationis Ma-	
Cathedraticum.	ibid.	tris Dei ſcholarū piarū.	189
Caudatarius.	163	Clerus.	192
Causa.	ibid.	Clerus Ecclesia cathedralis.	193
Celebrans, Celebrare.	165	Coad-	
Celle.	166	intor	
Census.	167	Archiepiſcopi, & Episcop.	ibid.
Cereus.	ibid.	Reſtoris Parochialis.	195
Charitativum ſubſidium.	168	Dignitatis, vel Canonici.	ibid.
Chorus.	ibid.	Coadiutoria.	199
Chriſma.	ibid.	Coadiutrix.	198
S. Chriſtophorus.	ibid.	Coadiutus.	199
Ciminiarcha.	169	Cameterium.	87
Cineres.	ibid.	Cognatio ſpiritualis.	199
Circulus.	170	Cognitio.	201
Ciſterciensēs		Collatio, Collator.	202
Monachi.	ibid.	Collectores.	ibid.
Reformati.	171	Collegiata.	203
Citatio.	172	Collegium.	204
		B. Collitta.	ibid.
		Collocutoria.	ibid.
		Coloni.	205
		Color.	ibid.
		Commemoratio.	ibid.

Commenda,

Series Titulorum.

<i>Commenda, Commendatarius.</i>	206
<i>Commendatitia littera.</i>	207
<i>Commensales Pape.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Commissarius Camere.</i>	208
<i>Commissio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Communicantes, Communicatio.</i>	209
<i>Communitas.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Compostellana Ecclesia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Conceptio B. Virginis.</i>	210
<i>Concessio.</i>	211
<i>Concilia generalia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Concilium</i> { <i>Tridentinum.</i>	<i>ibid.</i>
	{ <i>Proninciale.</i> 212
<i>Concionator, v. Predicator.</i>	
<i>Concordia.</i>	213
<i>Concubinarus Clericus.</i>	214
<i>Concursus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Confessarius.</i>	216
<i>Confessarius Monialium.</i>	218
<i>Confessio.</i>	221
<i>Confessionalia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Confirmationis Sacramentum.</i>	223
<i>Confraternitas.</i>	224
<i>Confratres.</i>	227
	{ <i>Sanctissima Inquisi-</i>
	<i>tionis.</i> <i>ibid.</i>
<i>Congregatio</i> { <i>Pro sacris ritibus.</i>	228
	{ <i>Pro interpretatione Cō-</i>
	<i>cilij Trident.</i> 229
	{ <i>Capitulares.</i> 230
<i>Congregationes</i> { <i>Diuerforum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Conradus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Consecratio.</i>	231
<i>Conseruator.</i>	232
<i>Consilium.</i>	234
<i>Constantinus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Constitutio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Consuetudo.</i>	237
<i>Controuersia.</i>	248

<i>Conuersa.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Conuertita.</i>	249
<i>Corpus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Corporis Christi festinitas.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Credo.</i>	250
<i>Cruciata.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Crux.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Cura animarum.</i>	252
<i>Curati.</i>	253
<i>Cursores Pape.</i>	255

D

<i>D</i> <i>Amna.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Dans.</i>	256
<i>Datarius.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Debitor, Debitor.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Decanatus, Decanus.</i>	257
<i>Decima.</i>	258
<i>Declarationes Sacr. Congreg. Concil.</i>	
<i>v. Congregatio pro executione.</i>	
<i>Decretum.</i>	259
<i>Dedicatio.</i>	261
<i>Defunctus.</i>	<i>ibid.</i>
	{ <i>Missa, v. Missæ de-</i>
	<i>functorum.</i>
<i>Defunctorum</i> { <i>Officium, v. Offi-</i>	
	<i>cium defunctorum.</i>
<i>Delictum.</i>	263
<i>Denunciationes matrimoniales.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Deposito.</i>	264
<i>Depositum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Derogatio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Deuotio.</i>	265
<i>Diaconus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Didacus.</i>	266
<i>Dies.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Dignitas.</i>	267
<i>Dimissorie.</i>	272

Disfmem

Series Titulorum.

Dismembrare.	274	Eleemosyna.	ibid.
Dispensare, Dispensatio, Dispensatus.		S. Elisabetha.	300
ibid.		S. Emerentiana.	ibid.
Distributio.	278	Emolumenta.	301
Docentes.	283	Episcopus.	ibid.
Doctor, Doctoratus.	ibid.		
Doctrina Christiana.	284		
Domini temporales.	285		
Dominica dies.	ibid.		
S. Dominicus.	ibid.		
Domus.	286		
Donare, Donatio.	ibid.		
Dos, sive Dotales, eleemosyna Monia-			
lium.	ibid.		
Ducata.	287		
Dulcissima.	ibid.		
Duellum.	ibid.		

E

E <i>Ecclesia.</i>	288
{ <i>Romana.</i>	290
{ <i>Lateranensis.</i>	<i>ibid.</i>
{ <i>S. Petri de Vrbe.</i>	291
{ <i>S. Maria Maioris.</i>	<i>ibid.</i>
{ <i>Parochialis.</i>	292
{ <i>v. Parochialis Ecclesia.</i>	
{ <i>Collegiata, v. Collegiata</i>	
{ <i>Ecclesia.</i>	
{ <i>In Metropolitanas erectæ.</i>	291
{ <i>In Cathedralis erectæ.</i>	292
<i>S. Edmundus.</i>	293
{ <i>Pro visitatione, & aliis.</i>	
{ <i>294</i>	
{ <i>Concursus ad Parochialem.</i>	
{ <i>ibid.</i>	
<i>Eiectus.</i>	295
<i>Eiectio.</i>	296
<i>Eiectio Papæ.</i>	298
<i>Electio, Eligentes.</i>	299

Series Titulorum.

<i>iores.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Excommiffa.</i>	349
<i>Excommunicare, Excommunicatio,</i>	
<i>Excommunicatus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Executio, Executor.</i>	350
<i>Exemptio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Exequia.</i>	351
<i>Expectativa.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Expensa.</i>	352
<i>Exploratio.</i>	<i>ibid.</i>

F

F <i>abrica.</i>	352
<i>Facultas.</i>	353
<i>Familia, Familiaris, Familiaritas.</i>	
354	
<i>B. Felix de Cantalicio.</i>	355
<i>Feria V. in Cæna Domini.</i>	356
<i>Festinitates.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Festum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Fidei profectio.</i>	361
<i>Filius.</i>	<i>ibid.</i>
<i>SS. Firmus, & Rusticus.</i>	365
<i>Fiscalis.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Flavia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Forma.</i>	366
<i>Forum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Francisca.</i>	368
<i>S. Franciscus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Frater.</i>	369
<i>Religiosi in communi.</i>	369
<i>& Sorores Tertiorum Ordinum in communi non viuentes.</i>	371
<i>S. Antonij Viennen.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Spiritus in Saxia.</i>	372
<i>S. Ioannis Hierosolymitani.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Predicatores.</i>	373

<i>S. Francisci Claustrales, Obferuantes, & Capuccini.</i>	
374	
<i>Sanctiffima Trinitatis redemptionis captiuorum.</i>	
379	
<i>B. Maria de Mereede redemptionis captiuorum.</i>	381
<i>Seruorum B. Maria.</i>	382
<i>Congregationis pauperum Iefuatorum.</i>	383
<i>S. Ambrofij ad nemus.</i>	384
<i>Minimi sancti Francisci de Paula.</i>	<i>ibid.</i>
<i>B. Ioannis Dei:</i>	385
<i>Mendicantes, v. Mendicantes.</i>	

<i>Fructus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Funalia.</i>	386
<i>Functiones Episcopales.</i>	387
<i>Fundatio, Fundator.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Funerale.</i>	388

G

B. G <i>aletanus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Geltrudis.</i>	389
<i>S. Geminianus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Generalis.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Genuflectere.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Gloria in excelsis Deo.</i>	390
<i>Gradus Doctoratus, v. Doctoratus gradus.</i>	
<i>Græci.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Gratia.</i>	391
<i>Gratificatio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Gubernator.</i>	<i>ibid.</i>
<i>B. Guilielmus Aquitania Dux.</i>	
393	
<i>Habitus.</i>	

Series Titulorum.

H

H abitus.	ibid.
Hebdomadarius.	394
Hebraus.	395
Hares.	396
Harefis.	ibid.
S. Hermes.	ibid.
Hispania.	397
S. Homobonus.	ibid.
Homicida, Homicidium.	ibid.
Hora Canonica.	398
Hospitalarius, Hospitale.	ibid.
S. Hugo.	400
S. Hyacinthus.	ibid.
Hymnus.	ibid.

I

S. I acobus.	401
I anuarius.	ibid.
S. Ignatius Lojola.	402
Illegitimatio.	ibid.
Imago.	403
Immemorialis.	405
Immunitas.	403
Impedi- mentum	<div> <div>Affinitatis.</div> <div>Cognitionis spiritualis, v.</div> <div>Cognatio.</div> </div>
Indulgentia.	406
Infirmus.	407
Inimicitia.	ibid.
Inquisitores heretica prauitatis.	
ibid.	
Inquisitus.	410
Insignia.	ibid.
Instigator.	411
Institutio.	ibid.
Interessentia.	ibid.
Interstitia.	412
Intorstitia.	413

S. Ioachimus.	ibid.
B. Ioannes.	ibid.
S. Iosephus.	414
Irregularitas.	ibid.
Iubilaum.	415
Iudai, v. Hebræi.	
Iudex.	ibid.
S. Iulianus.	416
Iuramentum, Iurans, Iurare.	ibid.
Iurati.	ibid.
Iurisdictio.	417
Ius.	ibid.
Iuspatronatus.	418

L

L aicus.	421
Lapis.	ibid.
Latinus.	422
Laudum.	ibid.
Laurentius.	ibid.
Lectio.	ibid.
Leetor S. Scriptura.	425
Legatum.	ibid.
Legatus.	426
Legitimus.	ibid.
S. Leonardus.	ibid.
S. Leopoldus.	ibid.
Libri.	427
Licensia.	ibid.
Licentia quoad Moniales.	431
Limina Apostolorum.	432
Litania.	433
Littera Apostolica.	434
Litteratura.	ibid.
Locus.	ibid.
Locumtenens.	ibid.
S. Luarius.	435
S. Ludonicus.	ibid.
Lumina.	ibid.

Series Titulorum.

M

M	Agi- ster	Ceremoniarum.	436
		Capella.	437
		Chori.	ibid.
		Schole, sine ludi inter- varij.	ibid.
		Magistratus.	438
		Mandatarins.	439
		Manna.	ibid.
		Mansionarius.	ibid.
		Mamutentio.	440
		S. Margarita.	ibid.
		B. Maria { Magdalena de Pazzis.	ib.
		Tiphernaten.	ibid.
		Martyrologium.	441
		Matrimoniales cause.	ibid.
		Matrimonium.	ibid.
		Matutinum.	446
		S. Maurus.	447
		S. Medicus.	ibid.
		Memorialia.	ibid.
		Mendicantes Religiosi.	ibid.
		Mensa.	450
		Metropolitanus.	ibid.
Miles	{	Secularis.	451
		Regularis.	ibid.
		S. Benedicti de Anis.	ibid.
		S. Iacobi de Alcantara.	452
		S. Maria de Calatrana.	ibid.
		S. Iacobi de Spatha.	ibid.
		S. Ioannis Hierosolymitanus.	ibid.
Milites	{		453
		B. Maria de Monte Carme- lo.	454
		S. Lazarus.	ibid.
		Militia Christiana.	455
		S. Spiritus.	ibid.
		S. Stephani.	456

Minister Generalis de Observantia.	
ibid.	
Miracula.	ibid.
Missae.	ibid.
Missae {	
Conventualis.	462
Defunctorum.	ibid.
Missae propriae.	463
Missarum {	
Reductio.	459
Eleemosyna.	460
Missale.	464
Mitra.	ibid.
Mitra & Baculi usus conceditur.	465
Monachus.	466
S. Basilij.	467
Cassinenses.	ibid.
Camaldulenses, v. Ca-	
maldulenses.	
Cistercienses, v. Cister-	
cienses.	
B. Mariae Montis Virgi-	
nis.	469
Monachi {	
Carthusiani, v. Carthu-	
siani.	
Sylvestrini.	470
Celestini, v. Cele-	
stini.	
Olivetani.	ibid.
Eremita S. Hieronymi.	
471.	
Monasteria.	ibid.
Monasteria Monialium.	473
Moneta.	474
Monialis.	ibid.
S. Clara.	479
Moniales {	
Supranumeraria.	483
Proprietaria.	484
Moniales alloqui quando quis prohi-	
beatur.	482
Monia	

Series Titulorum.

Monialium	Clausura circa egressum.	
	481	
	Translatio.	484
	Confessarius, v. Con-	
	fessarius Monialium.	
	Dotes, v. Dos, seu Do-	
	tales eleemosynæ	
	Monialium.	

Modestio.	485
Monitoriales litteræ.	486
Monoculus.	ibid.
Mozzetta.	ibid.
Mulier.	ibid.

N

N Aufragantes.	488
Negotiatio.	ibid.
Nepos.	ibid.
S. Nicolai Manna, v. Manna.	
Nominatio.	489
Notarius.	ibid.
Novitia.	490
Novitius.	491
Numerus.	492
Nuncius Apostolicus.	493
Nundine.	ibid.
Nuptiæ.	494

O

O Blati.	ibid.
Oblationes.	ibid.
Officiales.	496
Officium {	Divinum. 497
	Defunctorum. 499
Officio propria.	501
Olea sacra.	509
Onus.	510
Optare, Optio.	ibid.
Oratio.	511

Orator.	512
Oratorium.	511
Ordinare, Ordinari.	514
Ordinarius.	512
Ordinatio, Ordinatus.	517
Ordo.	ibid.
Ornamenta.	519
Ostarius.	ibid.

P

P Allium.	ibid.
Palma.	520
Papa.	521
Paramenta.	520
Parochia.	521
Parochialis.	522
Parochianus, Parochus.	528
Parvulus.	537
Paschalis.	ibid.
Passio.	ibid.
Pater.	ibid.
Patientia.	538.
Patriarcha.	ibid.
Patrimonium.	ibid.
Patronatus.	540
Patronus.	ibid.
Pauper.	541
Pax.	ibid.
Pecunia.	542
S. Pelinus.	543
Pensio.	ibid.
Permutatio.	544
Persona.	545
Pestis.	ibid.
S. Petrus.	ibid.
S. Philippus.	546
Pictura.	ibid.
S. Placidus.	ibid.
Plebanus.	ibid.

Series Titulorum.

Pluvialis.	547	Protonotarius.	ibid.
Pæna.	ibid.	Prouisus.	590
Pænitentiarium.	549	Publicatio.	592
Pontificalia.	553	Puella.	ibid.
Populus.	554	Puer.	594
Portingherium.	ibid.	Pulvinar.	ibid.
Portio.	555		
Portionarius.	554		
Possessio.	556	Q Vadragenaria.	595
Præbenda.	557	Q Questuarij.	ibid.
Præcedentia.	559	Q uarta.	ibid.
Præceptum.	562		
Prædicare, Prædicatio.	ibid.		
Prædicator.	563		
Pradium.	565		
Prælatus.	566		
Præpositus.	ibid.		
Præscriptio.	568		
Præsentatio, Præsentatus.	ibid.		
Præces.	569		
Presbyter.	ibid.		
Prima tonsura.	570		
Primas.	ibid.		
Primicerius.	571		
Prior.	ibid.		
Prioratus.	ibid.		
Privatio.	573		
Privilegium.	ibid.		
Probatio.	578		
Processio.	ibid.		
Processus.	582		
Procuratio.	ibid.		
Procurator.	583		
Profectio { Fidei.	584		
Profectio { Regularis.	ibid.		
Profectus.	586		
Promotus.	587		
Prophanare.	ibid.		
Propina.	ibid.		
		R	
		S. R Aphæli.	596
		R atio.	ibid.
		S. R aymundus.	597
		Reconciliatio.	ibid.
		ReCTOR.	ibid.
		Redditus annui.	549
		Referendarius.	ibid.
		Regressus.	600
		Regula Caremoniales.	ibid.
		Regularis { Confessor.	607
		Regularis { Prædicator.	610
		Regulares.	600
		{ Quoad Processiones.	611
		{ Quoad Præcedentiam.	613
		{ Cum Monialibus alloquen-	
		Regula- { tes.	614
		res { Transcensentes ad aliam.	615
		{ Quoad sepulturam.	ibid.
		Religio.	616
		Religiosus.	617
		Reliquia.	618
		Renunciatio Nouitij.	619
		Reservatarius, Reservatio.	620
		Residere.	ibid.
		Resignans, Resignatio.	622
		Restitutio.	623
			Reuelare.

Series Titulorum.

<i>Reuelare.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Rex.</i>	624
<i>S. Riccardus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Rochettum.</i>	625
<i>S. Rochus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Roma.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Romualdus.</i>	626
<i>Rosarium.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Rota.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Rupertus.</i>	<i>ibid.</i>

S

S <i>Abbatum sanctum.</i>	627
<i>Sacerdos, Sacerdotium.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Sacrista, Sacristia, Sacristanatus.</i>	
629	
<i>Satellites.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Scholaris.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Scholaſtria.</i>	630
<i>Scriptura.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Sedes.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Seminarium.</i>	631
<i>Seminario contribuere qui teneantur,</i>	
<i>vel non.</i>	633
<i>Senectus.</i>	635
<i>Sententia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Sepultura.</i>	636
<i>Sigillum.</i>	637
<i>Simonia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Societas.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Sodomia.</i>	638
<i>Sollicitantes mulieres in confessione.</i>	
<i>ibid.</i>	
<i>Soror.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Spolia.</i>	639
<i>Sponsus.</i>	640
<i>Stabilia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Stanislaus.</i>	<i>ibid.</i>

<i>Statutum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Stigmata S. Francisci.</i>	642
<i>Stola.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Studium.</i>	643
<i>Subcantor.</i>	644
<i>Subcollector.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Subdelegare.</i>	645
<i>Subdiaconus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Subdiaconi Apostolici.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Subsidium.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Substitutus.</i>	646
<i>Suffraganeus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Superior Regularis.</i>	647
<i>Suppressio.</i>	648
<i>Suspectus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Suspensus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Synodales.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Synodus.</i>	649

T

T <i>Abellæ.</i>	650
<i>Tauri.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Tempus.</i>	651
<i>S. Teresa.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Tertiaria, & Tertiarij.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Testamentum, Testari, Testator.</i>	
653	
<i>Testes.</i>	654
<i>Theologia, Theologus.</i>	655
<i>Theſaurarius Papa.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Thomas.</i>	656
<i>Thuribulum, Thurificatio, Thurifi-</i>	
<i>cari.</i>	657
<i>Titulus sanctissimæ Crucis.</i>	659
<i>Tituli Cardinalium.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Transitus Religiosus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Translatio.</i>	660
<i>Triennium.</i>	661

Vacantia,

Series Titulorum.

V		<i>Vicary generalis precedentia, & Jo-</i>	
		<i>cus.</i>	666
V	<i>Acantia, Vacatio.</i>	<i>Vicecancellarius.</i>	<i>ibid.</i>
	<i>Vagus.</i>	<i>Vicelegatus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Valentia.</i>	663	<i>Vicinior Episcopus.</i>	680
<i>Valor.</i>	<i>ibid.</i>	<i>S. Victorinus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Vasa.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Victualia.</i>	<i>ibid.</i>
<i>S. Vbaldus.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Vidua.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Verficuli.</i>	664	<i>S. Vincentius.</i>	681
<i>Vespera.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Visitare Episcopus quando possit.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Vestis, v. Habitus.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Episcopus quando possit Ec-</i>	
	<i>Papa.</i>	<i>clesias, & loca Regula-</i>	
	<i>Generalis Episcopi.</i>	<i>rium.</i>	683
	<i>Generalis Episcopi quem</i>	<i>Capitulum quando possit</i>	
	<i>habeat potestatem.</i>	<i>Sede vacante.</i>	686
	<i>Capitularis Sede vacante.</i>	<i>Visitatio, Visitator.</i>	<i>ibid.</i>
	671	<i>Vnio.</i>	688
<i>Vicarius</i>	<i>Capitularis quam habeas</i>	<i>Votum.</i>	689
	<i>auctoritatem.</i>	<i>Vox.</i>	<i>ibid.</i>
	673	<i>S. Vrsula.</i>	690
	<i>Foranens.</i>	<i>Vsurpatio iurisdictionis.</i>	<i>ibid.</i>
	675	<i>Vsus.</i>	<i>ibid.</i>
	<i>Perpetuus Parochialis.</i>	<i>Vxor.</i>	691
	676		
	<i>Amonibilis Parochialis.</i>		
	678		
	<i>Regularis.</i>		
	679		

F I N I S.

COLLE

COLLECTANEA DECISIONVM,

*Quæ ab Apostolica Sede, & sacris Congregationibus
S. R. E. Cardinalium Roma celebratis vsque
ad annum M. DC. XXXIII.
emanarunt.*

A

ABBAS I.

BBAS litteris Apost. non expeditis se in ad-
ministracione monasterij ingerere non debet.
Iulius II. *constit. 4. incip. Romani*, 5. *Kalend.*
Augusti 1505.

Abbas pro Monacho in causis capitalibus non
auditur, nisi Monacho in carcere constitu-
to. Iulius II. *const. 24. incip. Fide*, 29. *Decem-*
bris 1510.

Abbas non priuatur, etiam in criminibus notoriis, nisi ei præmissa
prius defensione. Leo X. *const. 7. incip. Et si*, 4. *Kalend. Iulij 1514.*

Abbas semel benedictus cum vsu bireti si transferatur ad aliam Ab-
batiam habentem vsum Mitræ, non indiget alia benedictione, sed
potest per seipsum Mitram capere. Sacra Congregatio Rituum
in Bituntina, 25. *Februarij 1606.*

Abbas, qui est benedictus, vel qui ex priuilegio Sedis Apost. habet
vt Pontificalia exercere possit, ac. si esset benedictus, potest omnia

A. sacra

sacra benedicere, illis exceptis, in quibus vnctio requiritur. Sacra Congregatio Concilij Trident. teste Soar. *de Religion. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 30. num. 2.*

Abbas benedictionem ab Episcopo recipere debet, non autem ab aliis Abbatibus aliàs benedictis. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 6. Decembris 1631.*

Abbas non benedictus non potest ex priuilegio concesso Abbatibus benedictis celebrandi pontificaliter, & Pontificalia exercendi, in eorum Ecclesiis hæc exercere, & tantò minus extra eorum Ecclesias. S. Congreg. Rit. *in Pampilonen. 8. Maij 1617.*

Abbati igitur non benedicto indulgetur vt possit benedicere paramenta, & similia, quæ non requirunt Oleum sanctum, vel sacram Vnctionem pro seruitio locorum suæ iurisdictioni subiectorum. S. Congr. Rit. *in Constantien. 18. Februarij 1617.* Non tamen poterit in eius Ecclesia has benedictiones facere pro vsu Ecclesiarum secularium sibi non subditarum. Ead. S. Congr. Rit. *in Cremen. 24. Augusti 1609.*

Abbas vtcunque benedictus quamuis benedicere non valeat ea in quibus vnctio requiritur, tamen idipsum efficere poterit, si specialibus Sedis Apost. priuilegiis, quibus Concilium nequaquam derogar, muniti fuerint. S. Congr. Conc. *sub die 10. Septembris 1614.*

Abbas nec etiam in locis sibi pleno iure subiectis, aut de iure patronatus, potest consecrare Calices, patenas, aut similia, in quibus requiritur sacra Vnctio, nisi hoc habeat in specie sibi concessum à Sede Apost. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 6. Decembris 1631.*

Abbares, Priores, Guardiani, & alij Religionum Prælati, etiam ex Societate Iesv, habentes priuilegia benedicendi vestes sacras, cœmeteria, & similia, dicto priuilegio vti non possunt, nisi in iis rebus, in quibus sacra Vnctio non adhibetur, & pro seruitio dumtaxat monasteriorum, & Ecclesiarum propriarum. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 13. Martij 1632.*

Abbas habens priuilegium vt ea omnia, quæ spectant ad Episcopum, possit exercere, non potest tamen Chrisma conficere, nec sacros Ordines, cum ea, quæ sunt Ordinis, requirant speciale mandatum. S. Congr. Conc. teste Sellio *in select. canon. cap. 18. n. 10.*

Abbas non potest vti facultate conferendi S. Confirmationis Chrisma, nisi ordinarius loci consenserit, & quemadmodum, & quandiu placuerit ei. S. Congreg. Conc. teste Quarant. *in sum. Bullarij, verbo Ordo, pag. mibi 501. vers. possunt etiam ex priuilegio.*

Abbas

Abbas postquam benedictionis munus, & sacerdotalem Ordinem suscepit, potest Tonsuram, & minores Ordines secularibus Episcopi iurisdictioni subiectis conferre, si modò ipsius Episcopi consensus accedat, itaque pro se quisque ab eodem Episcopo litteras dimissorias impetrauerint, ita ut satis non sit id generatim ab Episcopo fuisse concessum, sed hac concessione singulis opus sit. Potest etiam ipse Abbas eosdem Ordines conferre aliis Regularibus, qui dimissorias speciales suorum superiorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerint, ac præterea aliis secularibus, qui aliorum Episcoporum iurisdictioni subiecti sint, dummodo superiorum dimissorias attulerint, & specialem consensum Episcopi loci, in quo Ordines huiusmodi cupiunt suscipere. S. Congr. Conc. *sub die 7. Septembris 1593.* testibus Ioan. Baptista Confettio in *collect. priuileg. fol. 136.* Quarant. in *sum. Bullarij, verbo Ordo, prope fin. vers. Abbasibus*, Ioan. Baptista Tiber. in *instruct. pro ordinandis, cap. 7. quæst. 48. in fine*, Grilenzon. *conf. 142. num. 52.* nouissimè Ascan. Tamburin. *de iure Abbatum tom. 2. disp. 2. quæst. 7. ex num. 3.* Sed horum Doctorum attestationi minime videtur credendum, cum reperiatur contrarium fuisse resolutum de ordine Clementis III. per sacram Ror. ut est apud Seraphin. *decisi. 985.* quem sequutus fui *de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 3. num. 1. & de iure ecclesiast. lib. 1. cap. 18. de Abbasibus, vers. unde cum iam.* Et nouissimè S. Congregatio Episcoporum & Regularium, Eminentissimo Cardin. Giptio referente, *sub die 27. Iunij 1631.* censuit Thomam Narduceium Camplen. promotum ab Abbate de Carropoli Ordinis Celestini cum litteris dimissorialibus Vicarij generalis Camplen. eidem Abbati directis esse malè promotum, atque ideo indigere noua promotione.

Abbas si cessante priuilegio, ac etiam benedictione aliquem tonsurauerit, is talis debet denuo tonsurari. S. Congr. Concil. *sub die 8. Maij 1627.*

Abbas de iure conferre potest Ordines suis subditis, licet non sit benedictus. S. Congr. Conc. *sub die 16. Februarij 1619.*

Abbas alicuius Abbatiz exemptæ non potest Ordines in ea conferre, licet sit Episcopus, secus si Abbatia est nullius, quia habet populum. S. Congr. Conc. *sub die 8. Augusti 1621.*

Abbas concedere non potest litteras dimissorias, etiamsi probeatur Abbatiam esse in statu nullius diocesis. S. Congr. Conc. in *Theatina, 11. Septembris 1621.* Verùm nouissimè cum RR. Patres Ordinis.

dinis Catthufiani supplicarint facram Congr. Epifcop. & Regular. pro reuocatione cuiusdam Ordinis ab eadem facra Congr. emanati, & directi Priori monafterij S. Stephani de Bufco ne auderet dimifforias concedere ad Ordines fubditis fecularibus eiusdem monafterij, attento quòd decifionibus, & fententiis Rotalibus fuerat iam refolutum, dictum monafterium ex donationibus Apoftolica, & ordinaria auctoritate confirmatis habere proprium territorium, & in fuos fubditos exercere omnimodam iurifdictionem. Eadem igitur S. Congr. *sub die 18. Iunij 1632.* Eminentiffimo Giptio referente, cenfuit reuocandam & tollendam effe, prout reuocauit, fufpentionem, per quam prædicto Priori Carthufienfi monafterij S. Stephani de Bufco ab eadem S. Congr. prohibitum fuit, *sub die 21. Februarij 1631.* concedere litteras dimifforiales ad Ordines fubditis propriis fecularibus.

Abbas licèt exemptus, & habens priuilegium vfus Pontificalium, non poteft illis vti extra monafterium; nifi de licentia ordinarij. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 6. Decembris 1631.*

Abbas non debet associari ex fua domo, nec excipi cùm ad pontificaliter celebrandum vadit, feu ad Ecclefiam accedit folemniter celebraturus, quia Cxtemoniale de Epifcopis loquens in hoc cafu non comprehendit Abbates. S. Congr. Rit. *in Hispaniarum S. Ioannis de Penia, 11. Decembris 1613.*

Abbas in fua Ecclefia celebrans poteft populo folemniter benedicere, fed non in præfentia Epifcopi. Et quamuis habeat vfum Mitræ & Baculi, & folemniter populo inter Miffarum folemnia benedicere poffit, tamen priuatam benedictionem per viam fubditis dare non poteft. S. Congr. Rit. *in Eugubina, 17. Iulij 1604.*

Abbas, feu Prior habens vfum Mitræ, & Baculi, fuos miniftros habere debet, dum folemniter celebrat, videlicet Diaconum, & Subdiaconum, qui in Miffa cantaturi fint Epiftolam, & Euangelium, & vnum Capellanium cum Pluuiali, qui affiftat ad librum, & aliquos Clericos, & Miniftros cum cotta: non autem habere poteft duos Diaconos affiftentes, ficut habet Epifcopus quando celebrat. S. Congr. Rit. *in Firmiana, 28. Ianuarij 1606.* Et biteto nigro fub Mitra vti poteft, non autem alterius coloris, nec poteft vti baldachino, *ibidem.*

Abbas Ecclefie fecularis collegiatæ, & ab ordinario exemptæ, ac Sedi Apoft. immediatè fubiectæ, vfum Mitræ habens dum in fua Abbatiali Ecclefia fibi pleno iure fubiecta diuinis folemniter intereft,

terest, potest absente Episcopo suos Canonicos assumere ad sibi assistendum, & eandem in eos iurisdictionem exercere, quam Episcopus exercet in suos. S. Congr. Rit. in *Alexandrina S. Petri in Broglio*, 7. Februarij 1604.

Abbas licet exemptus, & habens privilegium vsus Pontificalium, non potest illis uti extra monasterium, nisi de licentia ordinarij. S. Congr. Rit. in *Cameracens.* 6. Decembris 1631.

Abbas debet incedere in Ecclesia in habitu decenti, & non Camerali. S. Congr. Rit. in *S. Severini*, 9. Maij 1609.

Abbati titulari habenti iurisdictionem quasi Episcopalem cum vsu Mitrae & Baculi, non licet deferre Mittam extra proprias eorum Ecclesias per dioeceses ordinariorum absque speciali indulgentia Sedis Apost. nec sine, nec cum licentia ordinariorum. S. Congreg. Rit. in *Fornacen.* 2. Augusti 1631.

Abbas in processionibus extra suam Ecclesiam, & Conuentum, non potest uti Mitra & Baculo, nec etiam ante se deferri facere. S. Congregat. Rit. in *Eugubina*, 17. Iulij 1604.

Abbas ad quem spectat in processionibus deferre sanctissimum Sacramentum, & Reliquias, si noluerit, aut non potuerit, non potest alteri suo arbitrio delegare, sed vnus ex Presbyteris secularibus succedit. S. Congregat. Rit. in *Firmana terra S. Victoria*, 21. Maij 1618.

Abbas exemptus in Ecclesia suae iurisdictioni subiecta Episcopo praesente debet sedere in sede inferiore Episcopi, & sine ornatu, vel apud Episcopum a sinistris, vel è conspectu Episcopi, in loco tamen inferiore respectu sedis Episcopi. S. Congr. Rit. in *Aquilana*, 18. Martij 1617.

Abbates quando plures sunt in eodem loco habentes clerum distinctum, debent in processionibus incedere quisque cum suo clero, & in suo loco. S. Congr. Rit. in *Nucerina Gualdi*, 19. Ianuar. 1613.

Abbates benedicti cedere debent Canonicis capitulariter & processionaliter incedentibus. S. Congr. Rit. in *Valuen.* 8. Iulij 1602.

Abbas, qui habet in suo territorio iurisdictionem priuatiue ad Episcopum, debet tam eos, qui licentiam ad praedicandum obtinere volunt, quam eos, qui ad confessiones approbandi sunt in Ecclesiis Abbati subiectis, ipsi Episcopo offerre. S. Congr. Conc. in *Calaritana*, teste Sellio in *selectis canonicis cap.* 18. n. 15.

Abbas non potest Synodum celebrare nisi habeat prouinciam. S. Congr. Conc. sub die 17. Augusti 1626.

Abbas populum non habens, etiam quòd exemptus non sit, non tenetur accedere ad Synodum diocesanam, nisi aliqua causa rationabilis adesset, vel consuetudo inualuisset ut accederet. Gloss. & Abb. in cap. *super his, de maior. & obed. S. Congr. Conc. teste Sello d.c. 18. num. 20.*

Abbati, qui exercet iurisdictionem in aliquo territorio ex consuetudine immemoriali confirmata à Sede Apost. non obstat decretum Conc. *sess. 7. cap. 8. de reform.* quin possit visitare Ecclesias. S. Congr. Conc. teste Rot. in *Salamantina iurisdictionis*, 9. Maij 1594. coram Cardinale Seraphino.

Abbas ob id, quòd ius conferendi aliquam Parochialem habet, in eius vacatione nullum examinis edictum proponere potest, nec illius officij partem aliquam attingere, sed id pertinet ad ordinarium, qui debet ipse proponere edicta, & examinatores ex Concilij præscripto deputatos adhibere, à quibus omnes istiusmodi concursu examinentur, quo examine confecto, ex iis, quos vitæ integritas, & doctrina commendabit, ordinarius debet eligere magis idoneos, ac postea Abbati relinquere, ut ex electis, cui maluerit, curam conferat. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 149.*

Abbati concursum facere non licet, nisi probetur ius habere congregandi Synodum, & aliàs legitimè congregasse. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 9. cap. 2. num. 131.*

Abbatessæ, & alij etiam omnem iurisdictionem habentes ordinariam, non possunt instituere in beneficiis simplicibus præsentatum à patronis absque prævio examine Episcopi, ex decreto Conc. *sess. 7. de reform. cap. 13. & sess. 25. etiam de reform. cap. 9.* & aliter facta institutio est nulla, ex eodem *cap. 9.* etiam si præsentationes fiant coram Abbatibus, & alijs exemptionem à fundatione prætendentibus, si tamen illis exemptionibus innitantur. S. Congr. Conc. teste Sello in *selectis canon. cap. 18. num. 25.*

Abbati exempto Collegiatæ secularis habenti iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, non licet in sua Ecclesia ubi præbendæ simul cum distributionibus quotidianis aded tenues sunt, ut pro sustentando sufficienti Canonorum gradu, loci & personarum qualitate non sufficiant, cum consensu Capituli aliquibus ex iis suppressis, & earum fructibus, & proventibus reliquarum præbendarum distributionibus applicatis, eas ad pauciores numerum reducere: sed hoc spectat ad Episcopum, cum consensu

capitulum:

tamen Capituli, si ipsa Collegiata insignis sit. S. Congr. Conc. teste *Garc. de benefic. p. 12. cap. 2. num. 75.*

Abbates Regulares habentes iurisdictionem criminalem in Clericos etiam seculares, minimè comprehenduntur decreto Concil. *sess. 24. de reform. cap. 20. vers. ad hac. S. Congr. Conc. sub die 5. Februarij 1579.*

Abbates, Praepositi, & Abbatissæ vitam regularem ducentes non tenentur Episcopo rationem reddere. S. Congr. Conc. teste *Armen. dat. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis n. 79. vers. & Abbates.*

Abbas secularis potest uti Rochetto in casu quo Abbas Regularis utebatur superpelliceo. S. Congregat. Rit. *in Turritana, 23. Ianuarij 1621.*

Abbas Canonicorum Regularium Lateranen. ciuitatis Vercellen. potest deferre Mozzettam ybique, etiam præsente Episcopo. S. Congregat. Rituum *in Vercellen. 9. Decembris 1617 & 30. Martij 1621.*

Abbas S. Saluatoris Montis Amiati extra claustra cum Mozzetta incedere non potest. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Clusina, 25. Septembris 1615.*

Abbas, S. Matthæi ciuitatis Ianuen. cogi potest accedere ad publicas processiones. S. Congr. Rit. *in Ianuen. 29. Nouembris 1618.*

Abbatis in iure patronatus, qui habet temporalem iurisdictionem, non requiruntur ampliores illæ probationes, quas Conc. Trident. *sess. 25. de reform. cap. 9. exposcit*, in iis personis, quibus præsумitur usurpatio. S. Congr. Conc. *in Sublacen. 12. Septembris 1621. cuius meminit Rot. in Papien. in iure patronatus 28. Iunij 1630. coram R. P. D. meo Pirouano, admirabilis eruditionis & pietatis viro.*

Abbates Ordinum possunt inuito Episcopo reuocare absolutè ad monasterium Religiosos exercentes curam animarum in Ecclesiis, quæ sunt vnitæ ipsis monasteriis, sed quoties denuo ad curam animarum exercendam deputantur, sunt iterum ab Episcopo examinandi, & approbandi. S. Congr. Conc. *in Cameracen. 24. Ianuarij 1632.*

Abbas Commendatarius II.

Abbas Commendatarius habens iurisdictionem quasi Episcopalem in suo territorio separato, potest dispensare super illegitimare

8 *Abbas Ord. S. Benedicti, & Congr. Cassinen.*

tate ad quatuor Ordines minores. S. Congr. Concil. *in nullius oppidi Pignaroli, sub die 18. Nouembrii 1628.*

Abbas Commendatarius SS. Vincentij, & Anastasij Amandulæ Firmanæ diocesis, Ordinis S. Benedicti, non tenetur residere in Abbatia, quamuis illa curam habeat animarum secularium, sed huiusmodi cura est exercenda per Vicarium Presbyterum secularem ab ordinario approbandum. S. Congr. Conc. teste Sellio *in selectis canon. cap. 18. num. 30.*

Abbas Commendatarius monasterij S. Clementis in Piscaria Ordinis S. Benedicti in prouincia Aprutij, inter alia habet castrum Brilignanum, ordinariam, & principalem sedem Abbatis, in quo etiam iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in parochos, & parochianos exercet, excepta pœna mortis, & mutilationis membrorum, potest ratione talis iurisdictionis temporalis excludere Archiepiscopum Theatinum à prætenso iure visitandi dictum castrum vigore Concilij *sess. 25. cap. 11. de reform. ibi, exceptis iis monasterijs, &c.* S. Congr. Conc. *sub die 17. Iunii 1617.*

Abbas Ord. S. Benedicti, & Congr. Cassinen. III.

ABBATES omnes, & Monachi militantes sub regula S. Benedicti seruare tenentur rubricas in Missali monastico reformato positas, etiam sub pœnas priuationis officiorum, necnon priuationis vocis actiue & passiuæ, tam contra dictum Missale non recipientes, quàm contra illius receptionem, & obseruationem se opposcentes. S. Congr. Rit. *in Burgen. §. Ianuarij 1626.*

Abbati S. Petri de Bisuldorno, Ordinis S. Benedicti, diocesis Giennen, in regno Aragoniæ à iurisdictione ordinarij exempto, & vsu Baculi habenti concessus fuit vsus Mitræ. S. Congr. Rit. *in Giennen. 2. Septembris 1597.*

Abbas S. Pauli extra muros de Vrbe Congregationis Monachorum Cassinen. potest celebrare cum Mitra, & conferre Ordines minores. Paulus III. *constit. 15. incip. Benignitas. Nonis Nouembris 1537.*

Abbates Cassinen. in ipsorum Ecclesiis Baculo, & Mitra Pontificali vti possunt, ac populo solemniter benedicere, consecrare Altaria lapidea ad vsu suarum Ecclesiarum, & piorum locorum intra septa eorundem positorum tantum. Pius IV. *const. 97. incip. Sedis, 16. Iulij 1565,*

Abbati.

Abbatibus Cassinen. quando solemniter celebrant, quod in tribus ad summum festiuitatibus facere eis permittitur, licet vti baldachino, sine auro tamen, & pompa, ac aliquibus etiam ministris paratis sacris indumentis, qui ad summum sint duo Diaconi, & Presbyter assistentes, Diaconus, & Subdiaconus pro cantandis Euangelio, & Epistola, ac sex ad summum alij, duo cum Pluuiabilibus, duo cum Planetis, & duo cum Tunicellis coloris tempori conuenientis. Non debent tamen iidem Abbates habere, aut tenere sedem suam Abbatialem fixam, & permanentem prope Altare, vt sedes Episcopalis retineri consuevit; minúsque licet supradictis sex Monachis paratis, vt suprà, sedere in sedibus choralibus, vt Canonorum secularium mos est, sed sedes pro Abbate solemniter celebrante retineatur in Ecclesia, his tantummodo tribus diebus, quibus ipse Abbas solemniter celebrat, dictique sex Monachi parati sedere debent loco congruo iuxta Ecclesiarum conuenientem situm super scabellis ad hunc effectum tunc appositis, panno laneo coopertis. *Vrbanus VIII. constit. 101. incip. Exponi, 11. Iulij 1629.*

Abbas Cisterciensis IV.

ABBAS Generalis Cisterciensis restituitur in possessionem iuris visitandi omnia monasteria tam virorum, quam Monialium omnium prouinciarum, & non potest impediri ab Episcopo, & alijs Prælati, sub pœnis, de quibus in *Pij IV. constit. 70. incip. In eminenti. 6. Kal. Octobris 1563.*

Abbates Cistercienses, etiã auctoritate Apost. suffulti, non sunt exempti à iurisdictione Abbatis supremi, visitorum, ac Reformatorum. *Eugenius IV. conf. 14. incip. Ad vniuersalis. Idib. Decembris 1438.*

Abbates Cistercienses debent eligi ex vniuerso numero eorum, qui saltem per biennium minora officia laudabiliter administrauerunt. *Sixtus V. conf. 10. incip. Nuper. 25. Septembris 1585.*

Abbas Camaldulen. V.

ABBAT generali Ordinis Camaldulen. conceditur facultas erigendi Societatem laicorum Coronæ Domini ad instar Rosarij. *B. Mariæ in propriis sui Ordinis Ecclesiis. S. Congr. Rit. in Camaldulen. 25. Ianuarij 1602.*

Abbatibus Camaldulen. quando solemniter celebrant (quod in tribus tantum quolibet anno festiuitatibus eis facere permittitur) licet uti baldachino, sine auro tamen, & pompa, cum assistentia vnus Presbyteri, & duorum Diaconorum, vltra Diaconum, & Subdiaconum pro cantando Euangelio & Epistola, ac sex aliorum, ad summum Monachorum sacris vestibus indutorum, quorum duo assistunt cum Pluuiialibus, duo cum Planetis, & duo cum Tunicellis, coloris tempori convenientis, & dummodo iidem Abbates nullo modo teneant sedem Abbatialem fixam, & permanentem ut sedes Episcopalis retineri consuevit, sed eorum sedes retineatur in Ecclesia his tantummodo tribus diebus per annos singulos, quibus Abbates solemniter celebraturi erunt, & dicti sex Monachi, ut supra, parati non in sedibus choralibus, sed super scabellis sedeant in loco congruo, iuxta Ecclesie convenientem situm ad hunc effectum, tunc, appositis panno lanceo coopertis. S. Congr. Rit. in *Camaldulen. baldachini*, 21. *Augusti* 1632.

Abbas Oliuetanus VI.

ABBAS Ordinis Oliuetani potest eligi in Conseruatorem, si Episcopus in Synodo eum deputauit iudicem synodalem. S. Congreg. Conc. *sub die 2. Martij* 1619.

Abbatibus Oliuetanis solemniter in tribus tantum anni festiuitatibus celebrantibus, licet uti baldachino, sine auro tamen, & pompa, necnon assistentia vnus Presbyteri, & duorum Diaconorum, ac aliorum sex ad summum Monachorum sacris indumentis coloris solemnitati convenientis paratorum, vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui in Missa cantaturi sunt Euangelium, & Epistolam: atque ita ut iidem Abbates nullo modo teneant sedem Abbatialem fixam, & permanentem prope Altare, ut sedes Episcopalis retineri consuevit, sed eorum sedes retineatur in Ecclesia iis tantummodo diebus, quibus solemniter celebratur, & dicti sex Monachi, ut supra, parati non in sedibus choralibus, sed super scabellis sedeant in situ congruo, iuxta Ecclesiarum convenientem situm tunc appositis, panno lanceo coopertis. Urbanus VIII. *constit. 97. incip. Exponi, sub die 4. Aprilis* 1629.

Abbas S. Antonij Viennen. VII.

ABBATI generali Fratrum S. Antonij Viennensis subiiciuntur Capellæ, & Oratoria omnia extructa sub denominatione S. Antonij. Clemens VIII. *constit. 2. incip. Rationi. 6. Kal. Decembris 1523.*

Abbas S. Antonij Viennen. ac omnes ab eo dependentes Priores, Fratres, & Ministri manentur in quasi possessione quæstuarii more solito. Pius IV. *const. 100. incip. Ex debito. 19. Augusti. 1565.*

Abbates S. Antonij Viennen. & alij huius Ordinis superiores triennarij instituuntur. Gregorius XV. *constit. sua sub dat. 15. Kalend. Augusti 1622.* Urbanus VIII. *Idib. Iunii 1624.*

Abbas Cælestinus VIII.

ABBAS generalis Cælestinorum manutenendus est in possessione deferendi habitum Prælatitium Regularium. S. Congr. Rit. *in causa Cælestinorum, 8. Augusti 1606.*

Abbas generalis Cælestinorum eas facere potest functiones, quas alij Abbates exempti facere consueverunt, habitûque Prælatitio Regularium & in monasteriis sui Ordinis Pontificalibus indumentis uti, ac Missas solemniter celebrare, & interessentibus solemnem benedictionem impartiri posse, concessit Paulus V. *sub constit. incip. Ex iniuncto, sub annulo Piscatoris, 9. Decemb. 1606. impressa post constit. 24. Urbani VIII. in tom. 4. Bullarij.*

Abbas Montis Virginis IX.

ABBAS generalis Monachorum Montis Virginis priuilegium habet vtendi Mitra, Baculo, & solemniter benedicendi populo, ac exercendi Pontificalia. Urbanus IV. *constit. 6. incip. Ecclesia. 2. Id. Septembris 1263.*

Abbatia.

A**BBATIÆ**, & beneficia administrationem habentia nonnisi professis iuxta canones per ordinarios inferiores conferri possunt. S. Congreg. Concil. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 8. num. 78.*

Abbatia quando cura, & conuentu caret, non est cogendus Abbas residere. S. Congr. Conc. testibus *Garc. de benefic. p. 3. cap. 2. num. 179. in 9. declar. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 2. §. 1. 2. §. 2. tit. sed an parochi debeant residere, num. 179.*

Abbatia aliqua, si nullius diœcescos sit, non potest Episcopus vicinior ibi conferre sacramentum Confirmationis, & exercere Pontificalia, absque Abbatis expressa licentia, sed est in facultate ipsius Abbatis conuocare quem maluerit Catholicum Antistitem, saluo tamen maiori iure Episcopi vicinioris, si aliunde id sibi competat. Verùm potest Episcopus vicinior visitare beneficia secularia, & clericos seculares dictæ Abbatix, illòsque repertos culpabiles corrigere. Et Episcopus vicinior dicitur ille, cuius cathedralis Ecclesia sit Abbatix proximior, non autem locis dictæ Abbatix subiectis. S. Congr. Conc. teste Sellio *in select. canon. cap. 18. n. 31.*

Abbatia si nullius diœcesis sit, & Commendatarius habet ius congregandi Synodum, & legitimè constet illam congregasse, eligisèque examinatores in Synodo, poterit ipse concursum instituere, eligere, ponere œconomos, aliâque peragere quæ habentur *cap. 18. sess. 24. de reformat. S. Congr. Conc. teste Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 361. in fine, in 2. edit. quem refero de officio, & potest. parochi, cap. 2. num. 37. in fine.*

Abbatissa.

ABBATISSÆ quorumcunque Ordinum in Italia non possunt esse perpetuæ, sed triennes dumtaxat, & exacto triennio postquam regere desierunt, iterum eligi poterunt, seruata forma Concilij Trid. *Gregor. XIII. const. 80. incip. Exposcit, 1. Ianuarij 1583. Quam constitutionem seruari in omnibus Monialium monasteriis quarunvis Militiarum, etiam Hierosolymitanorum, censuit S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 22. Maij 1604.*

Abbatissæ, vel Priorissæ obire officia non possunt viduæ absque speciali Sedis Apost. vel sacræ Congregationis licentia. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Cassanen. 29. Ianuarij 1585.*

Abbatissa eligi non potest Monialis, quæ est illegitima, absque dispensatione Apost. aliàs electio de illa facta est attentio iure communi irrita, circumscriptis Religionum priuilegiis. S. Congr. Conc. *sub die 27. Aprilis 1630.*

Abbatissæ

Abbatissæ soror non prohibetur de iure succedere in officio sorori, si canonicè eligatur, dummodo non adsit aliquod impedimentum legitimum circa eius personam, vel prohibeatur per constitutiones Ordinis. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Fluxbonen. de Odinellas*, 19. Aprilis 1619.

Abbatissæ, aut Priorissæ expleto officiorum suorum triennio non eligendæ denuo ad eadem officia absque Sedis Apost. aut S. Congregationis licentia. S. Congr. Rituum, teste Aldan. in *compendio canonic. decis. lib. 2. tit. 11. n. 4.*

Abbatissa debet habere quadraginta annos ætatis, & octo professionis expressæ in laudabili vita: quòd si talis non reperiatur in eodem Conuentu, sitque inconueniens alteram de alio adducere, debet excedere saltem triginta annos ætatis, & quinque professionis. S. Congr. Conc. teste Hieron. Roder. in *compendio quæst. regul. verbo Abbatissa, resol. 2. num. 5.*

Abbatissæ S. Claræ in Portugalia non possunt reeligi intra sexennium. Paulus V. in *speciali decreto*, teste Portel in *dubiis regularib. verbo Abbatissa, num. 4.*

Abbatissæ munus ut obire possit minor quadraginta annorum, non potest Episcopus dispensare. S. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 102.*

Abbatissæ electio facta per vota non secreta per ignorantiam decreti Concil. *sess. 25. de Regular. cap. 6.* non valet, nec Episcopus potest dispensare ut valeat. S. Congr. Conc. testibus Aloyf. Ricc. in *decis. curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 197. n. 7.* Molfes. in *summ. Theolog. moralis p. 1. tract. 6. cap. 16. n. 156.* Nouar. in *singul. canon. concl. 86. num. 6.* Fr. Sigism. à Bononia de *elect. dub. 31. num. 10.*

Abbatissæ in electione non possunt Monialium scrutatores supplere pro numero vocum requisitarum in huiusmodi electione, seu in casu discordiæ. S. Congr. Conc. *sub die 2. Maij 1621.*

Abbatissæ relationi simpliciter standum non est, ut puella recipi possit educationis causa in monasteriis Monialium, nisi præcedat omnium consensus singulariter præstitus. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Amelien. 4. Ianuar. 1608.*

Abbatissis, & aliis superioribus Regularibus Monialium ipsis Regularibus subiectarum prohibere potest Episcopus sub censuris, & aliis pœnis sibi bene visis, ne quæ puella professionem emitat, nisi prius explorata illius voluntate ab ordinario, ad præscriptum

Concil. *sess. 2 §. de Regular. cap. 17. S. Congr. Conc. in Burgen. 4. Decembris 1627.*

Abbatissæ in electione ex tripartito numero Monialium dux partes concurrere debent, nisi alia fuerit loci consuetudo, & si fuerint discordes, potest Episcopus nominare vnâ, quam magis idoneam iudicauerit, ita S. Congregat. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita *in Assisien. 20. Nouembris 1585. de ea testatur Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 57. vers. in monasteriis, quem refert Zipæ. in analytica postremi iuris ecclæs. enarrat. sub tit. de elect. num. 9. vers. Abbatissa, in fine.* Debet tamen Episcopus priusquam in hoc casu discordiæ deputet vnâ in Abbatissam, Monialibus ipsis competens tempus ad se concordandum assignare, quo verò elapso, ad deputationem deuenire poterit. Eadem S. Congreg. *in Cremonen. 12. Octobris 1592.*

Abbatissæ, seu Priorissæ in electione nullatenus superior ipsatum, aut scrutator dare poterit votum vbi inter Moniales circa eius electionem discordia extiterit. S. Congr. negotiis Episcop. & Regular. præposita, teste Iul. Lauor. *var. lucubr. tom. 1. tit. 4. cap. 24. num. 42.*

Abbatissæ electio, quæ ætatem quadraginta annorum requisitam non habebat, si in monasterio non desunt aliæ Moniales quadragenariæ, atque habiles, licet non ad id idoneæ sicut electa, est nulla. S. Congr. Conc. *in Viterbien. 16. Maij 1623.*

Abbatissæ in electione potest Episcopus cum suo Vicario, seu Secretario, vel alio ab ipso assumpto, vota singularium Monialium oretenus expressa audire. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 5. cap. 4. num. 190.*

Abbatissæ in electione vota oretenus accipi possunt à suo superiore, licet quatuor, aut quinque ea sciant, si hoc est iuxta formam statutorum Religionis. Ead. S. Congr. teste Garc. *citato loco, & Galet. in margar. casuum conscient. verbo Abbatissa.*

Abbatissarum, seu Priorissarum electionibus potest Episcopus vnâ cum superioribus Regularibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, absque vlla tamen monasteriorum impensa. Gregorius X V. *const. incip. Inscrutabili, sub dat. Nonis Februarij 1622.*

Abbatissæ electionis diem tenentur Regulares Episcopo significare, cumque vsque ad præfinitum tempus expectare, si antè ipse expressè declarauerit se vti velle facultate sibi hac in parte attributa, Abbatissarumque electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere.

præsidere. Post eam verò declarationem licet Episcopo animadu-
vertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut diem ele-
ctionis eidem non prænuntiatam ad Abbatissæ electionem proce-
dunt. S. Congr. Conc. *dub. 15. de anno 1626. post meum tract. de offi-
cio Episcopi, pag. 6. in fine, secundum Lugdunen. impress.*

Abbatissas confirmandi ius minimè fuit Episcopis per constitutio-
nem Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis attributum. S. Con-
gregat. Conc. *dub. 4 de anno 1623. post meum tract. de officio Episco-
pi, pag. 5.*

Abbatissa Canonicarum Flandriæ ad instar Canonicoꝝ secularium, quæ solam professionem regulæ sancti Bernardi emittit, te-
stari non potest. S. Congr. Concil. *sub die 13. Nouembris 1627.*

Abbatissa noua non debet ad Episcopatum deduci vt benedicatur.
S. Congr. Rit. *in Cotornen. 28. Augusti 1615.*

Abbreviatores.

ABBREVIATORES nihil vltra taxam recipere possunt. Mar-
tinus V. *constitut. 3. incip. In Apostolica. Kalend. Septembris*
1418.

Abbreviatores nobiles, Comites Palatini, & Papæ familiares sunt.
Leo X. *const. 14. incip. Summi. 17. Kalend. Augusti 1515.*

Abbreviatores habent portiones panis, & vini ex Palatio Apostol.
& dispensantur Bullæ Pij IV. de registrandis gratiis, & creati eo
ipso Referendarij censentur. Paulus V. *const. 2. incip. Romani. Kal.*
Iulij 1605.

Abbreviatorum officia sunt compatibilia cum aliis Curiaꝝ officiis,
admittunturque per gradus à minori ad maiorem parum, sunt
resignabilia, & multis indultis fruuntur, aliqua confert Vice-
cancellarius, reliqua summus Pont. Sixtus IV. *const. 16. incip. Di-*
nina. 3. Id. Ianuarij 1478.

Abbreviatorum, & scriptorum litterarum Apost. priuilegiis gaudent
scriptores Archiuij Romanæ Curiaꝝ. Iulius II. *const. 2. incip. Sicut.*
Kalend. Decembris 1507.

Abortus.

ABORTVS, seu foetus immaturi, tam animati, quàm etiam inanimati, formati, vel informis, erectionem procurantes percussionibus, venenis, medicamentis, potionibus, oneribus, laboribusque mulieri prægnanti impositis, ac aliis etiam incognitis, vel maximè exquisitis rationibus inde ut re ipsa abortus sequutus fuerit, ac etiam prægnantes ipsas mulieres, quæ scienter præmissa fecerint, pœnas tam diuino, quàm humano iure, ac tam per canonicas sanctiones, quàm ciuilia iura aduersus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu, & re ipsa patrauerint, propositas, & inflictas eo ipso incurrunt. Illi verò, qui clerici fuerint, omni priuilegio clericali, officiis, dignitatibus, & beneficiis ecclesiasticis ipso facto priuantur, & in futurum inhabiles ad ea suscipienda decernuntur, & per iudicem ecclesiasticum depositi, & degradati, curiæ, & potestati seculari traduntur. Quibus pœnis tenentur etiam illi, qui sterilitatis potiones, ac venena mulieribus propinauerint, & quo minus foetus concipiant, impedimentum præstiterint, ac ea facienda, & exequenda curauerint, siue quocunque modo in his consuluerint, ac mulieres ipsas, quæ eadem pocula sponte, ac scienter sumpserint. Sixtus V. *const.* 87. *incip. Effranatam.* 4. *Kalend. Nonembriis* 1588. Postmodum Gregorius XV. *constit. sua incip. Sedes Apostolica, pridie Kal. Iunij* 1591. constitutionem Sixti ita moderandam duxit, ut à peccato, & excommunicatione contra personas ibi expressas lata tam quoad eos, qui hactenus deliquerunt, quàm quoad illos, qui post hanc constitut. in eisdem casibus deliquerint, quilibet Presbyter tam secularis, quàm cuiusvis Ordinis Regularis ad Christi fidelium confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci ordinarium deputatus plenam, & liberam in foro conscientie tantum absoluedi habet facultatem, eandem prorsus, quam idem Sixtus sibi ac suis successoribus referuauit. Quo verò ad pœnas procurantium abortus foetus inanimis, aut exhibentium mulieribus, vel sumentium venena sterilitatis, aut quocunque modo auxilium, vel consilium eis dantium in prædicta constitutione contentas, constitutionem præfatam in ea parte, vbi de his agit, ad terminos iuris communis, ac sacrorum canonum, & Concilij Trident. dispositionem auctoritate Apostol.

Apoſtol. tam quoad præterita, quàm quoad futura perpetuò re-
ducit; perinde ac ſi eadem conſtitutio in huiusmodi parte nun-
quam emanſſet.

Abortum procurans malis medicamentis, non gaudet immunitate
Eccleſiaſtica. S. Congr. Conc. *ſub die 3. Decembris 1632.* De his
conſtitutionibus, & earum materia plura tradunt Quarant. *in*
ſum. Bulſarij, verbo Abortus, Laurent. à Portel *in dubijs regular.*
cod. verbo, Fr. Emman. *queſt. regul. ſom. 2. queſt. 33. art. 4. & in addit.*
ſum. tom. 3. cap. 13. n. 4. Villalob. *p. 2. ſum. tract. 12. diffi. 14.* Hieron.
Roderic. *in compend. queſtion. regul. reſol. 4.* Filliuc. *in queſt. moral.*
tract. 14. cap. 6. queſt. 9. Bonacin. *de cenſur. in particulari extra Bul-*
lam, diſp. 2. queſt. 2. puncto 10.

Abeſſe, Abſens, Abſentia.

ABESSE ne poſſint Dignitates, & Canonici ſine eius licentia,
potest Episcopus edicere. S. Congr. Conc. *in Terracinen. 11.*
Februarij 1628. & in Monopolitana, 16. Decembris eiusdem anni, qua-
rum memini *de Canon. cap. 20. num. 5.*

ABSENS per annum à dignitate, canonicatu, ſeu præbenda, di-
midia parte fructuum priuari debet: ſi iterum eadem fuerit uſus
negligentia, priuandus eſt omnibus fructibus, quos eodem an-
no lucratus fuerit: ſi verò perſeuerauerit in abſentia, priuandus
eſt non fructibus, ſed beneficio. S. Congr. Concil. teſte Armendar.
in addit. ad recop. legum Nauarre, lib. 2. tit. 23. de reſidentiâ,
rub. an Canonici, &c. num. 98. quem refero ego ipſe *de officio, &*
poſteſt. Episcoporum, p. 3. alleg. 53. num. 146. Et bonus iudex arbitrabitur
quanto tempore valeat ultra tempus permiſſum expectari ante-
quam contra eum penas exequatur. Eadem S. Congr. referen-
tibus Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 145.* Armendar. *d. loco, n. 108.*
& 109.

ABSENS pro euidenti Eccleſiæ utilitate diſtributiones quotidianas
non amittit, præcipuè ſtante conſuetudine quòd Canonicus miſ-
ſus à Capitulo pro aliquo ſeruitio ipſius Eccleſiæ, ſeu Capituli,
percipiat omnes fructus, & quotidianas diſtributiones, dummodo
non ſit ei conſtitutum ſalarium. S. Congr. Conc. 31 *Januarij 1603.*
quam refero *de Canonicis, cap. 24. n. 19.*

Abſenti à reſidentia dum eſſet Cubicularius ad buſſulam Sanctiſ-
ſimi

simi non debentur distributiones quotidianæ. S. Congreg. Conc. in Reatina, 13. Nouembris 1627. cuius memini de *Canonicis*, cap. 25. num. 3.

Absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium ipsius Ecclesiæ, vel sui beneficii, debentur fructus, & distributiones. S. Congr. Conc. cuius memini de *Canon*. cap. 24. num. 25.

Absente, infirmo, vel non seruiente coadiutore, debentur quotidianæ distributiones Canonico coadiuto. S. Congr. Concil. in Vrbenetana 9. Septembr. 1628. de qua memini *ubi supr.* cap. 29. n. 41.

Absente coadiuto, etiam extra Cathedralē, censendus est coadiutor tanquam verus, & proprius Canonicus quoad præminentias veris Canonicis conuenientes. S. Congr. Rituum in *Posteriem.* 15. Martij 1608. quam refero de *Canon*. cap. 29. n. 50.

Absentiæ iustam causam censetur habere, qui super iuribus Ecclesiæ suæ litigat. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. in *addit. ad suum tract. de benef.* p. 3. c. 2. num. 49.

Absentiæ dies non possunt confici ex horis, quibus Canonici residentes absunt à choro, & ex diebus, & locis sic collectis confici menses absentię, de quibus in Conc. *sess.* 24. de *reform.* cap. 12. neque ad colligendum seruitium nouem mensium colligendæ sunt punctaturæ. Quare qui nouem partes punctaturarum ex duodecim habuerint, seruitio nouem mensium debito satisfecerint, sed ipsi dies residentię, & seruitij siue fuerint continui, siue interpolati, numerandi sunt, vt complementum dictorum nouem mensium. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benef.* p. 3. cap. 2. num. 327.

Absentia viri, qui discessit de anno 1602. vsque ad præsentem diem, absque aliqua notitia quòd superueniat, non est sufficiens, vt eius vxor possit transire ad secundas nuptias. S. Congr. Conc. in *Mediolanen.* 18. Septembris 1627.

Absolvere, Absolutio, Absolutus.

ABsolvere Episcopum & eum ipso dispensare poterit ab eodem Episcopo Confessor electus, de omni peccati vinculo, de quo potest absolvere, & dispensare Episcopus. S. Congreg. Conc. teste Piasc. in *praxi Episcop.* p. 2. c. 1. num. 17.

Absolvere potest ordinarius in sacramento Pœnitentiæ forensem, qui gerit officium Prætoris, medici, vel officialis, qui habet domum,

mun, & commoratur in ciuitate, vel diœcesi, & in eis ecclesiastica Sacramenta percipit, etiam si commiserint crimina in aliis ciuitatibus, non tamen poterit cum eisdem dispensare. S. Congr. Conc. referente Garc. *de benefic. p. 11. cap. 10. num. 139.*

Absolvere non potest Episcopus hominem hæreticum in foro conscientie, quamuis hæc facultas à Conc. *sess. 24. de reform. cap. 6.* illis tradita fuerit. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 11. cap. 10. num. 119.*

Absolvere lapsos in hæresim non possunt hodie Episcopi, & Inquisitores vigote Conc. Trid. *sess. 24. de reform. c. 6.* quia Bulla in Cœna Domini derogauit decreto *d. cap. 6.* Ita S. Congreg. Concil. teste Piassec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 1. num. 13.*

Absolvere possunt à casibus Episcopo reservatis omnes, qui audiunt confessiones virtute Bullæ Iubilæi indicti à Summo Pont. cum facultate absoluendi à quibuscunque enormibus peccatis reservatis Sedi Apost. etiam in Bulla Cœnæ Domini, sed non virtute priuilegiorum, & facultatum perpetuò concessatum, vt Rosatij. Ita S. Congr. Conc. referente Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 294.*

Absolvere pœnitentes à casibus Episcopo reservatis non possunt Patres Iesuitæ, neque Confessores in vim priuilegiorum Rosatij, nisi priuilegia talem tradant facultatem, vel sint obtenta, aut confirmata post Conc. Trid. *sess. 14. cap. 7. de casib. reserv. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. p. 3. cap. 2. num. 286.*

Absolvere quemquam à casibus in Bulla Cœnæ, aut ordinario loci reservatis, non possunt Regulares cuiusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti etiam necessariò exprimendi, tam citra, quàm extra Italiam in vim priuilegiorum, aut confirmationem huiusmodi, quos vel hætenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt: at si secus egerint, absolutiones nullæ, ac irritæ erunt; ab aliis verò casibus, & censuris Sedi Apost. reservatis, siquidem Regulares habent à Sede Apostolica absoluendi facultatem, illa extra Italiam minimè sublata fuit. S. Congr. negotiis Episcop. & Regul. præposita, *sub die 17. Nouembris 1628.*

Absoluendi à casibus Sedi Apost. reservatis concessa facultas non comprehendit casus, quos Episcopus & Prælati Religiosi cum suis subditis Regularibus seruauit, nisi de his fieret specialis mentio. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. c. 2. num. 286.*

A B S O L V T I O à censuris ob violatam immunitatem ecclesiasticam iuxta constitutionem sanctæ mem. Greg. XIV. quæ incip. *Cum aliis nonnullis*, est Sedi Apost. reservata. S. Congr. Conc. *de anno 1617.*

Absolutus, vel dispensatus à proprio Episcopo in materia delicti perpetrati coram duobus, vel tribus, quod tamen non fuit notorium, non est tutus in conscientia, quia Conc. *sess. 24. c. 6. de reform.* vritur termino, *occultis*, quod, propriè loquendo, dicitur, quod probari non potest, *cap. vestra, de cohabit. cleric.* & per duos testes probari potest, & verba Concilij debent intelligi secundum proprietatem. Idem dicendum de illis, qui occasione delictorum occultorum fuerunt inquisiti, sed quia non potuerunt delicta probari, rei ipsi non fuerunt quidem absoluti, nec definitiue, nec alio modo, sed simpliciter dimissi, recepta promissione de se presentando, non possunt isti vti huius canonis beneficio ad forum contentiosum, sicque sufficit sola deductio quod in se sequatur. S. Congr. Cone. referente Garc. *de benef. p. 7. cap. 11. num. 47.*

Abusus.

ABUSVS est vt Canonicus Diaconus, vel Subdiaconus antiquior præferatur Canonico Presbytero moderniori. S. Congr. Rituum *in Tropien. 17. Iunij 1606.*

Abusus est vt omnes tam Dignitates, quàm Canonici Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi, quando Episcopus solemniter celebrat, & in processionibus induantur Pluuiialibus, quia Dignitates Pluuiialibus, Canonici Presbyteri Planetis, Diaconi & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent. S. Congr. Rit. *in Neapolitana, 25. Martij 1602. & in Placentina, 19. Maij 1607.*

Abusus est vt Confraternitates laicorum præcedant clericis. Ead. S. Congr. Rit. *in Eluen. 10. Ianuarij 104.*

Abusus est vt Prior monasterij, licet habeat iurisdictionem temporalem, & spiritualement, faciat ante se deferri crucem more Archiepiscoporum. Ead. S. Congr. Rit. *in Corrolian. nullius, 4. Martij 1606.*

Abusus est vt commemoratio omnium defunctorum celebretur in die Dominico, & vt Sacerdos in fine Missæ defunctorum det benedictionem. Ead. S. Congr. Rit. *in Augustan. 24. Septembris 1605.*

Abusus est facere processionem cum sanctissimo Sacramento de nocte Feria V. & Feria VI. maioris hebdomadæ, & ideo prohibendum est ne fiant. Ead. S. Congr. Rit. *in Mantuana, 8. Augusti 1606.*

Acta.

Acta.

ACTA originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogitur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa & suspicio incidat, quæ iudicialiter obiiiciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad ordinarium, ut in suo archiuio conseruentur. S. Congr. Concil. *sub die 16. Octobris 1600. teste Quarant. in summ. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, num. 209. 8.*

Actorum in copia tenetur Notarius Tribunalis ecclesiastici tradere sententiam absque eo quod soluantur sportulæ, attento usu tribunalium ciuitatis non soluendi sportulas tempore, quo feruntur sententiæ; poterit tamen agere postea ad solutionem sportularum, iuxta tamen consuetudinem. S. Congr. Conc. *in Taurin. 7. Septembris 1630.*

Adiuncti.

ADIVNCTI si remant procedere contra Capitularem, non ad Episcopum, sed ad superiorem deuoluitur iurisdictio. S. Congr. Conc. referentibus Armendar. *in addis. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 89. Ludouic. à Sarauia de iurisdic. Adiunctorum quest. 11. num. 5.*

Adiunctorum absque præsentia potest Archiepiscopus procedere ad pœnas contra Capitulares non obseruantes festum S. Augustini ab Archiepiscopo indictum. S. Congr. Conc. *in Hispal. 7. Septembris 1630.*

Adiunctorum absque præsentia non potest procedere Episcopus contra Coadiutores Canonorum; quatenus ex forma coadiutoris ipsis concessa fuerint omnia priuilegia, quæ habent Canonici. S. Congr. Conc. *in Barbastren. 9. Nouembri 1630.*

Adiunctorum absque præsentia potest Episcopus in generali visita-
tione procedere contra Canonicos, eisque pœnam imponere extraordinariam, quæ magis morum emendationem, quàm punitionem respiciat. S. Congr. Conc. *in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 5.*

Adiunctorum absque præsentia potest Episcopus exigere rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli pertinentium, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij, *ibid. ad 7.*

Adiunctorum absque præsentia potest Episcopus procedere contra Canonicos Capitulum habentes eo tempore, quo diuina officia celebrari debent ad subtractionem fructuum, & ad multas ab eo impositas, *ibid. ad 41.*

Adiunctos adhibere non tenetur Episcopus procedens contra Canonicum ob non residentiam, dum non procedit ad priuationem, sed ad penas per S. Congr. præscriptas, *ibid. ad 13.*

Adiunctos illos duos debent Canonici in principio anni eligere; si verò id non fecerint, potest Episcopus procedere solus, dummodo ante Capitulum moneat, si à principio anni non eligant, se solum eam iurisdictionem exerciturum, non admissa electione, quam postea fecerint. S. Congr. Conc. in *vna Gerunden.* teste Piafec. in *praxi Episcop. p. 2. c. 2. n. 9.*

Administratio.

AD MINISTRATIO Militiarum S. Iacobi de Spatha, Calatravæ, & Alcantaræ in Hispania Coronæ Regiæ perpetuò concessa per Adrianum VI. *const. 1. incip. dum intra. IV. Non. Julij 1522.*

Administrationis officij gesti à Vicario Capituli Sede vacante constituto rationem Episcopus per se exigere potest, ac in aliquo delictum compertum punire. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra lib. 1. tit. 18 l. 7. de Episcopis, n. 99.* quem refero *de officio, & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 54. n. 183.*

Administrationis fabricæ Ecclesiæ cathedralis rationem reddere tenentur ordinario Capitulum, & Canonici, nisi constet ex institutis, & ordinationibus Cathedralis huiusmodi non posse ordinarium se intromittere. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. l. 7. de Episcop. num. 78. in fine.*

Administrationis operum priorum ad curam Capituli pertinentium rationem exigere potest Episcopus solus sine coadiudicibus, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij. S. Congregat. Concil. in *Oriolen. 27. Martij 1632. ad 7.*

Administratores.

AD MINISTRATORES rerum Cameralium singulis annis rationem reddere tenentur. Pius IV. *const.* 87. *incip.* *Cum inter. Kal. Nouembris* 1564.

Administratores bonorum temporalium Monialium particulares Religiosos cuiuscunque gradus, aut præminentie, etiamsi superiores monasteriorum fuerint, non possunt deputare ordinarij, nec Regulares etiam in Capitulis eorum generalibus. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap.* 20. *n.* 3.

Administratores bonorum ad Monialium Regularibus subiectarum monasteria spectantium ut amoueantur, licet Episcopo ex rationabili causa, quam superioribus Regularibus significare non tenetur, eosdem admonere, illisque superioribus id facere detrectantibus, habet Episcopus facultatem prædictos administratores ad mouendi quoties, & quando opus esse iudicauerit. S. Congr. Conc. *dub.* 12. *de anno* 1623. post meum tract. *de officio Episcopi*, pag. 6. secundum Lugdunen. impress.

Administratores piorum locorum si videntes se constrictos ad reddendam rationem suæ administrationis appellarent, licet admittatur appellatio, non propter hoc impeditur, aut suspenditur executio. S. Congr. Conc. teste Zerol. *in praxi Episcop.* p. 1. *verbo hospitale.* §. 3. *vers.* 6. quem refero *de officio*, & *potest. Episcopi*, p. 3. *alleg.* 75. *num.* 62.

Administratores hospitalium tenentur ad reddendam rationem Episcopo, siue ea sint publica, siue priuata. S. Congr. Conc. referente Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis*, *num.* 78. & *lib.* 4. *tit.* 29. *l.* 2. §. 1. *de hospitalib.* *n.* 11.

Administratores monasteriorum de illis rationem ordinario reddere non tenentur. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis*, *n.* 78. *vers.* item *administratores.*

Administratores hospitalium debent Episcopo reddere rationem administrationis suæ, & si consuetudine, priuilegio, & institutione aliqua aliis personis ad id officium electis ratio esset reddenda prædictæ administrationis, reddenda tamen ordinario est cum interuentu prædictorum electorum. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *d. l.* 7. *de Episcopis* *n.* 79.

Administratores hospitalium, aliorumque piorum locorum, tenentur

tur ordinario rationem administrationis dare, donec coram eodem ordinario doctum fuerit de institutione, in qua secus expressè cautum sit. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. lib. 4. tit. 29. l. 2. §. 1. de hospitalib. n. 5.*

Administratores piorum locorum etiam exemptorum nullam rationem reddentes posthac, cum Episcopo reddere tenentur, quod si aliis reddere solent, cum illis tamen præsentialiter adhibendus est Episcopus, qui quoties in dicto actu ad rationem computatorum adhibetur, in condemnatione, vel absolutione vnicum votum habet. S. Congr. Conc. *d. l. 7. de Episcopis n. 79. vers. item & administratores, & d. lib. 4. tit. 29. l. 2. §. 1. de hospitalib. num. 10.*

Adscriptio, vide Ascriptio.

Aduocati consistoriales.

ADVOCATI consistoriales Romæ præcedunt quibuscunque aliis Aduocatis, atque Doctoribus, etiam antiquioribus, habent facultatem doctorandi, & illorum collegium plenam habet administrationem reddituum studij generalis Urbis. Sixtus V. *const. 62. incip. Sacri, 10. Kalend. Septembris 1587.*

Aetas.

AETAS nulla determinata est: quoad officiales, aut ministros monasteriorum Monialium, sed qui morum gravitate, virtutumque ornamentis, & aliis honestis qualitatibus sunt præditi, eligantur. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Castellamaris, de anno 1593.*

Aetas Tonsuræ, & quatuor minoribus Ordinibus nulla est præscripta à Conc. Trident. sed ea attendenda, quæ à sacris canonibus præscribitur. S. Congr. Concil. teste Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 7. c. 4. num. 7.*

Aetas incipit à die natiuitatis, non autem à die Baptismi. S. Congreg. Conc. *sub die 4. Decembris 1627.*

Aetas 14. annorum sufficit ad obtinendum Canonicatum in Ecclesiâ collegiata, cum super illis nihil innouauerit Concil. Trident. S. Congr.

S. Congr. Conc. testibus Gonzal *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. num. 91. & 92. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. n. 21. p. 330. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 20. l. 1. de atate, num. 8. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 735. in 1. edit. aliàs resol. 512. num. 3. in fine in 2. edit. quos refero de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 60. num. 71.*

Ætas 14. annorum sufficit ad obtinendam dimidiam portionem in Ecclesia cathedrali, nec tales dimidiæ portiones habent annexum Ordinem sacrum. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *d. glos. 5. num. 93.*

Ætas 14. annorum post Concil. ad beneficium simplex obtinendum non exigitur expleta, sed sufficit cœpta. S. Congr. Concil. testibus Galet. *in margarita casuum conscientia, verbo beneficium 4. Gonzal. d. glos. 5. in princ. num. 90. Nouar. in singul. canon. concl. 13. num. 4. Armendar. d. lib. 1. tit. 20. l. 1. de atate, n. 5. quos cum aliis refero de officio, & potestate Episcopi, part. 3. alleg. 60. num. 76.*

Ætas 14. annorum requisita ad obtinendum beneficium ecclesiasticum non requiritur in capellaniis, quæ fundari solent, maximè in Hispania, absque Episcopi, aut superioris auctoritate, in quibus succedunt clerici de parentela, vel conferuntur à patronis laicis. S. Congr. Concil. teste Gonzal. *d. glos. 5. num. 27.*

Ætas 14. annorum requisita in beneficiis non requiritur in pensione, sed sufficit septem annorum, prout ante Concilium. Eadem S. Congr. teste Gonzal. *d. glos. 9. §. 5. num. 26. & vidi non semel seruari in Dataria.*

Ætas 22. annorum incœptorum requiritur in prouiso de Canonatu Ecclesiæ cathedralis, quamuis in ea non fuisset facta distributio sacrorum Ordinum. S. Congreg. Concil. *in Algarbien. teste Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. num. 29. quem refero de Canon. cap. 13. num. 9. in fine, vbi num. 10. resoluo sufficere attinentiam 21. annorum, vt intra tempus à iure, & à sacro Conc. statutum possit sacrum Ordinem Subdiaconatus suscipere, hoc est, intra annum.*

Ætas 22. annorum, quæ requiritur ad dignitates in Cathedralibus, exigitur quoque in dignitatibus collegiatarum Ecclesiarum. S. Congr. Conc. testibus Nicol. Garc. *de benefic. p. 7. cap. 4. num. 59. & 62. cum seqq. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 2. metipso de Canonicis, cap. 13. num. 23. in fine.*

Ætas 23. annorum permitti potest in Vicario capitulari, si aliàs est idoneus

idoneus, non tamen expedit. S. Congreg. Concil. *sub die 11. Augusti 1618.* cuius memini *de Canonicis, cap. 42. num. 54.*

Ætas 25. annorum incceptorum requisita ad obtinendas parochiales Ecclesias, non exigitur ad vnitas, sed sufficit illa, quam requirit beneficium, cui Parochialis accessorie reperitur vnita. S. Congt. Concil. testibus Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Canonicus 5. & verbo parochus*, Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 9. num. 4.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol. 512. in 2. edit.* Nicol. Garc. *de benef. p. 12. c. 2. n. 26.* quos refero *de officio, & potestate parochi, cap. 2. num. 7.*

Ætas 22. annorum requisita ad dignitates Ecclesiarum cathedralium, debet esse completa. S. Congt. Concil. testibus Nicol. Garc. *d. p. 7. cap. 4. num. 70.* Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, n. 2.* Hieron. Roderic. *in compendio quaest. regul. resol. 23. num. 3.*

Ætas 25. annorum ad sacerdotium necessaria requiritur in dignitate Ecclesie cathedralis, cui sit distributio Missæ cantatæ per tur- num infra hebdomadam, cum habeat onus annexum, ac proinde teneatur per se adimplere. S. Congr. Concil. *in Cotronien. 4. Decembris 1627.*

Ætas 25. annorum incceptorum requiritur ad obtinendam dignitatem, cui subest animarum cura. S. Congr. Conc. *sub die 4. Decembris 1627.*

Ætatis 40. annorum defectus in Pœnitentiario non obstat ubi aliàs aptior pro loci qualitate non reperitur. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. p. 7. cap. 4. num. 33.*

Affictuarij.

AFFICTVARIJ, aut coloni, vel partiarj bonorum ecclesiasticorum exemptione collectarum tam ordinariarum, quam extraordinariorum pro portione colonica gaudent. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Oppiden. 18. Septembris 1618.*

Affinitas.

AFFINITATIS impedimentum vsque ad quartum gradum oritur ex matrimonio rato, non consummato, sicut in consanguini

fanguinitate ex Bulla Pij V. & Trident. *sess. 24. c. 3. & 4. de reform. matrim.* S. Congr. Conc. *sub die 17. Augusti 1617.*

Affinitatis impedimentum superueniens post contractum matrimonium est sublatum decreto *cap. 4. sess. 24. de reform. matrim.* quia si impedimentum dirimens sublatum est, quod maius est; ergo & istud, quod solum impedit ne is, per quem contracta est affinitas, sine peccato possit exigere debitum, quod minus est. S. Congreg. Concil. teste Nicol. Garc. *de benef. p. 8. cap. 3. num. 76.*

Affinitatis ex fornicatione contractæ impedimentum restringens Concil. Trident. *sess. 24. cap. 4. de reform. matrim.* ad primum & secundum gradum, censetur etiam ad eosdem restrinxisse impedimentum exigendi debitum ab vxore, quod inducitur ex affinitate proueniente ab illicita copula à viro cum consanguinea vxoris suæ post contractum matrimonium habita, quia non solum ultra primum, & secundum gradum matrimonium non dirimitur, vt *in d. cap. 4.* sed etiam non impeditur per declarationem Bullæ 24. Pij V. & sic ista affinitas ex fornicatione ultra istos duos gradus est sublata in totum. S. Congreg. Concil. *sub die 1. Februarij 1596.*

Affinitatis in gradibus à iure prohibitis non habet facultatem Episcopus ordinaria auctoritate dispensandi contrahentes matrimonia. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrim. num. 99.*

Aggregatio.

AGGREGATIONIS forma Confraternitatibus, & Regularibus præfinitur, & conceditur Regularibus aggregare, vel instituere vnā tantum congregationem in singulis locis, & permittitur Archiconfraternitatibus secularium vnā tantummodo Confraternitatem in singulis locis aggregare. Clemens VIII. *in constitut. 115. incip. Quacunque, 7. Decembris 1604.*

Agnus Dei.

AGNOS Dei per Papam benedictos nullus siue vir, siue femina, secularis, aut ecclesiasticus, vel Regularis, sub excom-

municationis poena ipso facto incurrenda potest depingere, inscribere, minio notare, vel aurum, seu colorem aliquem illis imponere, aut quicquam aliud superinducere, neque depingi, aut miniari facere, nec illos venales proponere, seu tenere, sed eos albos, & mundos decenter, ac reuerenter à cunctis haberi, deferri, & custodiri præcipit Gregorius XIII. *constit. 2. incip. Omni*, 8. *Kalend. Junij* 1572. De illius materia vide Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 34. num. 28. & 29.* Filliuc. *in quæst. moralib. tract. 14. cap. 6. quæst. 8. ad fin. num. 93.* Bonacin. *de excommunicat. in particulari extra Bullam Cæna, disput. 2. quæst. 2. puncto 29. & plures alios, quos retuli de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 50. n...*

S. Albertus.

S ALBERTI officium pro Ecclesiis Bruxellen. & Cathedrali Rhemen. concessum à S. Congr. Rituum *in Bruxellen. 13. & 15. Julij* 1613.

S. Alexander.

S ALEXANDRI officium sub ritu duplici pro Ecclesia Bergomen. conceditur à S. Congr. Rituum *in Bergomen. 7. Julij* 1612. & 19. *Maj* 1614. Et pro terra Capriati, & Colnaldi Plebis Trezzi Mediolanen. diocesis. Ead. S. Congr. *in Mediolanen. Plebis Trezzi, 19. August.* 1617. Et pro Confraternitate S. Alexandri Nationis Bergomen. Venetiarum. Eadem S. Congr. *in Veneti, 18. Augusti* 1618. Et pro Ecclesia Collegiata S. Alexandri Placentiæ. Ead. S. Congr. *in Placentin. 27. Junij* 1620.

Alienare.

A LIENARE bona Ecclesiæ inconsulto Pontifice non licet, & prohibetur alienatio rerum ecclesiasticarum per pactum, item earum concessio, hypotheca, locatio, & conductio ultra triennium. Paulus I. *constitut. 2. incip. Cum in omnibus, 5. Id. Maij* 1465.

Alienare,

Alienare, vendere, permutare, ultra triennium locare, in emphyteusim, feudum, liuellum, pignus, seu precarium concedere in non vasallos nemo potest bona stabilia in statu ecclesiastico, & nemo status ecclesiastici potest alienare castra, seu arces, ac fortalicia in non subditos Ecclesiæ. Sixt. V. *const. 3. incip. Sollicitudo, Kal. Iulij 1585.*

Ampliauit Clemēs VIII. *const. 78. incip. Romani, prid. Nonis Iulij 1601.*

Alienatio, atque infeudatio ciuitatum & locorum S.R.E. prohibita, ac tractatus de illa prætextu etiam euidentis vtilitatis, & illam procurantes etiam ob honorem familiæ Pontificum, excommunicantur, infames fiunt, eorūque bona confiscantur. Pius V. *const. 35. incip. Admonet, 4. Kalend. Aprilis 1567.* Præfatas constitutiones Sixti V. & Clementis VIII. innouat, declaratque & ampliat in permutationibus, donationibus, etiam reseruato beneplacito Sedis Apost. contrauenientibus pœnas infligit, contractus annullat, ac notariis harum alienationum instrumenta conficiendis pœnas imponit Paulus V. *tom. 4. Bullarij const. 10 incip. Pastorale, 12. Kalend. Decembris 1617.* Has etiam constitutiones Sixti, Clementis, & Pauli confirmat, & innouat, & extendit ad quodcunque genus contractuum, irritat venditiones, locationes, & alienationes ultra triennium locorum iurisdictionalium, vel etiam non iurisdictionalium, in confinibus tamen loci iurisdictionalis eiusve territorij sitorum etiam ab vno tantum latere; extendit ad omnes venditiones, locationes, &c. etiam ad triennium, vel minus tempus faciendas à non Barone de bonis non iurisdictionalibus in confinibus loci iurisdictionis, vel eius territorij, etiam ab vno latere existentes quomodolibet Baroni iurisdictionem habenti, seu bona in dicto territorio possidenti subiectis; nec non ad locationes bonorum in statu ecclesiastico existentiam in confinio dominij Principis exteri Sedi Apost. quomodolibet subiecti cuius extero pariter faciendas, ac etiam ampliat ad impositiones, venditiones, cessiones, & alienationes censuum annuorum tam imponendorum, quàm impositorum iuxta formam constit. Pij V. Urbanus VIII. *const. 65. incip. Decens, Kalend. Iunij 1627.*

Alienare, ac in feudum, vel emphyteusim quocunque prætextu, vel causa, quæcunque bona ad Ecclesias inferiores, & quæuis loca pia nunc, vel deinceps spectantia concedere, vel ultra triennium locare, & concessionem huiusmodi reuocare, vel prorogare cum plurium pœnarum impositione, prohibet Urbanus VIII. *const. 51. incip. Humana, Kalend. Nouembris. 1625.*

Almutia.

ALMUTIA, & exemptiones Canonicis non sunt concedendæ, nisi prius constet an deceat, & conueniat. S. Congr. Rit. in *Mediolanen.* 28. *Septembris* 1602.

Almutia à Mansionariis, & Præbendaris defetri non potest etiam concedente Episcopo. Ead. S. Congr. in *Placentina* 16. *Januar.* 1620.

Almutia, seu caputium ab Archiepiscopo Hidruntin. concessum Dignitatibus, Canonicis, & Presbyteris suæ Ecclesiæ Metropolitana coloris violacei, pro aliis verò Presbyteris collectitiis coloris nigri, approbatur ab eadem S. Congr. in *Hidruntin.* 30. *Januar.* 1616.

Almutij vsum concedi posse indulgetur Canonicis Ecclesiæ collegiatæ, dummodo differat ab Almutiis, quibus vtuntur Canonici Cathedralis. Eadem S. Congr. in *Lauden.* 19. *Maij* 1602. & in *Mediolanen.* 23. *Iunij* 1607.

Almutia, & caputia non possunt ab Episcopo concedi vt deferantur ab Archipresbyteris Collegiatarum suæ diœcesis, sicut deferunt Canonici Cathedralis. Ead. S. Congr. in *Parmen.* 30. *Iulij* 1616.

Almutia conceditur Archipresbytero Terræ Cirignolæ, nullius, iurisdictionem quasi Episcopalem habenti ad distinctionem aliorum Canonicorum. Ead. S. Congr. in *Sypontin.* 20. *Aprilis* 1602.

Almutia ferendi indultum conceditur Capitulo collegiatæ Ecclesiæ loci Orbiten. S. Congr. Rit. in *Orbiten.* 9. *Aprilis* 1633.

B. Aloysius Gonzaga.

BALOYSII Gonzagæ Missam & officium de communi Confessoris non Pontif. die 21. *Iunij* pro ditionibus familiz Gonzagæ, & Religiosis Societatis IESV de Vrbe, concessit S. Congr. Rit. 31. *Maij* 1618. *Lotharingæ* 4. *Aprilis* 1620. & *Mediolanen.* 29. *Maij* 1621. Demum Gregorius XV. const. 10. incip. in sede 2. *Octobr.* 1621. concessit vt de dicto B. Aloysio Gonzaga die 21. *Iunij*, quo ex hac vita migravit ad cælum, ab omnibus eiusdem Societatis Religiosis vbique tetra- rum existentibus iuxta rubricas Breuiarij, & Missalis Romani de communi Confessoris non Pont. Officium recitari, & Missa celebrari respectiue liberè, & licitè valeat, nec non etiam confluentibus eo die ad eorundem Religiosorum Ecclesias

Ecclesias Missam in illis de eodem B. Aloysio Gonzaga, vt suprà, celebrare liceat.

Altare.

ALTA RE ligneum cum ara lapidea permitti debet, non obstante constitutione synodali. S. Congr. Rit. in *Gaetana*, 10. *Novembris* 1612.

Altaria, & Capellas in Regularium Ecclesiis, etiam per secularium Confraternitates constructas, visitare non potest Episcopus. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Papien.* 21. *Augusti* 1615. & in *Terracinen.* 22. *Januarij* 1616.

Altaria sanctissimi Sacramenti, & B. Mariæ, quæ sunt à dextris Altaris maioris, in quo celebratur officium, incensari debent. S. Congr. Rit. in *Trevisin.* 7. *Decembris* 1601.

Altaris lapis profanatus potest vendi, & licitè teneri ab emptore, sed in loco decenti, & honesto. Ead. S. Congr. Rit. in *Reatina*, 9. *Maij* 1606.

Altari renes non sunt vertendi, & melius est vt Episcopus vertat renes Canonicis, quàm Altari. Ead. S. Congreg. in *Colimbrien.* 23. *Maij* 1603.

Altari privilegiato pro defunctis debent celebrari Missæ de Requiem, aliàs indultum non suffragatur. Eadem S. Congr. Rit. in *Pistorien.* 1. *Iunij* 1601. & in *Toletana* 13. *Iulij* 1601.

Altare, & mensa ita paranda est pro Abbate, vel Priore habente vsum Mitræ & Baculi, quando solemniter celebrat, vt scilicet in eo sex tantùm, & non septem candelabra cum totidem candelis, & sua Cruce locantur; nec abacus alius, præterquam parua mensa in cornu Epistolæ, super qua duo possint locati candelabra, Mitra qua Prior utetur, Calix, Missale, thuribulum cum navicula, & alia necessaria pro actu celebrationis. Ead. S. Congr. Rit. in *Firmana*, 28. *Januarij* 1606.

Alternativa.

ALTERNATIVÆ beneficio non gaudet Episcopus absens causa Reipubl. S. Congr. Conc. teste Gonzal. ad reg. 8. *Cancel.* gloss.

*glos. 43. n. 85. Nec ex alia causa à Concilio approbata, teste Nicol. Garc. de benefic. in addit. ad p. 5. c. 1. num. 463. & Ioan. Anton. Mas-
sobr. in praxi habendi concursus, pral. 23. dub. 3. in ult. impress.*

Ancilla.

ANCILLA non datur pro educandis. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Neapolitana, 12. Martij 1619.*

Ancillæ laicæ non dantur in communi Monialibus S. Claræ. Eadem S. Congr. *in Tarentin. 12. Aprilis, & in Foglinen. 22. Nouembris 1619.*

S. Andreas Apostolus.

S. ANDRÆ Apostoli officium cum octaua pro clericis Regularibus S. Andree de Vrbe conceditur à S. Congr. Rit. *in Romana, 3. Augusti 1600.* Et pro Ecclesia Varonien. Eadem S. Congregat. *in Varonien. 25. Iunij 1611.* Et pro Clericis Regularibus S. Pauli Bononien. Ead. S. Congr. *in Bononien. 18. Martij 1617.*

B. Andreas Auellinus.

B. ANDRÆ Auellini Clericorum Regularium congregationis Theatinorum ab omnibus Clericis Regularibus huiusmodi ubique existentibus officium, & Missam de communi Confessoris non Pont. ipsa die eius obitus celebrari, ac recitari liberè, & licitè posse, concessit Urbanus VIII. *in constit. 42. incip. In sede 10. Iunij 1625.*

Angelus.

ANGELI in cælo non habent fidem, sed visionem. S. Congreg. Rit. *in Turritana 22. Ianuar. 1618.*

Angeli custodis Missa pro congregatione Annuntiatæ Societatis IESV de Vrbe conceditur à S. Congregat. Rit. *in Romana 16. Maij 1601.*

Angeli

Angeli custodis Missa approbatur ab ead. S. Congr. *sub die 6. Aprilis 1615.*

Angeli custodis officium est duplex minus. Eadem S. Congreg. Rit. *sub die 2. Octobris 1627.* Et celebrandum est prima die non impedita officio nouem lectionum post festum S. Michaëlis, cedit etiam Dominicæ. Eadem S. Congregat. *sub die 12. Martij 1618.*

Anima.

ANIMARVM curæ incumbentes imminentis suæ dignitati, vel canonicatui dum sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi, quæ spectant ad ipsam curam, distributiones quotidianas lucrantur, & tanquam præsentés in choro habentur. S. Congreg. Concil. testibus Franc. Leo. in *thesauro fori eccles.* part. 3. cap. 2. num. 24. Zerol. in *præxi Episcop.* part. 1. verbo *distributiones*, num. 3. vers. *secundò debentur*, Nicol. Garc. de *benefic.* p. 3. cap. 2. num. 335. Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 23. l. 1. §. 2. de *resident. canon.* num. 58. quos cum aliis refero de *officio, & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 53. num. 127. & in *tract. de Canonicis*, cap. ...

S. Anna.

SANNA B. Mariam Virginem peperit, ex qua natus est D. N. IESVS Christus, & eius festiuitas instituta ad diem 26. mensis Iulij, ac duplici officio decorata. Gregorius XIII. *constit.* 87. *incip. Sancta, Kalend. Maij* 1584.

S. Annæ dies festus sub obseruantia, & præcepto comprehenditur, cunctisque Christi fideles ubique terrarum ab omni opere serui-
li eo die abstinere, & cessare debent. Gregorius XV. *constit.* 24. *incip. Honor laudis*, 23. Aprilis 1622.

Anniversaria.

ANNIVERSARIA non possunt in distributiones quotidianas poni per Episcopum, quia commutatio voluntatis testatorum.

E. spectat:

spectat ad Summum Pont. tantum. S. Congr. Conc. in Elboren. 12. Martij 1592.

Anniversariorum, & Officiorum numerum potest Episcopus reducere ex decreto Conc. sess. 25. de reform. cap. 4. S. Congr. Conc. testibus Quarant. in sum. Bullary, verbo Missa, pag. mihi 402. Galet. in margarita casuum conscient. verbo Missa 4. Pialec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 15. in fine, quos cum aliis refero de officio, & potestate Episcopi, p. 2. alleg. 29. num. 4. Sed id Episcopo iam non licet, quia pro illis reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem esse recurrendum, statuit S. Congr. Conc. de anno 1625. in decretis de celebrat. Missarum.

Annata.

ANNATA non debetur Camera Apost. de beneficiis, vel pensionibus 24. ducatorum. Clemens VII. constit. 34. incip. Et si, 5. Iulij 1532.

Annatam, siue medios fructus vnus anni soluere tenentur singulis quindecim annis Camera Apost. beneficia, monasteria, Prioratus, & quæ antea eidem Camera alia iura soluere consueverant. Paulus II. const. 6. incip. Decet, 8. Id. Ianuar. 1469.

Annunciatio.

ANNUNCIATIONIS festum si occurrat in Dominica Quadragesimæ, non fit Officium de Annunciatione, nisi in Ecclesiis sub Annunciationis inuocatione dedicatis. S. Congr. Rit. in Vlixbonen. 1. Septembris 1612.

Annunciationis festum si quando acciderit in die Parasceues, non tenetur quis sub reatu peccati mortalis Missam illius diei audire. S. Congregat. Rituum sub die 19. Februar. 1622. teste Grauant. in comment. ad rubricas Missalis, part. 3. tit. 29. num. 24. quem refero in tractat. de officio, & potestate parochi, cap. 11. num. 46.

Annus.

Annus.

A NNI 22. ad Dignitates in Cathedralibus non habentes curam animarum requisiti debent esse completi. S. Congr. Conc. testibus Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 70.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 2.* Et Episcopus in hoc dispensare non potest. Ead. S. Congr. Conc. *sub die 20. Septembris 1631.*

Annis 40. non minor debet eligi Abbatissa, circa quam ætatem non potest Episcopus dispensare. S. Congr. Concil. teste Armendar. *l. 7. de Episcop. num. 102.*

Annus probationis debet esse completus, & integer. S. Congr. Conc. *sub die 1. Februar. 1631.*

Annum vigesimum completum requirit constitutio Religionis Sanctissimæ Trinitatis redemptionis captiuorum confirmata auctoritate ante, & post Conc. Trid. ut quis in eadem Religione recipiatur, & tamen pro validitate professionis illam in dicta Religione emittere post 16. annum, iuxta dispositionem Concil. *sess. 25. de Regular. cap. 15.* Ita S. Congr. Conc. ad instantiam superiorum dictæ Religionis, 2. Augusti 1631. & 24. Aprilis 1632.

Annum decimum octauum requirit statutum Ordinis Minimorum, & tamen valida est professio ante illum annum emissa, dummodo facta sit post decimum sextum. S. Congr. Conc. testibus Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 14.* Laurent. de Peirinis *de subdito Religioso, tom. 1. cap. 26. §. 3.*

Anno probationis completo nouitiatus prorogari potest obueniente aliqua rationabili, seu iusta causa. S. Congr. Episcop. & Regular. *sub die 31. Maij 1597.*

Annum probationis debent facere Regulares discalceati Ordinis Sanctissimæ Trinitatis de licentia Sedis Apost. ad laxiorem calcetorum transcentes. S. Congr. Conc. *in Montis Regalis, 13. Novembris 1627.*

Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debet à dñe habitæ possessionis canonicatus, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. S. Congr. Concil. *in Veronen. 13. Septembris 1631.*

Antianitas.

ANTIANITATIS, & non alia ratio attendenda est circa præcedentiam inter Baliuos Capitulares, & Milites magnæ Crucis Religionis Hierosolymitanæ. S. Congreg. Rit. in *Meliten.* 12. Augusti 1608.

Antiphona.

ANTIPHONÆ præintonandæ sunt iuxta formam Cæremonialis, nisi adsit consuetudo immemorialis aliter disponens. S. Congreg. Rit. in *Tropien.* 4. Marti. 1606. & in *Asten.* 22. Decembris 1612.

Antiphonæ ad Vesperas præintonandæ sunt iuxta consuetudinem immemoriam, nec Magister cæremoniarum illam mutare, seu alterare potest, nec debet. S. Congreg. Rit. in *Suessan.* 28. Aprilis 1607.

Antiphonas in Vesperis præintonare spectat ad eum, qui die sequenti in Missa solemni Epistolam erit cantaturus. S. Congr. Rit. in *Asculana,* 28. Ianuarij 1606.

Antiphonæ præintonandæ sunt secundum formam libri Cæremonialis, non obstante quacunque Ecclesiæ consuetudine in contrarium. S. Congr. Rit. in *Asculana,* 16. Decembris 1606.

Antiphonas iuxta solitum præintonare debet Archipresbyter prima Dignitas Episcopo celebrante. Ead. S. Congreg. in *Perusina,* 20. Decembris 1601.

Antiphonæ cùm præintonantur omnes ab utroque latere chori surgere debent, iuxta Cæremoniale, non obstante consuetudine. Ead. S. Congr. in *Perusina,* 23. Martij 1602.

Antiphonæ in Laudibus præintonari debent per Archipresbyterum sicut in Vesperis, *ibid.*

Antiphona quarta præintonanda est à Canonico primum locum in choro obtinente, quocunque Dignitatis nomine nuncupetur. S. Congreg. Rit. in *Matren.* 30. Ianuar. 1616.

Antiphonæ absente Episcopo ita præintonandæ erunt ut prima celebrati, & successivè Dignitatibus, & Canonicis. S. Congreg. Rit. in *Patavina Plebis sacci,* 9. Maij 1606.

Antiphonæ

Antiphonæ finales ad laudes ante natiuitatem omitti possunt in festo solemniter celebrato, vt contingit in festo S. Thomæ, sed Antiphonæ maiores ante natiuitatem etiam in festis solemnibus dicendæ sunt ad *Magnificat*. S. Congregat. Rit. in *Burgen*. 17. *Novembris* 1607.

S. Antonius.

S. ANTONIVM Archiepiscopum Florentinum canonizauit S. Clemens V. II. *constit. 1. incip. Rationi*, 6. *Kalend. Decembris* 1523.

S. Antonius.

S. ANTONIVS de Padua canonizatus fuit à Gregorio IX. in *constit. 4. incip. Cum dicat*, *Kalend. Iunii* 1232.

S. Antonij festum duplici officio celebrari iussit Sixtus V. *constit. 18. incip. Immensa*, 19. *Kal. Februarij* 1586.

S. Antonij de Padua officium proprium sub ritu duplici & cum octaua celebrari posse in toto Regno Portugalix, concessit eadem S. Congr. Rit. *die 5. & 23. Iulij* 1631.

S. Antonij Viennen. Fratres regulam S. Augustini profitentur. Bonifac. VIII. *const. 5. incip. In dispositione*, 15. *Kal. Iunii* 1297. eleemosynas quærere possunt, dummodo eas conuertant in vsus infirmorum, & ne illas petant minimè impediri possunt per deputatos fabricæ S. Petri, Cruciatæ, aut Redemptionis captiuorum, illis enim eleemosynas quærere permittitur in locis vbi actu hospitalitatem exercent, & habita licentia ordinariorum. Gregorius XIII. *const. 73. incip. Romani* 1. *Februarij* 1582.

Vide in verbo *Fratres S. Antonij Viennen.*

Apostata.

APOSTATÆ curam animarum exercere, aut Sacramenta ecclesiastica administrare, Missamque prætextu Ordinum sibi collatorum celebrare prohibentur, & omnes beneficiis priuari,

& ad dignitates Ordinum inhabiles perpetuò fore, voluit Paulus I V. *const. 14. incip. Postquam, 13. Kal. Augusti 1558.*

Apostatis licentias obrinendi beneficia ecclesiastica, ac in illis deferuendi Pœnitentiarius maior non concedit. Pius I V. *const. 53. incip. In sublimi, §. 9. 4. Non. Maij 1562.*

Apostoli.

APOSTOLI Christi fuerunt secunda fundamenta Christi. Gregorius I X. *const. 1. in appendice, incip. Fraternitatis 7. Kal. Augusti 1232.*

Apostolorum cœtum S. R. E. Cardinales repræsentant. Eugenius I V. *const. 15. incip. Non mediocri, de anno 1439.*

Apostolorum loco Episcopi subrogati sunt. Leo X. *constit. 22. incip. Dum intra, 14. Kal. Ianuar. 1516.*

Apostolica Sedes.

APOSTOLICA Sedes omnes iudicat, & à nemine iudicatur, nec vllò modo ab ea appellatur, & illius est Conciliorum approbatio. Gelasius I. *const. 1. incip. Valdè, Kal. Februar. 1495.*

Apostolica Sedes omnium prima iure diuino. Innocentius II. *const. 3. incip. Ex eo, 9. Kal. Septembris 1199.*

Apostolicæ Sedis officiales & Curiales non possunt coram vllò ordinario, aut alio quocunque, sed in Vrbe tantum iurisdictionem habente, conueniri. Eugenius I V. *const. 4. incip. Diuina, 8. Id. Martij 1432.*

Appellantes, Appellare, Appellatio.

APPELLANTES à summo Pont. ad Concilium generale futurum, cum eorum consiliariis, ac fautoribus crimen læsæ Maiestatis incurrunt. Pius II. *const. 5. incip. Execrabilis, 15. Kal. Febr. 1459.*

Appellantes à Papa ad futurum Concilium sunt schismatici, & multas pœnas incurrunt. Iulius I. *const. 22. incip. Suscepti, Kalend. Iulij 1509.*

Appellare

Appellate non licet in causis criminalibus , nisi facto deposito pœnæ pecuniariæ, ad quam reus damnatus est. Pius I V. *constit.* 52. *incip. Esst.* 10. *Aprilis* 1562. Intelligendo , vt in Pij V. *constit.* 22. *incip. Inter multiplices*, 12. *Kal. Ianuarij* 1566.

Appellare potest ad Metropolitanum , vel ad viciniotem Episcopum grauatus in concursu Ecclesiæ parochialis. Pius V. *constit.* 33. *incip. In conferendis*, 15. *Kal. Aprilis* 1567.

Appellari si contigerit in uisitatione ab Episcopo Suffraganeo etiam tanquam Sedis Apostol. delegato debet appellari ad Metropolitanum quoad effectum deuolutiuum , non quoad suspensiuum. S. Congregat. Concil. testibus Zerol. *in praxi Episcop* p. 2. *uerbo uisitatio*. 5. 3. Piafec. *in simili praxi* p. 2. c. 3. *num.* 61. Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol.* 449. n. 2. *prope fin.* quos refero *de officio, & pot. Episcopi* p. 3. *alleg.* 73. *num.* 35. & *allegat.* 92. *num.* 147.

Appellationes à sententiis crîminalibus condemnantibus ad pœnam pecuniariam in statu ecclesiastico intra sex menses expediendæ sunt. Pius V. *const.* 138. *incip. Licet*, 26. *Octobris* 1571.

Appellationis beneficium confessis in iudicio criminali denegatur. Pius V. *const.* 24. *incip. Cum sicut*, de anno 1566.

Appellatio datur à reprobatione examinatorum ad effectum deuolutiuum à die scientiæ. S. Congregat. Concil. *in Vrbinaten.* 4. *Maij* 1592. teste Nicol. Garc. *de benefic. in additione ad part.* 9. *cap.* 2. *num.* 245.

Appellatio non datur à decreto facto in uisitatione ab Episcopo. S. Congr. Rit. *in Giemen.* 24. *Septembris* 1605.

Appellatio non recipitur à sententia definitiua contra verum contumacem prolata , nec inhibitio , aut alia quæuis prouisio , quandiu appellans in huiusmodi uera contumacia persistit , conceditur. S. Congr. Conc. *sub die* 16. *Octobris* 1600.

Appellatio non datur à reprobatione examinatorum, sed dumtaxat à mala ordinarij electione. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *de benefic.* p. 9. *cap.* 2. *num.* 240.

Appellationes non recipiuntur ab executione decreti S. Concilij Trident. aut uisitationis Apostol. nec si Episcopus uirtute eiusdem sacri Concil. procedat vt Sedis Apost. delegatus in causis, quæ sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur , salua tamen in hoc casu Legatorum & Nunciorum Apostol. auctoritate. S. Congregatio Concil. *sub die* 18. *Octobris* 1600.

Appellatio interposita super condemnatione ad trēmes habet effectum suspensiuum. S. Congr. Episcoporum, & Regul. *in Auerfana*, 22. Ianuar. 1591.

Appellatio non est admittenda à comminatione Episcopi facta contra incurrentes excommunicationem, & alias censuras ecclesiasticas à iure latas, ad dicendum causam quare non debeant declarari incidisse: secus si comminatio fiat contra alios delinquentes ad effectum illos excommunicandi ob aliquod delictum, vel crimen sub excommunicationis ab homine latę pœna. S. Congr. Concil. *in Tropien*. 17. Mart. 1619.

Appellatio à priuatione beneficii habet effectum suspensiuum. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Mileuitana*, 1. Junij 1604.

Appellatio suspensiuā dumtaxat, non autem deuolutiuā datur in causis præcedentię, quia Concilium dum voluit controuersias de præcedentiā per Episcopum componi, id est, breui manu, summarie, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, etiam appellatione remota, noluit tamen inferre præiudiciū irreparabile, sed providere tantum scandalis, quę interea exoriri possent. S. Congregat. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap. 30. n. 10.*

Appellationis causa dum pendet, appellans in eodem, quo reperitur, carcere permanebit quoad iudex ad quem appellatum est visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis ad quem decreto vim diffinitivę habente fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare potest, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum. S. Congr. Conc. *sub die 16. Octobris 1600.*

Appellatio à Suffraganeis recipere non potest Metropolitanus in causis delegatis, & negotiis sancti Officii. S. Congr. Episcop. & Regul. 23. Novembris 1582.

Appellatio non datur reprobato per examinatores ab electione Episcopi, qui elegit approbatum ab examinatribus, sed à reprobatione examinerum ad effectum deuolutiuum, non autem suspensiuum. S. Congr. Conc. teste Nicol. Gate. *de benefr. in addit. ad p. 9. cap. 2. num. 245.*

Appellatio à definitivā in causa correctionis non suspendit executionem. S. Congr. Conc. teste Sell. *d. cap. 30. n. 12.*

Appellationem quoad effectum suspensiuum dumtaxat sustulit Concil. Trid. *sess. 25. de Regul. cap. 13.* S. Congr. Conc. testibus Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 31. de processib. n. 10.*

Salgado *de protest. regia*, tom. 1. p. 2. cap. 3. n. 99. quos refero *de officio, & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 78. num. 26.

Appellatio à Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis contra Capitulares exemptos non datur ad Episcopum, sed deuoluitur ad Sedem Apost. S. Congr. Concil. *in Burgen*. 18. Aprilis 1627.

Appellatio ad effectum suspensiuum non admittitur à visitatione Ecclesiæ cathedralis, & personarum ipsius ab Episcopo facienda, nec ideo illa appellatione suspendi potest. S. Congreg. Concil. *in Oriolen*. 27. Mart. 1632. ad 6.

Appellationis cuiuscunque prætextu nequaquam potest impediri, seu retardari diocesanæ Synodi celebratio, *ibid.* ad 17.

Appellatione à decretis, & constitutionibus synodalibus, quæ fuerunt à Sede Apost. confirmatæ, non potest illarum executio impediri, nec retardari, *ibid.* ad 18.

Appellatus si occultauit processum, vel impedimentum præstitit ut compulsatio, & transportatio non fieret, in eius præiudicium haberetur pro compulsato, & transportato, & iudex appellationis potest appellantem absolvere, & acta gesta in prima instantia annullare, & irritare. S. Congreg. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 24. num. 41.*

Approbare, Approbatio, Approbatus.

APPROBARE Sacerdotes sacræ Confessionis ministros nullus potest præter Episcopum. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 1. *de consuetud. semel in anno*, num. 15; quem refero *de officio, & potest. Episcopi*, p. 2. alleg. 25. num. 12.

Approbatio Confessoriorum, & ad curam animarum, spectat ad Episcopum donec per alium prætendentem probetur immemorialis, & quod sit nullius. S. Congr. Concil. *in nullius, seu Conuersationem*. 26. Iunij, & 20. Augusti 1627.

Approbatio facienda ab Episcopo, etiamsi institutio pertineat ad inferiores, iuxta formam cap. 9. sess. 25. & cap. 13. sess. 7. debet fieri etiam in beneficiis, quorum institutio pertinet ad Episcopos, aut Monachos. S. Congr. Concil. teste Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 3. num. 19. in 1. decl.*

Approbatio ab Episcopo facienda non requiritur in beneficiis simplicibus, quorum collatio liberè spectat ad inferiores. S. Congreg. Conc. teste Nicol. Garc. *d. p. 9. cap. 3. n. 19.*

Approbatio obtenta per Sacerdotem secularem, vel regularem ab ordinario ad audiendas confessiones, potest ab Episcopo successoris pro suæ conscientie securitate usque ad nouum examen suspendi. S. Congr. Conc. *in Liman. 19. Septembris 1625.*

Approbatus nemo censetur si ex tribus examinadoribus quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatum ab altero reprobauerint, accedente Episcopo vni. Idem dicendum quando sunt quinque examinadores, & quilibet eorum approbat vnum ex examinatis, & ceteri quatuor reprobant approbatum ab altero, Episcopo vni illorum accedente. Idem similiter si vnus tantum compareat ad se examinandum coram tribus examinadoribus, vno illorum approbante, ceteris reprobantibus, quia illi non potest accedere Episcopus, & examinatus dicitur reprobatus. S. Congreg. Concil. teste Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 60.*

Approbatum & prouisum de Ecclesia parochiali in forma *Dignum* potest Episcopus modernus iterum examinare superueniente rationabili causa. S. Congr. Conc. *in Placentina, 26. Augusti 1628.*

Approbatus ad Ordines, seu beneficia ab Episcopo competenti, potest ab inferiore suspendi ob imperitiam, si ille in visitatione reperiatur sit ignarus. S. Congr. Conc. *sub die 9. Nouembr. 1619.*

Approbatus secularis semel ad confessiones audiendas, vel prædicandum censetur approbatus, donec fuerit reuocatus, & reuocari potest cum causa, quam sufficit esse notam Episcopo. S. Congreg. Conc. teste Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 8. n. 87.*

Approbatus secularis, siue regularis ad audiendas confessiones certi generis personarum, vel in certa Ecclesia, non potest confessiones audire aliarum personarum, & extra illam Ecclesiam virtute Bullarum. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 8. n. 87.*

Approbatus ad audiendas confessiones ab alio quàm à Valentino Episcopo in diocesi Valentina non censetur approbatus ab ordinario. S. Congr. Conc. testibus Ludou. Beia *in respons. casuum conscient. p. 4. casu 20. vers. tandem, Quarant. in sum. Bullarj, verbo confessor, vers. prater, Fl. Emman. in explicat. Bullæ Cruciatæ §. 9. num. 5. Egid. Coninck de Sacram. tom. 2. disp. 8. n. 52. Nicol. Garc. d. p. 5. c. 8. num. 132. Vgolin. de officio, & potest. Episc. c. 7. §. 2. n. 8. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 12. cap. 13. num. 77. in fine, Armend. in addit.*

ad recopil. legum Nauarra, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 1. num. 12. Molfes. in sum. Theologiæ moralis, tract. 7. cap. 14. num. 67. Homobon. de Bonis de examine ecclæs. p. 1. tract. 5. c. 2. n. 14. Soar. tom. 4. de pœnit. disp. 28. sect. 7. num. 1. Ioan. Valer. de different. inter utrumque forum, verbo absolutio, differ. 1.

Approbatus ab Episcopo ad confessiones audiendas secularium præ-
uio examine, non possunt iterum ab eodem Episcopo examinari,
sed bene possunt examini subiici à successore Episcopi, iuxta con-
stitutionem sanctæ mem. Pij V. *sub dat. 8. Id. Augusti, Pontificatus
sui anno 6. quæ à fel. record. Gregor. XII I. non est reuocata per
reductionem priuilegiorum Regularium ad terminos Concilij. S.
Congr. Conc. teste Aldan. in compend. canon. resol. lib. 3. tit. 12. n. 8.*

Approbatus ab Episcopo confessarius Regularis non potest ab au-
diendis confessionibus suspendi, nisi ex noua causa, eaque ad con-
fessiones pertinente, aut ob non seruatum, interdictum ab ipso or-
dinario positum. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 20. Nouembris
1615. nisi Episcopus facultatem huiusmodi audiendarum con-
fessionum ad suum beneplacitum concesserit, quia tunc quando-
cunque reuocare poterit. Ead. S. Congr. in Papien. 19. Mart. 1619.*

Approbatus Regularis ad confessiones personarum secularium au-
diendas potest, si noua causa superueniat, suspendi, dummodo ea
confessiones ipsas concernat, veluti si cum scandalo, aut aliàs in-
honestè uiuat, vel aliquod delictum committat, propter quod ra-
tionabili Episcopi iudicio videatur à confessionibus suspenden-
dus. Ead. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Oriolen. 30. Augusti 1630.*

Approbatus Regularis ad audiendas confessiones non debent ordi-
narij impedire quominus illas audire possint in domibus pœni-
tentium ægrotorum quando ab eis vocantur, verùm præcipere
possunt iidem ordinarij sub pœna suspensionis à facultate audien-
di confessiones quòd Regulares huiusmodi infirmorum parochos
de audita confessione eodem die certiores reddant. Ead. S. Congr.
Episcop. & Regul. *1. Iulij 1606.*

Aqua benedicta.

AQUÆ benedictæ aspersio debet fieri sigillatim quibuscun-
que Dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab iis, qui in
dextero cornu existunt, non vnico ictu in circulum. S. Congr.

Rit. in *Perusina* 20. Decembris 1601. quam refero in tract. de Canon. cap. 34. num. 23.

Aquæ benedictæ aspersio in Dominicis diebus fieri debet per ipsum celebrantem, etiam quod sit prima, vel alia Dignitas, non obstante contraria consuetudine, quæ potius corruptela, quàm consuetudo dici debet, cum sit contra rubricas Missalis Romani, & dispositionem Cæremonialis Episcop. lib. 2. cap. 30. quæ tollit omnem contrariam consuetudinem. S. Congr. Rit. in *Perusina*, 29. Novembr. 1632.

Archidiaconus.

ARCHIDIACONI officium est Episcopo ministrare. S. Congr. Rit. in *Pisaurien.* 10. Iunij 1600.

Archidiaconus si sit prima Dignitas, debet exercere officium Presbyteri assistentis cum Pluviali Episcopo celebranti iuxta formam Cæremonialis, illique candelam, & palmam benedictam ministrare, dummodo sit in sacerdotali Ordine constitutus. S. Congr. Rit. in *Brixien.* 28. Maij 1616. & in *Reatina* 10. Iannar. 1609. Non autem Archipresbyter. Ead. S. Congr. in *Vertellen.* 7. Augusti 1610. etiam si Archidiaconus non possit dici quod sit prima Dignitas, ut in *Pisaurien.* 10. Iun. 1600. & recusans cogendus est pœnis, & censuris ecclesiasticis, &c. ut in *d. Reatina*. Et dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro, tam in Ecclesia cathedrali, quàm in alia. Ead. S. Congr. in *Camerinen.* 15. Mart. 1608.

Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes. S. Congr. Rit. in *Bracharen.* 28. Aprilis 1607. Etiam si sit primus Archidiaconus, & habeat alias prærogatiuas. In eadem causa, 19. Iannarij 1608.

Archidiaconus, qui sedet à dextris Episcopi celebrantis in Cathedrali, à dextris pariter sedere debet dum celebrat in Collegiatis. S. Congr. Rit. in *Thelesina* 2. Martij 1602.

Archidiaconus prima Dignitas, & in Ordine sacerdotali constitutus, absente, vel impedito proprio Episcopo, præfertur Archipresbytero, & omnibus aliis Canonicis in celebratione Missarum sollemnium, & in omnibus aliis functionibus Episcopalibus. S. Congreg. Rit. in *Regien.* 9. Decembr. 1600. & *S. Agatha Gothorum*, 23. Mart. 1602. & in *Invenacem.* 17. Novembr. 1607. & in *Baren.* 19. Iannar. 1608. & in *Pennen.*

Pennen. 24. Ianuarij 1615. Rot. in Viterbien. celebrationis Missarum 11. Decembris 1609. Non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate, & deuotione. Eadem S. Congr. in d. Regien. 9. Decembris 1600.

Archidiaconus, qui est prima Dignitas in Cathedrali, debet esse Doctor, quamuis non habeat curam animarum, nec contentiosam iurisdictionem. *S. Congr. Conc. in Andrien. 1. Aprilis 1628.*

Archidiaconi qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta titulum *de officio Archid.* debent in omnibus Ecclesiis, vbi fieri potest, esse Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico. *S. Congr. Conc. testibus Campan. in diuers. iuris Canon. rubr. 7. cap. 6. num. 41. Piasec. in praxi Episcop. p. 2. c. 5. n. 20. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 473. in 1. edit. aliàs resolut. 497. in 2. edit. Nicol. Garc. de benefic. p. 7. cap. 7. num. 41. Massobr. in praxi habendi concursus requis. 10. dub. 6. secundum Romanam impress. Nouar. in singular. canon. concl. 41. num. 2.*

Archidiaconi habentes iurisdictionem contentiosam, debent esse Doctores & promoti in publico gymnasio, aliàs gradus eis non suffragatur, ex Bulla 63. Pij V. S. Congr. Conc. testibus Nicol. Garc. *d. cap. 7. num. 40. Massobr. d. dub. 6. num. 6. & Nouar. d. concl. 41. n. 4.*

Archidiaconus, qui verè cura animarum, & omni prorsus iurisdictione caret, non comprehenditur decreto Concil. *sess. 24. cap. 12. de reformat.* quoad qualitatem Doctoratus, vel Licentiaturæ in eo requisitam. *S. Congr. Conc. teste Piasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. n. 20.*

Archidiacono in choro permanenti spectat in principio Matutini horarum canonicarum, ac Vesperarum intonare *Pater noster*, quod dicto, eidem pariter spectat eius manu signum dare, vt incipiatur, *Domine, labia mea*, &c. vel, *Deus in adiutorium meum*, &c. ipsique etiam ad Primam pertinet dicere, *Dies, & actus nostros*, &c. *Adiutorium nostrum*, &c. Et, *Deus nos benedicat*, &c. Ad Completorium, *Noctem quietam*, &c. *Benedicat, & custodiat nos*, &c. & in fine horarum, & Matutini, *Domine, des nobis*, &c. *S. Congr. Episcop. & Regul. in Theram. 18. Aprilis 1617.*

Archidiaconus, ad quem de consuetudine Ecclesiæ spectat, absente Decano, conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, id potest, etiamsi non sit in sacris, cum iste sit actus iurisdictionis, qui competit Archidiacono etiam in sacris non constituto, & ad Decanum non spectat ratione Ordinis, sed antiquitatis, & superioritatis. *S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. de benefic. p. 3. cap. 4. num. 26.*

Archidiaconum vocare non tenetur Episcopus vt interfit examini ordinandorum. S. Congr. Conc. *sub die 21. Januarij 1617.*

Archidiaconus ratione visitationis incumbens suæ dignitati potest abesse ultra tres menses concessos à Concil. & lucratur fructus sui Archidiaconatus, qui lucrifunt per interessentiam, dummodo dari consueverint absentibus ex legitima causa, non tamen lucrantur distributiones quotidianas. Hæc autem de lucrandis fructibus locum habent, nisi extet Ecclesiæ consuetudo vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quia talis consuetudo salua manere debet. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 332.*

Archidiaconus durante visitatione propriæ Ecclesiæ non potest percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante quoddam fructus Canonici distincti sint à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis causa à Concil. permissis. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. cap. 2. num. 332. in 2. dub. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. l. 6. de visitat. n. 82.*

Archidiaconus non visitans propriam Ecclesiam, sed solum Ecclesiam suæ diocesis, etiam si illam visitaret ex officio, & iure sibi competenti, non potest percipere distributiones. S. Congr. Concil. testibus Garc. *d. cap. 2. num. 332. Armendar. d. l. 6. de visitat. num. 81. & 108. quos cum aliis refero de officio, & potestate Episcopi, parte 3. alleg. 53. num. 126.*

Archidiacono potest Episcopus præstituerè terminum ad visitationem expediendam, & præscribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesiis, quas visitauerit. S. Congr. Concil. teste Piaset *in praxi Episcop. p. 2. c. 3. num. 62.*

Archidiaconus secunda Dignitas quando est Presbyter, absente Episcopo & impedito Decano prima Dignitate, debet celebrare Missas solemnes, & non Primicerij, licet id fecerint quando Archidiaconus non erat præsens. S. Congregat. Rit. *in Capuana 28. Aprilis 1607.*

Archidiaconus qui sit ex priuilegio Protonotarius, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus, si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, & processionibus, ac diuinis Officijs assistat. S. Congr. Rit. *in Asculana in Apulia 6. Martij 1610.* Et si voluerit in sua Ecclesia vti habitu Protonotarij, reputatur tanquam extraneus, & ei locus assignandus est non inter Dignitates, & Canonicos,

nicos, sed post Abbates. Ead. S. Congr. *in d. Asculana*. Nec potest in publicis functionibus in assistentia Episcopi, & aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus vti habitu Protonotarij, sed suo habitu canonicali. Ead. S. Congr. *in d. Asculana in Apulia*, 19. *Novembris* 1611.

Archidiaconus Protonotarius non ex Altari, sed ex Sacristia, vt faciunt ceteri Dignitates, & Canonici, debet sumere paramenta pro Missa priuata celebranda in Ecclesia cathedrali. Ead. S. Congreg. Rit. *in d. Asculana*, 6. *Martij* 1610.

Archidiaconus, qui ex priuilegio est Protonotarius, potest vti habitu Protonotarij in actibus non competentibus sibi tanquam Archidiacono. S. Congr. Rit. *in nullius terræ Piscia*, 19. *Ianuarij* 1612. & *in d. Asculana*, 28. *Ianuarij* 1612.

Archidiaconus Prænestin. non tenetur ad onus Camerariatus. S. Congr. Rit. *in Prænestina* 13. *Iulij* 1619. Sed contrarium resolutum fuit *in ead. causa* 26. *Septembris* 1620.

Archidiacono Episcopi Rhemen. Vicario concedi posse declaratur indultum reconciliandi Ecclesias pollutas, quæ prius non fuerant consecratæ: secus pro Ecclesiis, quæ antea fuerunt consecratæ. Ead. S. Congr. Rit. *in Rhemen*. 9. *Maij* 1609.

Archidiacono Rhuten. conceditur per annum indultum benedicendi paramenta, stante absentia Episcopi. S. Congr. Rit. *in Rhuten*. 9. *Maij* 1609. Eadem facultas conceditur Archidiacono Cammich Aquileien. dioc. & illius loci Vicario, ob longissimam absentiam ordinarij Aquileien. Ead. S. Congr. *Cammich* 24. *Aprilis* 1610.

Archidiaconatus duos dignitate pares habens residere poterit in quo sibi placuerit, si alter est dignior, tenetur in eo residere. S. Congr. Conc. teste Nicol. Gatc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 185*.

Archiepiscopus.

ARCHIEPISCOPI etiam Cardinales antequam munus consecrationis suscipiant, aut eis pallium tradatur, iurant se limina Apostolorum statim temporibus visitaturos, & se rationem reddituros de eorum pastoralis officio Papæ, ac de rebus ad statum Ecclesiarum suarum pertinentium. Sixtus V. *const. 15. incip. Romanus*, 13. *Kal. Ianuar.* 1585.

Archiepiscopi, & Episcopi cuiuscunque Ordinis Regularis professio-

res ad suorum Ordinum claustra redeunt, ad eorum officia assumi nequeunt. Paulus I V. *const. 21. incip. In sacra*, 19. Julij 1559.

Archiepiscopus potest ante se Crucem deferri facere, etiam per loca Monachorum Cassinensium suæ diocesis. S. Congregat. Rit. *in Theatina* 13. Julij 1613.

Archiepiscopus translatus ad Episcopalem Ecclesiam potest retinere tantum nomen, siue titulum Archiepiscopi, non autem vsum Pallij & Crucis. S. Congreg. Rit. *in Maioricensi*. 16. Octobris 1604.

Archiepiscopus non sedet in cathedra superiori eorum Nuncio, sed inter Canonicos in eminentiori loco. S. Congreg. Rit. *in Taurinensi*. 9. Martij 1593.

Archiepiscopus potest deferre Crucem, præterquam in visitatione Nuncij, & secum deambulando, *ibidem*.

Archiepiscopus non potest vti Cruce, nec Mozzetta, præsentem Legato in ciuitate. S. Congr. Rit. *sub die 2. Octobris* 1604.

Archiepiscopus debet rogare Nuncium, vt populo benedicat, qui hoc remittat Archiepiscopo, vt populus cognoscat dignitatem Apostolicam. S. Congr. Rit. *in Taurinensi* 9. Martij 1593.

Archiepiscopus non potest iudicare causas vertentes inter Episcopos Suffraganeos. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Regiensi* 1. Maij 1588.

Archiepiscopus non debet se ingerere in prima instantia causarum quæ agitantur coram eius Suffraganeo. S. Congr. Conc. teste Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo Appellatio, vers. ad decimum*.

Archiepiscopus Bononien. debet præcedere Vicelegato in processionibus, & solemnitatibus, ac quotiescunque in Ecclesia conueniunt circa pacem, & tuius honorem exhibendum, ac in sedendo ad Missam & concionem. S. Congr. Rit. *in Bononien.* 8. Julij 1602.

Archipresbyter.

ARCHIPRESBYTER S. Petri in Vaticano habet eandem iurisdictionem, quam habet Archipresbyter S. Mariæ Maioris, & absoluit beneficiatos, & clericos à quolibet iuramenti vinculo ad effectum agendi. Paulus II. *const. 35. incip. Cum dilectus*, Kal. Novembris 1542. Habet amplam iurisdictionem cognoscendi causas inter Capitulum, & clericos, & commissiones causarum sui fori manu Papæ non signatas non admittit: facultatem habet ordinariam.

ordinariam in Canonicos, & cæteros, & auctoritatem cognoscendi causas per suum Vicarium, & Collegio fabricæ S. Petri præfidet. Sixtus V. *constit.* 102. *incip.* *Cum ex debito*, 4. *Non. Martij* 1590.

Archipresbyter S. Mariæ Maioris de Vrbe amplissimas habet facultates in cognoscendis causis spectantibus ad Capitulum, beneficiatos, ac ministros in dicta Ecclesia; & tangentibus tam personas, quàm res Capituli actiue, & passiuè, summarie, & de plano, ac procedit etiam in obligationibus cameralibus, & eius auctoritas extenditur etiam ad Religiosos, & privilegiatos. Paulus III. *const.* 19. *incip.* *Cum sicut*, de anno 1538.

Archipresbyter manutenendus est in sua quasi possessione celebrandi Missas absente Episcopo, non obstante contradictione Vicarij. S. Congr. Rit. *in Tranen.* 21. *Februar.* 1604.

Archipresbyteri substitutus non debet cantare Missas, quæ ad Archipresbyterum pertinent, nec locum, & honorem incensi, & pacis ipsius Archipresbyteri percipere. S. Congr. Rit. *in Mangien.* nullius, 14. *Decembris* 1602.

Archipresbyter si non potuerit, vel noluerit celebrare, non potest Missas suo arbitrio alteri delegare; sed Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in locum Archipresbyteri. S. Congr. Rit. *in Tarentina Cryptalium*, 3. *Septembris* 1605. & *in eadem causa*, 24. *Octobris* 1609. fuit declaratum Archipresbyterum habere ius distribuendi Missas ipso impedito secundæ Dignitati, deficientibus Dignitatibus primo Canonico, & sic per ordinem successiuè. Hoc idem confirmatum fuit *in eadem causa*, 27. *Februar.* 1610. ubi additur quòd non semper vni, & eidem Dignitati, vel Canonico sunt distribuendæ, sed per ordinem successiuè incipiendo à digniore, & seniore, seruata eorum prærogatiua, vt omnes per turnum honorentur.

Archipresbyter non debet se intromittere in regimine chori, quòd ad solum Cantorem pertinet. S. Congr. Rit. *in Tarentina Cryptalium*, 3. *Septembris* 1605.

Archipresbyter debet thurificari duplici ductu sicut Canonici, non obstante constitutione capitulari, cui per Cæremoniale derogatum est. S. Congr. Rit. *in Perusina*, 23. *Mart.* 1602.

Archipresbytero ratione stolæ debetur præcedentia. S. Congr. Rit. *in nullius*, 12. *Maij* 1612.

Archipresbyterum sedem paratam habere non conuenit. S. Congregat.

gregat. Rituum *in Baren.* 4. *Iulij* 1615.

Archipresbyter non debet associari à Presbyteris & clericis, neque conuenit quoddam eorum dignior in porta Ecclesiæ ei porrigat aspersorium, & alia obsequia, quæ soli Episcopo à Canonicis debentur, non obstante consuetudine. S. Congr. Rit. *in d. Baren.*

Archipresbyter licet sit prima Dignitas, in choro tamen cedere debet primum & digniorem locum Canonico celebranti. Eadem S. Congr. *in Arboren.* 27. *Iulij* 1601.

Archipresbyter qui sit prima Dignitas, debet in primo ingressu Episcopi accipere Pluuiale, & Crucem osculandam porrigere, versiculos, & orationes super ipsum cantare, & alias functiones facere, quæ ex regula libri Cæremonialis ad primam Dignitatem, vel digniorem de Capitulo spectant. S. Congr. Rit. *in Parmen.* 30. *Ianuar.* 1616.

Archipresbyter Collegiæ paratus præcedit Canonicis Cathedralis. S. Congreg. Rit. *in Fundan.* 20. *Decembris* 1601. & 25. *Ianuarij* 1602.

Archipresbytero Collegiæ petenti vsum cappæ conceditur almutium de pellibus variis. S. Congreg. Rituum *in Oritan.* 3. *Augusti* 1602.

Archipresbyter Vicario Episcopi vti Canonico in choro, Capitulo, processionibus, aliisque actibus publicis præcedere Missas solemnes canere, aliasque functiones, quæ Episcopo absente primæ Dignitati competunt, peragere debet. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Lancianen.* 8. *Mart.* & 31. *Augusti* 1615.

Archipresbyteri per diocesim quando accedunt ad Cathedralē ad obedientiam Episcopo præstandam, vel vt Synodo intersint, non debent sedere in choro simul cum Canonicis Cathedralis. S. Congr. Rit. *in Letteren.* 14. *Ianuar.* 1612.

Archipresbyter non tenetur præstare ientaculum processionaliter accedentibus ad eius Ecclesiam. Ead. S. Congr. Rit. *in Letteren.* 21. *Iulij* 1618.

Archipresbyter Ecclesiæ Iuuenacen. attenta consuetudine, & Ecclesiæ constitutione, licet non sit prima Dignitas, debet absente Episcopo facere functiones, quæ regulariter pertinent ad primam Dignitatem. S. Congr. Rit. *in Iuuenacen.* 9. *Maij* 1609.

Archipresbyter Tyrassonen. tenetur ad residentiam, & nihil quoad illam fuit innouatum per Bullam Sixti IV. erectionis de vicaria

caria in Dignitatem. S. Congregat. Rituum *in Tyrassonen.* 4. Maij 1619.

Archipresbyter Castri Regalis diœcesis Messanen. est manutenendus in possessione habendi Vicarium foraneum in suo territorio, in quo ex antiquissima consuetudine habet iurisdictionem in causis civilibus indifferenter, & in criminalibus, vsque ad sententiam inclusivè. S. Congregat. Concil. *in Messanen.* 8. Iunij 1619.

Archipresbyteratus in collatione, qui neque parochum, neque parochianos habet, ordinarius non tenetur proponere edictum pro concursu. S. Congr. Conc. teste Massobr. *in praxi habendi concursum prælud.* 3. num. 13.

Archivium.

ARCHIVIVM si sit proprium Ecclesiæ cathedralis, potest Episcopus illud visitare, & iura, ac scripturas concernentes statum ipsius Ecclesiæ recognoscere, adhibitis tamen aliquibus eiusdem Ecclesiæ Canonicis. S. Congr. Concil. *in Oriolen.* 27. Martij 1632. ad 10. vidi originale.

Arma.

ARMOIVM prohibitorum gestatio, quamvis in Ecclesiis delictum sit, non est tamen de comprehensis in Bulla s. mem. Gregorij XIV. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Salernitana* 30. Septembris 1616.

Ascriptio.

ASCRIPTIO alicui Ecclesiæ in ordinatis fieri debet in ipsa promotione, nam postea fieri non potest. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *de benefic. p.2. cap.5. num. 101.*

Ascribere tenetur Episcopus ad servitium Ecclesiæ clericum in minoribus constitutum, vel prima Tonsura initiatum, petentem ascribi. S. Congr. Conc. *in Valentin.* 29. Iunij 1628.

Ascribere non se faciens alicui Ecclesiæ, si incedat in habitu, & Ton-
sura, & sit descriptus in catalogo clericorum, qui in Synodo dic-
cesana obedientiam præstitit ordinario, & per paucas vices in cho-
ro, & in processionibus interfuit, attentis circumstantiis gaudere
debet fori privilegio. S. Congreg. Concil. in ead. *Valentin.* 28. *Mar-
tij* 1628.

Aspersorium.

ASPERSORIUM cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad
Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniori
Canonico. S. Congreg. Rit. in *Salamantina* 16. *Iulij* 1605. & in
Sarzanen. 12. *Mart.* 1618. & in *Bononien.* 14. *Februar.* 1632. Si verò
præbendæ sunt distinctæ, ministrandum est à primo Canonico
Presbytero. Eadem S. Congr. in *Placen.* 19. *Maij* 1607.

Aspersorium aquæ benedictæ porrigendum est Episcopo à Priore
Ecclesiæ collegiatæ, dum ibi accedit Episcopus, non autem à
primâ Dignitate, vel primo Canonico Ecclesiæ cathedralis. S.
Congr. Rit. in *Camerinen.* 15. *Mart.* 1608.

Aspersorium non est porrigendum Archipresbytero à digniore Pres-
bytero, neque alia obsequia ei sunt præstanda, quæ soli Episco-
po à Canonicis præstantur. S. Congregat. Rit. in *Baren.* 4. *Iulij*
1615.

Aspersio aquæ benedictæ in Dominicis diebus fieri debet per ipsum
celebrantem, etiam quòd sit prima, vel alia Dignitas, non ob-
stante contraria consuetudine, quæ potius corruptela, quàm con-
suetudo dici debet, cum sit contra rubricas Missalis Romani,
& dispositionem Cæremonialis Episcoporum *lib. 2. cap. 30.* quæ
tollit omnem contrariam consuetudinem. S. Congr. Rit. in *Peru-
sina,* 29. *Novembris* 1632.

Afsistentes, Afsistentia, Afsistere.

ASSISTENS Presbyter, siue Dignitas sit, siue Canonicus, &
non Diaconus Euangelij, debet Episcopum thurificare. S.
Congr. Rit. in *Placentina*, 19. *Maij* 1607.

Afsistens Presbyter, siue Archipresbyter, licet non sit prima Digni-
tas,

tas, thurificandus est ante Archidiaconum tunicella paratum loco Diaconi assistentis, licet Archidiaconus sit prima Dignitas. S. Congr. Rituum, teste Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 2. tit. 22. num. 2.*

Assistentes Papæ in Capella præferuntur cæteris in assequutione beneficiorum, nobilitantur valde, & æquiparantur ortis ex sanguine Comitum, habent facultatem testandi de bonis ecclesiasticis, exempti sunt à decimis, & si se absentant, visitant limina Apostolorum, per procuratorem. Iulius III. *const.* 12.

Assistentes Episcopo Diaconi, & Subdiaconi omnibus aliis præferuntur. S. Congr. Rit. *in Caputaquen.* 18. Maij 1602.

Assistentes Episcopo debent incensari post Episcopum ante Magistratum, etiamsi sit de maioribus. S. Congt. Rit. *in Patavina* 12. Martij 1602.

Assistentes licet minus digni tatione assistentiæ ante Dignitates thurificantur, & accipiunt pacem. S. Congreg. Rit. *in Cremen.* 28. Septembris 1602. & *in Nolana* 23. Maij 1603. & *in Bracharen.* 19. Iunij 1608.

Assistentes Canonici superuenientibus Dignitatibus, vel Canonicis dignioribus debent discedere, & locum assistentiæ digniorem cedere dignioribus secundum consuetudinem, & vsum capellæ Papalis. S. Congr. Rit. *in Assen.* 18. Nouembris 1606. & *in Ferrarien.* 20. Iunij 1609.

Assistentes duo Canonici debent eligi ex numero Diaconorum, quando præbendæ sunt distinctæ. S. Congr. Rit. *in Nolana* 23. Maij 1603.

Assistentes Dignitates, & Canonici, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inscruientes, nullo modo tenentur genuflectere. S. Congr. Rit. *in Monopolitana* 15. Decembris 1632.

Assistentis Presbyteri munus pertinet ad primam Dignitatem. S. Congr. Rit. *in Terdonen.* 9. Maij 1606.

Assistentia Episcopo facienda est iuxta Cæremoniale. S. Congr. Rit. *in Legionen.* 1. Iunij 1601.

Assistentia Episcopo facienda est tam à duobus Diaconis, quàm à Presbytero assistente, ut dicitur in Cæremoniali Episcoporum. S. Congr. Rit. *in Melphiten.* 30. Augusti 1602.

Assistentiam Episcopo solemniter celebranti, & Pontificalia exercenti debent Dignitates, Canonici, vel Portionarij, eique vestibus factis induti debent inservire per seipsos; si verò quis sit legitimè

- impeditus, alius eiufdem Ordinis, & gradus reſpectiuè, non autem inferioris deputare poterit. S. Congr. Rit. *in Abulen.* 18. Martij 1602.
- Aſſiſtentia duorum Canonicorum hinc inde facienda eſt à Canonicis præbendæ diaconalis, illis deficientibus à Canonicis præbendæ ſubdiaconalis, & etiam illis deficientibus ab ultimis Canonicis Presbyteris. S. Congr. Rit. *in Saonen.* 17. Junij 1606.
- Aſſiſtentia duorum Canonicorum ſemper conuenit Epifcopo, ſiue celebret, ſiue diuinis Officiis aſſiſtat, & etiam dum procedit ad Eccleſiam. S. Congr. Rit. *in Granaten.* 10. Maij 1601.
- Aſſiſtentia duarum Dignitatum, vel duorum Canonicatum, Epifcopo loci ordinario tantummodo conuenit. S. Congr. Rit. *in Caſar-auguſtana* 9. Maij 1606.
- Aſſiſtentia cum Pluuiali Epifcopo celebranti facienda eſt à prima Dignitate, vel à primo Canonico in Ordine preſbyterali conſtituto, quocunque nomine appelletur, ſiue Archidiaconus, ſiue Archipreſbyter, ſiue Decanus. S. Congr. Rit. *in Vercellen.* 7. Auguſti 1610.
- Aſſiſtentia duorum Canonicorum per viam iuxta conſuetudinem Eccleſiæ Granaten. & tertij dum celebrat, vel diuinis Officiis aſſiſtit iuxta diſpoſitionem libri Cæremonialis Archiepiſcopo conuenire declaratur, tam abſente, quàm præſente Regio Magiſtratu. S. Congr. Rit. *in Granaten.* 10. Maij 1608. & 24. Nouembris 1609.
- Aſſiſtentia Capellani cum Pluuiali Canonico celebranti conceditur vbi talis adeſt conſuetudo immemorialis. S. Congr. Rit. *in Mantuana* 19. Julij 1604.
- Aſſiſtentia debet præſtari ab hebdomadariis, & beneficiatis Canonicis celebrantibus iuxta ſtatutum Eccleſiæ. S. Congr. Rit. *in Auenionen.* 24. Martij 1612.
- Aſſiſtentix ratio non habetur in receptione cinerum, candellarum, & palmarum, ſed quilibet debet accedere ſecundùm prærogatiuam Ordinis. S. Congr. Rit. *in Nolana* 23. Maij 1603.
- Aſſiſtere Epifcopo cogitur prima Dignitas, etiam ſub cenſuris. S. Congr. Rit. *in Calaguritana* 12. Decembris 1620.
- Aſſiſtere Epifcopo debent digniores, & honoratioreſ. S. Congr. Rit. *in Calaguritana* 1. Julij 1601.
- Aſſiſtere Epifcopo Canonici tenentur, etiam quando ordinationem celebrat extra propriam Eccleſiam, dummodo numerus ſufficiens Canonicorum, & miniſtrorum in Eccleſia remaneat. S. Congr. Rit. *in Elboren.* 7. Julij 1612.

Aſſiſtere Epifcopo pontificaliter celebranti etiam in Eccleſia collegiata, vel parochiali, pertinet ad Dignitates, & Canonicos cathedralis Eccleſiæ ſi adſint, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialis, etiamſi numerus alioquin ſufficiens ſit Presbyterorum Ead. S. Congr. Rit. in *Calaguritana* 1. Julij 1601. & in *Bononiæ* 20. Aprilis 1602. & in *Brundufina* 15. Julij 1617.

Aſſiſtere cum Pluvialibus non conuenit vt Epifcopus admittat in Veſperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis clericos in minoribus conſtitutos ſtante penuria Sacerdotum, etiam in ſolemnioribus anni feſtiuitatibus. S. Congr. Rit. in *Cafertan.* 18. Septembris 1632.

Aſſiſtere Epifcopo ſolemniter celebranti debet pro Presbytero aſſiſtente quando præbendæ ſunt diſtinctæ in presbyterales, & diaconales, dignior de Capitulo quocunque nomine nuncupetur, dummodo ſit in ſacerdotio conſtitutus; Epifcopo verò non celebranti, ſed diuinis tantum præſenti pro Presbytero aſſiſtente inſeruire debet dignior Canonicus poſt Dignitates. Sed quando præbendæ non ſunt diſtinctæ in presbyterales, & diaconales, tunc Epifcopo ſiue ſolemniter celebret, ſiue diuinis tantum præſens ſit, pro Presbytero aſſiſtere, & inſeruire debet dignior de Capitulo, iuxta diſpoſitionem *Cærem. lib. 1. cap. 7. & 8.* S. Congr. Rit. in *Monoſolitana*, 15. Decembris 1632.

Aſſiſtere Epifcopo celebranti impeditus poteſt adeſſe in choro, & lucrari diſtributiones, vt in vna Saonen. tenoris ſequentis. S. Rituum Congr. referente Illuſtriſſimo D. Card. Muto cenſuit licere Francisco Spinulæ Præpoſito, & primæ Dignitati cathedralis Eccleſiæ Saonenſis, quamuis impedito, aſſiſtere Epifcopo celebranti, adeſſe in choro, & lucrari diſtributiones, dummodo impedimentum ſit euidens, & notorium, omni prorsus fraude ceſſante. *Die 24. Aprilis 1627.* Ioannes Baptiſta Card. Detus. I. Theſſalonien. Secret. vidi authenticam, & originalem.

Associatio.

ASSOCIATIO Epifcopi, vide in verbo *Canonici*.

Aſſociatio an debeatur Abbatibus, vide in verbo *Abbas num. 21.*

Astrologia.

ASTROLOGIÆ iudiciariæ, & disciplinarum diuinatoriarum studium perniciosissimum in Ecclesia Dei, illud profitentes præterquam circa artem medicam, nauigationem, & agriculturam, aliqua de futuris contingentibus vaticinari præsumentes ab ordinariis puniuntur, & huiusmodi Astrologiæ iudiciariæ libros, sicut & Geometriæ, chiromantiæ, pyromantiæ, onomantiæ, gylantæ, & negromantiæ secum retinentes ac legentes ab Inquisitoribus puniri possunt. Sixtus V. *const. 17. incip. Cæli & terra, Nonis Ianuar. 1585.*

Astrologi iudiciarij, qui de statu Reip. Christianæ, vel Sedis Apostol. seu vita Romani Pont. aut eius consanguineorum iudicia faciunt, seu facta in posterum penes se retinent, vel alicui ostendunt, aut verbis tractant, incurrunt pœnas nedum excommunicationis maioris latæ sententiæ, sed etiam vt læsæ maiestatis rei vltimi supplicij, ac confiscationis omnium bonorum suorum, & priuationis beneficiorum, & officiorum si clerici fuerint, &c. Urbanus VII. *const. 4. aliàs 113. incip. Inscrutabilis, Kal. Aprilis 1631.*

B. Atto.

BATTONIS Pontificis, & Confessoris Officium, & Missa pro diœcesi Pistorien. & vniuersa Congregatione Vallis vmbrosæ, conceditur à S. Congr. Rit. *in Pistorien. pro B. Attone 11. Decembris 1604.* Et pro ciuitate & diœcesi Pacen. Ead. S. Congr. *in Pacen. 1. & 3. Martij 1614.*

Auditor Camera.

AUDITOR Cameræ est iudex competens causarum quorumcunque Prælatorum officialium Curix, Oratorum, Curialium, Notariorum Cameræ, & familiarium eorundem, & campso-
rum mercatorum, & pensionum, quamuis solutio alibi facienda esset, & executor omnium litterarum Apost. solus ac priuatiuè; vbi alij verò deputati sunt, cumulatiuè remissorias, & compulsorias
dar,

Auditor confidentiarum. Auditor Episcopi, &c. 57

dat, monitoria ad partes decernit, censuras promulgat, & alia facit, ac folius est cognoscere de causis, & litibus ortis vigore obligationis Cameralis. Pius I V. *constit. 33. incip. Ad eximiam*, Kalend. Maij 1561. Paulus V. *constit. 28. incip. Eximia*, 17. Kalend. Octobris 1606.

Auditor Cameræ potest in partibus citare in prima instantia, non obstante decreto Concil. *sess. 24. de reform. c. 20. S. Congr. Episcop. & Regul. in Pistorien. 18. Aprilis 1595.*

Auditor confidentiarum.

AUDITOR confidentiarum est iudex causarum confidentiarum, simoniarum, & cum eis connexitatem habentium, verus commensalis, & familiaris Papæ, & est iudex competens, etiam respectu quoruncunque Prælatorum, & Cardinalium, & causarum inducentium aliquam pactionem simoniacam tam mouendarum in vrbe, quàm deuoluendarum ex toto orbe: procedit summarie, ac omiſſis terminis substantialibus, qui ſeruantur de ſtylo Palatii, & procedit ex mero officio ad Procuratoris ſcſalis denunciationem, & partium accusationem contra ſimoniacos. Sixtus V. *constit. 47. incip. Diuina*, Kalend. Nouembriſ 1586. Præcedit vtriuſque Signaturæ Referendariis. S. Rit. Congr. *ſub die 6. Decembris 1621.*

Auditor Episcopi.

AUDITOR Episcopi Canonicus in congregationibus, quæ ſunt coram Episcopo, vel eius Vicario, debet ſedere in loco ſuæ receptionis, & non ſuper alios Canonicos præſentes. S. Rit. Congr. *in Beneuentana, 29. Ianuar. 1605.*

Auditores Rotæ.

AUDITORVM Rotæ Romanæ officium vacat per promotionem ad Eccleſias cathedrales. Innocentius VIII. *constit. 6. incip. Circumſpecta*, 10. Kalend. Septembriſ 1485.

H

Auditores

Auditores Rotæ Romanæ sunt priuilegiati circa recitationem Horarum, & lucrantur indulgentiam Stationum vrbis, visitando propriam Capellam. Clemens VIII. *constit. 13. incip. Conuenit, Nonis Augusti 1525.* Gaudent omnibus priuilegiis, & gratis Referendariorum, & exemptione à gabella vini. Paulus II. *constit. 12. incip. Romani, 13. Augusti 1537.*

Auditorum Rotæ Romanæ, eorumque familiarium, necnon consanguineorum, & affinium vsque ad secundum gradum in Rota causæ non tractantur. Pius IV. *constit. 44. incip. In throno, 6. Kalend. Ianuar. 1561.*

Auditorum Rotæ Romanæ Decanatus cum omnimoda præcedentia ut spectet ad Auditorem tempore vacationis in Curia præsentem, aut ex causa publica absentem, statuit Pius IV. *constit. 61. incip. Dudum, 6. Kalend. Augusti 1562.*

Auenionen.

AUENONIEN. Oratori conceditur locus in Capella in banco Oratorum: post omnes alios Oratores, qui ibi sedere solent. S. Rit. Congr. *in Auenionen. 17. Decembris 1605.*

Auenionen. Ecclesiæ Præpositum, Archidiaconum, & Canonicos thurificandos esse declaratur iuxta regulas libri Cærimonialis, sed attentata consuetudine immemoriali Præpositum in sua antiqua possessione manutenendum esse. S. Rit. Congr. *in Auenionen. 24. Aprilis 1610.*

B

BACVLVS.

BACVLVS argenteus, vel aureus potest à quocunque pro suo libitu deferri, cum non sit proprius Dignitatis, non autem ea, quæ ex indultu particulari concedi solent. S. Rit. Congregat. *in Nouarien. 19. May 1614.*

Baculi, & Mitre vsus sunt correlatiui, & cui vnum conceditur, alterum

rum etiam concedendum videtur. S. Rit. Congreg. in *Treueren.* 8.

Iannar. 1605. & in *Argentin.* 7. *Octobris* 1606.

Baculo pastorali non debet uti Episcopus Suffraganeus quando solemniter celebrat, sicut utitur Episcopus proprius, nisi in ordinationibus, & aliis similibus necessariis. S. Rit. Congr. in *Bracharen.* 1. *Septembris* 1607.

Baculi & Mitre usus cum aliis prærogatiuis conceditur Abbati sancti Lucie in plano Melatij Regni Siciliæ, Capellano Regio, & Referendario Apost. S. Rit. Congr. in *nudiis S. Lucie in Plano Melatij,* 18. & 20. *Februar.* 1617.

Baldachinum.

BALDACHINUM non potest erigi à Vicariis Episcopi ipso absente in Ecclesiis monasteriorum Congregationis Cassinen. inuitis Monachis. S. Rit. Congr. in *Cassinen.* 10. *Iulij* 1621.

Baldachinum non est parandum pro benedictione sponsi, & sponsæ. S. Rit. Congr. in *Neritonem.* 25. *Februar.* 1606.

Baldachini usus permittitur Abbatibus Congregationis Cassinen. in tribus ad summum festiuitatibus anni, quibus solemniter celebrant iuxta consuetudinem, modeste, sine pompa, & auro. S. Rit. Congr. in *Cassinen.* 12. *Mart.* 1618. Urbanus VIII. *const.* 101. *incip. Exponi,* 11. *Iulij* 1629.

Baldachino sine auro, & pompa uti possunt Abbates Oliuetani solemniter in tribus tantum anni festiuitatibus celebrantes. Urbanus VIII. *constit.* 97. *incip. Exponi nobis,* 4. *Aprilis* 1629.

Baldachini usus eodem ferè modo permittitur Abbatibus Congregationis Camaldulen. S. Congr. Rit. in *Camaldulen.* *Baldachini,* 21. *Augusti* 1632.

Baldachini haste in Ecclesia deferendæ sunt, ut dicitur in libro Cæremonialis Episcoporum. S. Rit. Congreg. in *Melphiten.* 30. *Augusti* 1602.

Baldachinum à propriis personis, quibus de iure, consuetudine, vel privilegio competit, non autem ab eorum substitutis deferendum est. S. Rit. Congr. in *Montis Pellusij* 5. *Iulij* 1603.

Baldachinum erigere licet Episcopis Pontificalia exercentibus in Ecclesiis Regularium. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die* 10. *Iulij* 1603.

Baldachinum in Ecclesia loci dominus erigere non potest, & Episcopus omnibus sacrorum canonum remediis, huiusmodi Baldachinum omnino remouere facere debet. S. Congr. Episcop. & Regul. in Boianen. 12. Ianuar. 1618.

Baptismus.

BAPTISMVS non est differendus in pueris ob periculum mortis, sed quamprimum commodè fieri potest, conferri debet, quia eripit à diaboli potestate, & filios Dei facit adoptiuos. Eugenius IV. *constit. 23. incip. Cantate. Pridie Non. Februar. 1441.*

Baptismus si mortis periculum imminuat, per laicum, & mulierem in forma Ecclesiae, si desit Sacerdos, potest conferri, immo etiam per Paganum, & hæreticum, dummodo intendant facere id, quod facit Ecclesia, cuius effectus est remissio omnis culpæ originalis, & actualis, ac etiam poenæ, quæ pro ipsa debetur. Eugenius IV. *const. 19. incip. Exultate, 10. Kalend. Decembris 1439.*

Baptismalem Ecclesiam obtineus, cui incumbit solum cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existētes sub cura Archipresbyteri, tenetur ad residentiam ad minus tanquam coadiutor parochialis Ecclesiae, etiam si in Ecclesia Archipresbyter præter Baptismum cætera Sacramenta administret. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 167.*

Baptizati schæui si ad Conservatores alme Vrbis pro libertate confugiant, libertatem consequuntur, ciuēsque Romani efficiuntur. Pius V. *const. 17. incip. Dignum, 5. Id. Septembris 1566.*

Baricellus.

BARICELLVS Episcopi cum sit de illius familia armata, fori priuilegio gaudet. S. Congr. Episcop. & Regul. in Sorana, 25. Aprilis 1614.

Baricellus cum de familia armata Episcopi existat, non potest, nec de iure debet per iudicem laicum capturari. Ead. S. Congr. in d. Sorana.

Baricellus Curiae Episcopalis in eadem Curia Episcopali syndicari debet, ideoque in eodem Tribunali in officij principio cautionem præstare

præstare teneatur. Ead. S. Congr. in ciuitatis Castellæ 14. Aprilis 1615.
ad quartum.

Baro.

BARO dominus loci iuxta solitum thurificandus est post cle-
rum. S. Congr. Rit. in S. Agathe 17. Nouembris 1607.

Baro dominus loci in Ecclesia parochiali, vbi non adsunt Canonici,
thurificandus est per celebrantem, ministros paratos, & Archi-
presbyterum. S. Rit. Congr. in Bisignanen. 27. Septembris 1608.

Baro, siue alius, qui de consuetudine solet deferre hastam baldachi-
ni, id per se ipsum, non autem per substitutum facere debet. Ead.
S. Congr. Rit. in Montis Pellusij 5. Iulij 1603.

Barones, ac Vniuersitates status ecclesiastici non custodientes vias,
& territoria bannitis, tenentur refarcire damna spoliatis. Pius V.
const. 10. incip. Ex superna. 3. Non. Iulij 1566.

Barones, & quicunque domicelli, qui armorum manus colligunt,
aut quaualcatas faciunt, certis exceptis casibus, crimen læsæ maie-
statis, & rebellionis incurrunt. Sixtus V. constit. 75. incip. Dum pro,
11. Kal. Martij 1588.

Barones in statu ecclesiastico non possunt impedire subditos, & va-
sallos, quominus aliorum agros colant, & conducant, nec possunt
facere bannimenta, & edicta circa annonam. Clemens VIII. const.
72. incip. Inter. 4. Decembris 1600.

Baronum defunctorum. Regalia consistentia in lecto, equo, pilco, en-
se, annulo, calcaribus, & ocreis, debentur Episcopo in cuius dia-
cesi est Baronia, non autem Episcopo, in cuius ciuitate Baro deces-
sit. S. Congr. Episcop. & Regul. in vna Hydruntina, teste Iul. Lauor.
var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. cap. 3. num. 204. quem refero de officio, & po-
test. Episcopi p. 3. alleg. 86. sub n. 32. secundum Lugdunen. impress.

Beatificatio,

Eorum præcipue, de quorum canonizatione nunc agitur.

BEATIFICATIO Andreæ Auellini Clericorum Regularium
Congregationis Theatinorum cum cessione Clericis dictæ

Congregationis vbique existentibus quotannis in die sui obitus Missam & Officium de cōmuni Confessoris non Pont. celebrandi. Vrbani V I I I. *const. 42. incip. In sede, 10. Iunij 1625.*

Beatificatio Caietani Threnzi Clericorum Regularium Theatinarum fundatoris cum indultu celebrandi Missam, & officium recitandi de eodem de communi Confessoris non Pont. ab omnibus Clericis Regularibus vbique existentibus in die eius obitus iuxta Breuiarij, & Missalis Romani rubricas, etiam per Sacerdotes seculares, & Regulares ad eorum Ecclesias confluentes. In ciuitate verò Vicentina, vbi natus, & in ciuitate Neapolitana, vbi sacrum eius corpus requiescit, in omnibus Ecclesiis, tam Regularium, quàm secularium Missa, & Officium, vt suprà, respectiue celebrari, & recitari valet. Vrbani V I I I. *constit. 103. incip. In sede Principis. 7. Octobris 1629.*

Beatificatio Felicis de Cantalicio Ordinis Fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum cum indultu quòd de eo Missa celebrari, ac Officium recitari possit à Fratribus dicti Ordinis in Nancei, Romaricomontis, & Cantalicij oppidis existentibus, & Romæ ab omnibus ad Ecclesiam ipsius Ordinis, vbi corpus eius requiescit, confluentibus. Vrbani V I I I. *constit. 48. incip. In specula, sub die 1. Octobris 1625.* Et extendit ad omnes Fratres vbique existentes, in alia sua *constit. incip. Nuper. 9. Aprilis 1625.*

Beatificatio Francisci Borgiæ, olim Ducis Gandiæ, & deinde Religiosi professi, ac tertij Præpositi Generalis Societatis I s v, cum concessione vt in die sui obitus Missa celebrari, & Officium de communi Confessoris non Pont. à Regularibus dictæ Societatis vbique existentibus, nec non in ditionibus familiæ illorum de Borgia ab omnibus Sacerdotibus, tam Regularibus, quàm secularibus recitari possit. Vrbani V I I I. *constit. incip. In sede. 23. Novembris 1624.* Extendit idem Vrbani *in alia sua constit. 46. incip. Aliàs à nobis, 2. Septembris 1625.* ad quoscunque Sacerdotes seculares, seu cuiusvis Ordinis, Congregationis, seu instituti Regulares, ad Ecclesias; seu domos Regulares dictæ Societatis I s v accedentes, itaut Sacerdotes huiusmodi in dictis Ecclesiis, seu domibus duntaxat Missam, & Officium huiusmodi respectiue celebrare & recitare valeant.

Beatificatio Iacobi de Marchia Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia yñà cum concessione celebrandi Missam, & Officium de communi Confessoris non Pont. in Ecclesia dicti Ordinis,

dinis, vbi eius corpus requiescit, ac extensio dictæ concessionis ad omnes Ecclesias dicti Ordinis, & eorum personas vbique existentes. Urbanus VII. *constit. 22. incip. In sede, 12. Augusti 1624. & in alia incip. Nuper. 23. Octobris 1624.* quarum meminere Hieron. Roderic. in compendio quest. Regular. resol. 95. post num. 8.

Beatificatio Fr. Ioannis Dei Congregationis huius nominis fundatoris, cum indultu vt de eodem ab omnibus dictæ Congregationis Regularibus vbique existentibus quotannis in die eius obitus Officium recitari, & Missa celebrari de communi Confessoris non Pont. ritu. duplici maiori per annum, iuxta rubricas Breuiarij, & Missalis Romani, & quoad Missam etiam per alios Regulares & seculares Sacerdotes ad eorum Ecclesias confluentes. In ciuitate verò Granaten. nempe in Ecclesia, vbi eius sacrum corpus requiescit, & in Terra nuncupata *Monte maior o nono* in Lusitania, vbi natus est, in omnibus Ecclesijs, tam Regularium, quàm secularium, Officium & Missa ritu duplici minore recitari, & celebrari possit, & valeat. Urbanus VII. *constit. 108. incip. In sede 21. Septembris 1630.*

Beatificatio Fr. Ludouici Bertrandi Valentini Ordinis Prædicatorum, cum indultu vt de eo tanquam de vno Confessore non Pont. in ciuitate & Regno Valentie tantùm ab omnibus Fratribus, & Religiosis vtriusque sexus Ordinis, Prædicatorum in eorum monasteriorum Ecclesijs Officium, & Missam de communi vnus Confessoris non Pont. secundùm ritum, & consuetudinem eiusdem Ordinis recitandi & celebrandi respectiue. S. Congr. Rit. *sub die 21. Aprilis 1608. & postea sub die 25. Octobris 1610.* extendit per vniuersam Religionem Dominicanam in toto Orbe terrarum, & vt in ciuitate tantùm Valentie, vbi dicti B. Ludouici corpus requiescit, omnes vtriusque sexus viri & mulieres, & Religiosi Regulares & seculares possint de dicto Beato Officium recitare, & Missam celebrare, vel audire; refert Castellin. *de dilatione canoniz. Sanctior pag. 123.*

Beatificatio Martyrum viginti trium ex Ordine Minorum S. Francisci de Obseruantia prouinciæ Discalceatorum S. Gregorij Philippinarum & Iaponij, qui omnes pro Christi nomine in oppido Ciuitate, nuncupato *Nangasacki*, dicti Regni Iaponie eruci affixi, & lanceis transfossi fuerunt die 6. Februarij 1597. cum indultu vt de illis Officium, & Missa de communi plurimorum Martyrum eadem die 5. Februarij recitari, & celebrari respectiue possit in Manilen.

Manilen. diocesi dumtaxat. Urbanus V I I I. *const. 70. incip. Saluatoris, sub die 14. Septembris 1627.* Item de aliis tribus Martyribus à Societate I E S V, qui in eodem loco, & eodem tempore, eodemque genere Martyrij vnà cum prioribus immediatè relatis Martyribus pro Christi nomine cruci affixi, & transuerberati fuerunt, beatificatio emanauit cum indultu celebrandi Missam, & recitandi Officium de illis pro omnibus dictæ Societatis Religiosis. Urbanus V I I I. *const. 71. incip. Saluatoris, die 15. Septembris 1627.* De his meminerunt Castellan. *in tract. de inquisitione miraculorum in Martyrum canonizatione, in addit. ad 1. punctum num. 3. & 4. & de dilatione canonizati: Sanct. pag. 129.* Hieron. Roder. *in compend. quest. regular. resol. 24. num. 38.* Et instante Generali Societatis I E S V indultum prædictum ad omnes Sacerdotes, tam seculares, quàm Regulares ad eorum Ecclesias confluentes extendi posse, censuit S. Rit. Congregat. annuente S. D. N. *sub die 26. Septembris 1629. vt testatur Castellan. d. tract. de dilat. canoniz. Sanct. pag. 131.*

Beatificatio Mariæ Magdalene de Pazzis Florentinæ Monialis, Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, cum indultu, vt in omnibus Monasteriis, locis & Ecclesiis dicti Ordinis, in eius obitus, seu alia subsequenti non impedita die singulis annis ab omnibus vtriusque sexus eiusdem Ordinis Religiosis Officium & Missa, & à confluentibus ad Ecclesias dicti Ordinis in alma Vrbe, & in ciuitate Florentina existentes Missa dumtaxat de eadem B. Maria Magdalena tanquam de communi Virginis non Martyris, iuxta ipsius Ordinis Breuiarium à Sedè Apost. approbatum, & rubricas Breuiarij, ac Missalis Romani in futurum recitari, & celebrari liberè pariter, & licitè respectiue possint, & valeant. Urbanus V I I I. *constit. 63. incip. In supremo. 23. Aprilis 1627.* Extendit postea idem Pontifex *constit. sua incip. Alias pro parte, 18. Ianuarij 1628.* ad omnes Ecclesias, tam in diocesi Florentina, quàm in vniuersa diuisione temporali Magni Ducis Hetruriæ.

Beatificatio Petri de Alcantara, fundatoris Minorum strictioris Observantiæ Discalceatorum prouinciæ S. Iosephi in Regno Castellæ, cum Officio, & Missa vnus Confessoris non Pont. pro die eius obitus 19. Octobris celebrando à rota Religionè dictorum Minorum, etiam cum octaua, vt de Patro. Gregorius X V. *constit. 23. incip. In sede, 18. Aprilis 1622.*

Beatificatio Paschalis Baylon Ordinis Minorum do. Observantiæ S. Francisci Discalceatorum prouinciæ S. Iohannis Baptistæ Regni Valentia,

Valentiz, cum indultu vt de eo singulis annis, die 17. Maij, quo obdormiuit in Domino, à Fratribus eiusdem Ordinis in Regno Valentiz commorantibus tanquam de Confessore non Pont. iuxta rubricas Breuiarij, & Missalis Romani Officium recitari, & Missa celebrari, necnon in Ecclesia Fratrum eiusdem Ordinis oppidi Villæ Regalis in eodem Regno Valentiz existentis, vbi eius corpus requiescere asseritur, ab omnibus Presbyteris tam secularibus, quàm Regularibus Missa, vt supra, similiter celebrari licitè & liberè possit, & valeat. Paulus V. *constit. 13. incip. In sede 29. Octobris 1618. tom. 4. Bullarij.* Idem Pontifex extendit ad vniuersos Religiosos vtriusque sexus eiusdem Ordinis in Hispaniæ Regnis vtriusque Coronæ, Castellæ, & Aragoniæ, ac prout cuncto Clero in oppidis vbi eius corpus requiescit, & ille natus fuit, vt in *sua constitut. incip. Alias pro parte, 10. Februarij 1620.*

Beatificatio, seu beatificationis declaratio Philippi Bennitij Ordinis seruorum B. Mariæ Virginis, cum indultu recitandi Officium ab omnibus Religiosis vtriusque sexus dicti Ordinis vbicunque existentibus. Leo X. *constit. sua incip. Exposuit, 24. Ianuarij 1616.* Extendit postea Paulus V. ad omnes tam seculares, quàm Regulares personas in die eius obdormitionis in Domino in ciuitate Tudertina existentes, vt in *eius constit. 12. sub die 24. Octobr. 1618.* & ad omnes tam Regulares, quàm seculares in ciuitate Florentina, prout in *eius constit. incip. Domini nostri, ultima Iul. 1615. tom. 4. Bullarij.*

Beatificatio Thomæ à Villanoua Ordinis Eremitarum sancti Augustini professoris, & Archiepiscopi Valentini, cum indultu quòd de cæterò perpetuis futuris temporibus ab omnibus vtriusque sexus eiusdem Ordinis S. Augustini Religiosis in Hispania, nempe in Regnis Castellæ, Aragoniæ, & Cathalonix commorantibus, necnon in oppido de Villanoua de los Infantes, vbi natus, & educatus esse asseritur, ab omnibus etiam vtriusque sexus Regularibus, ac etiam Presbyteris, & clericis secularibus Officium, & Missa de eodem recitari, & celebrari respectiue licitè & liberè possit, & valeat. Paulus V. *constit. 20. incip. In supremo, 24. Septembr. 1619. tom. 4. Bullarij.*

Benedicere, Benedictio.

BENEDICERE Ecclesiam nouam, vel Oratorium, & Ecclesiam reconciliare non potest simplex Sacerdos sine licentia Sedis Apost. S. Congr. Rit. in *Placentina*, 19. *Maj* 1607. in 10. *dub.* Quando non sit. *benedictio* à simplici Sacerdote de licentia Sedis Apost. eadem esse debet, quæ fit ab Episcopo, ut in Pontificali, *ibid.*

Benedicere non licet Episcopo in aliena diœcesi absque ordinarij licentia, Calices, Patenas, Cruces, paramenta, & vestes sacerdotales, vel huiusmodi alia, quæ priuatim, & non solemniter, & sine iurisdictione fieri possunt. S. Congr. Concil. teste Aldan. in *compendio canon. resol. lib. 2. tit. 3. num. 4.*

Benedicere domos in Sabbato sancto non possunt Regulares, cum non valeant hoc munus extra Conuentum suum exercere. S. Congr. Conc. *sub die* 23. *Novembris* 1619.

Benedicendi sunt à parochio sponsus & sponsa, si contractis sponsalibus per verba de futuro, antequam coram parochio & testibus matrimonium contraxerint, inuicem se cognouerint. S. Congr. Conc. *sub die* 2. *Octobris* 1593.

Benedicere populo licet coadiutori Episcopo dum per ciuitatem incedit, de licentia tamen Episcopi coadiuti. S. Congr. Rit. nomine Cardin. Paleotti & Veronen. 31. *Ianuar.* 1561. in *resp.* ad 6.

BENEDICTIO, & distributio candelarum, cinerum, & palmarum, absente, vel impedito Episcopo, pertinet non ad Hebdomadariũ, sed ad primam Dignitatem. S. Rit. Congr. in *Pisaurien.* 21. *Mart.* 1609.

Benedictio & distributio candelarum, & palmarum regulariter potest fieri in omnibus Ecclesiis tam collegiatis, quàm parochialibus, tam secularibus, quàm Regularibus. S. Rit. Congr. in *Ostien. Cora.* 28. *Aprilis* 1607.

Benedictio simplex cœmeterij, & Ecclesiæ non consecratæ, potest committi Presbytero in dignitate ecclesiastica constituto. S. Rit. Congr. in *Cameracen.* 9. *Februar.* 1608.

Benedictio paramentorum, & aliarum rerum pro vsu Ecclesiarum, ut possit ab Episcopo delegari personis in dignitate ecclesiastica constitutis, conceditur, dummodo in eis non sit adhibenda sacra Vnctio, vel Oleum sanctum, quæ ab ipso tantum Episcopo ordinato, & consecrato benedicenda, inungenda, & consecranda sunt. S. Rit. Congr. in *Brixien.* 9. *Octobr.* 1610. & in *Imolen.* 14. *Novembr.*

1615. & in Iannu. 12. & 14. Maij 1616. & in Saonen. 3. Decembris 1616. & in Taurinen. Taruisin. & Pistorien. 2. Maij 1619. & in Nouarien. 21. Martij 1620. & in Tridentina 7. Augusti 1621. & in Caputaquen. 20. Iulij 1630.

Benedictio paramentorum, & vasorum ecclesiasticorum non potest fieri ab inferioribus Prælati, licet habeant territorium separatum, & iurisdictionem, nisi habeant ea, quæ sunt Ordinis. S. Rit. Congr. in nullius, 21. Augusti 1601.

Benedictio paramentorum, & vasorum ecclesiasticorum, in quibus non adhibetur sacra Vnctio, diuersis Abbatibus, Decanis, aliisque personis ecclesiasticis, concessa fuit per S. Rit. Congr. & præcipue in Aquilegien. 20. April. 1599. & in Elnen. 17. Maij 1600. & in Laudunen. 29. Ianuar. 1605. & in Zameren. in Polonia, 15. Nouembris 1603. & in Meten. 18. Nouembr. 1606. & in Ruthen. 9. Maij 1609. & in Aquilegien. 24. Aprilis 1610. & in Augustana, 12. Aprilis 1614. & in Lucioeren. & Gnesnen. 4. Septembris 1621.

Benedictio coniugalis non potest nisi inter Missarum solemnias fieri. S. Congr. Conc. in Pifsauren. 13. Iulij 1630.

Benedictionem non solemnem minimè comprehendit Concil. Trid. cap. 5. sess. 6. de reform. S. Congr. Conc. sub die 13. April. 1630.

Benedictionem Ecclesiæ in agro existentis potest Episcopus delegare alicui Sacerdoti sibi beneuiso, si aliàs est legitimè constructa. S. Congr. Rit. in Pennen. 14. Februar. 1632.

Benedictionem ab Episcopo recipere debent omnes Abbates, non autem ab aliis Abbatibus aliàs benedictis. S. Congr. Rit. in Cameracen. 6. Decembr. 1631.

Benedictio nuptiarum, vide in verbo Nuptia.

Beneficiatus.

BENEFICIATUS compellendus est pro pensione, quam soluit, seminario, contribuere, quamuis seminarium erectum esset post pensionis reservationem. S. Congr. Concil. teste Nicol. Garc. in addit. ad tract. de benef. p. 1. cap. 5. n. 171.

Beneficiati, qui sunt de corpore Capituli, debent incedere in processionibus, congregationibus, & choro immediatè post Canonicos, nec inter eos, & Canonicos debent interponi Rectores aliarum Ecclesiarum prætextu Doctoratus S. Rit. Congr. in Turritana, 1. Iunij, & 27. Iulij 1601. & in Teralen. 20. Decembris eiusdem anni.

Beneficiati parati debent habere incensum, & pacem ante beneficiatos non paratos. S. Rit. Congreg. in *Calaritana*, 30. *Augusti* 1602.

Beneficiati, & clerici, qui functiones debitas facere recusant, possunt debitis remediis cogi ab ordinario. S. Rit. Congr. in *Lucerina*, 10. *Aprilis* 1604.

Beneficiati, & portionarii prohibentur deferre habitum concessum Canonicis, illisque antiquum retinere permittitur. S. Rit. Congr. in *Toletana* 17. *Decembris* 1605.

Beneficiati tenentur assistentiam facere Canonicis celebrantibus iuxta statutum Ecclesiæ. S. Rit. Congr. in *Auenionen.* 24. *Maij* 1612.

Beneficiati non tenentur nisi ad eas processiones, ad quas reliqui omnes tenentur accedere. S. Congr. Concil. in *Brixien.* 8. *Augusti* 1621.

Beneficiatus obligatus facere commemorationem sanctæ Crucis diebus solitis, tenetur commemorationem ordinariam facere. S. Rit. Congr. *sub die* 30. *Mart.* 1621.

Beneficiatus si tenetur quotidie celebrare, & beneficij redditus non sint pro illius victu sufficientes, datur supplicatio in *Dataria* pro moderatione. S. Congr. Conc. in *nullius celebrationis Missarum*, 13. *Iul.* 1630.

Beneficiati, & clerici S. Petri de Vrbe surgere, & detecto capite salutare debent Canonicos S. Mariæ Transtyberim, & sancti Laurentij in *Damaso* accedentes ad eorum Basilicam in die sancti Marci. S. Rit. Congreg. Urbis S. Petri, & S. Mariæ Transtyberim, 15. *Aprilis* 1606.

Beneficiati sancti Petri debent genuflectere quotiescunque transeunt ante Altare tam parati, quam non parati, nisi incedant cum Canonico parato, quia tunc non genuflectunt, nisi quando genuflectit Canonicus. S. Rit. Congr. Urbis 22. *Decembr.* 1612.

Beneficiati Capellæ sanctæ Mariæ Maioris ad Præsepe ob quodcunque seruitium non possunt quicquam prætere de mensa Capituli beneficiatorum Ecclesiæ, sed gaudent omnibus privilegiis, indultis, & dignitatibus capellaniis eius Basilicæ, ac cæterarum competentibus, eorum lites, & causæ coram Protectore dumtaxat ventilandæ, qui erit Cardinalis ex familiæ Peretta, si adit. *Sixtus V: const.* 58. *incip.*

Beneficium I.

BENEFICIA viuents impetrari vetuit Paulus III. *constit. 28. incip. Sanctissimus, 11. Decembris 1541.*

Beneficia cuiuscunque qualitatis spectantia ad Ordinem Equitum Hierosolymitanorum nunquam reseruantur, sed à magno Magistro, ac Conuentu conferuntur, & sunt amouibilia, & mantialia. Pius IV. *constit. 9. incip. Circumspecta, Kal. Iulij 1560.*

Beneficia vacantia per priuationem non possunt impetrari à iudice sententiæ, vel ab eius propinquis, aut familiaribus. Pius IV. *constit. 14. incip. Cupientes, 5. Id. Octobri 1560.*

Beneficia dependentia, vel annexa Militiæ S. Stephani, non grauantur pensionibus, nisi ad commodum Militum eiusdem. Pius IV. *constit. 60. incip. His qua, Kal. Februarij 1561.*

Beneficia etiam reseruata, affecta, ac deuoluta, magnus Magister Militiæ sancti Lazari conferre potest, & quæ vacant per priuationem. Pius IV. *constit. 95. incip. Inter assiduas, 4. Nov. Maij 1565.*

Beneficia quæcunque secularia, Regularia, & Militaria, & quantumuis qualificata vacantia propter hæresim reseruantur. Pius V. *constit. 29. incip. Cum ex Apostolatus, 6. Kal. Februarij 1567.*

Beneficia Referendariorum, Protonotariorum, Auditorum Rotæ, & aliorum Officialium Sedis Apost. necnon familiarium, non comprehenduntur in indultis Cardinalium. Pius V. *const. 37. incip. Sanctissimus, ultimo Aprilis 1567.*

Beneficia cuiuscunque generis, & qualitatis Capitularibus, mensis, Collegiis, Vniuersitatibus, & Congregationibus quorumuis Ordinum vtriusque sexus vnita, tenentur quindenaria, & alia iura Camera debita soluere. Pius V. *const. 38. incip. Cum sicut, de anno 1561.*

Beneficia Regni Valentini alienigenis Hispaniarum conferri non possunt, nisi in eorum Regnis Valentini similiter obtinere poterint. Sixtus V. *const. 64. incip. In sacrosancto, 9. Decembris 1587.*

Beneficia ecclesiastica eorum, qui ad Cardinalatum promouentur, vacare definiuit Sixtus V. *const. 79. incip. Sanctissimus, 16. Mart. 1588.*

Beneficia, quæ ipso facto vacant ob non delationem vestium talarium, sunt reseruata Sedi Apost. Sixtus V. *const. 92. incip. Cum sacrosancta, 5. Id. Ianuarij 1589.*

Beneficiorum reseruatorum Regni Neapolis fructus à die vacationis per obitum, Camera Apost. incorporantur. Pius V. *constitut. 20. incip. Cupientes, 8. Iannarij 1567.*

Beneficiorum dispositiones, factæ personis prohibitis propter genus, vel hæresim, & à fide apostasiam nullæ sunt, & Papæ reseruantur. Gregorius XIII. *constitut.* 63. *incip.* *In Ecclesiis. Idibus Nouembria* 1580.

Beneficia resignata consanguineis, siue affinibus resignantium conferri prohibuit Pius V. *constitut.* 58. *incip.* *Quanta. Kalend. Aprilis* 1568.

Beneficiorum resignationes Episcopi, & alij collatores non admittunt, nisi ob senium, infirmitatem, corporis impedimentum, vel vitium, crimen, aut censurarum nexum, & aliis de causis. Pius V. *constit.* 58. *incip.* *Quanta. Kalend. Aprilis* 1568.

Beneficiorum resignationes ordinarij locorum intra mensem admittere, vel rejicere tenentur. Gregorius XIII. *const.* 83. *incip.* *Humano. Nonis Ianuarij* 1584.

Beneficij resignationem qui admiserit factam ab aliquo Presbytero, qui nihil aliud præter id beneficium habebat vnde commodè se sustentare posset, tenetur eum alere, nec potest eidem beneficium illud resignatum restituere, sed in eo institui debet ille, qui fuerit præsentatus à patrono. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *de benefic.* p. 2. cap. 5. num. 228.

Beneficium ad quod fuit ordinatus, qui resignare iurauerit imposita pœnitentia est absolueudus ne resignet. S. Congr. Conc. teste eodem Garc. *de benefic.* p. 2. cap. 5. num. 232.

Beneficia in Ecclesiis patrimonialibus, siue receptiuis, numeratis, & non numeratis, nullus consequi potest, nisi præuio examine & approbatione Episcopi, & cum illis, quibus in prædictis Ecclesiis per Episcopum cura animarum demandata est, seruandum est decretum Concilij *sess.* 24. cap. 18. *de reformat.* S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic.* p. 9. cap. 2. num. 183.

Beneficiorum secularium siue simplicium, siue Curatorum, capaces sunt Milites Regulares Militiæ S. Iacobi de Spatha, aliique huiusmodi non emittentes tria vota substantialia. S. Congr. Concil. *sub die* 19. *Nouembrijs* 1600.

Beneficia duo vniformia sub eodem testamento absque promissione Sedis Apost. obtinere non potest clericus, nisi id dicter statutum, vel Ecclesiæ consuetudo, aut Episcopus cum eo expressè dispensauerit, cum vtrumque conferendo non intelligatur tacitè dispensasse. S. Congr. Concil. *sub die* 2. *Nouembrijs* 1607.

Beneficia, seu legata pia, quæ non habent Altare, seu capellam, non inducunt

inducunt incompatibilitatem. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 11. cap. 5. num. 318.*

Beneficia incompatibilia obtinentes sunt cogendi exhibere suas dispensationes, etiamsi per quinquennium possederint. S. Congreg. Conc. *in una Aquilana. teste Sell. in selectis canon. cap. 9. num. 18.*

Beneficia obtinentes non sunt cogendi ad sustinendum onera, quæ in fundatione, vel institutione, aut statutis non requiruntur, vel ad quæ ex antiquissima consuetudine non tenentur. S. Congr. Conc. *in una Cremonen. teste Aldan. in compendio canon. resolut. lib. 3. tit. 22. num. 10.*

Beneficij Rector qui potest Missam per alium celebrare, non tenetur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum beneficij, sed satis est ut ei tribuat elemosynam congruam secundum morem ciuitatis, vel prouinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficij aliud cautum fuerit. S. Congregat. Concil. *super decretis de celebrat. Missar. dub. 8. de anno 1626. post meum tractat. de officio, & potestate Episcopi, pag. 11. secundum Lugdunen. impretit.*

Beneficij possessionem vigore prouisionis Apost. apprehendens literis non expeditis ex Iulij II. constitutione amittit beneficium, si ius ad illud habet, ac ad alia obtinenda de cætero inhabilis efficitur. S. Congr. Conc. *1. Iulij 1595.*

Beneficij in fundatione si sit cautum quoddam minor ætate 14. annorum illud possit obtinere, id seruari debet, quia non est per decretum Conc. *sess. 25. cap. 6. de reformat. fundationi derogatum.* S. Congreg. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. num. 91.*

Beneficia duo, vel plura cum legitima dispensatione obtinens ante Concilium, quæ requirunt personalem residentiam, tenetur residere in quo est maior necessitas, nec propterea potest alterutro priuari, amittit tamen distributiones quotidianas eius beneficij, cuius ministerio non inseruiuit. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 186.*

Beneficia, et si exempta, poterit Episcopus si intra fines suæ diocesis fuerint, tanquam Sedis Apost. delegatus visitare absolute: si autem extra fines fuerint, potest pariter illa tanquam eiusdem Sedis Apost. delegatus visitare quando beneficia secularia existant, & Cathedralis alia illis vicinior non sit. S. Congr. Concil. *in Captaquen. 4. Februarij 1593.*

Beneficium, aut officium nullum obtinentes Sacerdotes cogi non possunt

possunt ab Episcopo accedere ad publicas processiones. S. Congr. Conc. in Messanen. 7. Februar. 1632.

Beneficium obtinuisse non dicitur ad hoc vt comprehendatur sub decreto sess. 25. de reform. cap. 15. ille, qui fuit prouisus, & litteris non expeditis, ac possessione non habita cessit alteri. S. Congr. Concil. testibus Garc. de benefic. p. 7. cap. 3. num. 56. in 2. & 3. declar. Armen. dar. in addit. ad recap. legum Nauarra lib. 2. tit. 19. l. 1. de filiis presbyt. num. 22. Campan. in diuersiuris canon. rubr. 11. cap. 13. num. 67. versic. si verò.

Beneficia duo incompatibilia à Summo Pont. impetrans, illaque in litteris exprimens, cum quo tamen non fuit dispensatum, obtineri possunt, nisi essent dux Parochiales ante Concilium. S. Congreg. Conc. testibus Garc. de benefic. p. 5. cap. 5. n. 379. Armen. dar. in addit. ad recap. legum Nauarra lib. 4. tit. 7. de benefic. incompatib. num. 40. quos cum aliis refero de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 62. num. 29.

Beneficium Curatum II.

BENEFICIA Curata nec in perpetuum, nec ad tempus habere possunt Regulares, etiam si Canonici sint. S. Congr. Concil. testibus. Quarant. in sum. Bullarij, verbo Canonici Regularis, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss 7. num. 53.

Beneficia Curata, cuius redditus aded exigui sunt, vt ea nullus idoneus requirat, vel comparent in concursu Presbyteri ita rudes, vt neque vulgarem linguam calleant, sunt conferenda illis, qui inter omnes maioris litteraturæ esse cognouerit Episcopus, eosdemque amplius erudiri curabit. Vbi verò ob dominos temporales, vel aliam iustam causam concursus non esset liber, & fructus Parochialis essent pingues, ponendi sunt Vicarij, donec conferri potuerint magis idoneis, seruata forma Conc. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. p. 9. cap. 2. num. 220.

Beneficia curam animarum habentia, quæ verè sunt Dignitates, non subiacent concursui. S. Congr. Conc. sub die 26. Ianuarij 1601. teste Garc. in addit. ad d. p. 9. cap. 2. num. 196.

Beneficia etiam Curata aliis beneficiis annexa transeunt in simplicium naturam, dummodo accessorie sunt vnita, & cura per Vicarium temporalem non exerceatur. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. p. 31. cap. 5. num. 197.

Beneficium Curatum obtinens non tenetur esse Diaconus, nec Subdiaconus.

Subdiaconus, sed intra annum debet promoueri ad sacerdotium. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 7. cap. 4. n. 48.*

Beneficium Curatum vnius diœcesis quando confertur ab ordinario alterius diœcesis, vbi beneficium non consistit, debet edicta proponere ordinarius loci vbi consistit, & ibidem examen erit peragendum, & postea collatio fiet ab ordinario, ad quem spectat. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 10. n. 31.*

Beneficium simplex III.

BENEFICIUM simplex obtinens non tenetur esse constitutus in decimoquarto anno completo, quia sufficit inceptus. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Adrien. 22. Nouembr. 1604. teste Galet. in margarita casuum conscient. verbo beneficium 4.*

Beneficium simplex non potest obtineri ante annum 14. inceptum, etiam ex indulgentia Episcopi. S. Congr. Conc. testibus Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 102. Nouar. in singular. canon. concl. 13. n. 2.*

Beneficia simplicia obtinentes cogere non potest Episcopus ad aliquod personale seruitium suis beneficiis impendendum, cum ex antiquissima totius Ecclesiæ consuetudine non teneantur nisi ad officium recitandum. S. Congr. Concil. teste Galet. *in margarita verbo beneficium, post med.*

Beneficium simplex in aliqua diœcesi obtinens potest ab Episcopo loci beneficii ordinari. S. Congr. Conc. *sub die 26. Maij 1599.*

Beneficia simplicia in Curata conuerti ab ordinario non possunt. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. num. 3.*

Beneficium obtinens, quod sit simplex, & sine cura animarum, & extra Ecclesiam collegiatam, nec personalem residentiam ob aliam causam requirens, non tenetur in eo residere, sed ad inseruiendum illi per alium, qui probatus sit ab ordinario. S. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 9.* Nec fuit mens Pij V. in Bulla de residentia edita 8. Iulij 1569. incip. *Cupientes cogere habentes beneficia simplicia in eis residere*, Garc. *d. num. 9.*

Beneficia simplicia, siue Oratoria non poterit ordinarius separare ab Ecclesiis parochialibus, si illis vnita essent, etiamsi illis separatis parochiales non egeant. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 12. cap. 2. num. 87.*

Beneficium vnum simplex habenti, quod non sufficiat ad eius sustentationem, potest Episcopus aliud simile conferre absque dispensatione Apostolica, sed non potest plura simplicia ultra duo usque ad sufficientem eius sustentationem conferre circa dispensationem Apost. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. num. 310. decl. 1. & 2. Armendar. ad recop. legum Navarra, lib. 7. tit. 7. de benef. incomp. n. 32.*

Beneficia duo simplicia habenti potest ordinarius aliud conferre, sed quamuis duo priora sint ad obtinentis sustentationem insufficientia, non possunt retineri simul cum tertio absque noua prouisione Sedis Apost. S. Congr. Conc. *sub die 10. Maij 1607.*

Beneficium tertium simplex retineri non potest absque prouisione Sedis Apost. quamuis duo priora sint ad obtinentis sustentationem insufficientia. S. Congr. Conc. *in Anagnina, 15. Aprilis 1628.*

Beneficium tertium simplex, etiamsi de iure patronatus, non potest retineri cum duobus aliis absque Sedis Apost. dispensatione. S. Congr. Conc. *in Bouien. 13. Nouembris 1627.*

Beneficium aliud dare non potest Episcopus habenti congruam, & si dederit vacat primum illud, quod habebat, dummodo beneficium titolare sit, quamuis difforme à secundo recepto, & si ambo retinere tentauerit, accepta pacifica possessione vacat vtrumque. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benef. p. 1. cap. 5. num. 30. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 7. tit. 7. de benef. incompatib. num. 31.*

Beneficium vnum sufficiens habenti, si aliud sufficiens ab Episcopo fuerit collatum, habita pacifica possessione secundi vacat primum. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. cap. 5. n. 283. in 2. decl. Armendar. d. tit. 7. de benef. incomp. n. 8. & 30. quos refero de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 62. num. 3.*

Beneficia duo simplicia difformia sub eodem titulo, vt quis obtinere possit, dispensare valet Episcopus, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi. S. Congr. Conc. testibus Franc. Leo. *in thesaur. fori eccles. p. 2. cap. 8. num. 55. Garc. d. p. 11. cap. 5. num. 377. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompatib. n. 7. quos cum aliis refero d. alleg. 62. num. 17.*

Beneficium conferre potest ordinarius habenti iam in pensionibus ecclesiasticis sufficientem sustentationem. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. cap. 5. n. 310. dub. 4. Armendar. d. tit. 7. de benef. incompatib. n. 37. in 4. resp. quos refero d. alleg. 62. num. 7.*

Beneficium secundum potest ordinarius conferre obtinenti primum sufficiens iuxta suum valorem, & honestam ipsius possidentis sustentationem, si tempore, quo secundum confertur, non sufficiat propter onus pensionis super tali beneficio impositum, dummodo prouisus post collationem sibi factam non consenserit pensioni. S. Congr. Conc. testibus Garc. d.c.5. n.310. dub.3. Armendar. d.tit. de benef.incompatib. n.37. in 3. dub.

Beneficia duo simplicia aliàs ad sustentationem insufficientia habenti si ordinarius tertium conferat, collatio tertij est valida: sed si tertium sit sufficiens, vacant illa duo priora beneficia, sin minus, tenetur prouisus dimittere alterum ex illis, & si continuauerit possessionem amborum, recipiendo ex eis fructus, vtrumque beneficium vacat. S. Congr. Concil. testibus Garc. d.p.5. cap.5. n.310. in 1. & 2. dub. Armendar. d.tit.7. de benefc. incomp. n.37. in resp. ad dub.1. & 2.

Beneficium primum simplex ob affecutionem secundi sufficientis ipso iure vacat; secundum verò ita demum vacat, si vtrumque retinere sciens præsumpserit. S. Congr. Conc. in Salamantina, 31 Maj 1607.

Beneficium iurispatronatus IV.

BENEFICIA iurispatronatus non comprehenduntur in §.ceterum, contento in constit. Pij V. quo prohibentur Episcopi beneficia eorum manibus resignata, eorum, aut resignantium affinibus, consanguineis, vel familiaribus conferre. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. II. cap.3. num.268.

Beneficij iurispatronatus in permutatione non requiritur consensus patroni, sed satis est illum tantum requirere. S. Congr. Conc. teste Garc. d.cap.3. n.27. vbi num.28. intelligit procedere, si adest magna Ecclesiæ utilitas.

Beneficium curatum iurispatronatus Ecclesiæ si in mensibus Sedi Apostol. reseruatis vacauerit, Episcopus ipse ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edictus concursus proponere, idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide ordinarij à summo Pont. instituendum, sicut fit in aliis Curatis; quæ non sunt de iure patronatus: S. Congr. Conc. teste Salgado de protect. Regia, tom.1. p.3. cap.9. num.99.

Beneficium curatum iurispatronatus laicalis deuolutum ad ordinarium

rium confertur per concursum pro illa vice. S. Congr. Conc. testibus Galet. *in margarita casuum conscient. verbo iuspatronatus*, Salgado *de potest. regia, tom. 1. part. 3. cap. 11. n. 89. metipso de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 60. n. 18. in fine.*

Beneficium de iure patronatus resignans cum ipsemet esset eiusdem beneficij patronus, potest presentare quem vult ad dictum beneficium, & ordinarius tenetur instituere presentatum, non obstante dispositione constitutionis Pij V. de non admittendis resignationibus per ordinarium. S. Congr. Concil. *in Viterbien. 18. Mart. 1628.*

Beneficium fundans cum declaratione quod illius Rector debeat esse Sacerdos Missam celebrans, &c. his tamen demptis, qui forent, aut sunt de sua progenie, & stirpe, quos eligi posse voluit in Rectores dicti beneficij, etiamsi non essent nisi in minoribus & puri clerici, potest presentare filium suum, qui clericus in aliquo saltem ex minoribus Ordinibus constitutus, & alioquin idoneus reperiat, etiamsi suæ ætatis annum decimum non excesserit. S. Congr. Conc. teste Massobr. *in praxi iurispatron. requis. 7. dub. 12. num. 4.*

Beneficia iurispatronatus etiam ecclesiastici, necnon pertinentia ad prouisionem inferiorum, residentiâ requirentia Regularia, & quæ commendata sunt, seu monasteriis vnita, aut annexa, vniri non possunt. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 12. cap. 2. n. 210.*

Beneficium Regulare V.

BENEFICIA Regularia in titulum Regularibus professis prouideri consueta ordinarij collatores præter Papam conferre possunt etiam secularibus, qui illius Ordinis habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, iuxta *cap. 10. sess. 14.* quia loquitur generaliter, & intelligitur de ordinariis. nam quando vult intelligere de Papa, illum nominat, vt fit in hac materia *sess. 25. cap. 21.* & quia loquitur per dictionem, *vel*, & hinc videtur æquiparare hos duos casus. S. Congr. Concil. *sub die 12. Decembris 1585.*

Beneficium quod à principio fuit Regulare, sed postea mutauit statum concurrentibus his, quæ à iure communi requiruntur ad inducendam huiusmodi mutationem, non exigit vt illud impetrans habitum Religionis assumat, in eaque profiteatur. nam si Regulare sit,

fit, taléque nunc permaneat, collatio de illo seculari facta viribus caret. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad part. 7. cap. 10. num. 15.*

Beneficia Regularia administrationem non habentia, Portiones Monachales, & Canonicales prouideri consuetas ordinarij Collatores conferre possunt, nedum eius Ordinis professis, sed etiam secularibus, qui habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur. S. Congr. Conc. *sub die 12. Decembris 1585.* teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 8. num. 77.*

Beneficia Regularia siue dentur in titulum, siue in commendam, non possunt seminario vniri; secus verò si statum mutauerunt. S. Congregat. Conc. *in Capitaquen. 26. Iulij 1586.*

Beneficia seminario unienda VI.

BENEFICIA simplicia, quæ per mortem vacant, possunt vniri per Episcopum seminario, licet essent reseruata, vel affecta, nisi tamen alia beneficia, quæ iam vacassent in mense suo, scilicet Episcopi prædicti, & quorum collatio ad ipsum spectabat, non seminario vniuisset, sed alijs contulisset, vel eandem vnionem factam non continuè enuntiasset: etenim si beneficia in suis mensibus vacantiâ Episcopus non vniuerit, nec vacantia in mensibus reseruatis vnire poterit, cum fraus in hoc censeatur. S. Congregat. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 12. cap. 2. num. 104.*

Beneficia de tempore vnionis reseruata prohibuit in antea vniri seminario. S. Congr. Conc. approbante Clemente VIII. *sub die 22. Februarij 1602.* & ideo eadem S. Congr. *sub die 19. Nouembris 1620.* censuit validam fuisse vnionem factam seminario de anno 1598. de quibusdam præstimonijis, quæ obtinebat familiaris Papæ; & alius continuus commensalis Cardinalis Quirogæ. S. Congregat. Conc. *in Corduben. 11. Decembris 1620.*

Beneficia prima vacatura per resignationem simplicem, non autem per conditionalem, in fauorem certæ personæ vnire potest Episcopus vigore Concilij Trid. *sess. 23. c. 18. de reformat.* S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 14. num. 10.*

Beneficia, quæ iam vacauerant in mense reseruato, vel quæ aliàs sunt indubitanter reseruata, non potest Episcopus vnire seminario vigore Concil. Trid. cum id fiat in præiudicium Apostolicæ reseruationis. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. § 7. n. 75.*

78 *S. Bernardinus. S. Bernardus. Bigamus.*

Beneficia simplicia, si Episcopus seruata forma Concilij seminario vnueris ante eius vacationem etiam in mense reseruato, vnio debet effectum sortiri. S. Congr. Conc. teste Garc. in addis. ad tract. suum de benef. p. 12. cap. 2. num. 102.

Beneficia vnita Vniuersitati Complutensi ob priuilegia, quæ habet, non potest ordinarius visitare. S. Congregat. Conc. sub die 22. Iunij 1606.

Beneficium, quod obtinet familiaris Papæ defuncti potest ante vacationem seminario vnire Cardinalis Episcopus habens indultum, non obstante decreto s. mem. Clementis VIII. S. Congregat. Concil. in Tudertina 15. Aprilis 1628.

Beneficia obtenta ab Episcopo Oritano tempore suæ promotionis tanquam Sedi Apostol. reseruata vniri non possunt seminario. S. Congr. Conc. sub die 24. Augusti 1619.

S. Bernardinus.

S BERNARDINI Senensis Ordinis Minorum professoris canonizatio, vita, & miracula. Nicolaus V. const. 2. incip. Misericordias, 9. Kalend. Iunij 1450.

S. Bernardus.

S BERNARDI Clareuallensis Abbatis canonizatio, vita, & miracula. Alexander III. constit. 2. incip. Contingit, 15. Kalend. Februarij 1164. Eius festum diem in ciuitate Panormitana obseruandum censuit. S. Congr. Rit. in Panormitana, 17. Maij 1600.

Bigamus.

B IGAMVS effectus bigamia interpretatiua, etiamsi antè constitutus esset in Ordine Ostiariatus, non potest mortua vxore dispensari per Episcopum vt in Ordine suscepto ministret. S. Congregat. Conc. in Feretrana, 13. Aprilis 1630.

Biretum.

BIRETUM glauci coloris Iudæos in statu ecclesiastico deferre iussit Paulus I V. *const. 3. incip. Cum nimis pridie Id. Iulij 1555.*

Biretum viride deferre tenentur sub pœna fustigationis, & aliis pen- tentes beneficium *cap. peruenit, & cap. Odoardus. Pius I V. constit. 39. incip. Cupientes, 27. Octobris 1561.*

Bireti nigri vsus conceditur Canonicis Regularibus sancti Saluatoris. S. Congr. Rit. *in causa Canonicorum sancti Saluatoris 26. Septemb. 1620.*

Biretum ordinariis locorum diuinis cum cappa interessentibus non per Dignitates, & Canonicos assistentes, sed per se ipsos poni, & de- poni debet. S. Congr. Rit. *in Lucanâ 4. Augusti 1632.*

Biretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam de per se sibi extrahere. S. Rit. Congr. *sub die 4. Aprilis 1620. & in Thelesina, 22. Decembris 1629. cuius memini de Canonicis cap. 33. n. 26. & 27.*

Biretum rubrum gestare Cardinales assumptos ex Ordine Regula- rium cœsui Gregor. XIV. *const. 9. incip. Sanctissimus, 26. Aprilis 1591.*

Blasphemi.

BLASPHEMORVM, & maledicentium Deo, & Sanctis, & non reuelantium quæ sint pœnæ, & quomodo denunciandi. Leo X. *const. 7. incip. Superne 3. Nonas Maij 1514. Iulius II. const. 23. incip. In multis 1. Februarij 1554. Pius V. const. 5. incip. Cum primum, Kal. Aprilis 1566.*

Bona.

BONA clericorum, Prælatorum, & quoruncunque beneficiato- rum, qui de eis testantur sine licentia Papæ, cadunt sub spo- lio, & pertinent ad Reuer. Cameram. Pius I V. *constit. 8. incip. Graue 26. Maij 1566.*

Bona acquisita à clericis, & quibuscunque personis ecclesiasticis ex illicita negotiatione, & à canonibus verita, cadunt sub spolio, & sunt Reuer. Camere. Pius I V. *const. 19. incip. Decens, Nonis Novem- bris 1560.*

- Bona** Equitum Hierosolymitanorum ex illicita negotiatione parta non faciunt spoliū Cameræ, sed ad eorum pertinent Religio- nem. Pius IV. *const. 29. incip. Romani* 24. Martij 1561.
- Bona** Regularium decedentium extra claustra quocunque titulo, aut industria quæsitæ, etiam ex successione ab intestato, non perti- nent ad monasteria, sed ad R. Cameram Apostol. Gregorius XIII. *constit. 43. incip. Officij*, 21. Ianuarij 1577.
- Bona** possessa à clerico si prætendantur feudalia, & ab eo negentur esse talia, cognitio dictæ qualitatæ spectat ad iudicem ecclesiasti- cum. S. Congr. Immunitatis in *Cassanen.* 9. Septembris. 1631.
- Bona** Iesuitarum sunt exempta à solutione decimarum, & subsidio- rum ex quacunque vrgentissima causa imponendorum. Grego- rius XII I. *constit. 51. incip. Pastoralis* 1. Ianuarij 1578. Sed per Leo- nem X I. reuocata fuit, & hodie per S. D. N. Urbanum VII I. ad terminos iuris communis redacta est.
- Bona** à Monialibus possessa, pro quibus alia onera ecclesiastica per- soluuntur, non sunt immunia à contributione seminarij, nisi ipsæ specialiter doceant de exemptione. S. Congr. Conc. in *Caputaquen.* 23. Iunij 1586.
- Bonorum** quæ donantur ad titulum potest quis ad sacros Ordines promoueri, si tamen Episcopus iudicauerit eum assumendum pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum, donationesque huius- modi verè, & absque vlla fraude in forma valida fiant de tot bo- nis, quæ promouendo sufficiant ad vitam honestè sustentandam, quæ deinceps nullo modo alienari possint sine licentia Episcopi, donec beneficium sufficiens adipiscatur, vel aliunde habeat vnde vivere possit. S. Congregat. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 2. cap. 5. num. 79.*
- Bona** delata Religioso, qui validam professionem emisit in Religio- ne incapaci, nulla facta eorum dispositione, acquiruntur venienti- bus ab intestato, etiam si postea ex indulto translatus, locus am- pliùs non est, nec bonorum renunciationi. S. Congreg. Conc. *sub die 17. Iunij* 1617.

Breviarium.

BREVIARIJ Romani institutio ac forma illud recitandi poni- tur à Pio V. *const. 64. incip. Quod à nobis*, 7. Id. Iulij 1568. Denuo reuifum

reuisum & emendatum à Clemente VIII. *constit.* 86. incip. *Cum in Ecclesia* 10. Maij 1602.

Breuiarium Romanum vt fauueret introducatum in Ecclesijs, quæ alio Breuiario vtuntur, suaderi mandauit S. Rit. Congr. *in Cameracen.* 10. Iunij 1602.

Breuiarij, & Missalis Romani vsus semel introductus in Ecclesia quæ habet particulare Breuiarium, & Missale, confirmandus est, nec licet redire ad vsus antiqui Breuiarij, & Missalis. S. Rit. Congr. *in Tullen. seu nullius*, 15. Mart. 1608.

Breuiarium Romanum non obstante vsu Cameracen. conceditur Archiepiscopo vt illud extra chorum possit cum suis familiaribus recitare. S. Rit. Congr. *in Cameracen.* 10. Iunij, & 23. Novembris 1602.

Breuiarium Romanum, & Missale conceditur Ecclesiæ collegiatæ oppidi de Spinulo Tullen. diocesis, non obstante vsu alterius Breuiarij, & Missalis. S. Rit. Congreg. *in Tullen.* 19. Iunij 1604.

Breuiarium Romanum conceditur Monialibus Ordinis S. Benedicti, quæ sub cura sunt ordinarij in ciuitate Florentina, vt possint co-
viti, relicto Breuiario Benedictino. S. Rit. Congr. *in Florentina*, 8. Ianuar. 1605.

Breuiarium Romanum in Ecclesia Hildesmen. recipiendum. S. Rit. Congr. *in Hildesmen.* 22. Augusti 1620.

Breuiarium habentes ante 200. annos institutum non satisfaciunt recitando etiam extra chorum iuxta formam Breuiarij noui Pij V. quod in sua Ecclesia non fuit receptum de consensu Episcopi, & Capituli. S. Congr. Concil. teste Garç. *de benefic.* p. 3. cap. 1. num. 155.

Breuiarium sancti Benedicti reformatum ad vsus Breuiarij Romani, exceptis iis, quæ ad regulam sancti Benedicti pertinent, approbatur, & conceditur Monachis dicti Ordinis in Regno Portugalæ. S. Rit. Congreg. *in Portugalen.* 21. Februar. 1604. Idem Breuiarium recitare debent Moniales eiusdem Ordinis in d. Regno, quæ ordinario subsunt. Eadem S. Congr. *in Portugalen.* 20. Martij 1604.

Breuiarium Benedictinum ex Romano restitutum approbatur pro Abbatibus, & Monachis S. Benedicti in Heluetia, & Suetia. S. Rit. Congreg. *in approbatione Breuiarij Benedictini*, 6. Decembris 1608. Et pro omnibus Monachis eiusdem Ordinis. Ead. S. Congr.

in Abbatia S. Galli in Heluetia, 24. Aprilis 1610.

Breuiarium Benedictinum debet adhiberi ab omnibus Monachis, & Monialibus sub regula sancti Benedicti militantibus. S. Rit. Congreg. *in Tarraconen. 24. Ianuar. 1615. & in Galli. Sueffen. 13. Iulij 1619.*

Breuiario Benedictino de mandato Pauli V. pro omnibus Religiosis, qui militant sub regula S. Benedicti, ut debent omnes Monachi, & Moniales, qui & quæ militant sub regula S. Benedicti. S. Congr. Rit. *sub die 24. Ianuar. 1616.*

Breuiarium Romanum receperunt Regulares Ordinis Carmelitani, & Moniales militantes sub dicta regula, & S. Congr. Rit. concessit, ut de Sanctis huius Ordinis tam per Regulares Carmelitarum, quàm per Moniales eiusdem Ordinis recitari etiam possint officia propria iam approbata per S. Congr. Rit. iuxta rubricas Breuiarii Romani, & quod in celebratione Missarum iidem Regulares Carmelitæ possint in fine recitare Antiphonam *Salve Regina*, iuxta eorum antiquam consuetudinem, dummodo illam recitent stantes, & non genuflexi. S. Congreg. Rit. *in causa Ordinis Carmelitani, 9. Aprilis 1633.*

S. Brigitta.

S BRIGITTÆ viduæ canonizatio, vita, mores, res gestæ, ac miracula in vita, & post mortem, explicantur à Bonifacio IX. *in constit. 5. incip. Ab origine, Nonis Octobris 1391.*

Bulla.

B VLLA Gregorij XIII. seruanda est circa præcedentiam in processionibus inter Confraternitates laicorum. S. Rit. Congreg. *in Nepesina 10. Maij 1608.* Ac etiam inter Regulares, ut scilicet illi præcedant, qui prius habuerint locum. Ead. Congr. *in Tuscanen. 14. Iunij 1608.*

Bulla Clementis VIII. *Quoniam ad institutum 99. sub dat. Rome, 23. Iulij 1603.* in qua habetur quomodo locorum ordinarij Regularibus licentiam possint impartiri novos construendi Conuentus, habet etiam locum circa erigenda monasteria Monialium, debent

debent enim eædem solemnitates seruari in illis ædificandis, ac in illis Regularium. S. Congreg. Concil. *sub die 19. Decembris 1620.*

Bulla Pij V. *incip. Quanta, Kalend. Aprilis 1568. in §. cæterum*, quo prohibentur Episcopi beneficia eorum manibus resignata, illorum, aut resignantium affinibus, consanguineis, aut familiaribus conferre, non comprehendit beneficia iurispatronatus. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 11. cap. 3. num. 268.* Et ideo patronum resignantem beneficium sui iurispatronatus posse præcurare quem vult ad dictum beneficium, & ordinarium teneri instituere præsentatum, non obstante dispositione d. Bullæ, censuit S. Congr. *in Viterbien. 18. Martij 1628.*

Bulla sanctæ Cruciatæ, qua datur facultas eligendi Confessarium idoneum ab ordinario approbatum, qui possit Christi fideles absoluerè a casibus ordinario, & Sedi Apost. reseruatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini (hæresi exceptâ) contentis cum Fratribus, & Monialibus quoruncunque Ordinum, & Congregationum, Societatisque & instituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam prouinciæ Hispaniæ, quàm extra eam vbilibet constitutorum, locum minimè habuit, neque habet, neque in illis vllò modo suffragari potuit, neque potest, excepto dumtaxat illo quinquennio, quo facultas concessa fuit eisdem Regularibus Confessarium ad effectum huiusmodi eligendi per litteras in forma Breuis expeditas sub die 14. Iunij 1624. quæ sub aliò simili die 14. Iunij 1629. expirarunt. Urbanus VIII. *in constit. 105. incip. In specula*, 19. Iunij 1630. *in §. 3.* subdens suæ intentionis fuisse, & esse quòd iidem Fratres, & Moniales quantum ad sacramenti Pœnitentiæ, seu Confessionis administrationem, ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedi Apostolicæ quoad sibi reseruata subiecti sint.

Bulla S. Cruciatæ laicis, & clericis secularibus cuiuscunque status, gradus, qualitatis, & conditionis, etiam speciali nota dignæ quoad casus reseruatos, etiam in Bulla Cœnæ Domini (hæresi exceptâ) contentos non nisi in foro conscientiæ, non autem in foro externo suffragatur. Urbanus VIII. *const. 105. incip. In specula*, 19. Iunij 1630.

Bullam sanctæ Cruciatæ ante, vel pòst suscipere non est necessarium ad consequendas in Regnis Hispaniarum Indulgentias Iubilæi, quæ à Summis Pontificibus pro tempore concedi con-

fucuerunt. S. Congr. S. R. E. Cardinalium negotiis Indulgentiarum præfecta S. D. N. approbante *sub die 8. Februar. 1631.*

C

C A D A V E R.

CADAVERVUM capfas in Ecclesiis supra terram existentes amoveri iussit Pius V. *constit. 5. incip. Cum primum, 6. Kalend. Aprilis 1566.*

Cadaver ne sepeliatur prohiberi non potest occasione iuris sepulturæ, cum nulla ratio patiatur, Christianæque pietati repugnans videatur, maximè verò ob pecuniarum interesse, cadaver in sepultum remanere. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Contronien. 17. Septembris 1617.*

Cadavera decedentium in parochia, ad cuius Ecclesiam Capitulum cathedralis Ecclesiæ translatum est, non possunt levari per ipsum Capitulum, seu Canonicos, nisi requisito paroco dictæ Ecclesiæ. S. Rit. Congr. *in Thelesina, 18. Augusti 1629.*

Cadavera defunctorum leuare de domo propria nullo modo licet Regularibus, & Presbyteris secularibus, nisi de licentia, & consensu proprii parochi. S. Rit. Congreg. *in Andrien. 22. Novembris 1631. ad 1.*

Vide in verbo *Defunctus.*

Cæcus.

CÆCVS effectus post captam Canonicatus possessionem reputatur præfens in choro, quamvis in illo non assistat. S. Congreg. Conc. *sub die 11. Augusti 1618. cuius memini de Canon. c. 24. num. 29.*

Cæcus Canonicus effectus, qui propterea Missas, & diuina officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucratur, ac si præfens esset, & diuinis interesset. S. Congr. Conc. *sub die 20. Iulij 1629.*

Cælestini.

Celestini.

CÆLESTINORVM congregationem approbavit Cælestinus V. qui eam instituit. Cælestinus V. *constit. 1. incip. Et si cunctos*, 5. Kalend. Octobr. 1294. & Clemens V. *constit. 4. incip. Qui facit*, de anno 1313.

Cælestini recepti sunt sub protectione Sedis Apostol. Benedictus XI. *constitut. incip. Religiosam*, 2. Id. Martij 1304. in appendice.

Cælestinorum Abbas visitat monasteria Ordinis ubique locorum existentia, & absque illius præsentia Cælestini non cogunt Capitulum generale. Paulus V. *constit. 19. incip. Iniuñcti*, 29. Aprilis 1606.

Cælestinorum congregatio Ordinis S. Benedicti, eiusque personæ, & loca quæcunque gaudent priuilegiis, & gratis omnibus Congregationis Cassinensis, & aliorum Monachorum quoruncunque Congregationum, earumque personarum, & locorum quoruncunque. Urbanus VIII. *const. 24. §. 1. incip. Sacrosancti*, 14. Augusti 1624.

Cælestinorum Abbas generalis manutenendus est in possessione deferendi habitum Prælatorum Regularium. S. Congr. Rit. in causa Cælestinorum. 8. Augusti 1606.

Vide in verbo *Abbas Cælestinus*.

Cereemoniale.

CÆREMONIALIS regulæ ubi sunt introductæ, & receptæ, seruari debent. S. Rit. Congr. in *Casaraugustana de Daroca*, 4. Maij 1613. & in *Oscen. eadem die*, & in *Turritana* 19. Maij 1614. licet aliquando ex causa non seruentur. Ead. S. Congr. in *Veronen.* 28. Septembris 1602.

Cereemonialis liber Episcoporum ad vnguem seruandus est in omnibus Ecclesiis, præcipue verò in terris Ecclesiæ, nisi adsit laudabilis, & immemorabilis consuetudo in contrarium. S. Rit. Congr. in *Salernitana*, 16. Iulij 1605.

Cereemoniale non obstat consuetudini Ecclesiæ circa præintonationem Antiphonarum. S. Rit. Congregat. in *Perusina* 20. Decembris 1601.

- Cæremoniale *in cap. 2. de officio Presbyteri assistentis*, non tollit Ecclesiæ consuetudinem, quæ Archipresbyter, etiam si non sit prima Dignitas, assistit Episcopo, & celebrat functiones eo absente, &c. S. Congr. Rit. *in Asten. 25. Ianuarij 1602.*
- Cæremoniale non prohibere quin Magistratus possit medium Episcopum inter eos ad Ecclesiam accedentem associare, declaravit S. Rit. Congr. *in Asina. 3. Augusti 1602.*
- Cæremonialis liber nec laicis, nec clericis prohibet quominus in processione sanctissimi Sacramenti deferant interstitia, vel candelas accensas. S. Rit. Congr. *in Andrien. 12. Aprilis 1603.*
- Cæremonialis liber non prohibet quin Canonici Dignitatibus, vel aliis Canonicis celebrantibus assistere possint cantando Epistolam, & Evangelium. S. Rit. Congr. *in Neocastren. 4. Martij 1606.*
- Cæremonialis libri regulæ seruandæ sunt circa thurificationem. S. Rit. Congr. *in Fanen. 1. Septembr. 1607.*
- Cæremoniale Romanum seruandum est circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis. S. Rit. Congr. *in Visen. 31. Junij 1605.*
- Cæremonialis Episcoporum dispositionem tenetur Episcopus omnino obseruari facere in Cathedrali, & in aliis Ecclesiis suæ diocesis. S. Congr. Rit. *in Angren. 15. Decembris 1632.*
- Cæremonialis ad obseruantiam potest Episcopus obligare Capitulum sub censuris, & pœnis pecuniariis, quacunque contraria possessione non obstante. S. Rit. Congregat. *in Portugalen. de anno 1630. ad 3.*
- Cæremoniale Romanum non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus. S. Rit. Congr. *in Salamantina 10. Ianuarij 1604. & in Cesaraugustana 10. Aprilis eiusdem anni, & in Brundusina 17. Septembris 1611. & in Tornacen. 28. Ianuarij 1612. & in Foroliuicn. 4. Aprilis 1615.* quarum nemini *in tract. de Canon. cap. 33. num. 24.* Nec tollit statutum laudabiliter in Ecclesia introductum. Eadem. S. Congr. *in Montis Regalis 27. Septembris 1608.* Sed donec fiant probationes legitimæ, non est eius executio retardanda. Eadem. S. Congr. *in Conchen. 18. Februarij, & 18. Martij, & 8. Maij 1617.*
- Cæremoniale non tollit statutum in Ecclesia laudabiliter introductum & iuratum. S. Congregat. Rit. *in Montis Regalis 27. Septembris 1608.*
- Cæremonialis Episcoporum dispositio seruari debet, non obstante contraria consuetudine quæ tollitur, & abrogatur per Bullam Clementis.

Cæremonia. Cæmeterium. Camaldulenses. 87

Clementis VII I. in ipso Cæremoniali impressam. S. Congr. Rit.
in Pacen. 12. Februar. 1633.

Cæremonialis regulæ, vide *Regula Cæremonialis.*

Cæremonia.

CÆREMONIÆ nouæ non inducendæ, nec antiquæ immutan-
dæ sine expressa licentia Congregationis S. Rituum, ita ipsa-
met *in causa Urbis 12. Maij 1612.*

Cæremoniarum Magister, vide in verbo *Magister Cæremoniarum.*

Cæmeterium.

CŒMETERII consecrati reconciliatio non est committenda
alteri quàm Episcopo, Presbytero autem in ecclesiastica Di-
gnitate constituto committi potest simplex benedictio cæmeterij.
S. Rit. Congr. *in Cameracen. 9. Februar. 1608.*

Cæmeteria consecrata non nisi per Episcopum reconciliari possunt.
S. Congr. Rit. *in Cameracen. 9. Februarij 1608. & in Praten. 21. Iunij
1632.*

Camaldulenses.

CAMALDVLENSIVM Congregationem primus omnium ap-
probauit Alexander II. *const. 1. incip. Nulli, 29. Octobris 1062.*

Camaldulensium duas Congregationes in vnam vniuit Leo X. *con-
stit. 2. incip. Et si, 4. Non. Iulij 1513.* & statuit eorum Capitulum ge-
nerale habere facultatem condendi statuta, & illos non in-
currere sententiam excommunicationis, nisi specialiter denun-
tientur.

Camaldulenses in Eremito degentes possunt recipere cuiuscunque
Ordinis, ac Religionis professos, etiam Carthusiensis, petita, licet
non obtenta, licentia superiorum. Eugenius I V. *const. 8. incip. Illa
qua, 8. Kal. Decembris 1475.* & Gregorius XIII. *const. 86 incip. Cum in-
terna 7. Ianuar. 1584.*

Camaldulenses Eremitas S. Romualdi montis Coronæ separauit
à Congrega

- à Congregatione Eremitarum Camaldulensium. & S. Michaelis de Murano. Paulus II. *const. 1. incip. Rationi*, 3. *Non. Nouembris* 1534. Camaldulensium priuilegia confirmauit, aliaque concessit Gregorius XII. *const. 18. incip. Suprema*, 12. *Iunij* 1574. Et Gregorius XIV. *sua constit. incip. Ex iniuncto*, sub dat. *Romæ apud S. Marcum die 24. Septembris* 1591. declarauit, & approbauit priuilegia ab ipso Gregorio XIV. Ordini Camaldulensi concessa, & communicata, & eo maximè ut Abbates & Priores minores Ordines suis Monachis conferre possint, eadem confirmauit Clemens VII. *const. sua incip. Officij nostri*, sub dat. *Romæ die 3. Augusti* 1594.
- Camaldulenses ab vno Generali reguntur, qui vsque ad tempora Leonis X. eligebatur perpetuus, exinde ad triennium eligitur. Leo X. *constit. sua incip. Et si à summo*, sub dat. 4. *Non. Iulij* 1513. ubi erigit Congregationem sacri Eremitarum, & S. Michaelis de Murano Ordinis Camaldulensium. & instituit decem & septem principalia loca, necnon alia vniuit, & reformauit, diuersorumque Pontificum, atque Imperatorum priuilegia, gratias, & exemptiones Congregationi condonauit.
- Camaldulensibus ambitum prohibuit Clemens VII. *const. 43. incip. Ambitiosam*, 3. *Septembris* 1596.
- Camaldulensium Congregationis Abbatibus conceditur Baldachinum. Vide verbo *Abbas Camald. & Eremita Camaldulensium*.

Camerariatus.

CAMERARIATVS officium exercere tenentur Canonici parochi, non obstante cura. S. Congr. Conc. *sub die 21. Iannarij* 1617.

Camerarius.

CAMERARIJ S. R. E. iurisdictio procedendi contra piratas, & noua pedagia imponentes, & arma Saracenis deferentes. Urbanus V. *const. 1. incip. Apostolatus*, 4. *Id. Octobris* 1364.

Camerarij iurisdictio in cognoscendis quascumque causas interesse R. Camere concernentes summariè. Urbanus VI. *const. 1. incip. Apostolica* 6. *Id. Septembris* 1379.

Camerarius.

Camerarius, & magistri viarum Urbis cogunt vicinos non habitantes domos illas vendere aliis, qui eas reficiant. Sixtus I V. *constit. 20. incip. Et si, pridie Kal. Iulij 1480.*

Camerarij, eiusdemque Præsidentis, ac Clericorum Cameræ iurisdictioni subiiciuntur tam in Vrbe, quàm extra, causæ circa datia, gabellas, dohanas, & eorum officiales. Leo X. *const. 24. incip. Licet, 12. Iunij 1517.*

Camerarij, ac Clericorum Cameræ iurisdictioni subsunt omnes depositarij, Thesaurarij per varia loca status ecclesiastici, *ibid.*

Camerarij, ac Clericorum Cameræ facultates, & priuilegia prædecessorum suorum confirmat, & auget idem Leo X. *ibid. & Iulius III. const. 3. incip. Licet, 8. Kalend. Mart. 1550.*

Camerario omnes Officiales, Urbis ac ditionis ecclesiasticæ parere tenentur. Paulus III. *const. 4. incip. Romani, 7. Kal. Decembr. 1544.*

Camerarius habet facultatem reuidenti computa etiam solidata. Pius I V. *constit. 26. incip. Romanum, de anno 1561.*

Camerarius cognoscit an contractus super locationibus, alienationibus, ac inueltituris bonorum, & iurium Cameræ cum eius læsione factæ. Pius I V. *ibid.*

Camerarius, Præsidentes, & delegati habent liberam facultatem sine alio Papæ mandato inhihendi, & ad se auocandi sub censuris, & pœnis causas concernentes interesse Cameræ, nisi commissio subscripta sit manu Papæ cum derogatione huius constitutionis. Pius I V. *const. 35. incip. Cum sicut, 26. Iulij 1561.*

Camerarij, & Clericorum Cameræ iurisdictioni non extenditur ad causas non concernentes interesse Cameræ. Pius I V. *const. 55. incip. Romanus, 6. Kal. Iulij 1562.*

Camerarij, & clericorum Cameræ quæ & qualis sit iurisdictioni Sedè Apost. vacante. Pius I V. *ibid.*

Camerarius, & Clerici Cameræ Sede vacante possunt incumbere exactionibus pecuniarum, & provisioni rerum pro statu præsentidumtaxat, & à reliquis abstinere. Pius I V. *const. 63. incip. In eligendis, 7. Id. Octobris 1562.*

Camerarius, & Clerici Cameræ, alisque officiales non possunt concedere commissionem in forma, si in euidentem, super alienatione rerum Ecclesiæ. Pius V. *const. 64. incip. Volentes, 17. Augusti 1568.*

Camerarij, & magistrorum viarum qualis sit iurisdictioni in exercendo iure congrui. Gregorius XIII. *const. 22. incip. Quæ publicè, Kalend. Octobris 1574.*

Camerarius causas criminales iudicis ordinariis criminalibus committit, auocat ad se causas ab omnibus tribunalibus, & iudicibus, etiam Cardinalibus, habet iurisdictionem circa venditionem pignorum Hebræorum; & eorum furta, emolumenta ex Collectoria Hispaniarum, & aliorum locorum accipit: non potest dare licentiam Communitatibus vendendi stabilia, creandi census, aut faciendi nundinas. Clemens VIII. *const. 65. incip. In conferendis, 15. Kalend. Ianuar. 1599.*

Camerarij pro sigillo quid soluendum, statuit Paulus V. *const. 72. incip. Cum nos, de anno 1612. & eius reformationem edixit idem Paulus const. 71 incip. Vniuersi, de anno 1611.*

Campana.

CAMPANÆ in Sabbato sancto non possunt in aliqua Ecclesia pulsari ante pulsationem in Ecclesia cathedrali, vel matrice: S. Rit. Congr. *in Oriolen. 11. Aprilis 1601. & in Marsicen. 21. Mart. 1609. & in Vennusina, 30. Decembris 1614. & 14. Nouembris 1615. & in Syracusana 3. Junij 1617. & in alia Syracusana Modica, 23. Februar. 1619.* Tam in Ecclesiis secularibus, quam Regularibus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, etiam prope, & extra muros existentibus, & etiam in Ecclesiis Confratrum. Eadem S. Rit. Congr. *in Placentin. 21. Augusti 1604. & in Meliten. 6. Decembris 1621.* Etiam si adsit Ecclesia collegiata, quæ habeat omnimodam præcedentiam supra Matricem. Eadem S. Rit. Congr. *in d. Syracusana Modica, 23. Februar. 1619.*

Campanæ in aliis diebus præter Sabbatum sanctum pulsari possunt ad salutationem Angelicam, &c. indifferenter ante, vel post pulsationem in Ecclesia cathedrali, vel matrice. S. Rit. Congr. *in Oriolen. 11. Aprilis 1601.* Nisi fortè adesset consuetudo, vt non pulsentur in aliqua Ecclesia ante pulsationem in matrice, quæ seruanda erit. Ead. S. Congr. *in d. Oriolen. 21. Augusti 1601.*

Campanæ ne pulsentur si non sint benedictæ potest Episcopus prohibere. S. Rit. Congr. *in Aprutina, 5. Julij 1614.*

Campanæ consecratæ etiam in turri profana existentes nullatenus vsui profano inservire debent, etiam si in hunc vsu à secularibus fabricatæ prætenderentur. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Papien. de anno 1581.*

Cancellaria.

CANCELLARIÆ criminales status ecclesiastici ex quavis causa præterquam ex iure oneroso quibuscunque concessæ applicantur Cameræ. Paulus IV. *const. 10. incip. Romanus, Kal. Septemb. 1556.* Cancellariæ Episcopalis redditus locari non possunt, sed debent per proprios Episcopi ministros exerceri. S. Congr. Episcop. & Regul. 26. *Augusti 1592. & S. Congr. Conc. de anno 1598. teste Piafec. in praxi Episc. p. 2. cap. 3. num. 3. in fine.*

Cancellarius Episcopi.

CANCELLARIO Episcopi, vel Notario nihil licet accipere, neque ratione scripturæ, neque sigilli, neque laboris, aut alio titulo, sed gratis his, quorum interest, debet præstare hæc omnia, videlicet:

Approbationem ad audiendas confessiones.

Licentiam administrandi Sacramenta.

Licentiam deseruendi beneficiis.

Licentiam sepeliendi defunctorum corpora in Ecclesia.

Licentiam celebrandi Missas.

Licentiam colligendi eleemosynas.

Mandata publicandi in Ecclesiis eos, qui primam Tonsuram, vel minores, ac sacros Ordines suscipere voluerint.

Quoad alia verò, quæ sequuntur, poterit aliquid percipere si nullum sibi salariam, vel stipendium constitutum fuerit, neque congruam tantum sui laboris mercedem, quæ quoad litteras collationis, vel institutionis curatarum Ecclesiarum, vel deputationis vicariorum in illis unum autem, & quoad litteras dimissorias, & testimoniales, decimam unius aurei nunquam excedat.

Pro litteris collationum institutionum, seu provisionum beneficiorum vacantium per obitum, vel per resignationem etiam ex causa permutationis, vel alia.

Pro litteris dimissorialibus, seu testimonialibus, quæ conceduntur Presbyteris, seu clericis ad alias dioceses transitis.

Pro litteris recipiendi Ordines ab alienis Episcopis.

Pro licentia ordinandi se ad titulum patrimonij, seu pro approbatione huiusmodi titulorum.

Pro licentia absentandi se ab Ecclesia, seu beneficio.

Pro licentia erigendi capellas.

Pro litteris approbationis concurrentium ad parochialium vacationes in mensibus referuatis, quæ ad Sedem Apost. transmittuntur.

Pro approbatione iurispatronatus ex fundatione, vel dotatione.

Pro creationibus vicariorum in Parochialibus.

Pro deputationibus œconomorum dum beneficia vacant.

Pro executionibus litterarum Apostolicam gratiam, seu iustitiam concernentibus.

Ira S. Congr. Conc. in Vices. 8. Mart. 1602.

Cancellarij Episcoporum pro expeditione litterarum collationis, vel institutionis quoruncunque beneficiorum, vel pro deputatione vicariorum in illis non possunt accipere, nisi mercedem suo labori convenientem, quæ tamen scriptura, sigillo, & ceris computatis vnum aureum non excedat, dummodo ipsis Cancellariis salarium vllum pro officio exercendo constitutum non sit, & ex pecunia, quam acceperint, nihil prorsus emolumenti collatores aliquo modo directè, vel indirectè percipiant. S. Congr. Conc. teste Piassec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 28.*

Cancellarius, vel Notarius Episcopi non potest quicquam ab eis, qui visitantur occasione decretorum, & ordinationum in visitatione factarum pro rogitu scripturæ, vel labore suo percipere. S. Congreg. Concil.

Cancellario Episcopi nullo pacto, licet in vim tassæ antiquæ pro approbatione ad confessiones audiendas, quæ decreto Cont. *cap. 15. sess. 23.* gratis dari mandatur, quicquam exigere. S. Congr. Conc. *in Aprutino.*

Cancellarius Episcopi pro publicatione, aut monitione Significauit, non potest aliquid percipere. S. Congr. Conc.

Cancellarius iudicis à quo an teneatur gratis exhibere copiam processus criminalis reo appellanti ad præscriptum *cap. 3. sess. 13.* quando ad querelam tertij, & ad illius instantiam in criminalibus causis proceditur, an verò seruari debeat forma, & decisio c. 20. §. porro, *sess. 24. de reform.* & quid, & quando ex officio procedatur. S. Congr. Concil. *sub die 27. Septembris 1623.* respondit non esse distinguendum, an ad querelam tertij, an verò ex officio iudicis procedatur in causa criminali, sed d. *cap. 3. sess. 13.* intelligendum esse de persona iudicis, qui in criminali causa sententiam

rentiam tulit, à qua appellatum fuit, ut ipſo quantum in ſe erit, acta ipſa poſtulanti exhibeat gratis, nec ullam mercedem ſibi eo nomine accipiat: dictum autem *cap. 20. ſeſſ. 24.* intelligendum eſſe de perſona Notarii, qui ipſam actòrum copiam, tenebitur exhibere appellanti, congrua mercedo accepta.

Candela.

CANDELA benedicta debet ab Epifcopo miniſtrari à prima Dignitate. S. Rit. Congr. in *Brixien. 28. Maij 1616.* cuius memini *de officio parochi cap. 12. num. 6.*

Candelam ab Epifcopo accipere debet ante omnes, etiam ante vicarium ille, qui candelam Epifcopo miniſtrauit. S. Rit. Congr. in *Lucerina, 14. Iunij 1608.*

Candelæ, & palmæ dantur vicario ante Canonicos, & Dignitates, exceptis iis, qui cum paramento aſſiſtunt Epifcopo in Sede Pontificali exiſtenti. S. Congr. Epifcop. & Regul. teſte Sèll. in *ſelect. canon. cap. 7. num. 12.*

Candelas benedictas in die Purificationis ad ædes ſeculares parochi transmittere non debent, ſed iuxta laudabilem, & obſervatam ab Eccleſia vniuerſali conſuetudinem in Eccleſia populus eas recipere tenetur. S. Congr. Epifcop. & Regul. in *Foglinen. de anno 1581.* cuius memini *de officio, & poſteſt. parochi cap. 12. num. 5.*

Candelæ, & intorſtitia, ac omnia, quæ per viam deferuntur circa cadavera in quibuſcunque priuatis Eccleſiis diuidenda ſunt pro æquali portione inter ipſos parochos, & miniſtros aliarum Eccleſiarum quatuſcunque, etiam Regularium, & nationalium, ſeu aliàs priuilegiatarum, ac propterea quando huiuſmodi intorſtitia, ſeu candelæ in præſatis Eccleſiis pro celebrandis diuinis Officiis præſente corpore accenduntur, finito officio extinguenta, & cuiquam mediètas conſignanda eſt. Congr. RR. DD. Præſectorum Urbis S. D. N. Urbano. VII. approbante, ſub die 21. Martij. 1629. cuius memini *de officio parochi cap. 25. num. 42.*

Candelæ Confraternitatem ſecularium funera aſſociantium parochi quartam funeralem non ſolunt. S. Congregat. Epifcop. & Regular. in *Firmana. 5. Martij 1616.* cuius memini *d. cap. 25. num. 40.*

Candelas, quas Fratres, & alij Presbyteri in funeralibus præ manibus

portare solent, sibi quærun, & nulla de illis parochia debetur, ita statuisse Benedictum X I. refero *d. cap. 2 §. num. 39.*

Candelabrum.

CANDELABRUM septimum non adhibetur in Vesperis, sed tantum in Missis solemnibus ab Episcopo celebrandis, sed non in Missis defunctorum, licet ab Episcopo celebrentur. S. Rit. Congr. *in Platentina 19. Maij 1607. dub. 8.*

Candelabrum septimum non debet poni super Altare quando solemniter celebrat Episcopus Suffraganeus, sicut ponitur quando celebrat Episcopus ordinarius; S. Rit. Congr. *in Brachar. 1. Sept. 1607.*

Canon.

CANON Missalis non est alterandus, seu mutandus, sed omnino ut iacet recitandus. S. Rit. Congr. *in Vlixbonen. 12. Nou. 1605.*

Canonicatus.

CANONICATUS, & portiones integræ in Cathedralibus requirunt attingentiam anni vigesimi primi. S. Congr. Concil. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. §. num. 95.*

Canonicatum in Cathedrali obtinens etiam ante factam Ordinum distributionem in ea saltem ætate oportet esse constitutus, ut infra annum ad Subdiaconatum possit promoueri. S. Congr. Conc. *sub die 19. Junij 1597. teste Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de beneficiis. p. 7. cap. 4. num. 29.*

Canonicatum obtinens requirentem Ordinem subdiaconatus, cui vnita est Parochialis, sufficit quod sit in ea ætate, quæta exigit Canonicatus, si Parochialis est vnita perpetuò, & accessorie Canonicatui, secus si aquè principaliter, quia tunc non assumit naturam Canonicatus. S. Congr. Conc. teste Piasce. *in praxi Episc. p. 2. c. 5. n. 21.*

Canonicatui Cathedralis si vnita perpetuò, & accessorie sit Parochialis, attendenda est natura Canonicatus, & non Parochialis, & ita sufficit ut is, cui collatio facta est, sit in ætate 12. annorum incæptorum,

ceptorum, quæ in Canonicatus collatione requiruntur, ubi nec ante, nec post Conc. Trid. ullus Ordo, siue diaconalis, siue presbyteralis Canonicatui annexus fuerit. S. Congr. Conc. testibus Anastas. Germon. *de indultis Cardin. verbo quibusvis n. 6.* Campan. *in divers. iuris canon. rubr. 7. cap. 6. num. 26.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. n. 4.* Nouar. *in singul. canon. concl. 16. in fine.*

Canonicarum erectio ab Episcopo fieri potest, & propterea Canonici ab eo instituti habent stalum in choro, & vocem in Capitulo, aliisque Canonicis post eorum institutionem prouitis præcedunt, atque honoribus, & præminentis frui debent, quibus Canonici antiquiores potiuntur. S. Congr. Conc. *in Senogallien. 25. Februar. 1617.*

Canonicatum in Ecclesia, in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium. S. Congr. Conc. *sub die 17. Augusti 1626.*

Canonicatus supranumerarij non possunt ab Episcopo creari, nisi cum conditione, ut nullum ius ad præbendam vacantem habeant, vel vendicent sibi ex tali erectione. S. Congr. Conc.

Canonicatibus quibus quisque Ordo sacer annexus esse debeat, non quibus Canonicis, Episcopus cum consilio Capituli designare debet, quoniam Conc. Trid. *sess. 24. cap. 12. de reformat.* mandat sacros ipsos Ordines annexi Canonicatibus, non autem personis eos obtinentibus. S. Congr. Conc. teste Piafeca *in praxi Episc. p. 2. c. 3. n. 7.*

Canonicatus omnes si ab immemorabili tempore sint presbyterales, non potest Episcopus Canonicatus distinguere in presbyterales, diaconales, & subdiaconales, sed ea consuetudo est omnino obseruanda, iuxta Concilij decretum *sess. 24. cap. 12. de reform. vers. in omnibus.* S. Congr. Conc. *in Tropien.*

Canonicatum obtinens, cui post Concilium munus sit iniunctum Penitentiarij, non potest in eadem Ecclesia vnà cum dicto Canonicatu obtinere Dignitatem in vim consuetudinis Ecclesiæ permittentis Canonicum posse retinere Canonicatum cum Dignitate. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 11. cap. 5. num. 249.*

Canonicatum, & præbendam vacantem in mense Sedi Apost. reseruato non comprehendit vnio facta vigore Concilij officio Penitentiarij de præbenda proximè vacatura, quia Conc. Trid. *c. 8. sess. 24. de reform.* non exprimit de Canonicatibus etiam reseruatis Sedi Apost. & quando voluit eos comprehendere expressè dixit,

ut patet in *seminario sess. 23. cap. 18. de reform.* ac in simplici vniendo Cathedrali pauperi, *cap. 15. sess. 24. Idcirco d. cap. 8.* non comprehendit Canonicatum, & præbendam vacantes in mense reservato, quia si voluisset expressisset, quemadmodum aliis in locis fecit. S. Congregat. Conc. teste Garc. in *addition. ad summ. tract. de benefic. p. 5. cap. 4. num. 127.*

Canonicatus, & Dignitates compelluntur obire officia, & ad omnes septem horas canonicas, & ad faciendum principium, & ad officium hebdomadarij, si tamen alij non sint. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 325.*

Canonicatum obtinens, cui sit vnita Parochialis ad vitam obtinentis tantum, tenetur in Parochiali residere. S. Congreg. Conc. testibus Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 179. in 13. declar. Armendar. in addit. ad recopilum Navarra lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. sed an parachi debeant residere, num. 137.*

Canonicatum in Cathedrali, & Collegiata obtinens debet residere in Cathedrali, potest tamen cogi ad celebrandum Missas in Collegiata per alium, si non potest per se ipsum. S. Congregat. Conc. in *Alexandrina.*

Canonicatus, & Dignitates obtinentes tenentur interesse omnibus horis, nisi innitantur aliqua confirmatione, quæ non sit sublata per Concil. Tridentinum. Distributiones tamen quotidianæ, cæteris horis, quæ distributione carent, ex fructibus massæ communis proportionabiliter sunt assignanda, ne negligantur. S. Congregat. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 325.*

Canonicatum, & Parochialem habens, & residens in Parochiali ex præscripto Bullæ Pij V. distributiones quotidianas integrè lucratur, si Canonicatus consistit solum in distributionibus non habens præbendam, quod procedit si vtrique seruire nequit; nam si ambo commodè seruire posset, lucratur solum iuxta seruitium quod præstaret S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 114.*

Canonicatus duos obtinens tenetur in digniore residere, eius verò in quo non residet, distributiones quotidianas perdit, in quibus distributionibus intelligitur etiam comprehensa tertia pars præbendæ, quæ ex decreto Concilij Trid. conuersa fuit in distributiones quotidianas, sed habens plures Canonicatus dignitate pares, ubi pluribus inseruire potest, residere tenetur. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 185.*

Canonicatus duo de iure in vim decretorum Concilij Trid. sunt incompati

incompatibiles. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. num. 381.* Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 4. tit. 7. de benefic. incompatib. num. 41.* & post adeptam pacificam possessionem secundi Canonici primus ipso iure vacat. Ead. S. Congr. testibus Garc. *d. p. 11. cap. 5. num. 84. in 6. declar. & num. 381. in 2. declar.* Armend. *d. loco, num. 17. & 42.* quos cum aliis refero *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 62. num. 28.* & si duos huiusmodi Canonici quis simul retinere perrexerit, utroque ipso iure est priuatus. Ead. S. Congr. testibus Garc. *d. cap. 5. num. 381. in 3. declar.* Armend. *d. loco, num. 43.* quos refero *d. alleg. 62. num. 29.* nec præsumpta dispensatione, in qua fundatur regula de triennali, se tueri, & defendere potest. Ead. S. Congr. testibus Garc. *d. cap. 5. num. 381. in 4. declar.* Armendar. *d. loco, num. 44.*

Canonicatus grauati pensionibus tenentur nihilominus soluere pro fabrica iuxta taxam, nulla habita ratione ad pensiones. S. Congr. Concil. *in AEsina, de anno 1619.*

Canonicatus vacantes in mense reseruato non potest suppressere Episcopus, ut subueniret tenuitati Canoniciatum in præiudicium Sedis Apost. sed solummodo in sui præiudicium. S. Congr. Conc. *sub die 19. Nouembris 1592.*

Canonicatum alicuius Collegiatæ suppressio ut ritè per Episcopum fiat ob tenuitatem, debet ultra consensum Capituli Collegiatæ interuenire consensus Capituli Cathedralis, ita ut suppressio, & unio facta sine huiusmodi consensibus sit ipso iure nulla, de quibus debet legitime constare, nec sufficit ut ab Episcopo enuntietur. S. Congr. Concil. *in Tropien. 1. Septembru 1618.*

Canonicus I.

CANONICVS supra numerum eligi non potest ad futuram præbendam. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 6. cap. 1. n. 5.*

Canonico prouiso à Sede Apost. cum narrativa quòd ipse erat constitutus tantùm in 18. suæ ætatis anno, distributiones debentur, non obstante quòd non constituto in sacris debeat de iure dumtaxat mediatas distributionum, censetur enim racitè in hoc casu dispensatus. S. Congr. Conc. *in Reatina, 10. Iulij 1627.*

Canonicus à Sede Apost. super ætate dispensatus non priùs eogendus est ad sacros Ordines promoueri, quàm ad 22. annum peruenerit. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 4. num. 17.*

Canonici, qui non suscipiunt Ordines suis Canonicatibus, portionibusque annexos, possunt ab Episcopo, etiam solo, sine Adiunctis poena priuationis ad id compelli. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. p. 3. c. 4. num. 22.*

Canonici nouiter prouisi non possunt cogi ad quid soluendum, etiam si conuerti debeat in restaurationem prædiorum, & bonorum Capituli, sed tantum si applicetur sacristia. S. Congr. Concil. teste Sell. *in select. cap. 27. num. 13.*

Canonici in ingressu possunt exigi quæ sunt applicata necessitatibus sacristiæ, si prius exigebantur, reliqua verò applicata pro regaliis Canoniorum, vel similium minimè possunt. S. Congr. Concil.

Canonici Iureconsulti non possunt substitui à Gubernatore ciuitatis in ipsius locum in eius absentia. S. Congr. Concil. *in Alatrina, 16. Martij 1630.*

Canonicis, & cæteris Presbyteris Cathedralis Bituntini, qui simul sunt ultra centum, petentibus simul concedi ut possint seruire per mediarum stante tenuitate reddituum consistentium in distributionibus, quas amittere intendunt pro tempore vacantiæ, quæ inferuentibus accrescant, fuit concessum, ita tamen quod in communibus omnes inferuiant. S. Congr. Conc. *in Bituntina, 26. Iunij 1627.*

Canonicus, seu Presbyter de numero participantium habens curam animarum potest eligi pro seruitio sui Capituli, & cogi ad suscipiendum dictum onus, quod omnes electi Canonici suscipere tenentur pro vna vicè. S. Congr. Conc. *in Castellanaten. 8. Ianuarij 1628.*

Canonici Ecclesiarum inferiorum, qui vigore statuti accedunt ad certas processiones in certis festis anni ad Cathedralē, & ibi canunt vnum versiculum, seu collectam (ut passim in ciuitate Leodien.) sunt incapaces huiusmodi Canonicatum, si eorum parentes in Cathedrali Canonici existant, quia quoquo modo inferuire dictæ Cathedrali videntur. S. Congr. Conc. *in Leodien. 3. Augusti, & 3. Septembris 1587. teste Garc. de benef. part. 7. cap. 3. num. 69.*

Canonici supranumerarij, qui ex priuilegio Apostol. in aliqua Ecclesia recipiuntur, cum eo quod solum participant de distributionibus quotidianis, & nullam obtineant præbendam, sed ad primam vacaturam iuxta eorum prioritatem admittantur, non tenentur

tenentur habere maiorem ætatem, quàm 14. annorum, dummodo non optent nisi cum ætate requisita. S. Congr. Concil. in *Venefren.* 13. Martij 1603.

Canonici, qui Ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab ordinario priuari debent. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic.* p. 3. cap. 4. num. 16.

Canonici pàrochi tenentur exercere officium camerariatus, non obstante cura. S. Congr. Conc. *sub die 21. Ianuar.* 1617.

Canonicorum ad priuationem potest procedere Episcopus sine Adiunctis ex causa quòd Ordines suis præbendis annexos non susceperint. S. Congr. Conc. testibus Garc. de *benefic.* p. 3. cap. 4. num. 22. Aloyf. Ricc. in *praxi rerum fori eccles.* resol. 488. num. 2. & 3. Ludou. à Sarauia de *iurisdic. Adiunctorum, quest.* 18. quos refero in *tract. de officio, & potestate Episcopi*, p. 3. alleg. 73. num. 12. & in *tract. de Canonicis*, cap. ...

Canonicos, & Confessarios cogere potest Episcopus sub pœna pecuniaria ad congregationem casuum conscientiar. S. Congr. Conc. *sub die 11. Iulij* 1620.

Canonicos ad discendum cantum Gregorianum cogere potest Episcopus, & renitentes mulctare etiam pœna non participationis distributionum quotidianarum, & subtractionis fructuum. S. Congreg. Conc. in *Tropien.* 9. Maij 1620.

Canonici non tenentur caudam Pontificalis pallij Archiepiscopi portare, aut Crucem præferre, quia hoc ad eius capellanium spectat. S. Congr. Conc. *sub die 16. Augusti* 1583.

Canonicorum duorum opera siue de cathedrali, siue de collegiata Ecclesia uti potest Episcopus, sed non plus duobus. S. Congr. Conc. in *Colonien.* 9. Septembris 1628.

Canonici absque consensu Episcopi possunt vendere noua paramenta, & antiqua mutare, & de aliis mobilibus non pretiosioribus disponere, quatenus non adsit consuetudo quòd de consensu Episcopi hoc fiat, venditio verò rerum & bonorum immobilium, & mobilium pretiosiorum non est illis permessa. S. Congr. Concil. in *Naxien.* 23. Augusti 1631.

Canonicus illegitimus, cuius pater possessionem alterius Canoniciatus in eadem Ecclesia apprehēdit, licet in ea non ministraverit, nec visus fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canoniciatus, comprehēsus est decret. Conc. *sess.* 25. c. 15. de *reform.* Ille verò, cuius pater sola Pontificis Signatura sibi obtinuit conferri Canoniciatum

eiufdem Eccleſiæ, ſed neque litteras Apoſt. expediuit, neque vnquam habuit poſſeſſionem, non comprehenditur. S. Congr. Conc. teſte Garc. *de benef. p. 7. cap. 3. num. 56.*

Canonicos, & omnes alios Presbyteros beneficia, vel officia eccleſiaſtica obtinentes poteſt Episcopus cogere vt accedant ad omnes, & quaſcunque proceſſiones indiſtas pro bono publico, vel honore. S. Congr. Concil. teſte Armendar. *in addis. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 2. 4. §. 31. de proceſſ. num. 13.*

Canonici ius Pontificium docentes in publica Vniuerſitate gaudent priuilegiis de percipiendis in abſentia fruſtibus ſuarum præbendarum, etiamſi præbendæ, quas obtinent, ſitæ eſſent in Cathedrali eiufdem ciuitatis, in qua publici lectoris munere funguntur, non recipient tamen illas diſtributiones quotidianas, quæ ſolent accreſcere ſolis præſentibus. Si verò omnes Capituli redditus in diſtributionibus conſiſtant, tunc tales debebunt percipere diſtributiones, diſmiſſa vna ex tribus partibus, quæ deſeruientibus accreſcit. S. Congr. Conc.

Canonici electi ad ſeminarij adminiſtrationem perpetuò illam habere debent, nec remoueri poſſunt niſi ex legitima, & iuſta cauſa. S. Congr. Conc. teſte Galet. *in margarita caſum conſcient. verbo Canonici, col. 1. quem reſero de officio, & poteſt. Episcopi, p. 3. alleg. 77. num. 31.*

Canonicus qui in eadem ciuitate, & Eccleſia curam quoque gerit animarum, poteſt ibi Episcopali ſede vacante in vicarium Capitularem eligi. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Orien. 29. Mart. & 19. Iulij 1619.*

Canonici ſi corpora defunctorum ad Eccleſias alienas comitentur, recitato Pſalmo *Miferere*, vel *De profundis*, ſuper corpus defuncti, cum verſiculo, & oratione diſcedere poterunt. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Cremonen. 9. Auguſti 1604.*

Canonicus obtinens Dignitatē perdit Canonicatum. S. Congr. Conc. teſte Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. n. 244.* Ex priuilegio tamen, vel conſuetudine poteſt quis in vna Eccleſia fungi duplici officio, vt ſit Theſaurarius, & Canonicus, ac propterea duplices lucrari diſtributiones, quia obtinet eas diuerſo iure, cum inter Dignitates ſuppleat numerum Dignitatum, & inter Canonicos ſuppleat numerum Canonicorum, nec eget ſubſtituto. Ead. S. Congr. apud Garc. *d. c. 5. n. 245.* Huic enim cōſuetudini permittenti vt in eadem Eccleſia Dignitas cum Canonicatu per eūdem obtineri, & retineri poſſit, non cenſetur

consentur derogatum per decretum Conc. *sess. 24. cap. 17. de reform.* ubi disponitur quoddam habenti beneficium competens non possit conferri alterum. Ead. S. Congregat. teste Garc. *d. cap. 5. num. 246.*

Canonici absentes, & non residentes II.

CANONICI, qui à seruitio Ecclesiæ absunt, puniendi sunt, quamuis ubi ipsa Ecclesia existit, sint præsentibus. S. Congr. Conc. teste Plasc. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 10.*

Canonicorum absentium portiones accrescunt deseruientibus si ex decreto Conc. *sess. 21. cap. 3. de reform.* separatæ sint: secus verò si ex decreto *cap. 3. sess. 22. de reform.* tunc enim fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, vel alteri pio loco arbitrio ordinarij applicabuntur, non obstante consuetudine, qua cauetur ut deseruientibus portiones non seruientium accrescant. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 465.*

Canonici qui maiori seruitio Ecclesiæ, de quo *in cap. 12. sess. 24. de reformat.* sunt adstricti eisdem pœnis, de quibus ibi si non resederint, subiaccunt. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 144.* Armen. *lib. 2. tit. 23. num. 107.* metipso *de offic. Episcopi p. 3. alleg. 63. n. 146. in fine.*

Canonici qui nondum fecerunt primam residentiam, nec fidei professionem emisissent, non possunt quidem pro præsentibus haberi, licet pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 3. cap. 3. num. 52.*

Canonicis prætextu immemorabilis consuetudinis non licet ultra tres menses quotannis ab Ecclesia abesse, neque eo trimestri tempore possunt absentes distributiones quotidianas percipere, quippe quoddam huiusmodi immemoralis consuetudo utroque casu sublata est decreto Conc. *cap. 12. sess. 24. de reformat.* S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad d. p. 3. cap. 2. num. 197.*

Canonici non sunt citandi, aut monendi ad residentiam, nec opus est intimatione ut deseruiant iuxta formam *cap. 12. sess. 24. de reformat.* Sed si abfuerint ultra tres menses, citandi sunt ad allegandum quare non debeant puniri secundum hoc decretum, & oportet bonum iudicem arbitrari quanto tempore debeat ultra tempus permissum absentes expectare antequam contra eos pœna exequatur. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 145.*

Canonicus si ultra tres menses vno anno à seruitio Ecclesiæ absens fuerit,

fuerit, dimidia parte fructuum Canonatus pro illo anno priuandus est; pro secundo verò anno si eadem negligentia vsus fuerit, omnibus fructibus priuari debet: crescente verò contumacia, in eum iuxta sacrorum canonum constitutiones procedendum est; omnibus verò aliis distributionibus pro illis horis, quibus non interfuerit, carere debet. S. Congregat. Conc. in *Abulen.* 24. *Augusti* 1596. teste Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 423.

Canonicis quamuis per statutum Ecclesiæ concedatur per tres menses abesse, si illud per consuetudinem non fuit obseruatum, attendenda est magis consuetudo contraria, quàm statutum. S. Congr. Conc. teste Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 310.

Canonici vt absint per tres menses, nullam tenentur assignare causam, aut licentiam petere, non tamen omnes possunt abesse eodem tempore, ne Ecclesia destituatur suo debito seruitio, sed tantum eam quotam partem Canonicorum, quæ videbitur arbitrio Episcopi, vel Capituli. S. Congregat. Concil. teste Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 315. Et sic prouidere debet ne huiusmodi vacationes incidant in Natale, aut Pascha Domini, aut huiusmodi magnas solemnitates. Eadem S. Congreg. apud Garc. d. cap. 2. num. 316.

Canonicis licentiam potest dare Episcopus ob legitimam causam vt absint à suæ Ecclesiæ seruitio: legitima autem causa dicitur, quæ est à lege approbata, & in iure expressa. S. Congr. Conc. teste Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 408.

Canonici omnes debent in propria Ecclesia residere, & personaliter deseruire eorum muneri, non obstantibus quibuscunque: ille tamen, qui aliud beneficium ex legitima dispensatione obtinet, quod maiorem, vel æqualem causam residendi habeat, licet non inter sit muneri, quod exigit Canonatus, non potest tamen eo priuari, nec alia pœna affici, nisi priuatione distributionum quotidianarum, nec Concil. Trident. super pluralitate beneficiorum prouidet, nisi ad futurum, præterquam in Parochialibus, quas nec etiam per dispensationem ante Concilium obtentam nemo nisi vnitas retinere potest. S. Congr. Conc. teste Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 186.

Canonico solemniter celebranti pro Decano, & Subdiacono inseruire debent pariter Canonici, non autem Capellani, non obstante immemoriali contraria consuetudine allegata, quæ venit prius formiter probanda. S. Congr. Rit. in *Saonen.* 5. Martij 1633.

Canonici

Canonici exire volentes de choro, non Cantori, sed digniori de Capitulo in choro existen. veniam petere debent. S. Congreg. Rit. in *Cassanen. 5. Martij 1633.*

Canonici ad chorum obligati semper Episcopo interessenti cum cap-pa Missis decantandis tenentur facere circulum iuxta dispositionem Cæremonialis. *Ibid.*

Canonici vocati ab Episcopo tenentur accedere ad palatium Episcopalem, non tenentur autem ire vocati à Vicario. *Ibidem.*

Canonici interessentes diuinis Officiis sine habitu canonicali & superpelliceo debent punctari. S. Congreg. Rit. in *Lunen. Sarzanen. 3. Martij 1633.*

Canonici associantes Prælatum incedentem per Ecclesiam dando benedictionem debent incedere capite detecto. *Ibidem.*

Canonici incedentes in processionibus palmarum, & candelarum, quibus Prælatus cum Mitra interuenit, debent in Ecclesia incedere capite detecto, extra verò Ecclesiam cum birreto. *Ibidem.*

Canonici præcedentes III.

CANONICVS Presbyter præcedit Canonico antiquiori non Presbytero. S. Rit. Congr. in *Cabalicen. 3. Augusti 1617.*

Canonici quando omnes sunt Presbyteri, præcedunt inter se secundum suam receptionem. S. Congr. Rit. in *Tropien. 10. Decembr. 1619.*

Canonici Presbyterales præferuntur Canonici diaconalibus, & subdiaconalibus, licet sint posterius prouisi, & recepti, non obstante consuetudine in contrarium, quæ abusus declaratur. S. Rit. Congr. in *Saonen. 11. Aprilis, & 11. Octobris 1601. & in Neapolitana 23. Martij 1602. & in Albinganen. 6. Septembris 1603.*

Canonici Ecclesiæ collegiata antiquiores tempore, licet non sint Ordine Presbyteri, præferendi sunt Canonici Presbyteris iunioribus vbi viget talis consuetudo, & vbi præbendæ non sunt distinctæ. S. Rit. Congr. Urbis S. Mariæ Rotundæ 16. Decembris 1606. & in alia Urbis 3. Augusti, 1602. vbi dicitur hoc procedere tantum in Ecclesiis collegiatis, vbi talis est consuetudo, quia in Cathedralibus si præbendæ non sint distinctæ, & omnes requirant Ordinem presbyteralem, præcedunt secundum ordinem receptionis, & si primò receptus non sit Sacerdos, donec ordinetur præcedit Sacerdos secundò receptus, sed eo ordinato restituit præcedentiâ.

Canonicus prius factus debet præcedere aliis post ipsum admissis, etiam si sint Doctores. S. Rit. Congr. in *Panormitana* 15. Maij 1610. & in *Mediolanen. Desij*, 29. Nouembris 1603.

Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti obtinere debet, nec potest retinere locum Canonicatus dimissi. S. Rit. Congr. in *Callionen.* 21. Martij 1609.

Canonicus, qui permutauit Canonicatum, si permutatio effectum habere non potuit, & redierit ad suum Canonicatum, debet habere locum, & stylum antiquum, nec tanquam nouus Canonicus censendus est, nec tenetur iterum soluere iocalia pro admissione. S. Congr. Rit. in *Mutinen.* 29. Nouembris 1605.

Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus. S. Rit. Congr. in *Ruthen.* 24. Septembr. 1605.

Canonico Episcopo titulari in choro, Capitulo, & processibus aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentia competit. S. Rit. Congr. in *Calaritana* 13. Nouembris 1621. cuius memini de *Canonic. cap.* 36. num. 5.

Canonicus ratione Episcopatus, quem habet in terris infidelium, potest & debet vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia, id est, Rochetto supra subtanam, & mantelletum violacei coloris, & debet præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stalo supra omnes, quemadmodum fit, & seruatur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus S. Ioannis, S. Petri, & S. Mariæ Maioris. S. Congr. Rit. in *Compostellana* 11. Iulij 1617.

Canonicus licet sit de iure patronatus, debet præcedere tanquam verus Canonicus omnibus aliis qui post illum obtinuerunt Canonicatum. S. Rit. Congr. in *Hortana* 30. Iulij 1616.

Canonici debent sedere in suo stalo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiaconi si forte absint. S. Rit. Congr. in *Capuana*, 12. Martij 1618.

Canonici non debent confusè sedere, sed maximè si præbendæ sint distinctæ, debent Canonici Presbyteri præcedere Diaconis, & Subdiaconis, etiam antè prouisus. S. Rit. Congr. in *Cremonen.* 7. Decembris 1601.

Canonici, Dignitates, & Portionarij quomodo incedere debeant in processio

processionibus quando habitus eorum est conformis, & quando non. S. Rit. Congr. in *Malacitan.* 3. Junij 1617.

Canonici tenentur deferre vniformem habitum, & qui dissimilem vsurpant, ad illum deponendum cogendi sunt, nec debent vsurpare insignia Dignitatum, nec in colore, nec in materia. S. Congr. Rit. in *Brundusina*, 9. Februar. 1608.

Canonici sacris vestibus induti, vel in apparatu clericali existentes, cæterisque sacris Ordinibus initiati cum superpelliceis diuinis interessentes, præcedunt Camerario, Proueditoribus, & aliis officialibus laicis ciuitatis. S. Rit. Congr. in *Cremen.* 4. Majj 1589.

Canonici Cathedralis thurificandi sunt ante Magistratum tam in cathedrali Ecclesia, quàm in alijs vbi simul conuenerint, vbi talis est consuetudo. S. Rit. Congr. in *Narnien.* 16. Junij 1605.

Canonici Cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus, & Concionator debet ipsos prius salutare, quàm Magistratum. S. Rit. Congr. in *Tyrassonen.* 3. Octobris 1605.

Canonici & Dignitates ante Officiales Banchæ in ciuitate Brixien. thurificandi sunt, & pacem habere iuxta antiquam consuetudinem, & conuentionem. S. Rit. Congreg. in *Ripatranson.* 6. Martij 1610.

Canonicorum loca, seu stala occupare non licet laicis, neque Magistratui, non solum in Ecclesia cathedrali, sed etiam in omnibus alijs Ecclesijs & processionibus, quæ fiunt cum interuentu Capituli. S. Rituum Congregat. in *Compostellana*, 21. Februarij 1604.

Canonici capitulariter, & processionaliter procedentes præferuntur Abbatibus benedictis. S. Rit. Congregat. in *Valuen.* 8. Iulij 1602.

Canonici & Dignitates parati præcedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium. S. Rit. Congr. in *Alexandrina*, 15. Mart. 1608. & in *Castellanaten.* 25. Septembris 1621.

Canonici parati ratione paramentorum thurificandi sunt ante vicarium. S. Rit. Congr. in *Egitanien.* 3. Augusti 1602. & in *Tiburтина*, 6. Mart. 1610.

Canonici non præcedunt Vicario generali, nisi quando sunt sacris vestibus parati, & dummodo vicarius non sit de eorum numero, quia tunc debet sedere in suo loco. S. Rit. Congr. in *Casalen.* 5. Iul. 1614.

Canonici debent solitam reuerentiam præstare vicario Episcopi, etiam si sint exempti à iurisdictione ordinarij. S. Rit. Congreg. in *Catanæaren.* 11. *Novembr.* 1614.

Canonicus vt ministret vicario pro Magistro cæremoniarum non conuenit. S. Rit. Congr. in *Neritonen.* 4. *Martij* 1606.

Canonici, & Presbyteri Ecclesiæ cathedralis debent præcedere omnibus Curatis parochialium Ecclesiarum in omnibus processionibus, & functionibus. S. Rit. Congr. in *Pisauræ.* 23. *Maij* 1603. & in *Sutrina.* 2. *Augusti* 1603. Ac etiam in propriis ipsorum Curatorum Ecclesiis, vt fuit dictum in præcitata Sutrina.

Canonici qui sine Cruce suæ Ecclesiæ, & sine consensu Capituli tanquam singuli accedunt, non habent præcedentiam supra Curatos. S. Rit. Congr. in *Sutrina.* 20. *Decembris* 1603.

Canonici Ecclesiæ cathedralis licet non sint Doctores, in congregationibus, & vbique præferendi sunt Presbyteris non Canonicis, licet sint Doctores. S. Rit. Congr. in *Bituntina.* 9. *Ianuar.* 1608.

Canonici quando parari debent; non omnes vt debent Pluuiialibus, sed tantum Dignitates, si adsint, vel Canonici antiquiores, alij verò Presbyteri Planctis, Diaconi Dalmaticis, Subdiaconi Tuniceis vt debent. S. Rit. Congr. in *Neapolitana.* 23. *Martij* 1602. & in *Placentina.* 19. *Maij* 1607.

Canonicus obtinens præbendam diaconalem, si postea efficiatur presbyteralis, non debet amplius vti Dalmatica, sed Planeta vt Presbyter. S. Rit. Congr. in *Iannæ.* 12. *Maij* 1612.

Canonici parari Pluuiiali quo tempore in Vesperis thurificandi sint ab Acolyto parato eodem habitu, declarauit S. Rit. Congr. in *Placentina.* 19. *Maij* 1607.

Canonicus hebdomadarius officium faciens debet habere locum supra omnes Dignitates, & Canonicos. S. Rit. Congr. in *Brundusina.* 17. *Iunij* 1606.

Canonicus cantans Vesperas an solus, vel cum assistentibus paratus sedere debeat, fuit declaratum seruandam esse formam *cap. 3. lib. 2. Cæremonialis.* S. Rit. Congreg. in *Placentina.* 19. *Maij* 1607. *dub. 17.*

Canonicus officium faciens ad Vesperas non potest recusare assistentiam Clericorum in defectum Capellanorum, vel beneficiatorum, sub prætextu quoddam Cæremonialis dicat id munus pertinere ad Capellanos, vel beneficiatos. S. Rit. Congreg. in *Alexandrina.* 15. *Mart.* 1603.

Canonicus, seu Presbyter paratus officium faciens debet præcedere Decano, & omnibus. S. Rit. Congr. *in Antuerpien.* 24. Octob. 1609. & *in Arboren.* 26. Iunij 1610.

Canonicus celebrans in Ecclesia collegiata non tenetur facere reuerentiam vicario præfenti in fine Missæ ante benedictionem. S. Rit. Congr. Vrbis, 21. Februar. 1604.

Canonicus celebrans ratione paramentorum, & ratione officij debet habere primum locum, & primam sedem chori supra Dignitates, & Canonicos. S. Rit. Congr. *in Arboren.* 26. Iunij 1610.

Canonicus primus, vel prima Dignitas, qui digniorem locum habet in Capitulo, præferendus est cæteris in processionibus. S. Rit. Congr. *in Asten.* 18. Novembris 1606.

Canonici digniores debent sedere in sedibus quæ sunt viciniore sedi Episcopali. S. Rit. Congr. *in Alexandrina,* 15. Mart. 1608. *in dub.* 14.

Canonici omnes ex utraque parte chori thurificandi sunt ante Mansionarios, non obstante consuetudine in contrarium. S. Congreg. Rit. *in Placentina,* 19. Maij 1607. *in 3. dub.*

Canonicis, & Dignitatibus extra Ecclesiam præcedere debet Prælati-
tus utriusque Signaturæ Referendarius. S. Rit. Congr. *in Veronen.* 6. Iunij, & 4. Iulij 1626.

Canonici associantes Episcopum IV.

CANONICI tenentur in habitu canonicali accedere ad domum Episcopi, illumque associare ad Ecclesiam celebraturum, vel divina Officia auditurum cum cappa accedentem, & finito officio illum in reditu associare. S. Rit. Congr. *in Ragusin.* 8. Maij 1617. & *in Tarvisan.* 19. Ianuar. 1619.

Canonici tenentur associare Episcopum cum cappa ad Ecclesiam accedentem, excipiendo eum ex aliquo cubiculo Palatii Episcopalis Ecclesiæ contigui. In reassociatione verò eiusdem ab Ecclesia saltem usque ad portam Ecclesiæ, circa quod seruandum est Cæremoniale lib. 2. cap. 1. S. Rit. Congr. *in Elboren.* & *in Ofcen.* 16. Maij 1601. & *in Placentina prouincia Compostellana,* 4. Iul. 1615. *in 6. dub.* & *in Cremen.* 28. Septembris 1602. non obstante consuetudine, ut *in d. Ofcen.* Etiam si domus non sit contigua Ecclesiæ, dummodo non multum distet. Ead. S. Congr. *in d. Ofcen.* & *in Colimbrien.* 6. Iul. 1602. Et etiam si distet per spatium 60. passuum, qui
○ 2
habentur

habentur pro modico spatio. Ead. S. Congr. in *Theatina*, 14. *Novembris* 1602. & in *Tiphernaten*. 5. *Iul.* 1603. Et etiamsi distet per spatium 110. passuum. Ead. S. Congr. in *Eluen*. 10. *Ianuar.* 1604. & per spatium 160. passuum. Ead. S. Congr. in *Terracinen*. 20. *Augusti* 1622. Si verò Palatium sit longè distans, debet Episcopus associari ex aliquo loco ad hoc deputato prope Ecclesiam, vel Ecclesiæ ipsius atrio, aut scalis. Eadem S. Congr. in *d. Ofsen*. 16. *Maij* 1601.

Canonici non quoties Episcopus ad Ecclesiam accedit, illum ex suo Palatio associare tenentur, & reducere, sed in solemnioribus tantum diebus, quibus cum cappa ad celebrandum, vel Pontificalia exercendum accedit. In cæteris verò diebus, quibus Episcopus privatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit, non tenetur nisi ex voluntate, & vrbanitate hæc obsequia illi præstare, & satis est si aliquis ex Dignitatibus & Canonicis ad ostium Ecclesiæ occurrat, cui dignior aspersorium cum aqua benedicta ministrare debet, & abeuntem similiter vsque ad ostium comitetur. S. Rituum Congreg. in *Perusina*, 20. *Decembris* 1601. & in *Ripana*, 24. *Octobr.* 1609. & in *Sarianen*. 12. *Mart.* 1618. & in *Tarvisin*. 19. *Ianuar.* 1619. & in *Saonen*. 30. *Martij* 1619. & in *Liman*. in *Indiis*, 29. *Maij* 1621. Quæ autem sint maiores festiuitates, & dies solemnes, declarauit ead. S. Congr. in *Lamacen*. 17. *Mart.* 1607.

Canonici si ex consuetudine associare soleant Episcopum à cubiculo, seu à camera deputata, quoties cum cappa accedit ad Ecclesiam vt celebret, & diuinis Officiis assistat, etiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, talis consuetudo seruanda est. S. Rit. Congr. in *Ripana*, 30. *Ianuar.* 1610.

Canonici tenentur Episcopum associare, & reducere, etiamsi cappa non vtatur quando pro loci, aut prouinciæ consuetudine, aut aliàs cappa vti non solet, aut eius loco alium habitum ferre solet. S. Rit. Congr. in *Elboren*. 8. *Mart.* 1600.

Canonici vt in associatione Episcopi sui deesse non possint, & Officia diuina non turbentur, debet Episcopus certam horam sui aduentus tempore congruo statuere, & significare. S. Rituum Congregat. in *Elboren*. & *Ofsen*. 16. *Maij* 1601. & in *Placentina prouincia Compostellana*, 4. *Iul.* 1615. in 1. *dub.* Et dato signo, & non veniente Episcopo, inchoari potest Officium; quando verò post inchoatum Officium Episcopus ad Ecclesiam descendit,

dit, tunc satis erit si quatuor, vel quinque Canonici, vel de Capitulo ei obuiam cant, & maior pars Canonorum in choro remaneat. Ead. S. Congreg. in d. *Placentina* in 1. dub. Idem si Episcopus veniat eo tempore, quo post decantatum Euangelium concio inchoatur, vt in 2. dub. Quod si finita concione velit domum redire, nec pariter Canonici debent deserere Missam, sed tantum tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur, & statim redeant, vt in 3. dubio. Si verò post finitam Missam velit discedere, nec expectare quod hora sexta recitetur, quæ de consuetudine Ecclesiæ immediatè finita Missa cantari solet, Canonici omnes saltem vsque ad portam Ecclesiæ comitentur, vt in 4. dub. Hæc verò dandi signum cum campana, stabilienda erit cum Episcopo, quo signo dato diutius non est expectandum, vt in 5. dubio.

Canonici non ex vrbanitate, sed ex debito tenentur associare Episcopum ad Ecclesiam venientem à cubiculo vsque ad Ecclesiam, & in reditu ab Ecclesia vsque ad primum atrium. S. Rit. Congreg. in *Salamantina* 16. Iulij 1605. vel vsque ad portam suæ habitationis. Ead. S. Congr. in *Lamacen.* 12. Nouembris 1605. & in *Iacen.* 10. Ianuarij 1609.

Canonici non tenentur nisi ex vrbanitate associare Episcopum venientem ad Cameram capitularem. S. Rit. Congr. in *Salamantina* 16. Iulij 1605.

Canonici omnes non tenentur ire obuiam Episcopo Suffraganeo venienti ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprii vsque ad cubiculum, sicut tenentur ire obuiam Episcopo proprio, sed satis est vt Suffraganeo aliqui Canonici obuiam procedant vsque ad portam Ecclesiæ. S. Rit. Congreg. in *Bracharen.* 1. Septembris 1607.

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebrauit, ad Sedem Episcopalem, si voluerit Missæ Conuentuali assistere. S. Rit. Congr. in *Tiphernaten.* 5. Iulij 1603.

Canonici videlicet duo, aut plures associantes eorum Prælatum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non possunt participes fieri distributionum quotidianarum, quæ non nisi præsentibus, & inseruientibus dantur. S. Congr. Conc. testibus Piasc. in *praxi Episcop.* p. 2. c. 3. n. 8. pag. 124. Armend. in *addit. ad recop. legum Navarra* lib. 2. tit. 23. de *residencia*

dentia Canon. num. 61. quos cum aliis refero de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 53. num. 14.

Canonici & Dignitates associantes per ciuitatem eorum Episcopum Cardinalem non collegialiter, nec cum habitu canonicali, debent illum anteire, non autem sequi. S. Congr. Rit. in *Patauina* 4. Iulij 1626.

Canonici assistentes V.

CANONICI, Dignitates, & Portiones tenentur assistere Episcopo solemniter celebranti, ordinationem facienti, & cætera Pontificalia exercenti, eique in vestibus sacris inseruire per se ipsos: si verò aliquis sit impeditus, alius eiusdem Ordinis, & gradus respectiue, non autem inferioris deputari poterit. S. Rit. Congr. in *Abulen.* 20. Decembris 1601. & 18. Martij 1602.

Canonici tenentur, & cogi possunt ab Episcopo, vt sibi ministrent, & inseruiant non modò in Cathedrali, verùm etiam in quibuscunque ciuitatis Ecclesiis, ad quas ad publicas, vel solemniter Episcopales functiones exercendas Episcopum ire contigerit. S. Rit. Congr. in *Salamantina* 10. Ianuarij 1604. & in *Tiphernaten.* 5. Iulij 1603. & in *Elboren.* 7. Iulij 1612. & in *Granaten.* 9. Maij 1606. Dummodo in Cathedrali numerus sufficiens Canonìcorum, & ministrorum remaneat, & officium, ac seruitium chori non deferatur. S. Rit. Congr. in *Lamacen.* 17. Martij 1607. & in *d. Elboren.* Secus si ad priuatè celebrandum accesserit ad alias Ecclesias, quia tunc Canonici cogi non poterunt ei assistere. Ead. S. Congreg. in *d. Tiphernaten.* Dum verò Episcopus solemniter celebrat in Collegiata, Canonici Cathedralis debent assistere, & præferuntur in eo munere ipsius Collegiatæ Canonici. Ead. S. Congr. in *Bononien.* 20. Aprilis 1602. & 10. Maij 1608. & in *Brundusina* 15. Iulij 1617.

Canonicus Episcopo assistens superueniente digniore Canonico debet ei cedere locum assistentiæ. S. Rit. Congr. in *Ferrarien.* 20. Iunij 1609.

Canonici duo assistentes eligendi sunt ex numero Diaconorum, quando præbendæ sunt distinctæ. S. Rit. Congr.

Canonici duo primi Diaconi, quando præbendæ sunt distinctæ, debent assistere hinc inde Episcopo quando solemniter celebrat, vt cauetur lib. 1. *Carem. cap. 8.* S. Rit. Congr. in *Placentina* 19. Maij 1607. in 7. dub.

- Canonici duo Diaconi assistentes, & non Presbyter assistens debent eleuare fimbrias Pluuiialis hinc inde, dum Episcopus progreditur, & thurificat Altare. Ead. S. Congr. in d. Placentina in 7. dub.
- Canonici iidem assistere debent Episcopo quando facit ordinationes tam si facit cum Missa solemni, quàm si faciat cum Missa priuata. S. Rit. Congr. in d. Placentina, in dub. 2.
- Canonici, qui assistunt Episcopo cum cappa, non tenentur ei ponere, & deponere biretum, sicut tenentur ei ponere, & deponere Mitram. S. Rit. Congr. in Saonen. 21. Augusti 1604.
- Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo dum is accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiali & Mitra. S. Rit. Congr. in Asina, 3. Augusti 1602.
- Canonici tenentur assistere Episcopo Suffraganeo quando non inue proprii Episcopi functiones Episcopales exercet. S. Rit. Congreg. in Bracharen. 21. Februarij 1604. Eadem enim obsequia præstare debent Episcopo delegato, quæ tenerentur præstare deleganti. Ead. S. Congr. in d. Bracharen. 20. Mart. 1604.
- Canonicorum duorum assistentiam habere non debet Episcopus Suffraganeus ultra Diaconum, & Subdiaconum, qui sunt cantaturi Euangelium & Epistolam, sicut haberet proprius Episcopus. S. Rit. Congr. in Bracharen. 1. Septembris 1607. nisi consuetudo antiqua id permetteret, ut fuit consideratum in Tarraconen. 7. Iulij 1612.
- Canonici & Dignitates omnes non debent assistere parati quando Episcopus Suffraganeus solemniter celebrat, sed in habitu ordinario, sicut & quando facit ordinationes, consecrationes, vel alias similes functiones pro ordinario, quo casu illi tantum debent accipere paramenta, qui sunt necessarij in ministerio. S. Rit. Congr. in d. Bracharen. 1. Septembris 1607.
- Canonici, seu Dignitates qui assistunt, seu ministrant iuxta consuetudinem Ecclesiæ Episcopo priuatim celebranti in Ecclesia cathedrali, non amittunt distributiones quotidianas. S. Rit. Congr. in Lamacen. 8. Aprilis 1607.
- Canonicus primus Presbyter debet Episcopo aspersorium ministrare si præbendæ sunt distinctæ, si verò non sunt distinctæ, prima Dignitas, vel primus Canonicus in ordine id facere debet. S. Rit. Congr. in Placentina 19. Maij 1607.
- Canonici, & Dignitates non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantum caput inclinare, nec debent genuflectere quando Episcopum thurificant. S. Rit. Congr. in Osen. 4. Maij 1613.

Canonici duo debent assistere, & ministrare Decano pro Diacono, & Subdiacono, dum Missam in diebus solemnibus celebrat, si Mansionarij, quibus cura animarum incumbit, in ipsius exercitio sint impediti. S. Rit. Congr. in Ceneten. 14. Februar. 1615.

Canonici assistentes Episcopo pro Dignitatibus absentibus, aliqua ipsarum superueniente inchoato iam Officio, tenentur ei cedere locum assistentia. S. Congr. Rit. in Isernien. 21. Iunij 1632.

Canonici, & Dignitates assistentes Episcopo, non tenentur illi caput tegere, & detegere quando assistit diuinis cum cappa & bireto. S. Congr. Rit. in Isernien. 21. Augusti 1632.

Canonici, & Dignitates assistentes, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inseruientes non tenentur genuflectere. S. Congr. Rit. in Monopolitana 15. Decembris 1632.

Vide in verbo *Assistentia*.

Canonici Cathedralis VI.

CANONICI Cathedralis in omnibus functionibus præferendi sunt Canonicis Collegiata, non obstante consuetudine in contrarium. S. Rit. Congr. in Tuscanen. 19. Augusti 1619.

Canonici Cathedralis in processionibus, & funeralibus debent præcedere. S. Rit. Congr. in Ripana 30. Iulij 1616.

Canonici Cathedralis præcedunt Canonicis Collegiata, etiam in associandis funetibus defunctorum propriæ ipsius collegiata parochiæ. S. Rit. Congr. in Prænestina cauarum, 18. Augusti 1618.

Canonici Cathedralis præcedunt Canonicis Collegiata in omnibus actibus & functionibus, etiam in propria Collegiata exercendis. S. Rit. Congr. in Fundan. 2. Octobris 1597.

Canonici Cathedralis si ob temperiem aëris resideant in alia Ecclesia, Rector illius debet sedere post Canonicos supra Mansionarios, & reliquos Presbyteros, & si fuerit Protonotarius, præcedit Canonicis uti singulis, non autem capitulariter. S. Rit. Congr. in Concordian. 16. Maij 1601.

Canonici Cathedralis in funeralibus præcedunt parochis etiam cotta & stola indutis. S. Rit. Congreg. in Viterbien. 25. Iunij 1611.

Canonici Cathedralis, & Collegiata, ac alij clerici seculares semper præcedere debent Regularibus, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis. S. Rit. Congreg. in Tullen. 12. Martij 1616. & in Firmana terra Victoria 31. Martij 1618.

Canonici

Canonici cathedralium Ecclesiarum non præcedunt Curatis intus Ecclesias si sine Cruce, & consensu Capituli, vti singuli incedunt. S. Rit. Congr. in *Sutrina*, 9. Nouembr. 1603.

Canonici Cathedralis extra Ecclesiam nullam habent iurisdictionem incedentes vt singuli, ideo cedere debent habentibus iurisdictionem, & ciuitatem repræsentantibus, præsertim si de consuetudine in contrarium non constaret. S. Rit. Congr. in *Veronen.* 15. Mart. 1594.

Canonico Cathedralis, qui munere vicarij fungitur, distributiones quotidianæ non debentur, si horis diuinis non intersit, quamuis à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur. S. Congr. Conc. sub die 21. Iun. 1591. teste Garc. de *benefic. in addit. ad p. 3. cap. 2. n. 348.* & in *Biteſten.* 4. Decembris 1627.

Canonico Cathedralis Thelesinæ residentiæ facientes in Ecclesiâ sanctissimæ Trinitatis Terræ Cerreti possunt facere processiones ordinarias, & extraordinarias cum propria Cruce per limites parochiæ S. Martini, & per totum oppidum, etiam sine licentia, & interuentu Curati. S. Rit. Congr. in *Thelesina*, 18. Augusti 1615. & 15. Iunij 1619.

Canonicis Cathedralis Fizentin. certus habitus pro distinctione ab aliis Presbyteris, & Almutia conceditur. S. Rit. Congr. in *Fizentin. in Campania*, 12. Mart. 1618.

Canonici Cathedralis Lauretanæ tenentur iuxta antiquam consuetudinem cum toto Capitulo processionaliter obuiam ire Recanatensibus vsque ad portam ciuitatis dum in die Annunciationis B. Mariæ, vel alia, quatenus ipsa dies esset impedita, ad domum sanctam Lauretanam ipsi etiam capitulariter, & processionaliter accedunt, illósque honorare, ponēdo eos ad dexteram, prout hætenus assueuerant. S. Rit. Congr. in *Lauretana, & Recanaten.* 15. Mart. 1603.

Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ cathedralis tenentur accedere ad lectionem S. Scripturæ Theologi illam legentis. S. Congr. Conc. 11. Augusti 1618.

Canonici Collegiata VII.

CANONICVS Ecclesiæ collegiatæ eligi non potest in iudicem synodalem, etiamsi non extent in Cathedrali Doctores saltem ita idonei. S. Congr. Concil. in *Alexandrina*, teste Aldan. in *compend. canon. resol. lib. 3. tit. 19. num. 25.*

Canonicus Collegiatæ non gaudet distributionibus, & fructibus in absentia dum seruit Episcopo Cardinali pro caudatario. S. Congr. Conc. in Viterbien. 22. Aprilis 1617.

Canonici Collegiatæ licet possint tales fieri in ætate 14. annorum, nihilominus nisi sint in ætate 22. annorum, vocem in Capitulo habere non possunt. S. Congr. Conc. sub die 8. Augusti 1621.

Canonici Collegiatarum etiam in oppidis non insignibus existentium tenentur ad residentiam, nisi essent Collegiatæ curales prorsus destitutæ, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, & quarum Canonicatus ea essent fructuum tenuitate, vt qui eos obtinuerint, nec eis ali possint, nec aliunde habeant vnde commodè viuant. S. Congr. Concil. teste Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. n. 10.

Canonici Collegiatæ possunt iuxta eorum consuetum deferre Crucem propriam in processionibus, dummodo digniorem, & vltimum locum relinquunt Canonicis Cathedralis. S. Rit. Congr. in Adrien. 14. Ianuar. 1606.

Canonici Collegiatæ in funeralibus, & processionibus faciendis simul cum Canonicis Cathedralis debent congregari in Ecclesia cathedrali, & inde discedant, consuetudine contraria non obstante. S. Rit. Congr. in Fundan. 2. Septembris 1597.

Canonici Collegiatæ, qui habent præcedentiam supra omnes beneficiatos aliarum Ecclesiarum parochialium, debent thurificari ante prædictos Rectores, & beneficiatos, etiam in eorum propriis Ecclesiis, cum simul diuinis interfunt. S. Rit. Congr. in Calaguritana, 1. Iunij 1601.

Canonici Collegiatæ præcedere debent in publicis processionibus, functionibus synodalibus, omnibus Rectoribus, Curatis, Plebanis, & Presbyteris Ecclesiarum parochialium, & aliarum Ecclesiarum simplicium. S. Rit. Congr. in Vetulan. 21. Decembr. 1613. & in Senogallien. 23. Mart. 1619. & 4. April. 1620. etiam si ante erectionem in Collegiatam mixtim incederent cum dictis Rectoribus. S. Congreg. Conc. in Syracusana, 10. Decembr. 1601. Et in funeralibus præcedunt Curatis & parochis etiam propriis defunctorum. S. Rit. Congr. in Ostien. 28. Aprilis 1607.

Canonici Collegiatæ thurificari debent duplici ductu thuribuli, clerici verò parochialium Ecclesiarum vnico tantum ductu. S. Congr. Rit. in Casaraugustana de Daroca, 19. Ianuar. 1613.

Canonici Collegiatæ non debent in processionibus incedere parati sicut

sicut Canonici Ecclesiæ cathedralis. S. Rit. Congr. *in Placemina*, 19. Maij 1607. *in dub.* 2.

Canonici Collegiæ si sint in processionibus sedendi immediatè à sinistra Episcopi in Synodo, & aliis actibus, non debent turbari à Canonici Cathedralis. S. Rit. Congr. *in Verulan.* 1. Jun. 1601.

Canonici & Capitulum Ecclesiæ collegiæ terræ Brisighellæ debent præcedere occasione Synodi parochis, & Collegio Presbyterorum ciuitatis. S. Rit. Congr. *in Faentin.* 12. Mart. 1616.

Canonicos, & Capitulum Collegiæ S. Mariæ Transtyberim, & S. Laurentij in Damaso, ingredientes Ecclesiam S. Petri de Vrbe, Capitulum S. Petri, illiusque Canonici detecto capite decenter salutare debent, & vicissim Capitulum, & Canonici S. Petri prædicta duo Capitula S. Mariæ, & S. Laurentij, illorumque Canonicos dum progrediuntur, similiter detecto capite, & aliquantulum ab eorum sedibus assurgendo resalutare, & humaniter recipere debent. Præterea dicti Canonici S. Mariæ, & S. Laurentij transactis Canonici S. Petri debent etiam detecto capite salutare beneficiatos, & clericos eiusdem Basilicæ S. Petri, & ipsi beneficiati, & clerici tenentur omnino assurgere, & stantes detecto capite resalutare ipsos Canonicos S. Mariæ, & S. Laurentij. S. Rit. Congreg. *in Urbis S. Petri, & S. Mariæ Transtyberim*, 15. Aprilis 1606.

Canonicus vicarius, seu locumtenens VIII.

CANONICVS vicarius generalis Episcopi cum sedet vti Canonicus in choro, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu canonicali, aliàs si vti vicarius, præcedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas. S. Rit. Congr. *in Calaguritana*, 2. August. 1603. & *in Casalen.* 5. Jul. 1614. quarum memini *in tract. de Canonicis cap.* 18. n. 32. Ead. S. Congr. *in Ampurien.* 7. Decembr. 1630. & *in Acernen.* 21. Jun. 1632.

Canonicus vicarius potest interuenire in actibus capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo. S. Rit. Congr. Conc. 2. Mart. 1619. Debet enim inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus. S. Congr. Episcop. & Regul. 17. Ianuar. 1584. quarum memini *d. tract. de Canonicis c.* 35. n. 12.

Canonicus vicarius non lucratur distributiones quotidianas quando horis canonicis non interest, etiam si à tempore immemoriali obseruatum esset, vt lucraretur. S. Congr. Conc. *in Bisceoten.* 18. Decembr. 1627. cuius memini *d. tract. cap.* 24. num. 17.

Canonicus in vicarium Capitularem Sede vacante in eadem Ecclesia eligi potest, quamvis in eadem ciuitate, & Ecclesia curam gerat animarum. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Orien.* 19. Mart. & 19. Iul. 1619. cuius memini *d. tract. cap. 42. num. 38.*

Canonicus qui sit vicarius foraneus nullam habet ratione huius officij præcedentiam supra alios Canonicos. S. Rit. Congr. in *Mediolanen.* Corbetta, 3. Decembris 1616. & in *Bononien. Castri S. Ioannis*, 7. Octobris 1617.

Canonicus locumtenens Episcopi debet in choro sedere in loco suæ receptionis in habitu canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates. S. Rit. Congr. in *Hydruntina*, 10. Decembris 1612.

Canonicus locumtenens Episcopi non potest assistere in choro sine cotta, & in alia sede cum puluinari, sed debet sedere in suo stalo cum habitu canonicali, aliàs non lucratur distributiones quotidianas. S. Rit. Congr. in *d. Hydruntina*, 7. Iul. 1612.

Canonicus Auditor Episcopi in congregationibus, & aliis actibus, qui coram Archiepiscopo, vel eius vicario fiunt, debet sedere in loco suæ promotionis, & non supra alios Canonicos ibi præsentés. S. Rit. Conc. in *Benauentana*, 29. Ianuar. 1605.

Canonicus Protonotarius I X.

CANONICVS Protonotarius si cum habitu prælatitio in Ecclesia, choro, processionibus, ac diuinis assistat, non lucratur fructus, & distributiones sui Canonicatus. S. Rit. Congr. in *Asculana*, 27. Februar. 1610. confirmata sub die 28. Ianuar. 1612.

Canonicus Protonotarius non lucratur distributiones quotidianas, nisi proprio habitu canonicali intersit choro, processionibus, &c. si verò voluerit vti habitu Protonotarij, debet sedere post Canonicos, & Abbates, & non lucratur distributiones. S. Congr. Rit. in *Meliten.* 7. Augusti 1621.

Canonicus Protonotarius si voluerit in sua Ecclesia vti habitu Protonotarij, reputatur tanquam extraneus, ei que assignatur locus non inter Canonicos, sed post Abbates, & non lucratur fructus. S. Congr. Rit. in *Asculana*, in *Apulia*, 6. Mart. 1610.

Canonicus Protonotarius non potest dum in choro vti Canonicus assistit horis canonicis, vti Rochetto sub cotta. S. Rit. Congreg. in *Trican.* 15. Mart. 1614.

Canonicus Protonotarius potest in Ecclesia vti subтана violacea, licet reliqui Canonici deferant nigram, dummodo in reliquis gerat habitum similem, & æqualem reliquis Canonicis. S. Rit. Congr. in Panormitana 14. Iannarij 1612. & 11. Decembris 1627.

Canonicus Protonotarius potest vti habitu prælatitio in omnibus actibus non competentibus sibi tanquam Canonico. S. Rit. Congr. in Nullius terra Piscia, 19. Novembris 1611. & in Asculana 28. Iannarij 1612.

Canonicus qui sit Miles Regularis, non potest supra habitum canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris. S. Rit. Congr. in Toletana 2. Octobris 1601.

Vide in verbo *Protonotarius*.

Canonicus Pœnitentiarius X.

CANONICI Pœnitentiarij institutio, & electio ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet. S. Congr. Conc. teste Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 52. quem refero in tract. de Canon. cap. 26. num. 4.

Canonicus Pœnitentiarius potest delegare suam auctoritatem. S. Congr. Episcop. & Regul. in Regien. 2. Octobris 1584.

Canonicus Pœnitentiarius non potest quemquam absolovere à casibus, quos Episcopus sibi expressè reservavit, nisi ipsemet Episcopus illi speciatim dederit auctoritatem. S. Congreg. Conc. testibus Aloys. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 571. in 1. edit. aliàs resolut. 492. num. 2. in 2. edit. Garc. de benefic. p. 5. cap. 4. num. 115. metipso d. cap. 26. num. 16.

Canonicus Pœnitentiarius pro præsentē habendus est dum audit confessiones in Ecclesia, siue in Confessionario, siue extrà; non tamen censendus est præsentē pro tempore, quo residet in Confessionario, nec audit confessiones aliis in choro diuina cantantibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatè Officium recitauerit, etiam vt opportuniùs confessiones audiat. S. Congr. Conc. testibus Aloys. Ricc. in d. praxi resol. 477. num. 6. Garc. d. p. 5. cap. 4. num. 124. & seq. quos cum aliis refero d. tract. de Canonicis cap. 26. num. 20.

Canonicus Pœnitentiarius pro præsentē habetur dum actualiter confessiones audit, & ad lucrandas eleemosynas ipsas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus defunctorum, vel pro supplicationibus, & processionibus, quæ per Urbem

aguntur. S. Congreg. Conc. teste Garc. *d.p. 5. cap. 4. num. 125.* quem refero *d.c. 26. num. 21.*

Canonicus Pœnitentiarius non potest optare aliam præbendam, nec sua præbenda potest optari ab aliis. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 34. num. 79.*

Vide plura in verbo *Pœnitentiarius.*

Canonicus Theologus XI.

CANONICVS Theologus potest vacare à lectione tribus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris, quo autem tempore, & hora, ac materia Scripturæ, & Theologiæ, quæ in sacra Scriptura continetur, super qua legendum sit, relinquitur arbitrio ordinarij. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. c. 4. num. 157.*

Canonicus Theologus non potest compelli ad ponendum substitutum quando ex capite infirmitatis sanabilis impeditur quominus per se ipsum legere valeat; eo verò casu, quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectat. S. Congr. Concil. teste Garc. *d.p. 5. c. 4. num. 159.*

Canonicus Theologus, qui resignavit in manibus ordinarij præbendam theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem præbendam cum retentione sui stali in choro. S. Rit. Congr. *in Ferronen. 2. Septembris 1597.*

Canonicus Theologus postquam vacaverit præbenda, quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit, debet sedere in loco sui Canonicatus. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 5. c. 4. num. III.*

Canonicus Theologo in vim vnionis factæ ab Episcopo de præbenda vacatura non competit ius aduersus Canonicatum vacatum per resignationem. S. Congr. Conc. *in Monopolitana 29. Augusti 1626.*

Canonicus Theologus, qui diuinis pro præsentē habetur diebus, quibus legit, non censetur præsens Matutinis, quæ ex antiqua Ecclesiæ consuetudine dicuntur sero præcedenti pro die sequenti. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 218.*

Canonicus Theologo illa die, qua legerit, tribuendæ sunt distributiones quotidianæ omnium horarum, licet choro non interfuerit. S. Congr. Conc. *in Fancn. 3. Augusti 1624.* Sed postea *in causa Oriolen. 12. Augusti 1628.* dubitatum fuit an obtinens Theologalem impeditus studio, & lectione ad huiusmodi præbendam spectante, lucrari

crari possit distributiones, & emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita, etiam si choro non inseruiant. Ead. S. Congr. in d. causa *Oriolen.* censuit distributiones lucrari, sed quoad alia emolumenta consulendum Sanctissimum, & visum fuit illa etiam deberi ex identitate rationis.

Canonicus quidam Theologus cum instaret sibi licere legere per substitutum stante impedimento infirmitatis, fuit illi concessa licentia ad sex menses per S. Congr. Conc. *sub die 13. Novembr 1627.*

Canonicus Theologus stante consuetudine in Ecclesia cathedrali, ut per quemlibet Canonicum habentem præbendam Canonicatui annexam obtineatur una ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solum sedit supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest dictam Dignitatem obtinere. S. Congr. Conc. *sub die 18. Novembr 1628.*

Canonicus Theologus non potest optare aliam præbendam, nec sua præbenda potest optari ab aliis. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 34. num. 80. & Galet. in margarita casuum conscientiarum, verbo Canonicus, in med.*

Canonici in Ecclesia XII.

CANONICI tenentur cantare Missam conuentualem, etiam in illis diebus, quibus cantant aliquam Missam votiuam, aliàs non lucrantur distributiones quotidianas. S. Rit. Congr. in *Vrbinate.* 21. Iunij 1611. Sed si esset consuetudo immemorabilis in contrarium, sufficit loco Missæ conuentualis Missa lecta celebrata in auro, exceptis diebus, quibus ex rubr. 3. Missalis sunt omnino cantandæ duæ Missæ conuentuales. S. Congr. Rit. in *Complutin.* 23. Martij 1602. & in *Ofcen.* 28. Ianuarij 1612. & in d. *Vrbinate.* 4. Iulij 1615.

Canonici, & clerici qui relicto Græco ritum Latinum susceperunt, debent in omnibus se ritui Latino conformare. S. Rit. Congreg. in *Bonen.* 14. Decembris 1602.

Canonicus, qui Missam solemnem celebrat die Dominicæ, tenetur officium Vesperarum facere eodem die post prandium, non obstante quacunque contraria consuetudine. S. Congr. Rit. in *Æsina* 25. Ianuar. 1605.

Canonicus antiquior, vel prima, aut secunda Dignitas, & successiue alia per ordinem absente Episcopo debent Missas celebrare, & Officia

Officia facere, quæ ad Episcopum præsentem pertinerent, non autem Canonicus hebdomadarius. S. Congr. Rit. in *Vallisoletana* 11. Iunij 1605. & in *Brundusina* 16. Iulij eiusdem anni, vbi etiam dicitur quod successiue suppleant, non alternatiue.

Canonici tenentur per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere. S. Rit. Congreg. in *Egitanien.* 23. Nouembrii 1602. nisi legitime sint impediti. Ead. S. Congreg. in *Neritonen.* 15. Aprilis 1606.

Canonici non sunt adstringendi ad onera non consueta, maxime contra formam Cæremonialis. S. Rit. Congr. in *Alexandrina* 15. Martij 1608.

Canonici non sunt adstringendi vltra solitum ad cantandum tres Nocturnos pro quolibet defuncto, cum vnum tantum cantare consueuerint. S. Rit. Congr. in *Adrien. seu Messanen.* 8. Iulij 1602.

Canonici, qui habent præbendas diaconales, vel subdiaconales, tenentur ministrare, & inferuire Dignitatibus, & aliis Canonicis, quando Missas celebrant solemnes, seu Vesperas celebrant ex decreto synodali. S. Congr. Rit. in *Bitunen.* 9. Februarii 1608.

Canonici non tenentur nec debent cogi ministrare in Officio Diaconi, vel Subdiaconi Mansionariis, Portionariis, & aliis inferioribus Presbyteris celebrantibus, non obstante consuetudine. S. Rit. Congr. in *Hispalen.* 1. Iunij 1601. & in *Gadicen.* 23. Nouembrii 1602. & in *Materan.* 5. Iulij 1614.

Canonici non suppleant vices Portionariorum, & aliorum inferiorum, sed bene vices Dignitatum. S. Rit. Congr. in *Malacitan.* 3. Iunij 1617.

Canonici celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo tapete, vel panno cooperto in latere Episcopi, iuxta Cæremoniale, vbi illud receptum est. S. Rit. Congr. in *Turritana* 19. Maij 1614.

Canonicis non est concedenda licentia vacandi ab Ecclesia tempore indefinito, sed ex causa legitima potest concedi ad sex menses. S. Rit. Congr. in *Egitanien.* 30. Augusti 1602.

Canonicus administrationi fabricæ deputatus tenetur Ecclesiæ inferuire, sicut omnes alij Canonici, aliàs muktandus est in distributionum amissione. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* 23. Nouemb. 1602.

Canonicis Almutia, & exemptiones non sunt concedendæ, nisi prius constet an conueniat. S. Rit. Congreg. in *Mediolanen.* 28. Septembrii 1602.

Canonicis,

Canonicis, & Dignitatibus Ecclesiæ Toletan. conceditur in hyeme cappæ lanæ violaceæ vsus, in æstate verò Rochetti, & cottæ ad instar Canonicorum sancti Petri de Vrbe. S. Rit. Congreg. in *Toletana*, 17. Decembris 1605.

Canonici Diaconi, & Subdiaconi in quibusdam solemnitatibus etiam non celebrante Episcopo cogi possunt ad cantandam Epistolam, & Euangelium, non obstante quocunque prætextu, vel consuetudine in contrarium. S. Rit. Congr. in *Iannuen.* 29. Decemb. 1602.

Canonici, & Dignitates, qui habent annexam præbendam cum onere cantandi Epistolam, siue Euangelium, non tenentur ministrare inferioribus. S. Rit. Congreg. in *Salamantina*, 10. Ianuarij 1604.

Canonici non sunt cogendi ad cantandum Epistolam, vel Euangelium, quando alius Canonicus, seu Dignitas celebrat, nisi quando præbendæ sunt distinctæ. S. Rit. Congr. in *Tarentina Cryptalium*, 3. Septembris 1605.

Canonici debent supplere in consecratione Oleorum sacrorum quando non adest numerus Presbyterorum, seu ministrorum iuxta formam libri Cæremonialis sufficiens ad dictam consecrationem. S. Rit. Congr. in *Laurentiana*, 9. Maij 1606.

Canonicus iunior debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ iuxta formam libri Cæremonialis, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus. S. Rit. Congr. in *Asculana*, 16. Ianuar. 1607.

Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor, licet sedeat post vltimum Canonicum. S. Rit. Congr. in *Elboren.* 15. Aprilis 1606.

Canonici, & non Fratres Regulares debent cantare Missas Rogationum post processionem, etiam in Ecclesiis Regularium, ad quas dirigitur processio. S. Rit. Congr. in *Firmana*, 25. Ianuar. 1603.

Canonici debent antiquas, & laudabiles consuetudines seruare. S. Rit. Congr. in *Lamaen.* 5. Iulij 1603.

Canonici, & Dignitates tenentur per se ipsos diuina Officia obire, necnō Missas maiores canere illis diebus, quibus tenentur. S. Congr.

Conc. in *Segobien.* 21. Iul. 1590. teste Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 198.

Canonici cogendi sunt personaliter ad canendum Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 2. cap. 2. n. 495. & seq.

Canonici vt lucrentur distributiones quotidianas tenentur cantare

Missam de die. S. Rit. Congr. in *Faentina*, 25. Jun. 1611. & 28. Ianuar. 1612. & in *Vrbinate*, 21. Jun. 1611.

Canonici Missam celebrans in Ecclesia, vel ex deuotione, vel obligatione, tempore, quo cantatur vna hora in choro, non dicitur interfuisse illi horæ, nec illius distributiones accipere potest, nisi à superiore iussus fuerit vt celebret, à qua iussione ille cauere debet. S. Congr. Conc. testibus Piasce. in *praxi Episcop.* p. 2. cap. 3. num. 8. Galet. in *margarita casuum conscient.* verbo *distributiones*, pag. 81. Arment. in *addit. ad recap. legum Nanarra*, lib. 2. tit. 2. 3. de *resident. canon.* n. 81. & 83. quos cum aliis refero de *offic. Episcop.* p. 3. alleg. 53. n. 154.

Canonici dispensatus de voto ordinarij super absentia ad triennium pro perficiendis studiis cum assignatione duarum partium reddituum, &c. non potest priuari per Capitulum aliqua portione dictarum duarum partium, sub prætextu quòd non celebrat Missas ratione soliti turni, sed ei debentur emolumenta, quæ ratione turni dantur. S. Congreg. Conc. in *Reatina*, 23. Nouembris 1630.

Canonici hebdomadariis pertinet celebrare Missas solemnes in die ferix quintæ in Cœna Domini, in die Parasceues, Paschatis, Natalis Domini, & benedicere candelas in die Purificationis B. Virginis. S. Rit. Congr. in *Tarentina*, 22. Nouembr. 1631.

Canonici, seu alij præbendati tempore, quo diuina Officia celebrantur in choro, vel anniuersarium, aut cantatur hora, Missas planas celebrantes, non lucrantur distributiones quotidianas, nec emolumenta, nisi illa hora ad celebrandum Missas ab eo, ad quem pertinet, compulsi, aut iussi fuerint. S. Congr. Concil. in *Oriolen.* 27. Mart. 1632. ad 12.

Canonici recusantes ad Synodum accedere ab Episcopo, etiam per censuras ecclesiasticas cogi possunt, *ibid.* in *resp.* ad 19.

Canonici in choro XIII.

CANONICI ex decentia debent alta voce cantare in choro, & Episcopus potest illos ad hoc hortari, sed non cogere. S. Rit. Congr. in *Egitanien.* 23. Nouembris 1602.

Canonici, qui solebant cantare Matutinum vna hora post ortum Solis, non sunt cogendi vt Matutinum ante ortum Solis cantent. S. Rit. Congr. in *Asculana*, 16. Septembr. 1606.

Canonici tenentur cantare secundas Vesperas iuxta formam decreti Prouin

Prouincialis ab Archiepiscopo facti, non obstante allegata consuetudine non probata. S. Rit. Congr. *in Cusentina*, 20. *Novembris* 1610.

Canonici tenentur recitare in choro Officium defunctorum, Psalmos graduales, & pœnitentiales, iuxta constitutionem Pij V. & non aliàs. S. Rit. Congr. *in Sueffan.* 28. *Iannar.* 1606. Et qui prædicta non recitant, non peccant. Ead. S. Congr. *in Barchinonen.* 10. *Iannar.* 1609.

Canonici cùm è choro discedunt, an debeant petere licentiam ab Archipresbytero, declarauit S. Rit. Congr. *in Perusina*, 23. *Martij* 1603.

Canonicos cogere potest Episcopus ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro. S. Congr. Conc. 17. *Mart.* 1619.

Canonicis in choro existentibus sub quouis prætextu exinde exire non valent plures, quàm duo pro qualibet vice, & in ingressu, & regressu Archidiacono reuerentiam exhibeant, eorum egressus causam notam facientes, vt in pleno Capitulo an sit iusta, vel ne, excuti valeat, & contrafaciens punctetur. S. Congr. Episcopi & Regul. *in Theran.* 18. *Aprilis* 1617.

Canonici, & alij, qui interfunt diuinis Officiis, tenentur in choro omnino psallere alta, & consona voce, alioquin obligationi suæ non satisfaciunt. S. Congr. Conc. *sub die* 20. *Aprilis* 1602.

Canonici non excusantur à qualibet hora illius diei, qua choro interesse tenentur, prætextu quoddam eorum nomine, veluti in Matutino adsint alij missi ab ipsis, nec etiam prætextu immemorialis consuetudinis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. n. 325.*

Canonicum, vel Capellanum potest ordinarius excusare à choro ex iusta causa, comprehensa *in cap. unic. de cleric. non resid. lib. 6.* sine consensu aliorum Canonicorum, vel Capellanorum. S. Congreg. Conc. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 407.*

Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens; tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas. S. Congreg. Concil. *in Saonen.* 21. *Augusti* 1604. vbi etiam quoddam huiusmodi procuratori reficiendæ sunt expensæ factæ in itinere.

Canonicus, qui fuit in Curia pro defensione suorum iurium super lite sui beneficii in Rota pendente, non poterit priuari ab Episcopo fructibus, & beneficio. S. Congreg. Concil. 11. *Augusti* 1605.

Canonici suo Episcopo inferuientes debent percipere distributiones quotidianas, si in eis omnes Capituli redditus consultant. S. Congregat. Concil. in Bononien. 5. Augusti 1589. & 18. Septembris 1627.

Canonico debentur distributiones quotidianæ pro tempore, quo fuit Romæ carceratus, vel ibi ex causa detentus. S. Congr. Conc. in Lancianen. 6. Februar. & 8. Majj 1627.

Canonici missi ab ipsorum Episcopis ad limina Apostolorum eorum nomine, distributiones lucrantur ex decreto Sixti V. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 348.

Canonici, qui curam animarum exercent, quæ illi Ecclesiæ imminet, habentur tanquam præsentés in choro, dum tamen sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi, quæ spectant ad ipsam curam. S. Congreg. Concil. teste Garc. d. part. 3. cap. 2. num. 335.

Canonicus, qui ex facto Principis temporalis loci residere non poterat, lucratur distributiones quotidianas, sed interea debet iurare Canonicatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & suæ, & Ecclesiæ indemnitati consultum sit. S. Congr. Conc. in Carpen. 17. Septembris 1616.

Canonicus, qui lumen oculorum amisit, & propterea Officia, & Missas celebrare non potest, lucratur distributiones quotidianas, & cætera emolumenta, perinde ac si diuinis interesset. S. Congr. Conc. 20. Jul. 1629.

Canonicus post adeptum Canonicatum utroque lumine orbatus distributiones lucratur, absque eo quod intersit diuinis. S. Congr. Conc. 26. Ianuar. 1616.

Canonico coadiuto infirmo debentur distributiones quotidianæ absente, vel non inferuiente coadiutore. S. Congr. Conc. in Colonien. 9. Septembris 1628.

Canonico absenti pro euidente Ecclesiæ utilitate debentur distributiones quotidianæ, dummodo non sit ei constitutum salarium. S. Congr. Conc. 31. Ianuar. 1603.

Canonicus, qui inquisitus de homicidio, & factus contumax infra annum comparuit, & factis defensionibus in carceribus fuit absolutus, & innocens declaratus, debet gaudere distributionibus ab ea die, qua se præsentauit in carceribus, non autem antea tempore, quo fuit contumax. S. Congreg. Concil. 10. Nouembris 1618.

Canonicus ob infirmitatem choro non inferuiens percipere debet non solum distributiones quotidianas, sed etiam portionem earum distributionum, quæ à Canonicis absque legitimo impedimento à choro absentibus amissæ præsentibus accrescunt, dummodo tempore sanitatis esset solitus inferuire. S. Congr. Conc. 29. *Novembris 1600.*

Canonicus, qui accedit Romam pro seruitio Episcopi, qui venit ad visitanda limina, distributionibus quotidianis gaudet, etiam quod dictus Canonicus veniat post Episcopum, non autem simul. S. Congr. Conc. 9. *Septembris 1623.*

Canonicus à choro absens occasione seruitij curæ eius Canonicatui annexæ, quotidianas distributiones lucratur tanquam si esset præfens, ideoque Episcopus curam animarum eidem Canonico auferre non potest, & alteri sibi bene viso conferre. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Landen. 24. Novembris 1617.*

Canonici qui sunt à choro absentes cum suo Episcopo, distributiones quotidianas amittunt, quæ interessentibus tantum debentur, etiam si sint cum Episcopo in visitatione: ob priuilegium autem, quia suo Episcopo inferuiunt, quamuis absint ultra tres menses, præbendarum suarum fructus faciunt suos. S. Congreg. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 347.*

Canonici duo ad plus associantes Prælatum suum volentem quandoque audire Missam non in Ecclesia cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non possunt participes fieri distributionum quotidianarum, quæ non nisi præsentibus, & interessentibus dantur. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 347.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 8.* Armendar. *in addis. ad recopil. legum Nauarræ lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canonorum num. 61.* quos cum aliis refero *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 53. n. 141.*

Canonici comitantes Episcopum non lucrantur distributiones quotidianas, nisi Canonicatus consisterent in distributionibus quotidianis, quia tunc amittunt tertiam partem, quæ deseruientibus accrescit. S. Congr. Conc. testibus Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Canonicus, pag. 29. in fine, & verbo distributiones pen. Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 351.* Armendar. *lib. 1. tit. 6. l. 5. §. 2. n. 10. & d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de resident. Canon. num. 97.* quos refero *d. alleg. 53. n. 142.*

Canonicus inferuiens Episcopo in Missis priuatis non gaudet distributionibus. S. Congr. Conc. 17. *Martij 1619.*

Canonicus absens studiorum causa, percipit quidem fructus præbendæ,

bendæ, non autem distributiones quotidianas: quòd si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, percipit etiam distributiones, dempta tertia parte, quæ inseruiantibus accrescit; nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut defunctorum anniuersariis applicatas. S. Congreg. Conc. testibus Garc. *in addit. ad tract. suum de benefic. p. 3. cap. 2. n. 253.* Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 3. sub n. 9.* Armendar. *d. lib. 2. tit. 23. de residentia Canon. n. 8.* quos cum aliis refero *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 56. num. 18. & 19.*

Canonici celebrantes dum diuina Officia recitantur, distributiones minimè lucrantur, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet. S. Congr. Conc. *in Callien. 29. Iulij 1628.*

Canonici examinatores propter examen nisi assistant in choro horis canonicis, non lucrantur distributiones quotidianas. S. Rit. Congr. *in Lamacen. 17. Maij 1607.*

Canonici non lucrantur distributiones quotidianas, nisi in choro, processionibus, aliisque actibus proprio canonicali habitu utantur. S. Congr. Rit. *in Meliten. 7. Augusti 1621.*

Canonici comitantes Episcopum non lucrantur distributiones. S. Congreg. Conc. *in Caietana 24. Iulij 1632.*

Canonici, quibus non incumbit uti Canonicis onus audiendi confessiones, si pro his audiendis absint à choro, non lucrantur distributiones. S. Congr. Conc. *sub die 22. Iunij 1624.*

Canonicus, qui propter defectum ætatis non potuit ordinari sacris Ordinibus, & prouisus fuit à Papa cum expressione ætatis, debet lucrari distributiones quotidianas si choro inseruiat. S. Congreg. Concil. *in Reatina 13. Septembris 1631. & in Mediolanen. 6. Martij. 1632.*

Canonici in Capitulo XIV.

CANONICI non debent celebrare Capitulum dum in Ecclesia horæ Canonicæ, vel Missa solemnæ, & conuentualis celebratur. S. Rit. Congr. *in Egitanien. 23. Nouembris 1602. & in Vlixbonen. 17. Nouembris 1600.* & S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 559. in fine,* quarum memini *in meo tract. de Canonicis cap. 35. num. 14. & 15.*

Canonici ad Capitulum congregandum licentiam Episcopi exigere non tenentur, si illud absque ea congregari solet. S. Congregat. Episcop.

Episcop.& Regul.20. *Augusti* 1601.cuius memini *d.cap.35. num.4.*
Et quatenus Episcopus iuxta solitum teneatur illis ad se congregandum facultatem concedere, non potest eos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint. *Ead.S.Congr. 25. Februarij* 1603.

Canonicos pœnis, & censuris cogere potest Episcopus ad præstandam sibi copiam actorum capitularium. *S.Congr.Episcop.& Regul.6. Martij, & 22. Aprilis* 1596.

Canonici aliqui etiam cum Decano, cæteris infciis, & minimè vocatis, non possunt quicquam statuere, & determinare quod ad Capitulum, vel Ecclesiæ commodum pertineat. *S.Rit. Congreg. in Lamacen.7. Octobris* 1606.

Canonicus dispensatus à Papa in ætate pro obrinendo Canonicatu in Cathedrali habet vocem in Capitulo, & quotidianas distributiones, dum diuinis interest, lucratur. *S.Congr. Conc. in Reatina* 10. *Iulij* 1627. & *in Montis Politiani* 13. *Ianuarij* 1629. & *in sancti Miniatii* 15. *Septembris eiusdem anni.*

Canonici non tenentur admittere vicarium Episcopi in Capitulo si nolint. *S.Congr. Conc. in Amerien. 24. Aprilis* 1632.

Canonicus donec in sacris fuerit constitutus, vocem in Capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non potest. *S.Congr. Concil. 20. Aprilis* 1602.

Canonicus suæ obligationi satisfaciens, quod attinet ad residentiam, & seruitium chori, ac Altaris, non potest licitè, & tuta conscientia ordinariè abesse à Capitulo, & congregationibus capitularibus. *S.Congr. Conc. in Abulen. de anno* 1602. teste *Garc. de benefc p 3.c.2. num.42.4.* & *Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.2. tit.23. de residentia Canon. num.88.*

Canonici Regulares XV.

CANONICORVM Regularium Religio instituta fuit in primitiua Ecclesia à Christi discipulis. *Benedictus XI I. const.6. incip. Ad decorem, Idib. Maij* 1339. & *Pius I V. constit.75. incip. Sedis Apostolica, de anno* 1564.

Canonici Regulares non coguntur causas suscipere, sententias exequi, Monialium confessiones audire, aut aliud simile onus subire: priuilegium habent vt contra eorum bona, & iura non currat præscriptio nisi sexaginta annorum. Possunt admittere ad ingressum, qui

qui arctiorem Religionem vouerunt. Gaudent omnibus gratiis, priuilegiis, & indultis Congregationis Cassinenſis Monachorum S. Benedicti, & eligunt ſibi Conſeruatores cum ampliſſimis facultatibus. Sixtus IV. *conſtit. 10. incip. Dum, 10. Kal. Septembris 1476.*

Canonici Regulares præcedunt Monachis Caſſinenſibus Ordinis S. Benedicti, & ſunt antiquiores Monachis eiſdem Ordinis. Pius I V. *in d. ſua conſtit. 75.*

Canonicorum Regularium plures congregationes in vnum corpus vniuit, & priuilegia communicauit Martinus V. *conſtit. 7. incip. Sollicitudinis, 2. Kal. Iulij 1421.*

Canonici Regulares in Episcopos promoti vtuntur habitu, quo vtuntur clerici ſeculares in Episcopos promoti. Leo X. *conſtit. 34. incip. Dudum 1. Septembris 1519.*

Canonicus Regularis iuſſu ſui ſuperioris degens in ædibus parochialis Eccleſiæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta adminiſtrat, ſi delictum non concernens curam animarum, nec adminiſtrationem Sacramentorum commiſerit, non poteſt ab Episcopo puniri vigore decreti Concilij *cap. 3. ſeſſ. 6. de reformat.* quali extra monaſterium degat. S. Congreg. Concil. 8. *Februarij 1601.*

Canonicos Regulares curam animarum exercentes in Eccleſiis vnitatis eorum monaſteriis, non poteſt Episcopus compellere ad intereſſendum diuinis Officiis, quæ diebus ſanctorum patronorum ciuitatis in Eccleſia cathedrali celebrantur. S. Congr. Conc. 5. *Decembris 1626.*

Canonici Regulares non tenentur associare, & excipere Abbatem ex eius domo, dum ad Eccleſiam venit ſolemniter celebraturus, quia Cereemoniale de Episcopo loquens in hoc caſu non comprehendit Abbates. S. Rit. Congr. *in Hiſpaniarum S. Ioannis de Peña 11. Decembris 1613.*

Canonici Regulares non poſſunt prætereſſe præcedentiam ſuper vnicum Clericum Regularem, dum inter alios parochos procedit in proceſſionibus. S. Congreg. Rituum *in Aſten. 23. Nouembris 1602.*

Canonici Regulares S. Auguſtini, & Moniales eiſdem Ordinis recitant ſingulis feriis quintis Officium Sanctiſſimi Sacramenti. S. Congreg. Rit. *in Burgen. de Arrinegra 15. Maij 1610.*

Canonici Regulares Lateranenses XVI.

CANONICI Regulares Lateranenses sic dicuntur ab Ecclesia S. Ioannis Laterani in Vrbe, vbi collocatos credunt aliqui à S. Leone Magno Pont. intra annum 440. & 457. seu, vt alij dicunt, à S. Gelasio Papa S. Augustini discipulo ab anno 555. & deinceps durante ibi eadem familia per 800. vsque ad Pontificatum Bonifacij VIII. qui sublati his Canonicis Regularibus seculares introduxit anno 1300. Reformata est Congregatio hæc Lateranensis à Congregatione Frigionariæ, quæ instituta, seu potius reformata est à S. Fridiano Episcopo Lucensi intra annum 560. & 588. quo durauit eius Episcopatus. Induuntur Canonici Regulares Lateranenses tunica alba, rochetto ex bysso tenuissima, pallium, & pileum nigrum portant.

Non tenentur accedere ad processiones. S. Congr. Rit. in *Lateranen. Canonicorum Regularium*, 30. Iulij 1616.

Debent in processionibus in ciuitate Neapolitana deferre Crucem cum velo, seu pallio appenso, vt alij Regulares, non autem discoopertum vt defert Clerus secularis. S. Congr. Rit. in *Neapolitana*, 14. Ianuar. 1617.

Communicant in singularibus gratiis tam spiritualibus, quàm temporalibus cum Monachis Cassinensibus, & Canonicis Regularibus S. Saluatoris Bononien. Gregorius XV. *constit. 33. incip. In iuncti*, 22. Augusti 1622.

Illis non licet etiam de licentia sui generalis absque permisso Summi Pont. assumere curam animarum ad tempus, multoque minus beneficium Curatum. S. Congr. Conc. testibus Piafec. in *praxi Episcop. p. 2. c. 5. n. 23. Quarant. in sum. Bullarj verbo Canonicus Regularis. Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 10. num. 32.*

Canonici Regulares Præmonstratenses XVII.

CANONICI Regulares Præmonstratenses ita dicti à loco Præmonstrato in diocesi Lugdunensi Suffraganea Remensi in Galliâ, fuerunt instituti à Nortberto Archiepiscopo postea Magdeburgensi Germaniæ Primate sub regula S. Augustini, & instituto Canonicorum Regulariû anno 1120. confirmatione Ordinis obtenta ab Honorio II. vt in sua *constit. incip. Honorius Episcopus. sub dat. Kal. Mart. 1126.* quæ reperitur impressa in statutis Ordinis renouatis anno 1628.

Vtuntur hi Canonici albis vestibus, nimirum tunica, super quam deferunt aliquando rochetum tenuissimi lini, seu byssi, maximè dum diuinis in Ecclesia festiuis diebus interfunt, cum Almutia ex pellibus agninis albis.

Gestant in capite album pileum quadratum; in humeris verò pallium Carmelitano non dissimile per Hispaniam semper, & ubique, sed longiori, cum Officiis quotidianis & ferialibus interfunt; foris autem extra Conuentum vtuntur pallio albo more clerico- rum confecto.

Generalis, & Abbates (sic appellant superiores) Ordinis sunt perpetui, viget maximè hæc familia per Galliam, Germaniam, Flandriam, & Hispaniam, apud Italos ferè nulla eorum sunt monasteria.

Romæ viuunt empta in domo ad collegium ædificandum in platea dicta *Felice*, quæ tendit à quatuor fontibus ad Basilicam sanctæ Mariæ Maioris.

Festum S. Nortberti celebratur 6. Iunij, cuius Officium sub ritu semiduplici in toto Orbe recitari posse censuit S. Congr. Rit. 14. *Novembr.* 1620. In ordine verò Urbanus VIII. per suas litteras in forma Breuis *sub dat. die 14. Aprilis* 1625. festum S. Nortberti transtulit in diem 11. mensis Iulij, vt ipsa festiuitas conuenientiùs, ac decentiùs celebrari posset.

Canonici Regulares S. Saluatoris XVIII.

CANONICORVM Regularium sancti Saluatoris Ordinem, sic dictum à primo monasterio, quod habuit sub oraculo Saluatoris in sylua Laëus non longè à Senis, institutum à Fratre Stephano Eremita S. Augustini, confirmauit, habitum præscripsit, indulta Fratrum Eremitarum S. Augustini, & aliorum Canonicorum Regularium concessit Gregor. XII. *const. 2. incip. Excitat, Non. April.* 1407.

Sunt verè Canonici Regulares. Calixtus II. *const. 2. incip. Sacra,* 16. *Kalend. Iunij* 1156.

Eorum Ordinem ingredi possunt etiam qui arctiorem Religionem vouerunt. Iulius I. *constit. 30. incip. Inter, 4. Non. Aprilis* 1512.

In sacris constituti habent vocem actiuam & passiuam. Pius V. *constit. 141. incip. Inter ceteras, 7. Septembris* 1571.

Capitulum generale singulis trienniis, & dictam quolibet anno celebrant, Sixtus V. *const. 98. incip. Ex varietate, 23. Augusti* 1589.

Illis

Canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis. 131

Illis ambitum interdixit Paulus V. *constit. 35. incip. Quoniam*, 22. *Septembris* 1607.

Vt in posterum uti possint bireto nigro loco albi, illis conceditur à S. Congr. Rit. *in causa Canoniorum Regularium S. Saluatoris*, 26. *Septembris* 1620.

Canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis XIX.

CANONICORVM Regularium S. Crucis Conimbricensis Ordo apud Lusitanos sic dictus à celebri monasterio S. Crucis Conimbricensis, quod amplissimis redditibus ædificauit Alphonsus Henriquez primus Lusitanix Rex anno 1131. In hoc Innocentio II. Pont. ibique sepultus iacet in sacello maximo à læua parte Altaris vnà cum filio Sanctio Regni successore, qui in eadem capella è regione patris ad dextrum latus æquali mausoleo quiescit. Fuere primi huius Congregationis institutores Dom Tellus Archidiaconus Conimbricensis, Dom Michael eiusdem Ecclesiæ Prior, Dom Ioannes Canonicus, & Magister scholæ, Dom Theotonius primus Prior monasterij S. Crucis, Dom Odorius S. Iacobi Presbyter, & eiusdem S. Crucis Prior Claustralis, Dom Sisnandus S. Mariæ Montis Maioris Præpositus, Dom Petrus Presbyter, & alij quinque, quorum nomina inuenire non potui. Confirmauit Innocentius III. *anno* 1135.

Habuit hæc Congregatio multa sub se monasteria in Regno Portugalix, quod non egrediuntur, quæ temporis vicissitudo ab illa abduxit, & aliis Ordinibus, siue mensis Episcopalibus applicauit. Nunc possidet vnum de viginti, inter quæ amplissima sunt. S. Vincentius Vlyssiponenfis, Grijo, Refojos, Portucallense, Moreira, &c.

Induuntur Canonici alba tunica, superpelliceo lineo, almutia, siue capuceio, & pallio nigro, habent Generalem ad triennium, Priores domorum fiunt à Capitulo cuiuscunque cœnobij confirmante Generali.

Veniunt appellatione eorum, qui in strictiori clausura viuunt ad effectum, ne ad publicas processiones accedere cogantur. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 31. de procession. num. 6. quem refero de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 78. num. 17.*

Canonici seculares S. Georgij in Alga XX.

CANONICOS seculares S.Georgij in Alga approbavit, statuta, viuendique formam præscripsit, Gregorius XII. *constit. 1. incip. Illis, 5. Kal. Iulij 1406.*

Canonorum secularium S. Georgij in Alga priuilegia, & gratias confirmauit Pius V. *const. 92. incip. Ex incumbenti, 3. Id. Decemb. 1569.*

Canonici seculares S. Georgij in Alga præcedunt Canonicis Regularibus Congregationis Lateranensis. Pius V. *constit. 127. incip. Cum aliis, 11. Kalend. Iun. 1571.*

Canonici seculares S. Georgij in Alga quando dispensati sint circa proprietatem, edixit Sixtus V. *constit. 63. incip. Circumspecta, 5. Septembris 1587.*

Canonici seculares S. Georgij in Alga admittuntur per Datariam ad parochialem Ecclesiam eis resignatam. S. Congr. Conc. in Veronen. 17. Nouembris 1629.

Canonizatio.

CANONIZATIO Sanctorum requirit morum virtutem in eo, qui pro Sancto colendus sit in terris, & miraculorum testimonium. Gregorius IX. *constit. 4. incip. Cum dicat, Kalend. Iun. 1232.*

Canonizatio Sanctorum requirit vt vitæ, & res gestæ, ac miracula canonizandi diligenter examinentur. Ioannes XV. *constit. 1. incip. Cum conuentus, 3. Non. Februar. 993.*

Canonizatio Sanctorum consultò procrastinanda. Cælestinus III. *constit. 1. incip. Benedictus IV. Non. Mart. 1192.*

Canonizatione, & beatificatione Sanctorum nihil in tota Ecclesia maius, aut augustius est, vt pote homines iam demortuos etiam cum fama sanctitatis & miraculorum declarare pro Sanctis, eosque vti tales colendos, & venerandos decernere. S. Rit. Congr. *sub die 12. Mart. 1631.*

Canonizatio S. Antonini Archiepiscopi Florentini ab Adriano VI. celebrata fuit, & litterarum canonizationis expeditio à Clemente VII. *constit. 1. incip. Rationi congruit, 6. Kal. Decembr. 1523.*

Canonizatio S. Antonij Vlisiponenfis de Padua nuncupati. Gregorius IX. *constit. 4. incip. Cum dicat, Kalend. Iun. 1232.*

Canonizatio S. Bennonis Episcopi Misnensis. Adrianus VI. *constit. 1.*

in appendice, incip. Excelsus, pridie Kalendar. Iulij 1523.

Canonizatio S. Bernardini Senensis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia. Nicolaus V. *constit. 2. incip. Misericordias, Nono Kalend. Iunij 1450.*

Canonizatio S. Bernardi Abbatis Clareuallen. Alexander III. *const. 2. incip. Contigit, 15. Kalend. Februarij 1164.*

Canonizatio S. Bonauenturæ Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci. Sixtus IV. *const. 21. incip. Superna, 18. Kalend. Maij 1482.*

Canonizatio S. Brigittæ viduæ in Suetia. Bonifacius IX. *constit. 5. incip. Ab origine, Nonis Octobris 1391.*

Canonizatio S. Caroli Cardinalis S. Prædix Archiepiscopi Mediolanensis. Paulus V. *constitut. 63. incip. Celestis, 4. Kalend. Iunij 1608.*

Canonizatio S. Catharinæ Senensis Ordinis Prædicatorum. Pius II. *const. 6. incip. Misericordias, 3. Kal. Iulij 1461.*

Canonizatio S. Claræ Virginis Ordinis S. Francisci. Alexander IV. *const. 3. incip. Clara, 6. Kalend. Octobris 1255.*

Canonizatio S. Didaci Ordinis Minorum S. Francisci de Obseruantia. Sixtus V. *const. 82. incip. Rex Regum, Nonis Iulij 1588.*

Canonizatio S. Dominici Ordinis Fratrum Prædicatorum institutoris. Gregorius IX. *const. 8. incip. Fons, Non. Iulij 1234.*

Canonizatio S. Eadmundi Cantuariensis Archiepiscopi. Innocentius IV. *constit. 2. aliàs 21. in appendice incip. Nouum, 3. Id. Ianuarij 1247.*

Canonizatio S. Eduardi Regis Angliæ. Alexander III. *const. 1. incip. Illius, 7. Id. Februarij 1161.*

Canonizatio S. Elisabethæ Regis Hungarorum filix. Gregorius IX. *constit. 11. incip. Gloriosus, Kalend. Iunij 1235.*

Canonizatio S. Elisabethæ Reginx Portugalix. Urbanus VIII. *in sua constitut.*

Canonizatio S. Franciscæ Romanæ viduæ. Paulus V. *const. 45.*

Canonizatio S. Francisci Ordinis Fratrum Minorum institutoris. Gregorius IX. *const. 2. incip. Mira, 14. Kal. Augusti 1228.*

Canonizatio S. Francisci de Paula Ordinis Fratrum Minimorum institutoris. Leo X. *const. 38. incip. Excelsus 1. Maij 1519.*

Canonizatio S. Hedugis Ducis Polonix. Clemens V. *const. 9. incip. Exultat, 7. Kal. Aprilis 1267.*

Canonizatio S. Henrici primi Imperatoris. Eugenius III. *const. 1. incip. Sicut, 2. Id. Martij 1152.*

Canonizatio S. Homoboni Cremonen. Innocentius I I I. *constit. 2. incip. Quia pietas*, 11. Kal. Ianuarij 1198.

Canonizatio S. Hyacinthi Poloni Ordinis Prædicatorum. Clemens V I I I. *const. 27. incip. Benedictus Pater*, 15. Kal. Maij 1594.

Canonizatio S. Ignatij Lojole Societatis I E S V fundatoris facta à Gregorio X V. vnà cum sanctis Isidoro Agricola, Francisco Xaerrio, & Philippo Nerio Confessoribus, & Tetesia Virgine, sed morte præoccupatus litteras desuper expedire non potuit, & ideo eas expediuit Vrbanus V I I I. *const. 3. incip. Rationi congruit*, 8. Id. Augusti 1623.

Canonizatio S. Ioannis Gualberti institutoris Ordinis Monachorum Vallumbrosæ. Cælestinus III. *const. 2. inc. Gloriosus*, Non. Octobr. 1193.

Canonizatio S. Iuonis Presbyteri Trecorensis. Clemens V I. *constit. 4. incip. Ad spiritualis*, 11. Kal. Iulij 1347.

Canonizatio S. Laurentij Archiepiscopi Dublinensis. Honorius I I I. *const. 7. incip. Ineffabilis*, 3. Id. Decembris 1225.

Canonizatio S. Leopoldi Austriæ Ducis cognomento Marchionis pij. Innocentius V I I I. *constit. 1. in appendice, incip. Sacrosanctam*, 8. Idus Ianuarij 1485.

Canonizatio S. Ludouici Francorum Regis. Bonifacius V I I I. *const. 6. incip. Gloria*, 3. Id. Augusti 1297.

Canonizatio S. Ludouici Episcopi Tholosani. Ioannes X X I I. *const. 2. incip. Sol oriens*, 7. Id. Aprilis 1317.

Canonizatio S. Nicolai Tolentinatis Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini. Eugenius I V. *constit. 27. incip. Licet*. Kalend. Februarij 1447.

Canonizatio S. Petri Episcopi Anagnini. Paschalis I I I. *constit. 3. incip. Dominum*, 2. Non. Iunij 1110.

Canonizatio S. Petri Martyris Ordinis Prædicatorum. Innocentius I V. *constit. 11. incip. Magnus*, Non. Kalend. Aprilis 1233.

Canonizatio S. Petri de Morono, qui fuit Cælestinus V. Clemens V. *constit. 4. incip. Qui facit*, de anno 1313.

Canonizatio S. Philippi Nerij Congregationis Clericorum secularium Oratoris fundatoris, facta per Gregorium X V. sed morte præuentus Bullam desuper expedire non potuit, & ideo illam expediuit Vrbanus V I I I. *const. 2. incip. Rationi congruit*, 8. Id. Augusti 1623.

Canonizatio S. Richardi Episcopi Cicestrensis. Vrbanus I V. *const. 3. incip. Exultet*, 10. Kal. Martij 1262.

- Canonizatio S. Raymundi Barchinonen. Ordinis Prædicatorum.
Clemens VIII *const.* 77. *incip. Romana*, 3. Kal. Maij 1601.
- Canonizatio S. Stanislai Episcopi Cracouiensis. Innocentius IV. *const.* 13. *incip. Olim*, 15. Kal. Octobris 1153.
- Canonizatio S. Tereliæ Virginis tam Fratrum, quàm Monialium
Carmelitarum Discalceatorum fundatricis. Gregorius XV. *const.* 20. *incip. Omnipotens sermo*, 4. Id. Martij 1621.
- Canonizatio S. Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi. Alexander III.
const. 4. *incip. Redolet*, 4. Id. Martij 1173.
- Canonizatio S. Thomæ Episcopi Herfordiensis. Ioannes XXII *const.* 7. *incip. Unigenitus*, 15. Kalend. Maij 1320.
- Canonizatio S. Thomæ Aquinatis Ordinis Fratrum Prædicatorum.
Ioannes XXII. *const.* 11. *incip. Redemptionem*, 15. Kal. Augusti 1323.
- Canonizatio S. Vbaldi Episcopi Eugubini. Cælestinus III. *const.* 1.
incip. Benedictus, 4. Non. Martij 1192.
- Canonizatio S. Vgonis Episcopi Gratianopolitani. Innocentius II.
const. 1. *incip. Diuinus*, 10. Kalend. Maij 1134.
- Canonizatio S. Vincentij Confessoris Ordinis Prædicatorum. Pius II.
const. 1. *incip. Rationi*, Kalend. Octobris 1458.

Cantiones.

CANTIONES vulgari sermone non conuenit cantare in festiuitate sanctissimi Sacramenti. S. Rit. Congr. *in Abul.* 21. Mart. 1609.

Cantor Dignitas.

CANTOR, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire vel per seipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum, qui non sit de iis, qui alioqui choro sunt obligati. S. Rit. Congr. *in Lucerina*, 19. Mart. 1611.

Cantor cum Archipresbytero debet eligere, qui Epistolam, & Euangelium cantent in Missis solemnibus, quæ celebrantur à Dignitatibus, & Canonicis. S. Rit. Congr. *in Tarent. Cryptaliarum* 3. Sept. 1605.

Cantor, seu is, cui est annexa Cantoria, habet munus distribuendi lectiones, Antiphonas, & Prophetias. S. Rit. Congreg. *in Hydruntina*, 6. Decembris 1613.

Cantor

Cantor solus cantum regere debet, & in choro nec Archipresbyter, nec alius quispiam debet se intromittere. *Ibidem.*

Cantor, qui dum Matutinæ solemniter ab Episcopo celebrantur, pro eius munere exequendo non assistit Episcopo, sed sedet in choro, non debet cantare vnam ex duabus penultimis lectionibus, quæ cantandæ sunt à duobus Canonicis assistentibus Episcopo, non obstante consuetudine. S. Rit. Congr. in *Brundusina* 18. Martij 1617.

Cantoris Dignitatis in Cathedrali munus est distribuere lectiones, Antiphonas, Prophetias, chorum regere, & gubernare, ordinare tabellas, & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successivo, non tamen absente Episcopo edicere potest quò & quà ducenti dirigendæque sint processiones. S. Congr. Rit. in *Cassanen.* 5. Martij 1633.

Cantores musici.

CANTORVM capellæ, Papæ erectio, priuilegia plura, exemptio ab omni iurisdictione ordinariorum tam in Vrbe, quàm extra. Sixtus V. *const.* 38. *incip. In suprema, Kal. Septembris* 1586.

Canrores non cum beneficiatis, sed immediatè post Crucem incedere debent, non obstante consuetudine. S. Rit. Congr. in *Vrbentana*, 20. *Novembris* 1610. & 15. *Januarij* 1611.

Cantus simplex, seu figuratus minimè permitti debet in Ecclesiis Monialium. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Bononien. de anno* 1584. & in *Mediolanen. de anno* 1593.

Capella.

CAPELLA Cardinalis legata alicui Ecclesiæ integrè tradenda est, nec de illa quicquam Caudatario Cardinalis defuncti tradendum est. S. Rit. Congr. in *causa Urbis S. Maria in Via*, 15. Maij 1610.

Capellam obtinentem compellere non potest Episcopus, ut ipsemet celebret, licet in eius fundatione disponatur quòd Capellanus celebret. nam istis oneribus Missarum ritè per substitutum satisf. S. Congregat. Concil. teste Piassec. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 33.*

Capellæ

Capellæ fundatio si esset sub verbis testatoris quòd capellanus deberet celebrare diuina Officia noctu, diuque, sicut ceteri capellani faciunt, non inde inferitur necesse vt Capellanus debeat esse Piesbyter. S. Congr. Conc. teste Piassec. d. n. 33.

Capellæ Regiæ decreto Conc. *sess. 7. c. 8. vers. exemptos*, subiiciuntur, quia referuatio exemptionis, de qua *sess. 24. cap. 11.* procedit iuxta terminos *cap. cum capella, de priuileg.* solum quoad suspensionem, vel excommunicationem, aut interdictum, non quoad visitationem, S. Congr. Concil. teste Rot. *decis. 744. p. 1. diuers.*

Capellas, & Altaria in Regularium Ecclesiis etiam per secularium Confraternitates constructa, visitare non potest Episcopus. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Papien 21. Augusti 1615. & in Terracinen. 22. Ianuarij 1616.*

Capellæ priuatorum palatiorum immunitatis priuilegio non gaudent. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Marsicen. 17. Nouembr. 1617.*

Capellæ plures in eodem Altari sub eadem inuocatione cum diuersis oneribus Missarum, quæ antiquitus conferebantur pluribus clericis, & ad præsens reperiuntur possideri ab vno sub titulo vnus capellanix, non possunt retineri hodie absque dispensatione Apostolica. S. Congr. Conc. *sub die 17. Augusti 1630.*

Capellania.

CAPELLANIA habens onus duarum Missarum qualibet hebdomada, non expresso quòd Capellanus per se ipsum celebret, non est sacerdotalis. S. Congr. Concil. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 3. cap. 4. num. 15.*

Capellania si requirit certum Ordinem, comprehenditur sub decreto Conc. *sess. 2. l. 2. cap. 4. de reform.* vt obtinentes beneficia teneantur intra annum suscipere Ordines requisitos. S. Congr. Concil. teste eodem Garc. *citato loco, num. 22.*

Capellania, & Mansionaria, quorum fructus sunt tenues, sunt incompatibilia beneficia, nec possunt retineri sub eodem texto sine dispensatione Apost. S. Congr. Conc. teste eod. Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. num. 243.*

Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri non potest cum Canonicatu per decretum Conc. *sess. 24. c. 17. de reform.* non autem si haberet onus simpliciter celebrandi Missam,

nisi essent sub eodem testō, & tunc potest cum dispensatione Apost. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. num. 243.*

Capellaniam obtinens non potest compelli ab Episcopo ut ipsemet celebret, licet in eius fundatione disponatur quod Capellani celebrent, quia istis oneribus Missarum recte per substitutos satisficit. S. Congr. Conc. testibus Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. n. 84.* Galet. *in margarita casuum conscientie, verbo capellania.* Piassec. *in praxi Episc. p. 2. cap. 3. num. 33.*

Capellanix existentes in Ecclesiis cathedralibus, quarum redditus principaliter consistunt in distributionibus quotidianis, & non nisi solis distribuuntur interessentibus, requirunt puram residentiam personalem, & non possunt per substitutum deserui, & si habent onera Missarum, dicuntur sacerdotales. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. num. 118.*

Capellanix, quibus incumbit onus celebrandi Missas, & inseruiendi in choro, non sunt incompatibiles cum Canonicatu, & Parochialibus, cum per earum constitutiones liceat eis inseruire per substitutum cum licentia ordinarij, & Capituli. S. Congreg. Conc. teste Garc. *in addit. ad tract. de benef. p. 11. c. 5. n. 261.*

Capellanas tres sub eodem testō uniformes per annum ex collatione Episcopi retinens, incidit in priuationem omnium ipso iure. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 11. c. 5. n. 98.*

Capellanix fundatione stante cum dispositione testatoris quod quociescunque vacaret, prouideretur Capellanus qui celebret, vel dicat tot Missas qualibet hebdomada, non est necessarium prestare Presbyterum, sed sufficit quod seruiat, & Missas dicat per substitutum. S. Congr. Conc. *in Pistorien.* teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. num. 72. 80. & 83.*

Capellaniam, quæ habet annexum onus inseruiendi in choro, non potest Canonicus in eadem Ecclesia retinere, si post Concilium illam obtinuit, nec suffragatur sola dispensatio sub eodem testō ad duo beneficia; ante Concilium verò poterat obtineri cum dispensatione sub eodem testō. S. Congr. Conc. *in Nouarien.* teste Sell. *cap. 40. num. 2.*

Capellania habens onus certas Missas celebrandi, & coadiuuandi in curia animarum Plebanatus, est beneficium incompatible cum alio beneficio curato aliàs personalem residentiam requirente. S. Congr. Conc. *in Auerfana,* teste Aldan. *in compend. canon. resol. lib. 3. tit. 2. num. 10.*

Capellania; quibus incumbit onus celebrandi Missas, & in choro inseruiendi, non sunt compatibles cum Canonicatibus, & Patochialibus, etiamsi per earum constitutiones liceat eis inseruire per substitutum cum licentia ordinarij, & Capituli. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. cap. 40.*

Capellania, quæ habet onus celebrandi Missas certas, & coadiuuandi in cura animarum Ecclesiæ Plebanus, est beneficium incompatible cum alio beneficio curato, vel aliàs personalem residentiam requirente, & licet eius Rector non subiiciatur *cap. licet canon. de elect. in 6.* tamen comprehenditur sub decretis Conc. Trid. loquentis de beneficiariorum, non tamen Curatorum residentia. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Nauarrae, lib. 4. tit. 7. de benef. incompat. n. 30.*

Capellaniam habens non tenetur promoueri ad sacerdotium, nisi in fundatione cautum sit, ut Capellanus per se ipsum Missas celebret, sed debet curare ut per alium Missæ in illa celebrentur, neque erit satisfactum oneri, si Missæ in alia Ecclesiâ celebratæ erant, nec personalem residentiam requirit, nisi aliter in fundatione cautum esset. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 7. c. 1. num. 87. & 93.*

Capellania est sacerdotalis, ita ut debeat conferri ei, qui intra annum valeat promoueri ad sacerdotium, si in eius fundatione dictum sit quoddam ad eam debeat præsentari vnus Capellanus, si de genere testatoris aliquis Presbyter inueniatur, aliàs quicumque alius sit Sacerdos; qui Capellanus teneatur facere singulis annis anniuersarium pro anima testatoris, & teneatur Missas, & alia diuina Officia celebrare in eadem Capella, iuxta facultatem, & possibilitatem fructuum, & reddituum. S. Congr. Conc. *in Salernitana, 11. Ianuarij 1620. Ad decis. 129.* Mantica, ubi fit differentia inter Presbyterum, & Sacerdotem, fuit dictum non applicari ad casum, cum illa loquatur de obseruantia subsequuta, in qua principaliter se fundat decisio.

Capellania instituta à testatore cum his verbis, *ut beneficiatus ipsius capella omni die, seu saltem quinque in hebdomada celebrare teneatur, & si negligens fuerit, ipse beneficiatus incurrat penam duorum solidorum*, non censetur requirere personalem residentiam, nec exigit ut personaliter Missam dicat. S. Congr. Conc. teste Garo. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 7. cap. 1. num. 87.*

Capellania de iure patronatus laicorum, cui est iniunctum onus dicendi

cendi Missas personaliter, vel Euangelium, aut Epistolam cantandi, non potest conferri ei, qui non est illius ætatis vt infra annum ad Ordines promoueri possit, idem si in fundatione dictum fuerit quodd obtinens esset Sacerdos, Diaconus, vel Subdiaconus. S. Congr. Conc. teste Garc. loco proximè citato, num. 99.

Capellanus.

CAPELLANVS, cui capella in perpetuum, vel in titulum fuerit assignata per Papam, vel Episcopum, fori priuilegio gaudet. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauaræ, lib. 2. tit. 19. de foro comp. num. 26. quem cum aliis refero de officio, & potest. Episc. p. 2. alleg. 12. num. 10.*

Capellanus non requiritur necessariò vt sit Presbyter, si in fundatione capellæ habeatur quodd debeat celebrare diuina Officia die, noctuque, sicut cæteri capellani faciunt. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. p. 7. cap. 1. num. 93. & 99.*

Capellani Ecclesiæ cathedralis, qui sunt membra Ecclesiæ, debent incedere in processionibus, & sedere in choro immediatè post Canonicos, nec inter eos debent interponi Rectores Ecclesiarum aliarum, etiam prætextu Doctoratus. S. Congreg. Rit. *in Turritana 1. & 27. Iulij 1601. & in Terulen. 20. Decembris eiusdem anni.*

Capellani non intelliguntur comprehensi in gratia concessa Canonicis, & Capitulo vt possint vti cappis. S. Congr. Rit. *in Ferrariensis. 12. Nouembris 1605. sed contrarium fuit firmatum in eadem 28. Ianuar. 1606.*

Capellani coadiutores Rectorum parochialium cum capellanis perpetuò institutis auctoritate Apost. tenentur ad personalem residentiam vt Rectores ipsi, illis tantum exceptis, qui ex institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expressè personalis residentia iniuncta est, vnde & ordinariùs tenetur eos cogere sicut ipsos Rectores, nec potest cum aliquo huiusmodi dispensare quoad residentiam. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. n. 167.*

Capellani, seu alij ministri Ecclesiæ quoruncunque nomine appellentur solitas functiones facere debent, licet Cæremonialis ad eas exercendas eos nomine proprio non appellet. S. Congr. Rit. *in Patavina, 3. Augusti 1602.*

Capellani

Capellani recitantes Officium cum Episcopo, siue Regulares sint, siue seculares, debent se cum Episcopo conformare, & satisfaciunt. S. Congr. Rit. pro Regulari promoti ad Episcopatum 11. Iulij 1605.

Capellani Societatum, qui habent curam celebrandi Missas per totum annum, non debent prohiberi ab Archipresbyteris Ecclesiarum, ubi sunt fundatæ Societates, quin ipsi etiam celebrent in diebus festis ipsarum Societatum. S. Congr. Rit. in *Perusina* 1. Iunii 1601.

Capellani ut tam æstate, quàm hyeme habitum distinctum deferant ab eo, quem deferunt Mansionarij, conuenire declaratur per S. Congr. Rit. in *Ferrariensem* 25. Iunii 1607.

Capellanus Presbyter prius ordinatus debet præcedere Capellano, postea ordinato, licet post ordinatus prius acceperit possessionem capellanix. S. Congr. Rit. in *Novariensem* 16. Iulij 1605.

Capellanus Confraternitatis non potest suo arbitrio sine expressa licentia Episcopi processiones facere. S. Congr. Rit. in *Meliten. Galatij*, 4. Martij 1606.

Capellanus, qui curam Ecclesiæ parochialis exercet quando associatur defunctum ad suam parochiam cum stola, debet præcedere ratione stolæ Canonicis Ecclesiæ collegiatæ. S. Congr. Rit. in *Viterbiensem. Barbarasim*, 14. Iunii 1608.

Capellani seculares Monialium possunt ex gratia celebrare Missas occurrentes de Sanctis ipsius Ordinis, cuius est Monasterium, etiam si ipsi non sint eius regulam professi. S. Congr. Rit. in *Austriæ. Osipontis*, 22. Decembris 1612.

Capellanus semel examinatus, & approbatus quoad scientiam ab ordinario, nulli examini deinde de scientia subiici debet. S. Congr. Episcop. & Regul. 17. Iulij 1615.

Capellanus in Ecclesia cathedrali tenetur ad residentiam stante fundatione suæ capellæ cum onere quarundam Missarum, & inseruiendi in choro. S. Congr. Conc. in *Ferrariensem*. 4. Decembris 1627.

Capellanus per se ipsum tenetur diuinis inseruire posita institutione capellæ infra scripti tenoris, videlicet, *Qui quidem Capellanus teneatur, & obligatus sit qualibet hebdomada dicere in ipsa Ecclesia pro remissione peccatorum testatoris duas Missas, & deferuire Ecclesia in diuinis.* S. Congr. Conc. in *Viterbiensem* 11. Ianuar. 1620.

Capellanus ad nutum amouibilis cum obligatione vnius Missæ qualibet hebdomada cum stipendio legato, & confirmato de octo

annis in octo annos potest demandare celebrationem dictarum Missarum alteri cum eleemosyna consueta iuxta morem regionis, retenta sibi parte dicti stipendij debiti capellano. S. Congr. Conc. in Fanen. 7. Septembris 1630.

Capellani amouibiles, qui sunt nominati, vel electi ab hæredibus testatorum ad celebrandas Missas cum assignatione certi redditus iuxta dispositionem testatorum possunt assignare certam mercedem iuxta morem regionis Sacerdoti pro Missis celebrandis, & pro se aliam partem retinere. S. Congr. Conc. in Neapol. 17. Aug. 1630.

Capellanus, qui tenetur quotidie celebrare, non potest nouam eleemosynam accipere, & duabus obligationibus vnica Missa satisfacere, nisi in fundatione expressè cautum sit quòd non teneatur sacrificium applicare. S. Congr. Conc. 13. Julij 1630.

Capellani Toletani in Ecclesia S. Mariæ Maioris conceditur vsus cappæ ad instar beneficiatorum, & locus immediatè post beneficiatos. S. Congr. Rit. in Vrbi S. Mariæ Maioris, 25. Februar. 1606. & manutenēdos esse decernitur 9. Maij 1606. Et præferendi sunt clericis dictæ Ecclesiæ. Ead. S. Congr. in eadem 25. Februar. 1606. quo autem in loco sedere debeant post constructionem noui chori per Paulum V. declarauit ead. S. Congr. 30. Maij, 25. Junij, & 17. Septembris 1612.

Capellani ad nutum operariorum amouibiles, à quibus salarium recipiunt nullo onere applicationis sacrificij adiuncto, & salarium ipsum ex eleemosynis cum onere Missarum à fidelibus oblati non proueniat, neque certo vsui aliàs destinatum existat, possunt de consensu dictorum operariorum ultra salarium constitutum vnica eleemosynam recipere. S. Congr. Conc. in Pistor. 4. Dec. 1632.

Capitulares, Capitularia.

CAPITULARES habentes Canonicatus, vel Dignitates in Cathedralibus, pro primo anno absentix solùm priuari debent dimidia parte fructuum suæ dignitatis, ultra distributiones quotidianas, quas perdunt, & hoc procedit, etiamsi in primo anno nullo die refederit talis Capitularis. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 142.

Capitularibus in actibus interuenire potest Episcopus, & eius vicarius, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrariu. S. Congr. Conc. sub die 2. Mart. 1619.

Capitu

Capitulares congregationes, vide *Congregationes Capitulares.*

Capitularia negotia, vel quæ pertinent ad Ecclesiæ commodum, vel incommodum, non possunt à Decano, vel aliquibus tantum Canonici, cæteris infciis, & non legitimè vocatis, & extra locum capitularem decerni. S. Congr. Rit. in *Lamacen. 7. Octobris 1606.*

Capitulum.

CAPITVLVM in concionibus debet sedere apud suum Episcopum, non autem Magistratus. S. Congr. Rit. in *Balneoregien. 25. Ianuarij 1602.*

Capitulum potest de impedimento absentium ad effectum distributiones lucrandi iudicare, & impeditos ad functiones sibi incumbentes admittere, salua Episcopi iurisdictione. S. Congr. Rit. in *Mazarien. 20. Decembris 1601.*

Capitulo Ecclesiæ cathedralis locus dignior in publicis processionibus relinquendus est. S. Congr. Rit. in *Anconitana, 24. Augusti 1609.*

Capitulum Ecclesiæ Vtinen. debet præcedentiam dare Capitulo Ciuitatensi. S. Congr. Rit. in *Ciuitaten. & Vtinen. 16. Iulij 1605.*

Capitulum non potest habere pro præsentibus Canonicos, vel Dignitates, qui nunquam in Ecclesiâ resederunt, & fidei professionem non emiserunt. S. Congr. Conc. in *Segumina, 18. Aprilis 1590.* teste *Garc. de benefic. p. 3. cap. 3. num. 51. declar. 3.*

Capitulum Cathedralis non potest visitare Episcopus in eius domibus Episcopalibus, sed cum illud visitare voluerit, debet accedere ad suum locum, quo licitum est Capitulares congregari, & eorum actus expediri consueuerunt, si tamen id congruè fieri potest, sin minus ad locum congruum, & communem, sed tenetur accedere ad locum capitularem quoties prosequi valet visitationem alicuius particularis personæ de Capitulo. S. Congr. Conc. teste *Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. n. 39. resp. 8.*

Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad Synodum sunt vocanda. S. Congr. Conc. teste *Piasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 2. num. 2.*

Capitula Cathedralium non possunt Canonicis, & beneficiatis dare licentiam se absentandi ab Ecclesia prout sibi visum fuerit. S. Congr. Conc. in *Abulen. 24. Augusti 1596.* teste *Garc. de benefic. p. 3. cap. 2. num. 423.*

Capitulum etiam nemine reclamante, & etiam Episcopus, non possunt dare licentiam absentie alicui Canonico, seu præbendato, & eum habere pro præsentem ad aliquod tempus, quamvis breue ultra tempus à Concilio permissum, etiam ex causis iustis, & rationabilibus, non tamen expressis in constitutione Bonifacii VII. quæ incip. *Consuetudinem*, non obstante consuetudine immemoriali id faciendi ante, & post Concil. semper obseruata, & statuto id permittente, non tamen confirmato à Sede Apost. S. Congregat. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. c. 2. num. 424.*

Capitulo non licet aliquo prætextu distributiones donare, relinquere, aut quauis collusionem remittere alicui, qui vel à seruitio Ecclesiæ abfuerit, vel alio quouis modo distributiones legitimè debeat amittere, nec fas est cuiquam eas accipere, si acceperit, suas non facit, sed restituere cogitur, aut alteri pio loco Episcopi arbitrio. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. cap. 2. num. 432.*

Capitulum potest concedere dimissorias, si Episcopus sit notoriè hæreticus. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 5. c. 7. n. 93. decl. 10.*

Capitulo Canonorum non licet dimissorias concedere ex decreto Conc. Trid. *sess. 23. cap. 10.* etiam si territorium habeat distinctum & exemptum ob immemorabilem possessionem, & sint iudices ordinarij. S. Congr. Conc. *in Sulmonen. 5. Julij 1575.*

Capitulum si habeat vnitas mensæ nonnullas Parochiales, quibus ab immemoriali tempore deferui facit per vicarios ad eius nutum amouibiles, iuxta facultatem sibi à Sede Apost. concessam, præuio examine, & approbatione Episcopi, poterunt huiusmodi vicarij amoueri ad nutum Capituli, ab ordinario verò non nisi ex causa legitima atque probata, propter quam, etiam si perpetui essent, amoueri possent. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 1. c. 2. num. 94.*

Capitulum absque licentia Episcopi negotiorum Capitularium prætextu cuiquam ex Capitularibus, aut aliis addictis seruitio chori, non potest impartiri licentiam ab Ecclesia recedendi ultra tempus à Conc. permissum, sic verò abscedentes non solum distributiones quotidianas non lucrifaciunt, sed etiam fructibus, nisi resederint, sunt priuandi ad eiusdem Concilij præscriptum. S. Congr. Conc. *de anno 1620.*

Capitulum totum quando delinquit facultas procedendi contra Capitulares pertinet ad Episcopum, etiam absque Adiunctis, modò delictum non sit in personam Episcopi, vel in contemptum eius,
aut

aut vbi Episcopus habet interesse, quia tunc facultas contra Capitulares deuoluitur ad proximum superiorem. S. Congr. Conc. testibus Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l.7. de Episcopis, num. 90.* Ludou. à Sarauia *de iurisdic. Adiunctorum, q. 6. num. 5. & 6.*

Capitulum congregare potest Episcopus si iudex esse potest de respectante ad Episcopalem dignitatem. S. Congr. Concil. teste Armendar. *d. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. n. 95. in fine.*

Capitulum potest per Archipresbyterum conuocari quodcumque Ecclesie seruitio expedire sibi videbitur, & nihilominus diebus solitis, & ad hoc destinatis, & quotiescunque per Canonicos instabitur illud conuocare, omittere non debet. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Ripatranson. 6. Octobris 1617.*

Capitulum possunt ad libitum congregare Episcopi, dummodo non proponant de re ad commodum suum, vel suorum spectante: Capitulum autem ipsum potest quodcumque vult se congregare. S. Congr. Conc. teste Armend. *d. l. 7. de Episcop. n. 97. quem refero de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 73. n. 16.*

Capitulum domi suae congregare non potest Episcopus controuersiam cum eo habens, sed debet ad aulam capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conueniri. S. Congreg. Concil. testibus Armendar. *d. l. 7. de Episcop. n. 96.* Hieron. Venero *de examine Episcop. lib. 4. cap. 29. num. 41.*

Capitulum non potest cogere Episcopus in suo palatio si fieri solet in sacristia. S. Congr. Conc. teste Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verbo Capitulum 2. & S. Congr. Episcop. cuius memini de Canon. c. 35. n. 11.*

Capitulo impedire non potest maior de illo libertatem faciendi decreta, nisi quantum valet pro vnico suo voto. S. Congr. Episcop. *13. Martij 1615.*

Capitulum cogi non potest tempore horarum canonicarum, maxime ad exigendam rationem administrationis à Canonicis. S. Congreg. Conc. *1. Februarij 1593.*

Capitula dum celebrantur Officia diuina fieri non debent. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 3. c. 2. n. 559. quem refero in tract. de Canonic. cap. 35. num. 15.*

Capitula Ecclesiarum cathedralium, quibus S. R. E. Cardinales praesunt, ex indultis conferendi beneficia ecclesiastica reseruata, vel affecta eisdem Cardinalibus concessis nullum ius praetendere possunt. Urbanus VIII. *const. 59. incip. Accepto, 10. Septembris 1626.*

Capituli consilium sequi non tenetur Episcopus in condendis statutis in Synodo, nisi in casibus à iure expressis. S. Congr. Concil. *p. Junij* 1627.

Capituli sine consensu, vel consilio potest Episcopus solus Synodum diœcesanam indicare, & publicare. S. Congr. Conc. *in Oriolen.* 27. *Mart.* 1632. *ad* 14.

Capituli absque consensu potest Episcopus in Synodo diœcesana facere constitutiones, statuta, & decreta, debet tamen requirere illius consilium, licet illud non teneatur sequi, nisi in casibus à iure expressis, *ibid.* *ad* 15.

Capitulo non tenentur admittere Canonici Vicarium Episcopi, si nolunt. S. Congr. Conc. *in Amerien.* 24. *Aprilis* 1632.

Capitulum & Canonici recusantes ad Synodum accedere, ab Episcopo etiam per censuras ecclesiasticas cogi possunt. S. Congreg. Concil. *in Oriolen.* 27. *Martij* 1632. *ad* 19. vidi originale.

Capitulum non est habendum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri non patiatur; quod si secus fiat, Canonici nequaquam lucrantur quotidianas pro illis horis, quibus diuinis non interfuerunt, & eo casu Episcopus potest sine coniudicibus contra Canonicos procedere ad subtractionem fructuum, & ad multas ab eo impositas, *ibid.* *in resp.* *ad* 11.

Capitulum Sede vacante.

CAPITVLVM Sede vacante facta electione Officialium non potest eos ad libitum reuocare, & novos constituere, nisi vel œconomum, vel illos officiales, quos etiam viuente Episcopo Capitulum potest deputare. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef.* *p. 5. c. 7. num. 23. declar. 4.*

Capitulum potest ad libitum amouere Vicarium aliàs per ipsum electum, seu confirmatum, dummodo intra octo dies alium constituat, alioquin deuoluitur ius deputandi Vicarium ad Metropolitanum, & si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, ad antiquiorem Episcopum. Eadem S. Congreg. teste Garc. *d. num. 23. declar. 5.* Sed hoc iam non permittitur Capitulo, nisi ex causa bene visa S. Congregationi Episcoporum & Regularium præpositæ, vt ipsamet declarauit *de anno* 1631. & ante idem rescripserat Capitulo

Capitulum Neapolitano 1. Septembris 1603. & Nuncio Neapolis 22. eiusdem mensis & anni, & Capitulum Tarraconen. 24. Nouembr. & Capitulum Aretino 26. Octobris eiusdem anni, prout refero in tract. de Canon. cap. 42. num. 47.

Capitulum Sede vacante quamuis iteratis vicibus ad Vicarij capitulo electionem deuenire possit, absque causa tamen non debet. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Messanen. 6. Martij 1618.

Capitulum Sede vacante potest eligere Vicarium cum clausula quòd non duret nisi per annum. S. Congr. Concil. sub die 17. Iunij 1617. quam refero d. cap. 42. n. 44.

Capitulum Sede vacante potest certum tempus in Vicarij deputatione præfinire. S. Congreg. Concil. teste Garc. in addit. ad suum tractat. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 37. Sed ab hoc cauendum, quia melius est illum simpliciter absque temporis præfinitione constituere. S. Congr. Episcop. & Regul. in Caietana, 28. Octobris 1587.

Capitulum Sede vacante duos Vicarios constituere potest vt alternis mensibus vicariatus munere fungantur si legitima probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. Trident. sess. 24. cap. 16. de reform. S. Congregat. Concil. teste Nic. Garc. in addit. ad suum tract. de benefic. p. 5. cap. 7. num. 37. Quarant. in sum. Bullarij, verbo Capitulum dub. 9.

Capitulum Sede vacante non potest eligere arbitros ad cognoscendum de suspicionum causis, quæ contra Vicarium ab eo Sede vacante deputatum proponuntur, sed potest per se ipsum de illis cognoscere. S. Congr. Concil. teste Garc. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 23. declar. 10. & Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 4. tit. 33. l. 3. de recusat. n. 6. declar. 2.

Capitulum post annum Sedis vacantis litteras dimissorias & facultates ordinandi concedere potest in Ecclesia vacante. S. Congreg. Conc. teste Garc. d. p. 5. cap. 7. num. 93. declar. 1.

Capitulum Sede vacante post annum non aëtatim concedere non potest dimissorias ordinandi ad titulum patrimonij, seu pensionis, quia hæc facultas est reseruata iudicio Episcopi. S. Congr. Conc. teste Garc. d. num. 93. declar. 4. vbi aduertit hoc non videri receptum saltem in Regnis Castellæ, & in Regno Portugalix video contrarium seruari.

Capitulum Sede vacante post annum potest concedere licentiam

extero Episcopo exercendi Pontificalia in eorum Ecclesiis, & Ordines conferendi tam clericis illius diocesis, quàm exteris habentibus litteras Episcoporum suorum. S. Congr. Conc. teste Garc. d. num. 93. decl. 5. vbi citat Pute. decis. 407. lib. 2. & Nauar. conf. 44. de tempor. ordin.

Capitulum Sede vacante non potest suppressere quodcunque beneficium, & sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi Capitulo directè, & principaliter, & ideo requiritur auctoritas Papæ, *Clem. si vna, §. fin. de rebus Eccles. non alien. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 12. cap. 2. num. 68.*

Capitulum succedit loco Episcopi in facultate ei competente vigore decreti c. 6. sess. 24. dispensandi in irregularitatibus prouenientibus ex delicto occulto, præterquam in crimine hæresis, quia Papa sibi reseruauit. S. Congr. Conc. 22. Ianuar. 1602.

Capitulum Sede vacante, non autem Vicarius in casibus, in quibus eidem Sede Episcopali vacante licet per Conc. 610. sess. 7. dimissionarias concedere, potest etiam ex causis in Concilio expressis Ordinum interstitia remittere. S. Congr. Conc. 17. Maij 1600.

Capitulum Sede vacante potest visitare etiam monasteria Monialium non exempta, exempta verò minimè. S. Congr. Conc. testibus Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 5. §. 2. num. 84. Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 45.

Capitulum Sede vacante tunc demum potest diocesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione, nec de proximo est Ecclesia de Pastore prouidenda, in ipsa verò visitatione circa famulatum, equitatum, & alia, forma S. Conc. Trident. sess. 24. de reform. c. 3. est præcisè obseruanda. S. Congr. Concil. in Liman. 10. Maij 1629. cuius memini in tract. de Canon. c. 42. n. 70.

Capitulum Sede vacante post lapsum annum à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ potest visitare diocesim tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis. S. Congr. Conc. in Pampilonen. 3. Februar. & 10. Decembris 1629.

Capitulum Sede vacante debet eligere Vicarium capitularem Doctorem, & Doctoratum in aliqua Vniuersitate, non autem à persona priuata. Donec autem durent dies electionis dicti Vicarij, iurisdictio est penes Capitulum, non autem penes primam Dignitatem. S. Congr. Conc. 19. Septembris 1620.

Capitulum Sede vacante potest visitare omnia loca, quæ poterat visitare

fitare Episcopus. S. Congr. Conc. in *Pampilonen.* 13. Aprilis 1630.
 Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante non potest exequi
 commissiones Apost. in forma *Dignum*, & alias directas Episcopo,
 vel eius Vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignita-
 tis. S. Congr. Conc. in *Cameneten.* 2. Augusti 1631

Cappa.

- C**APPA uti non potest Episcopus in accessu ad Ecclesiam, nisi in
 maioribus festiuitatibus iuxta Cæremoniale. S. Congregat. Rit.
 in *Brundusina.* 2. Maij 1601.
 Cappam deferre nec Canonici, nec alij possunt sine priuilegio, & ex-
 pressa licentia Sedis Apost. S. Congreg. Rit. in *Eluen.* 10. Ianuarij
 1604.
 Capparum vsus qui habent an possint eis uti in funeralibus mor-
 tuorum. S. Congr. Rit. in *Neapolitana.* 15. Martij 1614.
 Cappæ & Rochetti vsus ad instar beneficiatorum S. Petri de Vrbe
 conceditur beneficiatis de Missa Ecclesiæ cathedralis Vrbeucta-
 næ. S. Congr. Rit. in *Vrbeuctana.* 15. Ianuarij 1611.
 Cappæ & Rochetti vsus Canonicis Collegiatæ S. Secundi Asten. ci-
 uitatis permittitur. S. Congr. Rit. in *Asten.* 16. Maij 1601.
 Cappæ vsus conceditur Canonicis Ecclesiæ Placentinæ prouinciæ
 Bononien. S. Congr. Rit. in *Placentin.* 12. Martij 1616.
 Cappæ vsus conceditur Canonicis Papix. S. Congr. Rit. in *Papix.* 13.
 Iunij 1614. Et Ecclesiæ Nolanæ. Ead. S. Congr. in *Nolana.* 28. Aprilis
 1607.
 Cappa Episcopalis cum capuccio coloris nigri permittitur Priori S.
 Frigidiani Lucen. Congregationis Lateranen. S. Congr. Rit. in *Lu-
 cen.* 18. Augusti 1618.
 Cappas deferendi priuilegium concessum Canonicis, & Capitulo
 Ferrarien. non comprehendit Capellanos Ferrarien. S. Congreg.
 Rit. 12. Nouembri 1605. Sed postea sub die 28. Ianuarij 1606. decla-
 ratum fuit illis concedendum esse vsus Capparum iuxta formam
 litterarum Apostol. non obstante supradicto decreto à Canonicis
 contra ipsos Capellanos obtento.
 Cappas deferendi priuilegium concessum ab Innocentio VIII. Ec-
 clesiæ Ianuen. comprehendit etiam Capellanos extra malla-
 quando inseruiunt choro, & incedunt in processionibus. S. C

Rit. in Ianuen. 22. Ianuarij 1618. & 10. Decembris 1619. Sed postea recessit ab hac decisione sub die 30. Martij 1621. decidens dictum priuilegium Innocentij VIII. deferendi cappas competere solum Presbyteris, seu Capellanis de massa priuariuè quoad omnes alios eiusdem Ecclesiæ Capellanos.

Capsa.

CAPSÆ eleemosynarum pro Missis prohibentur teneri intra claustra Minorum de Obseruantia S. Francisci. Urbanus VIII. const. 49. incip. *Sacro sanctum, in ordinationibus de obseruantia regula, vers. capsæ, sub dat. 14. Iunij 1628. in Bullario tom. 4. pag. 332.*

Capsæ eleemosynarum tolli debent de Ecclesiis pro Missis etiam, quæ in die commemorationis omnium Sanctorum ponuntur, vulgo dictæ, *casse de Morti*, nec aliàs tales eleemosynas, & onera quisque potest recipere, nisi impositis ita satisfecerint, vt noua valeant suscipere. S. Congr. Conc. *super decretis eiusdem S. Congr. de celebratione Missarum in dub. 14. in Bullar. tom. 4. sub constitutione 43. pag. 318.*

Capsæ cum inscriptione illa, *Eleemosyna pro Missis*, vel alia simili, auferri debent ab Ecclesia, alioquin secularis ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso, Regularis verò pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque actiuæ, ac passiuæ absque alia declaratione incurrit. S. Congr. Conc. *in decretis de celebratione Missarum §. 8. sub die 21. Iunij 1625. in Bullar. tom. 4. sub constit. 43. pag. 315.*

Capsæ in Ecclesia teneri possunt posito decreto celebrationis Missarum ubi est satisfactum oneribus, aut breui tempore, pura vnus mensis satisfiat, aliàs non. S. Congregat. Concil. *sub die 3. Iunij 1628.*

Capuccini.

CAPVCCINI initium sumpserunt à quibusdam Fratribus Minoribus de Obseruantia. Fratres Minores de vita Eremitica primò dicti sunt. Eremitoria, & loca quæcumque habitare possunt. Barbam deferre valent. Habitus cum capucio

cio quadrato gestare tenentur, ac eorum Congregatio approbata fuit. Clemens V I I .*const.* 21. *incip. Religionis*, 5. Non. Iulij 1528.

Capuccinorum habitum, eique consimilem nulli deferre licet. Paulus I I I .*const.* 11. *incip. Exponi*, 8. Kal. Septembris 1536. & Gregorius X I V .*const.* 11. *incip. Beati Francisci*, 6. Iulij 1591. & Gregorius X V .*const.* 15. *incip. Ex iniuncto*, 9. Decembris 1621. vbi confirmat, & innovat constitutiones Pauli I I I . & Gregorij X I V . super prohibitione delationis habitus Fratrum Capuccinorum, vel consimilis habitus per alios Regulares; nec non commendat, & mandat ordinariis locorum Regnorum Hispaniæ, Franciæ, aliorumque Regnorum, & Prouinciarum Italiæ, ne aliis quibuscumque Religiosis cuiuscunque Ordinis, Societatis, & instituti Regularibus sub quouis prætextu in posterum nomen, vel habitum ipsorum Fratrum Capuccinorum sibi vendicare, vel usurpare permittant, sed ipsas editas constitutiones per ecclesiasticas censuras & pœnas obseruari faciant.

Capuccinos non recipiunt Fratres Minimi S. Francisci de Paula. Pius V. *const.* 45. *incip. Quamuis*, Kal. Ianuarij 1562.

Capuccinorum superiores admittentes Fratres Minores de Observantia sine requisitis, excommunicantur, & officio priuantur. Sixtus V. *constit.* 20. *incip. Pro ea*, 28. Ianuarij 1586.

Capuccinos non possunt recipere Fratres Conuentuales. Gregorius X I V .*constit.* 11. *incip. Beati Francisci*, 6. Iulij 1591.

Capuccini gaudent priuilegiis Monachorum Camaldulensium, & Fratrum Minorum. Clemens V I I I . *constit.* 21. *incip. Quæ ad prosperam*, 24. Aprilis 1596.

Capuccinos in Capitulo generali tantum deputatos confessiones audire posse, voluit Clemens V I I I . *constit.* 82. *incip. Alias* 3. Februar. 1602.

Capuccini in Hispania noua loca recipere possunt. Paulus V. *const.* 27. *incip. Ad uberes*, 5. Septembris 1606.

Capuccini sunt verè Fratres Minores S. Francisci, & eorum constitutiones sunt consentaneæ regulæ S. Francisci. Paulus V. *constit.* 50. *incip. Nuper*, 7. Iulij 1608.

Capuccinos non recipiunt Fratres B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum. Paulus V. *ibidem*.

Capuccini an essent Minores S. Francisci Fratres, & trahant originem verè ex linea non intermissa S. Francisci, dubitatio, & dubitationis declaratio pro affirmatiua. Urbanus V I I I . *constit.* 68. *incip. Saluatoris*, 28. Iunij 1627.

Capuccinis conceditur facultas propriam Crucem in publicis processionibus erigendi ad formam constitutionis felicitis record. Gregorij XIII. *incip. Exposcit pastoralis officij*, & etiam vbique locorum. Paulus V. *tom. 4. Bullarj const. 9. incip. Pastoralis*, 12. Octobris 1617. S. Congr. Rit. *in causa Capuccinorum*, 21. Maij 1618. Postea verò *sub die 10. Julij* 1621. declarauit eadem S. Congreg. erectionem Crucis Capuccinis fuisse concessam in iis tantum locis, in quibus iam sub propria Cruce, seu in proprio loco sub cruce Cleri in processionibus ante huiusmodi concessionem incedebant, eundem locum retinere debere.

Capuccini indultum habent celebrandi Officium de sancto Conrado Tertij Ordinis S. Francisci. Urbanus VIII. *constit. 47. §. 1. incip. Domini*, 12. Septembris 1625.

Capuccinis prohibitus est transitus ad laxiorem Ordinem, seu Congregationem sine licentia Sedis Apost. ad Carthusienses verò nisi cum licentia Ministri generalis in scriptis ex quauis causa. Urbanus VIII. *const. 9. §. 2. incip. Iniuncti*, 9. Augusti 1628.

Capuccini debent tribuere præcedentiam in processionibus iis Regularibus, qui sub propria Cruce, & in proprio loco incedebant antequam ipsi Crucem propriam deferrent. S. Congr. Rit. *in causa Capuccinorum*, 23. Martij 1619.

Capuccini quòd possint in processionibus in ciuitate Salernitana propriam Crucem erigere, licet priùs incederent sub Cruce Conuentualium, declaratur per S. Congr. Rit. *in Salernitana*, 30. Aprilis 1616.

Capuccini comprehenduntur sub decreto, quo cauetur vt nulli recipiantur Conuentus Regularium, nisi præter alia ad id requisita duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, itaut alioquin subsint iurisdictioni ordinarij. S. Congreg. Conc. *super decretis de celebrat. Missar. dub. 18. de anno 1626. post meum tractatum de officio, & potest. Episcopi pag. 11. secundum Lugdunen. impress.*

Capuccium.

CAPUCCIVM rotundum deferre, mozzetamque largiorem assumere debent Fratres Ordinis Minorum S. Francisci Recollecti nuncupati Gallix. Urbanus VIII. *constit. 12. incip. In supremo*. §. 3. 10. Ianuar. 1624.

Capuccium ferre deinceps non præsumant Tertiarij ad Conven-
tus famularum assumpti, sed vt ab omnibus dignoscantur Fra-
tres non esse, calceatis incedant pedibus, habitum genua non ex-
cedentem, galerum, seu biretum in capite porrent. Urbanus VII E.
sub constit. 49. incip. In supremo, sub tit. statuta pro utraque familia,
20. Nouembris 1625.

Capuccium, vel aliud signum, aut color non potest ab Episcopo
Canonicis mutari absque Sedis Apost. licentia. S. Congr. Rit. *in*
Hydruntina, 1. Septembris 1612. & in Brundusina Messapia, 10. No-
uembris 1612.

Carceratio, Carceratus.

CARcerATIONIS indebitæ grauamen per appellationem à
definitiuâ reparari non potest, ac proinde ab eo valet appel-
lari, & ordinarius tenetur huic appellationi deferre, & proces-
sum transferre ad iudicem appellationis; interim tamen reo ma-
nente in carceribus donec iudex appellationis causa cognita aliud
iusserit. S. Congr. Concil. testibus Quarant. *in sum. Bullarij verbo*
Archiepiscopi auctoritas, num. 20. in addit. lit. B. Pialec. in praxi Episcop.
part. 2. cap. 4. num. 100.

Carcerari in Vrbe pro debito quod septem aureos non excedat, ne-
mo potest, nisi habeat annexam causam criminalem. Pius V. *constit.*
10. incip. Ex superna, 3. Non. Iulij 1566.

Carceratis alimenta præstanda sunt ab eo, qui causam capiendi de-
dit, si iniuste sit carceratus, & carceratis pro informatione Cu-
rix alimenta à Fisco, & instigatore præstanda sunt, & infra tri-
duum examinandi. Paulus II E. *constit. 44. incip. Ad onus, de anno*
1545.

Carcerati non descripti in libris custodum ad nullas victus, aut
carceris expensas tenentur. Paulus V. *constit. 71. incip. Vniuersi, de*
anno 1611.

Carceratus iniuste lucratur distributiones quotidianas. S. Congreg.
Episcop. & Regul. *sub die 5. Decembris 1600.*

Carcer.

CARCERES ecclesiastici possunt ex pœnis pecuniariis fabricari. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 25. Junij 1596.*

Carceres proprios quilibet Religio debet habere, saltem in qualibet prouincia. S. Congreg. Conc. *in decretis de Regularibus apostatis, & eiectis. §. 6. sub die 21. Septembris 1624. tom. 4. Bullarj, sub constit. 26.*

Carceribus perpetuis, seu muro clauditur qui sortilegiis pactum fecerit cum diabolo, & à fide apostatauerit, si infirmitas, diuortia, impotentia generandi sequuta fuerit, siue animalibus, frugibus, aut fructibus damnum dederit, sed si mors est sequuta, traditur curiæ seculari. Gregorius XV. *constit. 46. incip. Omnipotentis, §. 2. sub die 20. Mart. 1623.*

Carceribus per annum ieiunia, & pœnitentia probari debet professus antequam uti incorrigibilis secundum ius commune eiiciatur, sublatis quibuscunque statutis, etiam firmatis à Papa. S. Congr. Conc. *in decretis de Regularib. apostatis, & eiectis. §. 6. sub die 21. Septembris 1624.*

Cardinalis.

CARDINALES Apostolorum personas representant, & ex omni natione, & qui sint doctrina, & moribus insignes, creandi sunt, & Diaconus Cardinalis creari non potest, nisi sit in anno 22. absens creatur sub conditione ut infra annum se in Curia præsentet, & si bireto rubro decoratus intra annum ad Curiam non se contulerit, eo ipso priuatur dignitate, & non possunt duo fratres germani esse Cardinales. Sixtus V. *constit. 50 incip. Postquam, 3. Noni. Decembris 1586.*

Cardinales sunt in tres ordines distincti, Episcopos, Presbyteros, & Diaconos, absque testium multitudine condemnari non debent, eos offendentes sunt rei criminis læsæ maiestatis, à Papa tantummodo iudicantur, sunt maiores Episcopis, & Archiepiscopis, licet sint tantum Presbyteri. Eugenius IV. *constit. 15 incip. Non mediocri, de anno 1439.*

Cardinales non tenentur obedire Papæ simoniacè electo, & non complices

complices electionis simoniacæ Papæ alium possunt eligere; qui verò simoniacè Papam elegerunt, cadunt ipso facto ab omni dignitate. Iulius I. *constit. 3. incip. Cum tam diuino. Kalend. Februar. 1505.*

Cardinales sunt Ecclesiæ columnæ, ideòque in magno sunt honore habendi, visitare tenentur titulos suos, ac clerum corrigere, Ecclesiam reparare, & dum moritur, aliquid legare eidem, ex decentia in Romana Curia residere debent. Leo X. *constit. 7. incip. Supernæ, 3. Non. Maij 1514.*

Cardinalibus circa electionem Romani Pont. multa edixit Gregorius XV. *in constit. 13. incip. Aeterni. 17. Kalend. Decembris 1621.* Quoniam verò circa usum, obseruantiam, & exeductionem huius Gregorianæ sanctionis multæ excitari poterant difficultates, ideo illic idem Pontifex ad eas præcidendas, ac pro faciliiori eiusdem constitutionis obseruantia edidit Cæremoniale ritus huiusmodi electionis continens seridè obseruandum, & nequaquam immutandum, vt *in constit. 19. incip. Decet, 4. Id. Mart. 1621.* quæ omnia approbavit, & confirmavit Vrbanus VIII. *const. 45. incip. Ad Romanæ, 5. Kalend. Februar. 1625.*

Cardinales ingressi conclaue non exeunt reuersuri, vtuntur vestibus croceis in conclau, non ordinati in conclau excluduntur à suffragio ferendo, nisi priuilegio muniti sint, habentes clausum, os possunt eligere. Gregorius XV. *in d. constit. 19. Cæremonialis, tom. 4. Bullarj, pag. 103.*

Cardinalium in Collegio saltem quatuor Magistri in Theologia ex quatuor Mendicantium Ordinibus sunt assumendi, & eorum vita cæteris exemplar esse, & ex eis Pontifex eligi debet, & Cardinalium Diaconorum Prior, aut sequens in quarta vacatione sex Ecclesiarum si sit in ætate, & præsens pro ea vice præfertur Presbytero antiquiori, & ad Ecclesiam vacantem promouetur. Sixtus V. *const. 50. incip. Postquam, 4. Non. Decembris 1586.*

Cardinalium beneficia per promotionem vacant, non data per Papam retentione. Sixtus V. *constit. 79. incip. Sanctissimus. 16. Martij 1588.*

Cardinalium titulos presbyterales, & diaconales certos, & inuariabiles designauit Sixtus V. *constit. 55. incip. Religiosa. Id. Aprilis 1587.*

Cardinalium & aliorum indultorum reuocatio pensiones ecclesiasticas imponendi, seu ad illas nominandi, nisi super iurepa-

tronatus laicorum, vel per instrumentum publicum constat de integrali solutione alicuius termini. *Vrbanus VIII. const. 69. incip. Sanctissimus. §. 2. publ. sub die 20. Iunii 1627.*

Cardinalis non potest disponere de beneficiis Ecclesiæ, cui cessit, prætextu indulti, quod habet locum tantum in illa, cui præest, excepto Episcopo Ostiensi, & aliis, & prætextu indulti etiam concedendi cum expressa facultate disponendi de beneficiis Ecclesiæ, cui cessit, non potest disponere de illis. *Vrbanus VIII. constit. 60. incip. Licet, publ. 10. Septembris 1626.*

Cardinales prædicti non communicant indulta Capitulis, & Canonicis in dispositione beneficiorum cum illis aliis communi. *Ibid.*

Cardinales comprehenduntur *in decreto sess. 7. cap. 2. de reform.* cum simus in lege correctoria, & materia peccati; maximus enim abusus est, ut qui vix fructuosè vnā Ecclesiam regere valet, aliam accipere audeat, præsertim cum vnusquisque in Ecclesia sua residere teneatur. *cap. 1. sess. 23. de reform. S. Congreg. Conc. teste Sell. in select. canon. cap. 2. n. 17.*

Cardinales in aliena diœcesi potestatem non habent consecrandi Ecclesias profanatas, nisi de indulgentia Papæ. *S. Congr. Conc. teste Sell. d. cap. 2. n. 18.*

Cardinales suis familiaribus triennialibus dimissorias ad Ordines suscipiendos ex consuetudine concedere possunt, tamen illis nec antè, nec statim postea conferant beneficium. *S. Congr. Conc. sub die 22. Ianuarij 1602.*

Cardinalibus extra palatium Apost. & absente Papa debetur à clericis non Prælatis genuflexio. *Cærem. Pap. lib. 3. sess. 1. cap. 12.*

Cardinales etiam Commendatarij tenentur contribuere seminario pro Abbatiis & beneficiis eorum iuxta taxam ab Episcopo, & deputatis factam. *S. Congregat. Concil. in Adriē. 3. Decembris 1622.*

Cardinales Ecclesiarum Præsules indulto conferendi beneficia ecclesiastica ratione Ecclesiarum, quibus præsunt, vel quarum regimini ultimo loco cesserunt, dumtaxat uti possunt. *Vrbanus VIII. const. 60. Licet nullus. 10. Septembr. 1626.*

Cardinalis Episcopus habens indultum potest, non obstante decreto s. mem. Clementis VIII. ante vacationem vnire seminario beneficium, quod obtinet familiaris Papæ defuncti. *S. Congr. Conc. in Tudertina, 15. Aprilis 1628.*

Carmelita I.

CARMELITÆ Fratres suam regulam susceperunt ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano, quam Honorius III. approbavit *const. 8. incip. Ut vivendi, Idib. Ianuarij 1171.* Mitigarunt in aliquibus Innocentius IV. *constit. 60. incip. Que honorem, de anno 1247.* & Eugenius IV. *const. 3. incip. Romani, 15. Kal. Martij 1431.*

Carmelitas cappis albis uti iussit Bonifacius VIII *constit. 3. incip. Iustus, 7. Kal. Decembris 1295.*

Carmelitarum Ordo est vnus de quatuor Ordinibus Mendicantibus, eorūque gratiis perfruitur. Pius V. *const. 44. incip. Romanus, 1. Octobris 1567.*

Carmelitæ præcedunt Fratribus B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum. Clemens VIII. *const. 95. incip. Decet, 15. Nouembris 1602.* & declarauit S. Congreg. Rit. *in causa Carmelit. & Mercedis, 21. Augusti 1604.*

Carmelitis non suffragatur facultas data in Bulla Cruciatæ eligendi Confessorem. Clemens VIII. *const. 64. incip. Romani, 23. Nouembris 1599.*

Carmelitæ habent exemptionem à quarta funeralium. Paulus V. *constit. 4. incip. Decet, 20. Augusti 1605.*

Carmelita discalceati II.

CARMELITARVM Fratrum discalceatorum congregatio approbatur, illius Religiosi eximuntur, & separantur à iurisdictione priorum Carmelitarum, qui Mitigati dicuntur, fruuntur gratiis, & priuilegiis aliorum Carmelitarum, & ad solos Carthusianos transire possunt. Gregorius XIII. *const. 64. incip. Pia consideratione, 22. Iunij 1580.* Desciuit dicta congregatio à reliquo corpore Ordinis cum proprio Generali à Clemente VIII. sibi dato, ut constat ex eius *constit. 71. sub dat. Roma, 20. Septembris 1595.*

Carmelitarum discalceatorum congregatio in Italia ab Hispanica separatur, & eadem habet priuilegia, quibus Congregatio Hispanica perfruitur, potest erigere Confraternitates laicorum sub denominatione B. Mariæ de Monte Carmelo. Clemens VIII. *const. 71. incip. In Apostolica, 13. Nouembris 1600.*

Carmelitarum discalceatorum Ordo vnus est de quatuor Ordinibus Mendicantium, eorūque gratiis omnibus perfruitur; eius Religiosi ad processiones accedere non coguntur, & si quando humilitatis causa locum & præminentiam ante alias Religiones in processibus prætermittunt, nulla præscriptione suis priuilegiis derogant. Clemens VIII. *const. 101. incip. Romanum*, 20. Augusti 1603. Carmelitar discalceati vbique noua loca de sola ordinarij licentia erigunt. Paulus V. *constit. 10. incip. Ad Ecclesie*, 12. Decembris 1605. Sed huiusmodi licentias, quæ nondum effectum sunt sortitæ, reuocauit Urbanus VIII. *constit. 25. incip. Romanus Pont.* 28. Augusti 1624. Carmelitano Ordini conceditur Officium S. Tharesæ. Gregor. X V. *const. 20. incip. Omnipotens sermo*. §. 2. 3. 4. Idib. Martij 1621.

S. Carolus.

S. CAROLVM I. Nouembris 1610. canonizauit, & eius festum die 4. Nouembris agi iussit Paulus V. *const. 67. incip. Unigenitus*, Kal. Nouembris 1610. Officium de eo vt in prouincia Mediolanen. sub ritu duplici celebrari possit, concessit S. Congr. Rit. in Mediolanen. 20. Nouembris 1610. Et vt ab omnibus recitari valeat sub ritu semiduplici, & in Breuiario, & Kalendatio imptimi possit, censuit eadem S. Congr. 3. Septembris 1616.

Casus referuati.

CASVS referuatos taxauit & præscripsit cunctis Regularibus Clemens VIII. vltra quos præcipit vt alij non referuentur à Prælatis superioribus, nisi in Capitulo Generali, aut Prouinciali, de consensu Patrum vocalium, & matura discussione, sub dat. 26. Maij 1593. à Casibus referuatis Episcopo absoluere non possunt Patres Iesuitæ, & alij Confessarij vigore priuilegiorum Rosarij, nisi priuilegia talem tradant facultatem, vel sint obtenta, aut confirmata post Conc. Trid. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 3. c. 2. num. 386. Casibus Episcopo referuatis possunt absoluere omnes, qui audiunt confessiones virtute Bullæ Iubilæi indicti à summo Pont. cum facultate

cultate absoluendi à quibuscunque enormibus peccatis referuatis Sedi Apost. etiam in Bulla Cœnæ Domini. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. cap. 2. num. 294.*

Casibus referuatis etiam Bullæ in Cœna Domini absolui non possunt Regulares vtriusque sexus à Confessariis per eos electis vigore Bullæ Cruciatæ, propter Breue Clementis VIII. S. Congr. Conc. *in causa Portugaliae, & Castelle, 4. Decembris 1627.*

Casibus referuatis in Bulla Cœnæ Domini, vel ordinario loci non possunt quemquam absoluerè Regulares cuiusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti etiam necessariò exprimendi tam intra, quàm extra Italiam in vim priuilegiolorum, aut confirmationum huiusmodi, quas vel hætenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt; at si secus egerint, absolutiones nullæ, atque irritæ erunt. Ab aliis verò casibus, & censuris Sedi Apost. referuatis, siquidem Regulares habent à Sede Apost. absoluendi facultatem, illa extra Italiam minimè sublata fuit. S. Congr. Episcop. & Regnl. *17. Nouembris 1628.*

Casibus Sedi Apostol. referuatis concessa facultas absoluendi, non comprehendit casus, quos Episcopus, & Prælati Religiosi cum suis subditis Regularibus referuauit, nisi de his fieret specialis mentio. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. c. 2. num. 286.*

Casus Episcopo referuati debent esse pauci, itque maximè necessarii, atrociore, & grauiore, non casus Bullæ Cœnæ, neque specialiter Papæ referuati, neque promiscuè ij, quibus est annexa excommunicatio nemini referuata, nisi ob frequentiam, scandalum, aut necessariam causam aliqui nominatim; neque ij in quibus est necessaria restitutio, vel executio pro absolutione; neque ij, qui versantur circa res parui momenti, & qui frequenter eueniunt inter idiotas, licet sint mortiferi; neque in carnalibus, vbi adest periculum scandalorum, vel cadere potest suspicio ob frequentem reditum ad ordinarios. S. Congregat. Episcop. & Regul. *sub die 26. Nouembris 1602.*

Casus referuatus esse non potest restitutio incertorum. Ead. S. Congr. *14. Iunij 1619.* Nec eorum absolutio qui nocte per ciuitatem inhonestè canentes deambulant. Ead. *16. Octobris 1613.* Nec eorum, qui violant dies festos. Eadem *16. Ianuar. 1615.*

Casibus Episcopo referuatis licentia absoluendi potest dari viua voce. Ead. S. Congr. *26. Nouembris 1602.*

Carthusiani.

- C**ARTHUSIANORVM Ordinem approbavit Alexander I I I. *in constit. 7. incip. Cum vos. 4. Non. Septembris 1176.*
- Carthusianorum oblato gaudent privilegiis Fratrum eiusdem Ordinis. Gregorius I X. *constitut. 3. incip. Quoties. 3. Non. Februarij 1232.*
- Carthusianos à solitudine distrahi prohibuit Honorius I I I. *constitut. 3. incip. Cum dilecti. 5. Id. Februarij 1218.*
- Carthusiani à iurisdictione, & superioritate ordinatiorum sunt exempti. Bonifacius I X. *constitut. 3. incip. Sacrosancta, 17. Kalend. Aprilis 1391.*
- Carthusiani ad testificandum, & iurandum in iudiciis compelli non possunt. Honorius I I I. *d. constit. 3.*
- Carthusiani recipiunt Cistercienses. Eugenius I V. *constitut. 16. incip. Regularem, 16. Kal. Martij 1439.*
- Carthusiani recipiuntur à Camaldulensibus in cremo degentibus, petita, licet non obtenta, licentia ab eorum superiore. Eugenius I V. *constitut. 8. incip. Illa, 8. Kal. Decembris 1475.*
- Carthusianorum totus Ordo subest obedientie Prioris maioris domus Carthusie. Iulius I I *constitut. 17. incip. Dum ad fructus. 16. Kal. Julij 1508.*
- Carthusianis communicavit, & extendit privilegia, immunitates, & exemptiones, gratias, & indulta tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, quibusvis aliis tam Mendicantium, quàm non Mendicantium Ordinibus per quoscunque Romanos Pontifices concessa, & in futurum concedenda. Gregorius X V. *constitut. 42. incip. Ad verberes, 3. Februar. 1623.*
- Carthusianorum Ordinis fundator fuit S. Brunus, eiusque festi celebratio 6. Octobris, & Officium semiduplex concessum. Gregorius X V. *constitut. 44. incip. Domini nostri §. 1. sub die 17. Februarij 1623.*
- Carthusianos adire possunt, seu ad eos transire Eremitæ S. Augustini Congregationis Gallie Reformatorum, seu discalceatorum, ad alios non. Urbanus V I I I. *constitut. 90. incip. Ex iniunctis, 21. Julij 1628.*

S. Cassianus.

S. CASSIANI Martyris Officium cum octaua pro Ecclesia, ciuitate, & diœcesi Imolen. conceditur & approbatur per S. Congreg. Rit. in Imolen. 3. Decembris 1616.

S. Cassimirus.

S. CASSIMIRI Officium vt in Breuiario sub ritu duplici imprimatur, concessit S. Congr. Rit. in causa Polonia S. Cassimiri, 23. Ianuar. 1621.

Cassinenses.

CASSINENSES Monachi, vide *Monachi Cassinenses.*

S. Catharina.

S. CATHARINÆ Virg. & Mart. Officium pro ciuitate Goana in Indiis Orientalibus approbatur. S. Congreg. Rit. in Goana, 22. Ianuarij 1618.

S. Catharina de Senis nascitur Senis Etruscorum nobili vrbe, Angelicam vitam in terris egit, anno septimo virginitatem suam Deo consecrauit, habitum B. Dominici gestauit, spiritu Prophetiæ claruit. Obiit Romæ anno ætatis suæ XXX. illam canonizauit, eiusque festum Dominica prima mensis Maij agi iussit Pius II. constit. 6. incip. *Misericordias*, 3. Kalend. Iulij 1461. Lectiones proprias pro eius Officio sub ritu duplici de mandato S. D. N. Urbani VIII. die vltima Aprilis ab omnibus recitandas, & ab eodem Sanctissimo reuifas, & recognitas, S. Congr. Rit. pro maiori fidelium commoditate imprimi posse licentiam dedit, & clargita est. sub die 16. Februar. 1630. vt refert Castellin. de dilat. canonizat. Sanctor. pag. 83.

Cathedralis.

CATHEDRALES Ecclesiæ clerus in funere defunctorum per totam viam tam per suam, quàm per alienam iurisdictionem præcedere debet clero aliarum Ecclesiarum, etiam exemptarum, & habentium iurisdictionem distinctam à iurisdictione cathedralis Ecclesiæ. S. Congreg. Rituum *in Meliten.* 18. *Novembris* 1606.

Cathedralis Ecclesiæ Canonici, Presbyteri, & clerici tam perpetuò adscripti, quàm nutu amovibilis omnes simul faciunt vnum corpus, & omnes sub Ecclesiæ cathedralis Cruce in publicis processionibus incedere debent. S. Congr. Rit. *in Maceraten.* 28. *Novembris* 1609.

Cathedralis parochia non licet Sacramenta administrare, vel curam exercere in aliena parochia. S. Congreg. Rit. *in Eugubina* 20. *Septembris* 1628.

Cathedralis Ecclesiæ proprium archiviū potest Episcopus visitare, & iura, atque scripturas concernentes statum ipsius Ecclesiæ recognoscere, adhibitis tamen aliquibus eiusdem Ecclesiæ Canonicis. S. Congr. Conc. *in Oriolen.* 27. *Mart.* 1632. *ad* 10.

Cathedralicum.

CATHEDRATICVM, quod singulis annis exigi solet ab ordinario, tam in visitatione, quàm extrà, non censetur sublatum decreto Concil. *sess. 24. de reform. cap. 3. vers. interimque caneat.* S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. n. 115.* quem refero *de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 73. num. 44. in fine.*

Cathedratici nomine non potest Episcopus imponere novam taxam. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die* 15. *Iun.* 1619.

Cathedratici synodatici ad solutionem non tenentur, neque compelli possunt Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, siue eorum Vicarii in Parochialibus Religioni prædictæ unitis. S. Congr. Concil. *in Augustana,* 4. *Decembris* 1630.

Caudatarius.

CAVDARIIVS dum ſervitio ſui Prælati in proceſſionibus aſſiſtit, non poteſt mulctari, ex eo quòd non incedat ſub ſua Cruce. S. Congreg. Rit. in *Veronen.* 27. Jul. 1601.

Caudatariis Cardinalium conceditur ut possint deferre per Urbem vestes subtranas violacei coloris. S. Congr. Rit. in causa Urbis Caudatariorum, 2. Augusti 1608.

Caudatario Cardinalis defuncti nihil de paramentis, & utensilibus
capellæ eiusdem Cardinalis ab eo legatæ alicui Ecclesiæ perti-
nere censuit S. Congreg. Rit. in causa Urbis S. Maria in via, 15.
Maii 1610. et absolute nihil debet. Caudat. p. p. de Capell.
Caudat. p. p. de Capell. 1610.

Санта.

CAVÆ Camerales de plano, simpliciter, & sola facti veritate inspecta tractantur, & expediuntur. Leo X. *constit.* 24. *incip.* Licet; 12. Julij 1517.

Causæ vertentes inter S. R. E. Cardinales à Papa appellatione remota cognoscendæ. Paulus IV. *const. 8. incip. Cum sapius, de anno 1556.*

Causas Religionum ad Officium S. Inquisitionis spectantes non ab eorum superioribus, sed ab Inquisitoribus cognoscendas decrevit Paulus V. *conf. 26. incip. Romanus, Kalend. Septembr. 1606.*

Causæ inter Equites Hierosolymitanos, & eorum subditos cum omnibus annexis, connexis, & dependentibus terminandæ sunt à magno Magistro Religionis, & Conuentu, aut deputatis ab illis, & quando secus, Pius IV. *constit. 9. incip. Circumspecta*, Kalend. Julij 1560.

Causam quare Episcopus amoveat, vel amovendum censeat Confessarium, vel administratorem Monialium, non tenetur dicere superioribus earum. Gregorius XV. post constit. 18. incip. Inscrutabili in declar. 12.

Causæ ciuiles, vel criminales minores Episcoporum in Concilio tantum Provinciali, vel à depuratis per illud cognosci, & terminari possunt, etiã non existentibus duodecim Episcopis, quia huiusmodi Concilia ex minori numero Episcoporum ut plurimum constant. S. Congr. Conc. teste Armend. in addit. ad recop. legum Nauarra.

lib. 1. tit. 17. l. 7. de Episcopo. n. 80. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 112. n. 115.

Causæ in prima instantia committuntur in Curia, si vel de effectis, vel de reservatis beneficiis ageretur. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 6. cap. 3. n. 7.*

Causarum matrimonialium, & criminalium cognitio, & approbatio Confessariorum, & cura animarum ad Episcopum spectat, donec per alium prætendentem præbetur immemorabilis, & quod sit nullius. S. Congr. Conc. *in Nullius, seu Conuersana, 26. Iun. & 20. Augusti 1627.*

Causa nullitatis professionis ex decreto Conc. *cap. 9. sess. 25. de Regul. coram Episcopo & superiore Regulari cognosci debet, & intra triennium terminari, adeò vt si terminata non fuerit, liberum sit parti iudices superiores adire, vigore c. 20. sess. 24. in princ. S. Congr. Conc. sub die 4. Decembr. 1597. teste Armenid. in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 40. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 81. num. 8.*

Causæ matrimoniales, & criminales ex decreto Conc. *sess. 24. c. 20. vers. ad hæc, Decanis, Archidiaconis, & aliis inferioribus ademptæ, Episcopique tantum examini, ac iurisdictioni relinquendæ, Sede Episcopali vacante à Capitulo cognosci, & definiri possunt. S. Congr. Conc. 30. Maij 1602.*

Causæ beneficiales quando litteræ sub plumbo expeditæ reperiuntur, & de litterarum Apost. intellectu tractatur, etiam in prima instantia per Signaturam iustitiæ in Curia committuntur, ea ratione quia iudicare de viribus litterarum Apost. ad Romanæ Curia iudices, & in specie S. Rotæ Auditorio in ipsis versato, & non ad alios inferiores pertinet. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. p. 6. c. 3. num. 8.*

Causa, quæ indiget probationibus iuridicis, & manu Regia expediri non potest, à Congregatione ad Rotam remittitur. S. Congr. Rit. *in Hispanen. 11. Decembr. 1604.*

Causæ secundum canones probatæ, & processus instructus secundum stylum requiritur in eiectione professorum. Urbanus VIII. post *const. 26. in decreto de apostatis, & eiectionis, §. 6. sub die 22. Septembr. 1624.*

Causas matrimoniales, & criminales cognoscere, licentias concionandi concedere, ac Sacerdotes ad confessiones audiendas approbare, spectat ad Episcopum, etiam in Abbatibus exemptis, donec per tres sententiâs cõformes, vel vnicam, quæ in rem iudicatâ transierit, Abbatiam

Abbatiam præfatam, ac loca illi subiecta, seu ab ea dependentia nullius diœcesis esse constiterit. S. Congr. Concil. in *Theatina Abbatia S. Ioannis in Venere*, 11. Septembris 1621.

Causæ profanæ vertentes coram iudice ecclesiastico non comprehenduntur sub decreto Conc. *sess. 24. de reform. cap. 20.* S. Congreg. Conc. teste Rot. in *Leodien. Dominij de Stenordia*, 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, reprobata *decis. 106. in princ. p. 4. diuersi.* in qua dictum fuerat Concilium citato loco habere etiam locum in profanis.

Causas pendentes inter Capitulares exemptos coram Vicario foraneo cum Adiunctis à Capitulo deputatis, non potest Episcopus auocare vt cognoscat solus, sed bene cum Adiunctis. S. Congreg. Conc. in *Burgen.* 18. Septembris 1627.

Causa damnorum datorum per clericos, & ecclesiasticos, seu per eorum animalia, necnon per familiares ministros, & colonos Episcoporum, & mensæ Episcopalis etiam laicos, seu eorum animalia in bonis quibuscumque tam Ecclesiarum, & personarum ecclesiasticarum, quàm etiam laicorum, spectat ad curiam Episcopalem priuatiuè. Si verò laici eorundem ministri, & animalia damnificent bona Ecclesiarum, & personarum ecclesiasticarum, Curia Episcopalis procedere potest tanquam in causis mixti fori. At quando coloni, & ministri Ecclesiarum, clericorum, & ecclesiasticorum cum animalibus propriis bona laicorum damnificant, cognitio tam quoad bona, quàm quoad personas laicorum, & eorum animalia spectat ad iudicem laicum priuatiuè, sed si cum animalibus ecclesiasticorum, vel Ecclesiarum, quoad personas spectat ad laicum, quo verò ad animalia spectat ad curiam ecclesiasticam. S. Congreg. Card. controuersis iurisdictionalibus præposita in *vna Terracinen.* teste Aldan. in *compendio canonic. resolut. lib. 2. tit. 1. num. 70.*

Celebrans, Celebrare.

CELEBRANS tantùm absente Episcopo triplici ductu thurificandus est, Archidiaconus verò, siue Archipresbyter, & cæteri Canonici duplici ductu. S. Congr. Rit. in *Patauina plebis sacci*, 9. Maij 1606.

Celebrans solemniter coram Episcopo debet expectare benedictionem

nem Episcopi antequam discedat ab Altari. S. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 13. Martij 1608.

Celebrans Missas, vel confessiones audiens non ordinatus ad Presbyteratum, licet sit minor 25. annis, maior 20. traditur curiæ seculari puniendus, quantumvis exemptus. Urbanus VIII. *constit.* 79. *incip. Apostolatus*, 23. Martij 1628.

Celebrandæ Missæ qui percipit eleemosynam, si alteri committit, debet illam integram dare. Urbanus VIII. *post const.* 43. in *decretis de celebratione Missarum*, *declar.* 10. & 16. *sub die* 21. Iunij 1625.

Celebrare Missam qui potest per alium, ut Rector, satis est quod celebranti det congruam eleemosynam, nisi in fundatione aliter sit cautum, *ibidem declar.* 8.

Vide in verbo *Missæ*.

Celebrari non potest super Altare à quo furtim non amota nec fracta mensa subtractæ fuerunt Reliquiæ à militibus, nisi Altare de nouo consecretur. S. Congr. Rit. in *Nullius*, 5. Martij 1633.

Cellæ.

CELLAS separatas nullus Religiosorum etiam superior potest habere, sed quisque vnica cæteris coniuncta nudis parietibus, lecto, & mensa humili, vniformique supellectili contentati, nisi ex necessitate officij de licentia superioris. Clemens VIII. in decretis pro Reformatione Regularium *incip. Nullus omnino*. §. 26. *sub die* 25. Iunij 1599. in *tom. 4. Bullarij pag.* 272.

Cellas omnes referare potest superior Religiosorum cum sibi videbitur clauē ad hoc fabricatā, & propterea nullus cellam etiam noctu ita claudat quin semper à superiore possit aperire, *ibidem* §. 24.

Cellas Fratrum Minorum de Obseruantia singulis mensibus visitent Guardiani sub pœna suspensionis à suis officiis, indèque auferant quicquid perfectæ, & Franciscanæ repugnat paupertati. Urbanus VIII. *post const.* 49. in illa quæ approbat statuta generalia edita in Capitulo generali *de anno* 1625. *incip. In supremo*, *sub tit. de Cismon-tana familia*, *die* 20. Nouembris 1625.

Cellarum vacatio quotiescunque occurrerit per Monialium obitum, aut quemcunque alium casum, fieri debet illarum distributio alijs professione anterioribus Monialibus. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Modenen.* 10. Aprilis 1615.

Census.

CENSUS creari non potest nisi super re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, & de sui natura fructifera, & constituitur in pecunia numerata, præsentibus Notario, ac testibus, & in eo creando apponi non possunt conditiones obligantes ad casum fortuitum eum, qui aliàs non tenetur, nec aliquod pactum aufere-
rens facultatem alienandi rem censui suppositam. Pius V. const. 79. incip. Cum onus, 14. Kal. Februarij 1569.

Census creari, vel augeri non potest de fructibus, & perit re tota per-
cunte, & si pars rei pereat, pro parte minuitur, ibidem.

Cereus.

CEREI, intorstitia, & candelæ, quæ per viam deferuntur circa cadauera in quibuscunque priuatis Ecclesiis, diuidenda sunt pro æquali portione inter ipsos Parochos, & ministros aliarum Ecclesiarum quaruncunque, etiam Regularium, & Nationalium, seu aliàs priuilegiatarum, & propterea quando huiusmodi intorstitia, seu candelæ in præfatis Ecclesiis pro celebrandis diuinis Officiis præsentì corpore accenduntur, finito Officio extinguen-
da, & cuique medietas consignanda est. Congreg. RR. DD. Præfectorum Vrbis, S. D. N. Urbano VIII. approbante sub die 21. Martij 1629.

Cereorum, seu intorstitorum Confraternitatum secularium funera associantium quarta funeralis Parocho minimè debetur. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Firmana, 5. Martij 1616.*

Cereus Paschalis regulariter accenditur ad Missam, & Vesperas solemnes in tribus diebus Paschæ, sabbati in Albis, & in Dominicis diebus vsque ad festum Ascensionis D. N. Iesu Christi, quo die cantato Euangelio extinguitur. Ad matutinum, & in aliis diebus, & festiuitatibus etiam solemniter celebratis non accenditur, nisi adsit consuetudo quòd durante tempore Paschali accendatur, quæ seruanda esset. S. Congr. Rit. *in Placentina, 19. Maij 1607. dub. 13.*

Charitativum subsidium.

CHARITATIVI subsidij ad solutionem non tenentur, neque compelli possunt Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, siue eorum vicarij in Parochialibus Religioni prædictæ vnitis. S. Congr. Conc. in *Augustana*, 4. Decembris 1630.

Chrisma.

CHRISMATIS tantum conferendi causa ad loca suæ diocesis accedente Episcopo laici, vel Ecclesiarum Rectores ad illius impensas non tenentur. S. Congr. Conc. teste Armend. in *addit. ad leges Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. in declar. num. 77.*

Chrisma quotannis confici debet ab Episcopo, & per suam diocesim distribui, quo consecrato cremantur vetera, & adhibetur novum, in casu autem necessitatis possunt etiam adhiberi vetera. S. Congr. Rit. in *Septem. 7. Decembris 1601.*

S. Christophorus.

SCHRISTOPHORI Officium pro oppido Rondæ Malaciten. diocesis conceditur à S. Congreg. Rit. in *Malaciten. 17. Maij 1600.*

Chorus.

CHORVS Canonorum si commodè fieri potest, debet reduci ad formam libri Cæremonialis. S. Congr. Rit. in *Granaten. 9. Maij 1606.*

Chori regimen ad Cantorem pertinet, in quo nec Archipresbyter, nec alius quispiam debet se intromittere. S. Congr. Rit. in *Tarentina Cryptaliarum, 3. Septembris 1605.*

Chori præfectus non potest creari ab Episcopo quando id munus ad primam Dignitatem pertinet, sine licentia Apost. etiam quod chorus non rectè gubernatur. S. Congr. Rit. in *Cephaluden. 4. Julij 1615.*

Chorus

Chorus vniuersus ad Primam, & Completorium debet replicare *Misereatur, & Confiteor*. S. Congr. Rit. in *Placentina*, 19. Maij 1607. dub. 16.

Chori à seruitio nullus Regularis omnino prætextu cuiuscunque priuilegij, vel superioritatis, etiam generalatus, censetur immunis, nisi pro tempore quo quis in proprij officij munere fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem & Prædicatoribus superiores iis tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possunt. Clemens VIII. in decretis pro reformatione Regularium, incip. *Nullus*, 25. Iun. 1599. tom. 4. Bullarij, pag. 270.

Choro recitare tenentur Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt, Officia defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales in diebus assignatis in rubricis dicti Breuiarij. S. Congr. Rit. in *Pacen. de mense Ianuar.* 1606. cuius memini *intraff. de Canon. cap. 34. num. 4.*

Choro recitandum est Officium paruum B. Virginis tempore Paschali sine addito *Alleluia*. S. Congreg. Rituum *sub die 28. Martij* 1626.

Choro Officium dato signo inchoandum est, non expectato Vicario. Ead. S. Congr. in *Neritonien.* 2. Februar. 1606. Et non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum. Eadem S. Congr. in *Tarentina Cryptaliarum*, 3. Septembris 1605. ad 5. dub.

Ciminiarcha.

CIMINIARCHA Metropolis Neapolitanæ dum celebrationibus Officiorum, processionibus, &c. absque Canonicis interuenit, potest baculum ornatum in manibus in signum superioritatis, & regiminis deferre. S. Congreg. Rit. in *Neapolitana*, 19. Ianuar. 1619.

Cineres.

CINERES, qui super capita fidelium imponuntur prima die Quadragesimæ, debent esse aridi, & non madefacti in modum luti. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* 23. Maij 1603.

Cueteris Episcopo ministrare feria quinta Cinerum non ad primam Dignitatem, sed ad Canonicum ea die celebrantem pertinet. S. Congreg. Rit. in *Brixien.* 28. *May* 1616.

Circulus.

CIRCVLVM in Missa solemni ante Episcopum ad Hymnum Angelicum, Credo, Sanctus, &c. facere debent Dignitates, & Canonici, & non alij, etiam Vicarius generalis. S. Congr. Rit. in *Maceraten.* 28. *Septembris* 1630.

Circuli denotant membrorum vnionem, & ideo Canonici ad illos non debent accedere cum Episcopo coadiutore, quia ille non est caput. S. Congr. Rit. nomine Cardinalium Paleotti, & Veronen. sub die 31. *Iannarij* 1561. in responsione ad quintum, testibus Prosp. de Augustino in addit. ad *Quaran. in sum. Bullarij*, verbo *Archiepiscopi auctoritas*, auctor. 13. num. 12. in fine, Piassec. in *praxi Episcop.* part. 1. cap. 1. num. 10. Campan. in *diuersor. iuris Canonici*, rub. 7. cap. 6. num. 107.

Cistercienses Monachi.

CISTERCIENSIVM Ordo fuit institutus à D. Ruberto, & à D. Bernardo illustratus, & temporis interuallo valde propagatus. Sixtus V. *constit.* 34. *incip. Pontifex*, 17. *May* 1586.

Cisterciensium reformationem & statuta edixit Benedictus XII. *constit.* 3. *incip. Fulgens*, 4. *Id. Jul.* 1335.

Cistercienses regulam S. Benedicti obseruant. Eugenius III. *const.* 2. *incip. Sacrosancta*, *Kalend. Augusti* 1152.

Cistercienses sunt exempti à iurisdictione ordinariorum, & solutione quoruncunque onerum, etiam charitativorum. Innocentius VIII. *constit.* 9. *incip. Romani*, 3. *Kalend. Septembris* 1486.

Cistercienses ad alium quàm Carthusianorum Ordinem transire prohibentur. Eugenius IV. *const.* 16. *incip. Regularem*, 16. *Kal. Mart.* 1439.

Cisterciensium monasteria mulieres ingredi prohibuit, & taliis ac impositionibus grauari non posse, statuit Gregorius IX. *const.* 7. *incip. Quia*, 10. *Kal. Februar.* 1234.

Cistercienses succedunt in bonis suorum Monachorum, non tamen feuda

feudalibus. Innocentius I V. *const. 4. incip. Deuotionis*, 11. Kal. *No-*
nembris 1246.

Cisterciensis Ordinis Monachi Abbatix Claræ rumbæ, in qua viget
Regularis obseruantia, necnon bona, & subditi eiusdem monaste-
rij gaudent priuilegiis sui Ordinis, non obstante quòd modernus
dicti monasterij Abbas non sit Religiosus, sed perpetuus Com-
mendatarius, quia Monachorum non est immutatus status. S. Con-
greg. Conc. *sub die 8. Maij* 1627.

Cistercienses reformati.

CISTERCIENSIVM Monachorum reformationem ad B. Ma-
rix Fulien. congregationem transformauit Sixtus V. *const. 32.*
incip. Religiosos, 5. *Maij* 1588.

Cistercienses reformati gaudent priuilegiis Monachorum Cister-
censium non reformatorum: Sixtus V. *const. 70. incip. Super specula*,
Id. Nouembris 1587.

Cistercienses reformati exempti sunt ab omni Monachorum Cister-
censium non reformatorum superioritate, & non tenentur ad illo-
rum instituta. Clem. VIII. *const. 12. incip. Pastoralis*, 4. *Septemb.* 1592.

Cistercienses reformati præcedunt omnibus Fratribus Mendicanti-
bus. Clemens VIII. *const. 56. incip. Regis. Non. Februar.* 1599.

Cistercienses reformati ad aliam Religionem transeuntes, ad eam
nequaquam redire possunt. Clemens VIII. *constit. 107. incip. Pro*
nostro, 17. *Mart.* 1604.

Cistercienses reformati gaudent priuilegiis quoruncunque Mona-
chorum, ac Ordinum Mendicantium, & non possunt coram aliis
quàm Congregationis iudicibus vocari. Paulus V. *const. 23. incip.*
Dinina, 5. *Id. Iul.* 1606.

Cisterciensibus reformatis in Vrbe opus Agnus Dei in cera signandi
perpetuò demandauit Paulus V. *constit. 43. incip. Romanum*, 28.
Mart. 1608.

Cistercienses reformati de sola ordinariorum licentia noua mona-
stera construere possunt. Paulus V. *const. 51. incip. Ministerio*, 14.
Augusti 1608. Sed huiusmodi licentias, quæ nondum effectum
sunt sortitæ, renouauit Vrbanus VIII *constit. 25. incip. Romanus*
Pont. 28. *Augusti* 1624.

Cisterciensis Abbas, vide in verbo *Abbas Cisterciensis*.

Citatio.

CITATIONES curiæ Episcopalis per satellites minimè exequi debent, sed per baiulum probæ viræ, ac per Episcopum eligendus. S. Congr. Episcop. & Regul. in ciuitatis Castellæ, 14. Aprilis 1615.

S. Clara.

S. CLARAM de Affisio Virginum catalogo ascripsit, & diem festum 12. Augusti celebrari iussit Alexander I V. *constit. 3. incip. Clara, 6. Kal. Octobris 1255.* Regulam ei à sancto Francisco traditam approbauit idem Alexander I V. *constit. 4. incip. Benigna, 4. Kal. Nouembr. 1255.*

B. Claræ de Monte Falco Officium, & Missa de communi Virginum, cum oratione propria in Missali, concessit Monialibus Ordinis Eremitarum S. Augustini, Vrbanus VIII. *constit. 23. incip. Domini nostri. §. 2. sub die 14. Augusti 1624.*

Clauis.

CLAVIS custodiæ sanctissimi Sacramenti Monialibus non debet committi, sed penes eum Sacerdotem semper esse debet, ad quem spectat illud administrandi cura. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Vallisoletana, 12. Ianuar. 1604.

Clauis custodiæ sanctissimi Sacramenti feria quinta in Cæna Domini vnica debet esse retinenda per Sacerdotem in crastinum celebraturum, & nullo modo apud personas laicas, & seculares cuiuscunque status, gradus, & conditionis existant, non obstante consuetudine contraria, & hoc in omnibus Ecclesiis tam secularibus, quàm Regularibus, quouis modo à iurisdictione ordinariorum exemptis. S. Congreg. Rit. in Caurien. 15. Decembr. 1632.

Clauem omnium cellarum Religiosorum superior in quolibet Conueniu habere debet, vt possit aperire, & visitare ad libitum. Clemens VIII. in decretis pro reformatione Regularium, incip. Nullus omnino. §. 24. sub die 25. Iun. 1599. in tom. 4. Bullarij, pag. 272.

Claustra.

Claustra.

CLAUSTRA ac monasteria quorumcunque Ordinum Regularium ingredientibus mulieres excommunicationem incurunt. Pius V. *constit. 20. incip. Regularium, 24. Octobris 1566.*

Claustra violentium poenas incurunt mulieres ingredientes monasteria Monialium, etiam cum licentia, nisi interuenerit earundem consensus expressus capitulariter, & per secreta suffragia. Verbanas VII. *const. 29. incip. Sacrosanctum, 27. Octobris 1624.*

Clausuales.

CLAUSTRALIBUS non licet transire ad non claustrales, ut sunt Militares, & Hospitalarii, per licentias, quae conceduntur claustralibus ingrediendi quamlibet Religionem. S. Congr. Conc. teste Quarant. in sum. Bullarii, verbo monasteria, & conuentus, vers. quoad transitus.

Clausura.

CLAUSURAM seruare Moniales tacite, vel expresse Religionem professas voluit, & clausuram seruare nolentes recipi in quibuscunque monasteriis prohibuit Pius V. *constit. 8. incip. Circa pastoralis, 4. Kalend. Iunii 1566.*

Clausuram Sanctimonialium violatam restitui procurare tenentur Episcopi, & inuiolatam seruari, contraditores puniendo, & delinquentes circa clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum, aut personarum intra septa degentium, seu illorum bonorum administrationem nulla exemptione tueri possunt quominus ab Episcopo coërceantur. Gregorius XV. *constit. 18. incip. Inscrutabili, Non. Februarij 1622.*

Clausuram nemo Regularium exit nisi cum socio, & licentia ex causa singulis vicibus, ac benedictione superioris, qui non concedit nisi probata causa iniuncto socio non petito, neque saepe eodem, post tregressum vadit pro benedictione ad superiorem, qui actum petquirat. Clemens VIII. in decretis pro reformatione Regularium.

rium, incip. Nullus. §. 19. & 21. sub die 25. Iunii 1599. tom. 4. Bullarij pag. 270.

Clausuram Monialium ingredi potest sine socio sacramenta Pœnitentiæ, sanctissimæ Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis ministraturus. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 13. Septembris 1583.*

Clausuram Monialium non ingreditur Episcopus in exploratione voluntatis nouitiæ, vel alio simili actu, sed stare debet ante fenestellam cancellorum, examinando mentem ipsius puellæ. S. Congreg. Concil. teste Campan. *in diuers. iuris canon. rubric. 12. cap. 16. num. 15. quem refero de officio & potestate Episcopi p. 3. alleg. 100. n. 6. in fine.*

Clausuræ Monialium Regularibus subiectarum in visitatione possunt ordinarij eas interrogare & examinare super his, quæ ad dictam clausuram spectant. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Mediolanen. de anno 1581.*

Clausura an seruetur potest videre Episcopus non solum in monasteriis sibi subiectis, sed etiam in monasteriis Monialium, quæ Regularibus subduntur, & non possunt ab ipsis Regularibus impediri quominus ad hunc effectum ea visitet, quoties id expedire iudicauerit. S. Congreg. Concil. testibus Galet. *in margarita casuum conscient. verbo clausura* 1. Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo Moniales* §. 4. & §. 8. num. 4. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 17. l. 7. de Episcopis* num. 44. quos refero *de officio, & potestate Episcopi* p. 3. alleg. 102. num. 7.

Clausuram Monialium exemptarum potest Episcopus visitare toties quoties voluerit, etiam sine præsentia suorum superiorum. S. Congr. Conc. *in Vercellen. 22. Aprilis 1617.*

Clausuram ingredi non licet superiori, aut Episcopo, seu Ordinis Generali prætextu dandi habitum nouitiabus, vel recipiendi ad professionem, aut occasione benedicendi, vel consecrandi Abbatissas, ac solemniter velum concedendi, vbi solitum est eas benedicere, nec etiam prætextu interueniendi electioni Abbatissæ, vel Priorissæ, aut examinandi Moniales particulares, cum hæc ad monasterij crates peragi valeant. S. Congr. Episcop. & Regul. *13. Septembris 1583. & in Syracusanâ, 16. Octobris 1600.*

Vide in verbo *Monialis.*

Clericus I.

CLERICIS in studio Vrbs leges audire concessit Leo X. *const. 4. incip. Dum suauissimos, 9. Nouembris 1513.*

Clerici in studiis generalibus Theologiæ, & sacris Canonibus studere debent. Leo X. *const. 5. incip. Apostolici, 14. Kal. Ianuarij 1513.*

Clericorum bona ex illicita negotiatione acquisita faciunt spoliū, & ad Cameram Apost. spectant. Pius I V. *const. 19. incip. Decens, Non. Nouembris 1560.*

Clericos ob crimen hæresis perpetuò immurandos degradari iussit Alexander I V. *constit. 12. incip. Quod super, 5. Kal. Octobris 1258.*

Clericis extra residentiā suorum beneficiorum permanentibus non suffragatur facultas testandi eis concessa vigore seruitiorum Sedi Apostol. præstitorum. Pius I V. *constit. 91. incip. In suprema, 7. Kalend. Decembris 1564.*

Clerici crimen nefandum committentes Curia seculari traduntur. Pius V. *const. 72. incip. Horrendum, 3. Kal. Septembris 1568.*

Clericorum suppellectilia non veniunt appellatione spoliū. Pius V. *const. 42. incip. Romani, 3. Kal. Septembris 1567.*

Clericos beneficia possidentes cum habitu, & Tonsura clericali incedere iussit Sixtus V. *constit. 92. incip. Cum sacrosanctam, 5. Id. Ianuarij 1589.*

Clerici parati ratione paramentorum thurificandi sunt ante beneficiatos. S. Congreg. Rit. *in Lauretan. 10. Iunij 1602.*

Clerici qui non tenentur recitare Officiū in choro, licet sint adscripti seruitio Ecclesiæ, & quicunque alij Clerici seculares, vel Regulares in ciuitate, vel diocesi commorantes, non tenentur recitare Officia propria Sanctorum illius Ecclesiæ, vel quæ de consuetudine in eadem Ecclesia recitantur in choro. S. Congreg. Rit. *in Salernitana, 30. Augusti 1602.*

Clerici, & alij de gremio Ecclesiæ tenentur recitare Officiū prout recitatur in choro. S. Congr. Rit. *in eadem Salernitana.*

Clerici, seu pueri seruitio chori, seu Sacristiæ adscripti, debent habere primam Tonsuram, si per ætatem ad id sint capaces. S. Congr. Rit. *in Egitanien. 23. Nouembris 1602.*

Clerici & beneficiati, qui recusant facere munia eis conuenientia, possunt cogi ab ordinario ad ea facienda. S. Congr. Rit. *in Lucerna, 10. Aprilis 1604.*

Clerici

Clerici non sunt grauandi vltra solitum vt parent suis sumptibus ceram deferendam in processione sanctissimi Sacramenti. S. Congreg. Rit. in *Neritonem*. 4. Martij 1606.

Clerici adscripti seruitio Ecclesiæ cathedralis in processionibus, & funeribus debent incedere sub Cruce Ecclesiæ cathedralis, & non sub Cruce Collegiatæ. S. Congreg. Rit. in *Maceraten*. 27. Septembris 1608. & 21. Martij 1609.

Clerici seminarij non sunt de corpore Ecclesiæ cathedralis, licet in ea seruiant. S. Congr. Rit. in *Capuana*, 1. Septembris 1607.

Clerici seminarij debent in primo loco incedere in processionibus ante vniuersum clerum, nec ire cum Clero Ecclesiæ cathedralis, sed relinquere locum digniorem Curatis, & Canonicis, ac Clero Ecclesiæ collegiatæ. Ead. S. Congreg. in *d. Capuana*, & in *Fundana*. 20. Decembris 1601.

Clerici possunt supplere in Vesperis vices Capellanorum, & in tali casu tanquam Capellani, & beneficiati reputandi sunt, & non tanquam simplices clerici. S. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 15. Mart. 1608. dub. 8.

Clerici in minoribus non sunt assumendi ad cantandam Epistolam, & Euangelium, etiamsi sit penuria Diaconorum, & Subdiaconorum, non obstante consuetudine. S. Congr. Rit. in *Gerunden*. 21. Augusti 1601.

Clerici, & Presbyteri non tenentur associare Archipresbyterum, nec aliqua obsequia ei præstare, quæ soli Episcopo à Canonicis præstantur, non obstante consuetudine. S. Congreg. Rit. in *Baren*. 4. Iulij 1615.

Clericis Græcis, qui in Ecclesia, quæ ritum Latinum suscepit, dignitatem habent, conceditur licentia recitandi Officium ritu Latino. S. Congr. Rit. in *Altamuren*. Nullius, 29. Ianuarij 1605.

Clericus pupillus habens causam in prima instantia coram Episcopo Suffraganeo, vel alio Inferiore, potest istorum forum declinare, & eligere forum in Romana Curia, non Metropolitanæ, ex dispositione l. vnic. C. quando Imper. inter pupil. & vid. non obstante cap. 20. sess. 24. de reformat. S. Congregat. Concil. in *Baren*. 1. Aprilis 1628.

Clerici quamuis senes possunt per Episcopum compelli ad remouendas famulas. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Senogallien*. 15. Februar. 1619. & in *Ferrarien*. 3. Iunij eiusdem anni.

Clerici concubinarij notorij sunt etiam hodie ipso iure à diuinis suspensi,

suspensi, prout in veteri iure sunt. S. Congreg. Conc. teste Garc. de benef. p. 7. cap. 14. num. 11. & 35.

Clericus in minoribus constitutus Ecclesiæ desertuens, non tamen ex mandato Episcopi, habitum, & Tonsuram deferens, gaudet privilegio fori. S. Congr. Conc. in *Valentin.* 29. Jun. 1628.

Clerici in minoribus Ordinibus constituti recusantes frequentare scholas, & Ecclesiam, ita ut esset probabilis spes profectus, non potest privilegio fori priuari. S. Congreg. Concil. in *Materanen.* 2. Augusti 1631.

Clericos seculares exemptos ab Episcopo, & alteri inferiori ordinario seculari intra dioccesim esistenti subditos, non potest ex decreto Conc. cap. 4. sess. 24. Episcopus corrigere, & punire. S. Congr. Concil. sub die 27. Jun. 1596.

Clericus Ultramontanus absque litteris dimissoriis ordinarij ab Episcopo Italiæ ad Ordines promotus, non potest ab eodem ordinario absolui. S. Congr. Concil. sub die 1. Septembr. 1623.

Clericum Ultramontanum nullus Episcopus Italiæ potest ordinare sine dimissoriis Episcopi originis, vel beneficij, seu Papæ, & alijs ordinati remanent suspensi indispensabiliter, & ordinantes etiam puniuntur. Urbanus VIII. *constit.* 28. incip. *Secretis*, 11. Septembr. 1624. Illum quoque nullus Italus ordinare potest sine dimissoriis suorum ordinario- rum à Nuncijs, seu Collectoribus Apost. approbatis, subscriptioneque à Vicario Urbis munitis, aliter promouentes, & promoti puniuntur. *Ibidem.*

Clerici non possunt patrocinari, sed domi absque salario scribere valent. S. Congr. Conc. sub die 20. Jul. 1619.

Clerici Abbatum nullius diocesis tenentur accedere ad Synodum illius Episcopi, qui tanquam vicinior potest eos visitare. S. Congr. Concil. teste Sellio in *selectis canon.* cap. 17. n. 8.

Clericis absque metu illicitæ negotiationis agros beneficiorum & bonorum patrimonialium laicorum opera colere, & pro cultura vsu boues, & alia animalia emere, illorumque fœtus iusto pretio, & honesta ratione vendere, & si habuerint in propriis bonis quercus & castaneas, suas emere, eosque alere pro sua & familiæ sustentatione, dummodo tamen in emendis, alendis, distrahendisque nihil sordidum, aut indecens Ordini clericali exquantur. Item eis licet folia arborum in propriis bonis existentium alicui laico concedere, eo pacto adiecto ut lucrum ex bombycibus inter utrumque diuidatur, & pariter eisdem licet earundem

Clerici de bonis patrimonialibus non tenentur ad ratam pro impositionibus Cameralibus. S. Congr. *de bono regimine*, 4. *Februar.* 1609.

Clerici non tenentur soluere onera imposita per Communitatem super eorum bonis patrimonialibus, & domibus ubi habitant, etiam quod per prius soluerint. S. Congr. *Immunitatis sub die 7. Decembris* 1632.

Clericus effectus post delictum commissum non punitur quoad personam nisi à iudice ecclesiastico. S. Congr. *Immunitatis sub die 7. Decembris* 1632.

Clericus adscriptus seruitio alicuius Ecclesiae non potest abesse inconsulto Episcopo. S. Congr. Concil. *in Terracinen.* 19. *Februarii* 1628.

Clericus si ducat uxorem, & illa mortua habitum reassumat, gaudet priuilegio *cap. Odoardus, de solut.* S. Congr. Concil. 17. *Martij* 1619.

Clericus non obtinens beneficium non tenetur ad processiones accedere. S. Congr. Conc. *sub die 16. Septembris* 1619. & *in Messanen.* 7. *Februar.* 1632.

Clerici qui post delicta patrata ad Ecclesias confugiunt, beneficio immunitatis extra casus in Bulla Gregorij XIV. comprehensos gaudere debent. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Tropien.* 24. *Ianuar.* 1617.

Clerici in causis ciuilibus in foro seculari examinari possunt, sed iuramentum prius praestatur in tribunali Episcopi. S. Congr. Episc. & Regul. 14. *Aprilis* 1615.

Clerici possunt ciuilitate denuntiare, aut querelare in officio damni dati occasione damnorum datorum in suis praediis, iuramentum tamen detur in foro ecclesiastico. *Ibid.*

Clericus non debet se subdere examini coram iudice laico ubi timetur posse indirectè oriri criminalitatem. S. Congr. Episcop. & Regul. 19. *Iul.* 1619.

Clerici post delicta patrata confugientes ad Ecclesiam non possunt inde extrahi praeterquam in casibus degradatione dignis, si fiat secus, restituantur. S. Congreg. Episcop. & Regular. 17. *Augusti* 1618.

Clerici non tenentur ad solutionem onerum impositorum pro Physico, Chirurgo, & Ludimagistro. Eadem S. Congreg. 2. *Augusti* 1619.

Clerici cultores agrorum suorum, seu conductores agrorum ecclesiasticorum, non debent molestari titulo negotiationis illicitæ. Ead. S. Congr. 19. *Januar.* 1693.

Clerici, qui ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gestare non valent, constitutione Sixti V. de habitu, & Tonsura non comprehenduntur. S. Congregat. Concil. testibus citaris per me *de offic. & potest. Episcopi*, p. 2. alleg. 9. num. 16.

Clericus, qui in habitu, & Tonsura se immiscet enormitatibus, & pluribus vicibus, censetur absque monitione renuntiasse privilegio clericali, secus si in habitu laicali hæc perpetrasset, quia tunc requiritur monitio. S. Congreg. Concil. in *Motulen.* 1. *Februarij* 1620.

Clerici seculares alicuius Ecclesiæ in fundatione illius exempti à iurisdictione ordinarij, intra cuius dioccesim existunt, possunt ab eodem ordinario compelli accedere ad publicas processiones, ex decreto Concil. cap. 13. & 18. sess. 25. de *Regular.* S. Congr. Concil. 21. *Mart.* 1602.

Clericus reservatarius pensionis annuæ scutorum 200. super Ecclesia, quam ipse nunquam obrinuit, potest transferre medietatem ad fauorem sui filij illegitimi. S. Congr. Conc. 15. *Septembris* 1629. & in *Zamoren.* 9. *Novembr.* 1619.

Clericis absentibus, qui Ecclesiis necessitatem habentibus subuenire, aut utilitatem aliquam afferre non possunt, dimissorias concedere valet Episcopus, ut ad patrimonij, vel pensionis ecclesiasticæ titulum ordinentur. S. Congreg. Conc. teste *Garc. de benefic.* p. 2. cap. 5. n. 76.

Clericus incedens in habitu, & Tonsura descriptus in catalogo Clericorum, qui in Synodo diocesana obedientiam præstitit ordinario, & per paucas vices in choro, & in processionibus interfuit, attentis circumstantiis gaudere debet privilegio fori, quamvis alicui Ecclesiæ de mandato Episcopi non inferuiat, vel beneficium ecclesiasticum non habeat. S. Congr. Concil. in *Nullius*, 18. *Martij* 1628.

Clericus si ordinatus ante legitimam ætatem peruenit iam ad ætatem legitimam, potest cum illo Episcopus dispensare tam super irregularitate, quam super suspensione, ex delicto occulto tamen proveniente, quia se fecit promoueri non in ætate legitima; si verò nondum ad ætatem legitimam peruenerit Clericus, Episcopus non potest, sed petenda est absolutio à Sede Apost. S. Congreg. Concil.

Concil. teste *Garc. de benefic. part. 2. cap. 5. num. 51.*

Clerici omnes diœcesani quantumvis exempti etiam beneficia simplicia in diœcesi obtinentes, vel officia, putà si deseruiant pro capellano, etiam in Ecclesiis exemptis, possunt per Episcopum compelli ad processiones accedere. S. Congreg. Concil. testibus Aloyf. Ricc. in *praxi rerum fori eccles. resol. 308. num. 3.* Salgado de *proiect. regia tom. 1. p. 2. cap. 9. num. 107.*

Clerici in minoribus licèt forum iudicis secularis, seu laici declinare non possint, ex decreto Conc. *sess. 23. cap. 6. de reformat.* tamen illud non obstat Episcopo quominus iure suo in huiusmodi clericos delinquentes si adhuc clerici permanserint, possit animaduertere. S. Congr. Conc. teste *Garc. de benefic. part. 2. cap. 2. num. 16.* qui declarat *num. 18.*

Clericus nullus secularis, seu Regularis non professus ad sacros Ordines promoueri debet sine sufficienti titulo, ex Bulla Pij V. *sub dat. pridie Id. Octobris anno 3.* S. Congr. Conc. teste *Garc. d. cap. 2. num. 11.*

Clericus ex sua diœcesi ad aliam veniens, & ibidem nonnulla graua delicta committens, potest puniri ab Episcopo loci delicti absque interuentu sui Episcopi, stante *cap. 8. sess. 14.* quia illud loquitur de non subditis, sed ratione delicti efficitur subditus, *auth. qua in prouincia C. ubi de crimine agi oporteat, cap. postulasti, cap. vlt. de foro compet.* S. Congreg. Concil. in *Æsina*, teste Sell. in *selectis cap. 21. num. 8.*

Clericus ab alieno Episcopo sine litteris dimissoriis sui ordinarij ordinatus, & ministrans efficitur irregularis. Absoluere autem à suspensione eos, qui nullius diœcesis existentes sine litteris dimissoriis ordinati fuerunt, spectat ad Episcopum, ad quem ex Concilio pertinebat illas dimissorias concedere. S. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addis. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 60. & 61. in princ.*

Clerici qui sunt nullius diœcesis, non comprehenduntur sub decreto Conc. *sess. 25. de Regular. cap. 13. vers. exempti autem omnes.* S. Congreg. Conc. testibus Armendar. in *addis. ad recop. legum Nauarra lib. 2. tit. 14. l. 24. §. 31. de processionib. num. 10.* Salgado de *proiect. Reg. tom. 1. p. 2. cap. 9. num. 105.*

Clerici degentes extra ciuitatem in locis in quibus habent plebem, non comprehenduntur decreto Conc. *sess. 25. de Regul. cap. 13. vers. exempti omnes*, quia cum illa plebe debent facere processionem.

S. Congr. Conc. testibus Campan. *in diuersis Canon. vnbr. 12. cap. 3. num. 117. Salgado d. cap. 9. num. 106.*

Clerici coniugati præditi qualitatibus requisitis tam constitutione Bonifacij VIII. quæ incip. *Clerici*, quàm decreto Conc. cap. 6. *sess. 23. de reformat.* non gaudent priuilegio fori in ciuilibus, nisi vbi de crimine etiam ciuilitè ageretur, sed illi ob tales causas ciuiles à crimine non descendentes non possunt à iudicibus laicis in carcerem coniici, aut personaliter distringi. S. Congr. Conc. 13. *Februarij 1610.*

Clerici coniugati gaudent priuilegio fori etiam in ciuilibus, præsertim in Regno Neapolitano, in quo adest consuetudo. S. Congreg. *Immunitatis*, 27. *Februarij 1630.* Idem non incedentes in habitu, nec inseruientes diuinis, non gaudent priuilegio fori. Ead. S. Congreg. 2. *Augusti 1619.*

Clerici qui de iure possunt esse tutores, possunt negotiare res pupilli, non tamen causa turpis lucri. S. Congr. Conc. 23. *Novembris 1619.*

Clericus repertus à curia seculari sine habitu clericali, donec doceat de suo clericatu in carceribus laicis potest detineri, dummodo non sit notoriè clericus, & si per octo menses ante carcerationem habitum demiserat, priuilegio clericali nullo modo gaudet, si à Curia, vt suprà, captus fuerat in tali habitu. S. Congreg. Concil. 11. *Ianuarij 1619.*

Clericus, qui characterem, & habitum clericalem assumpsit post delictum, processum, & fideiussionem de se representando coram iudice laico, gaudet fori priuilegio, & à iurisdictione iudicis laici est liberatus quoad personam, quòd si fraus subsit (quam iudex ecclesiasticus inspicere debet) potest iudex laicus processui finem imponere, contra illum quoad bona procedendo. S. Congreg. Concil. *in Papien. 23. Maij 1626.* & S. Congregat. controuerſis iurisdictionalibus præposita *in ciuitatis Castellana*, 18. *Februarij 1631.*

Clerici in minoribus Ordinibus constituti, nisi beneficium ecclesiasticum habeant, aut clericalem habitum, & Tonsuram deferentes Ecclesiæ deferuiant, vel in seminario, aut aliqua schola, vel vniuersitate de licentia Episcopi versentur, iuxta decretum S. Concil. cap. 6. *sess. 23.* forum iudicis laici declinare non possunt; non tamen idem Concilij decretum obstat Episcopo quominus iure suo in huiusmodi clericos possit animaduertere, eosque punire.
S. Congr.

S. Congr. Conc. in *Valentin.* 17. Martij 1627. & in *Nuscan* 12. Iunij 1628.

Clericos non inferuientes Ecclesiis non potest ordinarius immunitate à gabellis, & aliis oneribus laicalibus priuare, sed iidem clerici, nili vt suprà inferuiant, ac habitum, & Tonfuram clericalem deferant, aut beneficium ecclesiasticum obtineant, priuilegio fori non gaudent. S. Congr. Episcop. & Regul. 24. Ianuarij 1631.

Clerici Camera Apost. II.

CLERICI Camera Apost. ad numerum septem redacti fuerunt ab Eugenio I V. in *constit.* 13. incip. *Inter cetera*, 8. Id. Iulij 1444.

Clericorum Camera Apost. iurisdictioni subsunt dohanerij, cura dohanæ, ripæ, mercium, grasciæ, salis, aluminum, patrimonium Zeuchæ, carceres, strata, tam Vrbs, quàm ceterorum locorum status ecclesiastici consistentes. Leo X. *constit.* 24. *Licet*, 12. Iunij 1517.

Clerici Camera Apost. quascunque causas interesse eiusdem Camera concernentes, summarie, & sine strepitu iudicij, sola facti veritate inspecta cognoscunt. Innocentius VIII. *constit.* 4. incip. *Cum sicut*, 15. Kalend. Septembris 1485.

Clerici Cam. Apost. abesse non possunt absque licentia Camerarij, vel Decani. Pius I V. *constit.* 87. incip. *Cum inter*, Kalend. Nouembris 1564.

Clerici Cam. Apost. sunt commensales Papæ, & debent describi in libris Cancellariæ ad effectum vt præferantur in gratiis. Sixtus I V. *const.* 1. incip. *Dispositione*, 16. Kal. Februar. 1472.

Clerici Camera Apost. exempti sunt à contributione semiuarij ratione beneficiorum, quæ obtineant. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Maceraten.* 12. Maij, & in *Perusina*, 17. eiusdem 1604.

Clerici doctrinæ Christianæ III.

CLERICORVM doctrinæ Christianæ de Vrbe congregationem vnâ cum Confraternitate laicorum sub inuocatione doctrinæ Christianæ erexit Paulus V. *constit.* 36. incip. *Ex credito*. Et votum ac iuramentum quæ clerici huiusmodi in ea perpetuò manendi emittunt Romano Pontif. reseruata de cætero esse statuit Gregorius XV. *constit.* 12. incip. *Ex incumbenti*, 12. Nouembris 1621.

Clerici

Clerici Regulares ministrantes infirmis I V.

CLERICI huiusmodi quatuor vota emittunt, alios in suam Congregationem recipere possunt, sunt exempti à iurisdictione ordinariorum, & processionibus, possunt recipere officiales, & famulos in Congregationem, regula approbatur, & sub Sedis Apostol. protectione recipitur, & Generalis dispensat super defectu natalium suorum clericorum. Gregorius X I V. *const.* 17. *incip.* Illius, 11 Kal. Octobris 1591.

Clericorum huiusmodi Congregationis institutor fuit Camillus de Læliis, Presbyter Theatinæ diocesis, & illam approbavit Sixtus V. *const.* 25. *incip.* Ex omnibus, 18. Martij 1586.

Clerici isti seruiunt infirmis tam circa corporalia, quàm spiritualia in hospitalibus, & non subduntur illorum superioribus, & prohibentur administrationes reddituum hospitalium procurare, & à ministerio infirmorum etiam Sacerdotes non dispensantur, & ante expletum decennium ius suffragij non habent. Clemens V I I I. *const.* 75. *incip.* Superna, 4. Kal. Ianuarij 1604.

Clericos Regulares ministrantes infirmis ad Carthusianos transire prohibuit, non obtenta licentia à Romano Pont. Paulus V. *constit.* 20. *incip.* Romanum, 16. Maij 1606.

Clerici huiusmodi professi ad sacerdotium destinati in domibus No-uitiatuum, vel aliis distinctis domibus, donec Presbyteri ordinentur, ex illarum perpetuis redditibus viuere possunt. Urbanus V I I I. *const.* 10. *incip.* Sacrosancta, 11. Kal. Februarij 1623.

De electione Præfecti generalis, Consultorum, & Arbitri huius Congregat. Urbanus V I I I. *constit.* 85. *incip.* Romanus, 29. Aprilis 1628.

Clerici Regulares S. Pauli V.

CLERICI Regulares S. Pauli decollati approbati fuerunt à Clemente V I I. *const.* 37. *incip.* Vota, 18 Februarij 1553.

Emittunt tria vota substantialia, sunt sub protectione Sedis Apost. ecclesiastica Sacramenta ministrant, alios ad Religionem recipiunt, eligunt vnum Præfectum generalem ad triennium, gaudent priuilegiis Canonicorum Regularium Lateranensium. Paulus I I I. *constit.* 5. *incip.* Dudum, 8. Kalend. Augusti 1535.

Transcunt ad Carthusianos, obtenta prius licentia Præpositi generalis.

generalis. Gregorius XIII. *constit.* 48. *incip.* In specula, Idib. Septembris 1577.

Non coguntur accedere ad processiones. Sixtus V. *const.* 5. *incip.* Nationi congruit, Kalend. Maij 1585.

Vbiq; noua loca de sola ordinariorum licentia erigere possunt. Paulus V. *constit.* 64. *incip.* Ecclesia, 8. Maij 1610. Sed huiusmodi licentias quæ nondum effectum sunt sortitæ, reuocauit Urbanus VIII. *constit.* 25. *incip.* Romanus Pont. 28. Augusti 1624.

Clerici Regulares minores VI.

CLERICI Regulares minores instituti fuerunt ab Augustino Adorno Sacerdote Ianuensi, cum Augustino, & Francisco de Caracciolis, Sacerdotibus Neapolitanis, emittunt quatuor vota substantialia, ministrant Sacramenta ecclesiastica, recitant diuina Officia secundum usum S. R. E. in communi, & clericali habitu viuere debent. Sixtus V. *constit.* 81. *incip.* Sacre, 1. Jul. 1588.

Gaudent priuilegiis Clericorum Regularium Theatinorum. Gregorius XIV. *constit.* 2. *incip.* Romanus, 18. Februar. 1591.

Confirmationem suarum constitutionum obtinuerunt à Paulo V. *const.* *incip.* Decet, 8. Octobris 1612.

Clerici Regulares Somascha VII.

CLERICORVM Regularium humilem hanc Congregationem Pater Hieronymus Æmilianus Patritius Venetus in Dei Ecclesia diuino afflante numine strenuam, quæ Christo militaret, veluti aciem excitauit anno salutis humanæ 1528. Pontifice Clemente VII. Imperatore Occidentis Carolo tyranno, Orientis Solymano. Huic à Somascha exiguo pago, vbi primùm illius fundamenta sunt iacta, nomen est, cuius pagi Somaschenſis descriptio, & aeris temperies habetur apud Augustinum Torturam in vita Hieronymi Æmiliani *lib.* 3. *cap.* 2. Huic familiæ adhuc non professæ Paulus III. concessit facultatem eligendi superiorem, siue ecclesiasticum, siue secularem ex iis, qui hospitalibus & orphanotrophiis institutis inferuiunt, & statuendi decreta, prout locorum opportunitas postulat, recitandi diuini Officij, eorundem hospitalium Sacerdotibus facultatem dedit, & confessiones audiendi, vt in *constit.* *incip.* Ex iniuncto, pridie Non. Junij 1540.

Postmodum Ioan. Petr. Carrafa Card. Theatinus vniuit Theatinorum Congregationē cum hac Somaſchenſi vt piorum operum curam ſuſcipiat, eaque omnia pietatis munia peragat, quæ Somaſchenſi in virtute ſanctæ obedientiæ præcipitur, vt in ſuis litteris *ſub dat. Romæ in propriis ædibus, 8. Nouembr. 1586.* Sed ipſe ad ſummum Pontificatum aſſumptus, & Paulus I V. dictus, Theatinorum Congregationem à Somaſchenſi ſeparauit, & priſtinum ſolum inſtitutum ſeruare coëgit, vt in eius conſtit. incip. *Aliquot ab hinc annis, die 23. Nouembris 1555.*

Cum autem fructuoſis Chriſti Domini Eccleſiæ incrementis hæc Congregatio adoleſcere cœpiſſet, cum ſanctiſſimus Pontifex Pius V. in Religionum numerum cooptauit, & ſub regula S. Auguſtini reſpoſuit, concedens facultatem emittendi tria ſolemnia vota, & nomen Congregationi impoſuit, videlicet Clericorum Regularium S. Maioli Papiæ, ſeu Somaſchæ, vt in eius conſtit. incip. *Iniunctum, octauo Id. Decembris 1568.* tunc ſequens annus 1569. nuncupatis à primis Patribus ſolemni ritu profeſſionis votis tertio Kalend. Maij ſancto Petro Martyri, & Catharinæ Senenſi ſacro die Deo bonorum omnium auctore feliciter annuente, felix, ac fauſtus natalis illuxit Congregationi.

Idem Pius V. alia ſua conſtit. incip. *Romanus Pont. 5. Ianuar. 1567.* concedit vt Præpoſitus generalis reſidere Papiæ minimè teneatur, ſed loca Congregationis perlutret, & vbi opportunum videbitur, immoretur: benedicendi corporalia, & alia eccleſiaſtica indumenta eidem Præpoſito Congregationis, & cæteris Rectoribus Sacerdotibus licentiam impartitur, excepto ſi vnctio adhibenda ſit.

Sixtus V. exemit bona Congregationis, & omnia ad ipſam pertinentia ab omni iuriſdictione, & locorum ordinariorum poteſtate; conceſſit Sacerdotibus eiufdem facultatem celebrandi in alienis Eccleſiis, audiendi confeſſiones quorumcunque fidelium, & ſacrum Euchariſtiæ ſacramentum miniſtrandi, excepto die Paſchatis, & vt non poſſint cogi ad funera, aut ad præſtandum perſonale officium maioribus Eccleſiis, neque etiam Episcopis; & vt non poſſint profeſſi Congregationis ad aliam Religionem trãſmeare, etiam arctiorem, ſine ſuperioris licentia, exceptis tribus, ſecus faciētes apoſtaſiæ poenitentia mulctantur, & denique vt poſſint ipſo profeſſionis die à dilecto ſibi Confeſſario ab omnibus caſibus etiam Bullæ in Cœna Domini abſolui, à quacunque irregularitate, excepta bigamiæ, & homicidij voluntarij, vt in eius conſtit. incip. *Æquum reputamus, Kal. Maij 1585.*

Clemens

Clemens VIII. omnia priuilegia, constitutiones, & statuta approbavit, & facultatem concessit dispensandi defectum natalium ad omnes Ordines suscipiendos, ad quamcunque Congregationis administrationem, & dignitatem suscipiendam, & ut possint visitatores Congregationis orphanotrophia, & loca puerorum, & puellarum eorum curæ subiecta, ut libuerit, inuisere, etiam non obtemperantia à Gubernatoribus rerum temporalium licentia, impediens anathemate mulcantur, ut in eius constit. *incip. Decet*, 6. Octobris 1594.

Paulus V. priuilegia, & constitutiones confirmavit, & concessit ut quocunque anni tempore de consensu Capituli Collegialis recipiantur nouitij in domibus, vel Collegiis à Capitulo generali destinatis, utq; in Congregationis Ecclesiis omnium Christi fidelium cadauera sine præiudicio Parochorum sepulturæ mandetur, & suæ curæ commissis sacramentum Extremæ Vnctionis administrare, & Conseruatorem deligere eidem Congregationi licentia conceditur, ut in eius constit. *incip. Cum ad utilitates*, 6. Id. Mart. 1605. Idem Paulus V. omnia priuilegia Mendicantium Ordinibus concessa ad Somaſchenſem Congr. extēdit, eidemq; communicauit in alia sua constit. *incip. Ex quo*, 9. Nouembr. 1607. Idem cōcessit facultatem humandi cadauera decedētium in Academiis, Collegiis, orphanotrophiis, seminariis Cōgregationis curæ cōmissis, in eiusdem Congregationis Ecclesiis, ut in eius constit. *incip. Exponi*, die 27. Octobr. 1614.

Vtuntur huius Congreg. Clerici habitu per omnia simili habitu Societatis Iesv. Habent quatuor prouincias, Romanam scilicet, Veneram, Mediolanensem, & Gallicam, & Præpositum generalem ad triennium: sunt Romæ ad S. Blasium in monte Citorio. De hoc Ordine agunt Paul. Morigia *de origine Relig. lib. 1. c. 68.* Syluest. Marul *in Oceano Relig. lib. 3. pag. 394.* Andreas Stellas, & Augustinus Turtura *de vita Hieronymi Emilianii Congregationis Somaſchæ fundatoris.* Obiit Somaſchæ 1537. ætatis suæ 56. 6. Id. Februarij.

Clerici Regulares Theatini VIII.

CLERICI Regulares Theatini suæ Congregationis approbationem obtinuerunt sub protectione Sedis Apost. recepti, ab aliorum superioritate exempti, & tria vota substantialia emittunt, gaudentque priuilegiis omnibus concessis Canonicis Lateranensibus. Clemens VII. *const. 11. incip. Exponi*, 24. Iunij 1524.

Gaudent priuilegiis omnibus concessis clericis item Regularibus de Somaſcha, & Presbyteris Societatis Iesv, & ad processio-

nes accedere non coguntur. Pius V. *constit.* 31. *incip.* *Ad immarcescibilem*, Idib. Febru. ar. 1567.

Horum Religio quandiu institutum nihil bonorum stabilium possidendi retineat quoad bona immobilia, non comprehenditur in prohibitione nuper edita de rebus Regularium non alienan. S. Congr: Concil. *de anno* 1625.

Illorum consuetudo ut ad Vesperas hebdomadarius capiat Pluuiale ad Capitulum, & non à principio Vesperarum, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Theatinorum*, 1. *Septembris* 1607. vbi etiam dicitur non esse seruandam consuetudinem ut non faciant commemorationem de patrono Ecclesie, sed tantum de Cruce in memoriam eorum institutionis, quia commemoratio debet fieri & de Patrono, & de Cruce.

Clerici Congregationis Matris Dei Luca, I X.

CONGREGATIONIS clericorum Matris Dei Lucæ primitus erectæ sub titulo Congregationis Clericorum secularium B. Mariæ Virginis fundator fuit P. Ioannes Leonardus à terra Diecimo diocesis Lucensis oriundus, sub Gregorio XIII. Pont. anno Domini 1574. cuius primi discipuli, & socij fuere tres nobiles Lucenses. Huius Congregationis institutum approbavit Clemens VIII. ipsamque sub Apostolicæ Sedis protectione suscepit, & ab ordinaria iurisdictione Episcoporum exemit, illique diuersa priuilegia, indulta, & gratias concessit, ut in eius *constit.* sub die 13. *Octobr.* 1595. desuper expeditis latius continetur. Postea recolendæ mem. Card. Cæsar Baronius eiusdem Congregationis Protector auctoritate sibi tradita ab eodem Clemente VIII. viuz vocis oraculo ipsius Congregationis constitutiones ab ipso P. Ioanne Leonadio cõditas, & de Ordine eiusdem Pontificis ab eodem Cardinale examinatas approbavit, & confirmavit, prout ex litteris sub die 10. *Iun.* 1604. desuper expeditis, & ipsius Cardinalis manu subscriptis, & sigillo suo munitis apparet. Cuius Congregationis clericis opus Scholarum piarum Urbis demandauit, & de cætero Congregationem huiusmodi Congregationem Matris Dei appellari iussit Paulus V. *const.* 81. *incip.* *Inter Pastorales*, 14. *Ianuar.* 1614. sed postea renuntiauerunt, ut in *constit.* 3. *Pauli V.* 6. *Mart.* 1617. tom. 4. *Bullarij.* Deinde Paul. V. de consilio Eminentissimorum Cardinalium S. Conc. Trid. interpretum omnibus, & singulis huius Congregationis clericis concessit

concessit vt præter tria vota simplicia, castitatis, obedientiæ, & perseverantiæ, quæ ab eisdem vigore litterarum Clementis VIII. emitti consueuerant, simplex etiam paupertatis votum emittere valerent, prout in litteris in forma Brevis *sub die 30. Iulij 1615.* de super expeditis habetur. Necnon constitutiones à Sede Apostol. vt suprà, confirmatas, & gratias aliàs ab ea obtentas in suo robore relinquens huius Congregationis superioribus concessit, vt constitutiones illas pro ea parte tantùm, quæ paupertatis voto erant contrariæ, variare, mutare, aut etiam delere, & nouas, quæ eiusdem paupertatis voto consentaneæ essent, condere valerent, prout ex aliis litteris in forma Brevis *sub die 14. Augusti 1619.* continetur. Denique Gregorius X V. de consilio S. Congr. Cardinalium negotiis Episcoporum & Regularium præpositæ huiusmodi Congregationem in Religionem trium votorum solemniū approbauit, prout in litteris in forma Brevis *sub die 3. Nouembris 1621.* de super expeditis habetur.

Clerici pauperes Congregationis Matris Dei Scholarum piarum X.

CONGREGATIO Clericorum pauperum Matris Dei Scholarum piarum fuit Clementis VIII. auctoritate erecta, institutore Iosepho Calasancio, aliàs de Matre Dei ex Regno Aragoniæ, & per Paulum V. confirmata, prout in suis litteris in forma Brevis *sub die 4. Ianuarij 1614.* plenius continetur, & per eundem aliis suis litteris etiam in forma Brevis *incip. Ad ea, sub die 6. Martij 1617.* fuit quoque erecta sub vno Præfecto regenda, & gubernanda cum tribus votis simplicibus, paupertatis videlicet, & castitatis, & obedientiæ, ac gratis, & nullo stipendio, mercede, salario, aut honorario accipiendi pueros in primis elementis, Grammatica, computo, ac præcipuè in Fidei Catholicæ rudimentis erudiendos, bonis, & piis moribus imbuendos, ac demum Christiano morè educandos, operam, laborem, ac studium conferre debeant cum eo, quoddè deinceps ista Congregatio Paulina pauperum Matris Dei Scholarum piarum nuncuparetur. Postea Gregorius X V. *const. 14. incip. In supremo, 18. Nouembris 1621.* hanc Congregationem in Religionem trium votorum solemniū approbauit.

Communicationem omnium exemptionum, indultorum, & priuilegiorum quoruncunque Ordinum Mendicantium illi concessit idem Gregorius X V. *const. 14. incip. Ad vberes, 15. Octobr. 1622.*

Edidit volumen constitutionum, quas obtinuit confirmari per Papam, & non potest mutare, nisi ex sex partibus quinque concurrant Idem Gregor. XV. *const.* 17. *incip. sacri Apostolatus*, 31. *Janu.* 1622.

Minister Generalis cum quatuor sociis habent vocem a&tuam & passiuam, repræsentantes corpus Religionis, & huiusmodi clerici habent licentiam emittendi vota solemnia in manibus Prælati eorum arbitrio eligendi. Idem Gregorius XV. *const.* 15. *incip. Apostolici muneris*, 10. *Kalend. Iulij* 1622. Eius Religiosis exemptionem à processionibus, & aliis actibus publicis concessit Urbanus VIII. *const.* 100. *incip. Debitum*, *Kal. Iunii* 1629. Illis tantùm concessum est erigere, & nominare Scholas pias, aliis prohibita earum erectio, & interdictum gestare habitum illorum. Idem Urbanus VIII. *const.* 106. *incip. Ad vberes*, 7. *Augusti* 1630.

Clerici Regulares Societatis I E S V X I.

ORDO Clericorum Regularium Societatis I E S V institutus fuit à S. Ignatio de Lojola nobili Cantabro, & approbata à Paulo III. *const.* 25. *incip. Regimini*, 5. *Kal. Octobris* 1540. cum limitatione ut non plures essent Religiosi quàm sexaginta, quam tunc postea abstulit, & sine limitatione vlla confirmavit anno 1545. 12. *Martij*. Auxit præterea amplissimis priuilegiis anno 1545. 3. *Iunii*, & anno 1546. 5. *Iunii*, & anno 1549. 8. *Octobris*. Confirmarunt eandem successores. Iulius III. *const.* 9. *incip. Expòscit*, 12. *Kal. Augusti* 1550. Gregor. XIII. *const.* 89. *incip. Ascendente*, 8. *Kal. Iunii* 1584. & Gregorius XIV. *const.* 10. *incip. Ecclesie*, 4. *Kal. Iulij* 1591. Adscripti huic Societati postquam exacto biennio nouitiatus vota scholasticorum emittunt, castitatis, paupertatis, & obedientiæ, simplicia tamen; verè & propriè sunt Religiosi, ut definiuit Gregorius XII I. *sua constit. incip. Quanto fructuosius*, *Kal. Februar.* 1582. & in d. *const. incip. Ascendente*.

Non possunt consentire electioni factæ de se ad ecclesiasticas dignitates absque Præpositi licentia, confessiones secularium audire possunt. Paulus III. *const.* 48. *incip. Licet*, 15. *Kal. Nouembris* 1549.

Officium diuinum privatim non communiter recitant. Paulus III. d. *const.* 25. *incip. Regimini*.

Ad processiones accedere non tenentur, nec ad id cogi possunt. Gregorius XIII. *const.* 36. *incip. Quacunque*, 22. *Septembris* 1576.

Vbique Ecclesias, & domos ædificare possunt, non obstante priuilegio aliis Ordinibus concessio quòd prope eorum loca noua monasteria

monasteria construi nequeant. Gregorius XII. *constit. 39. incip. Salvatoris, 30. Octobris 1576.*

A solutione & præstatione decimarum, & aliorum onerum quorumcunque exempti eos Gregorius XII. *constit. 51. incip. Pastoralis 1. Ianuarij 1578.* Sed Leo XI. modificauit concessionem huiusmodi circa decimas prout de iure, & licet Gregorius XV. reduxerit illam ad terminos constitutionis Gregorij XII. tamen Urbanus VIII. constitutionem Leonis XI. seruari voluit, nisi quatenus de iure, vel consuetudine exempti reperirentur.

Illis vsum Altaris Portatilis concessit Gregorius XIII. *const. 57. incip. Vsum Altaris, 1. Octobris 1579.*

A quocunque Episcopo extra tempora, & interstitiis non seruatis Ordines suscipere possuat. Gregorius XII. *constit. 77. incip. Pium, 21. Septembris 1582.*

Absque licentia à Societate discedentes apostatæ censentur, paupertatem seruant, non professi dominium bonorum retinent, veri sunt Religiosi. Gregorius XIII. *d. constit. 79. incip. Ascendente.*

Sacris Ordinibus non initiati Verbum Dei prædicant. Gregorius XII. *const. 95. incip. Vigore, 20. Nouembris 1584.*

Societatis Iesu Religiosi nomen hoc in perpetuum retinent, Superiorum electio est penes Præpositum, & post emissionem votorum ad Carthusiensem dumtaxat Ordinem transire possunt. Gregorius XIV. *const. 10. incip. Ecclesia, 4. Kal. Iulij 1591.*

Recipit nouitios hæc Religio, etiam non seruata forma constitutionis 71. Sixti V. Gregor. XIV. *const. 15. incip. Exponi, 30. Aug. 1591.*

Et est verè ex Ordinibus Mendicantibus, eorumque gratiis, & priuilegiis tam concessis, quàm concedendis perfruitur. Pius V. *constit. 171. incip. Dum indefesse, 7. Iulij 1571.*

Comprehenduntur huiusmodi Religiosi decreto Conc. Trid. *cap. 15. sess. 23. de reform.* itaut neque ipsi possint confessiones secularium etiam Sacerdotum audire, nisi ab Episcopis per examen, si illis videbitur necessarium, aut aliàs idonei iudicentur, & approbationem obtineant. S. Congr. Conc. *sub die 20. Iulij 1619.*

Comprehenduntur quoque sub decreto, quo cauetur vt nulli recipiantur Conuentus Regularium, nisi præter alia ad id requisita duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, itaut alioquin sublint iurisdictioni ordinarij. S. Congreg. Conc. *super decretis de celebr. Missar. dub. 18. de anno 1626. post meum tract. de officio, & potest. Episcopi pag. 11. secundum Lugdun. impress.*

Excepti

Excepti sunt decreto Concil. Trid. *sess. 25. de Regul. cap. 16.* non solum quoad emittendam professionem, sed etiam quoad obligationes, & renunciaciones, aded vt hæ etiam ab eorum nouitiis quandocunque & sine cuiusuis licentia factæ nullitati dicti decreti minimè subiaceant. S. Congr. Conc. —

Non tenentur deferre superpellicem dum audiunt confessiones. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 25. Aprilis 1586.*

Non possunt etiam vigore Maris magni absoluerè à casibus reseruatis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 268.*

Ingredientes hanc Religionem post matrimonium ratum, non consummatum, quia post longum tempus emittunt professionem, non illud dissolunt, ne vnus diu expectare cogatur. S. Congr. Concil. *sub die 26. Aprilis 1621.*

Clerus I.

CLERVS in processionibus non mixtus, sed distinctus incedere debet, itaut omnes Ecclesiæ separatæ cum Cruce sua incedant in loco eis debito iuxta antiquitatem, & foundationem, & vltimus ac dignior locus primariæ Ecclesiæ reseruandus est. S. Congreg. Rit. *in Gienen. 24. Septembris 1605.*

Clerus debet semper præcedere quibuscunque Confraternitatibus laicorum. S. Congr. Rit. *in Eluen. 10. Ianuarij 1604. in 6. dub.*

Clerus secularis debet semper, & in omni loco habere præcedentiam supra Regulares, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis ex vniuersali Ecclesiæ consuetudine. S. Congr. Rit. *in Hispaniarum, 17. Nouembris 1600. & in Elboren. 28. Septembris 1602. & in Castella & Legionis, 30. Augusti 1602. & 6. Decembris 1603. & in Mexican. 30. Septembris, & 5. Octobris 1614. & in Tullen. 12. Martij 1616. & in Firmana terra sancta Victoria, 31. Martij 1618.*

Clerus secularis postquam Christi fidelium cadauera in Fratrum Religiosorum Ecclesiis sepeliendæ associauerint, in eisdem Ecclesiis super eisdem cadaueribus, Officium defunctorum, Psalmos, Responsoria, aliàsve preces, vel orationes recitare, aut psallere non potest, sed ab ipsis Fratribus dumtaxat hæc omnia peragenda sunt. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Turrutana, 24. Nouembris 1617.*

Clerus Regularis non est in processionibus immiscendus cum Clero seculari. S. Congr. Rit. *in Neapolitana, 7. Iulij 1612.*

Cleri procuratores ad omnia, quæ accidere possint, constituti, ad particularia negotia constituti censentur, & in Synodo interesse non possunt. S. Congr. Episcop. & Regul. 21. Mart. 1589.

Clerus parochialis Ecclesiæ debet incedere in processionibus cum Rectore ipsius Ecclesiæ, non autem Rector potest ire cum Archipresbytero Ecclesiæ collegiatæ. S. Congreg. Rit. in *Syracusana*, 17. Nouembr. 1607.

Clerus, & alij vocari ad funus conueniri debent in Ecclesiam parochialem, vel in aliam Ecclesiam, iuxta loci consuetudinem, & nullo modo permittendum expectari per vias, vel ad domum defuncti, non obstante contraria consuetudine expectandi per vias, vel ad domum defuncti. S. Congr. Rit. in *Thelesina*, 12. Februar. 1633.

Clerus Ecclesiæ cathedralis II.

CLERVS Ecclesiæ cathedralis dignior est clero Ecclesiæ collegiatæ, vel parochialis, & debet habere digniorem locum in processionibus, licet tardius compareat. S. Congr. Rit. in *sancti Seuerini*, 1. Septembr. 1607.

Clerus Ecclesiæ cathedralis vnitus in vltimo loco incedere debet in processionibus, nec clerus, vel Canonici aliarum Ecclesiarum debent cum Clero Cathedralis incedere. S. Congreg. Rit. in *Andrien*, 20. Augusti 1604.

Clerus vniuersus Ecclesiæ cathedralis præcedere debet omnibus Rectoribus, Portionariis, Vicariis ac Clero Ecclesiarum parochialium. S. Congreg. Rit. in *Terulen*, 12. Aprilis 1603. Etiam in propriis Curatorum Ecclesiis. Eadem S. Congreg. Rit. in *Sutrina*, 2. Augusti 1603. nam post Canonicos sedere debet Rector parochialis in sua propria Ecclesia. Eadem S. Congreg. Rit. in *Turritana*, 14. Februar. 1632.

Clerus Ecclesiæ cathedralis non potest in Ecclesiis Regularium illis inuitis celebrare Missam, seu Officium defunctorum. S. Congr. Rit. in *Bituntina*, 10. Iun. 1602.

Coadiutor Archiepiscopi, & Episcopi I.

COADIUTORI Archiepiscopi cum futura successione non licet ingredi ciuitatem Pontificaliter, quia licet sit coadiutor cum futura successione, ex quo tamen non habet ius in re, sed ad rem, non

debet recognosci tanquam superior, & caput, sed vti coadiutor, & eo magis, quia contingere potest vt non succedat in Episcopatu, sed prior moriatur. Item ipse non debet vti Cruce in diuinis, nec in functionibus Pontificiis, nec dum incedit per Urbem, cum Crux sit signum, & ornamentum dignitatis, & iurisdictionis, & coadiutor vtraque careat. Item coadiutor Pontificalia in Ecclesia exercens absente Archiepiscopo vti potest cappa, cum ea sit tantum ornamentum Episcopalis dignitatis; presente autem Archiepiscopo vti debet mantelletto, & Rochetto, neque licet vnquam coadiutori vti Mozetta, & Rochetto, etiam absente Archiepiscopo, cum hoc proprium sit eius, penes quem est dignitas, & iurdictio. Item coadiutor non potest sedere in sede coadiuti, cum vna sedes non capiat duos. Item Canonici sunt compellendi vt coadiutori Episcopo solemniter celebranti & Pontificalia exercenti semper assistant, alioquin indecorum videretur si Episcopus sine Canonico-
rum assistentia celebraret, necnon videretur esse contra decretum Conc. Trid. quod extensiuè huic etiam casui accommodari potest. Item Canonici non debent accedere ad circulos, cum ipsi circuli denotent membrorum vnionem ad ipsum caput, & constat coadiutorem non debere esse caput. Item decet vt coadiutor Episcopus confessionem faciat cum Sacerdote Canonico celebrante, & vt idem quoque benedicat in fine Missæ ne populus Diuinis assistens benedictione Episcopali defraudetur, & iam est vsu receptum vt Episcopus benedicturus faciat etiam confessionem cum celebrante. Item licet coadiutori, de licentia tamen Archiepiscopi, benedicere populum dum pet ciuitatem incedit. Item maximè decet vt Canonici prodeant obuiam coadiutori Episcopo ad Ecclesiam Pontificaliter accedenti ad ostium Ecclesiæ, eumque descendente ad idem ostium deducere, immo esset valde commendandum si nonnulli Canonici officij, & vrbانيتatis gratia ad ipsius coadiutoris ædes accederent. Item coadiutor non habet facultatem largiendi Indulgentias, & sic ex Archiepiscopi nomine, si quas Archiepiscopus concedere voluerit, sunt publicandæ. S. Congr. Rit. nomine Cardinalium Palcotti, & Veronen. *sub die 31. Ianuarij 1561.* quam decisionem referunt Prosp. de Augustino *in addit. ad Quirant. in sum. Bullarj, verbo Archiepiscopi auctoritas, auctor. 13. n. 12. in fine, Piafec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. n. 10. Campan. in diuers. iur. canonici rub. 7. cap. 6. num. 107.*

Coadiutores Episcopi Veronen. & Tridentini in Synodo Prouinciali Aqvi

Aquileien. debent inter Episcopos Prouinciales loco suæ promotionis sedere, cùm propriis radiis fulgeant. S. Congreg. Rit. 20. *Septembris* 1596.

Coadiutor Archiepiscopi Metropolitanæ Bononien. debet præcedere vexillifero eiusdem ciuitatis. S. Congreg. Rit. *in Bononien.* 4. *Maij* 1592.

Coadiutor Rectoris parochialis II.

COADIUTORES Rectorum parochialium instituti auctoritate Apostol. tenentur ad personalem residentiam, sicut Rectores ipsi. S. Congr. Conc. testibus Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 9. n. 17. Galet. *in margarita casuum conscient. verbo residentia* 1. Piassec. *in praxi Episcop.* p. 2. cap. 3. num. 27. Campan. *in diuers. iuris canon. rub.* 7. c. 6. num. 104. Sanctarel. *var. resolut.* q. 4. n. 17. quos cum aliis refero de officio, & potest. *Episcopi*, p. 3. alleg. 53. num. 58.

Coadiutores etiam perpetui residere tenentur sicut veri Curati, etiamsi aliis beneficiis seruirent in Cathedralibus. S. Congr. Conc. teste Nicol. Garc. *de benefic.* p. 3. cap. 2. num. 167.

Coadiutor ratione infirmitatis Parochi licet ei datus fuisset, nihilominus Parochus debet residere in loco, vbi sita est Ecclesia parochialis. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. *sub tit. sed an Parochi debeant residere*, num. 129.

Coadiutor si detur inhabili, & illiterato; coadiutus per hoc abesse non poterit, ne sit melioris conditionis stultus, quàm litteratus. S. Congreg. Concil. teste Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 9. num. 30.

Coadiutor Dignitatis, vel Canonici III.

COADIUTOR verè efficitur Canonicus post mortem coadiuti. S. Congr. Rit. *in Terulen.* 21. *Mart.* 1609.

Coadiutor viuente coadiuto non est verè Canonicus, & præcedentia competit Canonicis, quamuis posterius prouisis, nisi aliud in forma coadiutorix, vel statuto, seu consuetudine legitime præscripta seruetur. S. Congr. Rit. *in Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606 *in 2. dub. & in Taurinen.* 10. *Nonembris* 1612. & 13. *Iun.* 1614. & *in Brundusina*, 18. *Martij* 1617. & *in Elnen.* 20. *Aprilis* 1619. & *in Tyras-*

sonen. 13. Iulij 1619. & in Dertonen. 26. Septembris 1620. & in Cesaraugustana ead. die, & in Bellunen. 23. Ianuar. 1621. & in Tarvisina, 29. Maij 1621.

Coadiutor in absentia coadiuti præcedere debet Curatis, Plebanis, & Prioribus Ecclesiarum parochialium, sicut præcedunt veri Canonici ex forma coadiutoria. S. Congreg. Rit. *in Pistorien. 15. Maij 1618.*

Coadiutor viuento coadiuto sedere debet in ultimo loco post omnes Canonicos, & quando aliquas functiones facit, quæ pertinent ad suum coadiutum, ut cantare lectiones, perintonare Antiphonas, &c. pariter debet illas facere in nouissimo loco. S. Congr. Rit. *in Colimbricn. 16. Septembris 1606. in 4. dub. & in Patauina, 3. Decembris 1616. & in Brundusina, 18. Mart. 1617. & in Casalen. 15. Iulij 1617. & in Vicentina, 18. Augusti 1628. & in Casalen. 10. Decembris 1619. & in Eluen. 2. Maij 1620. non obstante statuto in contrarium, ut in dictis Casalen. & Eluen.*

Coadiutor debet habere locum captae possessionis post mortem coadiuti, & non locum possessionis captae viuento coadiuto. S. Congreg. Rit. *in Terulen. 21. Mart. 1609.*

Coadiutores sunt ruti possessores annales, triennales, & decennales, etiam si eis non sit data noua possessio post obitum coadiuti, si per annum, triennium, vel decennium continuauerint in possessione post obitum coadiuti. Ead. S. Congreg. Rit. *in Colimbricn. 16. Decembris 1606. in 3. dub.*

Coadiutor Canonici si simul sit Rector Ecclesiae parochialis, potest in processionibus incedere cum Canonicis, & sub eorum Cruce, nec ex eo quod non incedit sub Cruce Rectorum potest tanquam absens puniri in certa portione frumenti, sed duplicis personae muneti satisfacit. S. Congr. Rit. *in Veronen. 27. Iulij 1601.*

Coadiutori tenentur Canonici inseruire, & ministrare, prout teneantur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus canonicalibus. S. Congr. Rit. *in Casalen. 10. Ianuar. 1609.*

Coadiutores possunt uti priuilegiis concessis veris Canonicis optandi beneficia, &c. ad vtilitatem tamen, & commoditatem coadiuti. S. Congr. Rit. *in d. Colimbricn. 16. Decembr. 1606. in 5. dub.*

Coadiutores tenentur residere, & diuinis inseruire. S. Congr. Conc. *sub die 7. Aprilis 1618.*

Coadiutor posurus per Papam gaudet fori priuilegio si in prima Tonsura, vel minoribus Ordinibus constitutus sit. S. Congreg. Conc.

- Conc. testibus *Garc de benef. p. 5. cap. 2. num. 98. Armendat. in addit. ad recop. legum Navarra lib. 2. tit. 19. de foro comp. num. 26. quos refero de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 12. num. 9.*
- Coadiutores lucrantur distributiones quotidianas absentibus coadiutis ad illorum vtilitatem. S. Congr. Rit. *in Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 6. dub.*
- Coadiutores non lucrantur distributiones, quæ dantur Canonicis, & præbendis propriæ Ecclesiæ, quando aliquas Missas celebrant, nisi quando celebrant pro ipsis coadiutis. S. Congr. Rit. *in Patavina, 3. Decembris 1616.*
- Coadiutores non possunt lucrari distributiones quotidianas, quando coadiuti sunt præsentis. S. Congr. Rit. *in Elboren. 15. Aprilis 1606. in 3. dub.*
- Coadiutores non intelliguntur comprehensi in statuto, quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos, *ibidem.*
- Coadiutores possunt tantum obligari ad onera suorum principalium, & non etiam ad onera Canonicorum iuniorum. Ead. S. Congreg. Rit. *in d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 7. dub.*
- Coadiutores tenentur celebrare Missas, quæ vigore testamenti, & institutionis capellanix ipsi coadiuti celebrare tenentur, quando coadiuti sunt legitime impediti. S. Congr. Rit. *in d. Patavina, 3. Decembris 1616.*
- Coadiutor absente coadiuto exercet omnes actus, functiones, & iurisdictiones, quas quocunque iure siue ordinario, siue deuoluto faciat coadiutus si præsens esset. S. Congr. Rit. *in Paduana, 15. Februarij 1615. & in Neriton. 22. Octobris 1619.*
- Coadiutor licet non sit in sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus si præsens esset. S. Congr. Rit. *in Bonorien. 19. Decembris 1615.*
- Coadiutor tenetur residere etiam in casu, quo coadiutus propter infirmitatem, vel aliâs legitime impeditus non teneretur alioquin residere, aliâs non lucratur distributiones quotidianas, quæ punctantur coadiuto, in damnum tamen ipsius coadiutoris. S. Congr. Rit. *in Elboren. 15. Aprilis 1606. & in Patavina, 8. Maij 1617. & in Ceneren. 4. Aprilis 1620.*
- Coadiutor debet capere nouam possessionem post obitum coadiuti, nec sufficit prima capta viuentis coadiuto. S. Congr. Rit. *in d. Colimbrien. in 1. dub. & in Patavina, 30. Ianuarij 1616. Superueniente verò*

titulo Canonici post obitum coadiuti censetur sibi mutasse causam possessionis. Ead. S. Congreg. *in d. Colimbrien.* Sed si suscipit possessionem Canonici, viuente coadiuto, ex tunc pro tempore quando veniret casus cessationis coadiutoriae, non indiget noua possessione post obitum coadiuti, *vt in Vercellen. 12. Maij 1612.*

Coadiutores non debent gradatim ascendere, sed post omnes sedere, statuto contrarium disponente non obstante. S. Congreg. Rituum *in Casalen. 10. Decembris 1619. & in Elnen. 7. Augusti 1621.*

Coadiutoribus nulla debetur ab aliis Canonicis praecedentia. S. Congreg. Rit. *in Calaguritana. 18. Augusti 1629.*

Coadiutor datus Canonico non ordinato ad formam statuti requirementis certum ordinem in Canonicis sub poena amissionis cuiusdam partis fructuum, non lucratur huiusmodi fructus pro coadiuto, quamuis ipse coadiutor esset ordinatus ad formam dicti statuti. S. Congr. Rit. *in Barbastren. 1. Decembris 1629.*

Coadiutores si ex forma litterarum Apost. coadiuti nunquam tenentur Horis canonicis inscribere, quandiu aliqua ex tribus causis expressis *in cap. unic. de cleric. non resid. lib. 6.* verè fuerunt impediti, distributiones quotidianas lucratur, perinde ac si diuinis interessent. S. Congr. Conc. *in Barbastren. 9. Nouembris 1630.*

Coadiutor Archidiaconi primæ dignitatis praecedit omnibus Canonicis absente Archidiacono, iuxta formam suæ coadiutoriae, & absente, vel impedito coadiuto, idem prorsus stallum, quod coadiutor, si praesens esset, obtineret, habere debet. S. Congr. Rit. *in Neronen. 22. Octobris 1619. & in Brundusina. 29. Maij 1621.*

Coadiutrix.

COADIUTRIX Abbatisæ cum futura successione praeferrí debet Priorisæ monasterij. S. Congregat. Rit. *in Viridunen. 5. Julij 1603.*

Coadiutricis praeminentia & iurisdictio cessat praesente coadiuta. Ead. S. Congr. *in d. Viridunen. 18. Octobris 1604.*

Coadiutoria.

COADIUTORIÆ litterarum forma seruandā est. S. Congr. Rit. in *Neritonē. 12. Octobris 1619.*

Coadiutoriam erigere non potest Episcopus in vim decreti Concil. cap. 4. *sess. 21. de reform.* sed utique cogere Rectorem ad adiungendum sibi tot Sacerdotes, qui sufficiant Ecclesiis in Sacramentis administrandis. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 43.*

Coadiutus.

COADIUTVS Episcopus, & non coadiutor, tenetur visitare limina Apostolorum. S. Congr. Conc. *sub die 4. Augusti 1619.*

Coadiuti tenentur residere quando coadiutores sunt absentes, vel exempti in quacumque causa. S. Congreg. Rit. in *Elboren. 15. Aprilis 1606.*

Cognatio spiritualis.

COGNATIO spiritualis baptizati, baptizantisque & suscipientis, inter eos matrimonium impedit. Pius V. *constit. 14. incip Sanctissimus, lecta & publicata 20. Augusti 1566.*

Cognatio spiritualis non contrahitur inter maritum & uxorem suscipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas, tam ex parte suscipientis, quàm baptizantis, & baptizati in Concilio Trid. nominatum non expressas. Pius V. *constit. sua incip. Cum illius vicem, 4. Kal. Decembris 1566.*

Cognitionis spiritualis gradus sunt exprimendi in dispensationibus matrimonialibus. Pius V. *constit. 21. incip. Motu proprio, lecta & publ. die 5. Decembris 1566.*

Cognitionem spirituales non contrahit mulier ex eo quòd defert puerum baptizandum usque ad ianuam Ecclesiæ, ubi illum tradit futuro compatri, à quo puer introfertur, ac de Baptismo suscipitur absque eo quòd dicta mulier vllum actum in actu Baptismatis præstet. S. Congr. Concil. —

Cognitionem spiritualem non sibi, sed mandanti contrahit procurator. S. Congr. Conc. in *Tudertina*, 16. Martij 1630.

Cognatio spiritualis an fuerit contracta in hoc casu dubitatur. Petrus & Anna coniuges elegerunt in susceptores in Baptismo filij Andream & Lauram, sed adueniente tempore Baptismi audiens Andreas à Petro fuisse electam Lauram in commatrem, rogauit Petrum vt illa posthabita eligeret Rosam; replicauit Petrus se id facere non posse citra iniuriam; cui responsioni Andrea non acquiescente, idem Petrus omnia retulit Parocho, & facta expressa declaratione animi sui quòd nullo pacto intendebat Rosam in commatrem habere, Parochus consilium dedit vt ambæ admitterentur, sed pollicebarur expressè se nullatenus admissurum Rosam ad tangendum infantem; cui consilio Petrus acquiescens, designauit etiam Rosam in commatrem: ista aurem præter intentionem Petri, & promissionem eidem Petro factam à Parocho, infantem in actu Baptismi simul cum Laura tetigit. Quæritur an fuerit contracta compaternitas etiam inter dictam Rosam, & Petrum, an potius solum inter Petrum, & Lauram. S. Congr. Conc. die 10. Martij 1631. in causa *Aquen.* censuit contraxisse etiam cum Rosa, quia fuit designata.

Cognitionem spiritualem, quæ matrimonium contrahendum impediat, ac dirimat contractum, contrahit compater designatus, qui in Baptismo infantis alterutrum præstitit, id est, siue ipsum infantem Sacerdoti porrexit vt in sacrum fontem immergeret, siue post immersionem eum protinus è manu Sacerdotis suscepit, tametsi in actu Baptismi illum non tetigerit; quia eadem ratio militat in porrigente & suscipiente, dummodo puer tangatur siue ante, siue post, siue in immersione, videtur enim vnicus actus per continuationem, accedente præsertim consuetudine. S. Congr. Concil. *sub die 27. Septembris 1601.*

Cognatio spiritualis non contrahitur deficiente contactu, qui enim tantummodo assistit baptizato, vel confirmato, ipsumque non tangit, vel tangit tantum extremitatem digiti, cognitionem spiritualem non contrahit, ita refert decisum Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrim. num. 83.*

Cognatio spiritualis non contrahitur inter ipsosmet patrilinos, vt refert decisum Armendar. *d. l. 1. de matrim. num. 84.*

Cognatio ex Catechismo non est sublata per Concil. *cap. 2. sess. 24. de reformat. matrim.* quia voluit tollere solummodo scandala, & peccata,

cata, quæ oriuntur per contrahentes in casu, in quo non possunt permanere sine peccato, & scandalo, in reliquis non tetigit impedimenta alia impediencia matrimonium, quia ex illis neque scandalum, neque peccatum oriri potest. S. Congr. Conc. 22. Decembris 1592.

Cognitio.

COGNITIO validitatis, & inualiditatis iurispatronatus contro-
uerſi, ad Episcopum duntaxat, non ad inferiores, qui ius ha-
bent instituendi, pertinet; ſecus verò ſi huiusmodi inferiores or-
dinariam in loco habuerunt iurisdictionem. S. Congr. Concil. teſte
Garc. de benef. p. 9. cap. 3. num. 19.

Cognitio nullitatis profeſſionis intra quinquennium deductæ ſpectat
ad proprium ſuperiorem Regularem illius monaſterij, in quo hu-
iusmodi profeſſionem Religioſus emiſit, & ad ordinarium illius
loci ubi exiſtit monaſterium, ita deciſum refert Armend. in addit.
ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 18. quem
refero de offic. & poteſt. Episcoporum, part. 3. alleg. 104. num. 12. Superior
enim, cui commiſſiones ſuper nullitate profeſſionis ex præſcripto
Conc. ſeſſ. 25. de Regular. cap. 19. directæ ſunt vnà cum ordinario,
intelligitur de ſuperiore monaſterij, non Religionis. S. Congreg.
Conc. in Meten. & Romana, 7. Aprilis 1629.

Cognitio declarationis nullitatis profeſſionis ante expletum 16. æta-
tis annum factæ ſpectat ad ordinarium, ut refert deciſum Armend.
d. l. 7. de Religion. n. 11. quem refero d. p. 3. alleg. 101. n. 1.

Cognitio fraudis donationum clericis factarum ſpectat ad forum ec-
cleſiaſticum, prout Vicario Apoſtolico de Caſtro amico meo
D. Ioanni Carolo Piccæ reſcripſit ſacra Congr. immunitatis ſub
die 9. Mart. 1632.

Cognitio tam quoad bona, quàm quoad perſonas laicorum & eorum
animalia, ſpectat ad iudicem laicum priuatiuè quando coloni, &
miniſtri Eccleſiarum clericorum, & eccleſiaſticorum cum anima-
libus propriis bona laicorum damnificant, ſed ſi cum animalibus
Eccleſiaſticorum, vel Eccleſiarum, quoad perſonas ſpectat ad lai-
cum, quo verò ad animalia, ſpectat ad Curiam eccleſiaſticam.
S. Congr. Immunitatis in vna Terracinen.

Cognitio fraudis, qua dicitur quem aſſumſiſſe characterem & ha-
bitum

bitum clericalem post delictum commissum occasione gaudendi privilegio fori, ad iudicem ecclesiasticum spectat. S. Congr. Immunitatis in *una civitatis Castellana*, 18. Februar. 1631.

Collatio, Collator.

COLLATIO de Ecclesia, vel dignitate, cui subest cura animarum, ut valeat, requiritur quod promouendus attingat 25. annum. S. Congr. Concil. in *Nullius*, 16. Decembris 1627.

Collatores beneficiorum quacunque dignitate præfulgeant nil pro collatione, seu quavis alia dispositione beneficiorum quovis quæsito colore, directè, vel indirectè, etiam sub nomine annata, aut cuiusvis alterius portionis fructuum à sponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere possunt; eorundem quoque collatorum Notarij, & alij quivis Officiales, quibus tamen aliunde certum salarium constitutum est, eadem omnino observare debent. Illis verò, quibus salarium pro officio suo exercendo nullum constitutum est, licet in qualibet beneficiorum collatione, seu alia dispositione pro suo labore aliquam mercedem accipere, quæ tamen scriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis vnum aureum non excedat, & inde collatores ipsi nihil emolumentum percipere possunt, alioquin tam dantes, quàm recipientes pœnis contra simoniacos editis sacris Canonibus tenentur, ipsasque ipso facto incurrisse censentur; Notarij autem, seu Officiales alij à suis officiis suspensi sunt. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 75. & 76.

Collectores.

COLLECTORES, & Subcollectores spoliolum Cameræ Apost. bona quorumcunque ecclesiasticorum sine licentia testantium relicta, aut legata accipiunt. Pius IV. *const. 8. incip. Graue*, 26. Maij 1560.

Collectores suppellectilia clericorum in spoliolum accipere prohibuit Pius V. *const. 42. incip. Romani*, 3. Kal. Septembr. 1567.

Collectores Cameræ Apost. ad nudum ministerium exigendi certis casibus in partibus deputati, si sunt Canonici, vel aliàs beneficiati, ab Episcopo visitari & corrigi non possunt. S. Congr. Conc. testibus

testibus Gonz. ad reg. 8. Cancell. glos. 51. n. 82. Armend. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. n. 30. vers. item Subcollectores.

Collectori Portugaliz licet concedere licentiam Monialibus introducendi mulieres in monasterio pro eorum seruitio. S. Congreg. Conc. in Vlixbonen. 31. Ianuar. 1615.

Collegiata.

COLLEGIATA Ecclesia debet præcedere omnibus aliis Ecclesiis simplicibus, vel quæ tantum Parochiales sunt. S. Congr. Rit. in Nolana, 10. Iun. 1602. & in Senogallien. 23. Mart. 1619. & 4. Aprilis 1620. Etiam si antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet. S. Congr. Rit. in Terracinen. Somnini, 25. Februar. 1606.

Collegiata Ecclesia insignis præcedit aliis non insignibus, etiam si fuerint prius erectæ. S. Congr. Rit. in Firmana, 24. Mart. 1612. & etiam si erectio sine præiudicio alterius facta fuerit. S. Congt. Rit. in Nolana, 20. April. 1602. & in Nullius seu Firmana, 23. Martij 1602.

Collegiata Ecclesia non debet accedere ad Ecclesiam parochialem ad faciendam benedictionem, & distributionem candelarum, & palmarum, non obstante consuetudine. S. Congr. Rit. in Ostien. Core, 28. Aprilis 1607.

Collegiata Ecclesia non debet eodem modo, & solemniter, ac eadem die celebrare in sua Ecclesia festum Dedicationis, prout celebratur in Ecclesia Metropolitana, sed debet celebrare priuatè, prout celebratur in omnibus Ecclesiis per ciuitatem. S. Congreg. Rit. in Cesaraugustana, 26. Iun. 1610.

Collegiatæ Ecclesiæ statuta quærenda sunt à proprio Episcopo. S. Congr. Rit. in Mediolanen. 28. Septembr. 1602.

Collegiatæ Ecclesiæ Canonici possunt iuxta eorum consuetudinem deferre Crucem propriam in processionibus, dummodo digniorem, & vltimum locum relinquunt Clero Ecclesiæ cathedralis. S. Congr. Rit. in Anconitana, 24. Augusti 1609.

Collegiata adhuc dicitur, & gaudet priuilegiis, deficientibus omnibus illius Canonicis, & tantum vno remanente. S. Congreg. Concil. 26. Aprilis 1621.

Collegiata Ecclesia erecta in Cathedralem non comprehenditur sub decreto Conc. sess. 25. cap. 6. de reform. S. Congr. Conc. testibus Armendat. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop.

num. 88. quem refero *de offic. & potest. Episcopi*, part. 3. alleg. 73. n. 5. in fine, & me citato Ludou. à Sarauia *de iurisdic. Adiunctor.* q. 11. num. 18.

Collegiatam Ecclesiam exemptam visitandi facultatem potest Episcopus subdelegare, sed opus est subdelegatione speciali. S. Congr. Conc. in *Lucana* 1. *Februar.* 1631.

Collegiata circa ritus, & cæremonias debet seruare laudabiles, & antiquas consuetudines aliarum similium Ecclesiarum suæ Prouincie. S. Congr. Rit. in *Terracinen.* 25. *Februar.* 1606.

Collegium.

COLLEGIVM Colimbrien. pro Religiosis Militiarum S. Iacobi de Spatha, & S. Benedicti de Auis in Lusitania cum priuilegiis, crexit Paulus V. *constit.* 5. *incip. Ex iniuncto*, 23. *Augusti* 1605.

Collegium scholarium fundatum sub gubernio, & administratione ciuium, sub conditione, inter alias, vt scholares debeant initiari clericali charactere, iurisdictioni Episcopi subiacet, & potest per ipsum visitari. S. Congr. Concil. in *Firmana*, 17. *Augusti* 1630.

B. Collitta.

B. COLLITTÆ Officium, & Missa concessa Monialibus reformatis in ciuitate Gandauen. conceditur omnibus monasteriis eiusdem Ordinis in prouincia Flandrix. S. Congr. Rit. in *Gandauen.* 24. *Octobris* 1609.

Collocutoria.

COLLOCUTORIA communia in monasteriis Monialium retineri debent in loco claro, & aperto, vt Moniales alloquentes ab omnibus commodè perspicere valeant, ac in eorundem collocutoriorum ianua nihil permittatur, quo intus villo modo claudere valeat. S. Congr. Episcop. & Regular. in *Faentina*, 7. *Martij* 1617.

Coloni.

Coloni.

COLONI, arrendatarij, locatarij, affectuarij, negotiorumque gestores Ordinum Mendicantium sunt immunes à cunctis exactionibus tam rusticis, quàm urbanis. Pius V. *constit. 10. incip. In defessa*, 18. *Kalend. Septembris* 1566.

Coloni, aut affectuarij, vel partiarij bonorum ecclesiasticorum exemptione collectarum tam ordinarium, quàm extraordinarium proportionem colonica gaudent. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Oppiden.* 18. *Septembris*, 1618.

Coloni partiarij Episcoporum durante colonia gaudent fori priuilegio. S. Congr. Immunitatis *sub die 6. Decembris* 1627. quam refert Tamburen. *de iure Abbatum tom. 1. disp. 20. sub num. 4.*

Color.

COLOR violaceus concessus in cappis Canonicis hyemali tempore, intelligitur concessus æstiuo tempore in Almutiis. S. Congr. Rit. *in Casaraugustana*, 20. *Novembris* 1610.

Commemoratio.

COMMEMORATIO in Missis potest fieri de particularibus personis nominatim, iuxta institutionem S. Congreg. Rit. *in Abulen.* 21. *Augusti* 1601.

Commemoratio de sancta Maria debet omnino fieri in officio currenti in Ecclesiis eidem dedicatis, etiamsi prius Officium paruum ipsius B. Mariæ recitatum fuerit. S. Congr. Rit. *in Bononien.* 10. *Ianuarij* 1604.

Commemoratio omnium defunctorum non est celebranda, nec facienda in die Dominico. S. Congr. Rit. *in Augustana*, 24. *Septembris* 1605. nisi adsit consuetudo immemorabilis in contrarium, *in eadem*, 7. *Octobris* 1606.

Commemoratio ordinaria fieri debet quando beneficiatus est obligatus facere commemorationem sanctæ Crucis diebus solitis. S. Congr. Rit. 30. *Martij* 1621.

Commemoratio SS. Apostolorum Petri & Pauli in Suffragiis, quæ recitantur post Officium, non est omittenda Breuiarij Benedictini approbatio. S. Congr. Rit. *sub die 6. Decembris* 1608.

Commemoratio ad Vesperas de Patrono Ecclesiæ vt omnino fiat, declaratur, licet Theatini non consueuerint commemorationem facere, nisi de Cruce. S. Congr. Rit. *in causa Theatinorum*, 1. Sept. 1607.

Commemorations de Titulari, & Patrono Ecclesiæ non sunt omit-tendæ, sed faciendæ iuxta rubricas Breuiarij. S. Congr. Rit. *in causa Germaniæ inferioris*, 21. Martij 1609.

Commenda, Commendatarius.

COMMENDÆ, quæ ad sex menses in Ecclesiis Curatis fieri poterunt ab ordinariis, ex *cap. nemo, de elect. in 6.* amplius post Conc. locum non habent, cum debeat in omnes deputari Vicarius ad formam Concilij *cap. 18. sess. 24. de reform.* S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 4. cap. 4. num. 15.*

Commendatarij Abbates, & alij inferiores Episcopo, qui omnimodam habent iurisdictionem Episcopalem, nec alicui subsunt, sed sunt immediatè subiecti Sedi Apostol. nullius diocesis proprium territorium habentes, si habent ius congregandi Synodum, & legitime constet illam congregasse, & elegisse examinatores, possunt conuictum instituere, examinare, approbare, omniâque illa facere, quæ continentur decreto Conc. *cap. 18. sess. 24. de reformat.* S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 2. cap. 2. num. 136.*

Commendatarij Monasteriorum, siue Abbatiarum in Conciliis Provincialibus sunt recipiendi inter Abbates, eisque Canonici Cathedralis sunt præferendi, quando capitulariter incedunt; sed extra hunc casum Abbates titulares, vel habentes vsum Mitræ, debent præcedere Commendatariis, post hos locum obtinent Dignitares, & post Dignitates collocandi sunt procuratores Ecclesiarum cathedralium S. Congr. Conc. —

Commendatarij curam animatum iurisdictionalem habentes tenentur residere, & sacris initiari, per omnia enim æquata sunt hodie Cõmendæ titulis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. c. 2. n. 166.*

Commendatarij Abbatia existentis intra fines alicuius diocesis etiam exemptæ, & habentis iura quasi Episcopalia, non potest vocare quem maluerit Episcopum pro ministrando Sacramento

Confirma

Confirmationis suis populis, nisi de consensu, & licentia Episcopi in cuius diœcesi est Abbatia. S. Congr. Conc. —

Commendatarius Abbatix exemptæ existentis intra fines alicuius diœcesis, & habens iura quasi Episcopalia, non potest facere concursum beneficiorum Curatorum, sed hoc spectat ad Episcopum, in cuius diœcesi est Abbatia, qui electo magis idoneo mittet eundem ad Commendatarium pro collatione. S. Congr. Concil. teste *Garc. de benef. p. 9. cap. 2. num. 123.*

Commendatarius etiam Cardinalis tenetur contibuerere seminato. S. Congr. Conc. in *Adrien. 3. Decembris 1622.*

Commendatarius Abbas, vide in verbo *Abbas Commendatarius.*

Commendatitia litteræ.

COMMENDATITIÆ litteræ, sine quibus ex decreto Concil. *cap. 16. sess. 23. de reformat.* clericus peregrinus ad diuina celebranda, & Sacramenta administranda admitti non debet, sunt obtinendæ ab eo, qui huiusmodi clerici ordinarius fuerit. S. Congr. Conc. *sub die 1. Iulij 1597. teste Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 56. quem refero de officio, & potest. Episcopi p. 2. alleg. 21. num. 4.*

Commendatitix litteræ, denegandæ non sunt ab Episcopo Sacerdotibus, & clericis, qui non habent beneficia in titulum residentiam requirentia. S. Congr. Conc. testib. *Armendar. d. l. 7. de Episcopis n. 63. Campan. in diuersis iuris canon. rubr. 9. cap. 6. n. 4. quos cum aliis refero d. p. 2. alleg. 21. num. 5.*

Commendatitias litteras suorum ordinariorum habentes Sacerdotes externos potest Episcopus admittere ad Sacramenta administranda, sicut poterat ad Missæ sacrificium, dummodo illi verè idonei sint. S. Congr. Conc. teste *Armendar. d. l. 7. de Episcopis n. 83.*

Commensales Papæ.

COMMENSALIS Papæ verè sunt Clerici Cameræ Apost. Sixtus IV. *const. 1. incip. Dispositione, 16. Kal. Februarij 1472.*

Scriptores Archiuij Romanæ Curix, Iulius II. *constit. 2. incip. Quia nihil, 8. Novembris 1504.*

Auditores

Auditores Rotæ Romanæ, Paulus III *constit.* 3. *incip. Sanctissimus de anno* 1534.

Commissarius Camera Apostolica, Sixtus V. *const.* 44. *incip. Ad excelsum*, 4. *Id. Octobris* 1586.

Iudex, siue Auditor causarum confidentiarum, Sixtus V. *const.* 47. *incip. Diuina, Kalend. Nouembris* 1586.

Cantores Capellæ Pontificiæ, Sixtus V. *constit.* 58. *incip. Gloriosa*, 5. *Id. Iunii* 1587.

Commenſalium continuorum Papæ, Cardinalium, familiarium, Officialium, Cubiculariorum, & Secretariorum exemptiones solitæ, & immunitates, non censentur reuocatæ. Vibanus VIII. *const.* 28. *incip. Superni*, 12. *Kal. Nouembris* 1624.

Commissarius Camera.

COMMISSARIJ Camera Officium perpetuum, ac vacabile erigitur, habet annexam administrationem Archiuu eiusdem Camera, nihil soluit pro expeditione litterarum sui officij, gaudet priuilegiis Clericorum Camera, & aliis gratis, est verè familiaris, & commensalis Papæ; procedit contra detinentes, & non reuelantes scripturas Camera in toto statu ecclesiastico via executiua, & manu Regia, & contra Prælatos, & alios prouisos ingerentes se in beneficiis à Sede Apost. obtentis ante litterarum expeditionem, & illo instante proceditur in causis cambiorum illicitorum. Sixtus V. *constit.* 44. *incip. Ad excelsum*, 5. *Id. Octobris* 1586. Eo non citato non expediuntur commissiones causarum, neque inhibitiones in causis spoliatorum. Pius V. *const.* 51. *incip. Attendentes*, de anno 1568.

Commissio.

COMMISSIONIS tempore si Commissarius reperitur in dignitate constitutus, & designatus inter iudices synodales, & eam postea resignet, nihilominus de causa sibi commissæ cognoscere poterit non resignatarius, quia sufficit ab initio fuisse capacem. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic.* p. 9 cap. 2. num. 351.

Commissiones super nullitate professionis ex præscripto S. Concil. Trid. cap. 19. sess. 25. de Regular. directæ ordinario, & superiori suo intelligitur

intelligitur de superiore monasterij, non Religionis. S. Congreg. Conc. in Meten. & Romana, 7. Aprilis 1629.

Commissiones Apostolicas in forma *Dignum*, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignitatis, non potest exequi Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante. S. Congreg. Conc. in Camenaten. 2. Augusti 1631.

Communicantes, Communicatio.

COMMUNICANTES in hebdomada sancta, vel infra octauam Paschatis Resurrectionis D. N. IESU Christi, satisfaciunt præcepto Ecclesiæ. Eugenius IV. *constit. 20. incip. Fide digna*, 8. Iulij 1440.

Communicationis in Paschate præceptum non potest adimpleri anticipando à tertia Dominica Quadragesimæ vsque ad tertiam Dominicam post Pascha: S. Congr. Rit. in Granaten. 15. Februar. 1614

Communitas.

COMMUNITAS alicuius loci si solet ex immemorabili consuetudine de mercede Prædicatoris providere, ad eam de cætero tribuendam cogenda est. S. Congr. Conc. —

Communitates, & vniuersitates bona sua alienare non possunt sine licentia Papæ, & nulli hypothecæ bona sua obligare possunt, nisi ex causa locationis, non tamen ultra decennium, & sine licentia Oratores ad Urbem mittere non possunt. Sixtus V. *const. 42. incip. Inter varias*, pridie Kal. Octobris 1586.

Comptæ, & Compternitas, vide in verb. Cognatio parochialis.

Compostellana Ecclesia.

COMPOSTELLANÆ Ecclesiæ statutum permittens beneficia, qui in ea per 40. annos continuos aliquod ecclesiasticum beneficium possedit, si per dictum tempus illi per se ipsum in diuinis residendo inseruiuit, ut à dicta Ecclesia de cætero quoad vixerit ut emeritus, & inde donatus abesse liceat, & tanquam

D d præsens

præfens in choro habeatur tam ratione fructuum præbendarum, quàm distributionum quotidianarum, mandauit tolerari Gregor XIII. prout refert *Garc. de benef. in addit. ad p. 3. c. 2. num. 344.*

Conceptio B. Virginis.

CONCEPTIONIS B. Virginis disputatio in Capitulis, Academicis, ac inter doctos licita, sed eiusdem Conceptionis quæstiones vulgari idiomate in libris conscribere nemini licet. Pius V. *constit. 114. incip. Super specula, pridie Kal. Decembr. 1570.* & Paulus V. *constit. 9. incip. Regis, 6. Jul. 1616. in appendice.*

Item prohibuit idem Paulus V. quòd in actibus publicis non asseratur eandem Beatissimam Virginem in peccato originali fuisse conceptam, donec res à Sede Apost. definiatur, *die 31. Augusti 1617. in generali congregatione S. Romanæ Ecclesiæ, & vniuersalis Inquisitionis contra hæreticam prauitatem, cuius decreti verba transcripsit Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 12. cap. 13. n. 140. & Hieron. Roder. in compend. quæst. regul. resòl. 30. n. 2. & reperitur impressum tom. 4. Bullary constit. 7. Pauli V.*

Gregorius X V. in eadem generali Congr. S. R. & vniuersalis Inquisitionis *die 24. Maij 1622.* ex eisdem causis euitandi scandala, dissensiones, atque discordias in populo Christiano, & vt accepit, in aliquibus Regionibus iam ortæ sunt ex sermonibus priuatis occasione assertionis affirmatiuæ, extendit, & ampliavit etiam ad priuata colloquia, & scripta, mandans, & præcipiens omnibus, & singulis cuiusuis Ordinis & instituti Regularibus, & aliis quibuscunque tam ecclesiasticis, quàm secularibus, ne de cætero donec articulus huiusmodi à Sede Apost. definitus, vel per Sanctitatem suam, & Sedem Apost. fuerit aliter ordinatum, neque etiam in sermonibus, & scriptis priuatis audeant asserere quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare, exceptis tamen quibus à Sede Apost. fuerit super hoc specialiter indultum: & in sacrosancto Missæ sacrificio, ac diuinis Officiis celebrandis eadem Sanctitas sua non alio quàm Conceptionis nomine omnes tam seculares, quàm cuiusuis Ordinis Regularis vti debere voluit, & contra transgressores statuit ordinarios locorum, & hæreticæ prauitatis vbique locorum deputatos Inquisitores procedere posse,

posse, & in eos seuerè animaduertere. Reperitur hoc decretum impressum *tom. 4. Bullarj constit. 29. Gregorius X V. & refert Iul. Lauor. de Indulgent. p. 2. cap. 21. num. 129.*

Idem Gregorius X V. in alia sua constit. incip. *Eximij*, 28. *Inn. 1622.* omnibus, & singulis Ordinis Prædicatorum Fratribus licentiam concessit, vt de cætero in quibuscunque priuatis eorum colloquiis, seu conferentiis inter se duntaxat, & non inter alios, aut cum aliis de materia Conceptionis B. Mariæ Virginis differere, & tractare absque vilo pœnarum in dictis decretis Pauli V. & eiusdem Gregorij contentarum incurfu, liberè, & licite possint, & valeant; quod decretum reperitur impressum post dictam constit. 29. Gregorij X V. & in compendio Bullarj Flauij Cherubini, in fine.

Concessio.

CONCESSIO ad beneplacitum facta potest quandocunque reuocari. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Papien. 12. Mart. 1619.* Concessionem viux vocis oraculo factæ reuocantur, exceptis oraculis factis S. R. E. Cardinalibus, & eorum manu firmatis. Gregor. X V. constit. 27. incip. *Romanus Pont. 2. Iul. 1622.*

Concilia generalia.

CONCILIORVM generalium conuocatio ad solum Romanum Pont. spectat. Leo I X. constit. 8. incip. *Cum ex*, 16. *Kal. Ianuar. 1053.* Etiam si de eius causa agatur. Julius I I. constit. 27. incip. *Sacro-sanctæ*, 15. *Kal. Augusti 1511.*

Concilia bene acta comprobant, & malè acta reprobat solus Romanus Pontifex. Gelasius I. constit. 1. incip. *Valdè*, *Kal. Februar. 495.*

Concilium Tridentinum I.

CONCILIVM Tridentinum à Paulo I I I. indictum prosequutus est, & approbavit Pius I V. constit. 23. incip. *Ad E. lesiæ regimen*. 3. *Kalend. Decembris 1560.*

Eius declarationes in dubiis faciendis sibi referuat, prohibetque commentaria super eius interpretationem in lucem emitti, idem Pius III. *constit.* 73. *incip.* *Benedictus Deus*, 7. *Kalend. Februarij* 1564.

Reuocauit omnia priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, &c. in his, in quibus statutis & decretis Conc. Trident. contrariantur, idem Pius IV. *constit.* *incip.* *In Principis Apostolorum Sede*, 3. *Kal. Mart.* 1565.

Illius interpretationem Congregationi Cardinalium delegat Sixtus V. *constit.* 74. *incip.* *Immensa*, 11. *Kalend. February* 1587.

Prohibentur omnino translationes Concilij Trident. de Latina lingua in Gallicam, vel alias linguas, & sic quæcunque versiones non emanata auctoritate Sedis Apost. S. Congr. Conc. 2. *Iun.* 1629. addidit pœnas Indicis librorum prohibitorum. S. Congr. Indicis, 15. *Novembris* 1629.

Vide in verbo, *Congregatio pro executione*, &c.

Concilium Prouinciale II.

CONCILIVM Prouinciale à singulis Archiepiscopis quolibet triennio celebrari iussit Leo X. *constit.* 10. *incip.* *Regimini*, 4. *Non. Mayj* 1515.

Concilium Prouinciale non obligat extra prouinciam, & extra eam non facit legem, & per approbationem, quæ fit à S. Congr. Concilij, non intelligitur confirmatum auctoritate Apost. sed tantum permissum. S. Congr. Conc. —

Concilium Prouinciale statuere non potest vt Capitula non dimittant ordinandos ad alios quam ad Comprouinciales Episcopos, nisi id fiat ex rationabili causa, pro correctione videlicet prouinciæ. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefc. part.* 5. *cap.* 7. *num.* 93.

Concilium Prouinciale non potest restringere potestatem Capituli, vt scilicet non concedat post annum litteras dimissorias ordinandis ad titulum patrimonij, vel pensionis, sed hac in re obseruandum est *cap.* 2. *sess.* 21. *de reform.* quod docet obtinentes patrimonium, vel pensionem non promouendos, nisi Episcopus pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum iudicauerit eos assumendos. S. Congr. Conc. teste Garc. *dicto loco*.

Concilium

Concilium Prouinciale non potest formare processum in causis criminalibus grauioribus contra Episcopum ad effectum transmittendi illum ad Sanctissimum. S. Congr. Conc. teste Aloys. Ricc. *in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 142. num. 5. & in praxi rerum fore eccles. p. 4. resol. 491. num. 1.*

Conciliis Prouincialibus præferendi sunt Canonici Ecclesiarum cathedralium quando capitulariter incedunt: Abbates benedicti, & qui vsum Mitræ habent, præcedunt Commendatariis, post hos locum obtinent Dignitates, postea collocandi sunt Procuratores. S. Congr. Conc. teste Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 2. n. 3. ad 3.*

Concilium Prouinciale non potest dare facultatem penitenti subdito Episcopi Suffraganei eligendi Confessarium non approbatum à Suffraganeo ipso. S. Congr. Conc. *sub die 16. Martij 1581. teste Prosp. de Augustino in addit. ad Quarant. verbo Concil. prouinciale, quæst. 36. in fine.*

Concionator, vide verbo Prædicator.

Concordia.

CONCORDIÆ confirmatio obtenta ad instantiam vnus partis, non est ex certa scientia & cum causæ cognitione ad hoc vt sublata non sit decreto Concilij *cap. 20. sess. 24. quod non sustulit concordias à Sede Apostol. confirmatas ex certa scientia, & cum causæ cognitione. S. Congr. Conc. sub die 26. Iunii 1592.*

Concordias à Sede Apost. ex certa scientia confirmatas non comprehendit decretum Conc. *sess. 25. de reform. cap. 6. in suis derogationibus. S. Congreg. Concil. testibus Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 25. num. 14. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 67. Ludouic. à Sarauia de iurisdic. Adiuncturum quæst. 25. num. 6.*

Concordia facta inter Capitulum Ecclesiæ cathedralis, & Clericos Regulares ciuitatis Bituntinæ circa funeralia, approbata fuit, & confirmata, videlicet quod sit in arbitrio Capituli, & Canonico- rum associare, vel non associare corpus defuncti quando est sepeliendum in Ecclesia Regularium, sed si illud associant, non debent facere Officium, sed associato corpore vsque ad portam Ecclesiæ, debent redire ad Cathedralem; idem si aliqua Religio, vel

Confraternitas laicorum associauerit, fimiliter vsque ad portam Ecclesiæ, & quodd Capitulum, & Canonici habeant medietatem ccræ. S. Congr. Rit. in Bituntina, 21. Februar. 1604.

Concubinarius clericus.

CONCUBINARI II clerici qui publici dicantur, & quomodo puniendi. Pius V. *constit. 5. incip. Cum primum*, Kalend. Aprilis 1566.

Concubinarius clericus notorius sine aliqua monitione superioris est hodie, prout in veteri iure, ipso iure suspensus ab officio, & beneficio, ita quod si celebret, incurrat irregularitatem. S. Congreg. Conc. testibus Armend. in *addit. ad recap. legum Navarra lib. 4. tit. 5. de stupro l. vnic. num. 6.* Garc. de *benefic. part. 7. cap. 14. num. 11.* Bellet. *disquisit. clerical. part. 1. tit. de discipl. cleric. §. 5. num. 45.*

Concubinariis clericis monitio à superioribus facienda debet esse specialis, non autem generalis, putà per edictum. S. Congregat. Concil. testibus Garc. de *benefic. part. 11. cap. 10. num. 186. declaratione 4.* Armendar. d. *tit. 5. de stupro l. unica num. 4.* Non tamen in visitatione, sed & aliis quoque temporibus. Eadem S. Congr. cuius meminere Garc. d. *num. 186. declarat. 5.* Armendar. d. *l. unica num. 5.* Et tempus quod inter vnā, & alterā monitionem interuenire debet, relinquitur arbitrio Episcopi. Ead. S. Congreg. relata per Garc. d. *num. 186. declarat. 6.* Armendar. d. *l. unica num. 6.*

Concurfus.

CONCURSVS edicta ordinarij proponere debent in beneficiis curatis reſeruatis Sedi Apostol. & quibusvis alijs, etiam ex antiqua consuetudine, & à Sede Apostol. prouisio fit approbato ab examinatore in Synodo diocesana deputatis. S. Congregat. Concil. testibus Anastas. Germon. de *indultis Cardin. §. quibusvis num. 6.* Flamin. Paris. de *resignat. benefic. lib. 10. quest. 7. num. 12.* Gonzal. ad *regul. 8. Cancel. glos. 6. num. 112.* Garc. de *benefic. part. 9. cap. 2. num. 154.* Salgado de *proteſt. Regis, tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 98.*

Concur

Concursum instituere, & reliqua efficere possunt quæ c. 18. *sess.* 24. præscribuntur, inferiores Episcopo omnimodam habentes iurisdictionem quali Episcopalem, neminiq; præterquam Sedi Apostol. & quidem immediatè subiecti, quicq; nullius sunt diœcesis, sed proprium habent territorium, & ius congregandi Synodum, dummodo constet etiam Synodum aliàs legitimè congregasse, & in ea examinatores deputasse. S. Congr. Conc. *in Foro Sempronien.* 18. Martij 1591.

Concursum instituere, & examinare prouidendos ad parochiales existentes intra fines Abbatis nullius diœcesis, spectat ad Episcopum, intra cuius fines existit Abbas, iuxta *cap. 1. sess.* 23. & si id non constet, ad viciniorem, vt addidit Pius V. tantum limitando, nisi qui Prælatus est nullius habeat ius congregandi Synodum, quia tunc posset in ea deputare examinatores synodales, prout Concilium requirit. S. Congr. Conc. *in causa Casiri durantis*, ultima Aprilis 1611.

Concursus qui in vacationibus Parochialium fieri solet coram Episcopo viciniore, si occasione pestis ciuitas illius sit bannita, & aditus præclusus ad eundem ordinarium viciniorem. S. Congr. concessit facultatem inferiori prorogandi tempus concurrentium, & vt interim prouideretur de œconomis, & vicariis idoneis. S. Congr. Conc. *in Nullius terræ Vastalla Parmen. diœcesis*, 17. Augusti 1630.

Concursus terminum non tenetur prorogare Episcopus, sed bene facit prorogando. S. Congr. Conc. 17. Martij 1619.

Concursus ad examen cum nominatis à patrono Ecclesiæ potest Episcopus alios clericos admittere. S. Congr. Conc. teste Garc. *de beneficio. p. 9. cap. 2. num.* 162.

Concursus ad examen iam peractum non deinceps petens admitti, sed beneficii nondum facta collatione, non est audiendus, nec si non est factum examen, sed terminus tantum lapsus, non est admittendus cum descriptis. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. c. 2. n.* 202.

Concursus nouus dandus est in Vrbe vbi fuit appellatum à mala Episcopi electione, & ad eandem Urbem vocandus est præelectus. S. Congr. Conc. *in Reatina*, 16. Martij 1630. & *in Pisana*, 17. Iunii eiusdem anni.

Concursus ad examen Parochialium in manibus Episcopi resignatarum non potest ille admittere consanguineos, vel familiares tam suos, quàm resignantium ex Bulla Pij V. *anno eius*, 3. Kalend. Aprilis. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. cap. 2. n.* 211.

Concurso non conferuntur beneficia curam animarum habentia, quæ verè sunt Dignitates. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad d. p. 9. cap. 2. num. 196.*

Et Parochiales iurispatronatus mixti, id est, partim ecclesiastici, & partim laicalis. S. Congr. Conc. *in Pisana, 5. Februarij 1628. cuius nemini in tract. de parochis cap. 2. num. 126.*

Et beneficia Regularia quæ Regularibus conferuntur. S. Congreg. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 6. n. 162.*

Et Parochiales iurispatronatus, quod origine erat totum laicale, sed pro duabus tertiis partibus ex donatione laicorum effectum est postea laicale ecclesiasticum. S. Congr. Concil. *17. Junij 1617.*

Et beneficia curata resignata in manibus Papæ ad fauorem alterius personæ; sed tali casu resignatarius prouisus à Papæ, vel mandatum de prouidendo in forma *Dignum* obtinens, dumtaxat examinari debet absque concurso, & approbari si idoneus reperiatur fuerit ad curam animarum, siue resignatarius sit præsens in Curia, siue absens in partibus. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad regul. 8. Cancel. glos. 6. num. 121.*

Concurso est nullus si fiat non expectato lapsu termini. S. Congreg. Conc. *in Potentin. 4. Maij 1619.*

Et non præstito iuramento examinatoribus synodalibus ad præscriptum *cap. 18. sess. 24. de reform. S. Congr. Conc. in Bisignanen. 2. Decembris 1628.*

Et ubi cum quatuor examinatoribus synodalibus alius interuenit, qui non erat de synodalibus, isq; examinauit. S. Congreg. Conc. *in Messanen. 9. Septembris 1628. & 15. Decembris 1629.*

Et ubi fuerunt adhibiti examinatores deputati in Synodis præcedentibus, quatenus tamen prædicti examinatores in Synodo posteriori non fuerunt confirmati. S. Congr. Conc. *in Mokopolitana, 13. Julij 1630.*

Confessarius I.

CONFESSARIJ electi in vim priuilegij Cruciatæ non absoluentur à crimine hæresis. Gregorius XII. *const. 37. incip. Officij, 22. Septembris 1576.*

Confessario absenti peccata sacramentaliter per litteras, seu inter-nuncium

nuncium confiteri non licet, & nemo sub pœna excommunicationis docere, vel affirmare potest quòd liceat eo modo confiteri. Clemens VIII. *const.* 87. *incip. Sanctissimus*, 10. Jun. 1602.

Confessarij tam clerici seculares, quàm Regulares, qui in actu Confessionis sacramentalis mulieres ad turpitudinem prouocant, tanquam de hæresi suspecti inquiruntur. Pius IV. *constit.* 31. *incip. Cum sicut*, 16. April. 1567. Ampliat Gregorius XV. *constit.* 34. *incip. Vniuersi*, 30. Augusti 1622.

Confessarius nemo potest esse nisi habeat parochiam, seu approbationem, quæ datur gratis ab Episcopo. Gregorius XV. *constit.* 18. *incip. Inscrutabili*, §. 1. *sub dat. Non. Februarij* 1622.

Confessariis non approbatis confessiones factæ sunt nullæ, *ibid. in fin. declar.* 12.

Confessarij, Rectores, Curati, & Ordinarij debent habere Bullam publicatam in die Cœnæ Domini. Vrbanus VIII. *constit.* 62. *incip. Pastoralis*, §. 26. & *seq. sub dat. Kal. Aprilis* 1627.

Clerici seculares tenentur stolam, & cottam portare dum confessiones audiunt. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Albinganen.* 8. *Novembris* 1588.

Confessarij seculares ad certum genus personarum, seu ad limitatum tempus ab ordinario approbati, minimè possunt etiam vigore Bullæ Cruciatæ pœnitentium confessiones audire ultra facultatem ipsis ab ordinario concessam. S. Congr. Conc. *in Casarugustana*, 7. *Septembris* 1625.

Confessarij extraordinarij ab Episcopo approbati ad confessiones audiendas, siue sint seculares, siue Regulares, nullo pacto eas audire possunt extra diœcesim Episcopi approbantis, quamvis Confessores sint eidem Episcopo subiecti. S. Congr. Concil. *in Cremonen.* 22. *Maij* 1610.

Confessarios Regulares aliàs ab Episcopis ad quos ius eos approbandi spectat, liberè approbatos, ipsi Episcopi ab audiendis confessionibus suspendere posthac minimè possunt, nisi ex noua causa, eaque ad confessiones pertinente, aut ob non seruatum interdictum ab ipsis ordinariis positum. S. Congreg. Episcop. & Regul. 20. *Novembr.* 1615. Cæterum an eadem causa subsit, necne, Episcopus non tenetur ipsis Regularibus edicere, sed Sedi Apostol. dumtaxat ubi eam sibi aperiri postulauerit, ut Episcopo Gienensi rescripsit per suas litteras in forma Breuis Vrbanus VIII. *die* 30. *Januar.* 1629. Unde si Regulares cum scandalo, aut aliàs inho-

neſtè viuant, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili Episcopi iudicio videantur à confessionibus suspendendi, vtrique ea causa ad ministerium confessionis pertinebit, cùm præcipua ministri qualitas sit integritas vitæ, ac morum honestas, ac proinde nihil obstat quominus ob eam possit Episcopus Regulares vtrunque à semetipſo approbatos suspendere, aut repellere à confessionibus audiendis. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Oriolen.* 30. *Augusti* 1630.

Confessarij Regulares à prædecessoribus Episcopis examinati, & approbati ad confessiones personarum secularium audiendas à præſente Episcopo ſucceſſore pro maiori conscientix ſuæ quiete poſſunt iterum examinari, at ſi minùs idonei reperti fuerint, reprobari ad præſcriptum constitutionis ſ. mem. Pij Papæ V. hac de re editæ. Urbanus VIII. *loco proximè citato.*

Confessariorum Regularium opera vti non poſſunt ordinarij etiam pro Confessariis extraordinariis, niſi in caſu neceſſitatis. S. Congr. Episcop. & Regul. 1. *Octobris* 1602.

Confessarij Regulares in monaſteriis, & Collegiis Regularium vbi regularia inſtituta ſeruantur, poſſunt abſque licentia Episcopi audire confessiones eorum ſecularium, qui ſunt verè de familia, & communes commenſales, non tamen illorum, qui tantùm deſeruiunt in monaſteriis. S. Congreg. Concil. teſte Armen-
dar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 53. & libro 4. tit. 28. l. 1. §. 1. de conſituendo ſemel in anno, num. 10.

Confessarij ſi non fuerunt examinati quando approbati fuerunt, poſſunt ab Episcopo ſuspendi & examinari. S. Congr. Episc. & Regul. in *Vercellen.* 31. *Iul.* 1615.

Confessarius Monialium II.

CONFESSARIJ Monialium ab iis nominati non poſſunt remoueri niſi ex rationabili cauſa. S. Congreg. Concil. 11. *Iulij* 1626.

Confessarij Monialium munere fungi non poteſt habens curam animarum. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Parmen.* 10. *Aprilis* 1615.

Confessariis victus diſcretim à Monialibus nullatenus adminiſtre-
tur, ſed quædam pecuniæ ſumma quotannis victus loco eis per-
ſoluatur,

soluatur, & si Regulares sint huiusmodi Confessarij, monasteria, in quibus degunt, pendant, *ibid.*

Confessario Monialis infirmæ confessionem audiente cellæ ianua aperta remaneat, & ambæ comitatrices ad eiusdem cellæ ianuam morentur, ita ut & Confessarius, & infirma ab eis commode cerni possint. S. Congreg. Episcop. & Regul. 13. *Septembris 1583.*

Confessarius Monialium clausuram ingressus ad administranda sanctissima Sacramenta recta via, & absque diuerticulo eat, redeatque, nec in alia monasterij parte diuagetur, etiam occasione visitandi alias infirmas, quibus Sacramentorum administratio non est necessaria. Ead. S. Congr. —

Confessarij Monialium ordinarij singulis quibusque trienniis mutari debent, idq; obseruetur ne dum circa Moniales subiectas ordinario, sed etiam Regularibus. Ead. S. Congr. *sub die 15. Februarij 1593.*

Confessarium vltra ordinarium alter extraordinarius bis, tæve quotannis in communi, non autem in particulari Monialibus deputetur. Eadem S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Veronen. de anno 1593.*

Confessarij extraordinarij Monialium à monasteriorum in quibus degunt, aut Religionis oneribus pro eo tempore dumtaxat, quo confessionibus audiendis occupantur, excusantur. Ead. S. Congr. *sub die 10. Mart. 1593.*

Confessarij Monialium administrant sacramenta Extremæ Vnctionis Monialibus infirmis, & illi animabus earum Altissimo commendatis non ampliùs ibi morentur, sed & hortari illas ad bene moriendum aliis Monialibus sit curæ. Ead. S. Congr. Episcop. & Regul. 13. *Septembr. 1583.*

Confessarij, aut alij Regulares nullatenus ingrediantur septa monasterij Monialium prætextu comitandi operarios, medicos, chirurgios, vel alios. Ead. S. Congr. *sub dicta die 13. Septembr. 1583.*

Confessariis Monialium certa annua merces constitui debet, quæ iuxta morem, & qualitatem religionis victui illius sufficiat, eadèque merces à monasterio, in quo degit idem Confessarius, si Regularis sit, persoluatur. Cæterum ordinarij locorum prohibeant Monialibus aliquibus pœnis, non tamen censurarum, ne vltra mercedem illam aliquid communiter, vel priuatim eidem Confessori, vel aliis quibuscunque Fratribus tribuant, eisdèque

Fratribus ne à Monialibus etiam spontè oblatum, aut donatum recipiant, sub iisdem pœnis inhiſcant. S. Congr. Episcop. & Regul.
29. *Novembris* 1605.

Confessarius Regularis Monialium, eiùsque socius confessionis, ac Sacramentorum administrationis, casibus exceptis, easdem Moniales, absque sacræ Congregationis licentia, alloqui non possunt. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *in Nolana*, 21. *Februarii* 1617.

Confessarius etiam ex antiqua consuetudine, absque socio monasterij septa Monialium ægrotantium confessionum audiendarum gratia ingredi non potest, sed debet ei assignari socius, qui ipsi iuxta decretum sacræ Congregationis assistat, sitque ætatis ultra 50. annorum, vitæq; exemplaris. Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium *in Nolana*, 21. *Februar.* 1617.

Confessarij Monialium ut amoveantur, licet Episcopo superiores Regulares admonere ex rationabili causa, quam eisdem superioribus significare non tenetur, iisq; superioribus id facere detrectantibus, habet Episcopus facultatem prædictos Confessores amovendi quoties, & quando opus esse iudicaverit. S. Congr. Conc. *dub. 12. de anno* 1623. post meum tractat. *de offic. Episc. pag. 6. secundum* Lugdun. impress.

Confessarij extraordinarij Monialium nullatenus possunt post constitutionem Gregorij XV. de exemptorum privilegiis illarum confessiones audire, nisi priùs ab Episcopo diœcesano idonei iudicentur, & approbentur: ordinarij verò Confessores ante publicationem deputati possunt durante triennio pergere in confessionibus Monialium audiendis, absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quòd si contingat, ut illorum facultas à Sede Apostolica ultra triennium prorogetur, tunc debent illi ab Episcopo examinari & approbari. S. Congreg. Concil. *dub. 6. de anno* 1623. post tract. meum *de offic. Episcop. part. 5. secundum* Lugdun. impress.

Confessarij Regulares Monialium electi, seu deputati ante dictæ constitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competit audiendi confessiones Monialium sibi subiectarum, possunt durante eorum officio pergere sine alia Episcopi approbatione in confessionibus audiendis illarum tantum, quæ sponte ac proprio motu id ab eis petierint. At verò ij, qui post constitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officiis,
seu

seu Dignitatibus expleto iam tempore à constitutionibus cuiusque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam possunt Sanctimonialium confessiones audire, nisi priùs à diœcesano Episcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint. *Sac. Congr. dub. 7. de anno 1623. post meum tractat. de offic. Episcop. part. 6. secundum Lugdun. impress.*

Confessarij extraordinarij semel deputati, atque approbati ab Episcopo ad Monialium confessiones pro vna vice audiendas, non possunt pluries in vim approbationis eiusmodi illarum confessiones audire, sed ab Episcopo toties sunt approbandi, quoties casus deputationis contigerit. *Sac. Congr. dub. 11. ibidem.*

Confessionalia.

CONFENSIONALIA ex Sacristiis, & locis occultis, ac remotis remoueri debent, & collocari in Ecclesiis exterioribus Monialium. *Sac. Congr. Conc. 29. Nouembris 1605.*

Confessionalia Monialium in exterioribus Ecclesiis omninò collocentur, eisdemque Moniales, quatenus in hoc renitentes fuerint, interdicantur. *Sacra Congregatio Concilij in Faentina, 7. Martij 1617.*

Confessio.

CONFESIONES personarum secularium audiendi, absque examine, & approbatione ordinarij, indulta, ac priuilegia omnia, etiam per modum communicationis concessa Militiis, Hospitalibus, Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, Congregationibus, & Ordinibus quibuscumque, tam Mendicantium, quàm non mendicantium, cæterisque locis piis, & eorum, siue earum respectiue personis, reuocat Urbanus VIII. *constit. 92. incip. Cum sicut, 12. Septembris 1628.*

Confessiones extra diœcesim; in qua fuerunt approbati, Presbyteri audire non possunt, etiam subditorum Episcopi approbantis, nisi iurisdictionem ordinariam habeant. *Sacra Congreg. Conc. 8. Maij 1610.*

Confessiones Monialium, quâs audiunt Superiores Regulares electi,

seu deputati, vel confirmati post publicationem, & scientiam tenoris Bullæ Gregorij X V. *de exemptorum priuilegiis*, non obtenta Episcopi approbatione, sunt nullæ atque irritæ. S. Congreg. *dub. 8. de anno 1623. post tract. meum de offic. Episc. part. 6.*

Confessionum audiendarum pro licentia tenentur Iesuitæ se præsentare coram ordinario locorum, itaut neque ipsi possint confessiones secularium, etiam Sacerdotum audire, nisi ab Episcopis per examen, si illis videbitur necessarium, aut aliàs idonei iudicentur, & approbationem obtineant. S. Congr. Conc. *sub die 20. Iulij 1619.*

Confessiones Monialium sui Ordinis audire non licet Generali, absque Episcopi speciali deputatione. S. Congr. Conc. 13. *Novembris 1627.*

Confessiones audiendi facultatem Episcopi, locorūque ordinarij omnibus simul vnius Conuentus Regularibus Confessariis, sacra Congregatione inconsulta, nullōque pacto adimere possunt. Sac. Congr. Episc. 20. *Novembris 1615.*

Confessiones secularium, etiam Sacerdotum audire non possunt Iesuitæ, nisi ab Episcopis per examen, si illis videbitur necessarium, aut aliàs idonei iudicentur, & approbationem obtineant. S. Congr. Conc. *sub die 20. Iulij 1619.*

Confessiones Monialium sibi subiectarum, nequaquam audire possunt Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad confessiones personarum secularium audiendas, sed egent, quoad hoc, speciali Episcopi approbatione. S. Congreg. Conc. *dub. 9. de anno 1623. post meum tract. de offic. Episcop. part. 6. secundum Lugdunens. impress.*

Confessiones Monialium vnius monasterij ad audiendas, si Episcopus Regularem approbet, non ob id poterit audire confessiones Monialium alterius monasterij, *ibidem dub. 10.*

Confessiones sacramentales mulierum tertij ordinis, quas de Pœnitentia, seu Bizzocas vocant, non possunt audire Confessores Regulares, nisi fuerint ab ordinario approbati ad confessiones personarum secularium audiendas. S. Congr. Episcop. & Regular. *sub die 20. Decembris 1616.*

Confessiones sacramentales audientes nondum ad factum Presbyteratus Ordinem promoti Curia seculari præiua degradatione tradendi sunt. Clemens VII I. *const. 81. incip. Et si aliis. Quam constit. ad omnes etiam minores 25. annis, dummodo viginti annis*
annum

annum compleuerint, ampliavit Urbanus VII. *constit. 79. incip. Apostolatus*, 23. Mart. 1628.

Confessiones ad audiendas approbati, siue sint seculares, siue Regulares, nullo pacto eas audire possunt extra diocesim Episcopi approbantis, quamuis Confessores sint eidem Episcopo subiecti. *Sacra Congr. Conc. in Cremonen. 22. Maij 1610.*

Confessiones personarum secularium ad audiendas in vna diocesi approbati non possunt in alia easdem confessiones audire, absque Episcopi diocesis approbatione. *S. Congr. Conc. in Calaguritana, 6. Iunij 1608.*

Confessiones certi generis personarum, seu ad limitatum tempus audiendi facultatem habens, minimè porest, etiam vigore Bullæ Cruciatæ, pœnitentium confessiones audire vltra facultatem ipsius ab ordinario concessam. *Ead. S. Congreg. Conc. in Casaraugustana, 7. Septembris 1625.*

Confirmationis sacramentum.

CONFIRMATIONIS sacramentum in alterius diocesi non potest Episcopus suis subditis conferre sine licentia Episcopi, in cuius diocesi reperitur. *S. Congr. Conc. teste Armend. in addit. ad recap. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis n. 68. quem refero de officio Episcopi p. 2. alleg. 30. n. 15.*

Confirmationis sacramentum vt ministret, accersere potest quem maluerit catholicum Antistitem Prælati inferior nullius diocesis habens iurisdictionem episcopalem, non obstante *cap. 5. sess. 6. de reform. S. Congr. Conc.*

Confirmationis sacramentum per villas, & oppida Episcopus administrans à nemine est procurandus. *S. Congr. Conc. teste Armend. in addit. ad recap. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. n. 123.*

Confirmationem administrare debet Episcopus cum Pluuiiali, Mitra, stola & Baculo pastoralis. *S. Congr. Conc. in Brixien. 19. Febr. 1585. teste Piafec. in praxi Episcopi p. 1. cap. 3. n. 3. in fine.*

Confirmatio non fuit concessa decreto Capituli Calciaten. concedenti absentiam & licentiam cum participatione, ac si esset præsens, Archidiacono, qui exercebat officium Auditoris pro Rege Catholico in consilio Indiarum. *S. Congr. Conc. in Calciaten. 8. Maij 1627.*

Confraternitas.

CONFRATERNITATIBVS laicorum formam præscripsit in aliis Confraternitatibus aggregandis, priuilegiisq̃ue, & indulgentiis suis communicandis, Clemens V I I .*const. 115. incip. Quæcunque, 7. Decembris 1604.*

Confraternitatem Rosarij approbavit Clemens V I I . *in sua const. 40. incip. & si temporalium, 8. Idus Maij 1534.*

Confraternitatis Rosarij Capellas de licentia Magistri Generalis Fratrum Ordinis S. Dominici fundari, & erigi iussit Pius V . *in sua const. 86. incip. inter, 28. Iunij 1569.*

Et Sixtus V .*const. 21. incip. Dum ineffabilia, 30. Ianuarij 1586.*

Vbi etiam, quòd facultas erigendi Confraternitates Rosarij data est Magistro Generali Ordinis Fratrum S. Dominici.

Indulgentiæ autem Confraternitatis Rosarij leguntur in Sixto I V .*const. 18. incip. Ea quæ, 7. Idus Maij 1479.*

Et in Leone X .*const. 2. in append. incip. Pastoris, pridie Nonas Octobris 1520.*

Et in Clemente V I I .*constit. 40. incip. Et si temporalium, 8. Idus Maij 1534.*

Et in Pio V . & Sixto V .*constitutionibus suis supra citatis.*

Confraternitates nouas secularium Christi fidelium non licet erigere clericis Societatis I e s u , nec Regularibus Ordinis S. Dominici, absque ordinarij loci licentia. S. Congreg. Episcop. *in Chien. 6. Decembris 1616.*

Confraternitates non possunt accedere ad funeralia mortuorum, nisi specialiter, & expressè vocentur. S. Congr. Rit. *in Bononien. 9. Decembris 1617.*

Confraternitates secularium in Regularium Ecclesiis erectas visitare, & in illas iurisdictionem ad S. Conc. præscriptum exercere potest Episcopus, quæcunque contraria consuetudine non obstant. S. Congr. Episc. & Regul. *in Vercellen. 17. Iulij 1615.*

Confraternitatum secularium funera associantium intorsticia, seu cæteræ quartam funeralem Parochis non debent. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Firman. 5. Mart. 1616.*

Confraternitas quæ priùs sacrum induit, præcedere debet aliis, quæ postea induerunt. Sacra Congregatio Rituum *in Sorana, 7. Augusti 1628.*

Confra

Confraternitates tantum tenentur contribuere seminario, ratione beneficiorum ecclesiasticorum, & quæ nulla habent beneficia ecclesiastica annexa, aut prouentus ecclesiasticos non debent contribuere, licet alij redditus habeant. S. Congr. Concil. teste Aldan. *in compend. canon. resol. lib. 1. tit. 20. n. 3.*

Confraternitates ad publicas processiones accedere non sunt compellendæ, nec ullis censuris distingui. S. Congr. Concil. *in Scalen. 6. Maij 1593.* teste Piafec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 32.* Campan. *in diuers. iur. canon. rubr. 12. cap. 13. num. 122.* Salgado de *protecf. Reg. tom. 1. part. 2. cap. 9. num. 100.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 31. de proces. num. 10. in fine,* quos cum alijs refero *in tract. de offic. Episcop. part. 11. alleg. 78. num. 24.*

Confraternitates, quas nonnulli vocant Scholas, coguntur contribuere seminario pro his, quæ habent de bonis Ecclesiarum, & intuitu bonorum ecclesiasticorum. S. Congr. Conc. *11. Ianuar. 1601.*

Confraternitates laicorum in Ecclesijs Regularium exemptorum institutæ subsunt iurisdictioni, & visitationi Episcopi, atque ab eo visitari possunt, nedum illæ confraternitates, sed etiam capellæ ipsarum in iisdem Ecclesijs Regularium existentes, in his tamen, quæ confraternitatum administrationem respiciunt; & quamuis S. Congr. Episcop. quoad capellas secus sentire videatur *in vna Ostien. 2. Octobris 1626.* id intelligitur circa ea, quæ non confraternitatum administrationem, sed potius Regularium respiciunt, S. Congr. Conc. *in Nucrina, 20. Iun. 1622.*

Confraternitates erigere, & statuta confirmare nemo potest inuito, vel inconsulto Episcopo, sed ad ipsum priuatiuè quoad alios spectat. S. Congr. Rit. *in Elboren. 7. Octobris 1617.*

Confraternitates laicorum in publicis processionibus debent procedere, & præcedere inter se iuxta Bullam Gregor. XIII. S. Congr. Rit. *in Nepesina, 10. Maij 1608.* *in Thelesina, 19. Mart. 1611.*

Confraternitates laicorum in processionibus procedunt ante Regulares, quas sequuntur iidem Regulares, postremò digniorem locum obtinet Clerus secularis. S. Rit. Congr. *in Messanen. 7. Augusti 1621.*

Confraternitas laicorum approbata, & eorum Capellani possunt facere solitas processiones, quando non sunt in parochiali, & primaria Ecclesia, & possunt in eorum Ecclesia prædicare facere à Prædicatore approbato ab ordinario, & benedicere palmas,

ignem, & aquam. S. Congreg. Rit. in *Meliten. Galatri*, 9. *Februar.* 1608.

Confraternitates laicorum non possunt, nec debent tenere sanctissimum Sacramentum in eorum Ecclesiis, nisi ex causa, & de expressa licentia ordinarij. S. Congr. Rit. in *Iſolan. de Forio*, 19. *Iunij* 1604. & in *Aſculana*, 3. *Aprilis* 1632.

Confraternitates non possunt in eorum Ecclesiis per suos Capellanos facere sollemniter celebrare, confessiones audire, sepelire, Sacramenta ministrare, & similia, quæ ad solum Parochum spectant, absque expressa licentia ordinarij, & Parochi. S. Congreg. Rit. in *Casaraugustana*, 14. *Ianuarij* 1612. in *Neapolitana*, 18. *Maij* 1602.

Confraternitati sanctissimi Sacramenti, quæ sumptus ceræ facit, potest concedi, ut in processione eiusdem sanctissimi Sacramenti aliqui ex confratribus cum fanalibus accensis incedant hinc inde, & apud sanctissimum Sacramentum, dummodo maior pars confraternitatis cum sua Cruce, & insignibus incedat antè in loco suo. S. Congr. Rit. in *Nepeſina*, 10. *Maij* 1608.

Confraternitati Corporis Christi in oppido Anguillariæ, Sutrinæ diœcesis indulgetur, ut in solemnitate Corporis Christi præcedat alijs, dummodo omnino accedat ad alias processiones, & cedat digniorem locum antiquioribus, iuxta constit. Gregorij XIII. S. Congreg. Rit. in *Nullius*, 30. *Septembr.* 1628.

Confraternitas sanctissimi Corporis Christi in ciuitate Velitern. ut possit deferre vexillum in processionibus sanctissimi Sacramenti tantum, declaratur. S. Congreg. Rit. in *Velitern.* 21. *Februarj* 1604.

Confraternitati sanctissimi Sacramenti Anconæ conceduntur litteræ remissoriales ad probandam allegatam consuetudinem deferendi Crucem. S. Congr. Rit. in *Anconitana*, 20. *Iun.* 1609.

Confraternitatum sanctissimi Nominis Dei, & sanctissimi Sacramenti Terræ Capitonis Narnien. diœcesis vnio facta sine aliqua causa; & absque auctoritate in visitatione à Vicario Generali Episcopi Narnien. nulla declaratur. S. Congr. Rit. in *Narnien. Capitonis*, 24. *Ianuarij* 1615.

Confraternitates sanctissimi Sacramenti priores non ante Baldachinum post Capitulum, sed à latere Baldachini debere incedere declaratur. S. Congr. Rit. in *Nicen.* 30. *Ianuar.* 1616.

Confraternitas disciplinatorum S. Rocchi Sablonetæ, quod possit vexillum

Confratres. Congregatio sanctissima Inquis. 227

vexillum cum imagine dicti Sancti deferro, etiam si in Kalendarium Romanum relatus non sit, declaratur, non obstante Episcopi prohibitione. S. Congr. Rit. in *Cremonen.* 18. Maij 1602.

Confraternitatem S. Petri Martyris Hispalen. in sua possessione incedendi in funeralibus cum solito vexillo post feretrum manutendam esse, declaratur. Sacr. Congreg. Rit. in *Hispalen.* 6. Decembris 1613.

Confraternitates laicorum in actu associationis cadauerum, nullo modo possunt erigere Crucem. S. Congr. Rit. in *Andrien.* 22. Novembris 1631. ad 2.

Vide in verbo *Societas.*

Confratres.

CONFRATRES non possunt accedere ad funeralia mortuorum, nisi specialiter & expresse vocentur. S. Congr. Rit. in *Bononien.* 9. Decembr. 1617.

Confratres sanctissimi Rosarii non posse deferre Crucem, neque præcedentiam illis competere supra alias Societates, quæ ante eos habent habitum, declaratur d. *Bononien. ibid.*

Confratribus secularibus potest concedi habitus patientiæ, quæ solis Religiosis propriè conuenit. S. Congreg. Rit. in *Firman.* 13. Iunij 1614.

Confratres ad conueniendum solitis processionibus compellere potest Episcopus sub pœnis arbitrio illius, maxime stante possessione illas vocandi per edicta. S. Congreg. Concil. 21. Iannarij 1622. 8. Maij 1627.

Congregatio sanctissima Inquisitionis I.

CONGREGATIO Cardinalium generalium Inquisitorum erecta fuit à Paulo III. in *consil.* 34. incip. *Licet*, 12. Kalendar. Augusti 1542.

Et denuò restituta à Sixto V. *constit.* 74. incip. *Immensa*, 11. Kal. Februar. 1587.

Contra quoscunque procedit, appellationes ab alijs Inquisitoribus audit, Inquisitores vbiuis locorum deputat, & alios,

qui interesse debent, & inservite in actu degradationis. Paulus III. *d. constit. 34.*

Illis omnes S. Inquisitionis officiales parere tenentur. Pius V. *const. 1. incip. Sanctissimus, de anno 1566.*

Congregatio pro sacris Ritibus II.

CONGREGATIO pro sacris Ritibus, & caeremoniis, cæterisque ad diuinum cultum pertinentibus, erecta fuit à Sixto V. *in d. sua const. 74. incip. Immensa, Kalend. Februarij 1587.*

Non solet approbare aliquas Litanias, præter ordinarias impressas in Breuiario, & eas quæ de B. Maria recitantur in Ecclesia Lauretana. Ead. S. Congr. Rit. *in Alexandrina, 15. Mart. 1608. dub. 16.*

Non solet passim concedere in officiis ab ea approbandis Antiphonas, Versiculos, Responsoria, Hymnos, & alia similia propria, præter lectiones secundi nocturni. Ead. S. Congr. Rit. *in Segabien. sub offic. S. Fructi, 27. Iulij 1609.*

Non concedit litteras remissoriales pro formanda Inquisitione, pro canonizatione Sanctorum, auctoritate Apostolica, nisi prius expediantur litteræ Apostolicæ in forma Breuis, eidem Congregationi directæ, ut ipsamet dixit *in Valentin. seu Dertusen. Fir. Paschalis Baylon, 9. Maij 1609.*

Cùm ad notitiam huius sacre Congregationis peruenerit, quamplures declarationes, decreta, seu decisiones sub nomine eiusdem S. Congregationis, absque illius auctoritate impressas in libris, seu aliis operibus, circumferri, & allegari, multasque ex declarationibus, decretis, seu decisionibus, iuxta contingentiam casuum, illorumque qualitates, & circumstantias à se diuersis temporibus factas, secundum ea, quæ proponebantur, fuisse alteratas, immutatas, diminutas, ac forsan aliàs, mentito S. Congregationis nomine, confectas, nulloque propterea authentico sigillo munitas, illasque per Tribunalia, tam in vrbe, quàm per orbem circumferri, & allegari, considerans eadem sacra Rituum Congregatio, quantum detrimenti recipi possit, si aliqua fides illis adhibeatur: Ex speciali S. D. N. Urbani diuina prouidentia Pape VII L. iussu, mandat, & præcipit, huiusmodi declarationibus, decretis, seu decisionibus, tam impressis, quàm imprimendis, ac etiam manuscriptis, nullam fidem in iudicio, vel

extrà

extra esse adhibendam, sed tantum illis, quæ in authentica forma, solito sigillo, & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Præfecti, ac Secretarij eiusdem Congregationis pro tempore existentium, munitæ fuerint. In quorum fidem hæc propria manu subscripsimus, & sigilli proprii S. Rituum Congregationis impressione communiri, ac typis mandari iussimus. Dat. Romæ die 21. Augusti 1632. C. Episcopus Portuen. Card. Pius. Locus ꝑ sigilli. Iulius Rospigliosus Secret.

Congregatio pro interpretatione Concilij Trid. III.

CONGREGATIO pro executione, & interpretatione Concilij Tridentini erecta primum fuit à Pio I V. *const. 81. incip. Alias nonnullas, 4. Non. Augusti 1564.* Et deinde restituta à Sixto V. *const. 74. incip. Immensa, Kalend. Februarij 1587.*

Et hæc, & non Rituum solet concedere vacationem Canonici per duos menses. Sac. Congreg. Rituum *in Mediolanen. 16. Iulij 1605.*

Eadem ratio habenda est de his, quæ scribuntur in hac sacra Congregatione, ac si à Papa scripra essent, ut ipsamet respondit, testibus *Garc. de benefic. in præfat. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verbo auctoritas.*

Et eius declarationes ad instar legis communis solent allegari, illisque semper plurimum Rota detulit, necquas nullo modo solet in dubium reuocare, ut testatur ipsa Rot. *in Aversana beneficiorum, 3. Iunij 1606. coram bonæ memoriæ Sacrato, & in Panormitana Archipresbyteratus 5. Iunij 1620. coram bonæ memoriæ Buratto inter eius impressas decis. 479. n. 3. & in Nicien. Parochialis, 20. Maij 1624. coram bo. me. Vbaldo seniore, & in Tiburtina Parochialis 27. Iunij 1629. coram R. P. D. meo Pirovano, & coram Cavalerio decis. 627. num. 8.*

Sed ex speciali Sanctissimi D. N. Urbani VII. Iussu hæc eadem S. Congr. *sub die 2. Augusti 1631. mandavit, & præcepit* huiusmodi declarationibus tam impressis, & imprimendis, quàm manuscriptis nullam fidem esse in iudicio, vel extra à quoquam adhibendam, sed tantum illis, quæ in authentica forma solito sigillo, & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Præfecti, ac Secretarij eiusdem Congregationis pro tempore existentium munitæ fuerint.

Congregationes Capitulares IV.

CONGREGATIONES Capitulares debent fieri peractis diuinis Officiis, & præsertim Missa maiori, sed si habeantur dum Missa celebratur, vel diuina Officia recitantur, distributiones quotidianæ pro illis horis non lucrantur. S. Congr. Rit. in *Vlixbanen.* 17. *Novembri* 1600. & in *Egitanien.* 10. *Iunii* 1602.

Congregationes capitulares habendæ non sunt eo tempore, quo diuina Officia celebrantur, nisi causa vrgens in aliud tempus differri non pateretur; quod si hæ Congregationes absque causa prædicta tempore celebrationis diuinorum habitæ fuerint, Canonicus iure ab his, vt choro intersit, abesse potest. S. Congreg. Concil. testibus *Garc. de benefc. p. 3. cap. 2. n. 559.* *Armendar. in addit. ad recopil. legum Navarra lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de resident. Canon. n. 94.* & nouissime in *Oriolen.* 6. *Mart.* 1632. vbi etiam quod Episcopus potest sine conuicibus multare Capitulum habentes tempore diuinorum Officiorum, extra casum vrgentem.

Congregationes diuersorum V.

CONGREGATIONES mulierum absque clausura non approbantur. S. Congr. Episcoporum, & Regularium in *Mediolanen.* 2. *Martij* 1594.

Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiarum differendos habentur, ad eundem sinit ab exercentibus curam animarum, etiam in Parochialibus Hierosolymitanæ Religionis. S. Congreg. Conc. sub die 4. *Martij* 1598.

Congregationes nouas secularium Christi fidellum non licet Clericis Societatis I. h. s. v. nec Regularibus Ordinis S. Dominici cum vsu sacrorum erigere, absque ordinarij loci licentia. S. Congregat. Episcop. & Regul. in *Chien.* 6. *Decembris* 1616.

Conradus.

S. CONRADI officium pro ciuitate Placentiæ, & Nettinæ in Sicilia concessit S. Congreg. Rituum sub die 15. *Maij* 1614. & toti Ordini S. Francisci sub die 12. *Septembris* 1625. Urbanus VIII. constit. 47. incip. *Domini nostri*, sub eodem die, 12. *Septembris* 1625. cuius

cuius meminit Hieron. Roder. in compendio quas. Regular. resol. 95.
post num. 8.

Consecratio.

CONSECRATIO Episcopi potest fieri vno tantum Episcopo
assistente, & loco alterius potest assumi Abbas, siue alius in
Dignitate ecclesiastica constitutus in casu necessitatis. S. Congr.
Rit. in Vssolen. 20. Decembris 1601.

Consecratio Ecclesie, vt fieri possit conceditur, licet ob aliquod impe-
dimentum non possit ab omnibus quatuor partibus circumiri,
dummodo Episcopus quantum fieri potest se conformet rubri-
cis, & regulis libri Pontificalis. S. Congr. Rit. in Cortonen. 10. Decem-
bris 1600. & 17. Iulij 1604. in Asten. 17. Nouembris 1600. & 24. Se-
ptembris 1605. in Collen. 25. Ianuar. 1602.

Consecratio Ecclesie ab vno Episcopo inchoata, si ex aliqua causa
non perficiatur ex improviso casu, &c. debet ab alio Episcopo de-
nuo inchoari & perfici. S. Congreg. Rit. in Vlixbonen. 12. Aprilis
1614.

Consecratio sacrorum oleorum potest ex necessitate fieri ab Episco-
po cum minori numero Ministrorum, quam prescribitur in Pon-
tificali. S. Congr. Rit. in Curien. Rhetiorum, 21. Augusti 1604.

Consecratio Monialium si fiat ex priuilegio à superiore Regulari,
debet fieri cum omnibus cæremoniis, quæ in consecratione Virgi-
num ab Episcopo facienda prescribuntur. S. Congr. Rit. in Camal-
dulen. 1. Iunij 1601.

Consecratio, & benedictio Monialium potest fieri in Ecclesia exte-
riori, Monialibus illis tantummodo adhibitis, quæ erant necessa-
riæ. S. Congr. Rit. in Hieracen. 27. Iunij 1627.

Consecratio Ecclesie maximè consistit in vngendis sacro chrismate
duodecim crucibus per Ecclesiam, & in proferendis illis verbis,
sanctificetur, & consecretur, &c. Idco si Episcopus consecrans deficiat
ex improviso, antequam dicta faciat, melius erit consecrationem
ab alio inchoari, & perfici. S. Congr. Rit. in Vlixbon. 12. Aprilis 1614.

Consecrari vt possit Episcopus à duobus Episcopis, & alio in Digni-
tate ecclesiastica constituto, concessum fuit electo Vssolen. in Sar-
dinia propter paucitatem Prælatorum in dicta Insula. S. Congreg.
Rit. in Vssolen. 2. Octobris 1601.

Consecratio Episcopi necessario facienda est à tribus Episcopis, *cap. porro 66. dist. & est de substantia*, adeo vt à paucioribus facta consecratio non teneat, etiam si ab ipso Papa, Anchar. Gemin. & Præpos. in *cap. nec Episcopi, de tempor. ordinat.* Posset tamen Papa immutare hanc formam tanquam traditam, ab Apostolis. Anchar. in *d. cap. porro*, quia non est iuris diuini forma, Præpos. & Cird. in *d. cap. porro*, expressius in *cap. Archiepiscopus 65. dist.* Item solus Papa ordinando videtur dispensare super tali forma, Card. & Præpos. in *d. cap. porro*; sed si in Prouincia non sint tot Episcopi, accersendi sunt ex vicina Prouincia, vt notatur in *cap. si forte, 65. dist.* quod arguit in casu necessitatis non esse adhibendos Abbates, sed tantum Episcopos ex vicina Prouincia, idque idem sentit Abbas in *cap. nec Episcopi, de tempor. ordin.* consuevit tamen in Curia dispensari maior pars Theologorum, qui consulti fuerunt, ita responderunt faciendum, & ita Pius V. dispensauit. S. Congreg. Conc. teste Sell. in *select. cap. 9. num. 3.*

Conseruator.

CONSERVATORES cum amplissima facultate habent Monachi S. Iustini, Eugen. I V. *constit. 10. incip. Militanti, 8. Kal. Decembris 1436.*

Et Montis Oliueti, Iulius I. *constit. 5. incip. Militanti, 8. Kalend. Nohembris 1505.*

Et Canonici Regulares Lateranenses, Sixtus IV. *sua constit. 10. incip. Dum ad vniuersos, 10. Kal. Septembris 1476.*

Et Fratres Ordinis Minorum sancti Francisci de Paula, Clemens V I. *const. 6. incip. Conquestione, 19. Martij 1524.*

Et Patres Societatis Iesv, Gregorius XIII. *const. 1. incip. Equum, 8. Kal. Iunij 1572.*

Et Monachi Camaldulenses, Leo X. *constit. 2. incip. Et si, 4. Nohes Julij 1513.*

Et Clerici Regulares S. Pauli Decollati, Iulius II. *const. sua 10. incip. Ad hoc, 3. Idus Augusti 1550.*

Et alij Religiosi, vt videre est in eorum Bullis.

Conseruatores eligunt in dignitate ecclesiastica constitutos Equites Hierosolymitani, & lectique mundi reculare non possunt. Pius IV. *const. 9. incip. Circumspecta, Kal. Iulij 1560.*

Confer

- Conseruatorem suum eligere, vel deputare possunt Regulares vnus
Conuentus monasterij, vel domus, illum, qui fuerit Prior, seu
Guardianus, aut quauis alia dignitate regulari fungatur. S. Con-
greg. Episcop. & Regul. in *Turritana*, 8. *Octobr.* 1617.
- Conseruatores possunt Regulares eligere iuxta formam constitutio-
nis Gregorij X V. qui primis quatuor mensibus in illa præfixis
non elegerunt. S. Congreg. Concil. in *Neapolitana*, 18. *Septembris*
1627.
- Conseruator potest eligi Abbas Ordinis Oliuetani, si Episcopus in
Synodo eum deputauerit iudicem synodalem. S. Congr. Concil.
sub die 2. Marti. 1619.
- Conseruatores eligere possunt Religiones, illos non habentes per
communicationem priuilegiorum; cum aliis eos habentes, stante
dispositione *cap. fin. de offic. delegat. lib. 6.* vbi habentur ea verba,
quod plerumque à Sede Apostolica Conseruatores conceduntur;
ergo cum de facili concedantur Conseruatores, veniunt sub com-
municatione priuilegiorum. S. Congreg. Concil. 12. *Septembris*
1620.
- Conseruatorum Regularium priuilegia, cum ex dispositione Pij V.
extendantur ad tres dietas, & sic posset eorum iurisdictio extendi
ad plures Episcopatus, & ex dispositione Gregor. X I I I. tenean-
tur dd. Conseruatores, & Regulares notificare dictam electio-
nem, & deputationem Conseruatorum ordinario loci, debet illa
fieri non solum ordinario prædicti loci, sed etiam omnibus ordi-
nariis, ad quorum dioceses se extendit eorum facultas, seu iuris-
dictio. S. Congr. Conc. 11. *Iul.* 1620.
- Conseruatores à Religionibus eligendi, qui, & quales esse debeant.
Clemens V I I I. *const. 3. incip. Sanctissimus, de anno* 1592. Greg. XV.
constit. 9. incip. Sanctissimus, 20. Septembr. 1621.
- Conseruatores vniuersitatum non sunt comprehensi decreto Conc.
sess. 14. cap. 5. de reform. neque sess. 24. cap. 20. etiam de reform. S. Congr.
Conc. *sub die* 18. *Ianuar.* 1594.
- Conseruatorum potestas defendendi Regulares, & alios à manifestis
iniuriis & violentiis, quæ illis de facto inferuntur, non censetur
sublata per d. constit. Gregor. X V. dummodo obseruent formam
præscriptam in constitutionibus Innocent. I V. & Bonifacij V I I I.
relatis in *cap. 1. & fin. de offic. deleg. in 6.* S. Congr. Conc. post dictam
constit. Gregor. X V.
- Conseruatores eligere debent Regulares in singulis diocesis, in

234 *Consilium. Constantinus. Constitutio.*

quibus monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent.
S. Congr. Concil. in *Rossanen.* 15. Aprilis 1628. & in *Lancianen.* 29.
Iannarij 1633.

Consilium.

CONSILIVM duorum Canonicorum deputatorum in erectio-
ne seminarij, licet Episcopus teneatur requirere, non tamen
teneatur illorum consilium sequi. S. Congr. Concil. teste Gonzal.
ad reg. 8. Cancel. glos. 46. n. 74.

Consilium Capiruli sequi non tenetur Episcopus in concedendis sta-
tutis in Synodo, nisi in casibus à iure expressis. S. Congr. Concil.
sub die 5. Iun. 1627.

Constantinus.

CONSTANTINVS Magnus Imperator in suo Lateranensi Pa-
lario sacro Baptismatis fonte ablutus, & à lepra liberatus, Ec-
clesiam sub nomine sanctissimi Saluatoris construxit. Gregor. XI.
in sua constit. 1. incip. Super, 10. Kal. Februarij 1372.

Cardinales appellauit Patres. Eugenius IV. *in sua constit. 15.
incip. Non mediocri, de anno 1439.*

Basilicas ad honorem Principum Apostolorum Romæ extrui
curauit. Clemens VII. *constit. 3. incip. Admonet, pridie Idus Decem-
bris 1523.*

Constitutio.

CONSTITVTIONES Ægidianas in toto statu ecclesiastico, &
locis immediatè subiectis, seruari iussit Sixtus IV. *constit. 15.
incip. Et si, 3. Kal. Iun. 1578.*

Constitutiones synodales executionem litterarum Apostolicarum
impedientes irritauit Clemens VII. *constit. 39. incip. Romanus, 4.
Kal. Ianu. arj 1533.*

Constitutio synodalis, quodd prædicari non possit feria quinta in Cæ-
na Domini, seruari mandauit. S. Congr. Rit. in *Catacen.* 1. Iul. 1601.

Constitu

- Constitutiones synodales seruandæ sunt circa Officij celebrationem. S. Congreg. Rit. in *Nerouinen.* 25. *Februar.* 1606.
- Constitutiones Ecclesiæ, vt functiones, absente Episcopo, fiant ab Archipresbytero, licet non sit prima Dignitas, & non ab Archidiacono, licet sit prima Dignitas, seruandæ sunt. S. Congr. Rit. in *Iunenacen.* 9. *May* 1609.
- Constitutiones Clericorum Regularium seruari mandauit. S. Congr. Rit. in *Bernabitarum.* 20. *Mart.* 1604.
- Constitutionem 43. Vrbanus VIII. circa onera Missarum suscipienda, & numerum Regularium præfiniendum, nemo potest declarare, aut interpretari. Vrbanus VIII. *constit.* 43. §. 16. *incip. Cum sæpè,* 21. *Iun.* 1625.
- Constitutiones, & statuta possunt concedere Magnus Magister, & Capitulum generale militiæ Christianæ pro felici illius directione, nec non mutare, corrigere, & denuò edere, approbanda semper à Sede Apostolica. Vrbanus VIII. *constit.* 11. §. 14. *incip. Inscrutabilis,* pridie Idus Februarij 1623.
- Constitutiones, decreta, & ordinationes Ordinum superiores tenentur seruare & seruari facere, illasque saltem bis in anno ex quolibet loco legi in publica mensa. Vrbanus VIII. *sub sua constit.* 26. in *una Clem. VIII.* §. 12. *pag.* 271. *tom.* 4. *Bullarij.*
- Constitutionum diuisionis prouinciarum Hispaniarum, & Vicarij generalis Discalceatorum sancti Augustini in Hispaniis confirmatio. Gregor. XV. *constit.* 36. §. 40. *incip. Ad sacram,* 31. *Augusti* 1622.
- Constitutiones Capuccinorum nihil habent, quod non sit consensaneum Regulæ S. Francisci, cuius illi sunt veri obseruatores. Vrbanus VIII. *constit.* 68. §. 2. & 4. *incip. Saluatoris,* 28. *Iunii* 1627.
- Constitutionum Eremitarum sancti Augustini Discalceatorum Congregationis Italiæ confirmatio. Vrbanus VIII. *post const.* 90. *incip. Ex iniuncti,* 21. *Iul.* 1628.
- Constitutionum, & statutorum Congregationis Ioannis Dei confirmatio. Paulus V. *tom.* 5. *Bullarij constit.* 5. *incip. Ea, quæ,* 15. *April* 1617.
- Constitutio Gregor. XV. de *conseruat.* non afficit Milites Hierosolymitanos, nisi quoad Conseruatores, & non quoad iudices ordinarios habentes ordinariam iurisdictionem intra limites suorum prioratuum. S. Congr. Episcop. in *Melenitana,* 6. *Februar.* 1627.
- Constitutiones synodales non tenetur Episcopus ciuitati exhibere,

priusquam imprimantur, & postquam publicatae fuerint, tunc ciuitas reclamare, & aggrauia proponere potest. S. Congr. Episcop. & Regul. *in ciuitatis Castell.* 14. Aprilis 1615. ad 12.

Constitutio Pij V. in conferendo non habet locum, nisi in his diæcesibus, in quibus fuit coacta Synodus diæcesana, & in eis iuxta formam *sess. 24. cap. 18. de reformat.* fuerunt deputati examinatores. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 4.*

Constitutio facta, vt omnes Canonici debeant esse Sacerdotes infra annum sub pœna amissionis fructuum, & distributionum, non est contra Conc. ex quo pauci sunt Canonici, & ferè nunquam consueuerunt exercere officia Diaconi, vel Subdiaconi. S. Congreg. Conc. 2. Februar. 1600.

Constitutiones facere potest Episcopus in Synodo diæcesana absque consensu & approbatione Cleri, debet tamen exquirere consensum Capituli, licèt illud sequi non teneatur, nisi in quibusdam casibus à iure expressis. S. Congr. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 65.*

Constitutio Gregor. XIII. super mutatione officij Abbatissæ, Priorissæ, Monialium in Italia existentium, singulis quibusque trienniis obseruari debet in omnibus Monialium monasteriis quarumvis militiarum, etiam Hierosolymitanorum. S. Congr. Episc. & Regul. *sub die 22. Maij 1604.*

Constitutio Episcopi valet ne Parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia. S. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 23. in prima declarat.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 23. l. 2. §. 2. tit. sed an parochi debeant residere, num. 155.*

Constitutio Sixti V. super habitu, & tonsura non comprehendit Clericos iter facientes, & in villis habitantes. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Vlixbonen.* 18. Octobris 1589.

Constitutio sanctæ memoriæ Pauli V. prohibens dispositionem pecuniæ Montium pietatis in alios, quàm pauperum vsus in ipsorum Montium erectione præscriptos, absque Sedis Apostolicæ licentia, prohibet etiam dispositionem frumenti. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 14. Februar. 1631.*

Constitutio sanctæ memoriæ Pij V. incip. *Quanta Ecclesia Dei*, qua prohibentur Episcopi beneficia in eorum manibus resignata, eorum, aut resignantium consanguineis conferre, habet locum etiam in parochialibus dimissis, ob alterius parochialis affectionem.

tionem. Sacra Congregatio Episcop. & Regular. 19. Decembris 1620.

Constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trid. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canonicatum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autem ex pecunia Notariis, cursoribus, campanariis, aliisque Ecclesiæ ministris, quibus aliàs constituta sunt salaria, attribuendam, valida est. Sacra Congr. Conc. in una Segobien. 11. Iulij 1590. teste Garc. de benefic. p. 3. cap. 2. n. 198. in 9. declar.

Constitutiones in Synodo diocesana facere potest Episcopus absque consensu, & approbatione Cleri, debent tamen requirere consensum Capituli, licet illud non teneatur sequi, nisi in casibus à iure expressis, non obstante, quod ex forma Roman. Pont. in celebranda diocesana, & Prouinciali Synodo expressè habeatur, ut constitutiones in Synodo publicandæ per verb. placet, confirmantur. Sac. Congr. Concil. in Venet. 27. Aprilis 1592. teste Piassec. in praxi Episc. p. 2. cap. 2. num. 8.

Constitutione Prouinciali Mediolanen. stante quod alloquentes cum Monialibus puniantur, dubitatum fuit an alloquentes sine licentia cum Monialibus exemptis possint puniri ab Episcopo, & etiam ipsæ Moniales exemptæ. S. Congr. Conc. 8. Augusti 1621. censuit non posse puniri Moniales exemptas, quoad alloquentes fuit remissum Congregationi Episcoporum, & Regularium.

Constitutionum synodaliū executio non potest per appellationem impediri, nec retardari, si illæ fuerunt à Sede Apostolica confirmatæ. S. Congr. Conc. in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 18.

Consuetudo.

CONSVETUDO non est alteranda ob deuotionem. S. Congr. Rit. in Ariminen. 16. Octobris 1604.

Consuetudo immemorabilis allegata legitimè probanda est. Sacra Congr. Rit. in Bononien. 10. Maij 1608.

Consuetudo allegata, & non probata, non est seruanda contra decretum Prouinciale. Sac. Congreg. Rit. in Cusentin. 20. Nouembris 1610.

Consuetudines laudabiles, & immemorabiles non tolluntur per Cæremoniales. S. Congr. Rit. in Brundusina, 17. Septembris 1611. in Tor-

nacen. 28. Ianuarij 1612. in Hydruntina, 30. Ianuar. 1616. quod habet locum in omnibus Regnis, & locis Christianitatis. S. Congreg. Rit. in Elboren. 17. Iunij 1606. Sed donec fiant probationes pro illa probanda, eiusdem libri executio non est retardanda in Conchen. 18. Mart. 1617. & 8. Maij 1617.

Consuetudo, quæ militabat in Ecclesia antequam esset in cathedra-lem erecta, non militat, postquam est electa in cathedralem. Sacra Congr. Rit. in Ripan. 28. Aprilis 1607.

Consuetudo solita circa ordinem procedendi in processionibus, quæ fiunt per annum, seruanda est. S. Congreg. Rit. in Camerinen. 30. Augusti 1602.

Consuetudinem antiquam, vt Canonici Lauretani obuiam cant, & associant Canonicos Recinaten. seruandam esse declaratur. Sacra Congregat. Rituum in Lauretan. & Recinaten. 15. Martij 1603.

Consuetudo vt Clerus Recinaten. singulis annis in die Annunciationis B. Mariæ adeat processionaliter S. Domum Lauretanam, & Clerus Lauretanus ei obuiam procedat, & honorificè excipiat ad portam ciuitatis, seruanda est. S. Congr. Rit. in Recinaten. 25. Ianuar. 1602.

Consuetudo, vt sedes laicorum Præfecti, seu Commendatarij locentur in presbyterio apud Altare, non est seruanda. S. Congr. Rit. in Egitanien. 10. Iunij 1602.

Consuetudo, vt Gubernator ciuitatis habeat sedem intra chorum, tollenda est, sed extrà in loco decenti habere debet. S. Congreg. Rit. in Signina, 4. Iulij 1615.

Consuetudo, vt Magistratus associet Episcopum in Ecclesia, & medium inter officiales Magistratus deducant, seruanda est. S. Congr. Rit. in Aesina, 3. Augusti 1602.

Consuetudo longioris vacationis à seruitio Ecclesiæ, potest ab Episcopo reduci ad tempus præscriptum à Conc. Trid. S. Congr. Rit. in Egitanien. 23. Nouembris 1602.

Consuetudo, vt non genuflectatur ante sanctissimum Sacramentum, dum fiunt processiones, declaratur abusus. S. Congr. Rit. in Pacen. 14. Decembris 1602.

Consuetudo Ecclesiæ seruanda est circa vocem, & locum in Capitulo inter Dignitates, & Canonicos, præbendatos, & non præbendatos. S. Congr. Rit. in Egitanien. 23. Maij 1603.

Consuetudo, vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum

bulum & similia ministrent Episcopo, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Lamacen.* 5. *Iulij* 1603.

Consuetudo, vt Dignitas, seu Canonicus gestet baculum pastorem ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis, seruanda est. Sacra Congr. Rit. in *eadem Lamacen. ibidem.*

Consuetudo, vt duo Canonici Ecclesiæ cathedralis assistant Episcopo, & ei ministrent in eadem Ecclesia Missam planam pro sua deuotione celebranti, seruanda est. Sacra Congregatio Rituum in *Tiferiatis.* 5. *Iulij* 1603. in *Lamacen.* 28. *Aprilis* 1607.

Consuetudo, quodd Gubernator status thurificetur, & habeat pacem ante Rectores, & Curatos Ecclesiarum, seruanda est. S. Congreg. Rit. in *Gorian.* 5. *Iulij* 1603.

Consuetudo laudabilis, quodd Gubernator non thurificetur, nec osculetur librum Euangelij, nec habeat pacem immediatè post Episcopum, seruanda est. Sacra Congr. Rit. in *Tullen.* 2. *Augusti* 1603.

Consuetudo antiqua, & inueterata recitandi in choro tempore Quadragesimæ post Completorium, Psalmos, Graduales feria 3. & Psalmos penitentiales feria 5. potest tuta conscientia continuari. S. Congr. Rit. in *Lauden.* 2. *Augusti* 1603.

Consuetudo introducta celebrandi duas Vesperas solemnes pro S. Maria, & pro S. Roccho, & duas Missas solemnes, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* 6. *Septembris* 1603.

Consuetudo faciendi processiones sanctissimi Sacramenti Domini- ca infra octauam ipsius festi per confraternitatem corporis Christi in oppido Paganorum Nucerin. diæcesis, & celebrandi Missas summo manè seruari mandatur. S. Congr. Rit. in *Nucerin. Pagano- rum.* 15. *Novembris* 1603.

Consuetudo, vt oblationes, quæ offeruntur Cruci feria 6. in Parasce- ue dentur Magistris cæremoniarum, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Beneuentan.* 29. *Novembris* 1603.

Consuetudo, vt Canonici diaconales, & subdiaconales præferantur Canonicis presbyteralibus posteriùs receptis, abusus declaratur. Sacra Congregat. Rituum in *Saonen.* 11. *Aprilis*, & 11. *Octobris* 1601. in *Neapolitan.* 23. *Maij* 1602. in *Tropien.* 17. *Iunij* 1606. Et in Ecclesiis collegiatis talem consuetudinem seruandam esse, declaratur in *Frbs S. Mariæ Rotunda.* 16. *Decembris* 1606. Vide verbo *Canonici.*

- Consuetudo Ecclesiæ, vt Canonici obtineant locum secundum tempus admissionis, licet præbendæ sint distinctæ in presbyterales, diaconales, & subdiaconales, quando omnes sunt actu Presbyteri, & seruiunt in celebrandis Missis, &c. seruanda est. S. Congreg. Rit. in *Soanen.* 10. *Januarij* 1604.
- Consuetudo non est, sed abusus, vt confraternitas laicorum præcedat Clericis. S. Congr. Rit. in *Eluen.* 10. *Januar.* 1604. in 6. *dub.*
- Consuetudo immemorabilis, vt præter Diaconum, & Subdiaconum Canonico celebranti assistat vnus Capellanus cum pluuiali, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Mantuan.* 19. *Iunij* 1602.
- Consuetudo, vt Capellani ministrent Canonicis cappas, seu pluuialia, capite detecto, seruanda est. S. Congr. Rituum in *Burgen.* 19. *Iunij* 1604.
- Consuetudo laudabilis, vt feria 5. in Cœna Domini confraternitas in hora quarta noctis accedat ad Ecclesiam cathedralem toleranda est, sed mulieres prohibendæ sunt, vt non eant de nocte cum illa. S. Congr. Rit. in *Vintimolen.* 11. *Decembrii* 1604.
- Consuetudo seruanda est in celebratione Missarum in die Natiuitatis, & Resurrectionis Domini. S. Congr. Rit. in *Tarantin.* *Cryptellarum*, 3. *Septembris* 1605.
- Consuetudo recitandi Matutinum sequentis diei post Completorium ex causa approbatur. S. Congr. Rit. in *Brixien.* 24. *Septembris* 1605.
- Consuetudo dandi benedictionem in fine Missæ defunctorum, & celebrandi commemorationem omnium defunctorum in die Dominico, abusum esse declaratur. S. Congr. Rit. in *Augusten.* 24. *Septembris* 1605. Nisi consuetudo sit immemorabilis, quia tunc seruanda esset. Eadem 7. *Octobris* 1606. & 19. *Maij* 1607.
- Consuetudo pulsandi matutinas horas nocturno tempore, retinenda est. S. Congreg. Rit. in *Mazarien.* 20. *Decembris* 1601.
- Consuetudo, vt campanæ in salutatione Angelica non pulsentur ante pulsationem in Ecclesia matrici, seruanda est. Sac. Congregatio Rituum in *Oriolen.* 21. *Augusti* 1601. in *Giennen.* 24. *Septembris* 1605.
- Consuetudo recitandi Vesperas sine cantu in diebus non festiuis, toleranda est. S. Congr. Rit. in *Suessen.* 28. *Januar.* 1606.
- Consuetudo, vt cera deferenda in processione sanctissimi Sacramenti sumatur ex mensa Episcopali, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Neritonen.* 4. *Martij* 1606.

Consuetudo solita in actu præstandi obedientiam Episcopo seruanda est, vt scilicet prius illi vocentur, qui in Ordine suscepti sunt, *ibidem.*

Consuetudines laudabiles, & in honorem Dei, & Ministrorum eius introductæ, sunt seruandæ & tuendæ. S. Congreg. Rit. *in Narnien. 16. Iul. 1605.*

Consuetudo iuri, & cæremoniali libro conformis seruanda est. Sac. Congr. Rit. *in Pissaurien. 23. Maij 1603. in Granaten. 10. Maij 1608.*

Consuetudo ad fauorem alicuius introducta, & legitime probata, seruanda est. S. Congreg. Rit. *in Tarantin. 28. Septembr. 1602.* & licet prætendatur abusus, non est tollenda parte non audita. S. Congr. Rit. *in Eluen. ead. die 28. Septembris 1602.*

Consuetudo, vt infantes possint baptizari à quibuscunque Presbyteris, vel Canonici ciuitatis, seruanda est, dummodo id fiat de licentia ordinarij, & sine præiudicio iurium, & emolumentorum Archipresbyteri, siue Curati. S. Congr. Rit. *in Neritonen. 9. Maij 1606.*

Consuetudo, vt Canonici possint facere Capitulum sine licentia Vicarij foranei, seruanda est. S. Congreg. Rit. *in Oriolen. Celis, 16. Decembr. 1606.*

Consuetudo, vt Vicarius generalis præcedat Dignitatibus, & Canonicis paratis, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Castellatenen. 25. Septembris 1621.*

Consuetudo celebrandi festum S. Sixti in ciuitate Alatrina, cum Missa, processionibus, & salutationibus feria 4. infra octauam Paschæ confirmatur. Alatrin. 17. Februar. 1607.

Consuetudo, vt Prior monasterij ante se faciat deferri Crucem more Archiepiscoporum, declaratur abusus. S. Congreg. Rit. *in Carepolitar. Nullius, 4. Mart. 1606.*

Consuetudo laudabilis, vt Vicarius generalis, tam præsentem, quàm absentem Episcopo præcedat Gubernatorem in temporalibus, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Rauennaten. 28. Aprilis 1607.*

Consuetudo immemorabilis Ecclesiæ circa perintonationem Antiphonarum à Dignitatibus, vel Canonici, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Sueffana, 28. Aprilis 1607.*

Consuetudo, vt functiones absente Episcopo fiant ab Archipresbytero, licet non sit prima Dignitas, & non ab Archidiacono, licet sit prima Dignitas, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Inuenacen. 9. Maij 1609.*

Consuetudo vt functiones, absente Episcopo fiant à Canonico hebdomadario,

- madario, non autem à prima Dignitate, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Hydruntina*, 30. *Ianuarij* 1616. Quæ tamen debet prius legitime probari. Ead. 30. *Aprilis* 1616.
- Consuetudo laudabilis, vt functiones, quas facere non potest prima Dignitas in Ecclesia collegiata, ad secundam pertineant, & non ad Canonicum hebdomadarium, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Mediolanen.* 28. *Aprilis* 1607.
- Consuetudo, vt Archipresbyter, etiamsi non sit prima Dignitas, assistat Episcopo celebranti, & functiones faciat eo absente, non tollitur per Cæremoniale. S. Congr. Rit. in *Asten.* 25. *Ianuarij* 1602. in *Montis Regalis*, 28. *Aprilis* 1607.
- Consuetudo, vt hebdomadarius etiam non paratus præcedat aliis Canonicis, non autem Dignitatibus, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Adrien.* 20. *Decembris* 1601.
- Consuetudo laudabilis, & antiqua circa ritus, & cæremonias, quæ seruantur in prouincia in Ecclesiis collegiatis vniuersaliter, seruanda est ab Ecclesia collegiata eiusdem prouinciæ. S. Congr. Rit. in *Mediolanen.* 28. *Aprilis* 1607.
- Consuetudo, vt Ecclesia collegiata dignior accedat ad Ecclesiam parochialem minus dignam ad faciendum benedictionem, & distributionem candelarum & Palmarum, non est seruanda. S. Congr. Rit. in *Ostien. cere.* 28. *Aprilis* 1607.
- Consuetudo, vt dux Dignitates assistant loco Canonicorum Diaconorum, vbi præbendæ non sunt distinctæ, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Placentin.* in 2. *dub.* 19. *Maij* 1607.
- Consuetudo, vt Mansionarij ab vna parte thurificentur immediate post Canonicos eiusdem partis, antequam thurificentur Dignitates, & Canonici qui sedent ab alia parte chori, non est seruanda. S. Congr. Rit. in *d. Placentin.* *dub.* 3.
- Consuetudo, quòd durante tempore Paschali cereus accendatur in omnibus solemnitatibus, & horis, seruanda est. S. Congreg. Rit. in *ead. Placent.* *dub.* 13.
- Consuetudo, vt Pluuiale capiatur ab hebdomadario faciente Officium ad Capitulum, & non à principio Vesperarum, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Theatinorum*, 1. *Septembr.* 1607.
- Consuetudo Theatinorum, vt non faciant commemorationem de patrono Ecclesiæ, sed tantum de Cruce, seruanda non est, *ibid.*
- Consuetudo laudabilis recitandi Officium paruum B. Mariæ in choro singulis diebus, exceptis tantum festis duplicibus, seruanda est, licet

- licet in aliis Ecclesiis in festis semiduplicibus non recitetur. Sac.
Congr. Rit. in *Troian.* 1. *Septembris* 1607.
- Consuetudo immemorabilis, quod eodem tempore thurificentur
Canonici, & Magistratus, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Fanen.*
1. *Septembr.* 1607.
- Consuetudo loci seruanda est circa thurificationem Baronis domini
loci. S. Congr. Rit. in *S. Agatha*, 17. *Novembr.* 1607.
- Consuetudo Ecclesiæ seruanda est, vt Missæ infra annum distribuatur,
vel à prima Dignitate, vel ab Archipresbytero, vel à primo
Canonico, iuxta vsum Ecclesiæ. S. Congr. Rit. in *Iunenacen.* 17.
Decembr. 1607.
- Consuetudo celebrandi Vesperas solemnes per Canonicos Cathedralis in Ecclesia collegiata in die Paschæ, est seruanda: sed non
est prohibendum Canonicis, & Capitulo Cathedralis, quin prius
Vesperas in eorum Ecclesia cantent. S. Congr. Rit. in *Camerinen.*
15. *Mart.* 1608.
- Consuetudo, vt Vicarius thurificetur ante Canonicos, seruanda est,
siue qui thurificat sit Canonicus, siue Acolytus. S. Congr. Rit. in
Alexandr. in 1. *dub.* 15. *Mart.* 1608.
- Consuetudo seruanda est circa locum, in quo sedere debet Vicarius,
& nullo modo alteranda, in *ead.* *dub.* 3.
- Consuetudo, vt Gubernator thurificetur immediatè post Episcopum,
seruanda est, in *ead.* *dub.* 4.
- Consuetudo, vt Missa conuentualis cantetur sine Diacono, & Sub-
diacono infra octauam Corporis Christi, seruanda est, die festo,
Dominicis, & octaua exceptis, *ibid.* in 6. *dub.*
- Consuetudo, quod Diaconus Euangelij non thurificet chorum, non
est seruanda. S. Congr. Rit. in *ead.* in 10. *dub.*
- Consuetudo, quod Clerici cum cotta sedeant in gradibus Altaris,
quando Sacramentum non est discoopertum super eo, potest to-
lerari, in *ead.* *dub.* 12.
- Consuetudo, vt Episcopus possit in processionibus deferri facere post
se sedem, siue sellam, in qua sedeat, dum processio consistit, ser-
uanda est, tam præsentè, quàm absente Magistratu Regio. S. Con-
greg. Rit. in *Granaten.* 10. *Maij* 1608.
- Consuetudo immemorabilis, vt Episcopus tam eundo ad Ecclesiam,
quàm assistendo diuinis Officiis, semper habeat duos Canonicos
assistentes, seruanda est, tam absente, quàm præsentè Magistratu
Regio, in *ead.* *ibid.* & 24. *Octobris* 1609.

Consuetudo immemorabilis Ecclesiæ circa assistentiam ministrorum faciendam Episcopo, Dignitatibus, & Canonicis, tam in Missis, quàm in Vesperis seruanda est. S. Congreg. Rit. in *Lucerin.* 14. Iun. 1608. & 9. Maij 1619.

Consuetudo vniuersalis Ecclesiæ, quòd Presbyteri omnes feria 5. in Cæna Domini non celebrent, sed communionem sumant de manu Episcopi, vel celebrantis, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Ciuitate.* 27. Septembr. 1608.

Consuetudo, vt celebretur Officium de S. Eulalia cum octaua, etiam si venerit in Quadragesima, approbatur. S. Congr. Rit. in *Barcinon.* 6. Decembr. 1608.

Consuetudo vniuersalis Ecclesiæ, quòd campanæ Sabbato sancto non pulsantur, antequam sint pulsatæ in Ecclesia cathedrali, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Marsicen.* 21. Martij 1609.

Consuetudo, vt secundas Vesperas cantet, non qui cantauit primas, sed hebdomadarius, vel subcantor, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Cusentina.* 27. Iul. 1609.

Consuetudo celebrandi Missam sancti Simeonis in Ecclesia Monialium eiusdem Nominis in Ecclesia Ragusina confirmatur. S. Congreg. Rit. in *Ragusin.* 28. Nouembr. 1609.

Consuetudo, siue vsus, quòd in Ecclesia pro Gubernatore Prælato, sedes cum strato paretur, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Fulginaten.* 30. Ianuar. 1610.

Consuetudo, siue vsus, quòd Canonici teneantur associare Episcopum venientem ad Ecclesiam cum cappa omnibus diebus festiuis, Dominicis, & aliis, etiam non solemnibus, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Ripari.* 30. Ianuar. 1610.

Consuetudo immemorialis, quòd Præpositus, absente Episcopo, triplici ductu thurificetur, seruanda est. S. Congr. Rit. in *Auenionen.* 20. Nouembri 1610.

Consuetudo, vt Vicarius præcedat Archipresbytero in absentia Archiepiscopi, locum habet, quando Archiepiscopus absens est à choro, vel ab Ecclesia, licet præsens sit in ciuitate. S. Congr. Rit. in *Alboren.* 20. Nouembri 1610.

Consuetudo immemorabilis, quòd quando Canonici cantant aliquam Missam votiuam loco Missæ conuentualis, sufficiat Missa lecta celebrata in Aurora, seruanda est, præterquam in diebus, in quibus ex tertia rubrica Missalis omnino cantandæ sunt duæ Missæ conuentuales. S. Congreg. Rit. in *Vrbinate.* 4. Iulij 1615.

in Compluten. 23. Martij 1602. in Oſcen. 28. Ianuarij 1612.

Consuetudo, quòd Passio Domini in Dominica Palmarum, & feria 6. in Parasceue decantetur à Canonicis, debet seruari, non obstante Cæremoniali, quo disponitur eam à Cantoribus decantandam esse. S. Congr. Rit. *in Viterbien. 7. Iulij 1612.*

Consuetudo, quòd beneficiati sancti Laurentij in Damaso de Vrbe in Vesperis, & Missis solemnibus festi conceptionis Beatæ Mariæ Virginis thurificentur immediatè post Canonicos, & ante Custodes, & Guardianos Societatis sanctissimæ Conceptionis, seruanda est. S. Congreg. Rit. *in Urbis sancti Laurentij in Damaso, 18. Februar. 1617.*

Consuetudo, vt Magistratus in primo ingressu ciuitatis Archiepiscopo obuiam eant, & pedites eum cum sua Cruce æquitantem præ manibus introducant, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Tarraconen. 2. Mart. 1613.*

Consuetudo, vt noui Priores antequam possessionem officij accipiant, eant ad Ecclesiam cathedralem, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Narnien. 16. Iulij 1607.*

Consuetudo incensandi Gubernatores ciuitatum Sedis Apostolicæ, qui sunt Referendarij, & Prælati, & vtuntur Rochetto ante Canonicos post Episcopum, seruanda est. S. Congr. Rit. *in Cesenaten. 7. Decembris 1601.*

Consuetudo, vt Archipresbyter associetur à Clericis, & Presbyteris, sicut Episcopus à Canonicis, tollenda est. S. Congr. Rit. *in Baren. 4. Iulij 1615.*

Consuetudo loci, vel Ecclesiæ seruanda est, an Vicarius generalis sit thurificandus, & debeat accipere candelam, cinerem, palmam, & adorare Crucem, ante, vel post Capitulum. S. Congr. Rit. *in Neocaſtren. 16. Ianuar. 1607.*

Consuetudinem immemoriam non residendi sublata est ex decreto Conc. *sess. 24. cap. 12. de reformat.* quòd si Canonici alia ratione se tueantur, audiendi sunt. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 198.*

Consuetudo immemorabilis sublata fuit per Conc. *sess. 25. de reform. cap. 6.* S. Congreg. Conc. *in Calciaten. 7. Septembris 1630.*

Consuetudo legitimè præscripta cum scientia Papæ, vt transeuntes ad secundas nuptias benedicantur à Parocho, valida est. S. Congr. Concil. *2. Octobris 1593.*

Consuetudinem immemoriam non excludit decretum Concil.

sess. 24. de reformat. cap. 20. in fine, sed donec de illa constiterit per tres sententias conformes, non inferior, sed diocesanus Episcopus debet interim huiusmodi causas cognoscere. S. Congr. Conc. teste Rota *detis. 248. n. 1. par. 2. rec.*

Consuetudo tenendi beneficium curatum, vel simplex simul cum Capellania in eadem Ecclesia est sublata per Concil. *sess. 24. cap. 17. de reformat. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. de benef. part. 5. cap. 8. num. 87.*

Consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum, donèc beneficiatus sit Sacerdos, est obseruanda, quia intentio Conc. fuit ne ratione collationis aliquid reciperetur à Capitulo. S. Congr. Conc. *in Asten. 6. Maij 1617.*

Consuetudo in Ecclesia inducta, vt Canonici infirmi fructus tantum suæ præbendæ, non distributiones quotidianas percipiant, si legitimè præscripta sit, tollit constit. Sacra Congregat. Concilij, testibus Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 361.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 2. tit. 23. de resident. sub tit. An Canonici, num. 72.*

Consuetudo à tempore cuius initij non est memoria, qua Parochi Ecclesiæ parochiales pro tempore vacantes optant, non est sublata per Conc. & in illis Parochialibus, quæ optantur, non est necessarium examen per concutsum. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 165.*

Consuetudo, qua imponitur onus recepto, quod tendit in vtilitatem Canonicorum, vel illorum bonorum, non valet, secus si in vtilitatem Ecclesiæ, vel in augmentum cultus diuini, vel vtilitatem fabricæ, aut Sacristiæ. S. Congr. Conc. —

Consuetudo immemorialis, & statuta iurata non residendi Canonicos, & Dignitates, sunt sublata per Concil. *sess. 24. de reformat. cap. 12.* S. Congregat. Concil. testibus Nicol. Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 197. in 1. & 5. declarat.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarra lib. 2. tit. 23. de resident. sub tit. An Canonici, &c. num. 21. & 23.*

Consuetudine stante, quòd Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas, ea est obseruanda si Canonici absint pro euidenti Ecclesiæ vtilitate. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 361.*

Consuetudo, vt Episcopo diocesim visitanti à laicis victualia ministrentur,

strentur, Vicario autem visitanti ab Ecclesiarum Rectoribus, seruanda est, si laici spontè perseuerent in ista consuetudine. Sacra Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 119.*

Consuetudo, vt communitates procurent Episcopum visitantem, quamdiu ipsæ voluerint, seruanda est. nam si ipsæ recusarent, cogendæ minimè sunt. S. Congregat. Concil. teste Armendar. *d. lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 121.* quem refero *in tract. de offic. Episcop. part. 3. allegat. 73. num. 45.*

Consuetudini permittenti, quodd in eadem Ecclesia Dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non est derogatum à Conc. *sess. 24. cap. 17. de reformat.* S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 11. cap. 5. num. 246. & 247.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarra lib. 4. tit. 7. de benefic. incompatib. num. 26.* quos refero *in tractat. de offic. Episcopi, part. 3. allegat. 62. num. 18. propè fin.*

Consuetudine in Ecclesia cathedrali stante quodd Canonici non interessentes diuinis non percipiant fructus præbendæ, nec distributiones quotidianas, licet Episcopo retinere penes se vnum, vel duos Canonicos, qui dictos fructus, & distributiones percipere possint, ac si in choro præsentessent, exceptis tamen distributionibus quotidianis. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 347.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 2. tit. 23. de resident. sub tit. an Canonici, &c. num. 59.*

Consuetudo immemorialis non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus. Sacra Congregatio Concil. testibus Armendar. *d. lib. 2. tit. 23. de resident. rubr. An Canonici, vel alij habentes dignitatem, &c. num. 20.* Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 197.* Sanctarell. *resolut. quæst. 4. num. 33.* quos refero *in tract. de offic. Episcopi part. 3. alleg. 53. num. 115.*

Consuetudo immemorialis excusat à residentia Ecclesiarum collegiatarum non insignium, si illæ sint rurales prorsus destitutæ, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, aut in quibus aded tenuesset redditus essent, vt Canonicos aliunde non habentes vnde viuant, alere non possent: sufficit autem ad excludendum immemoriam, quodd aliqui Canonici resederint. S. Congr. Conc. testibus Armendar. Garc. & metipso locis proximè citatis.

Controuersia.

CONTROVERSIAS super præcedentia in processionibus, & aliis similibus ortas inter personas ecclesiasticas, tam seculares, quàm Regulares, potest componere Episcopus ex decreto Concil. sess. 25. cap. 13. de Regular. S. Congregat. Concil. sub die 14. Februarij 1593.

Conuersæ.

CONVERSAE, quæ ad monasteriorum pauperum subleuamen ad conquistandas elemosynas mittuntur, 45. ætatis annum excedant, & extra clausuram minimè pernòctent, nisi in casu necessitatis, & tunc hospitio excipiantur in ædibus proximorum consanguineorum, aut aliarum piarum matronarum. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Bononien. de anno 1593.

Conuersæ Moniales ad quæstuandum mitti possunt, si aliter Moniales sustentari non possint, dummodò ad minus 40. ætatis annum excedant, non sint pulchræ, nec modo aliquo extra monasterij clausuram pernòctent, & in illis monasteriis, quæ nisi dictas Conuersas ad quæstuandum mittant, manuteneri non possunt, deinceps puellis monasticum habitum non tradi, nec educationis causa illæ in eis introduci possunt, absque Sedis Apostolicæ speciali licentiâ. S. Congr. Episcop. & Regul. in Bononien. 14. Aprilis 1615.

Conuersæ non debent permitti vt excant, aut videri se sinant, ad effectum claudendi, vel aperiendi ianuam monasterij, sed id muneris alteri extra clausuram degenti committatur. S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 20. Septembris 1594.

Conuersa supranumeraria debet, prædita qualitatibus necessariis, capitulariter, votisque secretis Monialium admitti, & dotem duplicatam soluere, à Conuersis persolui solitam, ac tempore debito professionem emittere. S. Congr. Episc. & Regul. —

Conuersas non habent regulariter Moniales S. Claræ. Sac. Episcop. & Regular. in Tarentin. 12. Aprilis, & Folignen. 22. Nouembris 1619.

Conuertita.

CONVERTITARVM Monialium in monasteriis nullæ Virgines recipiantur ad habitum monachalem, aut ad educationem. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Valentina*, 17. Decembris 1602.

Conuertitæ eo ipso, quod ingrediuntur monasterium, possunt emitte-
re professionem iuxta Bullam Pontificis ante Concilium ema-
natam, quæ non est sublata per Concil. *sess. 25. cap. 15. de Regul.* ex
eo quod per *cap. 18. in fine eiusdem sess. 25.* præseruantur earum
constitutiones; ergo multo magis hoc priuilegium Pontificis. Sac.
Congr. Episcop. & Regul. *sub die 11. Ianuar. 1620.*

Corporis Christi festiuitas.

CORPUS Christi festiuitatem feria quinta post octauam Pen-
tecostes quotannis celebrari iussit Urbanus IV. *in sua constit.*
1. *incip. Transitus*, de anno 1262.

Corporis Christi festiuitatem tempore interdicti apertis Ecclesiarum
ianuis celebrari posse edixit Martinus V. *constit. incip. Ineffabile*, 7.
Kalend. Iunij 1429.

Corpus.

CORPORA Sanctorum Placidi, Eutichij, Victorini, & Flauix
Martyrum, Messanæ inuenta, pro talibus habenda esse cen-
suit S. Congreg. Rit. *in Messanen.* 5. & 19. Ianuar. 1611.

Corpus B. Saluatoris de Orta, ne à capsa, in qua conseruatur, amo-
ueatur ex quauis causa, iustum esse, & posse concedi censuras
contra eos, qui illud amouere, vel subtrahere volunt, censuit Sac.
Congr. Rit. *in Calaritana*, 1. Septembris 1607.

Corpora defunctorum, vide in verbo *Cadavera* & in verbo *de-
functi*.

Credo.

Credo.

CREDO, & Gloria in excelsis, dici potest in Missis votiuis, quæ celebrantur pro re graui, & potest dici res grauis, quando ab Episcopo, & vniuerso Clero, & ciuitate Missa votiua solemniter celebratur cum interuentu Magistratus, & populi, sed fallit quando Missa celebratur cum paramentis violaceis, & pro infirmis, vel aliquo actu simili mœstitiæ, vel pœnitentiæ, quia tunc non dicitur Gloria, nec Credo. S. Congreg. Rit. in *Placensina*, dub. 14. sub die 19. Maij 1607.

Cruciatæ.

CRUCIATÆ Bullæ vigore non possunt Regulares vtriusque sexus Confessarios sibi eligere, & ab eis absolui à casibus reservatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini, propter Breue Clementis VIII. apud Soar. tom. 4. de *Relig. lib. 2. cap. 16. vers. 2.* Sebast. à Costa in *Bull. Cruciatæ*, q. 107. Ita S. Congr. Conc. in *causa Portugaliae, & Castelle*, 4. Decembr. 1627.

Cruciatæ Bullam antè, vel pòst suscipere non est necessarium ad consequendas in Regnis Hispaniarum Indulgentias Iubilæi, quæ à Summis Pontificibus pro tempore concedi consueuerunt. S. Congreg. S. R. E. Cardinalium negotiis Indulgentiarum præfecta, sanctissimo Domino nostro Urbano VIII. approbante sub die 8. Februarij 1631.

Vide in verbo *Bulla*.

Crux.

CRUCIS D. N. Iesu Christi titulus inuentus fuit Romæ, in Ecclesia S. Crucis in Hierusalem, die vltima Dominicæ mensis Ianuarij 1492. Græcis, Hebraicis, & Latinis litteris conscriptus. Alexander VI. in *sua constit. 4. incip. Admirabile*, 4. Kalend. Augusti 1496.

Crucem deosculandam porrigere Episcopo ingredienti aliquam ciuitatem spectat ad digniorem illius loci, etiamsi non ad illius Ecclesiam,

clesiam, sed ad aliam Parochialem dirigatur; cum verò ingreditur parochialem Ecclesiam, debet hoc præstari à digniori illius Ecclesiæ, licet sint præsentès Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 1. Iun. 1601.

Crucēs, vel noua insignia, præter solitum in processionibus deferre non licet. S. Congr. Rit. in *Coropolitan*. Nullius, 4. Mart. 1606.

Crux in processionibus publicis debet à Regularibus deferri cum velo, seu pallio appenso, non autem discooperta, vt defert Clerus secularis. Ita de Canonicis Regularibus Lateranen. loquens censuit S. Congr. Rit. in *Neapolitana*, 14. Ianuar. 1617.

Crucem propriam in processionibus erigere non possunt Presbyteri alicuius Ecclesiæ intra limites propriæ Parochiæ, sed debent incedere sub Cruce Parochiæ. S. Congr. Rit. in *Vrbis*, 12. Mart. 1616.

Crux propria, quòd possit à Capuccinis de nouo erigi in processionibus in ciuitate Salernitana, licet priùs incederent sub Cruce Conuentualium, censuit S. Congr. Rit. in *Salernitana*, 30. Aprilis 1616. Iam nunc ex speciali indultu Pauli V. in eius constit. 9. incip. *Pastoralis officij*, die 12. Octobris 1617. tom. 5. Bullarij. Huiusmodi Fratres Capuccini vbique locorum in publicis processionibus Crucem propriam ad formam constitutionis Gregor. XII. incip. *Exposcit pastoralis officij*, deferre possunt, & valent.

Crux in funeralibus vnica tantum deferri debet illius Ecclesiæ, ad quam corpus defertur. S. Congr. Rit. in *Narnien*. S. Gemini, 30. Septembr. 1614. dummodo non interueniat Capitulum Cathedralis, sub qua omnes funus associantes incedere debent. Ead. S. Congr. in *Andrien*. 22. Nouembr. 1631.

Crux propria Parochiæ defuncti deferenda est in funeralibus, non autem Crux antiquæ Parochiæ, ex qua dismembrata fuit Parochia noua, de qua est defunctus, & vocati ad funus in eadem propria Parochia debent conuenire. S. Congr. Rit. in *Nullius Prouinciæ Baren*. 22. Mart. 1631.

Cruce in diuinis functionibus Pontificiis, & dum incedit per Urbem, vti non debet coadiutor Archiepiscopi, cum Crux sit signum, & ornamentum Dignitatis & iurisdictionis, & coadiutor vtraque careat. S. Congr. Rit. nomine Cardinalium Paleotti, & Veronens. sub die 31. Ian. 1561. in resp. ad 2. testibus Prosp. de August. ad Quarant. verbo *Archiepiscopi auctor*, auct. 13. n. 12. in fine, Pialec. in *praxi Episcop.* part. 1. cap. 1. n. 10. Campan. rubr. 7. cap. 6. n. 107.

Crux vnica tantum in funeralibus est deferenda, & illa esse debet

illius Ecclesiæ, ad quam corpus defuncti defertur S. Congreg. Rit. in Baren. terra Medugni, 2. Augusti 1631. & in Messanen. 12. Februar. 1633. & in Florentina, 9. Aprilis, eiusdem anni.

Cura animarum.

Cura animarum in Parochialibus vnitis Capitulis cathedralium, seu collegiatarum Ecclesiarum ita exercenda. Primò si incumbit certæ personæ, per illam exercenda est. Si imminet toti Capitulo, vt per singulos per vices exerceatur, cogendi sunt ad illam exercendam, vt not. in cap. *statuta, de elect. lib. 6.* Si spectat ad illorum mensam, ita vt institutio illarum personarum quæ illam curam exercent, à nullo superiore facienda esset, Canonici non possunt compelli, vt nec per se ipsos, nec per Vicarios perpetuos illam exerceant. glos. *verbo mensam, in Clem. 1. de excess. Pralat. & ibi* Card. Imol. & Anchar. Idem dicendum si per Sædem Apostolicam eis esset indultum, vt per temporarios cura exerceatur: sed in istis duobus casibus postremis cogi possunt ad constituendos Vicarios perpetuos. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 1. c. 2. n. 9.*

Curam animarum exercentes etiam in Parochialibus Hierosolymitana Religionis, tenentur accedere ad Congregationes, quæ iussu Episcopi ad casus conscientiæ differendos habentur. S. Congreg. Conc. *sub die 4. Maij 1598.*

Curam animarum esse penes deputantem arguit Vicarius amouibilis deputatus in illius exercitio. S. Congreg. Conc. testibus Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 179. in declar. 11. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 1. sub ut. sed an Parochi debeant residere in suis Curatis, num. 141. quos refero de officio, & potest. Parochi, cap. 1. num. 65.*

Curam animarum toti Capitulo cathedralis Ecclesiæ incumbentem potest Episcopus de consensu Capituli transferre per viam vniõis perpetuæ in certam personam, seu Dignitatem eiusdem Ecclesiæ. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 9. cap. 2. num. 190.*

Cura animarum, aut est exercenda per ipsos Canonicos, quibus imminet, aut si minus sufficiant, adiungendi sunt coadiutores ab Episcopo approbati. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 198.*

Curam animarum exercentes, siue seculares, siue Regulares sint, poni

poni debent ad arbitrium superiorum ipsorum Regularium, non autem ad arbitrium Episcopi, nisi quod examinari, & approbari prius ab eo debent, antequam ponantur. Sac. Congreg. Conc. testibus Piassec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 46. pag. 182.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 3. num. 34.*

Cura unita Collegiata, si imminet Archipresbytero, & Capitulo, ex bonis Archipresbyteri, & Capituli portio assignanda est. S. Congr. Concil. teste Sell. *in select. cap. 6. num. 3.*

Curati.

CURATÆ Ecclesiæ, si sint unitæ monasteriis, possunt ordinarij locorum eas visitare, & ponere in iis Vicarios perpetuos, seu temporarios, iuxta dispositionem *cap. 7. sess. 7. de reformat.* S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 11. cap. 2. num. 12.*

Curati cogendi sunt ad subeunda per se ipsos, & non per substitutos, ea munera, ad quæ tenentur, tolerandi autem, ut per substitutum suppleant in illis tantum casibus, quibus expressis verbis Canonum, Decretorumve Concilij permissum eis est, ut per Vicarios, Coadiutores, vel Substitutos, possint officio suo fungi. S. Congr. Concil. *in Nullus, 3. Junij 1591.*

Curati, & Rectores Ecclesiarum non possunt ab Episcopo cogi, sed hortari, ut subministrent necessaria Presbyteris volentibus celebrare in eorum Ecclesiis. S. Congr. Rit. *in Egitanien. in 3. dub. sub die 10. Junij 1602.*

Curati in quorum Parochia defunctus obiit, & non Regulares ad quorum Ecclesiam defunctus portatur, debet benedicere corpus defuncti. S. Congr. Rit. *in Squillacen. 18. Nouembris 1606.*

Curati Ecclesiarum parochialium in publicis processionibus debent procedere secundum antianitatem, & prærogatiuam Ecclesiæ parochialis, & non secundum antianitatem, & prærogatiuam Religionis, cui Ecclesia parochialis commissæ est. S. Congr. Rit. *in Asten. 21. Martij 1609.*

Curati si per se volunt munus prædicationis obire, non debent impediri. Sacra Congr. Concil. teste Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 13. num. 4.*

Curati non debent plus recipere pro tumulandis cadaueribus exterorum, quam ciuium. S. Congr. Concil. *sub die 27. Maij 1617.*

Curatus parochialis Ecclesiæ in funere sui Parochiani defuncti, quando defertur ad Cathedralē, non debet præcedere Canonicis. S. Congr. Rit. in *Sutrina*, 30. *Augusti* 1602.

Curatus Ecclesiæ, ad quam defertur corpus defuncti, debet in sua Ecclesia Officium facere circa corpus, & non alij Presbyteri, etiam Ecclesiæ cathedralis. S. Congr. Rit. in *Pisaurē*, 20. *Decembris* 1603. & in *Meliten*, 18. *Novembris* 1606. Etiam præsentē Archipresbytero, & Canonicis Ecclesiæ collegiatæ. Ead. S. Congr. in *Ostien. Cora*, 28. *Aprilis* 1607.

Curatus, & non Regulares, debet deferre stolam, & facere confessionem in funeribus suæ Curæ, etiam si defunctus sepeliatur in Ecclesiis Regularium. S. Congr. Rit. in *Spoletan. Terra de Vissò*, 20. *Iunii* 1609.

Curatus ratione stolæ debet præcedere aliis Presbyteris etiam Canonicis Ecclesiæ collegiatæ. S. Congr. Rit. in *Nucerina Saxoferrati*, 24. *Octobris* 1609.

Curatus, sine Rector Ecclesiæ parochialis, tanquam caput Ecclesiæ, thurificandus est ante dominum loci. S. Congr. Rit. in *Turritana*, 7. *Augusti* 1610.

Curatus inferior, qui ultra duos menses absuit à residentia, potest, & debet cogi per Episcopum ad restitutionem fructuum pro rata temporis absentiæ, iuxta *cap. 1. sess. 2. 3. de reform.* neque ad eam rem requiritur monitio, vel citatio. S. Congr. Conc. teste *Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 27.*

Curatus Fratribus prohibere non potest ne confessiones Parochianorum suorum ægrotantium, absque eius licentia audiant, dummodo ab ordinario prius approbati existant, & posteaquam inferiorum confessiones audierint, statim dictum Curatum certiorent. Sac. Episc. & Regul. Congr. in *Senogalien*, 22. *Ianuarij* 1616.

Curatos, & Sacerdotes deputatos ad curam in Ecclesiis parochialibus subiectis Commendatori Ordinis Theutonici punire potest ordinarius ad præscriptum *cap. 4. sess. 6. & cap. 6. sess. 2. 5. de reformat.* S. Congr. Conc. in *Curien*, 5. *Aprilis* 1631.

Curatus, & Sacrista Cathedralis, etiam quod sint amovibiles, quando intervenit Capitulum dictæ Cathedralis, debent præcedere proprio Parocho defuncti. S. Congregat. Rituum in *Pisaurē*, 22. *Martij* 1631.

Curato amovibili Cathedralis in processionibus debet incedere cum Capitulo dictæ Cathedralis supra Priores, Plebanos, & Curatos perpetuos

perpetuos beneficiatos. S. Congregat. Rit. in *Callien. 9 Aprilis 1633.*
Vide in verbo *Parochus*, & in verbo *Reſtor*.

Cursores Papæ.

CURSORES Papæ, & non Mandatarij Vicarij Urbis in publicis processionibus, & funeralibus, clauas argenteas deferre debent. S. Congr. Rit. in *Vrbis, 17. Mart. 1613.*

Cursores Papæ debent diem futuræ Cameræ Apostolicæ poſtridie intimare. Pius I V. *conſt. 87. incip. Cum inter, Kal. Nouembris 1564.*

De eorum potestate, & in quibus cauſis citare, ac intimare valeant. Iul. I I. *conſt. 14. incip. Cum ſicut, 15. Kalend. Septembris 1507.* Clemens V I I. *conſt. 34. incip. Et ſi, 5. Iulij 1532.*

D

D A M N A.

DAMNORVM cauſa datorum per Clericos, & eccleſiaſticos, ſeu per eorum animalia, necnon per familiares, miniſtros, & colonos Epiſcoporum, & menſæ Epiſcopalis, etiam laicos, ſeu eorum animalia in bonis quibuſcunque, tam Eccleſiarum, & perſonarum eccleſiaſticarum, quàm etiam laicorum, ſpectat ad curiam Epiſcopalem priuatiuè. Si uerò laici eorumue miniſtri, & animalia damniſcent bona Eccleſiarum, & perſonarum eccleſiaſticarum, curia Epiſcopalis procedere poſteſt, tanquam in cauſis mixti fori. At quando coloni, & miniſtri Eccleſiarum, Clericorum, & Eccleſiaſticorum cum animalibus propriis bona laicorum damniſcant, cognitio tam quoad bona, quàm quoad perſonas laicorum, & eorum animalia ſpectat ad iudicem laicum priuatiuè, ſed ſi cum animalibus Eccleſiaſticorum, vel Eccleſiarum, quoad perſonas ſpectat ad laicum, quo uerò ad animalia ſpectat curiam eccleſiaſticam. S. Congr. Controuerſiſ iurisdictionalibus præpoſita in *vna Terracinen. teſte Sell. in ſelect. Canon. cap. 22. num. 8.*

Dans.

DA NS aliquid, vel promittens, aut recipiens pro gratia, vel iustitia obtinenda apud Sedem Apostolicam, qualiter puniatur.

Bonifacius VIII. *const. 1. incip. Excommunicamus, de anno 1295.*

Gregorius XII. *constit. 24. incip. Ab ipso, Non. Nouembris 1574.*

Clemens VIII. *constit. 10. incip. Pro commissis, 18. Kalend. Septembris 1592.*

Datarius.

DA T A R I I officium, & potestas Sede vacante expirat, & ille datas ante mortem Pontificis adnotatas extendere non potest, & supplicationes gratiarum & iustitiarum, etiam si datate fuerint, Collegio Cardinalium statim sub sigillo clausas præsentare tenetur. Pius IV. *const. 63. incip. in eligendis, 7. Idus Octobris 1562.*

Debita, Debitor.

DE B I T A contracta ab vno ex Fratribus in communione vincuntibus, non sunt imputanda alteri Fratri, sed ex integro ex illius portione sunt persolueda. S. Congr. Conc. in Romana sub die 1. Decembris 1623. per litteras patre & filius, ubi Bart. & alij. ff. famit. erciscund. B. d. conf. 445. num. 7. ad meid. vers. item cum predictos fratres, lib. 3. Paol. de Castro conf. 358. num. 3. lib. 2. Alexand. conf. 76. num. 12. lib. 4.

Debitor impetrans beneficium discussionis cessionis bonorum, aut dilationis quinquennales, siue cap. peruenit, & cap. Odoardus, causam intra tres menses terminare tenentur. Clemens VIII. *constit. 16. incip. Cum ex multorum, de anno 1530.*

Debitor in Vrbe petentes admissi ad beneficium cap. peruenit, & cap. Odoardus, tenentur sumere, & gestare biretum viride. Pius I. *in sua constit. 39. incip. Cupientes, de anno 1561.*

Debitor fraudulenti ad Ecclesiam cum bonis confugientes, non debent ibi multo tempore tolerari, sed ab Ecclesia sunt eiciendi. S. Congr. Episcop. & Regul. in Baren. 12. Martij 1600.

Debitor,

Debitorum res, & bona in creditorum præiudicium ad Ecclesias transportare non debent, sed iudici seculari consignanda sunt, vt illas, & illa, cui de iure adiudicet. S. Congr. Episcop. & Regular. *sub die 1. Decembr. 1617.*

Decanatus, Decanus.

DECANATUS Auditorum Rotæ Romanæ cum omnimoda præcedentia spectat ad Auditorem in Vrbe tempore vacationis præsentem, aut ex causa publica absentem. Pius IV. *constit. 61. incip. Dudum, 6. Kal. Augusti 1562.*

Decanatus Cardinalium si vacet, antiquiori Episcopo Cardinali præsentem in Curia, aut ex causa publica absentem defertur. Paulus I V. *constit. sua 5. incip. Cum venerabiles, 11. Kalendar. Septembris 1555.*

Decano Capituli, & non Cantori, pertinent aliquæ præeminentiæ in choro, & præsertim mandari incipi Officia, dare ictum in signum incipiendi lectiones, & facere signum exeundi de choro. S. Congr. *Rit. in Vlixbonen. 2. Septembr. 1600.*

Decanus, & Dignitates, ac Canonici tenentur non ex urbanitate, sed ex debito associare Episcopum, dum venit ad Ecclesiam, cum cappa, vt celebret, vel diuinis assistat, & dum ab Ecclesia ad domum redit. S. Congr. *Rit. in Iacen. 10. Ianuar. 1609.*

Decanus, Dignitates, & Canonici tenentur assistere Episcopo celebranti iuxta formam libri Cæremonialis, *ibid.* & etiam sub censuris possunt compelli. Eadem S. Congr. *Conc. in Calaguritana, 12. Decembr. 1620.*

Decanus, & antiquiores, ac digniores Canonici præcedere debent Gubernatoribus Capitularibus electis Sede vacante. S. Congr. *Rit. in Elboren. 25. Ianuar. & 5. Iul. 1603.*

Decanus debet cedere primum locum Canonico, seu alteri Presbytero parato Officium facienti. S. Congreg. *Rit. in Antuerpien. 24. Octobr. 1609.*

Decanus etiam cum aliquibus Canonicis, cæteris infæcis, & non legitimè vocatis, & extra locum capitularem, non potest quicquam statuere, vel determinare quod ad Capitulum, vel Ecclesiæ commodum, vel incommodum pertineat. S. Congr. *Rit. in Lamacen. 7. Octobr. 1606.*

Decano Missam celebranti in diebus solemnibus debent duo Canonici assistere, & ministrare pro Diacono, & Subdiacono, si mansionarij, quibus animarum cura incumbit, in ipsius exercitio eo tempore sint impediti. S. Congreg. Rit. in *Ceneten. Opitergij*, 14. *Februarij* 1615.

Decano Ecclesiæ Zamoren. conceditur vsus Rochetti, & facultas benedicendi paramenta, vbi non adhibetur sacra Vnctio. S. Congr. Rit. in *Zamoren. in Polonia*, 15. *Novembr.* 1603.

Decano Ecclesiæ Carnoten. declaratur posse concedi licentiam benedicendi paramenta Ecclesiæ, &c. in quibus non adhibetur sacra Vnctio per totam diocesim de licentia, & consensu Episcopi. Sac. Congr. Rit. in *Carnoten.* 3. *Aprilis* 1610.

Decanum S. Agathæ Gothorum manutenendum esse in possessione exercendi actus presbyterales contra Archidiaconum, declaratur in S. Congr. Rit. in *S. Agathæ Gothorum*, 8. *Iul.* 1602.

Decanus collegiæ Ecclesiæ in Austria, vt in posterum vocari possit Præpositus conceditur, attenta supplicatione Episcopi, & meritis Oratoris. S. Congr. Rit. *Possauien. seu Bamberg.* 11. *Decembris* 1604.

Decanus Ecclesiæ Puteolanæ prima Dignitas declaratur, eidemque deberi omnimodam præminentiam, ac propterea ad ipsum spectare omnes functiones Episcopales, absente, vel impedito Episcopo. S. Congr. Rit. in *Puteolana*, 10. *Decembr.* 1617.

Decime.

DECIMAS soluere tenentur Regulares pro prædiis acquisitis exemptione, vel donatione Clericorum, quas eadem prædia prius soluebant antequam ad illorum manus peruenissent. S. Congreg. Conc. in *Ripari. & Vrbinaten. & Firman.* 18. *Decembr.* 1627.

Decimarum solutioni obnoxia prædia ad Regularem monasteria transeunt cum suo onere, ac proinde Regulares tenentur illas soluere parochialium Ecclesiarum Rectoribus, quemadmodum tenebantur laici priusquam bona ipsa in monasterij proprietatem transuerint. S. Congr. Conc. in *Callien.* 1. *Septembr.* 1629.

Decimæ ad Ecclesiam matricem pertinentes non transeunt ipso iure in Ecclesiam parochialem nouiter erectam iuxta formam constit. Alexandri III. quæ incip. *Ad audientiam*, sed remanent penes matricem,

tricem, & Episcopus potest arbitrio suo siue de decimis, siue de aliis fructibus providere. S. Congr. Conc. in *Mediolanen. de Carlutio*, 11. Mart. 1617.

Declarationes S. Congr. Conc. vide in verbo Congregatio pro executione.

Decretum.

DE CRETA subreptitio modo obrenta suspenduntur. S. Congr. Rit. in *Hispalen.* 30. Aprilis 1604.

Decretis Congregationis, & litteris Apostolicis desuper expeditis parendum esse declaratur, & ordinatur, antequam partes contradicentes audiantur. S. Congr. Rit. in *Terulen.* 21. Iul. 1607.

Decretis Congregationis qui voluerit obtemperare, animaduersione dignus iudicatur; & cogendus est obedire ab Auditore Cameræ. S. Congr. Rit. in *Brundusina*, 25. Ianuarij 1603.

Decretum non auditis partibus factum moderatur. S. Congr. Rit. in *Firmana*, 23. Maij 1603.

Decretum de varietate, & vsu vestium pro Sanctissimo Domino nostro, & Eminentissimis DD. Cardinalibus per totum annum. Sac. Congr. Rit. in *Vrbis*, 30. Augusti 1602.

Decretum Consistoriale, quodd exequiæ Cardinalium defunctorum celebrentur in capella expensis sacri Collegij. S. Congr. Rit. *pro exequiis Reuerendiss. Cardinalium*, 6. Septembris 1603.

Decretum synodale, vt celebretur festum S. Raymundi in toto Principatu Cathalonix, non indigere confirmatione, declarauit Sac. Congr. Rit. in *Tarraconen.* 23. Nouembr. 1602.

Decretum synodale vsu non receptum non admittitur. S. Congr. Rit. in *Pisaurum.* 20. Decembr. 1603.

Decretum Archiepiscopi Toletani, vt Confraternitas sanctissimi Sacramenti in oppido de Ocagna manuteneatur in possessione deferendi Crucem ante Baldachinum in processione sanctissimi Sacramenti, confirmatur, & approbatur à S. Congr. Rit. in *Toletana Ocagna*, 24. Septembris 1605.

Decretum factum in visitatione ab Episcopo, vt seruetur consuetudo pulsandi campanas ab Ecclesia primaria ante omnes alias Ecclesias, confirmatur. S. Congr. Rit. in *Gienen.* 24. Septembr. 1605.

Decretum, quodd Cæremonialis liber non tollat laudabiles, & immemorales consuetudines, habet locum in omnibus Regnis, & locis Christianitatis. S. Congr. Rit. in *Elboren*. 17. Iun. 1606.

Decretum, quodd ille sit præferendus aliis, qui priùs ordinatus est, intelligitur de Ordinibus maioribus. S. Congreg. Rit. in *Neritonem*. 17. Iun. 1606.

Decretum, quodd Capellanis Toletanis in Ecclesia sanctæ Mariæ Maioris concedatur vsus cappæ, & locus immediatè post beneficia-
tos, & super Clericos, confirmatur de ordine Sanctissimi, & seruari
mandatur, non obstantibus quibuscunque. S. Congr. Rit. in *Urbis
S. Mariæ Maioris*, 16. Septembris 1616.

Decretum in Capitulo generali factum à Monachis sancti Benedicti
Vallisoletan. de celebrandis Missis more Romano inuiolabiliter
seruari mandatur. S. Congreg. Rit. in *Montis Serrati nullius Prouinciæ
Tarraconen*. 10. Maij 1608.

Decretum in uisitatione factum contra regulas libri Cæremonia-
lis non est seruandum. S. Congreg. Rit. in *Vercellen*. 7. Augusti
1610.

Decretum Archiepiscopi Turritani, quodd Rector Ecclesiæ parochia-
lis thurificetur ante dominum loci, seruandum esse declaratur à
S. Congr. Rit. in *Turrit* 7. Augusti 1610.

Decretum Prouinciale factum ab Archipresbytero, quodd Canonici
teneantur cantare secundas Vesperas, seruari mandatur, non ob-
stante consuetudine allegata, sed non probata. S. Congreg. Rit. in
Cusentina, 20. Nouembr. 1610.

Decretum Cardinalis Samnesij Episcopi Vrbeuetani, quodd Magister
Capellæ non cum beneficiatis, sed cum suis cantoribus in proces-
sionibus incedat, seruandum esse declaratur à S. Congr. Rit. in *Vr-
beuetana*, 20. Nouembr. 1610.

Decretum generale de ordine Sanctissimi editum, quo omnibus
Archiepiscopis & Episcopis Regni Neapolitani, ne Ultramonta-
nis Ordines conferant, interdicitur, priuilegium eisdem Archi-
episcopis, & Episcopis per S. Conc. Trid. quoad eorum familiares
concessum sublatum non censetur. S. Congr. Episcop. & Regul. in
Caietana, 2. Ianuar. 1618.

Decreta, & litteræ sacræ Congregationis Concilij semotis litibus sunt
executioni demandanda, nec super his sententia, aut decretum ali-
quod faciendum. S. Congr. Conc. teste Garc. in *præfat*.

Decretum Congr. Concilij de rebus Ecclesiæ non alienam. non derogat
Bonifæ

Bonifacianæ, & Paulinæ emanatæ ad fauorem Ferrariensium. Sac. Congr. Conc. in *Ferrariens.* 11. Julij 1626.

Decretum beatificationis venerabilis sororis de Castillo Ordinis sancti Dominici Tifernatensis, sit à S. Congr. Rituum *sub die 29. Augusti* 1629.

Decretum Concil. Trid. cap. 12. sess. 25. de Regular. non tribuit Episcopis maiorem facultatem dies festos indicendi, quàm habeant à iure communi. S. Congr. Conc. *sub die 15. Decembris* 1629.

Dedicatio.

DEDICATIONIS festum celebrandum est eo die, quo venit, nec ob deuotionem alteranda est consuetudo. S. Congr. Rituum in *Ariminen.* 16. Octobris 1604.

Dedicationis Ecclesiæ festum in Dominica Quadragesimæ veniens, vt possit transferri in secundam Dominicam post Pascha, concedi posse declaratur. S. Congr. Rit. in *Phreunden.* 10. Ianuar 1609.

Dedicationis cathedralis Ecclesiæ festum sub ritu duplici cum octaua conceditur pro dicta Ecclesia, & ciuitate; pro aliis verò Ecclesiis, sine octaua. S. Congr. Rit. in *Conchen.* 2. Maij 1619.

Defunctus.

DEFUNCTO RVM corpora non sunt leuanda à Regularibus, nisi vocato & expectato proprio defunctorum Parocho, vel nisi aliter ipse consentiat, aut venire expressè recuset. S. Congreg. Rit. in *Vercellen. terra Crescentori.* 26. Februar. 1611. & in *Catanien. Ciuitatis Platia.* 12. Octobris 1619.

Defunctorum corpora possunt directè deferri ad Ecclesiam, in qua sepelienda sunt, non obstante consuetudine, quòd priùs deferantur ad Ecclesiam Matricem, dummodo Curato soluantur iura sepulturæ, & emolumenta solita. S. Congr. Rit. in *Umbriaticen.* 25. Februar. 1606. & in *Polignanen.* 21. Maij 1618.

Defunctorum corpora si deponantur in Parochiali, vt inde transferantur ad Ecclesiam Regularium, in qua elegerunt sepulturam, nihil debetur Ecclesiæ parochiali, exceptis iuribus parochialibus. S. Congr. Rit. in *Placentina.* 23. Mart. 1619.

Defuncti corpus, quod præter eius voluntatem, non line violentia in Ecclesia cathedrali sepultum fuit, inde transferri mandatur, ut sepeliatur in Ecclesia, in qua sepeliri voluit. S. Congr. Rit. in *Bituntin.* 21. Iulij 1607.

Defunctorum hæredes pro defuncto ad sepulturam associando numerum Sacerdotum sibi benè visum conuocare debent, & numerum ceræ sibi benè visum ad cadauer sepulturæ associandum quolibet contrario prætextu per Parochum deducto non obstante subministrare valent. S. Congr. Episc. & Regul. in *Cassan.* 5. Maij 1617.

Defunctorum cadauera in alterius parochia existentia, & in Ecclesia Fratrum sepelienda, priùs ad Ecclesiam parochialem ad benedictionem, ac vltimum vale à Parocho recipiendum deferri debent, sed ab ædibus defunctorum ad prædictorum Fratrum Ecclesias recto tramite deferri licitè possunt, dummodò ab eisdem Fratribus monendus sit priùs, & inquirendus ac expectandus proprius defunctorum Parochus, quò requisito, expressè venire recusante, liceat eisdem Fratribus, etiam ipso inuito, supradicta cadauera ad easdem Ecclesias transportare. S. Congr. Episc. & Regul. in *Nepefina*, 11. Decembris 1615. ad 4. dub.

Defuncti ad Parochialem conuenire debent omnes vocati ad funus. S. Congr. Rit. in *Tropien.* 16. Februar. 1631.

Defunctorum corpora si sepeliantur in Ecclesiis Regularium, ad quem spectet Officiu super eis facere, vide in verbo *Parochus*.

Defunctorum Officiu, non prima, sed secunda die Nouembris celebrandum est. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* in 3. dub. 23. Maij 1603.

Defunctorum Vesperæ vltima die mensis post Vesperas Dominiæ, vel festiuitatis recitandæ sunt, *ibidem* dub. 4.

Defunctorum Officiu, anniuersarium, vel tertia, septima, vel trigesima dies post obitum, si cadunt in die Dominico, vel festiuo, transferuntur in diem sequentem cum eadem solemnitate, *ibidem*.

Defunctorum Missæ non sunt cantandæ, nec celebrandæ in diebus solemnibus. S. Congreg. Rit. in *Veronen.* 23. Junij 1607. Vide verbo *Officiu*.

Defunctorum nomina non sunt ponenda in collectis, quæ pro viuis dicuntur. S. Congr. Rit. in *Carmelitanorum discalceatorum*, 28. Ianuarij 1606.

Defunctorum cadauera sunt deferenda cum vnica tantùm Cruce, quæ esse debet illius Ecclesiæ, ad quam corpus defuncti defertur, dummodò non interueniat Capitulum Cathedralis, sub qua omnes funus

funus associantes incedere debent. S. Congr. Rit. in *Andrien.* 22. *Novembris* 1631.

Vide in verbo *Cadaver*, & in verbo *Funerale*.

Defunctorum *Missæ*, vide in verbo *Missæ defunctorum*.

Defunctorum *Officium*, vide in verbo *Officium defunctorum*.

Delictum.

DELICTVM confessis in iudicio criminali, appellationis beneficium denegatur. Pius V. *const.* 24. *incip.* *Cum sicut*, pag. 202.

Delinquentes notorij non receptandi, sed capiendi, ac puniendi sunt. Sixtus V. *const.* 6. *incip.* *Hoc nostri*, *Kalend. Julij* 1585.

Delinquentes extracti de loco sacro custodiuntur in carceribus Curie ecclesiasticæ, quousque appareat, an delictum commiserint. Gregorius XIV. in *sua constit.* 7. *incip.* *Cum alijs nonnulli*, 9. *Kalend. Iunii* 1591.

Delinquentes, qui ab Ecclesijs, alijsque locis immunibus extrahuntur, dum articulus, an immunitate ecclesiastica gaudere debeant, discutitur per Ecclesiasticos ministros sub custodia, iuxta Bullam sanctæ memoriæ Gregorij XIV. retineri debent. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Neapolitana*, 30. *Septembris* 1616.

Denunciationes matrimoniales.

DENUNCIATIONES remittendi facultas non permittitur Commendatario, licet eius Abbatia iura Episcopalia habeat unita. S. Congr. teste Garc. de *benefic. part.* 5. *cap.* 8. *num.* 56. & Armen-dar. in *addit. ad recopil. legum Navarra lib.* 4. *tit.* 15. l. 1. *de matrimon. num.* 22.

Denunciationes matrimonij fieri possunt temporibus prohibitis nuptias celebrare. S. Congr. Episcop. & Regul. 18. *Decembris* 1589.

Denunciationibus non præmissis contractum matrimonium est validum, quamvis Ordinarius recuset dare licentiam quod fiant post. S. Congr. Conc. in *Mediolanen.* 23. *Februar.* 1630.

Denunciationes ne Parochi faciant absque sua licentia, non potest Vicarius generalis Episcopi impedire. S. Congr. Concil. *sub die*, 27. *Maij* 1617.

Depositio.

Depositio.

DEPOSITIO Episcoporum solius est Romani Pontificis. Leo IX. *in sua const. 1. incip. Cum ex, 56. Kalend. Iannar. 1053.*

Depositio & priuatio Odetti Castelionis Cardinalis in hæresim Hagonothorum prolapsi. Pius IV. *constit. 56. incip. Inter multiplices, 4. Non. Iunij 1562.*

Depositio, & excommunicatio Henrici IV. Imperatoris. Gregor. VII. *const. 1. incip. Beata, de anno 1075.*

Depositio Federici II. Imperatoris. Innocentius IV. *const. III. incip. Ad Apostolica, 16. Kalend. Augusti 1245.*

Depositum.

DEPOSITA, seu caplas mortuorum super terram in Ecclesiis existentia amoueri iussit Pius V. *constit. 5. incip. Cum primum. Kalend. Aprilis 1566.*

Deposita pecuniarum actualia supra summam scutorum quinque occasione litium in Vrbe apud Montem Pietatis, absque eo, quod aliquid impendatur eius officialibus, fieri iussit Gregorius XIII. *in constit. 94. incip. Inter multiplices, 1. Octobris 1584.*

Deposita si facienda sunt vigore Bullarum Summorum Pontificum penes eandem sacram, aut personam idoneam, fieri debent apud Montem Pietatis. Clemens VII. *constit. 38. incip. Quæ ad pietatis, 18. Iulij 1602.*

Depositum dotalem eleemosynarum in iis locis, in quibus non adfunt mercatores, aut Banchi, fieri debent in manibus probi viri, & facultosi, qui ad omne mandatum Monialium, & absque aliqua exceptione eam soluturum se obliget S. Congr. Episcop. & Regular. *in Camerinen. 15. Mart. 1594.*

Derogatio.

DEROGATIO nec specialis, nec generalis requiritur Concil. Trid. si supplicatio manu Papæ lignata fuerit. S. Congr. teste Garc. de benefic. part. 4. cap. 5. num. 34. & part. 5. cap. 8. num. 87.

Deuotio.

Deuotio.

DEVOTIONI satisfieri potest celebrando duas Missas con-
uentuales. S. Congr. Rit. in *Ariminen.* 16. Octobr. 1604.

Diaconus.

DIACONVS Euangelij post sermonem debet confessionem can-
tare memoriter, & non ex libro, si fieri potest, sin minus, mi-
nister inferior ei librum teneat. S. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 15.
Martij 1608.

Diaconus Euangelij debet thurificare chorum, nec ab eo munere
excusatur sub prætextu contrariæ consuetudinis, *ibid. dub. 10.*

Diaconus, & Subdiaconus, quando sunt Presbyteri, & ministrant in
Missâ solemni, & voluerint celebrare, vel iam celebrauerint, de-
bent accipere pacem ab Episcopo immediatè post duos Diaconos
assistentes; Episcopo verò non celebrante, Subdiaconus accipit
pacem à Canonico, qui pacem dedit Episcopo, & illam distri-
buit cæteris Canonicis, per ordinem, & reuertens ad Altare
dat pacem Diacono. Absente Episcopo Diaconus accipit pacem à
celebrante, & dat pacem Subdiacono, qui illam distribuit iux-
ta regulas Cæremonialis. S. Congreg. Rituum in *d. Alexandrina*,
dub. 13.

Diaconus debet incensare Canonicos, & alios, non tamen mansiona-
rios. S. Congr. Rit. in *Lucana*, 20. Aprilis 1602.

Diaconi munus est incensandi in Missâ Pontificali, & etiam si sit ex
Dignitatibus, & Canonicis, post incensatum Episcopum debet
alios Prælatos si adsint Magistratus seculares, Dignitates, & Ca-
nonicos incensare. S. Congr. Rit. in *Lucen.* 10. Iunij 1600.

Diaconus, & Subdiaconus inferuientes celebranti, debent esse
eiusdem Ordinis, & non inferioris cum celebrante, contraria con-
suetudine non obstante, quæ potiùs abusus, & corruptela est.
Sac. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 7. Septembris 1593. & in *Ceneten.*
14. Februarij 1615. & in *Terulen.* 8. Februarij 1631. & in *Cotronen.*
31. Martij 1629.

Diaconi, qui soluerunt decem scuta suo Ordinario pro obtinen-
dis litteris dimissorialibus, quarum vigore fuerunt ordinati ad

Presbyteratum, inciderunt in simoniam, & pœnas simoniacis huiusmodi inflictas. S. Congr. in *Nullius*, 7. Septembr. 1630.

Diaconi Saluatici in Regno Neapolitano pro Ecclesiarum, & Episcoporum seruitio retineri, vel in locum quoquo modo deficientium assumi possunt in Cathedralibus, seu superioribus Ecclesiis ad summum quatuor, in collegiatis, in quibus diuina celebrantur, si Episcopo videbitur, vnum, quos quidem Episcopi prorsus gratis, & tales, qui omninò per se ipsos, non autem per interpositam personam seruitium debitum præstent, nec vllò modo criminosi, aut malæ conditionis, & famæ eligere debeant, aliàs & ij nullo gaudeant priuilegio, & eligentes iudicium Sedis Apostolicæ seuerum experientur; ij verò priuilegio Canonis non gaudent, fori autem priuilegio in criminalibus omninò, in ciuilibus, quoad corporis districtiōem tantùm, & immunitate ab oneribus personalibus, non autem ab aliis durante seruitio fieri debent; sed si alicubi maioribus vtantur priuilegiis, & immunitatibus ex legitima consuetudine, cuius cognitionem, & declarationem in casum controuersię S. Congr. inferiùs nominanda sibi reseruat, illa debet attendi: cognitio verò aliorum præmissorum ad Ordinarios pertinet. S. Congr. Cardinalium negotiis Regni Neapolitani præpositorum 10. Kal. Iulij 1623. teste Aloyf. Ricc. in *praxi fori Eccles.* part. 4. resol. 480.

S. Didacus.

S DIDACVM canonizauit, & eius festum die 12. Nouembris celebrare iussit Sixtus V. *constit.* 28. incip. *Rex Regum*, Non. Iulij 1588.

Dies.

DIES festus S. Benedicti celebrari debet de præcepto in omnibus locis, in quibus ad præsens existunt Ecclesiæ Ordinis S. Benedicti Congregationis Hispaniarum. S. Congr. Rit. in *causa Hispaniarum*, 15. Decembr. 1632.

Dignitas.

DIGNITATES, & officia iurisdictionis administrationem habentia ambiens, & pretio procurans, qualiter puniantur.

Pius V. *constit.* 140. *incip. Etsi Romani, Non. Decembr.* 1571.

Dignitas Cardinalatus est maior, & dignior Episcopali. Eugenius IV. *in sua constit.* 15. *incip. Non mediocri, de anno* 1439.

Dignitas ubique locorum sequitur eam obtinentem. S. Congr. Rit. *in Thelesina, 2. Martij* 1602.

Dignitas obtinens ex consuetudine simul Canonicatum, vel portionem, debet munera his incumbencia adimplere, etiamsi talia sint, à quibus Dignitates alioquin immunes sint. S. Congr. Rit. *in Gerunden. 16. Maij* 1601. & *in Tuden. 18. Maij* 1602.

Dignitates, & Canonici tenentur assistere Episcopo ordinationem facienti, & sacra Olea consecranti. S. Congr. Rit. *in Abulen. 20. Decembris* 1601.

Dignitates non debent assistere Episcopo Suffraganeo pontificaliter celebranti, sed sufficit si duo Canonici cum duobus portionariis ultra Diaconum & Subdiaconum ei assistant. S. Congr. Rit. *in Tarraconen. 7. Iulij* 1612.

Dignitates tenentur ad associationem Episcopi, ad Ecclesiam venientis, prout Canonici, licet Cæremoniale Canonicos tantum exprimat. S. Congr. Rit. *in Perusina, 21. Augusti* 1601. idque non ex urbanitate, sed ex debito. Eadem S. Congr. *in Iacen. 10. Ianuarij* 1609.

Dignitates Cathedralis debent præcedere omnes Dignitates collegiarum diocesis in omnibus locis, præterquam in ipsorum collegiatis Ecclesiis. Sac. Congreg. Rit. *in Caput. 30. Septembris* 1614.

Dignitates non debent ante se ponere pulvinar cum tapete, sed debent sedere in suo stallo, sicut reliqui Canonici, & ratione Dignitatis indulgeri potest pulvinar de corio tantum. S. Congr. Rit. *in Tudertina, 24. Martij* 1613.

Dignitates non supplent vices Canonorum, & aliorum inferiorum, sed bene inferioris pro Dignitatibus. S. Congr. Rit. *in Malacitana, 3. Iun.* 1617.

Dignitates, & Canonici, qui habent præbendas cum onere cantandi Evangelium, seu epistolam, non tenentur ministrare inferioribus.

rioribus. Sac. Congreg. Rit. in *Salamantina*, 10. *Ianuarij* 1604.

Dignitatum absentium sedes non debent occupari ab aliis Dignitatibus, seu Canonicis, sed vnaquæque in proprio stolo permanere debet. S. Congr. Rit. in *Placentin.* 25. *Majj* 1632.

Dignitates debent sedere ab vna parte chori vnà cum Canonicis Presbyteris; ab alia verò Canonici Diaconi, & Subdiaconi. Quòd si aliquæ Dignitates cum aliquibus Canonicis sedeant ab vna parte chori, aliæ verò Dignitates cum reliquis Canonicis ab alia; incensatio debet fieri prius ab vna parte incipiendo à Dignitatibus, & successiue ad Canonicos, & postea ab alia, non autem primò Dignitates ab vtraque parte, omisiss Canonicis. S. Congr. Rit. in *Cremonen.* 7. *Decembr.* 1601.

Dignitates in choro ita sedere debent, quando Vicarius generalis est præsens absente Episcopo, vt si primus locus super omnes Dignitates in dextra Altaris detur Vicario, à parte sinistra primus locus detur Archidiacono primæ Dignitati, secundæ verò Dignitati tertius locus apud Vicarium. S. Congr. Rit. in *Andrien.* 25. *Septembris* 1610.

Dignitas prima post Pontificalem debet absente, vel impedito Episcopo celebrare Missas solemnes, & alias functiones facere, quas Episcopus celebraret, seu faceret si præsens esset, quocunque nomine prima Dignitas appelletur, dummodo sit in Ordine sacerdotali constitutus. S. Congr. Rit. in *Callien.* 18. *Ianuarij* 1605. & in *Vallisoletan.* 11. *Iunij* 1605. & in *Brundusin.* 11. *Iunij* & 16. *Iulij* 1605. & in *Baren.* 16. *Ianuarij* 1608. & in *Pisauran.* 21. *Mart.* 1609. & in *Aretina*, 30. *Ianuarij* 1610. & in *Ciuitaten.* seu *sancti Severi*, 25. *Iunij* 1611. & in *Hidrunтин.* 15. *Martij* 1614. & in *Lamacen.* 11. *Novembr.* 1614. & in *Meliten.* 4. *Aprilis* 1615. & in *Grauinan.* 18. *Martij* 1617. & in *Alexandrina*, 18. *Augusti* 1618. & in *Messanen.* 23. *Ianuarij* 1621. vel eius Coadiutor. Eadem S. Congreg. in *Pientina*, 8. *Majj* 1621.

Et Episcopus impeditus, seu nolens Missas celebrare, & alias functiones facere, non potest alteri Canonico sibi bene viso, seu Vicario dictas functiones delegare, sed ad primam Dignitatem, & alios successiue spectat. Ead. S. Congr. in *Algaren.* & *Brundusin.* 20. *Decembr.* 1601. & in *Hydruntin.* 25. *Septembr.* 1621. Et Vicarius, nec Episcopo absente, neque Sede Vacante potest has functiones facere. Ead. S. Congr. in *Marugien.* nullius, 25. *Ianuar.* 1603. & *Brundusin.* 11. *Iunij* 1605. & 16. *Iulij* etiam 1605. *Valuen.* 26. *Novembr.* 1605.

Neritonem.

Neritonem. 25. Februarij 1606. *Andrien.* 9. Maij 1606. *Neocastrensf.* 16. Iannarij 1607. *Baren.* 19. Iannarij 1608. *Alatrin.* 22. Iannarij 1618. Etiamſi Vicarius ſit ab Apoſtolica Sede conſtitutus. Ead. S. Congr. *in Brundufin.* 15. Februarij 1614. Si verò ſit conſuetudo immemorabilis quoad Canonicum hebdomadarium, vel ad Archipreſbyterum, licet non ſit prima Dignitas, vel ad aliam Dignitatem huiusmodi functiones ſpectent, ſeruanda eſt conſuetudo, quæ non tollitur per Cæremoniale. Ead. Sac. Congr. *Rit. in Aſten.* 25. Iannarij 1602. & *in Hydruntina,* 30. Iannar. 1616. & *in Monopolitana,* 3. Septembris 1616. Sed donec legitimè probetur conſuetudo, prima Dignitas debet manuteneri. Ead. Sac. Congr. *in Hydruntin.* 30. Aprilis 1616.

Dignitas prima non tenetur ex obligatione, ſed ex ſua voluntate, & deuotione functiones facere abſente Epifcopo. Sac. Congr. *Rit. in Regien.* 9. Decembris 1600.

Dignitas prima ſi velit functiones Epifcopales facere, debet etiam Miſſam cantare, aliàs pertinet ad ſubſequentes cum eadem conditione. S. Congr. *Rit. in Aretina,* 30. Iannarij 1612. & *in Tyraſonen.* 1. Martij 1614. & *in Neritonem.* eadem die.

Dignitas prima, quæ vult portare ſanctiſſimum Sacramentum in proceſſione abſente Epifcopo, debet Miſſam cantare, quòd ſi noluerit, debet ſanctiſſimum Sacramentum portare ea Dignitas, vel Canonicus, qui Miſſam celebrauerit. Sac. Congr. *Rit. in Baren.* 19. Iannarij 1608.

Dignitas prima, vel alia, ad quem ſpectat, abſente Epifcopo, functiones Epifcopales facere ſi noluerit, vel non potuerit, per ſe adimplere non poteſt, id alteri ſuo arbitrio delegare, ſed Dignitas poſt ipſam immediatè ſequens, vel primus Canonicus, & ſucceſſiue per ordinem debet dictas functiones facere. Sac. Congregat. *Rit. in Andrien.* 20. Decembris 1601. & 9. Maij 1606. & *in Mediolanen.* 28. Aprilis 1607. & *in Andrien.* 22. Iannarij 1618. & *in Alexandrina,* 18. Auguſti 1618.

Dignitate prima abſente, vel impedita, ad ſecundam, non ad tertiam, vel Canonicum hebdomadarium pertinet facere Officium, & celebrare pertinentes ad primam Dignitatem, licet tertia Dignitas, vel alius Canonicus habeat curam chori, vel ſint hebdomadarij. Sac. Congregat. *Rit. in Andrien.* 15. Martij 1608. & *in Pientin.* 8. Maij 1621.

Dignitas prima debet abſente Epifcopo Miſſas Pontificales celebrare,

brare, Missasque distribuere inter alias Ecclesiæ Dignitates, Canonicos, & Sacerdotes, & eo absente, proximior successiuè. Sac. Congr. Rit. in *Tarentin.* 10. Ianuar. 1597.

Dignitas prima debet exercere officium Presbyteri assistentis, quocunque nomine nuncupetur, & ad ipsum pertinet cum pluuiiali assistere Episcopo, & candelam benedictam, ac palmam Episcopo ministrare. S. Congr. Rit. in *Brixien.* 28. Maij 1616.

Dignitas prima in Ecclesia, vel primus Canonicus debet porrigere aspersorium aquæ benedictæ Episcopo venienti in porta Ecclesiæ. S. Congr. Rit. in *Brundusina.* 16. Iulij 1605.

Dignitas prima loci debet ministrare Episcopo ingredienti aquam benedictam, & crucem offerre, etiam si non ad illius Ecclesiam, sed ad aliam processio dirigatur. Quando verò ingreditur aliquam parochialem Ecclesiam, debent hæc ei ministrari à digniori illius Ecclesiæ, etiamsi Canonici præsentés fuerint. S. Congr. Rit. in *Calaguritana.* 1. Iunij 1601.

Dignitas prima habet præcedentiam in omnibus supra omnes Dignitates, & Canonicos post Episcopum quocunque nomine, siue Archidiaconi, siue Presbyteri nuncupetur. S. Congr. Rit. in *Brixien.* 28. Maij 1616.

Dignitas prima Sedere debet à dextris Episcopi, etiam in Collegiatis Ecclesiis celebrantis, prout in Cathedrali sedere consuevit. Sac. Congr. Rit. in *Thelesin.* 2. Mart. 1602.

Dignitas prima non debet inferuire in functionibus, & ministeriis, quæ minoribus clericis competunt, & Episcopo similia obsequia præstare, sed tantum tenetur ad functiones in Cæremoniali præscriptas. S. Congr. Rit. in *Tornacen.* 7. Decembris 1601.

Dignitas prima in Collegiata, qui caput est Capituli, & cui solent à Sede Apostolica causæ committi, præcedit Canonicis Cathedralis, non collegialiter, sed vti singulis incedentibus. S. Congr. Rit. in *Viterbien.* 20. Decembris 1601.

Dignitas etiam prima post Pontificalem, etiamsi sit Protonotarius, quando priuatè celebrat, non debet accipere paramenta in ipso Altari, sed ex sacristia, vel alio loco ad id ordinato debet paratus ad celebrandum accedere, cui vnus tantum minister debet inferuire. S. Congr. Rit. in *Cremonen.* 7. Iulij 1612.

Dignitas prima, semper est, & vocatur prima Dignitas, licet Vicarius generalis sedeat in suo loco. S. Congr. Rit. in *Placentina.* 19. Maij 1607. in 4. dubio.

Dignitatem, & Canonicatum in eadem Ecclesia legitimè obtinens, tenetur vtriusque onera subire, nisi seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore nequaquam præstari possint. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 503.*

Dignitas Cathedralis à qua post Concil. tertia pars fructuum detracta, & in distributiones quotidianas conuersa proponitur, si non sit de corpore Capituli, id quod ex dicta tertia parte Dignitas non inseruiens amiserit, fabricæ Ecclesiæ, si indigeat, vel alteri pio loco arbitrio Episcopi erit applicandum, iuxta decretum *cap. 3. sess. 22. de reform.* S. Congr. Concil. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 465.*

Dignitas principalis in collegiata Ecclesia exempta, cui ordinaria iurisdicctio cum omnibus iuribus, quasi Episcopalibus competit, non debet necessariò conferri Licentiato, vel Doctori. S. Congr. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 7. c. num. 33.* Fr. Sigism. à Bononia *de elect. dub. 63. num. 1. vers. quod autem.*

Dignitatem tenuem habenti in Ecclesia cathedrali, quæ de distributionibus quotidianis non participat, Ecclesia parochialis inconsulto Papa conferri non potest. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 4. tit. 7. de incompatibil. benef. num. 51.*

Dignitates cum Canonicatu, quæ nullos, vel tenues habent fructus, quamuis haberent Sedem in choro, quæ ex consuetudine per Canonicos obtineri solent, iuxta *cap. 1. de consuet. lib. 6.* non comprehenduntur sub decreto Concil. *sess. 24. de reform. cap. 17.* S. Congr. Concil. teste Armendar. *d. loco num. 55.*

Dignitas non curata in Ecclesia cathedrali, vel collegiata, vt possit obtineri requiritur ætas annorum 22. completa. Sac. Congregat. Concil. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part. 7. cap. 4. num. 70.*

Dignitates in Cathedralibus, & Collegiatis possunt compelli ad residendum personaliter, pœnis præfixis decreto Concil. *sess. 24. cap. 12. S. præterea non obstante*, quodd velint amittere tertiam partem fructuum pro distributionibus quotidianis applicatam. S. Congreg. Concil. teste Sell. *in select. cap. 13. num. 2.*

Dignitati curatæ potest vniri alia Dignitas ex causa paupertatis, iuxta Decretum Concilij *sess. 21. cap. 5. de reform. & sess. 24. cap. 13.* càmque vnionem facere potest Abbas si sibi hanc facultatem vniendi legitimè præscripsit, aut ex priuilegio in Ecclesia sibi pleno iure subiecta

subiecta iurisdictionem quasi Episcopalem habet in omnibus, & per omnia, alioquin vnio est facienda per Episcopum, cum consensu ipsius Abbatis, & Capituli. Sac. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 12. cap. 5. num. 74.*

Dignitates duas legitimè obtinens in digniori residere tenetur, & fructus alterius lucratur, non tamen distributiones, & eam partem tertiam præbendæ, quæ auctoritate decreti *sess. 22. de reform. cap. 3.* in quotidianas distributiones est conuersa. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *part. 3. cap. 2. num. 185.*

Dignitatem exemptam potest Episcopus visitare in concernentibus curam animarum illi annexam. Sac. Congr. Conc. *in Burgen. 18. Augusti 1628.*

Dignitates, & Canonici tantum, & non alij, etiam Vicarius generalis, debent facere circulum in Missa solemnè ante Episcopum ad Hymnum Angelicum, Credo, Sanctus, &c. Sac. Congr. Rit. *in Maceraten. 28. Septembris 1630.*

Dignitate, vel Canonico solemniter celebrante, Canonici pariter pro Diacono & Subdiacono, & non alij inferiores inferuire debent. Sac. Congr. Rit. *in Syontina Montis Gargani, 8. Martij 1631.*

Dignitate, vel Canonico officium ad Vesperas faciente, Presbyteri, non tamen Canonici cum Pluuiialibus assistere debent, iuxta dispositionem libri Cæremonialis Episcoporum *lib. 2. cap. 3. ibi, Presbyteros de gremio Ecclesiæ, non autem Canonicos, &c. ibidem.*

Dignitates Cathedralis duplici tantum ductu thuribuli thurificari debent, nisi formiter probetur immemorabilis quoddam triplici ductu thurificentur absente Episcopo. S. Congreg. Rit. *in Casertan. 18. Septembris 1632.*

Dimissoria.

DIMISSORIAE, commendatitiæ, aut testimoniales litteræ gratis concedi debent. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 8. cap. 1. num. 77.*

Dimissorias ad primam Tonsuram concedere potest Vicarius Capituli Sede vacante infra annum illi, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium ecclesiasticum iuris patronatus ipsorum, ut illud obtinere valeat. S. Congr. Conc. —

Dimissoriæ ritè, & rectè concedi possunt ab ordinario beneficij, *cap. fin.*

fin. de temp. ordin. in 6. Nec obstat Concil. sess. 23. de reform. cap. 9. quia loquitur de non subditis, sed ratione beneficii sibi collati efficitur quis subditus. S. Congr. Concil. teste Garc. de benef. in addit. ad part. 2. cap. 4. num. 1.

Dimissorias ad Ordines suscipiendos tenentur existentes in nullius diocesi petere ab Episcopo viciniore, debent tamen obtinere à suo Prælato inferiore litteras testimoniales de vita, & moribus. Sac. Congr. Episc. & Regul. *in Caen. 5. Maij 1587.*

Dimissoriæ ad Ordines non expirant morte concedentis. S. Congreg. Episc. & Regul. *in Orien. 21. Nouembr. 1600.*

Dimissoriæ concessæ à Capitulo in casibus à Conc. permissis non expirant, licet expiret iurisdicctio Capituli. S. Congr. Conc. —

Dimissorias post annum concedere spectat ad Vicarium capitularem, & non ad Capitulum. S. Congr. Episc. & Regul. *in Neapolitana. 12. Ianuar. 1604.*

Dimissorias litteras potest dare Episcopus absens à sua diocesi, si absentes diocesani litteras petierint, ut ordinari possint ab alio, & si propter absentiam valde eis incommode venire ad subiiciendum se examini Ordinarij sui non valerent, poterit ipse Ordinarius examen illorum demandare Episcopo loci, in quo degunt. S. Congr. Conc. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 59.*

Dimissorias, & facultatem ordinandi in Ecclesia vacante, concedere non potest Capitulum infra annum Sedis vacantis. Sac. Congr. Concil. —

Dimissorias litteras concedere possunt superiores Regulares suis subditis itidem Regularibus, qui præditi qualitatibus requisitis Ordines suscipere voluerint, ad Episcopum tamen diocesenum, nempe illius monasterij, in cuius familia ab iis, ad quos pertinet, is Regularis potitus fuerit. Et si diocesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes ad quemcunque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria concessionem dimissorialium in id tempus, quo Episcopus diocesanus vel abfuturus, vel nullas ordinationes habiturus esset. Verùm cum à superioribus Regularibus, Episcopo diocesano absente, vel ordinationes non habente, litteræ dimissoriæ dabuntur, in eis utique huiusmodi causa absentie diocesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum exprimenda est, quod qui

non fecerint, officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiue, & passiuę priuationis, & alias pœnas incurrunt. S. Congr. Conc. *sub die 15. Martij 1596. testibus Piassec. in praxi Episc. part. 1. cap. 1. num. 14. Campan. in diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 13. num. 37. Molfes. in sum. Theologia moral. tract. 2. cap. 2. num. 23. & alij per me citati de offic. & potest. Episc. part. 2. alleg. 7. num. 18.*

Dimissorias concedere non licet Capitulo Canonicorum ex decreto Concilij *sess. 23. cap. 10. de reform. etiamsi territorium habeat distinctum, & exemptum ob immemoriam possessionem, & sint iudices ordinarij. Sac. Congr. Concil. in Salmonen. sub die 5. Julij 1571.*

Dimissorias litteras ad Ordines suscipiendos concedere non potest Abbas, etiamsi probeatur Abbatia esse in statu Nullius diœcesis. S. Congr. Conc. *in Nullius Theatin. 11. Septembris 1621.*

Dismembrare.

DISMEMPLARE non potest Episcopus partem curę animarum ab Ecclesia parochiali subiecta Religioni Hierosolymitanę, & applicare alteri Ecclesię eiusdem loci sub prætextu, quod populus esset numerosus. S. Congr. Concil. *in Ostunen. 12. Julij 1631.*

Dispensare, Dispensatio, Dispensatus.

DISPENSANDI facultatem non habet Episcopus auctoritate ordinaria in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis cum contrahentibus matrimonia. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 11. cap. 5. num. 344.*

Dispensandum non est ut puella, quę duodecim annum non compleuerit, possit habitum in monasterio suscipere. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 43.*

Dispensare ex causa potest Episcopus, ut quis possit obtinere duo beneficia difformia sub eodem texto, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 11. cap. 5. n. 377.*

Dispensare

Dispensare potest Episcopus cum promotis per saltum, siue aliquo sacrorum Ordinum omisso, siue omnibus, si non ministrauerint. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 53. versitem, quem refero de offic. & potest. Episc. p. 2. alleg. 47. n. 6. & 7.*

Dispensare potest super illegitimitate ad quatuor Ordines minores, Abbas commendatarius habens iurisdictionem quasi Episcopalem in suo territorio separato. S. Congr. Concil. *in Nullius oppidi Pignaroli, 18. Nouembr. 1628.*

Dispensare potest Episcopus cum simoniaci occulto, non tamen illum rehabilitare ad beneficia in posterum obtinenda, nec ad ea retinenda, quæ per simoniam occultam obtinuit. S. Congr. Concil. testibus Garc. *de benefic. p. 8. cap. 1. n. 74.* Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de irregul. n. 15. & 16. quos cum aliis refero de offic. Episc. p. 2. alleg. 39. n. 44.*

Dispensare poterit Episcopus cum familiari suo triennali aliàs sibi non subdito super interstitiis, si ei iam ante ordinationem contulset beneficium, quia ratione beneficii collati illi iam est subditus. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 50.*

Dispensare post Conc. Trid. non potest Episcopus, etiam de consensu patronorum cum minori 25. annorum ad capellam simplicem obtinendam, ad quam ex fundatione est presentandus Sacerdos. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 7. cap. 1. n. 99. & 112.*

Dispensare non potest Episcopus familiarem suum triennalem, aliàs sibi non subditum super interstitiis temporum, seu illegitimitate, si illum conferendo ei statim beneficium ordinare velit. S. Congr. Concil. testibus Galet. *in Margarita casuum conscientie, verbo Ordo, pag. 194. col. 1.* Garc. *de benefic. part. 2. cap. 5. n. 86.* Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 48.*

Dispensare non potest Episcopus, ut duo viri, vel duæ feminæ simul suscipiant infantem de facto Fonte. Sac. Congreg. Concil. testibus Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Baptismus, §. 4.* Rebello *de obligat. iustit. part. 2. in appendice ad lib. 4. num. 89.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrim. num. 75. quos cum aliis refero de offic. Episc. part. 2. alleg. 30. num. 41.*

Dispensatio est subreptitia super gradu affinitatis, vel consanguinitatis, non facta mentione copulæ, quæ inter sic coniunctos præc-

ferat. S. Congregat. Concil. *sub die 12. Ianuarij 1606.*

Dispensatio subreptitia est, si inter consanguineos, vel affines, vel spiritali cognatione coniunctos carnalis copula præcessisset, cuius mentionem in supplicatione non fecissent propterea, quòd tales consanguinei, affines, vel cognati spirituales per hanc carnalem copulam redditi sunt inhabiles ad contrahendum matrimonium, ex eo quòd dicuntur commisisse incestum qui impedit incestuosos contrahere matrimonium, ideo pro validitate dispensationis super gradu prohibito, necessaria est de iure expressio copulæ carnalis, prout stylus curiæ obseruat. S. Congr. teste Garc. *de benef. part. 8. cap. 3. num. 66.*

Dispensatio redditur nulla ex copula præcedente dispensationem si de ea non fuerit facta mentio in supplicatione, copula verò superueniens post dispensationem ab Ordinario factam, non impedit matrimonij validitatem. S. Congr. teste Garc. *de benef. part. 8. cap. 3. num. 70. in fine.*

Dispensationes matrimoniales aded gratis concedendæ sunt, quòd etiam Ordinarij, quibus hæ dispensationes committuntur, suum officium gratis præstent, ita vt nec ipse Vicarius aliquid accipiat pro mercede; Notarius verò pro examinandis testibus, & sumendis cæteris informationibus, quartam partem aurei, seu ducati accipere possit: pro litteris verò absolutionum, & dispensationum in foro conscientie tantum nihil à quoquam accipi possit, vt Romæ fit. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. part. 8. cap. 1. num. 101.*

Dispensationes matrimoniales directæ Episcopo, & eius Vicario generali, si sedes vacare contingat, non possunt per Vicarium capitularem expediri, contra Sanch. *de matrim. lib. 8. disp. 27. num. 29. cum seqq.* censuit S. Congr. Concil. *sub die 24. Maij 1621.*

Dispensatio petita celebrandi matrimonium, non obstante impedimento iustitiæ publicæ honestatis in primo gradu conceditur attempta copula subsequuta, propter quam mulier infamata remanebat, & stante quòd ad copulam deuentum non fuerit sub spe faciliorem redeundi gratiam dispensationis, & in forma pauperum, vt petebatur, & iniunctis pœnitentiis salutaribus. S. Congr. Conc. *in Caietana, 27. Iul. 1626.*

Dispensatio concessa fuit pro matrimonio mulieris cum fratre mariti defuncti, stante matrimonio rato, & non consummato, & quòd mulier post mortem viri cognita fuit, & prægnans reddita

ab huiusmodi fratre cum periculo necis, & infamiz. Sac. Congr. Conc. in *Canen.* 17. *Novembrii* 1619.

Dispensationes matrimoniales, & aliz quæcunque, quæ subditis inferiorum Episcopis à Sede Apostolica conceduntur, si eas extra Romanam curiam committi contigerit, & illi inferiores nullius diœcesis existant, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeant, eisdem inferioribus, non autem vicinioribus Episcopis sunt committendæ. Sac. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 9. cap. 2. num. 142.*

Dispensationes matrimoniales, & alia huiusmodi Priori sunt committendæ, si prioratus sit nullius diœcesis, & quasi Episcopalem iurisdictionem habeat. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. cap. 2. num. 144.*

Dispensationes matrimoniales, & litteræ in forma *Dignum*, sunt committendæ illi, cui mandata est iurisdicção, visitario, correctio, & superioritas, etiam quoad institutionem, præsentationem, & nominationem. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 145.*

Dispensationis litteras super gradu prohibito obtinentes, si eis non præsentatis contraxerunt, vel se carnaliter cognouerunt, noua egent dispensatione. Si verò sic consanguinitatis, vel affinitatis gradu coniuncti carnale commercium simul habuerunt, eoque expresso litteras à Sede Apostolica, quibus Ordinario dispensario committebatur, obtinuerunt, easque illi præsentarunt, & veritatè causæ probata dispensationem assequuti sunt, & deinde non contracto adhuc matrimonio se iterum carnaliter cognouerunt, noua non requiritur dispensatio. S. Congr. Conc. *sub die 12. Ianuar.* 1606.

Dispensatio præsumpta, in qua fundatur reg. de triennali, non habet locum contra decreta Concil. *cap. 4. sess. 7. & cap. 17. sess. 24. & c. 15. sess. 25. de reform.* ita vt possidentis beneficia contra dispositionem dictorum decretorum ex tali præsumpta dispensatione, suam possessionem tueri non valeant. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 11. cap. 5. num. 379.*

Dispensatus legitimè à Sede Apostolica, non auctoritate ordinaria, Canoniatum, & Parochialem obtinere potest. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 11. cap. 5. num. 373.*

Dispensatus ad beneficia, dummodo plura simul non sint, non potest obtinere plura, quàm vnum, quamuis illud ad vitam obtinentis honorificè sustentandam minimè sufficiat. S. Congr. Concil. teste Garc. *in addit. ad d. cap. 5. num. 235. & in Neocastren. 3. Februarij* 1629. & *in Alexandrina, 11. Maij* 1630.

Dispensatus à Papa circa ætatem ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali habet vocem in Capitulo, & distributiones quotidianas, dum diuinis interest, lucratur. S. Congr. Conc. in *Reatina*, 16. Julij 1627. & in *Montis Politiani*, 13. Ianuarij 1629. & in *sancti Miniasi*, 15. Septembris 1629.

Distributio.

DISTRIBUTIO lectionum, Antiphonarum, & Prophetiarum spectat ad Cantorem, seu eum; cui est annexa cantoria. Sac. Congreg. Rit. in *Hydruntina*, 6. Decembris 1615.

Distributiones quotidianæ debentur senibus, & legitimè impeditis, si nocturno tempore, quo matutinae horæ ex consuetudine recitari solent, interesse non possint. Sac. Congr. Rit. in *Mazarien.* 20. Decembris 1605. & Capitulum de huiusmodi impedimento iudicare poterit, *ibidem*.

Distributiones quotidianas non lucrantur Canonici, quando non cantant Missam conuentualem, seu Missam de die. S. Congr. Rit. in *Fauentina*, 25. Iunij 1611. & in *Urbinate*, 4. Julij 1615. Vide in verbo *Missæ Conuentualis*.

Distributiones quotidianæ non debentur Canonico infirmo, vel aliàs legitimè impedito, quando habet coadiutorem, sed si coadiutor non resideat, punctatur in damnum tamen ipsius Coadiutoris. S. Congr. Rit. in *Patauin*, 8. Maij 1617. & in *Colimbrien.* 16. Sept. 1616.

Distributiones quotidianæ non debentur interessentibus Congregationibus capitularibus, tempore, quo diuina celebrantur. Sac. Congr. Rit. in *Vlixbonen.* 17. Novembris 1600.

Distributiones, quæ dantur Canonicis, vel præbendis propriæ Ecclesiæ quando aliquas Missas celebrant, non debentur Coadiutoribus, nisi quando celebrant pro ipsis coadiutis. Sac. Congr. Rit. in *Patauina*, 3. Decembris 1616.

Distributiones quotidianæ non debentur Vicario generali, quando est Canonicus, nisi sedeat, & incedat cum suo habitu, & in suo loco ordinario, ac si non esset Vicarius. Sac. Congreg. Rit. in *Gallipolitana*, 11. Decembris 1613. & in *Casalen.* 9. Julij 1614. & in *Clomacen.* 4. Julij 1615. & in *Sutrina*, 1. Octobris 1616. & in *Oritan.* 4. Aprilis 1620. Idem de Canonici Protonotariis. Eadem Sac. Congr. in *Meliten.* 7. Augusti 1621.

Distributiones quotidianas lucrantur inseruientes Episcopo celerant pontificaliter in ciuitate, vel in suburbis, non autem in alio loco, vel comitantes in visitatione. Sac. Congr. Conc. *sub die* 17. Maij 1600.

Distributiones quotidianas, & cetera emolumenta lucrari debet Canonicus, qui lumen oculorum amisit, & propterea Missas celebrare, & diuina Officia recitare non potest, perinde, ac si ille interesset. Sac. Congr. Conc. 20. Iulij 1619.

Distributiones quotidianæ, consuetudine contraria non obstante, debentur Canonico totius temporis, quo propter denegationem distributionum in tempore indebitæ incarcerationis abfuit à residentia. Sac. Congr. Concil. 19. Maij 1626.

Distributiones quotidianæ debentur Canonico pro tempore, quo fuit Romæ carceratus, vel ibi ex causa detentus. Sac. Congregat. Conc. in *Lancian*. 6. Februarij, & 8. Maij 1627.

Distributionibus quotidianis gaudet Canonicus, qui accedit Romam pro seruitio Episcopi, qui venit ad visitanda limina, etiam quòd dictus Canonicus veniat post Episcopum, non autem simul. S. Congr. Conc. *sub die* 9. Septembris 1623.

Distributiones quotidianas lucratur Canonicus à choro absens occasione seruitij curæ eius Canonicatui annexæ. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Lauden*. 24. Nouembris 1617.

Distributiones quotidianas quamuis lucrari minimè debeat obtinens præbendam theologalem, si diuinis non intersit, etiam eo die, quo lectionem habet, vt ramen diligentius huic muneri præstantissimo Scholasticus Theologalem obtinens vacare queat, illi conceditur vt deinceps omnibus illis diebus, quibus huiusmodi munere functus fuerit, distributiones quotidianas percipiat, quamuis choro non intersit. S. Congr. Conc. in *Oriolen*. 5. Augusti 1616.

Distributiones quotidianas lucratur Canonicus absens pro euidenti utilitate suæ Ecclesiæ, dummodo non sit ei constitutum salarium. S. Congr. Conc. *sub die* 31. Ianuarij 1603.

Distributiones debentur prouiso ab ordinario Cardinale vigore indulti pro tempore quo Ecclesiæ inseruiuit, & possessionem habuit vigore huius prouisionis, etiamsi postea detegatur, quòd prouisio fuit inualida, & quòd pertinebat ad Papam, quia beneficium erat de iutepatronatus Sedis Apostolicæ. S. Congr. Conc. in *Ferrariæ*. 21. Augusti 1627.

Distributiones quotidianæ debentur ei, qui post habitam professionem Canoniciatus vigore ordinariæ prouisionis, & seruitium aliquorum mensium in Cathedrali, coactus fuit capere nouam prouisionem Apostolicam, & primæ renunciare, ex eo quodd detestum fuit prouisionem spectasse ad Papam, & benè lucratur eadem distributiones pro tempore, quo Ecclesiæ, & choro inseruiuit, *ibidem*.

Distributiones quotidianas seruiens facit suas, licet professionem fidei non emiserit. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 3. num. 60.*

Distributiones quotidianæ debentur infirmis, propter infirmitatem diuinis Officiis non interessentibus. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 362.*

Distributiones quotidianæ debentur senio confectis, si soliti sunt residere, ac etiam infirmis ex propria culpa, & peccato, cum præcedenti occasione, & detentis in carceribus, non tamen ob propriam culpam. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 362.*

Distributiones quotidianas lucratur ille, qui debite coniectus in carcerem fuit, fructus autem præbendæ, siue massæ grossæ tandiu habebit, quandiu per sententiam non fuit declaratum iuste illum in carcere detineri. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 362.* Distributionibus quoque non priuatur vsque ad primam sententiam, quodd si condemnatus appellet, interim non percipiet, sed si in secunda instantia obtinuerit, omnia recuperabit. Ead. S. Congr. *in Bracharen. 27. Julij 1570. teste Garc. d. num. 362.*

Distributiones quotidianæ cuiuslibet Capellanæ arguunt residentiam in choro, ac proinde incompatibilis est cum beneficiis residentiam requirentibus. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 4. tit. 7. de benef. incompatibil. num. 63.*

Distributiones quotidianas lucratur absens pro euidenti Ecclesiæ utilitate, præcipuè stante consuetudine, quodd Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli percipiat omnes fructus & quotidianas distributiones. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 362.* Armendar. *in addit. ad recapit. legum Nauarra lib. 2. tit. 2. l. 2. §. 2. de residents. Canon. num. 73. & 95.* quos cum aliis. refero *de offic. Episcop. part. 3. allegat. 53. num. 171.*

Distributiones quotidianas percipit senio ita confectus, vt residore, & interesse diuinis non possit, modò aliàs interesse consueuerit. S. Congr.

S. Congr. Concil. testibus Franc. Leo. *in thesauro fori Eccles. part. 3. cap. 2. num. 27.* Armendar. *d. loco, num. 76.* quos cum aliis refero *d. alleg. § 3. num. 164.*

Distributiones quotidianas lucratur Canonicus, qui ex facto Principis temporalis loci residere non potest, sed interea debet curare Canonicatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & suæ, & Ecclesiæ indemnitati consultum sit. S. Congr. Conc. *in Carpen. 17. Septembr. 1616.*

Distributionibus gaudet Canonicus post adeptum Canonicatum, utroque lumine orbatus, absque eo quod intersit diuinis. S. Congr. Conc. *sub die 26. Ianuarij 1616.*

Distributiones quotidianas debent percipere Canonici suo Episcopo inseruientes, si in eis omnes Canonicatus redditus consistant. Sac. Congr. Conc. *in Callien. 29. Julij 1628. in resp. ad 4.*

Distributiones quotidianæ, non tamen eleemosynæ pro Missis debentur ægrotis beneficiatis, seu capellanis in parochiali ordinatis ad titulum talium beneficiorum, quæ habent fructus certos, & incertos consistentes in distributionibus, & in eleemosynis, quæ largiuntur pro Missis. S. Congreg. Concil. *in Tarraconen. 12. Augusti 1628.*

Distributiones quotidianas, dum diuinis interest, lucratur, ac vocem in Capitulo habet dispensatus à Papa circa ætatem pro obtinendo Canonicatu in Cathedrali. S. Congr. Conc. *in Reatina, 10. Julij 1627. & in Montis Polistiani, 13. Ianuarij 1629. & in sancti Miniati, 15. Septembr. 1629.*

Distributiones quotidianas lucratur iniuste carceratus. S. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 5. Decembr. 1600. & S. Congr. Conc. sub die 9. May 1626.*

Distributiones quotidianæ debentur Canonico coadiuto, infirmo, absente, vel non seruiente coadiutore. S. Congr. Conc. *in Vrbeuetana, 9. Nouembr. 1628.*

Distributiones quotidianæ debentur legitime impedito pro illo tempore, quo impeditus fuit inseruire. S. Congr. Conc. *in Alexandrina, 7. Septembr. 1630.*

Distributiones quotidianas non licet Episcopo aliquo prætextu donare, relinquere, aut quauis collusione remittere alicui, qui vel ab Ecclesiæ seruitio abfuerit, vel alio quouis modo distributiones legitime debeat amittere, nec fas est cuiquam eas capere, & si acceperit, suas non faciet, sed eas omnino restituere cogendus est

- distribuendas fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, aut alteri pio loco Episcopi arbitrio. S. Congr. Conc. —
- Distributiones quotidianæ, ne deteriores fiant, pensione grauari non possunt, nisi expressis verbis à Pontifice concedatur. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. p. 1. cap. 5. n. 390.*
- Distributiones quotidianas percipere non possunt absentes in illis tribus mensibus à Concilio concessis. S. Congregat. Concil. *sub die 3. Augusti 1586.* teste Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. §. 7. proæm. num. 182.*
- Distributiones quotidianas non lucratur Canonicus inseruiens Episcopo in Missis priuatis. Sac. Congreg. Concil. *sub die 17. Martij 1619.*
- Distributionibus, & fructibus non gaudet in absentia Canonicus collegiatæ Ecclesiæ, dum seruit Episcopo Cardin. pro caudatario. S. Congr. Conc. *in Viterbien. 22. April. 1617.*
- Distributiones quotidianæ non debentur Canonico cubiculario ad bussolam Sanctissimi, & propterea absenti à residentia. S. Congr. Conc. *in Reatina, 13. Novembris 1627.*
- Distributiones quotidianæ non debentur Canonico inseruienti Episcopo in officio Vicarij, etiam pro illis horis, quibus ratione officij Vicariatus non inseruiuit choro, etiam si à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur. S. Congr. Conc. *in Bistecten. 18. Decembr. 1627.*
- Distributiones quotidianæ non debentur Canonico in publica Vniuersitate docenti ius Canonicum, si in choro non interfit, quamuis omnes redditus in solis distributionibus quotidianis consistant. S. Congr. Conc. —
- Distributiones quotidianas non lucrantur Canonici celebrantes, dum diuina Officia recitantur, nisi ad celebrandum compulsi, aut iussi fuerint ab eo, ad quem pertinet. S. Congr. Conc. *in Callien. 29. Iulij 1628. & in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 12.*
- Distributiones quotidianæ non debentur Canonico, qui ex causa pestis absuerit, nisi pestis grassetur, & probeur legitima consuetudo, quod distributiones huiusmodi dari consueuerunt absentibus ex iusta causa: quando autem dicatur pestis grassari, vt sit iusta causa absentix, relinquendum est arbitrio Episcopi. S. Congr. Concil. *in Mediolanen. 9. Novembr. 1630.*
- Distributiones quotidianas nequaquam lucrantur Canonici capitulum habentes eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent pro illis

illis horis, quibus diuinis non interfuerunt. S. Congr. Conc. in *Oriolen.* 27. Mart. 1632. ad 11.

Distributiones non debentur Canonico, qui fuit Romæ pro negotiis Capituli contra Episcopum. S. Congr. Conc. in *Anellin.* 16. Aprilis 1633.

Docentes.

DOCTENTES sacram Scripturam, seu Theologiam dum publicè in scholis docuerint, gaudent priuilegiis de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia, quamuis ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 3. cap. 2. num. 559.*

Docentes ius Canonicum in publica Vniuersitate, priuilegiis de percipiendis in absentia præbendarum suarum fructibus gaudent, & potiuntur, quamuis præbendæ, quos obtinent, sitæ sint in cathedrali eiusdem ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur. S. Congr. Conc. teste Garc. in *addit. ad suum tract. de benef. p. 3. cap. 2. num. 85.*

Doctor, Doctoratus.

DOCTOR creati nemo potest nisi præmissa fidei professione. Pius IV. in *sua const. 88. incip. In sacrosancta, Idib. Nouembr. 1564.* Doctores ac cæteri cuiuscunque facultatis Professores tam electi, quàm eligendi, illas non possunt exercere, nisi præmissa professione fidei, *ibid.*

Doctor, seu Licentiatus in Theologia, siue in iure Canonico, & in publica Vniuersitate graduatus, non excusatur ab examine, quando petit prouideri de aliqua Ecclesia parochiali. S. Congr. Concil. testibus Garc. de *benef. p. 2. cap. 2. num. 103.* & Piasce. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 17.*

Doctor, aut Licentiatus in iure Canonico, vel quantum fieri potest idoneus debet eligi Vicarius Capituli Sede vacante, aliàs electio est irrita, & nulla. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benef. part. 5. cap. 7. num. 10.*

Doctor si non fuerit Vicarius Episcopi demortui, non debet confirmari à Capitulo Sede vacante. S. Congr. Concil. teste Sbroz. *in addit. ad tract. de officio Vicarij, lib. 1. q. 36. n. 12. & q. 55. sub n. 2.*

Doctoribus existentibus in Capitulo, necessariò vnus ex illis in Vicarium est eligendus, aliàs deputatio ad Metropolitanum deuoluitur. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad tract. de benef. p. 5. cap. 7. num. 12.*

Doctor Theologus non potest esse Vicarius Sede vacante. S. Congr. Concil. *sub die 28. Augusti 1621. cuius memini de Canon. cap. 42. num. 53.*

Doctorari debet in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata, eligendus in Vicarium capitulare. S. Congr. Concil. *sub die 19. Septembr. 1620. cuius memini d. cap. 42. n. 51.*

Doctoratus ratione nulla datur præminencia inter Canonicos, & Presbyteros, sed tantum ratione ordinis, & antiquitatis. S. Congr. Rit. *in Montis Regalis, 19. Mart. 1611.*

Doctoratus gradus non facit quòd Presbyter ordine posterior præcedat aliis prioribus non Doctoribus. S. Congr. Rit. *in terra Coniglioni in Sicilia, 19. Mart. 1611. & in Famen. sancti Constantij, 4. Iulij 1615. & in Catanen. 30. Ianuarij 1616. & 19. Ianuarij 1619. & 22. Augusti 1620. & in Nucerna terre Gualdi, 19. Ianuarij 1619. & Cephaluden. eadem die & anno, & 30. Mart. 1621. & in Messanen. terre Gagliani, 20. Aprilis 1619.*

Doctoratus gradus non eximit Canonicos graduatos ab oneribus canonicalibus. S. Congr. Rit. *in Licien. 21. Iuny 1631.*

Doctrina Christiana.

DOCTRINÆ Christianæ Confraternitates ab Ordinariis locorum ad pueros in Christiana fide erudiendos erigi iussit Pius V. *in constit. 137. incip. Ex debito, 6. Octobr. 1571.*

Doctrinæ Christianæ Confraternitatibus Indulgentias concessit Paulus V. *constit. 36. incip. Ex credito, 6. Octobr. 1607.*

Doctrinam Christianam ad discendam non potest Ordinarius mulctis, & pœnis, etiam in casu notabilis negligentiae, aut contumaciae cogere pueros. S. Congr. Conc. teste Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo doctrina Christiana, §. 3. quem refero de offic. & potest. parochi, cap. 15. num. 6.*

Doctrinam

Domini temporales. Dominica dies, &c. 285

Doctrinam Christianam si non docuerint Parochi, non potest Episcopus eis comminare poenam peccati mort. sed eos per viam præcepti pœnalis debet obstringere. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Bergomen. 22. Nouembrii 1592. cuius memini d. cap. 15. num. 3.*

Doctrinam Christianam non addiscentibus matrimonium prohiberi non potest, sed contra eos admonitionibus comminatoris est procedendum. S. Congreg. Episcop. & Reg. 6. *Martij 1588. cuius memini d. tract. cap. 21. num. 3.*

Domini temporales.

DOMINIS in Ecclesiis suæ iurisdictionis permittitur Sedes, genuflexorium, & postergale extra presbyterium, & thurificati debent duobus ictibus, & habere pacem cum aliquo instrumento iuxta dispositionem Cæremonialis, & adorare, ac venerari sanctissimum Sacramentum in eius eleuatione extra presbyterium. Sac. Congr. Rit. in *Bouinen. 2. Martij 1630. & in Trivican. 12. Februarij 1633. & in alia Bouinen. 5. Mart. 1633.*

Dominica dies.

DOMINICA dies venit appellatione festi nouem lectionum. S. Congr. Rit. in *Conchen. 12. Martij 1618.*

S. Dominicus.

- S.** DOMINICVM canonizauit, eiusque vitæ aliqua laudabilia refert Gregorius *constit. 8. incip. Fons sapientia, 5. Non. Iulij 1234.*
- S. Dominici festum die quinta Augusti celebrari consuetum ad diem 4. eiusdem mensis transtulit Paulus I V. *constit. 15. incip. Gloriosus, 6. Id. Augusti 1558.*
- S. Dominici Moniales possunt profiteri in mortis articulo, etiam non expleto anno probationis. Pius V. *constit. 10. incip. Ex superna, 3. Non. Iulij 1566.*

Domus.

DO M V S professæ Societatis I E S V comprehenduntur in prohibitione nuper edita *de rebus Ecclesiæ non alienan.* S. Congreg. Conc. *sub die 31. Iulij 1627.*

Donare, Donatio.

DO N A R E validè potest ipsi monasterio Virgo, quæ diutius permansit in monasterio in habitu nouitiarum cum licentia permanendi educationis causa, quia non est Monialis. S. Congr. Concil. *in Faentina, 31. Iulij 1627.*

Donatio, & munerum largitio Regularibus interdicta à Clemente VIII. *const. 28. incip. Religiosa, 13. Kal. Iulij 1594.*

Donationis ad titulum potest quis ordinari si ita Episcopus iudicauerit assumendum pro necessitate, vel utilitate Ecclesiarum, & si donatio est realiter vera, & non ficta, quæ deinceps alienari non possit absque Episcopi licentia, vel aliunde habeat unde vivere possit. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 5. num. 79.*

Donatio facta per filium patri per paucos dies ante ingressum in Religionem, seu habitus susceptionem intuitu, & contemplatione eiusdem Religionis est valida. S. Congr. Concil. *sub die 13. Aprilis 1630.*

Donatio facta & sequuta traditione bonorum donatorum pro patrimonio ad suscipiendos Ordines sacros, si clericus moriatur ante susceptos Ordines, non obstat Concil. *cap. 2. sess. 21. de reform.* quin donans recuperet eadem bona si attento iure communi restituenda forent. S. Congr. Concil. *in Mutinen. 11. Iunij 1631.*

Dos, siue Dotales eleemosyna Monialium.

DO S. Nouitiæ intra tempus probationis de decedentis monasterio iam soluta hæredibus nouitiæ est restituenda vnà cum fructibus si quos monasterium percepisset, deducto tamen victu, & vestitu. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 30.*

Dos, siue dotales eleemosynæ Monialium solui debent in xre, nec assignatio bonorum stabiliū, aut censuum permittitur. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Camارينen.* 28. Aprilis 1588.

Dotes, siue dotales eleemosynæ in iis locis, in quibus non adsunt mercatores, aut banchi, deponi debent in manibus probi viri, & facultosi, qui ad omne mandatum Monialium, & absque alia exceptio-
ne eam soluturum se obliget. Sac. Congr. Episcop. & Regul. in *Camارينen.* 15. Martij 1594.

Dotales eleemosynæ apud Monialium consanguineos, vel affines nullatenus relinquantur, sed antequam puellæ habitum suscipiant, deponantur actualiter apud mercatorem, vel penes aliam personam fide & facultatibus idoneam, vt statim professione emissâ in emptionem bonorum stabiliū & annuorum reddituum illico implicentur. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Lusitan.* 6. Iunij 1615. ad 3.

Ducata.

DV C A T O R V M centum valor, qui ex decreto *cap. 13. sess. 24. de reform.* debet remanere Rectori parochialis Ecclesiæ, quæ pensione grauat, est intelligendus iuxta morem vniuscuiusque regionis. S. Congreg. Concil. in *Collen.* 19. Iulij 1630.

Dulciaria.

DV L C I A R I A multa sunt de genere prohibitorum à Conc. *sess. 24. c. 14. de reform.* ab aliquo Capitulo exigendorum pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici. S. Congr. Concil. teste Zerol. in *praxi Episcop. part. 2. verbo possessio beneficij §. 5. in fine.*

Duellum.

DV E L L A vbique prohibuit sub multis pœnis Pius I V. *constit. 21. incip. Ea quæ, Idib. Nouembris 1560.*

Duellorum prohibitio firmata in Concil. Trid, extenditur ad duella priuata. Gregorius X I I I. *constit. 78. incip. Ad tollendum, Non. Decembris 1582.*

Duellorum chartas subscribentes, aut publicantes, vel de illis se intromittentes excommunicantur, & alias pœnas incurrunt: patrini efficiuntur infames, bonis omnibus spoliantur, ac veluti homicidæ puniuntur: campum præstantes illum amittunt. Clemens VIII. *constit. 11. incip. Illius vices, 16. Kal. Decembris 1592.*

Duelli pœnam incurrunt paciscentes de dirimendo certamine cum primum alteruter vulneratus, aut cerrus ictuum numerus utriusque illatus fuerit, & qui in bello iusto aduersarios ob priuata odia ad singulare certamen prouocant, & Magistratus, Præsides, Locatenentes, & Duces, qui permittunt, vel pro ipsorum faculrate non impediunt, aut iam factum non puniunt. Clemens VIII. *ibidem.*

Duellum committentibus pœnæ inflictæ locum habent vbique gentium, etiam inter militantes in castris, & in dominiis occupatis ab hostibus fidei. Clemens VIII. *ibidem.*

E

ECCLESIA I.

ECCLESIA potest consecrari omissis aliquibus ceremoniis, quæ propter situm non possunt seruari, dummodo Episcopus quantum licet se conformet rubricis, & regulis libri Ceremonialis. S. Congr. Rit. *in Coronen. 17. Iulij 1604. & in Asten. 24. Septembris 1605. & 27. Septembris 1608.*

Ecclesia consecrata ritu Græco, si ad Romanam Ecclesiam redierit, non est iterum consecranda si fidem S. Trinitatis tenuerit, qui prius consecrauit. S. Congr. Concil. *sub die 19. Decembris 1602.*

Vide in verbo *Consecratio Ecclesiæ.*

Ecclesiam nouam benedicere, & pollutam reconciliare non potest simplex Sacerdos sine licentia Sedis Apost. S. Congr. Rit. *in Placentina, 19. Maij 1607.*

Ecclesia vetustate collapsa, & restaurata, ac quasi de nouo ædificata indiget noua consecratione. S. Congr. Rit. *in Castren. 9. Octobr. 1610.*

Ecclesiæ consecratæ, & cœmeterij reconciliatio non alteri quàm Episcopo committenda est. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 9. Februar. 1608.*

Ecclesiæ

Ecclesiæ non consecratæ , & cœmeterij simplex benedictio potest committi alicui Presbytero in dignitate ecclesiastica constituto, *ibidem.*

Ecclesia polluta , quæ non fuerat antea consecrata , vt ab Archidiacono Remen. reconciliari posset, concessit S. Congr. Rit. *in Remen. 9. Maij 1609.*

Ecclesiâ pollutam reconciliandi licentia conceditur Vicario generali, attenta absentia Episcopi. S. Congr. Rit. *in Galtillen. 24. Septembris 1605.*

Ecclesiæ reconciliatio potest committi alicui Abbati, seu Decano, vel Sacerdoti in dignitate ecclesiastica constituto , aqua tamen prius per proprium Episcopum, vel alium benedicta. S. Congr. Rit. *in Rothomag. 13. Iul. 1601.*

Ecclesiæ in quibus sepulta sunt corpora mortuorum , possunt ritè consecrari, dummodo corpora non sint sub Altari maiori, vel sub confessione , vbi Reliquiæ , & Sanctorum corpora locari debent. S. Congr. Rit. *in Bertinoren. 7. Octobr. 1606.*

Ecclesiæ seculares nullius diœcesis, quantumcunque exemptæ, & Sedi Apost. immediatè subiectæ , earumque Prælatus secularis , habens in ea iurisdictionem quasi Episcopalem , possunt ab Episcopo , cuius cathedralis Ecclesia proximior est, visitari vigore Conc. *sess. 24. de reform. cap. 9.* S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 5. §. 2. num. 13.*

Ecclesia libera , quæ minatur ruinam , & habet tenuissimos redditus non excedentes summam scutorum circiter trium , potest vniri patronatæ , cum reseruatione iuris patronatus , & onere imposito patrono illam reparandi , & dotandi in scutis quinquaginta. Sac. Congr. Conc. *in Tridentin. 23. Decembr. 1622.*

Ecclesiæ, vel capellæ publicæ non cõprehenduntur decreto S. Congr. Conc. *sess. 22. de obseru. & enit.* dummodo earum ianua in via publica exeat, & ad illam omnibus publicis pateat accessus , nec fenestræ in illa sint per quas in ea prospectus haberi valeat, habeatque necessaria requisita, nec iuribus parochialibus præiudicet. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Florentina, 1. Septembris 1615. & in Cotimbrien. 1. Iulij 1616.*

Ecclesiæ benedictionem potest Episcopus delegare alicui Sacerdoti sibi bene viso, si aliàs est legitimè constructa. S. Congr. Rit. *in Penen. 14. Februarij 1632.*

Ecclesiæ , & cœmeteria consecrata nonnisi per Episcopum reconciliari

290 *Ecclesia Romana. Ecclesia Lateranensis.*

liari possunt. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 9. Februar. 1608. & in Præ-*
ten. 21. Jul. 1632.

Ecclesia non consecrata potest per Vicarium capitularem reconciliari. S. Congr. Rit. *in Hydruntina, 15. Decembr. 1632.*

Ecclesia examinari non possunt rei, etiamsi iuramentum extra Ecclesiam, & locum immunem antea præstetur. S. Congr. Immunitatis *sub die 7. Decembr. 1632.*

Ecclesiæ capatna, ab ea tamen distans, sed intra triginta passus, quæ solummodo inseruit pro seruitio Ecclesiæ, gaudet immunitate ecclesiastica. S. Congreg. Immunitatis *sub die Decembris 1632. per Farin. de immunit. num. 289. & Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 12. & 15.*

Ecclesiæ molendina non comprehenduntur sub prohibitione facta à laicis ne asportetur frumentum ad molendinum, &c. S. Congr. Immunitatis *sub die 7. Decembr. 1632. per Anchar. conf. 155. & 13. per tot.*

Ecclesia consecrata non potest nisi per Ordinarium loci, vel alium Episcopum de consensu ipsius reconciliari. S. Congr. Rit. *in Arcentina, 9. Aprilis 1633.*

Ecclesia Romana II.

ECCLESIA Romana est aliarum omnium caput. Innocentius IV. *in approbat. legum Federici Imper. constit. 1. incip. Cum aduersus, 2. Kal. Nouembr. 1243.*

Ecclesia Romana caput & norma est reliquarum Ecclesiarum. Eugenius IV. *constit. 15. incip. Non mediocri, de anno 1439.*

Ecclesia. Romana gaudet centenaria præscriptione. Honorius III. *const. 4. incip. Sedis, 9. Kalend. Maij 1221.*

Ecclesia Lateranensis III.

ECCLESIA Lateranen. de Vrbe supremum locum tenet super omnes Ecclesias Urbis & Orbis. Gregorius XI. *constit. 1. incip. Super, 10. Kal. Februar. 1372. Pius V. constit. 94. incip. Infirma, 12. Kalend. Ianuarij 1569.*

Ecclesia Lateranen. gaudet centenaria præscriptione. Honorius III. *constit. 4. incip. Sedis, 9. Kal. Maij 1221.*

Ecclesiæ Lateranen. Canonicos præcedere Canonicis & Clero Ecclesiæ S. Petri de Vrbe, tempore Pij IV. definitum est, vt testatur Plus V. *constit. 94. incip. Infirma, 12. Kal. Ianuar. 1569.*

Ecclesia

Ecclesia Lateranen. ædificata à Constantino Imper. in suo palatio Lateranen. & Sedes Pontificis vocatur. Gregorius X I. *constit.* 1. *incip. Super*, 10. *Kal. Februar.* 1372.

Ecclesia Lateranen. est Romanorum Pontificum Patriarchium. Sixtus V. *constit.* 19. *incip. Si cunctas*, 17. *Januar.* 1586.

Ecclesiæ Lateranen. lites agnoscit Cardinalis Archipresbyter, & iudex ab eo deputatus. Paulus V. *constit.* 49. *incip. Ad ea*, 6. *Id. Julij* 1608.

Ecclesiæ Lateranen. Capitulum dat licentiam in suis locis erigendi loca pia cum consensu Ordinariorum. Sixtus V. *d. constit.* 19.

Ecclesiæ Lateranen. Capitulum Indulgentias communicat, seruata forma à Clemente VII. tradita. Paulus V. *constit.* 68. *incip. Quæ salubriter*, 23. *Novembr.* 1610.

Ecclesiæ Lateranen. in reparatione plura Romanorum Imper. numismata inuenta fuerunt, vide in verbo *Numisma*.

Ecclesia S. Petri de Vrbe IV.

ECCLESIAM S. Petri de Vrbe munificentius reædificandam censuit Iulius II. *constit.* 23. *incip. Liqueat*, 11. *Januar.* 1509.

Ecclesiæ S. Petri Archipresbyteri iurisdictionio quæ sit in Capitulum eiusdem Ecclesiæ, Canonicos, & alios, & in eorum litibus. Paulus III. *constit.* 35. *incip. Cum dilectus*, *Kal. Nouembr.* 1542. & Sixtus V. *constit.* 102. *incip. Cum ex debito*, 4. *Non. Mart.* 1590.

Ecclesiæ S. Petri Fabricæ Collegium, vide in verbo *Fabrica*.

Ecclesia sanctæ Mariæ Maioris V.

ECCLESIAM S. Mariæ Maioris est vna ex quatuor, quæ visitantur anno Iubilæi. Clemens VIII. *constit.* 38. *incip. Annus Domini*, 14. *Kal. Iunij* 1599.

Ecclesiæ S. Mariæ Maioris Archipresbyteri iurisdictionem in eius litibus omnibus exprimit Paulus III. *const.* 19. *incip. Cum sicut*, *de anno* 1538.

Ecclesiæ in Metropolitanas erectæ VI.

ECCLESIAM Senensem in Archiepiscopalem crexit, & eius fines designauit Pius II. *const.* 3. *incip. Triumphans*, 10. *Kal. Maij* 1459.

Ecclesiam Bononiensem in Archiepiscopalem erexit Gregorius XIII. *constit. 79. incip. Vniuersi, Id. Decembr. 1582.* Et illius suffraganeas Ecclesias designauit Clemens VIII. *constit. 116. incip. Romanus, 18. Kal. Ianuarij 1604.*

Ecclesiam Firmanam in Archiepiscopalem erexit, eiusque suffraganeas Ecclesias designauit Sixtus V. *constit. 95. incip. Vniuersi, 9. Kal. Iunij 1589.*

Ecclesiæ Rauennaten. in Archiepiscopalem erectæ à Gregorio XIII. suffraganeas Ecclesias designauit Clemens VIII. *constit. 116. incip. Romanus, 18. Kal. Ianuar. 1604.*

Ecclesia in Cathedralis erecta VII.

ECCLESIAM Lauretanam in Episcopalem erexit Sixtus V. *const. 24. incip. Pro excellenti, 16. Kal. Aprilis 1586.*

Ecclesiam Montis Alti in Episcopalem erexit Sixtus V. *const. 48. incip. Super vniuersas, 8. Kal. Decembr. 1586.*

Ecclesiam Ripanam in Episcopalem erexit, & illius fines designauit Pius V. *constit. 2. incip. Illius, 3. Kalend. Augusti 1571. in appendice.*

Ecclesiam S. Seuerini in prouincia Marchiæ in Episcopalem erexit, eiusque fines designauit Sixtus V. *constit. 49. incip. Superna, 6. Kal. Decembr. 1586.*

Ecclesiam Tolentinam in Episcopalem erexit, eamque vniuit Ecclesiæ Maceraten. Sixtus V. *constit. 51. incip. Super vniuersas, 4. Id. Decembris 1586.*

Ecclesia Parochialis VIII.

ECCLESIÆ Parochiales si conferantur non seruata forma Concilij Trid. ipso iure vacant, & Sedi Apost. reseruantur. Pius V. *const. 33. incip. In conferendis, 15. Kal. Aprilis 1567.*

Ecclesiarum Parochialium collationes etiam à Cardinalibus, & Sedis Apost. Legatis, ac Nunciis aliter factæ quàm iuxta Concilij Trid. formam sunt nullæ. Pius V. *d. constit. 33.*

Ecclesiis Parochialibus Curatis vacantibus quouis modo subiectis Militibus S. Ioannis Hierosolymitani tenentur ipsi præsentare ad earum vnamquamque Sacerdotem idoneum locorum Ordinariis vt ab eis instituat, & quousque non præsentauerint consti-

tuant

euant Ordinarij vnum Vicarium, qui interea animarum curam agat, proponantque iidem Ordinarij dictis Militibus breuem aliquem terminum ad præsentandum dictum Sacerdotem, alioquin eo elapso Ordinarij conferant Ecclesias huiusmodi personis sibi benè visis secundùm earum naturam, vel in titulum perpetuum, vel amouibilem. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Perusina*, 11. Ianuarij 1587.

Ecclesia Parochialis licèt sit in loco vbi minor pars Parochianorum inhabitat, & maior pars habitat longè in oppidis, nihilominus Parochus habitare tenetur prope Ecclesiam in ciuitate, succurrendo illis, qui longè habitant secundùm loci antiquam consuetudinem per *cap. 4. sess. 21. de reform.* S. Congr. Conc. testibus Garc. de *benefic. part. 3. cap. 2. num. 179. in 20. declar.* Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra lib. 2. tit. 23. l. 1. §. 2. num. 148.* Sanctarell. var. *quest. 4. num. 46. metipso de offic. & potest. Parochi cap. 8. num. 38.*

Ecclesia Matrix, seu Parochialis non acquirit ius patronatus in Ecclesia fundata intra suos limites, nisi de suo aliquid contulerit. Sac. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 5. cap. 9. num. 57.*

Ecclesias Parochiales profanare potest Episcopus ad præscriptum S. Concilij Trid. S. Congr. Conc. in *Thelesina*, 13. Septembris 1631.

Ecclesiæ, in quibus exercetur cura animarum secularium, quamuis Regulares, subsunt in iis, quæ ad curam animarum & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi. S. Congr. Episcop. & Regul. 5. Iunij 1627.

Ecclesiæ, vbi cura animarum exercetur, visitari possunt ab Ordinariis, etiamsi illæ sint Militum Hierosolymitanorum, ita tamen vt illa dumtaxat visitetur, quæ animarum curam, illiusque exercitium & Sacramentorum administrationem respiciunt. S. Congr. Concil. teste Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 102.*

Ecclesia Collegiata, vide in verbo Collegiata Ecclesia.

Ecclesia Parochialis, vide in verbo Parochialis Ecclesia.

S. Edemundus.

S EDEMUNDI Cantuatiensis Archiepiscopi præclara acta enuntiat, illumque canonizauit, & eius festum die 16. Nouembris

agi iussit Innocentius I V. *const. 2. incip. Nouum*, 3. *Id. Ianuarij 1237. in appendice.*

Edictum pro visitatione, & aliis.

EDICTA proponere non licet Episcopo visitationem aggredienti, quibus subdiri iubeantur crimina detegere, multoque minus proposita pœna excommunicationis. S. Congr. Conc. *sub die 2. Ianuarij 1601.*

Edicta generalia pro generali visitatione diœcesis decreto c. 3. *sess. 24. de reform.* demandata, potest Episcopus per se solum facere absque consensu, seu consilio Capituli. S. Congr. Conc. *in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 2.*

Edictis generalibus, & præparatoriis ad visitationem diœcesis non debet Episcopus præcipere in virtute sanctæ obedientiæ, vt populus denunriet ea, quæ correctione, & emendatione digna iudicabit, *ibidem ad 3.*

Edicta, quibus personis secularibus ad Monialium monasteria Regularibus subiectarum accessus prohibetur, ab Episcopo dumtaxat subscribenda & publicanda sunt. S. Congr. Conc. *in Cameracen. 21. Februarij 1617.*

Edictum vt clerici in minoribus, qui legitimæ essent ætatis, deberent assumere sacros Ordines sub pœna priuationis habitus clericalis, est reuocandum. S. Congr. Conc. *in Maracien. 14. Decembris 1630.*

Edictum generale à laicis publicatum possunt ipsi cogi declarare quòd sub ea lege neque Ecclesia, neque clerici ligantur. S. Congr. Immunitatis *sub die 7. Decembr. 1632. per Felyn. in c. Ecclesia S. Mariæ n. 81. de constit. Anchar. conf. 155. Hieron. Gabr. conf. 37. num. 3. vol. 2.*

Edictum concursus ad Parochialem.

EDICTA concursus proponere debent Ordinarij in beneficiis Curatis referuatis Sedi Apost. vacantibus per obitum, putà in mensibus referuatis, & à Sede Apost. prouisio facienda est approbato ab examinadoribus in Synodo diœcesana deputatis, si fidem approbationis habet ab Ordinario. Sac. Congr. Conc. teste Piaser. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 17.*

Edictum

Edictum aliud concursus non est proponendum, sed ille, qui compa-
ruerit, examini est subiiciendus, & si idoneus repertus fuerit, ei-
dem beneficium est conferendum, nisi qui descripti sunt, excusent
se legitimo impedimento detineri quominus valeant ad concur-
sum accedere, tunc enim poterit Episcopus legitime terminum
prorogare. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. n. 205.*

Edictum pro concursu potest Episcopus apponere infra quatuor, vel
sex menses respectu à die vacationis Parochialis ex dispositione
sacri Conc. Trid. & constitutionis s. mem. Pij V. Sac. Congr. Conc.
in Tyburtina, 28. Aprilis 1629.

Edicti ante lapsum terminum nullum est examen, & concursus fa-
ctus. S. Congr. Conc. *in Potent. 4. Maij 1619.*

Edictorum, siue citationum ad vocandos oppositores relaxatio, quæ
fieri debent in præsentationibus patronorum, & edicta ponere an-
te institutionem iurispatronatus ad eos spectat, ad quos ante Con-
cil. spectabat, cum de his nihil per Conc. fuerit dispositum. Sacta
Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 3. num. 19.*

Eiectus.

EIECTI à Religione non possunt celebrare absque dispensatione
Apostolica. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Vlixbon. 16. Ianuar.*
1596.

Eiecti à Religione, & extra illam degentes, sunt perpetuò suspensi ab
exercitio Ordinum, sublata Ordinariis locorum facultate dictam
suspensionem relaxandi, ac moderandi. S. Congr. Conc. *in decretis
de Regularibus apostatis & eiectis, sub die 21. Septembris 1624.*

Eiici à Religionibus nullus legitime professus potest nisi sit verè in-
corrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè censetur, nisi non
solum concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis dis-
positione requiruntur, sublatis hac in parte statutis, & constitu-
tionibus cuiusque Religionis & Ordinis, etiam à Sede Apost. ap-
probatis & confirmatis; verum etiam vnus anni spatio in ieiunio,
& pœnitentia probetur in carceribus, proindeque vnaquæque
Religio priuatos habeat carceres in qualibet saltem Prouincia;
elapso autem anno si nihilominus non resipuerit, sed animo in-
durato in sua peruicacia perseuerauerit, ne contagione pesti-
fera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac membrum
eiici

eiici tandem possit, sed ab ipsomet Generali tantum de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus Religiosis eligendis in singulis Capitulis, vel Congregationibus Generalibus, tumque non nisi instructo secundum eorum stylum, & constitutiones processu, & plenè probatis causis expulsionis ad sacrorum Canonum præscriptum. Ead. Sac. Congregatio *in dictis decretis de Regular. apostatis, & eiectis.*

Eiectis ex Religionibus Superiores litteras testimoniales non concedant, illos ad Sedem Apost. reiciuentes, vel iubentes aliam ingredi Religionem. Ead. S. Congr. *ibidem.*

Eiecti à Religione ex dispositione decretorum de apostatis, & eiectis si in Ordinibus etiam minoribus constituti sint, tenentur incedere in habitu clericali. S. Congr. Conc. *in Pisana, 1. Aprilis 1628.*

Electio I.

ELECTIONES factæ absque Sedis Apost. prouisione, vel confirmatione nullæ sunt. Pius IV. *const. 86. incip. Sanctissimus, 31. Octobris 1564.*

Electio reputabitur secreta, & Canonica, si electi fuerint à Superioribus aliqui, putà quatuor, qui vota omnium recipiant. S. Congr. Conc. teste Garc. *part. 5. cap. 4. num. 189.*

Electio Metropolitanæ semel facta ab Episcopo exempto, ut ad eius Synodum Prouincialem conueniat, non potest postea mutari, sed semper in futurum ad illum accedere tenetur, eiusque electio ligat successores. S. Congr. Concil. teste Quarant. *in sum. Bullarj verbo Concilium Prouinciale, num. 2. vers. an autem, Galet. in margar. causum conscient. verbo Episcopus, pag. 100. col. 2.*

Electio Abbatissæ, quæ ætatem 40. annorum requisitam non habebat, si in monasterio non deest alia Monialis quadragenaria, atque habiles, licet non ad eam idonea sicut electa, est nulla. S. Congr. Conc. *in Viterbien. 16. Maij 1623.*

Electio in Abbatissam Monialis, quæ est illegitima, absque dispensatione Apost. est de iure irrita, circumscriptis priuilegiis. S. Congr. Conc. *27. Aprilis 1630.*

Electio Abbatissæ facta per vota non consecrata per ignorantiam decreti Concil. *sess. 25. de Regularib. cap. ....* non valet, nec Episcopus potest dispensare ut valeat. S. Congr. Concil. testibus Aloyf. Ricc.

Ricc. Neapol. decis. 197. num. 7. part. 4. Nouar. in singul. iur. canon. concl. 86. num. 3.

Electio Officialium Confraternitatum canonicè institutarum ad Confratres, eorundem verò Officialium confirmatio ad loci Episcopum, vel eius Vicarium generalem pertinet; Societatibus tamen sub immediata protectione Regia existentibus super exceptis. S. Congr. Episcop. in Bonina, 11. Augusti 1617.

Electio personæ, cui conferendus est Canonicatus habens annexum onus lectionis S. Theologiæ ex præscripto Concilij pertinet ad Episcopum, collatio verò eidem personæ facienda ad eos, ad quos ante Concilium pertinebat, quamuis ex consuetudine electio sola Canonicorum pertinet ad Capitulum, & confirmatio, seu institutio ad Episcopum. S. Congr. Conc. in Aretina, 31. Iulij 1627.

Electio reputatur secreta, & Canonica, si electi fuerunt à superioribus aliqui, qui vota omnium eligentium recipiunt. S. Congreg. Conc. testibus Garc. de benef. part. 5. cap. 4. num. 189. Castellin. de de elect. cap. 4. num. 4.

Electio loci pro celebranda Synodo Prouinciali de iure communi pertinet ad Archiepiscopum. S. Congr. Concil. in Acherontina, 28. Nouembr. 1580.

Electio deputati seminarij sufficit fieri per clerum ciuitatis, & potest Episcopus erigere plura seminaria in illis locis, in quibus non fuerunt taxata. Sac. Congreg. Concil. in Lucana, 19. Nouembris 1616.

Electio Lectoris soli Episcopo competit, nec successorii præiudicium fit, si aliter per prædecessores fuit obseruatum, & id intelligendum est de his canonicatibus theologalibus, qui erecti non sunt ante Concilium; si verò erecti essent ante Concilium, seruandum est quod ante Concilium fiebat. S. Congr. Concil. teste Garc. de benef. part. 5. cap. 4. n. 162.

Electio est nulla quando aliqui ex electoribus vnica scheda recipiunt vnico nomine scripta, & nomen electi notum scribæ duas schedulas, & vnā quam voluerint, reponunt, alteram scindunt, quia scriba potuit reuelare talem, qui non habuit nisi vnā schedulam, vel talem, qui non habuit duas, refert decusum à S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 5. cap. 4. n. 193.

Electio illa superiorum Regularium omnino improbat, in qua præiudens Capituli præcipit scrutatoribus sub præcepto sanctæ obedientiæ,

dientia, & pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne recipiant suffragia oretenus tradi solita pro aliquibus ultra certum numerum electioni insufficientem: sed eo completo dicant electoribus ad aures, ut dent aliis eorum vota, quia talis eligendi ratio libertati electionis, & naturali consensui aduersatur. S. Congr. Concil. de anno 1625. teste Castellin. de elect. cap. 4. n. 66.

Electio erit nulla, si post eam factam in Bullis confirmationis, seu patentibus exprimerentur nomina eligentium. S. Congr. Conc. teste Castellino d. cap. 4. n. 61.

Electio Prælatorum Regularium ita debet fieri per vota secreta, ut non possit fieri per viam compromissi, aut inspirationis. S. Congr. Conc. testibus Garc. d. cap. 4. n. 104. Castellin. de elect. c. 7. n. 7. vers. ad quorum, Sigism. à Bononia in simili tract. dub. 2. n. 7. & dub. 31. n. 14. vers. & insuper.

Electiois Abbatissæ diem tenentur Regulares Episcopo significare, eumque usque ad præfinitum tempus expectare, si antè ipse expressè declarauerit se vti velle facultate sibi hac in parte attributa, Abbatissarumque electoribus per se, vel per alium interessè, ac præsidere. Post eam verò declarationem licet Episcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non prænuntiata ad Abbatissæ electionem procedunt. S. Congr. Concil. dub. 15. de anno 1626. post meum tract. de offic. & potest. Episcopi, pag. 6. in fine, secundum Lugdunen. impress.

Electio Papæ II.

ELECTIONEM Pontificis simoniacè factam damnat, & complices pœnis afficit Iulius II. constit. 3. incip. Cum tam diuino, 19. Kalend. Februarij 1505.

Electiois Pontificis formam, ac in eligendo obseruandas ordinationes præscripsit Pius IV. constit. 63. incip. In eligendis, 7. Id. Octobr. 1562.

Electioem Romani Pont. iuxta prædecessorum ordinationes fieri censuit, & eo obeunte extra Curiam in Vrbe fieri voluit Clemens VII. constit. 26. incip. Cum charissimus, pridie Non. Octobris 1529.

Electioem Papæ quibus formis, & qualiter deinceps facienda dederunt Gregorius XV. constit. 13. incip. Eterni, 17. Kalend. Decembris

cembris 1621. Et Cæremoniale continens vsus electionis Summi Pont. scribō obseruandum, & nullo pacto immutandum confirmauit idem Gregorius XV. *constit. 19. incip. Decet Romanum Pontificem*, 4. Id. Martij 1621. Confirmat, & approbat dictam constitutionem Gregorij XV. ac Cæremoniale continens illius ritus Urbanus VIII. *constitut. 45. incip. Ad Romani*, Kalend. Februarj 1625.

Electōr, Eligentes.

ELECTORIBVS nullo modo licet ante, vel post scrutinium, cui suum votum dederint, publicare. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 5. cap. 4. num. 197.*

Electōrum aliquis si ante scrutinium verbo dicat se velle eligere hunc, vel illum, non propter hoc tollitur quin electio non sit secreta, eo quia potuit pro altero suffragium præstare. S. Congreg. Concil. teste Castellino *de elect. cap. 5. num. 26. in fine.*

Eligentes per schedulam aliquo patenti signo signata, vt innotescat scrutatoribus, vel vni ex illis quoddam talis elector elegit illum nominatum in schedula, faciunt electionem non sequitam, & peccare mortaliter, ac proinde sic electus factus de hoc certus tenetur resignare Prælaturam, siue officium, vel petere à Sanctissimo confirmationem cum dispensatione S. Congr. Conc. testibus Laurent. de Peirinis *tom. 1. de relig. subdito, & Prælato, q. 1. de obedientia, cap. 21.* Castellin. *de elect. cap. 4. num. 61.*

Eleemosyna.

ELEEMOSYNAS quærere possunt Fratres de Redemptione captiuorum. Clemens VII. *constit. 7. incip. Gratum*, 15. Kalend. Maij 1524. Non tamen in statu ecclesiastico. Sixtus V. *constit. 27. incip. Cum benigna*, Kal. Aprilis 1586.

Eleemosynas ab hæreticis Clerici recipere non debent. Innocent. IV. *constit. 18. incip. —*

Eleemosynæ, quæ debeantur Parochis Ecclesiarum Indiarum pro sepultis in Ecclesiis Fratrum Eremitarum S. Augustini. Paulus V. *constit. 12. incip. —*

Eleemosyna relicta pro celebrandis Missis pro anima Defunctorum licitè lucrari non potest, nisi celebretur Missa Defunctorum, et si occurrat festum duplex, quod de præcepto non seruetur. S. Congreg. Rit. in *Pampilonen.* 1. Septembris 1607.

Eleemosyna relicta pro celebranda Missa B. Mariæ in Sabbato licitè lucrari non potest, nisi celebretur Missa de B. Maria, etiamsi in Sabbato occurrat festum solemne alterius Sancti. Ead. S. Congr. Rit. in *d. Pampilonen.*

Eleemosynæ, quæ dantur à sponfis in illorum benedictione, spectant ad parochum. Sac. Congreg. Rit. in *Acherontin.* 25. Ianuarij 1602.

Eleemosynæ, quæ per pactum Sacristiis, & infirmariis monasteriorum Monialium dari solent, non comprehenduntur in decreto, quo propinarum solutio per Moniales dum ad habitum, vel ad professionem admittuntur, fieri solita interdicitur. S. Congt. Episc. & Regul. in *Vlixbonen.* 5. Novembr. 1616.

S. Elisabetha.

S. ELISABETHAM Reginam Vngariæ in Sanctorum numerum adscripsit, & eius festum die 19. Nouembris celebrari iussit Gregorius IX. *constit.* 11. *incip.* —

S. Elisabethæ Reginæ Portugalix Officium recitatur die 4. Iulij in Regno Portugalix, ritu duplici, extra verò Regnum sub ritu semiduplici. S. Congt. Rit. *sub die 7. Augusti* 1628.

S. Elisabetha Regina dum vixit Portugalix tertium Ordinem sancti Francisci expressè fuit professa. Urbanus VIII. *const.* 55. *incip.* Cum *sicut*, 22. Aprilis 1626. cuius meminit Hieton. Roderic. in *compendio quest. regul. resol.* 95. *post num.* 8.

S. Emerentiana.

S. EMERENTIANÆ Officium pro monasterio Monialium de Incarnatione ciuitatis Limæ in Indiis concessit S. Congr. Rit. in *causa Indiarum*, 20. Iulij 1600.

Emolumenta.

EMOLUMENTA ex exercitio iurisdictionis Curie Episcopalis Sede vacante & sigillo, aut aliâs vndeunque prouenientia, neque ad Capitulum, neque ad Vicarium spectant, sed debent futuro Episcopo successorî referuari si ad Episcopum Ecclesia non vacante pertinuissent. S. Congr. Conc. in Agrigent. 17. Aprilis 1627.

Episcopus I.

EPISCOPUS ex Religionibus assumpti si ad eas redierint, Dignitates, & officia illarum obtinere prohibentur. Paulus I V. constit. 21. incip. In sacra, 19. Iulij 1559.

Episcoporum residentium sententiæ non suspenduntur appellatione in concernentibus morum correctionem, & neque decreta non diffinitiuâ. Pius IV. constit. 10. incip. De salute, pridie Non. Septembris 1560.

Episcopi ac locorum Ordinarij resignationes coram ipsis faciendas intra mensem admittere, vel reuocare tenentur. Gregorius XIII. constit. 85. incip. Humano, Non. Ianuarij 1584.

Episcopi, ac locorum Ordinarij beneficia per resignationem vacantia consanguineis, siue affinibus resignantium conferre prohibentur. Pius V. constit. 58. incip. Quanta, Kal. Aprilis 1568.

Episcopi, omnēsque locorum Ordinarij curare debent regulas Indictis librorum prohibitorum inuiolabiliter obseruari. Clemens VIII. constit. 36. incip. Sacrosanctum, 17. Octobris 1595.

Episcopi, ac locorum Ordinarij, & Inquisitores eos Curie seculari tradunt, qui Ordine sacerdotali carentes, Missas celebrant, aut Confessiones audiunt. Clemens VIII. constit. 81. incip. Etsi aliâs, 1. Decembris 1601.

Episcopi vniuersalis Ecclesiæ nomen soli Romano Pont. competit. Pelagius I. constit. 1. incip. Manifesto, Kal. Martij 1589.

Episcoporum Ordo in Ecclesia Dei sublimior est gradus. Leo X. constit. 22. incip. Dum intra, 14. Kal. Ianuarij 1516.

Episcopi post eorum creationem & promotionem Cardinales in Curia præsentes visitare tenentur. Leo X. constit. 7. incip. Superna, 3. Non. Maj 1514.

Episcopi & Archiepiscopi singulis trienniis Concilium Prouinciale celebrare tenentur. Idem Leo X. *constit. 10. incip. Regimini, 4. Non. Maij 1515.*

Episcopi, & Archiepiscopi, quas pœnas incurrant si non resederint, & dum resident, non possunt citari ad comparandum in Curia, nisi de Papæ commissione. Pius I V. *constit. 10. incip. De salute, pridie Non. Septembris 1560.*

Episcopi aliquid exigentes pro collatione, aut possessione capienda beneficij pœnas incurrunt, de quibus Pius V. *const. 104. incip. Durum nimis, pridie Kal. Iunij 1570.*

Episcopi tanquam Sedis Apost. delegati visitare possunt Ecclesias parochiales Fratrum, siue Militum Hierosolymitanorum in his, quæ spectant ad curam animarum, & Sacramentorum administrationem. Pius V. *constit. 136. incip. Exposcit, 22. Septembris 1571.*

Episcopi, & Archiepiscopi, & alij Ecclesiarum Prælati quando limina Apostolorum visitare teneantur. Sixtus V. *constit. 15. incip. Romanus Pontifex, 13. Kal. Ianuarij 1585.*

Episcoporum, & aliorum Prælatorum in promotionibus ad Cathedralis qualis debeat esse inquisitio. Gregorius X I V. *const. 6. incip. Onus Apostolica, Idib. Maij 1591.*

Episcopi, omnesque alij Ecclesiarum Prælati in toto Orbe debent vti Pontificali reformato. Clemens V I I I. *constit. 38. incip. Ex quo, 10. Februarij 1596.*

Episcoporum Cæremoniale reformatum, atque recursum in vniuersa Ecclesia recipi, & obseruari mandauit Clemens V I I I. *const. 69. incip. Cum nouissimè, 14. Iulij 1600.*

Episcopi habita noticia cuiusunque Ecclesiæ parochialis Vicarium cum congrua fructuum portione constituunt, qui tantisper Ecclesiæ onera sustineat, & tenentur intra sex menses seruata forma concursus Concil. Trid. parochiales Ecclesias in ipsorum mensibus vacantes conferre, & magis idoneos repertos in concursu beneficij in Sede Apost. conferendi intra quatuor mensium spatium significare. Pius V. *const. 33. incip. In conferendis, 15. Kal. Aprilis 1567.*

Episcoporum in capella Sanctitatis suæ assistentium priuilegia, & indulta. Gregorius X V. *constit. 32. incip. Circumspecta, 17. Augusti 1622.*

Episcopi Sedes debet esse fixa, & immobilis. S. Congr. Rit. *in Colimbræ: en. 23. Maij 1603. Sæmpet est ornanda, ibidem, & in Eluen. 10. Ianuarij 1604.*

Episcopi

Episcopi Sedes apud parietem contra Altare constituenda est , & locanda cum decenti ornamento , & apud Sedem Episcopi, hinc inde Sedes, seu stalla pro Dignitatibus, & Canonicis deponi debent. Sac. Congr. Rit. in *Troiana*, 9. Octobris 1610.

Episcopus debet habere Sedem pulchriorem, & maiorem, quàm Gubernator ciuitatis, non tamen coloris rubri. Sac. Congreg. Rit. in *Perusina*, 3. Octobris 1615.

Episcopi, Abbatis, & Canonicorum Sedes quomodo in eadem Ecclesia locanda sint. S. Congr. Rit. in *Alexandrina S. Petri in Brogio*, 3. Februarij 1604. in 3. dub.

Episcopus potest sibi Sedem in Ecclesia extra chorum vbicunque voluerit parare, dummodo etiam pro Canonicis locus parctur. S. Congreg. Rit. in *Granaten*. 9. Maij 1606.

Episcopus ad Matutinum in nocte Natiuitatis potest sedere vel in Sede chori, vel in Sede Episcopali à cornu Euangelij prout melius sibi videbitur, & magis populo satisfecerit. S. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 25. Mart. 1606. in dub. 15.

Episcopus in omnibus suæ diocesis Ecclesiis, quantumuis exemptis, & priuilegiatis, est honorandus, & ei in choro, Capitulo, processionibus, & in aliis actibus publicis prima Sedes, & primus locus, quem ipse elegerit, tribuendus. S. Congr. Rit. in *Tullen*. 6. Decembris 1613.

Episcopus prius promotus, seu electus ad Episcopatum, debet alteri Episcopo post ipsum promoti, vel electo præcedere, etiamsi sit ipso dignior, & illustrior. S. Congr. Rit. in *Segobricen*. 21. Mart. 1609.

Episcopus diocæsanus in sua Ecclesia, & diocesi in functionibus Episcopalibus præferendus est omnibus Archiepiscopis, & Episcopis etiam ipso antiquioribus, & dignioribus, Metropolitano suo tantum excepto. S. Congr. Rit. in *Barchinonen*. 10. Ianuar. 1609. Sed ex vrbanitate debet honorare in sua diocesi alios Episcopos aduenas, & extrancos, *ibidem*.

Episcopus debet habere pacis osculum ante Præsidentes, & Consiliarios Regios, & omnes alios. S. Congr. Rit. in *Granaten*. 9. Maij 1606.

Episcopus licet dimittat Ecclesiam, semper tamen retinet titulum, characterem, & Ordinem, & debet præcedere aliis Episcopis post ipsum electis, & consecratis. S. Congr. Rit. in *Misernon*. 4. Mart. 1606.

Episcopus quomodo recipiendus sit à Magistratu & clero in primo ingressu. S. Congreg. Rit. in *Tarraconen*. 2. Mart. 1603.

Episcopo

Episcopo aliquam ciuitatem ingredienti osculatio Crucis, & aqua benedicta ministrari debet ab obtinente maiorem dignitatem in loco, licet non ad illius Ecclesiam, sed ad aliam processio dirigatur. Cum verò aliquam Ecclesiam ingreditur, debent hæc ei ministrari à digniori illius Ecclesiæ, etiam si Canonici præsentés fuerint. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 5. Iunij 1601.

Episcopo extra suam diocesim, & in loco, in quo non habet iurisdictionem, non conueniunt ea, quæ proprio Episcopo in sua Ecclesia, & diocesi debentur. Sac. Congr. Rit. in *Policastren.* 21. Augusti 1604.

Episcopus in aliena Ecclesia non potest sibi puluinar, & pannum coloris violacei sternere, & extra suam diocesim non competit illi deosculatio textus Euangelij. Sac. Congr. Rit. in *Iadren.* 13. Octobris 1618.

Episcopi proprium munus est, & non simplicis Sacerdotis, reconciliare Ecclesiam pollutam, & nouam benedicere. S. Congr. Rit. in *Placentina*, 19. Maij 1617. in 19. dub.

Episcopus potest incipere visitationem ab Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, reseruatis iuribus. Sac. Congr. Rit. in *Egitanien.* 10. Iulij 1602. in 2. dub.

Episcopus potest ex causa concedere Confraternitatibus laicorum vt in eorum Ecclesia conseruent sanctissimum Sacramentum. Sac. Congreg. Rit. in *Iscalandesferro*, 19. Iunij 1604.

Episcopus potest primum locum supra Dignitates, & Canonicos suo Vicario assignare. Sac. Congregat. Rit. in *Egitanien.* 20. Decembris 1601.

Episcoporum pro præminentia in Conciliis Prouincialibus attendendum est tempus ordinationis, non autem dignitas Ecclesiarum, & earum ordo & præminentia. S. Congr. Concil. 19. Aprilis 1596.

Episcopo in eius absentia Vicario generali debetur reuerentia in choro dum Diuina celebrantur ab omnibus Canonicis, etiam exemptis ratione subcollectoriæ, & alia ratione. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Catacen.* 11. Nouembris 1614.

Episcopus in omnibus suæ diocesis Ecclesiis, quantumuis exemptis, & priuilegiatis, est honorandus, ei que in choro, in Capitulo, in processionibus, ac aliis actibus publicis primus locus, & prima Sedes, quam ipse elegerit, danda est, nec potest prohiberi, quominus in dictis Ecclesiis etiam exemptis Pontificalia exerceat: immo potest.

potest Episcopus contradictores pœnis, & censuris ecclesiasticis compellere. S. Congr. Rit. in *Tullen. 6. Decembr. 1613.*

Episcopus debet reuerentiam erga Archiepiscopum in ipsius Archiepiscopi diœcesi. Sac. Congregat. Rituum in *Iadren. 13. Octobris 1618.*

Episcopus præsente Legato de latere in ciuitate non potest populum benedicere, nec uti Cruce, Mozzetta, vel Rochetto discooperto. S. Congr. Rit. in *Perusina, 2. Octobr. 1601.*

Episcopus postquam à Præfecta de tempore professionis nouitiz ante mensem certior factus fuerit, intra 25. dies examen præficere tenetur, quibus elapsis amplius in eo se intromittere non potest. Sac. Congr. Conc. testibus Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 45.* Campan. in *diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 16. num. 10.* quos refero de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 100. in fine.

Episcopus non debet explorare voluntatem puellæ, quæ habitum recepit in monasterio ad petitionem illius, qui vult illā in vxorem ducere, sed expectandum tempus professionis faciendæ, & tunc si sit suspicio quòd inuestigetur à Monialibus pro suo officio, curabit inde duci in exteriorem Ecclesiam monasterij, vel in aliam propinquiorem & commodiorem, prout magis conuenire iudicabit, ubi voluntatem eius exquirere possit. At si nulla sit suspicio, & nulla alia iusta causa subesse apparebit, tunc non in alio loco, quàm ad crates ferreas monasterij voluntatem puellæ explorabit. S. Congr. Conc. testibus Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 48.* Campan. d. cap. 16. num. 15. quos refero d. alleg. 100. num. 15.

Episcopus potest uti opera duorum Canonorum, sed non plus duobus, siue de Cathedrali, siue de Collegiata. S. Congreg. Concil. in *Colonien. 9. Septembr. 1628.*

Episcopo non licet à sua Ecclesia abesse nisi ob aliquam causam exconnumeratis in Conc. sess. 23. cap. 1. de reform. S. Congr. Conc. teste Armendar. d. lib. 2. tit. 23. l. 2. sub rub. virum Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, num. 4.

Episcopus residens in sua diœcesi liber est à residentia suarum dignitatum, & beneficiorum simplicium, quæ obtinet in alia diœcesi, nec aliud amittit, nisi quotidianas distributiones, & alia si quæ sunt, quæ absentes iusta de causa non percipiunt. S. Congr. Concil. teste Armendar. loco proxime citato, part. 3. & 7.

Episcopus absens non lucratur althernariuam etiam quando abest ex causa à Concilio approbata. S. Congr. Conc. testibus Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part. 5. cap. 1. num. 463.* Massobr. *praxi habendi concursus prelat. 23. dub. 3.* secundum Roman. impress. quos refeto *de offic. Episc. part. 3. alleg. 53. num. 35.* secundum Lugdunen. impress.

Episcopus præsens Missæ in Ecclesia collegiata exempta in sua diocesi præsente Abbate Ecclesiæ collegiata, debet confessionem facere cum celebrante, benedicere incensum, & ministros, ac benedictionem solemnem dare. S. Congr. Rit. *in Alexandrina S. Petri in Broglio. 7. Februar. 1604. ad 5. dub.*

Episcopo quando non incedit paratus, nulla debetur nec Presbyterorum, nec Diaconorum Canonicorum assistentia. S. Congr. Rit. *in Aesina. 30. Augusti 1602.*

Episcopus sibi met ponere, & deponere debet biretum quando assistit Diuinis cum cappa. S. Congr. Rit. *in Saonen. 21. Augusti 1604.*

Episcopus consecratus solum potest benedicere vrensilia, & vasa ecclesiastica, in quibus adhibetur sacra Vnctio. S. Congr. Rit. *in Brixien. 9. Maji 1610.*

Episcopus potest procedere contra laicum, qui subornare attentauit testes in causa pendente coram iudice ecclesiastico. S. Congr. Immunitatis *in Regien. 18. Mart. 1631.*

Episcopus potest delegare personis in dignitate ecclesiastica constitutis in sua diocesi benedictionem paramentorum, vasorum, & aliarum rerum pro usu Ecclesiarum, in quibus non sit adhibenda sacra Vnctio, quæ tantum ab ipso Episcopo sunt benedicenda, & inungenda. S. Congr. Rit. *in Imolen. 14. Novembris 1615. & in Ianuen. 12. & 14. Martij 1616. & in Saonen. 3. Decembris 1616. & in Taurinen. & Taruisin. & Pistorien. 2. Martij 1619. & in Comen. 15. Iunij 1619. & in Nouarien. 21. Martij 1620. & in Tudertina. 7. Augusti 1620.*

Vide supra in verbo *Benedictio.*

Episcopo inuito, & inconsulto nemo potest de nouo erigere Confraternitates, & statuta confirmare, sed ad ipsum priuatiuè quoad omnes alios spectat. Sac. Congreg. Rit. *in Elboren. 7. Octobris 1617.*

Episcopus tantum triplici ductu thurificandus est. S. Congr. Rit. *in Ensimilien. 11. Decembr. 1604.*

Episcopus assistens ad Missam thurificandus est semper à Presbytero assistente,

assistente, siue sit Dignitas, siue Canonicus, non autem à Diacono Euangelij, licet sit Canonicus. S. Congr. Rit. in *Placentina*, 9. Maij 1607. in 9. dub.

Episcopi, Archiepiscopi, aut Ordinarij loci non possunt esse iudices in declarandis dubiis super rubricis, & cæremoniis exortis. S. Congreg. Rit. in *Visen*, 11. Iun. 1605.

Episcopus vt cum assistentia duarum Dignitatum loco Episcoporum ab Archiepiscopo Goan. in Indiis possit consecrari ex speciali gratia, & attenta penuria Episcoporum in illis partibus conceditur. S. Congreg. Rituum in *Goan. in Indiis Orientalibus*, 16. Iulij 1605.

Episcopus si voluerit venire in Ecclesiam, Officia non sunt inchoanda ante eius aduentum, sed signo dato, & non adueniente non est vltra expectandus. Sac. Congreg. Rit. in *Salamantin*, 16. Iulij 1605.

Episcopi sunt executores piarum dispositionum cumulatiuè ad alios inferiores. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addis. ad recap. legum Navarra*, lib. 1. tit. 18. l. 7. de *Episcop. n.* 76.

Episcopus, qui est in quasi possessione per edicta pœnalia monere Confratres laicos disciplinantes; ac per pœnarum exactionem, & alia Canonica, & opportuna remedia cogere eosdem ad conueniendum solitis processionibus est manutenendus. S. Congr. Conc. in *Papien*, 21. Ianuar. 1623.

Episcopis attributa facultas per constitutionem Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis in exemptos tam seculares, quàm Regulares, non intelligitur etiam tributa in personas nullius diœcesis. Sac. Congreg. Conc. dub. 3. de anno 1623. post meum tract. de offic. & potest. *Episcopi*, p. 5. secundùm Lugdun. impress.

Episcopi in optione minimè est præbendam vacantem assignare pro Pœnitentiario, licet ratione curæ animarum videatur magis necessarius, sed pro Theologo, propter verba Concilij sess. 5. de reform. cap. 5. Verùm si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, vt priùs pro Pœnitentiario provideatur, habenda est confirmatio à Sede Apostol. ad omnem difficultatem tollendam. S. Congr. Concil. in *cinitatis Castellanie*, 17. Nouembr. 1629.

Episcopus potest pro contributione seminarij taxare bona Confraternitatum quatenus sint ecclesiastica. S. Congr. Conc. in *Signina*, 19. Nouembr. 1628.

Episcopo in aliquod delictorum de quibus sess. 24. de reform. cap. 6.

prolapso licet ad se absoluendum proprium Confessarium deputare cum eadem auctoritate, qua ipse potest ex *d. cap.* in suos subditos exercere, quamvis extra diocesim suam. S. Congreg. Concil. teste *Garc. de benefic. part. 11. cap. 10. num. 139.*

Episcopi tenentur ad obseruantiam decretorum Concilij Prouincialis, non obstante lapsu decennij, quo non fuerunt obseruata. Sac. Congr. Conc. teste *Garc. de benefic. part. 5. cap. 4. num. 103.*

Episcopus in ingressu suæ Ecclesiæ non tenetur iurare statuta, quæ sacris Canonibus, & sacri Concilij decretis, Apostolicisque constitutionibus sunt contraria, nisi à Sede Apostol. ex certa scientia confirmata existant. S. Congr. Conc. in *Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 1.*

Episcopus non celebrans Synodum quotannis incurrit pœnas à iure statutas. S. Congr. Conc. 26. *Iunij 1621.*

Episcopus Regularis tenetur recitare Officium iuxta ritum suæ diocesis, & non iuxta ritum suæ Religionis. S. Congr. Rit. pro Regulari promoti ad Episcopatum, 11. *Iunij 1605.*

Episcopus potest delegare alicui Sacerdoti sibi bene viso benedictionem Ecclesiæ, seu capellæ in agro existen. si aliàs est legitimè constructa. Sac. Congreg. Rituum in *Penmen. 14. February 1632.*

Episcopus tenetur omnino obseruari facere in Cathedrali, & in aliis Ecclesiis suæ diocesis dispositionem Cærimonialis Episcoporum. S. Congr. Rit. in *Angren. 15. Decembr. 1632.*

Episcopo ex Ordine S. Francisci Minor. Obseruantia assumpto conceditur vt possit recitare tuta conscientia Officia Sanctorum Ordinis sancti Francisci, & celebrare eorum Missas, dummodo priuatim celebret in sua capella dictis diebus Sanctorum Ordinis cum Missali Romano, & Officium pariter recitet cum Breuiario Romano. S. Congreg. Rit. in *Maioricen. 6. Decembr. 1631.*

Episcopo Diuinis cum cappa interessenti non per Dignitates, & Canonicos assistentes, sed per se ipsum biretum poni, & deponi debet. S. Congr. Rit. in *Lucana, 4. Augusti 1632.*

Episcopus in Vesperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis non potest stante penuria Sacerdotum, admittere pro assistentibus cum pluuiialibus Clericos in minoribus constitutos, etiam in solemnioribus anni festiuitatibus. S. Congr. Rit. in *Casertan. 18. Septembris 1632.*

Episcopus potest Regularem exemptum, qui ob notorium delictum

litum in censuras incidit, denunciare pro publico excommunicato, vt tanquam talis euitetur ab omnibus. S.Congr. Concil. in *Liman. 29. Ianuar. 1633.*

Episcopus ob clausuram custodiendam in monasteriis Monialium Regularibus subiectarum, potest stante decreto Conc. c. 5. sess. 25. *de Regularib. & constitutione Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis*, excommunicationis latæ sententiæ pœnam sibi reservatæ imponere circa aperitionem ostij clausuræ extra casus indigentie, necnon circa accessus, & colloquia cum Monialibus, ac dicta excommunicatio liget ne dum Regulares accedentes, verum etiam Moniales facta de eis mentione, aded vt Superior Regularis ab eadem excommunicatione absolvere nequeat. S.Congr. Concil. in *Viterbien. 26. Iunij 1627.*

Episcopus potest etiam sub censuris ecclesiasticis compellere Regulares in iis casibus, in quibus in eos iurisdictio illi tribuitur à iure communi, & S. Concilio, ac constitutionibus Apost. Sac. Congreg. Conc. in *Nebbien. 7. Februar. 1632.*

Episcopo venienti ad Ecclesiam dum in choro à Canonicis recitantur horæ Canonice saltem duo ex Canonicis tenentur è choro discedere, & obuiam ire porrigentes aspersorium; si verò non recitantur horæ, omnes in Ecclesia, & choro præsentés tenentur obuiam ire, & excipere. S. Congreg. Rit. in *Lunen. Sarzanen. 3. Martij 1633.*

Episcopo distribuyente cineres, candelas, & palmas, præferendus est ille, à quo Episcopus prædicta recepit, post quem Dignitates, & Canonici sacris vestibus induti, & ante omnes Vicarius generalis. In adoratione autem Crucis ante Dignitates, & Canonicos in habitu Canonicali est præferendus Vicarius generalis. S. Congreg. Rit. in *causa S. Marci, 5. Mart. 1633.*

Episcopus circa gratis præstanda II.

EPISCOPO non licet quicquam accipere directè, vel indirectè, vbi in *infra*scripta expediuntur, videlicet:

Litteræ collationum, prouisionum, institutionum, seu prouisionum beneficiorum per obitum, vel per resignationem ex causa permutationis, vel alia.

Litteræ dimissoriales, seu testimoniales, quæ conceduntur Presbyteris, seu clericis ad alias dioceses transitis.

Litteræ accipiendi Ordines ab alienis Episcopis.

Litteræ dicendi Missas.

Litteræ audiendi confessiones.

Licentiæ administrandi Sacramenta excepta Pœnitentia.

Licentiæ deseruiendi beneficiis Curatis, aut simplicibus.

Licentiæ ordinandi se ad titulum patrimonij, seu approbationes huiusmodi titularum.

Licentiæ absentandi se ab Ecclesiis, seu beneficiis.

Licentiæ erigendi capellas.

Licentiæ colligendi eleemosynas.

Licentiæ sepeliendi cadauera intra Ecclesiam.

Mandatum de publicando in Ecclesia initiandos factis Ordinibus.

Dispensationes ad duo beneficia etiam simplicia sub eodem testō.

Litteræ approbationis concurrentium ad Parochialium vacationes in mensibus reservatis, quæ ad Sedem Apostol. transmittuntur.

Approbationes iurispatronatus ex fundatione, vel dotatione.

Creationes Vicariorum in Parochialibus.

Deputationes OEconomorum dum beneficia vacant.

Executiones litterarum Apost. gratiam, seu iustitiam concernentium. S. Congr. Episcop. & Reg. in *Vicen.* 8. Martij 1602.

Episcopis, eorūque Vicariis nihil prorsus accipere licet pro executione litterarum Apostol. dispensationum matrimonialium, & absolutionum, nec pro cognoscendis dispensationibus in gradu matrimonij prohibito. Notariis verò licet dumtaxat quartam partem ducati accipere pro præsentatione rescripti, & pro examine testium. S. Congr. Concil. —

Episcopus & eius Officiales, ac Notarij nihil percipere possunt emolumentorum in receptione rationis administrationis, quæ sit singulis annis ab illis, quibus administratio operum piorum reperitur commissa, quamvis etiam ante Concil. Trid. & ab immemorabili tempore consueverint recipere rationem huiusmodi administrationum vnà cum dictis emolumentis. S. Congr. Conc. in *Gerunden.*

Episcopus non potest prohibere ne pecuniæ solitæ exigantur pro admissione Canonicorum si pecuniæ vertantur in seruitium Ecclesiæ, secus si vertantur in seruitium priuatorum. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* 3. Augusti, 1602. in dub. 5.

Episcopus

Episcopus Suffraganeus III.

Episcopo Suffraganeo non tenentur Canonici obuiam ire vsque ad cubiculum, sicut tenentur proprio Episcopo venienti ad Ecclesiam, sed satis est si aliqui Canonici ei obuiam procedant vsque ad portam Ecclesiæ. S. Congr. Rit. *in Bracharen.* 1. Septembris 1607.

Episcopo Suffraganeo solemniter celebranti non debent Canonici assistere, sicut assisterent Episcopo proprio, sed in habitu ordinario, & canonicali. Ead. S. Congr. Rit.

Episcopo Suffraganeo facienti ordinationes, vel alias functiones nomine proprii Episcopi, Canonici debent assistere in habitu ordinario canonicali præter aliquos, qui iuxta necessitatem officij debent accipere paramenta. Ead. S. Congreg. *in d. Bracharen.*

Episcopus Suffraganeus solemniter celebrans non debet sedere in Sede Episcopali, sed in faldistorio. Ead. S. Congr. Rit.

Episcopus Suffraganeus solemniter celebrans non debet vti baculo pastorali nisi in ordinationibus, & aliis actibus necessariis. Ead. S. Congr. Rit.

Episcopo Suffraganeo solemniter celebranti non debet poni super Altare septimum candelabrum, sicut ponitur celebrante Episcopo ordinario. Eadem S. Congr. Rit. *in d. Bracharen.*

Episcopus Suffraganeus quando nomine proprii Episcopi exercet functiones Episcopales, debet habere assistentiam Dignitatum, & Canonorum. Sac. Congreg. Rit. *in Bracharen.* 21. Februarij 1604.

Episcopus Suffraganeus vt Suffraganeus non potest visitare clausuram Monialium absque speciali commissione, & mandato Episcopi, cum non habeat exercitium iurisdictionis, nisi sibi tribuatur ab Episcopo, sed tantum vsum Pontificalium in diœcesi. Sac. Congr. Conc. *sub die 11. Maij* 1630.

Episcopus Suffraganeus datus Episcopo Vilnen. cum facultate exercendi Pontificalia officia in diœcesi & ciuitate Vilnen. de expresso consensu, & licentia moderni, & pro tempore existentis Episcopi, non potest eadem Pontificalia exercere vt exercuit viuente Episcopo post illius mortem Sede vacante, Capitulo non contradicente. S. Congr. Conc. *in Vilnen.* 22. Februar. 1631.

Episcopo Suffraganeo eadem obsequia tenentur præstare Canonici, quæ debent Ordinario. Sac. Rit. Congreg. *in Bracharen.* 20. Maij 1604.

Episcopus Suffraganeus solemniter celebrans non debet habere assistentiam duorum Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui sunt cantaturi Euangelium, & Epistolam, sicut haberet proprius Episcopus, sed sufficit Diaconus, & Subdiaconus, & vnus Canonicus paratus cum Pluuiali ad librum. S. Congr. Rit. *in Bracharen.* 1. Septembris 1607. & *in Casaraugustana*, 9. Maij 1606. Nisi esset consuetudo antiqua quòd Episcopo Suffraganeo celebranti pontificaliter deberent assistere duo Canonici cum duobus Portionariis vltra Diaconum, & Subdiaconum, non autem Dignitates, vt fuit resolutum ab eadem S. Congr. Rit. *in Tarraconen.* 7. Iulij 1612.

Episcopus titularis Suffraganeus alterius Episcopi deputatus, cui annua pensio 200. aureorum super fructibus Episcopatus, cuius est Suffraganeus, reseruata fuit, illam accipere debet quatenus inferuiat, aliàs assignanda est successoribus inferuientibus. Sac. Congr. Conc. *sub die* 11. Iunij 1592.

Episcopus titularis Canonicatum obtinens in Ecclesia cathedrali potest & debet in ea vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia, id est, Rochetto supra subtranam, & mantelletto violacei coloris, & debet præcedere omnibus aliis Canonici eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes, vt fit & seruatur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus, S. Ioannis Lateranen. S. Petri, & S. Mariæ maioris. Sac. Congr. Rit. *in Compostellana*, 11. Iulij 1617.

Episcopo titulari, qui in Calaritana Ecclesia Canonicatum obtinet, in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentiam competere censuit S. Congr. Rit. *in Calaguritana*, 13. Nouembris 1621.

Episcopus Suffraganeus titularis, qui obtinet Præposituram in Cathedrali, subest cum aliis Canonici visitationi sui Episcopi. Sac. Congr. Conc. *in Florentina*, 24. Iulij 1632.

Episcopus duarum Ecclesiarum vnitarum IV.

EPISCOPVS duarum Ecclesiarum vnitarum, v.g. Valuen. & Sulmonen. si in carcerem conicere iubeat aliquem ex Capitularibus Valuen. non ad Sulmonen. ciuitatem ducendus est, sed carceribus Valuen. Palatij Episcopalis, vbi idem Episcopus moratur, mancipandus est. S. Congr. Conc. *in Sulmonen.* 17. Ianuar. 1604.

Episcopus

Episcopus duarum Ecclesiarum vnitarum, v. g. Sutrin. & Nepesin. non potest adstringere clericos ex Sutrina ad Nepesinam ciuitatem ire pro suis causis. S. Congr. Concil. *in Sutrin. & Nepes.* 11. Maij 1594.

Episcopus duarum Ecclesiarum vnitarum, v. g. Castellana. & Hortana. in aliqua parte alterutrius ex dictis diœcesibus residens suæ obligationi satisfacit, dum tamen in aliqua ex suis Cathedralibus resideat temporibus à Conc. præscriptis decreto *cap. 1. vers. eosdem interm admonet, sess. 23.*

Tenetur proximam futuram Synodum induere, & celebrare in ciuitate Castellana, in qua ad præsens reperiebatur, deinde verò in ciuitate Hortana, & sic deinceps singulis annis, absque tamen præiudicio partium. Sed ad Synodum in altera ex dictis ciuitatibus celebrandam nequaquam tenetur accedere Clerus alterius ciuitatis.

Potest cogere Clerum vnus ciuitatis eidem assistere conficiendi in alia ciuitate sacra Olea, & talis Clerus tenetur etiã eadem Olea accipere ab Episcopo in alia ciuitate conficiente: si verò Clerus, v. g. Hortanus monitus ad recipiendum Oleum sanctum in spreum sui proprij Episcopi accipiat illud ab alieno, potest aliis pœnis plecti vltra peccatum mortale.

In vna ex dictis ciuitatibus existēs Episcopus potest per se ipsum cognoscere causas alterius ciuitatis, vel diœcesis, adhibito Notario sibi bene viso tam in processibus conficiendis, quàm in actis visitationis conscribendis; sed tamen debet ille habere rationem vt id non passim, sed rarò & æqua ex causa fiat, & in arduis tantùm, & grauioribus negotiis, ne constitutio vnionis eludatur.

Quemadmodum Episcopus in ciuitate Castellana, vel eius diœcesi existens, ciuitatis Castellanae, & Hortanae Episcopus est appellandus, ita è conuerso dum in ciuitate, vel diœcesi Hortana moram trahit, Hortanae, ac ciuitatis Castellanae Episcopus nuncupari, atque inscribi debet: quòd si extra diœcesim resideat in negotiis ad ciuitatem & diœcesim Hortanam pertinentibus Hortanae & ciuitatis Castellanae, in spectantibus verò ad ciuitatem Castellanam, & illius diœcesis ciuitatis Castellanae, & Hortanae Episcopus est denominandus. S. Congr. Concil. *in Castellana, & Hortana, 8. Iunij 1624.*

Episcopus duarum Ecclesiarum vnitarum, v. g. Calaguritan. & Calciaten. dubitauit an per Concil. Trident. *sess. 25. cap. 6. de reform.*

fit detogatum consuetudini immemoriali à Capitulo prætenfæ, videlicet quodd Episcopus volens procedere ad punitionem, correctionem, & carcerationem Capitularium Calciaten. delinquentium ad præscriptum *d. cap. 6.* teneatur hoc facere in ipsa ciuitate Calciaten. & in carceribus ibidem existentibus, non autem in qualibet parte dictæ suæ diœcesis, vbi domum, aut Tribunal habet. Die 7. Septembris 1630. S. Congregat. Concil. Procuratoribus, & Aduocatis vtriusque partis auditis, iuribusque & rationibus hinc inde allatis maturè perpensis, censuit per Sac. Concil. Trident. *d. cap. 6.* huiusmodi immemoriali consuetudini fuisse derogatum.

Episcopus celebrans, & Pontificalia exercens V.

EPISCOPVS potest de iure in omnibus Ecclesiis suæ diœcesis, quantumuis exemptis, & priuilegiatis, Missas, & diuina Officia cum assistentia suorum Canonicorum etiam in Pontificalibus celebrare, siue ab aliis, sine tamen Pontificalibus, celebrari facere, & in eis habere circulos, contradictores per censuras cogendo. S. Congr. Rit. in *Ferrarien. 20. Iulij 1600. & in Alexandrina S. Petri in Broglio, 7. Februarij 1604. ad 1. dub. & in Tullen. 6. Decembris 1613.*

Episcopus celebraturus in Altari vbi est sanctissimum Sacramentum debet stare capite cooperto, vt in reliquis Altaribus, sed transeundo per illud debet aperire caput. S. Congr. Rit. ex voto *Magistri Ceremoniarum.*

Episcopus potius Canonicis cùm genuflectit, quàm Altari renes vertere debet. S. Congreg. Rit. in *Colimbrien. 23. Maij 1603.*

Episcopus tantùm, & non alius, dum priuatè celebrat potest accipere paramenta in ipso Altari, & duos habere ministros superpelliceis indutos, præter alium ministrum Clericum, siue laicum communi veste indutum. S. Congr. Rit. in *Cremonen. 7. Iulij 1608.*

Episcopus celebrans non decet vt Prælatos, Canonicos, & alios, quoscunque thurificet, & aqua benedicta aspergat. S. Congr. Rit. in *Vladislauien. 2. Mart. 1613.*

Episcopus assistens diuinis Officiis cum cappa, non debet singulos Canonicos ante ipsum salutare detegendo caput, sed satis est illis manu benedicere. S. Congr. Rit. in *Eluen. 10. Ianuar. 1604. in 5. dub.*

Episcopo celebranti, vel Pontificalia exercenti etiam extra propriam Ecclesiam

Ecclesiam cathedralem debent Dignitates, & Canonici assistere.
Vide in verbo *Assistentia*, & in verbo *Canonici assistentes*.

Episcopo celebranti, siue faciat ordinationes, siue non, tenentur assistere quinque personæ iuxta formam libri Pontificalis. S. Congr. Rit. in *Barbastren.* 17. Iunii 1606. & in *Iacen.* 5. Ianuar. 1609.

Episcopo celebranti debet assistere prima Dignitas in Ordine presbyterali constituta quocunque nomine appelletur. S. Congr. Rit. in *Vercellen.* 7. Augusti 1610.

Episcopus volens exercere Pontificalia extra Ecclesiam cathedralem potest secum aliquos de Capitulo ducere qui sibi assistant, & administrent. S. Congreg. Rituum in *Egitanien.* 3. Augusti 1602. in 4. dub.

Episcopo pontificaliter celebranti in Ecclesia collegiata, vel parochiali assistere spectat ad Canonicos Cathedralis, si adsint, non ad Canonicos Collegiatæ. S. Congreg. Rit. in *Brundusina*, 15. Julij 1617.

Episcopus debet habere assistentes digniores & honoratiores, & si aliquas functiones exercet in Ecclesia non cathedrali, nec collegiata, debent ei assistere Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ, etiam si in illis Ecclesiis sufficiens sit alioquin numerus Presbyterorum. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 1. Iunii 1601.

Episcopus potest Olea sacra Catechumenorum, & infirmorum, si à Cathedrali abfuerit, in alia Ecclesia consecrare, & benedicere. Sac. Congr. Rit. in *Oriolen.* 17. Nouembr. 1600.

Episcopus ex causa necessitatis potest conficere Olea sacra cum minori numero ministrorum, quàm præscribitur in libro Pontificali. S. Congr. Rit. in *Curien.* 21. Augusti 1604.

Episcopus si in die Palmarum vnà cum Capitulo, & Clero personaliter ad monasterium Regularium accedere teneatur, debet ipse benedicere palmas priuatiuè quoad Abbatem. S. Congr. Rit. in *Fanen.* 11. Aprilis 1601.

Episcopus diuinis assistens non debet longius à Canonicis separari. S. Congr. Rit. in *Granaten.* 9. Maij 1606.

Episcopus, qui celebrat tempore Quadragesimæ singulis diebus, quando non celebrat solemniter, debet vti habitu quotidiano cum stola. Sacra Congregat. Rituum in *Spalaten.* 23. Nouembrii 1602.

Episcopus non debet cum cappa Vesperas celebrare. S. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 25. Mart. 1608. in 8. dub.

316 *Episcopus celebrans, & Pontificalia exercens.*

Episcopo assistenti diuinis Officiis cum cappa non debent Canonici ponere, & deponere biretum in eius capite, nec isto casu ei assistere. Sac. Congreg. Rituum in *Thelesina*, 22. Decembris 1629.

Episcopus exercens Pontificalia extra Cathedralem non Presbyteros simplices, sed Canonicos Cathedrali inseruientes adhibere debet. S. Congr. Rit. *sub die 2. Augusti* 1631.

Episcopus, qui nullum habet Episcopatum, non potest in Ecclesia sua iurisdictionali, veluti si esset Præpositus, Chrisma conferre, nec alia Pontificalia exercere, nisi de expressa licentia Episcopi, intra cuius diœcesis fines Præpositura existit. Sac. Congreg. Conc. —

Episcopus non potest ministrare Chrisma sine licentia Ordinarij loci, etiam vocatus ab inferiore intra fines diœcesis existente, etiam si ille inferior prætenderet ratione exemptionis vocare Episcopum, quem maluerit ad ministrandum huiusmodi Sacramentum, si verò locus talis exempti non sit intra fines diœcesis, sed nullius, tunc potest. S. Congr. Conc. —

Episcopus extra suam Cathedralē etiam in Ecclesiis exemptis, & S. Sedi Apost. immediatè subiectis, intra fines tanten suæ diœcesis existentibus, dum ibi celebrat, aut Missæ, seu Vesperis solemnibus quacunque ex causa interest, potest sibi assumere suos Canonicos, & ibi habere cum eis circulum ad gloriam, & ad ipsum pertinet confessionem facere cum Sacerdote, incensum imponere, & benedicere, ac benedictionem post Vesperas, vel post Missam dare. Et si contingat ipsum processionaliter cum Capitulo cathedralis Ecclesiæ accedere ad dictam Ecclesiam vt supra exemptam, & in eadem Missæ solemnibus, aut Vesperis interesse, tunc Episcopalis sedes in cornu dextro chori, siue Ecclesiæ collocanda est vno gradu eminentior cum ornatu congruo, & situ aliquatenus superiori respectu sedis Abbatis dictæ Ecclesiæ, & à latere Episcopi sequi debent immediatè Canonici cathedralis Ecclesiæ: in sinistro verò cornu ponenda est sedes Abbatis vno gradu humilior absque ornatu, & loco aliquatenus inferiori, addè vt non sit opposita sedi Episcopali, & apud Abbatem ordine sedeant ipsius collegiatæ Ecclesiæ Canonici. S. Congr. Rit. in *Alexandrina S. Petri* in *Broglio*, 7. Februarij 1604.

Episcopus quoad Ordines VI.

EPISCOPVS auctoritate sua ordinaria cum sibi subdito veto bigamo, qui aliàs cum duabus Virginibus successiue legitimum matrimonium contraxit, & consummauit, & modò defunctæ sunt, dispensare non potest vt primam Tonsuram, & simplicia beneficia à se, vel ab alio accipiat. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 7. cap. 6. num. 5.*

Episcopus non potest dispensare vxore mortua cum bigamo effecto bigamia interpretatiua, vt in Ordine antea suscepto ministret. Sac. Congr. Conc. in *Feretrana*, 13. Aprilis 1630.

Episcopus qui contulit primam Tonsuram familiari suo non subdito, qui tamen per quinquennium secum commoratus est, non dicitur satisfecisse decreto Conc. *sess. 23. cap. 9. de reform.*

Episcopus qui contulit primam Tonsuram familiari suo non subdito, qui tamen per quinquennium secum commoratus est, non dicitur satisfecisse decreto Conc. *sess. 23. cap. 9. de reform.* per collationem beneficii illi factam infra annum etiam in vndecimo mense post dictam primam Tonsuram. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 5. num. 85.*

Episcopus si est notoriè hæreticus, ad Capitulum cathedralis Ecclesiæ pertinet facultas concedendi dimissorias. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 7. num. 93.*

Episcopus proprius ad hoc vt possit dimissorias concedere, dicitur ille, in cuius diocesi ordinandus habet beneficium. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 61. vers. proprius.*

Episcopus in alterius diocesi existens potest præuia licentia illius tam subditos proprios, quàm Episcopi licentiam concedentis absque incurfu poenarum ordinare. S. Congreg. Concil. 22. Februarij 1630.

Episcopus vt possit admittere ordinandum ad titulum patrimonij eius arbitrio iuxta Conc. *sess. 21. cap. 1. de reform.* sufficit vel necessitas, vel utilitas Ecclesiæ, quamuis Concilium dicat, *necessitate ac utilitate*, quia illa particula *ac*, intelligitur loco *vel*. S. Congr. Conc. 17. Mart. 1619.

Episcopus in alterius diocesi de licentia Ordinarij loci non potest ordinare personas, quæ non sunt subiectæ illi Ordinario, nisi habeant dimissorias generales à suis Ordinariis. S. Congr. Conc. teste

Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 68.*

Episcopus licet familiarem suum triennalem aliàs sibi non subditum conferendo ei statim beneficium, ordinare, & illi litteras dimissorias ad ordinandum à quocunque dare possit, super interstitiis tamen temporum, seu illegitimitate dispensare non potest. S. Congr. Concil. testibus Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Ordo, pag. 194. col. 1. Garc. de benefic. part. 2. cap. 5. num. 86. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 48. quos refero de officio, & potest. Episcopi, part. 2. allegat. 5. num. 14.*

Episcopus non potest ante ordinationem exigere ab ordinando promissionem de inseruiendo certæ Ecclesiæ, etiam post habitum beneficium simplex residentiam non requirens. S. Congr. Concil. *in Lauretana, 15. Aprilis 1628.*

Episcopus tenetur adscribere ad seruitium Ecclesiæ clericum in minoribus constitutum, vel prima Tonsura initiatum petentem adscribi. S. Congr. Concil. *in Valentin. 29. Junij 1628.*

Episcopus non tenetur vocare Archidiaconum vt intersit examini ordinandorum. S. Congr. Concil. *sub die 21. Ianuarij 1617.*

Episcopus quoad Adiunctos VII.

EPISCOPVS potest procedere sine Adiunctis ad pœnam contra Capitularem non obseruantem festum S. Augustini ab eodem indicto. Sac. Congreg. Concil. *in Hispalen. 7. Septembris 1630.*

Episcopus si velit contra Adiunctos iurisdictionem suam perturbantes procedere, debet habere in iudicio alios coniudices à Capitulo eligendos. S. Congr. Concil. *in Oriolen. 5. Aprilis 1631.*

Episcopus sine Adiunctis procedere potest contra Portionarios habentes vocem in Capitulo. S. Congr. Concil. testibus Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 60. & tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 91. in princ. Ludou. à Sarauia de iurisdic. Adiunctorum quest. 23. ex num. 2.*

Episcopus, qui iuxta decretum Concilij *sess. 25. cap. 6. de reformat.* debet procedere contra Capitulares cum Adiunctis, non tenetur hoc idem seruare volens procedere contra coadiutorem Canonici cum futura successione, nisi ex forma coadiutoris colligatur ipsi coadiutori concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici.

nici. S. Congr. Conc. teste Garc. in addit. ad summ. tract. de benefic. p. 4. cap. 5. num. 46.

Episcopus in Capitulo exempto si velit rationes exigere ab officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante non tenetur procedere cum Adiunctis ex forma cap. 6. sess. 25. nisi velit criminaliter ad eorum punitionem, & correctionem procedere. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 23.

Vide in verbo *Adiuncti*.

Episcopus quoad beneficia VIII.

EPISCOPVS, cui commissum est examen per litteras Apostol. aliquis, qui beneficium simplex obtinuit, potest illud delegare, non obstante quod fuerit in litteris eius conscientia onerata. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. part. 6. cap. 2. num. 103.

Episcopus debet admittere examen illius, qui est presentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram eodem Episcopo, facta tamen per Episcopum protestatione de iuribus suis, & sine eorum præiudicio, vel committere alteri Episcopo viciniore. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. part. 5. c. 6. num. 33.

Episcopus instituere debet in beneficio presentatum ab ecclesiastico patrono si digniorem elegerit ex approbatis ab examinadoribus. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 262.

Episcopus potest procedere ad executionem litterarum Apostol. ad fauorem illius, qui eas obtinuit in forma *Dignum*, si per diligentem examinationem illum idoneum repperit, etiamsi per duas vices tanquam non idoneus ab examine fuerit reiectus, non tamen uti talis renuntiatus, si tertia vice fuerit admissus, & approbatus, dummodo infra sex menses à die datæ litterarum examen subierit. Sacra Congregat. Concil. in Nullius, 19. Nouembris 1628.

Episcopus tenetur instituere presentatum ad parochialem Ecclesiam iurispatronatus ecclesiastici, cuius institutio ad Episcopum ipsum, & non ad alium pertinet, etiamsi patroni ex approbatis ab examinadoribus synodalibus digniorem non presentauerint, stante decreto Concilij Trid. cap. 18. §. si uero iurispatronatus, sess. 24. quia iudicium spectat ad patronum. S. Congr. Conc. sub die 18. Nouembris 1596.

Episcopus ex non approbatis aliquem potest facere approbatum si existentibus quatuor examinadoribus singuli examinati dimidiam tantum suffragiorum partem reportauerint. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 51.*

Episcopus potest occurrente vacatione beneficii Curati vocare & admittere ad concursum habentem aliud beneficium Curatum, sed non potest sine concursu, licet obtinuerit ille beneficium, quod possidet, per concursum, & postquam vacauerit adepta possessione secundi Curati beneficii poterit Episcopus ponere edicta per concursum. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 208.*

Episcopus nouus, qui ex examinadoribus synodalibus antiquis omnes præter vnum mortuos inuenit in diocesi ubi iam congregata fuit Synodus, & deputati examinadores in ea, tenetur ad prouisionem Parochialis nouam Synodum congregare, & examinadores eligere, & cum illis Parochialem prouidere, quod si non fecisset, sed iudices nominasset, vel cum solo illo viuente concursum, & examen fecisset, prouisio non valeret. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 8.*

Episcopus, qui non constituit examinadores in Synodo, sed ex se ipso deputauit, vel quia priores erant mortui, vel quia nulla aderat facultas congregandi Synodum, nempe propter pestem, nulliter prouidet de Parochialibus, licet quandoque Summus Pont. mandauerit istos tolerari, iniungendo quod quamprimum facta Synodo noui eligantur examinadores, & quod prouisi per concursum cum examinadoribus ab Episcopo solo deputatis nouas prouisiones impetrent, vel denuo legitimè examinentur, & approbati ab Episcopo de eisdem Parochialibus prouideantur si in mensibus Ordinarii vacauerint. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part. 9. cap. 12. num. 85.*

Episcopus habenti congruam non potest aliud beneficium dare, & si dederit, vacat primum illud, quod habebat, dum modo beneficium titolare sit, quamuis difforme à secundo recepto, & si utrumque retinere tenuerit, accepta pacifica possessione secundi vacabit utrumque. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 11. c. 5. n. 301.*

Episcopus habenti vnum simplex beneficium, quod non sufficiat ad eius sustentationem, potest aliud simile conferre absque dispensatione Apostol. sed non potest plura simplicia vsque ad sufficientem eius sustentationem conferre citra dispensationem Apostol. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 11. cap. 5. num. 310.*

Episcopus,

Episcopus, aut Vicarius in concursibus votum decisivum non habent, nisi examinatores fuerint pares in votis suis. nam si plures examinati obtinuerunt vota paria ab examinatribus accedente Episcopo, vel Vicario vni, is erit approbatus. Verum si vota examinerum fuerint singularia, & quilibet vnum approbaverit, accedente Episcopo, vel eius Vicario, nullus erit approbatus, immo quando examinati accedente voto Episcopi, vel Vicarij non habuerunt ultra dimidiam votorum, censentur reprobati. S. Congreg. Conc. teste Massob. *in praxi habendi concursum requis. q. dub. 5.*
Episcopus non potest eligere examinatores synodales qui non sint Doctores, seu Magistri, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, si extant, alioquin alij Clerici sunt eligendi qui ad id magis idonei videbuntur. S. Congreg. Concil. *in Saonen. 19. Februar. 1628.*

Episcopus non prohibetur instituere ad beneficium obtinentem duo alia simplicia, sed ipse institutus postea non potest vna cum duobus aliis prius obtentis vtrunque ad sustentationem insufficientia retinere absque noua prouisione, seu dispensatione Apost. S. Congr. Conc. *in vna Caetana.*

Episcopus potest habenti duo simplicia beneficia aliud conferre, sed quamuis duo priora sint ad obtinentis collationem insufficientia, non possunt retineri simul cum tertio absque noua prouisione Sedis Apost. S. Congr. Concil. *10. Maij 1607.*

Episcopus manutenendus est in sua quasi possessione concursus instituendi donec inferior coram iudice competente legitime probauerit ius cogendi Synodum habere, alijs coegisse, in eaque examinatores ad praescriptam Concilij formam *sess. 24. cap. 18.* deputasse. S. Congreg. Concil. *sub die 17. Ianuar. 1585. & sub die 4. Augusti 1594.*

Episcopus quoad Regulares I X.

Episcopus potest Regulares in iis, quae curam animarum, & Sacramentorum administrationem concernunt, visitare, & examinare, & contra eos non parentes, & non exequentes decreta in visitatione facta procedere, eosque cogere ad exequendum. S. Congr. Conc. *in Caputaquen. & Camarinen. 10. Martij 1621.*

Episcopus loci ordinarius prohibere potest ne Regulares in eorum Ecclesijs Sacerdotes seculares ceteros, ad diuina Officia celebra-

branda permittant, nisi prius ab ipso Episcopo visis litteris commendatitiis ipsi Sacerdotes admissi fuerint. S. Congr. Conc. testibus Armendar. *in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 1. de Relig. num. 45.* Galct. *in margarita casuum conscient. verbo Missa, Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 12. cap. 4. quas. 16. resol. 3. pag. 459.* metipso *de officio, & potest. Episcopi, part. 2. alleg. 2. l. num. 8.*

Episcopus statim habita noticia delicti Regularis notoriè extra claustrum delinquentis, potest informationem capere, & illam ad Superiorem Regularis mittere, vt nequeat de eodem delicto ignorantiam præsumere. S. Congr. Concil. *sub die 19. Septembris 1625.* quam refero *in collectan. ad cap. ult. n. 8. de statu Monach. & me citato in illo loco nouissimè eam refert Hieron. Roderic. in compendio quas. regul. resol. 62. sub n. 8. vers. 1. pag. 461.*

Episcopus sufficit quòd vnica vice superiorum Regularium moneat, & que terminum præfigat ad castigandum subditum publicè cum scandalo, & extra claustrum delinquentem. Ead. S. Congreg. *vbi proximè.*

Episcopo nulla iurisdictio est concessa per decretum Concil. *sess. 25. de regul. cap. 9.* in monasteriis Sedi Apost. immediatè subiectis, nisi in concernentibus spiritualia, in temporalibus verò nihil agere potest. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 94.*

Episcopus potest etiam in Ecclesiis Regularium cantari facere Missas rogationum per suos Canonicos. S. Congreg. Rit. *in Firmana, 25. Januarij. 1603.*

Episcopus non potest cogere Regulares vt faciant commemorationem ipsius in vltima collecta. S. Congr. Rit. *in Egitanicè 10. Iunij 1602. in 3. dub.*

Episcopus quamuis simpliciter, & absque vlla temporis præfinitione approbauerit Regulares ad confessiones personarum secularium audiendas, potest tamen eosdem si noua cāsa superueniat suspendere, ac licentias illis concessas reuocare, dummodo huiusmodi confessiones ipsas concernat. Cæterum si Regulares cum scandalo, aut aliàs inhonestè viuunt, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili Episcopi iudicio videantur à confessionibus suspendendi, cum præcipua ministri qualitas sit integritas vitæ, ac morum honestas, vtique ea cāsa ad ministerium confessionum nis pertinet, ac proinde nihil obstat quominus ab ea possit Episco-

pūs Regulares utcumque à semetipso approbatos, suspendere, aut repellere à confessionibus audiendis. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. 30. *Augusti 1630.*

Episcopus in vim constitutionis Gregorij XV. *de privilegiis exemptorum*, non possunt Regularibus præscribere ut certis tantum in locis, aut temporibus, aut certarum personarum confessiones audiant, vel aliàs illorum privilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari. S. Congr. Conc. *lib. 2. de anno 1623.* post meum tract. *de offic. & potest. Episcop. pag. 5.* secundum Lugdunen. impress.

Episcopus in monasteriis etiam superioribus Regularibus subiectis examinat eas, quæ Moniales fieri volunt, primò scilicet, quando habitum suscipiunt, secundò verò tempore professionis, & ideo poterit earundem Rectores compellere ne habitum novitiæ dent nisi prius Episcopum certiore faciant, ut puellæ voluntatem explorare valeat. S. Congr. Conc. *in Liman. 19. Septembr. 1625.*

Episcopus potest prohibere ecclesiasticis censuris, & aliis pœnis sibi bene visis contra Abbatissas, & superiores Regulares Monialium ipsi Regularibus subiectarum ne qua puella professionem emitat, nisi prius explorata illius voluntate ab Ordinarij ad præscriptum Concil. *cap. 17. sess. 25. de regul. S. Congreg. Conc. in Burgen. 4. Decembris 1627.*

Episcopi extra propriam, & in aliena diœcesi commorantes non possunt accedere, nec ingredi Monialium septa sine licentia Episcopi prohibentis ne quis accedat ad monasteria Monialium: S. Congr. Conc. *in Januën. 10. Maij 1631.*

Episcopus agere potest contra Regulares vagantes de vno in alium Ordinem translatos ex Bulla Pij V. reuocatoria indulgentiarum recipiendi, vel retinendi Religiosos alterius Ordinis etiam laxioris. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *lib. 2. tit. 18. l. 7. de religion. num. 68.*

Episcopus potest præcipere Regularibus in sua diœcesi commorantibus ut eant ad processiones publicas, ut infesto Corporis Christi, Litanis, & Iubilæis, publicis faciendis, dummodo processiones sint eius generis, quæ Bulla Pij V. incip. *etsi Mendicantium*, Mendicantibus concessæ comprehendantur, & dummodo Regulares non sint ex illis Conveniibus, Collegiis nuncupatis, quæ in eadem Bulla exeipiuntur. S. Congr. Concil. —

Episcopus non potest compellere Regulares exercentes curam animarum

marum in eorum monasteriis, vel aliis eisdem vnitis ad interessendum Officiis diuinis diebus Sanctorum protectorum ciuitatis in Ecclesia cathedrali. S. Congr. Conc. *sub die 5. Decembr. 1626.*

Episcopus, aut eius Vicarius generalis speciale mandatum habens in monasteriis sibi subiectis auctoritate ordinaria, in aliis verò Summo Pont. subiectis delegata auctoritate possunt concedere facultatem ingrediendi Monialium monasteria. S. Congr. Concil. teste Armend. *lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 109.* quem refero *de offic. & potest. Episcopis, p. 3. alleg. 102. n. 38.*

Episcopus, siue eius Vicarius generalis, ac superior Regularis, cui Moniales subiectæ sunt, coniunctim possunt concedere personis secularibus licentiam alloquendi dictas Moniales, ita vt idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco subscribat: per diocesim verò non ad Vicarium foraneum, sed ab eodem Episcopo ad id deputandum; necnon superiorem Regularem, qui priori loco subscribat, pariter spectabit huiusmodi licentiam concedere eisdemque quoad licentiam eorum, quibus ordinariè intra septa monasteriorum earundem Monialium ingredi necesse est, seruandum est; re- pentinis tamen casibus extrema necessitatis exceptis, in quibus licentia alterius subscriptione roborare sufficiat. Edicta verò, quibus personis secularibus ad earundem Monialium monasteria accessus prohibetur, ab Episcopo duntaxat subscribenda, & publicanda sunt. S. Congr. Conc. *in Camarinen. 21. Februar. 1617.* In illis verò locis, in quibus adesset consuetudo vt istæ licentiæ ab Episcopis tantum concedantur, tunc non sunt à superioribus Regularibus petendæ, sed ipsorum Episcoporum tantum modo licentiæ sufficientes etiam priuariuè quoad ipsos Regulares. Ead. S. Congr. Concil. *21. Maij 1630.*

Episcopo facultas attributa vigore Conc. *sess. 25. c. 14. de reform.* vendicat sibi locum etiam cum Regulares notoriè, & cum scandalo extra claustra intra Ecclesiam delinquant, non ita si intra claustra. S. Congr. Conc. *sub die 19. Septembr. 1625.* quam refero ego ipse *in collect. ad cap. ult. n. 8. de statu Monach.* me citato Hieron. Roderic. *in compend. quest. regul. resol. 62. sub n. 8. vers. denique.*

Episcopus in Regulares curam animarum personarum secularium exercentes in iis, quæ dictam curam, & Sacramentorum administrationem concernunt, eadem auctoritate vti potest, qua in parochos seculares. S. Congr. Conc. *in Liman. 18. Septembr. 1625.*

Episcopi, aut alij locorum Ordinarij vigore cuiusvis decreti Concilij

cilij Trid. nullam habent facultatem quouis tempore in monasterij domibus, & Ecclesiis Regularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum personarum secularium visitandi Sacristias, paramenta, vasa sacra, Altaria, & cetera huiusmodi, aut etiam Tabernaculum, aut pyxidem, in qua sanctissimum Eucharistiae Sacramentum asseruatur. S. Congr. Conc. —

Episcopus habet iurisdictionem in Moniales, quæ privilegio, vel indulto Papæ sunt immunes, in iis, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent. Sac. Congr. Conc. teste Armendar. *lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 95.* quem refert *de officio, & potest. Episcopi alleg. 102. num. 4.*

Episcopus potest visitare, & corrigere Regulares degentes extra claustra occasione docendi doctrinam Christianam. Sac. Congr. Conc. in Malinen. de anno 1626. quæ prius in una Liman. 10. Iunij 1591. declarauerat id locum non habere in Patribus Societatis IESU, qui munere docendi doctrinam Christianam funguntur, dum tamen habeant illis in locis Superiores, qui curam ipsorum gerant, & apud quos se recipiant iuxta regulæ institutum viuentes. Episcopo licet ex rationabili causa, quam Superioribus Regularibus significare non tenetur, eosdem admonere vt amoueant Confessores Monialium, atque administratores bonorum ad eandem Monialium monasteria pertinentium, hisque Superioribus id facere detrectantibus, habet Episcopus facultatem prædictos Confessores, & administratores amouendi quousque, & quando opus esse iudicauerit. S. Congr. Conc. *dub. 10. de anno 1623.* post meum tract. *de officio, & potest. Episcopi pag. 6.* secundum Lugdunens. impress.

Episcopus non debet se interponere in monasteriis, in quibus viget Regularis obseruantia. S. Congr. Conc. teste Armendar. *lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 98.* quem refert *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. allegat. 74. num. 16.*

Episcopus non debet Regularibus ad confessiones audiendas approbationem concedere aliqua temporis præfinitione, sed idoneos repertos absolutè approbare, & minus idoneos repellere. S. Congr. Conc. *sub die 2. Septembris 1603.*

Episcopus potest in casu negligentiae dare Confessarium extraordinarium eiusdem Ordinis Monialibus Regularibus, & ex causa alterius Ordinis, & etiam secularem. S. Congr. Conc. in Cameracen. 20. Decembris 1631.

Episcopus Regularis tenetur recitare Officium iuxta ritum suæ diœ-
cesis, & non iuxta ritum suæ Religionis, & concurrente festo suæ
diœcesis cum festo suæ regulæ, tenetur recitare Officium diœcesis,
& non regulæ. S. Congr. Rit. pro Regulari promoti ad Episco-
patum 11. Junij 1605.

Episcopus quoad processiones X.

Episcopus privatiuè ad alios habet ius indicendi, & ordinandi
processiones publicas, & ad illas per publicum edictum populum
conuocandi. S. Congr. Rit. in Elboren. 14. Ianuar. 1617.

Episcopo pertinet, cum Capituli tamen consilio, indicare publicas
processiones, ac præscribere quomodo, & quò sint dirigendæ. Sac.
Congr. Conc. in Comen. 7. Februarij 1632.

Episcopus potest declarare, an liceat facere processionem per Eccle-
siam Dominicis, & festiuis diebus. S. Congr. Rit. in Bracharen. 10.
Martij 1604.

Episcopus potest suo arbitrio indicare tam horas processionis san-
ctissimi Sacramenti, quàm aliarum, & Magistratus ac omnes ei re-
nuntentur obedire. S. Congr. Rit. in Vrbenetana, 17. Junij 1606.

Episcopus potest prohibere ex causa ne fiant aliquæ processiones ex
deuotione populi, & Confratrum introductæ, si prohiberi expe-
diat. S. Congr. Rit. in d. Elboren. 14. Ianuar. 1617.

Episcopus potest compellere Regulares Mendicantes, & Monachos
etiã sub censuris vt accedant ad publicas, & generales proces-
siones. S. Congr. Rit. in Chilen. in Indijs, 15. Maij 1610.

Episcopus non potest cogere, sed hortari laicos vt accedant ad pro-
cessiones ordinatæ, & cum luminibus. S. Congr. Rit. in Egitanien. 3.
Augusti, 1602 in 6. dub.

Episcopus non debet prohibere societati laicorum quominus defe-
rant funalia accensa in processione sanctissimi Sacramenti. Sac.
Congr. Rit. in Adriem. 12. Aprilis 1603.

Episcopus & Canonici Cathedralis Thelesinæ residentiã facientes
in Ecclesia sanctissimæ Trinitatis, seu sancti Leonardi terræ Cer-
reti possunt facere processiones ordinarias, & extraordinarias cum
propria Cruce etiã sine licentia & interuentu Cnati Ecclesiæ
parochialis sancti Martini, sub quâ est dicta Ecclesia sancti Leo-
nardi, & per limites ipsius parochiæ, & per totum oppidum. Sac.
Congr. Rit. in Thelesin. 18. Augusti 1615. & 15. Junij 1619.

Episcopus

Episcopus predicator, & circa predicatores. XI.

EPISCOPVS concionaturus in aliena diocesi coram Ordinario etiam Cardinali non debet petere benedictionem, sicut ceteri predicatoribus ob supremam Episcopalem dignitatem. S. Congreg. Rit. in *Neapolitana*, 28. Aprilis 1697.

Episcopi arbitrio relinquitur an tempore Quadragesimæ, & Aduentus quotidie, vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus predicetur. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra lib. 4. tit. 30. l. 3. de predicatorib.* quem refert de offic. & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 76. num. 30.

Episcopus vel debet per se ipsum predicare, vel sumptibus suis alium conducere, qui id munus exequatur. S. Congr. Conc. —

Episcopus licentiam concessurus Regularibus volentibus predicare in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, potest eos quoad doctrinam examinare vigore decreti Concil. cap. 1. sess. 5. ut adsit differentia inter benedictionem & licentiam. S. Congr. Conc. sub die 28. Novembr. 1596.

Episcopo predicanti per se ipsum in sua Ecclesia, cum ex proprio munere ad id teneatur, minimè licet etiam prætextu paupertatis prætendere sibi eleemosynam solitam dari predicatoribus electis ab uniuerstate. S. Congreg. Concil. in *Veslana*, 20. Martij 1621.

Episcopus cum predicat, silere debent alij concionatores, illisque poterit inhibere, ut eo tempore à predicatione se abstinant. S. Congreg. Concil. in *Bytuntina*, 2. Martij 1629. nisi fuerint Parochi, qui poterunt per se ipsos inter Missarum solemnias sermonem habere, etiam quando Episcopus ipse predicat. Sac. Congr. Conc. in *Terulen.* 11. Junij 1631. cuius memini de officio, & potest. Parochi, cap. 14. num. 3.

Episcopi sine licentia non possunt Regulares verbum Dei predicare in iis Ecclesiis quæ sui Ordinis non sunt, in alijs vero Ecclesiis sui Ordinis sufficit Episcopi benedictio petita, licet non obtenta, ita tamen ut si Episcopus non modo benedictionem simpliciter non concesserit, verum etiam Regularibus prohibuerit quominus predicent, tunc illo contradicente in sui quidem Ordinis Ecclesiis licet illis predicare; si vero Regulares huiusmodi in predicando circa hæc quoquo modo deliquerint, ab Episcopo coerceri, & puniri poterunt etiam censuris ecclesiasticis, ita S. D. N. Urbanus VIII.

rescripsit

rescripsit per suas litteras in forma Brevis Eminentissimo Cardinali de Sandoual Ecclesiæ Gienens. Episcopo 30. Ianuarij 1629.

Episcopus quoad visitationem XII.

EPISCOPVS non potest ab eis, qui visitantur, quicquam accipere pro decretis; & ordinationibus spectantibus ad visitationem pro rogatu, seu scriptura, labore suo. Sac. Congr. Conc. teste Armendar. in addit. ad recap. legum Navarra lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 116.

Episcopus incumbens correctioni, & visitationi exemptorum vigore facultatis sibi tanquam Apost. Sedis delegato à Concilio tributa, potest procedere contra Conseruatores impediētes, præsertim si illi extra diocesim commorentur. S. Congr. Conc. teste Armendar. d. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 75.

Episcopus visitans in vim Concilij locum exemptum, seu nullius diocesis, non potest processus iudicialiter conficere, causasque ordinarias cognoscere, ac definire. Sac. Congr. Conc. sub die 8. Iunii 1619.

Episcopus potest subdelegare facultatem visitandi Ecclesiam collegiatam exemptam, sed opus est subdelegatione speciali. S. Congr. Conc. in Lucana, 7. Februarij 1631.

Episcopus legitimè impeditus potest ex facultate sibi tradita à Concilio cap. 9. sess. 24. Ecclesias, quæ nullius sunt diocesis, per suum Vicarium generalem visitare. S. Congr. Conc. 17. Ianuarij 1585.

Episcopus visitans non potest tanquam suspectus reculari, dum tamen in ea processum non compilet, nisi in visitando modum excesserit. S. Congr. Conc. testibus Thom. Valasco allegat. iuris totu. 1. alleg. 70. num. 7. Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 19. Armendar. in addit. ad recap. legum Navarra lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 5. §. 2. num. 7. 8. & 34.

Episcopus Búrgi sancti Sepulchri lateris, dum non constat an Ecclesia S. Mariæ de Balneo Ordinis Cathaldolensis, cui coram animarum incumbit, sit nullius diocesis, potest visitare monasterium auctoritate S. Congregationis Concilij, & reliqua loca tanquam Sedis Apostol. delegatus. Sac. Congreg. Concil. sub die vtr. Julij 1621.

Episcopus non tenetur accedere ad locum capitularem pro visitandis singulis Canonicis, sed potest singulariter illos ad se vocando visitare. S. Congr. Conc. in Orislen. 27. Martij 1632. ad 4.

Episcopus in edictis præparatoriis visitationum generalium non debet præcipere in virtute sanctæ obedientiæ vt populus denuntiet ea, quæ correctione, & emendatione digna iudicabit. Eadem S. Congr. ad 3.

Episcopus in generali visitatione solus sine coniudicibus potest procedere contra Canonicos, eisque penam imponere extraordinariam, quæ magis morum emendationem, quàm correctionem respiciat. Ead. S. Congr. ad 4.

Vide in verbo *Visitare*, & *Visitatio*.

Episcopus quam potestatem habeat XIII.

Episcopus potest incipere visitationem ab Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, reseruatæ iuribus. S. Congr. Rit. in *Egitanien. 10. Iuly 1602. in 2. dub.*

Episcopus potest ex causa concedere Confraternitatibus laicorum vt in eorum Ecclesia conseruent sanctissimum Sacramentum. S. Congreg. Rit. in *Ischal. de ferio, 11. Iun. 1604.*

Episcopus potest remouere indecentia & scandalosa in Ecclesiis arbitrio suo. S. Congr. Rit. in *Egitanien. 10. Iunij 1602. in 5. dub.*

Episcopus potest prohibere ne sedes laicorum etiàm Præfecti, & Commendatarij locentur in Presbyterio apud Altare, non obstante quacunque consuetudine in contrarium. Ead. S. Congr. in *d. Egitanien. dub. 6.*

Episcopus potest suo arbitrio moderari scamna, & loca laicorum in Ecclesia. S. Congr. Rit. in *Entomilien. 10. Decembris 1604.*

Episcopus potest reducere consuetudinem longioris vacationis Canonicorum à seruitio Ecclesiæ ad tempus præscriptum à S. Conc. Trident. S. Congreg. Concil. in *Egitanien. 23. Nouembr. 1602. in 1. dub.*

Episcopus potest hortari; sed non cogere Canonicos, vt alta voce cantent Officium. Ead. S. Congr. Rit. in *4. dub.*

Episcopus potest auctoritate ordinaria, & etiàm Apost. sibi delegata à S. Congregatione prohibere Decano, & aliis quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis ne audeant, vel præsumant quicquam statuere, vel terminare, quod ad Ecclesiæ commodum, vel incommodum pertineat extra locum capitularem, & non vocatis omnibus Canonicis, & Capitularibus. S. Congr. Rit. in *Lathacen. 7. Octobris 1606.*

Episcopus potest ordinare ut Canonici sedeant in sedibus chori, vel in scamnis apud Altare hinc inde iuxta usum introductum, prout sibi melius videbitur. S. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 23. Martij 1608. in 11. dub.

Episcopus solus potest habere fenestram ex domo respicientem in Ecclesia. S. Congr. Rit. in *Elboren.* 19. Iunij 1604.

Episcopus potest pro contributione seminarij taxare bona Confraternitatum quatenus sint ecclesiastica. S. Congr. Conc. in *Signina*, 19. Novembr. 1628.

Episcopus potest contra concubinarioꝝ nullis præcedentibus monitionibus procedere, quando non procedit ad censuras. S. Congr. Concil. die 23. Iun. 1629.

Episcopus potest sedere pro tribunali quocunque diocesis loco ubi maluerit. S. Congr. Concil. teste Armend. in *addit. ad recop. legum Navarra*, lib. 1. tit. 18. l. 7. de *Episcop.* num. 93.

Episcopus potest in defectum Sacerdotum concedere Parocho ut in diebus festiuis bis celebret. S. Congr. Concil. 17. Augusti 1626.

Episcopus potest interuenire in actibus capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium. S. Congr. Concil. sub die 2. Martij 1619.

Episcopus potest retinere penes se vnum, vel duos Canonicos, qui fructus præbendæ, non tamen distributiones quotidianas percipiant, ac si in choro præsentessent, etiam stante consuetudine in Ecclesia cathedrali quod Canonici non intereſſentes diuinis non percipiant fructus præbendæ. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic.* part. 3. cap. 2. num. 347.

Episcopus potest etiam extra visitationem, & in casibus à iure non expressis elemosynas Montis pietatis, siue charitatis, & loca omnia quomodocunque nuncupentur, etiam si cura illorum ad laicos pertineat, & etiam si sint exempta, ex officio suo cognoscere, & exequi, prout ea omnia, quæ ad Dei cultum, & animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt. Necnon potest exigere rationem ab administratoribus eorum locorum merè laicorum, & priuatorum generaliter absque ulla distinctione? & quando ex priuilegio, consuetudine, vel aliqua alia constitutione aliis reddenda esset, ratio eisdem reddenda est, adhibito cum illis Ordinario, nisi iuxta fundationem aliter cautum esset, nempe quod rationes nec Ordinario reddendæ essent. S. Congr. Conc. —

Episcopus potest exigere rationem administrationis ab administratoribus

toribus etiam in locis, quæ sunt sub immediata Regum protectione, vel etiam ex Apostol. privilegio ante Concilium excepta à quacunque iurisdictione Ordinarij, quandoquidem decreto *cap. 9. sess. 22. de huiusmodi rationibus reddendis non excipit loca Regiæ protectionis, sicut illa exceperat cap. 8. precedenti quoad visitationem: S. Congreg. Concil. in Neapolitana, 11. Augusti 1618.*

Episcopus potest deputare Sacerdotes externos habentes litteras dimissorias suorum Ordinariorum ad Sacramenta ministranda, dummodo illi verè idonei sint. S. Congr. Concil. —

Episcopus potest, & debet providere iuxta formam *cap. 12. in fin. sess. 24. de reform.* ne una pars chori aliquando vacua remaneat per absentiam Canonicorum, dum Canonici habentes assignatas sedes in alia parte, sedes suas egredi renuunt. S. Congr. Concil. in *Gienens. 7. Septembr. 1595.*

Episcopus potest Capellanos, seu adiutores ad exercendam curam animarum deputatos à Capitulo, siue à quocunque ad id auctoritatem habente examinare, nec debet permittere illis absque eius approbatione curam exercere, nec Sacramenta administrare. S. Congr. Concil. teste *Garc. de benef. p. 9. cap. 2. n. 182.*

Episcopus potest contra concubinariorum procedere etiam incarcerando quando timetur de fuga iuxta formam traditam in *cap. 6. absque monitione. S. Congr. Concil. teste Garc. de benef. part. 11. cap. 101. num. 186.*

Episcopus potest, sed non cogitur concedere litteras dimissorias Ordinario in favorem pro examinandis testibus in executionem dispensationis matrimonialis, potest autem cogere testes ut ad se veniant, argum. *cap. statutum, §. insuper, de rescript. in 6. S. Congr. Concil. teste Garc. de benef. part. 8. cap. 1. num. 116.*

Episcopus potest ipse solus ex decreto Concil. *sess. 25. de reform. cap. 14.* in crimine concubinatorum ad informationem summeriam, & incarcerationem procedere ubi de fuga timetur, idque absque forma, & monitione illa, quæ præscripta est dicto decreto Concil. S. Congreg. Concil. teste *Garc. de benef. p. 11. cap. 10. n. 186.*

Episcopus potest adversus eos, qui temporibus ab Ecclesia statutis confiteri, & Eucharistiam sumere neglexerint usque ad excommunicationem procedere, et si text. in *cap. omnis utriusque sexus, de penit. & remiss.* ab Ecclesia vellet arcendos. Poterit quoque Episcopus talibus pro satisfactione pœnas pecuniarias

pio loco applicandas imponere, cum hæc aliquando magis timeantur, non expedit tamen ut Episcopus sibi reseruet absolutiones eorum, qui temporibus constitutis negligunt confiteri, & communicare. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 1. de confitendo semel in anno, num. 1.*

Episcopus potest ex consuetudine exigere veluti trigesimam ex relictis piis ratione visitationis testamentorum, secus verò si in testamentis nullum esset relictum pium, exceptis tamen victualibus, quæ debentur ab aliis, qui consueverunt procurationem præstare.

S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 118.*

Episcopus potest cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro. S. Congreg. Conc. *sub die 17. Martij 1619.*

Episcopus non potest Archipresbyteris collegiatarum Ecclesiarum suæ diocesis concedere, ut deferant almütia, & capucia, sicut deferunt Canonici Cathedralis. S. Congreg. Rit. *in Pennen. 30. Julij 1616.*

Episcopus non potest concedere capucium, vel aliud signum, aut colorem Canonicis, & Dignitatibus murari absque Sedis Apost. licentia. S. Congr. Rit. *in Hydruntina, 1. Septembris 1618. & in Brundisina Messapia, 10. Decembr. 1612.*

Episcopus non potest concedere ut Mansionarij, & Præbendati deferant almütia. S. Congr. Rit. *in Placentin. 16. Januar. 1620.*

Episcopus non potest nec debet cogere Canonicos ut deferant capam. S. Congreg. Rit. *in Eluen. 10. Januar. 1604. in 3. dub.*

Episcopus non potest sine licentia Apost. creare præfectum chori, si ad primam Dignitatem hoc munus pertineat, etiam prætextu quòd chorus non rectè gubernetur. S. Congr. Rit. *in Cephaluden. 4. Jul. 1614.*

Episcopus non potest privilegium concessum Abbatibus benedictis exercendi Pontificalia, & pontificaliter celebrandi in eorum Ecclesiis, extendere ad Abbates non benedictos, & extra proprias Ecclesias. S. Congr. Rit. *in Pampilonen. 8. Maij 1617.*

Episcopus non potest cogere, sed hortari Curatos, & Rectores Ecclesiarum ut necessaria ministrent Presbyteris celebrare volentibus in earum Ecclesiis. S. Congreg. Rit. *in Egitanien. 10. Junij 1602. in 3. dub.*

Episcopus non potest ordinare ut Officium alicuius Sancti, quod cum

cum particulari oratione in cathedrali Ecclesia ab immemorable tempore celebratur, celebretur etiam per totam diocesim.

S. Congr. Rit. in *Bojanen.* 16. *Iannarij* 1607.

Episcopus non potest eleuare festa Kalendarij Romani ad nobiliorum ritum, puta à semiduplici ad duplicem, sine licentia Sedis Apost. S. Congr. Concil. *sub die 28. Octobris* 1628.

Episcopus non potest erigere Ecclesiam parochialem in collegiatam.

Sac. Congreg. Rit. in *Caputaquen.* 12. *Iulij* 1628.

Episcopus non potest concedere licentiam vt quis celebrare possit Missam cum baretino in capite, sed spectat tantum ad Summum Pont. dare huiusmodi licentiam. S. Congr. Conc. *sub die 16. Februar.* 1619.

Episcopus non potest statuere etiam cum consensu Capituli vt aliquid minimum soluatur in ingressu Canonicoꝝ, quia hoc est prohibitum per Bullam Pij V. S. Congr. Conc. —

Episcopus non potest in Ecclesia sub parochia instituta, & à Parochiali duodecim distante milliaribus fontem baptismalem constituere prohibente *cap. plures*, 16. *quæst. 1.* etiamsi ad hoc cohonestandum peterent rationes, *cap. ad audientiam*, *il 1. de Eccles. edific.* S. Congr. Conc. *sub die 17. Augusti* 1626.

Episcopus non potest transferre in Cathedralem Capellanos habentes seruitium chori in capella prope Cathedralem existente ob paruum numerum Capellanoꝝ, propter quod minus decerneret ibidem chorus retineatur. S. Congr. Concil. in *Burgen.* 12. *Augusti* 1628.

Episcopus non potest concedere Ecclesie non parochiali vt in ea retineatur sanctissimum Eucharistie Sacramentum solum pro adoratione, sed requiritur licentia Sedis Apost. S. Congr. Concil. teste *Piasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 33.*

Episcopus non potest aliquem excusare à residentia in choro, nisi iuxta dispositionem *cap. unic. de clericis non resid. in 6.* S. Congr. Concil. testibus *Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 407.* *Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 23. de residentia sub tit. an Canonici, &c. num. 84.*

Episcopus non potest dismembrare partem curie animarum ab Ecclesia parochiali subiecta Religioni Hierosolymitanæ, & applicare alteri Ecclesie eiusdem loci sub prætextu quod populus esset numerosus. S. Congr. Concil. in *Ostunen.* 12. *Iulij* 1631.

Episcopus non potest ad priuationem procedere ob non susceptos

Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio requisita. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. pars. 3. cap. 4. num. 22.*

Episcopus non potest compellere vniuersitatem ad præstandam solitam elemosynam prædicatori si ipsum prædicatorem voluerit deputare; secus verò si sinat vniuersitatem vti consuevit eligere sibi prædicatorem, ab ipso tamen approbandum; si verò esset consuetudo immemorabilis quòd vniuersitas soluat, & Episcopus eligat, tunc ea seruanda erit. S. Congr. Concil. *in Ariminensi. 29. Octobris 1585. & in Conuersan. 17. Maij 1588.*

Episcopus non potest ad se aduocare causas pendentes contra Capitulares exemptos coram suo Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis, vt cognoscat solus, sed bene cum Adiunctis, & in tali casu non datur appellatio à Vicario ad Episcopum, sed deuoluitur ad Superiorem. S. Congr. Concil. *in Burgen. 16. Septembris 1627.*

Episcopus non potest vltra duos menses vti opera Parochi. Sac. Congreg. Concil. *sub die 8. Ianuar. 1628.*

Episcopus non potest dispensare vt Dignitas in Ecclesia cathedra non habens curam animarum possit conferri illi, qui non habuerit 22. annos completos. S. Congreg. Concil. *sub die 20. Septembris 1631.*

Epistola.

EPISTOLAM, & Euangelium cantare possunt Canonici quando aliqua Dignitas, vel Canonicus celebrat. S. Congr. Rit. *in Neocaesren. 4. Mart. 1606.*

Eques Hierosolymitanus.

EQUITES Hierosolymitani quas ordinationes, & leges obseruare debeant in electione Magni Magistri. Urbanus VIII. *const. 89. incip. In specula. 3. Iulij 1628.*

Equites Religionis Hierosolymitanæ non afficit constitutio Gregorij X V. de Conseruatoribus edita, nisi quoad iudices Conseruatores, eidemque Religioni adhuc ius cuiusmodi iudices Conseruatores

tores eligendi competit. Urbanus VIII. *constit.* 78. *incip.* Exponi, 17. *Februar.* 1628.

Eques Hierosolymitanus quamvis publicè alapa percuteret suum Parochianum, non potest Ordinarius in eum exercere ullam iurisdictionem, neque excommunicando, neque declarando excommunicatum, quia ex privilegio exemptus est, ut in *Conc. sess.* 14. c. 11. tamen ex quo ipse ob talem percussionem incedit in excommunicationem, *can. si quis suadente diabolo*, potest Episcopus præcipere omnibus Parochis, & Canonicis, ac aliis Rectoribus & Sacerdotibus ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas. Sac. Congr. Conc. teste Aldan. *in compend. Canon. resol. lib. 2. tit. 3. num. 3.*

Equites Hierosolymitani quatenus beneficia Curata non obtinent non possunt ab Ordinariis visitari. Ead. Sac. Congreg. teste Aldan. *d. tit. 3. num. 4.*

Equites Hierosolymitani comprehenduntur sub decreto, quo Regularibus prohibetur accessus ad monasteria Monialium. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Tranem.* 28. *Januar.* 1603.

Equites Hierosolymitani ubi habent iurisdictionem spiritualement, & temporalem, ibi Ordinarij non possunt se interponere ad visitandum. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarrae, lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 2. §. 2. num. 94.* quem refero *de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 74. num. 26. in fine.*

Equites Hierosolymitani comprehenduntur sub decreto Concil. sess. 25. *de Regular. cap. 19.* disponentes circa Regulares prætendentes se per vim, aut metum ingressos esse Religionem. Sac. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarrae, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 51.* quem refero ego ipse *tom. 1. var. tractation. in tract. de appellatina verbor. utriusque iuris significat. appell. 233. num. 13.*

Vide in verbo *Milites S. Ioannis Hierosolymitani*,
& verbo *Fratres S. Ioannis Hierosolymitani.*

Eremita 1.

EREMITÆ tam scemina, quàm viri eremiticam vitam ducentes, non tolerentur ab Ordinariis, exceptis Camaldulensibus & S. Augustini. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *in Casanien.* 22. *Januarij* 1582.

Eremitæ Camaldulen: II.

EREMITARVM Camaldulensium initium & priuilegia retuli supra in verbo *Camaldulenses*. Est & alia familia Camaldulensis reformata, quam appellant Montis Coronæ, instituta à nobili quodam Veneto Monachò Camaldulensi Paulo Iustiniano, & illam alteri vniuit Leo X. *constit. 2. incip. Etsi*, 4. Noni Iulij 1513. Sed hos Camaldulenses Eremitas Montis Coronæ separauit ab illis Eremi Camaldulen. & sancti Michaelis de Murano Paulus III. *constit. 1. incip. Rationi*, 3. Non. Nouembris 1534.

Eremitæ Camaldulen. Montis Coronæ exempti sunt ab omnibus gabelis, datiiis, & oneribus. Clemens VII. *constit. 23. incip. Vestrum*, 27. Iulij 1528.

Eremitæ Camaldulen. Montis Coronæ alios Religiosos recipere non possunt, & ad alium Ordinem etiam Eremi Camaldulen. transire nequeunt. Sixtus V. *const. 35. incip. Ea est*, 9. Iulij 1586.

Eremitæ S. Augustini III.

EREMITARVM S. Augustini Ordo institutus sub Alexandro IV. ut in eius *constit. 6. incip. Licet*, 4. Non. Maij 1256. confirmatus à subsequentibus Pontificibus, ut patet in multorum Bullis, quas cummulauit Fr. Laurentius de Empoli in suo Bullario *Augustiniano*.

Eremitæ S. Augustini gaudent priuilegio ne alij Religiosi Mendicantes iuxta illorum Conuentus per spatium canarum 140. noua lpea erigant. Bonifacius VIII. *constit. 12. incip. Ad consequendam*, 11. Kal. Martij 1295.

Eremitæ S. Augustini fruuntur priuilegiis concessis quatuor Ordinibus Mendicantium, videlicet Minorum, Prædicatorum, Carmelitarum, & seruorum. Iulius II. *constit. 18. incip. Etsi*, 17. Iunij 1508.

Eremitis S. Augustini Officium Sacristiæ capellæ Palatii Apost. concessit Alexander VI. *const. 5. incip. Ad sacram*, Idib. Octobris 1497.

Eremitarum discalceatorum S. Augustini congregationem instituit, & ut nouitios recipere possit, ac ut eius Fratres ad alium quàm CARTHUSIANORVM Ordinem transire non valeant, concessit Clemens VII. *constit. 63. incip. Decet*, 5. Nouembris 1599. Et quod sint veri S. Patris Augustini filij, & Societates Corrugiatorum in eorum Ecclesiis erigere possint cum omnibus Indulgentiis, priuilegiis, & gratiis à Vicario eorum generali solummodo habita facultate, sicut

Episcopus in edictis præparatoriis visitationum generalium non debet præcipere in virtute sanctæ obedientiæ ut populus denuntiet ea, quæ correctione, & emendatione digna iudicabit. Eadem S. Congr. *ad 3.*

Episcopus in generali visitatione solus sine coniudicibus potest procedere contra Canonicos, eisque pœnam imponere extraordinariam, quæ magis morum emendationem, quàm correctionem respiciat. Ead. S. Congr. *ad 4.*

Vide in verbo *Visitare*, & *Visitatio*.

Episcopus quam potestatem habeat XIII.

EPISCOPVS potest incipere visitationem ab Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, reseruat is iuribus. S. Congr. Rit. in *Egitanien. 10. Iulij 1602. in 2. dub.*

Episcopus potest ex causa concedere Confraternitatibus laicorum ut in eorum Ecclesia conferuent sanctissimum Sacramentum. S. Congreg. Rit. in *Ischal. de ferio, 11. Iun. 1604.*

Episcopus potest remouere indecentia & scandalosa in Ecclesiis arbitrio suo. S. Congr. Rit. in *Egitanien. 10. Iunij 1602. in 5. dub.*

Episcopus potest prohibere ne sedes laicorum etiam Præfecti, & Commendatarij locentur in Presbyterio apud Altare, non obstante quacunque consuetudine in contrarium. Ead. S. Congr. in *mod. Egitanien. dub. 6.*

Episcopus potest suo arbitrio moderari scamna, & loca laicorum in Ecclesia. S. Congr. Rit. in *Entomilien. 10. Decembris 1604.*

Episcopus potest reducere consuetudinem longioris vacationis Canoniorum à seruitio Ecclesiæ ad tempus præscriptum à S. Conc. Trident. S. Congreg. Concil. in *Egitanien. 23. Nouembr. 1602. in 1. dub.*

Episcopus potest horrari, sed non cogere Canonicos, ut alta voce cantent Officiū. Ead. S. Congr. Rit. in *4. dub.*

Episcopus potest auctoritare ordinaria, & etiam Apost. sibi delegata à S. Congregatione prohibere Decano, & aliis quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis ne audeant, vel præsumant quicquam statuerre, vel terminare, quod ad Ecclesiæ commodum, vel incommodum pertineat extra locum capitularem, & non vocatis omnibus Canonicis, & Capitularibus. S. Congr. Rit. in *Lamacen. 7. Octobris 1606.*

toribus etiam in locis, quæ sunt sub immediata Regum protectione, vel etiam ex Apostol. privilegio ante Concilium exempta à quacunque iurisdictione Ordinarij, quandoquidem decreto *cap. 9. sess. 22. de huiusmodi rationibus reddendis non excipit loca Regiæ protectionis, sicut illa exceperat cap. 8. præcedenti quoad visitationem. S. Congreg. Concil. in Neapolitana, 11. Augusti 1618.*

Episcopus potest deputare Sacerdotes externos habentes litteras dimissorias suorum Ordinariorum ad Sacramenta ministranda, dummodo illi verè idonei sint. *S. Congr. Concil. —*

Episcopus potest, & debet providere iuxta formam *cap. 12. in fin. sess. 24. de reform.* ne vna pars chori aliquando vacua remaneat per absentiam Canonicorum, dum Canonici habentes assignatas sedes in alia parte, sedes suas egredi renunt. *S. Congr. Conc. in Gien. 7. Septembr. 1595.*

Episcopus potest Capellanos, seu adiutores ad exercendam curam animarum deputatos à Capitulo, siue à quocunque ad id auctoritatem habente examinare, nec debet permittere illis absque eius approbatione curam exercere, nec Sacramenta administrare. *Sac. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 9. cap. 2. n. 182.*

Episcopus potest contra concubinarios procedere etiam incarcerando quando timetur de fuga iuxta formam traditam *in cap. 6. absque monitione. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. part. 11. cap. 10. num. 186.*

Episcopus potest, sed non cogitur concedere litteras dimissorias Ordinario in fauorem pro examinandis testibus in executionem dispensationis matrimonialis, potest autem cogere testes ut ad se veniant, *argum. cap. statuum, §. in super. de rescript. in 6. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. part. 8. cap. 1. num. 116.*

Episcopus potest ipse solus ex decreto *Conc. sess. 25. de reform. cap. 14.* in crimine concubinatorum ad informationem summariam, & incarcerationem procedere ubi de fuga timetur, idque absque forma, & monitione illa, quæ præscripta est dicto decreto *Conc. S. Congreg. Conc. teste Garc. de benef. p. 11. cap. 10. n. 186.*

Episcopus potest aduersus eos, qui temporibus ab Ecclesia statutis confiteri, & Eucharistiam sumere neglexerint usque ad excommunicationem procedere, etsi text. *in cap. omnis utriusque sexus, de penit. & remiss.* ab Ecclesia vellet arcendos. Poterit quoque Episcopus talibus pro satisfactione penas pecuniarias

pio loco applicandas imponere, cum hæc aliquando magis timeantur, non expedit tamen ut Episcopus sibi referuet absolutiones eorum, qui temporibus constitutis negligunt confiteri, & communicare. S. Congr. Conc. teste Armend. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 1. de confitendo semel in anno, num. 1.*

Episcopus potest ex consuetudine exigere veluti trigessimam ex relictis piis ratione visitationis testamentorum; secus verò si in testamentis nullum esset relictum pium, exceptis tamen victualibus, quæ debentur ab aliis, qui consueverunt procuracionem præstare. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 118.*

Episcopus potest cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro. S. Congreg. Conc. *sub die 17. Martij 1619.*

Episcopus non potest Archipresbyteris collegiatarum Ecclesiarum suæ diocesis concedere, ut deferant almutia, & capucia, sicut deferunt Canonici Cathedralis. S. Congreg. Rit. *in Pennen. 30. Julij 1616.*

Episcopus non potest concedere capucium, vel aliud signum, aut colorem Canonicis, & Dignitatibus mutari absque Sedis Apost. licentia. S. Congr. Rit. *in Hydruntina, 1. Septembris 1618. & in Brundusina Messapia, 10. Decembr. 1612.*

Episcopus non potest concedere ut Mansionarij, & Præbendati deferant almutia. S. Congr. Rit. *in Placentin. 16. Ianuar. 1620.*

Episcopus non potest nec debet cogere Canonicos ut deferant capiam. S. Congreg. Rit. *in Eluem. 10. Ianuar. 1604. in 3. dub.*

Episcopus non potest sine licentia Apost. creare præfectum chori, si ad primam Dignitatem hoc munus pertineat, etiam prætextu quod chorus non rectè gubernetur. S. Congr. Rit. *in Cephaluden. 4. Jul. 1614.*

Episcopus non potest privilegium concessum Abbatibus benedictis exercendi Pontificalia, & pontificaliter celebrandi in eorum Ecclesiis, extendere ad Abbates non benedictos, & extra proprias Ecclesias. S. Congr. Rit. *in Pampilonen. 8. Maij 1617.*

Episcopus non potest cogere, sed hortari Curatos, & Rectores Ecclesiarum ut necessaria ministrent Presbyteris celebrare volentibus in earum Ecclesiis. S. Congreg. Rit. *in Egitanien. 10. Junij 1602. in 3. dub.*

Episcopus non potest ordinare ut Officium alicuius Sancti, quod cum

cum particulari oratione in cathedrali Ecclesia ab immemorable tempore celebratur, celebretur etiam per totam diocesim.

S. Congr. Rit. in *Bojanen*. 16. Ianuarij 1607.

Episcopus non potest eleuare festa Kalendarij Romani ad nobiliorum ritum, puta à semiduplici ad duplicem, sine licentia Sedis Apost. S. Congr. Concil. sub die 28. Octobris 1628.

Episcopus non potest erigere Ecclesiam parochialem in collegiatam. Sac. Congreg. Rit. in *Caputaquen*. 12. Iulij 1628.

Episcopus non potest concedere licentiam vt quis celebrare possit Missam cum baretino in capite, sed spectat tantum ad Summum Pont. dare huiusmodi licentiam. S. Congr. Concil. sub die 16. Februar. 1619.

Episcopus non potest statuere etiam cum consensu. Capituli vt aliquid minimùm soluatur in ingressu Canonicorum, quia hoc est prohibitum per Bullam Pij V. S. Congr. Concil. ———

Episcopus non potest in Ecclesia sub parochia instituta, & à Parochiali duodecim distante miliaribus fontem baptismalem constituere prohibente *cap. plures*, 16. *quest. 1.* etiamsi ad hoc ratione standum peterent rationes, *cap. ad audientiam*, *il. 1. de Eccles. edific.* S. Congr. Concil. sub die 17. Augusti 1626.

Episcopus non potest transferre in Cathedralem Capellanos habentes seruitium chori in capella prope Cathedralem existente ob paruum numerum Capellanorum, propter quod minus decenter ibidem chorus retineatur. S. Congr. Concil. in *Burgen*. 12. Augusti 1628.

Episcopus non potest concedere Ecclesie non parochiali vt in ea retineatur sanctissimum Eucharistie Sacramentum solum pro adoratione, sed requiritur licentia Sedis Apost. S. Congr. Concil. teste Piassec. in *praxi Episcop.* p. 2. cap. 3. num. 33.

Episcopus non potest aliquem excusare à residentia in choro, nisi iuxta dispositionem *cap. vnic. de clericis non resid.* in 6. S. Congr. Concil. testibus Garc. de *benefic. part. 3. cap. 1. num. 407.* Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 23. de *residentia* sub tit. an Canonici, &c. num. 84.

Episcopus non potest dismembrare partem curæ animarum ab Ecclesia parochiali subiecta Religioni Hierosolymitanæ, & applicare alteri Ecclesie eiusdem loci sub prætextu quoddam populus esset numerosus. S. Congr. Concil. in *Ostunen*. 12. Iulij 1631.

Episcopus non potest ad priuationem procedere ob non susceptos

Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio requisita. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part. 3. cap. 4. num. 22.*

Episcopus non potest compellere vniuersitatem ad præstandam solitam eleemosynam prædicatori si ipsum prædicatorem voluerit deputare; secus verò si sinat vniuersitatem vti consuevit eligere sibi prædicatorem, ab ipso tamen approbandum; si verò esset consuetudo immemorabilis quòd vniuersitas soluat, & Episcopus eligat, tunc ea seruanda erit. S. Congr. Concil. *in Ariminen. 29. Octobris 1585. & in Conuersan. 17. Maij 1588.*

Episcopus non potest ad se aduocare causas pendentes contra Capitulares exemptos coram suo Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis, vt cognoscat solus, sed bene cum Adiunctis, & in tali casu non datur appellatio à Vicario ad Episcopum, sed deuoluitur ad Superiorem. S. Congr. Concil. *in Burgen. 16. Septembris 1627.*

Episcopus non potest vltra duos menses vti opera Parochi. Sac. Congreg. Concil. *sub die 8. Ianuar. 1628.*

Episcopus non potest dispensare vt Dignitas in Ecclesia cathedrali non habens curam animarum possit conferri illi, qui non habuerit 22. annos completos. S. Congr. Concil. *sub die 20. Septembris 1631.*

Epistola.

EPISTOLAM, & Euangelium cantare possunt Canonici quando aliqua Dignitas, vel Canonicus celebrat. S. Congr. Rit. *in Neocastrin. 4. Mart. 1606.*

Eques Hierosolymitanus.

EQVITES Hierosolymitani quas ordinationes, & leges obseruare debeant in electione Magni Magistri. Urbanus VIII. *const. 89. incip. In specula, 3. Iulij 1628.*

Equites Religionis Hierosolymitanæ non afficit constitutio Gregorij XV. de Conseruatoribus edita, nisi quoad iudices Conseruatores, eisdemque Religioni adhuc ius eiusmodi iudices Conseruatores

tores eligendi competit. Urbanus VIII. *constit.* 78. *incip.* Exponi, 17. *Februar.* 1628.

Eques Hierosolymitanus quamvis publicè alapa percuteret suum Parochianum, non potest Ordinarius in eum exercere ullam iurisdictionem, neque excommunicando, neque declarando excommunicatum; quia ex privilegio exemptus est, ut in *Conc. sess.* 24. c. 11. tamen ex quo ipse ob talem percussionem incedit in excommunicationem *can. si quis suadente diabolo*, potest Episcopus præcipere omnibus Parochis, & Canonicis, ac aliis Rectoribus & Sacerdotibus ne eum admittant intra Ecclesias ipsi Episcopo subiectas. Sac. Congr. *Conc.* teste Aldan. *in compend. Canon. resol. lib. 2. tit. 3. num. 3.*

Equites Hierosolymitani quatenus beneficia Curata non obtinent non possunt ab Ordinariis visitari. Ead. Sac. Congreg. teste Aldan. *d. tit. 3. num. 4.*

Equites Hierosolymitani comprehenduntur sub decreto, quo Regularibus prohibetur accessus ad monasteria Monialium. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Tranen.* 28. *Ianuar.* 1603.

Equites Hierosolymitani ubi habent iurisdictionem spiritualement, & temporalem, ibi Ordinarii non possunt se interponere ad visitandum. S. Congr. *Conc.* teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de visitat. l. 2. §. 2. num. 94.* quem refero *de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 74. num. 26. in fine.*

Equites Hierosolymitani comprehenduntur sub decreto *Concil. sess.* 25. *de Regular. cap. 19.* disponentes circa Regulares prætendentes se per vim, aut metum ingressos esse Religionem. Sac. Congr. *Conc.* teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 51.* quem refero ego ipse *tom. 1. var. tractation. in tract. de appellatina. verbor. utriusque iuris significat. appell. 233. num. 13.*

Vide in verbo *Milites S. Iohannis Hierosolymitani*,
& verbo *Fratres S. Iohannis Hierosolymitani*.

Eremita. I.

EREMITÆ tam feminæ, quàm viri eremiticam vitam ducentes, non tolerantur ab Ordinariis, exceptis Cantaldulensis & S. Augustini. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *in Catanien.* 22. *Ianuarij* 1582.

Eremitæ Camaldulen. II.

EREMITARVM Camaldulensium initium & priuilegia retuli supra in verbo *Camaldulenses*. Est & alia familia Camaldulensis reformatâ, quam appellant Montis Coronæ, instituta à nobili quodam Veneto Monacho Camaldulensi Paulo Iustiniano, & illam alteri vniuit Leo X. *constit. 2. incip. Etsi*, 4. Non. Iulij 1513. Sed hos Camaldulenses Eremitas Montis Coronæ separauit ab illis Eremitis Camaldulen. & sancti Michaëlis de Murano Paulus III. *constit. 1. incip. Rationi*, 3. Non. Nouembris 1534.

Eremitæ Camaldulen. Montis Coronæ exempti sunt ab omnibus gabelis, datiiis, & oneribus. Clemens VII. *constit. 23. incip. Vestrum*, 27. Iulij 1528.

Eremitæ Camaldulen. Montis Coronæ alios Religiosos recipere non possunt, & ad alium Ordinem etiam Eremitæ Camaldulen. transire nequeunt. Sixtus V. *const. 35. incip. Ea est*, 9. Iulij 1586.

Eremitæ S. Augustini III.

EREMITARVM S. Augustini Ordo institutus sub Alexandro IV. vt in eius *constit. 6. incip. Licet*, 4. Non. Maij 1256. confirmatus à subsequentibus Pontificibus, vt patet in multorum Bullis, quas cummulauit Fr. Laurentius de Empoli in suo *Bullario Augustiniano*.

Eremitæ S. Augustini gaudent priuilegio ne alij Religiosi Mendicantes iuxta illorum Conuentus per spatium cararum 140. noua loca erigant. Bonifacius VIII. *constit. 12. incip. Ad consequendam*, 1. Kal. Martij 1295.

Eremitæ S. Augustini fruuntur priuilegiis concessis quatuor Ordinibus Mendicantium, videlicet Minorum, Prædicatorum, Carmelitarum, & seniorum. Iulius II. *constit. 18. incip. Etsi*, 17. Iunij 1508.

Eremitis S. Augustini Officium Sacristiæ capellæ Palatii Apost. concessit Alexander VI. *const. 5. incip. Ad sacram*, Idib. Octobris 1497.

Eremitarum discalceatorum S. Augustini congregationem instituit, & vt nouitios recipere possit, ac vt eius Fratres ad alium quàm Carthusianorum Ordinem transire non valeant, concessit Clemens VII. *constit. 63. incip. Decet*, 5. Nouembris 1599. Et quòd sint veri S. Patris Augustini filij, & Societates Corrigratorum in eorum Ecclesiis erigere possint cum omnibus Indulgentiis, priuilegiis, & gratiis à Vicario eorum generali solummodo habita facultate, sicut

Eremita S. Hieron. per Hispaniam, & Italiam. 337

sicut aliæ Ecclesiæ eiusdem Ordinis habita à P. Generali Reuerendissimo possunt, & instituunt, & demum quòd sint participes omnium priuilegiorum, & gratiarum, earum maximè, quibus Augustiniana gaudet Religio, sint participes, declarauit Cardinalis Saulius Augustiniani Ordinis protector, ex commissione Pauli V. & S. Congregationis Card. *super Regulares sub die 12. Octobris 1613.* emanauit huiusmodi declaratio impressa typis Vaticanis, de anno 1632. Eorum de Italia constitutiones confirmauit Paulus V. *tom. 4. Bullarj constit. 22. incip. Sacri Apostolatus, 5. Maij 1620.* Diuisionem prouinciæ Hispaniarum in quatuor prouincias, ac electionem Vicarij generalis, multasque constitutiones, & ordinationes per dictos Fratres in Capitulo emanatas confirmauit Gregorius XV. *constit. 36. incip. Ad sacram. 31. Augusti 1622.* & illis vniuit quasdam domos Regni Granaten. seu Quiten. in Indiis Occidentibus eorundem Fratrum Eremitarum discalceatorum sub gubernio Fratrum calceatorum eiusdem Ordinis Urbanus VIII. *constit. 102. incip. Vniuersalis, 16. Iulij 1629.* Congregationem Italiæ in quatuor prouincias, videlicet Romanam, Neapolitanam, Ianuensem, & Siculam diuisit, & instituit quatuor prouinciales pro eorum gubernio Urbanus VIII. *constit. 58. incip. Ad uberes 29. Augusti 1626.*

Eremitæ discalceati S. Augustini licèt nouissimè Conuentum in aliqua ciuitate obtinuerint, non sunt separandi à Fratribus Eremitanis S. Augustini, sed debent ire in publicis processionibus sub eorum Cruce, prout seruatur in Vrbe. S. Congreg. Rit. *in Panormitana, 10. Maij 1608.*

Eremita S. Hieronymi per Hispaniam, & Italiam IV.

EREMITARVM S. Hieronymi per Hispaniam Ordo institutus, seu reformatus sub regula S. Augustini, & patrocinio S. Hieronymi in quodam deserto diocesis Toletanæ Lupiana vocato, quorum institutum ex regula Eremitarum S. Augustini desumptum approbavit Gregorius XI. *de anno 1375.*

Eremitæ S. Hieronymi in Regnis Hispaniarum non tenentur accedere ad publicas processiones, iuxta priuilegium Pij V. S. Congr. Rit. *in causa Ordinis Eremitarum S. Hieronymi Hispaniarum, 14. Ianuar. 1600.*

Eremitarum S. Hieronymi per Italiam Ordo institutus, seu reformatus

tus à Lupo Olmeto familiæ S. Hieronymi per Hispaniam Monacho, & eiusdem S. Hieronymi operibus desumptus, circa annum 1380.

Eremita B. Petri de Pisis V.

EREMITARVM B. Petri de Pisis Ordo institutus à nobili viro Pisano Petro Gambacurta sub regula S. Augustini, & patrocinio S. Hieronymi anno 1380. à Pio V. professionem faciunt, & ipse eos priuilegiis Ordinum Mendicantium concessis perfrui voluit in *constit.* 125. *incip. Religionis*, 30. Martij 1571. Et eorum duos Nouitatus Venetiis & Neapolis erexit, illisque ambitum prohibuit Clemens VIII. *constit.* 70. *incip. Ordinis*, 4. Septembr. 1600.

Eremita S. Hieronymi in Fessulanis VI.

EREMITARVM S. Hieronymi in Fessulanis Ordo sic dictus quòd Fessulis nobili quondam Tusciæ vrbe, cuius nunc vestigia vix extant, non longè à Florentia, inceperit, institutus à Carolo Romena Comite Montis Granelli, sub regula S. Augustini anno 1406. Huius Congregationis regularem vitam approbavit Innocentius VII. & ad Religionem recipi posse decreuit Gregor. XII. *constit.* 3. *incip.* Eam iterum approbavit sub regula S. Augustini, multaque circa Capitulum generale, & Prælatorum electiones edixit Eugen. I V. *constit.* 21. *incip. Super gregem*, 7. Kal. Augusti 1441.

Eremita Montis Senarij VII.

EREMITÆ Montis Senarij sub Ordine Seruitarum sunt, sed reformato, inceperunt anno 1593. & confirmationem obtinuerunt à Clemente VIII. de anno 1595. viuunt sub eodem Generali, vtuntur eodem habitu atque seruitio, sed viliori, incedunt nudis pedibus.

Eremitæ Montis Senarij non infirmi nusquam carnibus vesci possunt, & secunda, quarta, & sexta feriis ieiunant, & in Quadragesima, & Aduentu pane, & aqua, ab eremo nulla ex causa diuertere possunt. Clemens VIII. *constit.* 80. *incip. Decet*, 22. Octobris 1593.

Euangelium.

EVANGELII textus osculandus potrigi debet tantum Episcopo, si præsens est, vel in eius absentia celebranti tantum, non autem Domino loci, aut Commendatori, vel eius procuratori. Sac. Congreg. Rit. in nullius Marrubij 17. Septembr. 1611.

Euangelij textus vni tantum, & digniori, id est, Episcopo, osculandus porrigitur. S. Congr. Rit. in Casarangustana, 2. Augusti 1608. & in nullius Prouincia Baren. 24. Augusti 1609.

Euangelij textus osculandus non debet porrigi Gubernatoribus prouinciarum nec in publicis, nec in priuatis Missis, sed à personis ecclesiasticis, & ab Episcopo tantum, & eo absente à solo celebrante osculari debet. Sac. Congr. Rit. in Beneuentana, 4. Septembris 1592. & in Lucerin. 20. Decembris 1601. & in Cusentin. 17. Iulij 1604. & in Strongolen. 4. Martij 1606. & in Tropien. 3. Iunij 1617.

Euangelij textus non debet deosculandus porrigi Episcopo extra suam diocesim. S. Congreg. Rit. in Iadren. 3. Octobr. 1618.

Euangelium non traditur osculandum, nisi Episcopis, Prælati maioribus & Principibus magnis, non autem Gubernatoribus, & aliis ministris. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Amelphiten. 28. Augusti 1589.

Eucharistia.

EVCHARISTIAM sumentes infra octauam Paschatis Resurrectionis, aut in die Cœnæ Domini, præcepto Ecclesiæ satisfaciunt. Eugenius I V. in sua constit. 2. incip. Dispositione, 3. Idus Novembris 1431.

Eucharistiæ sacramentum, quod pro infirmis asseruatur, singulis octo, aut quindecim diebus est renouandum à Græcis. Clemens VIII. constitut. 34. incip. Sanctissimus, in §. 2. 31. Augusti 1595.

Eucharistiæ sacramentum non possunt Fratres in die Paschatis administrare populo, stante quod in priuilegio Eugenij I V. hoc eis interdicitur expressè pro illa die. Sac. Congreg. Concil. 2. Martij 1619.

Eucharistiam sanctissimam publicè adorandam exponere non possunt Regulares sine causa ab Ordinario approbanda. S. Congreg. Conc. in Neapolitana, 17. Augusti 1630.

Eucharistiæ sacramentum non est singulis diebus exponendum supra Altare, sed in quibusdam tantum solemnitatibus. S. Congr. Rit. in Placentina in Hispania, 4. Martij 1606.

Eucharistiæ sacramentum ex consuetudine, & priuilegio non debet teneri à laicorum confraternitatibus sine licentia Episcopi. S. Congr. Rit. in Isclan. de forio 19. Iunii 1604.

Eucharistiæ sacramentum in eius festo debet deferri à Canonicis Cathedralis. S. Congr. Rit. in Tuscanen. 19. Augusti 1619.

Eucharistiæ sacramentum absente Episcopo debet in processionibus deferri à prima Dignitate, dummodo voluerit etiam celebrare, quòd si non celebret, debet sanctissimum Sacramentum deferre illa Dignitas, seu Canonicus, qui Missam celebrauit. S. Congreg. Rituum in Baren. 19. Ianuarij 1608. & in Lamacen. 11. Nouembr. 1614. Vide verbo *Dignitas prima*.

Eucharistiæ sacramentum à celebrante propriis manibus deferatur, non obstante quauis contraria consuetudine. S. Congr. Rit. in Syracusana Modica, 2. Iulij 1618.

Eucharistiæ sacramentum dum eleuatur Canonici, & Clerus, siue in choro existant, siue processionaliter incedant, semper debent genuflectere. S. Congr. Rit. in Osen. 2. Maij 1620.

Eucharistiæ sacramentum feria V. in Cœna Domini sub vnica tantum clauē retinenda per Sacerdotem in crastinum celebraturum, asseruari debet, & nullo modo apud personas laicas, & seculares cuiusunque status, gradus, & conditionis. S. Congreg. Rit. in Ciuitaten. 22. Nouembr. 1631. quam declarationem eadem Sac. Congreg. in Caurien. 15. Decembris 1632. intellexit in omnibus Ecclesiis tam secularibus, quàm Regularibus quouis modo à iurisdictione Ordinariorum exemptis, non obstante consuetudine in contrarium.

Eucharistiam publicè exponere neque Regularibus, neque Confraternitatibus laicorum, quouis prætextu, licet, absque speciali licentia proprij Ordinarij. S. Congreg. Rit. in Asculana, 3. Aprilis 1632.

S. Eulalia.

S EULALIAE Officium cum Octaua, vt possit celebrari in Ecclesia Barchinonen. etiam si venerit in Quadragesima, iuxta antiquam consuetudinem conceditur. S. Congr. Rit. *in Barchinonen. 6. Decembris 1608.*

Eunuchus.

E VNCHORVM, & Spadonum vtroque testiculo carentium coniugia damnauit, prohibuitque Sixtus V. *constit. 59. incip. Cum frequenter, 27. Iunii 1587.*

S. Euty chius.

S EUTYCHII corpus in ciuitate Messanæ inuentum pro tali habendum esse declarauit S. Congr. Rit. *in Messanen. 15. & 19. Ianuarij 1611. & eius Officium conceditur, 26. Februarij 1611.*

Examen, Examinare, Examinatores.

E X A M E N, instructio, seu inquisitio Episcoporum qualiter facienda in Curia, & extrà. Gregorius XIV. *in constit. 6. incip. Onus Apostolica, Idib. Maij 1591.*

Examen promouendorum ad Ecclesias parochiales per concursum iuxta formam à Concilio Trid. traditam, est faciendum. Pius V. *sua constit. 33. incip. In conferendis, 15. Kalend. Aprilis 1567.*

Examen per concursum faciendum quoties contigerit vacare parochialis Ecclesia, nec ideò à decretis Concilij Trid. recedendum erit, quòd rixæ, & tumultus oriantur, & alia forsan peiora sequantur: quod verò ad propositionem edicti publicè attinet, hoc totum positum est arbitrio ipsius Episcopi, faciat necne, nisi Prouincialis Synodus aliquid circa hoc præcisè statuerit, quod obseruandum erit. Sac. Congregat. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 37.*

Examen concursus si vno die finiri non possit, debet in alia sessione terminari: at si aliqualis suspicio habeatur, quòd examinandi secundo die possint notitiam habere dubiorum prima die propositorum, tunc poterint cum nouis interrogationibus examinari. Sac. Congr. Episcop. & Regul. 20. Iulij 1592.

Examen per concursum, & expressio beneficiorum, aut valoris est necessaria in cessione iurium in fauorem eius, qui prætendit habere ius si vera lis fuerit. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. part. 9. cap. 2. num. 160.

Examen per concursum requiritur in vacatione Parochialium de iurepatronatus laicorum, quando plures sunt præsentati inrer ipsos tantum, & ex iis, qui factò examine idonei ab examinatoribus renunciati fuerint, Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illum, & non alium instituat, iuxta decretum Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 18. S. Congr. Conc. testibus Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. num. 138. Garc. de benef. part. 9. cap. 2. num. 256. Marefcott. var. lib. 1. cap. 52. num. 11. Piafsc. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 18. vers. eueniente, Salgado de protectione Regia, tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 124.

Examen per concursum non requiritur in Prioratibus Regularibus curam animarum habentibus, nec non in beneficiis Regularibus curatis commendari solitis. Sac. Congr. Conc. in Tudertina, 3. Augusti 1600.

Examen per concursum non est necessarium in Dignitate, quæ Parochialem perpetuò, & accessorie vnitam habet. S. Congr. Concil. teste Garc. de benef. part. 9. cap. 2. num. 193.

Examen, quòd ex decreto Concil. sess. 24. cap. 18. de reformat. faciendum est per concursum in collatione Parochialium, non debet fieri in prouisione Abbatix, tamen si vnica sit ei parochialis Ecclesia, dummodo hæc vnio auctoritate Sedis Apostolicæ, ac perpetuò, & accessorie facta sit. S. Congr. Concil. teste Garc. de benef. p. 9. cap. 2. num. 195.

Examen per concursum non requiritur in permutationibus Ecclesiarum parochialium, si tamen adsit magna inæqualitas numeri Parochianorum, vel permutantes non fuissent examinati eo tempore, quo Parochiales adepti sunt, tunc illi examinandi sunt, sed absque concursu, sed si fiat permutatio cum beneficio simplici, erit necessarium examen, sed non per concursum. S. Congr. Conc. teste Garc. part. 9. cap. 2. num. 195.

Examen per concursum non requiritur in Prioratibus Regularibus habentibus curam animarum solitis commendari secularibus. S. Congr. Concil. *sub die 26. Iulij 1590. teste Garc. de benefc. part. 9. cap. 2. num. 199.*

Examen per concursum non est necessarium in dignitatibus habentibus curam animarum in Collegiatis. S. Congr. Concil. teste Masfobr. *in praxi habendi concursum req. 1. dub. 16. num. 2.*

Examen per concursum non est necessarium in Parochialibus, quas quis acquirit per regressum, si eam aliquando possedit. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. part. 2. cap. 2. num. 168.*

Examen per concursum fieri non debet in vacatione Parochialium, quia sunt iurispatronatus laicorum, sed sufficit, quod deputatus à patronis examinetur ab examinadoribus in Synodo diocesana deputatis, & idoneus iudicetur. S. Congr. Conc. testibus Zerol. *in praxi Episc. part. 1. verbo Parochia, §. 7. Salgado de protectione Regia tom. 1. part. 3. cap. 9. à num. 105. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 255. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 18. quos cum aliis refero de officio Episcopi, part. 3. alleg. 60. num. 18.*

Examen per concursum non est necessarium, nec de iure fieri debet in prouisionibus à Sede Apostolica factis; quia dum ex Papæ commissione quis examinatus, & approbatus fuerit Romæ, debet haberi tanquam si fuisset examinatus, & approbatus per concursum. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 160.*

Examen per concursum non est necessarium in Dignitatibus, & Mansionariis, vel Hebdomadariis habentibus curam animarum in Ecclesiis cathedralibus, vel collegiatis. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 181.*

Examen nouum quoad Parochialem, sed absque concursu requiritur in permutatione Parochialis cum beneficio simplici coram Ordinario. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 162. cum seqq.*

Examen Episcopi non est necessarium in beneficiis simplicibus, quæ non sunt de iurepatronatus, sed sunt ad collationem inferiorum. S. Congreg. Conc. teste Garc. *d. part. 9. cap. 3. num. 19.*

Examen nouum requiritur in quolibet ascensu, qui fit in aliquibus Ecclesiis occurrente vacatione Canonicatus, ad quem solet institui antiquior Portionarius, ad portionem antiquior beneficiatus, ad beneficium antiquior expectans. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. part. 9. cap. 3. num. 19.*

Examen eius, qui est præsentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram Episcopo, debet ipse admittere, facta tamen per ipsum Episcopum protestatione de iuribus suis, & sine eorum præiudicio, vel committere alteri Episcopo vicinioti. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 19.*

Examen requisitum à Conc. *cap. 13. sess. 7. de reform.* dicitur de forma, & debet præcedere. S. Congreg. Concil. teste Sell. *in select. Canon. cap. 18. num. 1.*

Examen delegari potest ab Episcopo, cui directæ sunt Bullæ alicuius simplicis beneficii conferendi Clerico absenti in forma *Dignum*; præsertim si is longè absit, aut ægtotet. Sac. Congr. Concil. teste Sell. *d. cap. 18. num. 3.*

Examen est faciendum coram Episcopo, vel eius Vicario, absque ipsorum voto decisiuo, & tantùm illi possunt accedere ubi vota sunt paria, vel singularia. Sac. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 2. num. 56.*

Examen, & approbatio Vicariorum ad curam animarum positorum in Ecclesiis vnitis Ordini S. Ioannis Hierosolymitani ad Episcopum pertinet. Sac. Congregat. Concil. *in Augustana, 4. Decembris 1631.*

Examinandi de nouo sunt, & per Ordinarium approbandi cœpti beneficiari in quolibet ascensu. S. Congr. Concil. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 34. num. 74.*

Examinandi non sunt de litteratura illi, qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbyteri sunt, petuntque admitti ad cathedralis Ecclesiæ Canonicatus, qui cum Ordinem sacrum, quem ipsi habent, requirunt sibi in forma *Dignum* collatos; ij verò qui sacros Ordines nondum suscepunt, examinandi sunt, an illa habeant adiumenta doctrinæ, quæ ex præscripto S. Conc. Trid. necessaria sunt illi sacro Ordini, qui Canonicatui, quem consequi volunt, erit annexus. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 6. cap. 2. num. 23.*

Examinare promotos à suo prædecessore non potest Episcopus, nisi post promotionem aliqua noua causa superuenerit, quòd si ipsemet Episcopus aliquos minus idoneos iudicauerit, eos suspendere debet. S. Congreg. Concil. —

Examinari solùm potest, & approbari vnus, si ille tantùm ad concursum comparuerit intra terminum. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 215.*

Examinare potest Episcopus Regulares, prædicare in Ecclesiis, quæ non sunt suorum Ordinum. S. Congreg. Conc. in *Vgentin.* 22. *Ianuarij* 1628.

Examinare iterum potest Episcopus, tam in visitatione, quàm extra super doctrina, & litteratura Parochos approbatos ab antecessoribus tempore prouisionis Parochialium. S. Congreg. Concil. in *Placentina*, 26. *Augusti* 1628.

Examinari rursus possunt ab Episcopo successore Regulares semel ab Episcopo antecessore præuio examine approbati, etiam ad confessiones personarum secularium audiendas iuxta constitutionem sanctæ memoriæ Pij V. quæ incip. *Romani Pont.* S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die* 23. *Novembris* 1629. & S. Congreg. Conc. *sub die* 7. *Ianuar.* 1630.

Examinatores: Canonici propter examen, nisi assistant horis Canonicis, non lucrantur distributiones quotidianas. S. Congr. Rit. in *Pactm.* 17. *Mart.* 1617.

Examinatores si in examinandis Confessoribus, vel ordinandis decenti à choro absunt, pro illo tempore distributiones quotidianas amittunt. S. Congreg. Episcop. & Regular. *sub die* 22. *Martij* 1600.

Examinatores, qui ab Episcopo propositi fuerint à Synodo, tam per vota secreta, quàm aperta, possunt probari, & Episcopus eum modum in probatione seruari faciat, quem magis expedire iudicauerit. S. Congreg. Concil. teste Piassec. in *praxi Episcop.* part. 2. *cap. 2. num. 4.*

Examinatores non possunt eligi sub nomine dignitatis, sed tantum specialis persona. S. Congr. Concil. in *Sutrina*, teste Selli. in *select.* *cap. 3. num. 18.*

Examinatores synodales in Synodo ad summum 20. eligi possunt. S. Congr. Concil. in *Casaraugustana*, 13. *Mart.* 1623.

Examinatores antiqui durant, nisi in vltima Synodo sint electi noui examinatores. S. Congregat. Concil. in *Monopolitana*, 13. *Iulij* 1630.

Examinatores synodales, quando omnes intra annum deputationis mortui fuerint, tunc Episcopus ex examinatribus antiquis synodalibus, si fuerint, subroget alios non pauciores, quàm sex, & si non existant sex examinatores antiqui synodales, qui ad hunc numerum ascendant, tunc Episcopus eligit illos, qui fuerint, & alios suppleat de nouo, approbatos tamen à Capitulo vsque ad

numeri prædicti complementum, verum si nulli examinatores autique synodales superstitites fuerint, tunc Episcopus novos examinatores probitate, & scientia idoneos, qui à Capitulo approbati sint, non pauciores dicto numero substituat. Et veniente vacatione cuiuslibet parochialis Ecclesie, Episcopus debet ex prædictis examinatores eligere tres, qui cum eo examen iuxta decretum Conc. cap. 18. sess. 24. de reform. perficiant; officium autem prædictorum omnium examinatorum subrogatorum expirat cum primum aduenierit tempus nouam Synodum, iuxta cap. 2. sess. 24. de reform. celebrandi. S. Congreg. Concil. in *Panormitana ex declaratione sanctæ memoriæ Clementis VIII.*

Examinatores, ut sint tres, non statuit præcisè Concil. sed quod non possint adesse pauciores, quàm tres, ita quod si tres sunt tantum examinatores, vota non possint esse paria, sed singularia, quando singuli singulos approbant, & tres examinatores debent adhiberi in Parochialibus, etiam modici valoris, & satisfactum erit decreto Conc. sess. 24. cap. 18. de reform. si tertius examinatus examinauerit, & sit præsens in approbatione, licet votum suum non explicauerit. S. Congreg. Concil. teste Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 53.

Examinatores singuli possunt, & debent dare vota super qualitate cuiuslibet examinati ex forma d. cap. 18. vers. transacto, & Episcopus non ex collatione horum votorum debet eligere, sed ex vers. peracto, examinatores debent solum denuntiare duos, vel tres, v. g. examinatos idoneos, deinde Episcopus absque votorum calculo, sed suo iudicio, eligere debet digniorem. S. Congreg. Concil. teste Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 109.

Examinatores synodales sunt eligendi, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, si extant, alioquin alij Clerici sunt eligendi, qui ad id videbuntur magis idonei. S. Congreg. Concil. teste Massobr. in *praxi habendi concursum* req. 11. dub. 11. n. 17. & in *Turritana*, 10. Martij 1629.

Examinatores synodales debent vota sua dare, sed Episcopus non tenetur ex collatione votorum eligere, sed potest cui maluerit ex approbatis beneficium conferre, non habita ratione calculorum ipsorum votorum, debet tamen expectare, ut examinatores renuntient, quos iudicauerint idoneos. S. Congr. Conc. teste Massobr. in *praxi habendi concursum* req. 4. dub. 4.

Examinatorum deputacionis elapso anno, non est Episcopo permis-

sum iisdem absentibus, vel aliis legitime impeditis alios in eorum loco subrogare, neque loco examinatorum demortuorum usque ad nouam Synodum. S. Congr. Concil. in *Vasione*. 13. *Novembris* 1627.

Examinatores synodales, qui fuerunt condemnati de adulterio; sententia transitum in rem iudicatam faciente, non sunt adhibendi, quia sunt infames; si verò causa pender per appellationem, possunt adhiberi, sed non est conueniens, *ibid.*

Examinatores approbare debent plures, ut patronus ecclesiasticus unum eligere possit Episcopo presentandum pro institutione; & repugnat decretum Concil. d. cap. 18. examinatores, qui unum tantum probant ut electio patrono tollatur. S. Congr. Conc. teste *Garc. de benef. p. 9. cap. 2. num. 264.*

Examinatores plusquam tres potest Episcopus adhibere in concursu, sed non pauciores. S. Congr. Concil. testibus *Garc. de benef. p. 5. cap. 9. n. 52.* Massobr. in *praxi habendi concursum requis. 12. dub. 1.* Salgado de *protest. Regia, tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 66.*

Examinatorum aliqui, si intra annum suæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi vnà cum Episcopo ad superstites, etiam si vnus tantum superesset, spectare debet eo anno durare, sed in locum demortuorum eligendi alij cum approbatione Capituli. Sac. Congregat. Concil. testibus *Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 8.* Massobr. d. *requis. 12. dub. 2.* Salgado d. *cap. 9. num. 70. cum seqq.*

Examinatores si omnes decedant, vel in longinquas partes recedant, Episcopus intra annum ad celebrandam Synodum ex antiquis, qui fuerint sex, non pauciores, subrogare debet, & si non extabunt tot antiqui, eligere potest illos, qui extabunt, & alios supplere de nouo approbatos à Capitulo usque ad sex, quod si nulli antiqui extiterint, novos tunc à Capitulo probandos non pauciores sex deputare debet, usque ad futuram Synodum in fine anni à postrema Synodo celebrandam. S. Congr. Concil. testibus *Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 73.* Massobr. d. *requis. 12. dub. 3.* Salgado d. *cap. 9. num. 71.*

Examinatores synodales durant donec alij in Synodo deputati fuerint, verum si anno elapso aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium expirat. Sac. Congregat. Concil. testibus *Galet. in margarita casuum conscientie, verbo examinatores 1.* *Garc. d. part. 9. cap. 2. in addit. n. 75.* Marc. Ant. Genuesi. in *praxi Archiep. Neapol. cap. 66.*

num. 17. Massobry d. req. 12. dub. 4. num. 3. quos cum aliis refero de offic. Episcop. part. 3. alleg. 60. num. 48.

Examinatoribus approbantibus aliquem tanquam magis idoneum in scientia, cuius tamen mores ignorant, & habentibus alium non tam doctum, sed ab eis cognitum, & approbatum, in omnibus hic ultimus est præferendus. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2.*

num. III. 1013. lloq. 159. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Examinatores synodales tenentur facere relationem etiam circa mores, aetatem & reliqua, & debent renuntiare quotquot idonei iudicati fuerint; Episcopus vero debet ex iis, qui renuntiati fuerint, magis idoneum eligere. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 5.*

cap. 7. n. 11. & p. 6. cap. 2. num. 237. & p. 9. cap. 2. n. 108.

Examinatoribus tribus stantibus, vel pluribus synodalibus in ultima Synodo ab ant. 14. vel circiter celebrata deputatis, & stante observantia dictæ ultimæ Synodi in eadem diocesi, concursus, & examen cuiusdam Parochialis factum ab aliis examinadoribus ab Ordinario, vel eius Vicario deputatis, non interveniente in dicto examine, nisi vno dictorum examinerum synodaliū in dicta Synodo deputatorum, est factum contra formam Conc. collatio est nulla, ac ex constitutione sanctæ memoriæ Pij V. Sedi Apostolicæ reservata. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 9. cap. 2. n. 82. & 84.*

Examinatorum vota, licet Conc. non expresserit, an palam, vel secretè fieri debeant, magis tamen expedit, ut examinatores palam inter se sua vota conferant, deinde notario iubeant, ut in actis suis simpliciter scribat Titium approbatum idoneum, Scium verò reprobaturum, ut Romæ fit. S. Congreg. Concil. *d. part. 9. cap. 2. num. 107.*

Examinatores peracto examine debent eos ex communi sententia renuntiare Episcopo, quos idoneos reperirent. Sac. Congregat. Concil. testibus Garc. *d. part. 9. cap. 2. num. 104. Salgado de protest. Reg. tom. 1. p. 3. cap. 9. num. 79.*

Examinatoribus non pertinet, sed solum Episcopo iudicare quis ex concurrentibus ad Parochialem vacantem sit magis idoneus. Sac. Congr. Conc. testibus Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo parochia. §. 2. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. num. 58.*

Examinatoribus deputatis, in Synodo pro cōcursu Parochialium, non potest Ordinarius statuere aliquod stipendium, etiam minimum, & si Synodus diocæsanæ secus statuerit, decretum esset irritum, &

& nullum. Sac. Congreg. Conc. testibus Garc. d. part. 9. cap. 2. n. 374. Maslobr. in praxi habendi concursum, req. 15. dub. 1. quos cum aliis refero de offic. Episcopi, part. 3. alleg. 60. num. 53.

Examinatores sex, si adhuc supersint ex deputatis in vltima Synodo elapso anno à die eius celebrationis, concursus coram eisdem habitus est validus. S. Congr. Conc. sub die 11. Maij 1630.

Examinatus in Curia, & idoneus repertus ad Canonicatum Cathedralis in partibus existentem, & de eo à Sede Apostolica prouisus, si postea ad Ordinem sacrum eidem Canonicatus annexum promoueri voluerit, non debet ab Episcopo loci iterum examinari. S. Congr. Conc. sub die 12. Februar. 1598.

Examinati, & probati ad sacros Ordines à prædecessoribus Episcopis, non comprehenduntur sub decreto Concil. sess. 14. cap. 3. de reformat. nisi noua causa post promotionem superueniat. Sac. Congr. Conc. teste Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 4. num. 85.

Examinatis pluribus, si aliqui vltra dimidiam vocum fuerint consecrati, & vnus omnia suffragia prospera reportauit, Episcopus facta per examinatores relatione potest postposito illo, in quem omnia suffragia confluerunt, alium ex eis eligere, qui vltra dimidiam vocum habuerint, cum omnes approbati dicantur. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 109.

Excommiffa.

EXCOMMISSE circa electionem, vitam, & mortem Papæ, ac electionem Cardinalium vbique prohibentur, & quicquid earum causa datum, acceptum, promissum, & solui mandatum fuerit, pijs locis, vbi illæ sunt, statim acquiritur, sine aliqua compositione, vel transactione. Gregorius XIV. const. 4. incip. Cogit, 12. Kalend. Aprilis 1591.

Excommunicare, Excommunicatio, Excommunicatus.

EXCOMMUNICANDI morosum in solutione pensionis, quando datur facultas in litteris Apostolicis, non tenetur executor in ferenda sententia excommunicationis seruare formam decreti Concil. sess. 25. cap. 3. de reformat. nec huiusmodi facultas censetur

censetur data in subsidium. S. Congreg. Conc. teste Garc. *part. 1. cap. 5. num. 587.*

Excommunicare potest Episcopus Fratrem Capellanum Religionis Hierosolymitanæ, qui administravit redditus Parochialis secularis, citatum ab Episcopo in visitatione ad reddendam rationem, & non comparentem. S. Congr. Conc. *in Vulturariën. 7. Sept. 1630.*

Excommunicationes, quoad finem reuelationis concedi solent in Abbatibus nullius diocesis à nemine, neque à vicinis Episcopis, præterquam à Sede Apostolica, decerni possunt. Sac. Congr. Concil. *in Theatina. Kalend. Februarij 1572.* teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 8. num. 95.*

Excommunicatus si in mortis articulo dixit confessione; *Madonna sanctissima ajutate*, ecclesiasticæ sepulturæ tradi debet. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Nolana. 19. Julij 1619.*

Executio, Executores.

EXECUTIO aduersus administratores hospitalium, & leprosariorum condemnatos iuxta decretum Conc. *sess. 22. de reform. cap. 8.* siue soli Ordinario reddita fuerit ratio, siue vnà cum aliis deputatis, ad ipsum Ordinarium spectat. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 2. de hospital. num. 4.*

Executores piarum dispositionum sunt Episcopi cumulatiuè ad alios inferiores. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 78.*

Executores vltimarum voluntatum nihil dare debent Episcopo, seu eius officialibus pro causa laboris in recipienda ratione administrationis bonorum testatoris, nec illi quicquam exigere possunt etiam stante consuetudine exigendi quatuor denarios pro singulo scuto. Sac. Congregat. Concil. *in Barchinonen. & Gerunden. 1. Decembris 1618.*

Exemptio.

EXEMPTIO à solutione subsidij triennialis nemini suffragatur. Paulus III. *const. 39. incip.* —

Et concessas reuocat Paulus I V. *constit. 20.*

Exemptiones quasunque à solutione onerum Cameralium reuocauit Sixtus V. *in constit. 2. incip. —*

Et Paulus V. *constit. 11. incip. —*

Exemptio Ecclesiæ debet probari, non per immemorabilem, sed per scripturas & instrumenta legitima, ad hoc, vt Episcopus teneatur visitare per se ipsum, interea verò poterit visitare per alium. Sac. Congreg. Concil. *in Placentina*, teste Aldan. *in compendio Canon: resolut. lib. 3. tit. 1. num. 25.*

Exemptiones Canonicis non sunt concedendæ, nisi prius constet an deceat & conueniat. Sac. Congr. Rit. *in Mediolanen. 28. Septembris 1602.*

Exemptionem à processionibus, & aliis actibus publicis concedit Clericis Regularibus Pauperum Matris Dei scholarum piarum. — Urbanus VIII. *const. 100. incip. Debitum, Kalend. Iunij 1629.*

Exempti à iurisdictione Episcopi tenentur, & cogi possunt cum ad Pontificalia exercendum in eorum Ecclesiis admittere, eique primum locum & omnes præminentias concedere. S. Congr. Rit. *in Tulen. 6. Decembris 1613.*

Exemptus nullus intelligitur à contributione seminarij, nisi, qui nominatim excipiuntur ab hoc ex Conc. Trid. ita tamen, vt Cardinales etiam cogi possint ad contribuendum seminario de fructibus beneficiorum, quæ habent in diocesi, in qua est seminarium. Sac. Congr. Conc. *in Comen. teste Aldan. d. tit. 1. num. 27.*

Expectatiua.

EXPECTATIUE sunt omnino sublata, etiamsi illæ factæ sint de consensu Ordinariorum. Sac. Congr. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 1. proæm. num. 63.*

Exequia.

EXEQUIÆ Cardinalium defunctorum sunt celebrandæ in Capella, & post mortem alicuius Cardinalis; quamprimum Cardinales Episcopi, & Presbyteri pro eius anima vnâ Missam priuatè celebrent; & Diaconi Cardinales Officium defunctorum priuatè

priuatè celebrent. Sac. Congreg. Rit. *pro exequiis Cardinalium*,
6. Septembris 1603.

Expensa.

EXPENSÆ quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, & ad tuenda iura Ecclesiæ, extrahendæ sunt à communi massa omnium reddituum Canonicorum, tam ratione distributionum, quàm præbendarum. Sac. Congreg. Conc. *sub die 15. Aprilis 1628.*

Expensis litis, quæ pro Collegio fiunt, omnes de Collegio contribuere tenentur. S. Congr. Rit. *in Hispanen. 11. Decembris 1604.*

Exploratio.

EXPLORATIO voluntatis puellarum profiteri volentium iuxta decretum Concil. *sess. 25. de regul. cap. 17.* utroque tempore, scilicet ingressus, & professionis faciendæ ad Episcopum pertinet, quamuis monasterium ab eius iurisdictione exemptum existat. S. Congr. Conc. testibus Piascelin *praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 55. vers. explorare*, Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 37.*

F

FABRICA.

ABRICA sancti Petri gaudet priuilegio, ut duæ sententiae conformes faciant rem iudicatam. Pius V. *const. 95. incip. Et si, 11. Kalend. Ianuarii 1569.*

Et eius deputati habent facultatem exequendi omnia legata pia infra triennium non adimpleta, & reuocandi quascumque alienationes rerum Ecclesiæ perperam factas cum applicatione fructuum indebitè perceptorum dictæ fabricæ, & cognoscendi de causis, ac litibus tam mortis super alienationibus bonorum

bonorum ecclesiasticorum perperam factis, & eas ad se auocandi, & dandi in emphyteusim, aut aliter bona pro locis piis recuperata, vel pro perceptis fructibus componendi, & possunt cogere quoscunque, ac præsertim notarios ad reuelandum bona, confinia, census, redditus, iura, ac instrumenta concernent. interesse dictæ fabricæ. Pius V. *constit.* 97. *incip. Exigit*, 11. Kal. Ianuarij 1569.

Fabricarum redditus potest Episcopus expendere pro suo arbitrio. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. n. 198. in fine.*

Fabricæ cuiusvis Ecclesiæ de sumptibus ratio reddenda est Episcopo ordinario, nisi in institutione eiusdem Ecclesiæ circa fabricam aliter statutum sit. Sic, Congreg. Concil. teste Armand. *in addij. ad recap. legum Navarra. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 78. vers. item & rationem.*

Facultas.

FACULTATES concessæ militibus dandi expectatiuas, & reservationes beneficiorum, eaque vniendi, vel supprimendi, testandi, ac disponendi de bonis Ecclesiæ, & fructibus, reuocatae sunt à Pio V. *in sua constit.* 73. *incip. Sacrosanctum*, 5. Idus Septembr. 1568.

Facultas eligendi Confessarium concessa in Bulla Cruciatæ, & aliis indultis non suffragatur Regularibus. Clem. VIII. *const.* 64. *incip. Romani*, 23. Nouembr. 1599.

Facultatem habens à Papa promouendi à quocunque, non potest promoueri ab Episcopo in aliena diocesi sine licentia Episcopi illius diocesis, per *cap. 1. t. sess. 7.* nisi Episcopus illius diocesis constituerit suum Vicarium illum Episcopum exterum, ut pro se promoueat, sicut non sufficit simplex licentia, sed constitutio in sui locum requiritur, ut probatur ex *d. cap. 11. ibi vel ab eo, quod pro eo, &c. S. Congr. Conc.*

Facultas decreto Conc. *cap. 6. sess. 24.* Episcopo tributa, an Sede Episcopali vacante ad Capitulum Cathedralis, eiusque Vicarium pertineat adhuc sub iudice lis est, sed *sub die 20. Iunij 1602.* fuit conclusum Pontificem esse consulendum.

Facultas visitandi clausuram Monialium etiam Regularibus subiectarum tributa Episcopo transit in Vicarium generalem non habentem ad id speciale mandatum. S. Congreg. Conc. *sub die 13. May 1628.*

Facultate concessa benedicendi inquam Ecclesiam, & habendi curam oblationum, consequenter venit cura fabricæ, & facultas celebrandi, & celebrari faciendi Missas à Sacerdotibus approbatis in dicta noua Ecclesia benedicta. S. Congr. Rit. teste Aldan. *in compend. Canonice. resol. lib. 1. tit. 3. num. 8.*

Familia, Familiaris, Familiaritas.

FAMILIAM suam armatam licet Episcopo augere, dum tamen circa numerum & qualitatem eorum, quos sibi duxerit assumendos, prudenter, & moderatè se gerat. S. Congr. Conc. *in Agrentin. 4. Decembr. 1627.*

Familiares Papæ sunt Auditores Rotæ, Referendarij, & alij Officiales ex Palatio Apostolico panem habentes. Paulus III. *in sua const. 3. incip. Sanctissimus, de anno 1534.*

Familiares Papæ sunt Cantores capellæ Pontificiæ. Sixtus V. *in sua const. 38. incip. In superna, Kal. Septembr. 1586.* Et Auditor confidenciarum. Idem *constit. 47. incip. Divina, Kal. Nouembr. 1586.*

Familiares Cardinalium actu seruientes sunt ab Ordinariorum iurisdictione exempti. Leo X. *constit. 10. incip. Regimini, 4. Non. May 1512.*

Et coram A. C. conueniuntur. Iulius II. *constit. 28. incip. De-
cer, 5. Kalend. Aprilis 1512.*

Et stipendia non conuenta eis ab hæredibus Cardinalium petere prohibuit Pius V. *constit. 15. incip. Sanctissimus, 6. Septembris 1566.*

Familiares, & seruitores Prælatorum Romanæ curiæ salarium, & stipendium pro biennio tantum, & infra annum à die obitus illorum petere possunt. Paulus III. *const. 43. incip. Cum scietur, de anno 1543.*

Familiarum suum triennale alias habilem potest Episcopus ordinare, conferendo ei statim re ipsa beneficium quacunque fraude cessante. S. Congreg. Conc. teste Armendân. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 45.* & 51. quem cum aliis refero *de offic. Episcop. p. 2. alleg. 5. num. 11.*

Familiarum suum triennale potest Episcopus ordinare ad ritum pensionis si pro necessitate, vel utilitate suarum Ecclesiarum ducat ordinandum. S. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benefic.*

part. 2. cap. 5. num. 81. Armend. d. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 46. & lib. 2. tit. 8. de patrim. cleric. num. 7. in fine, & num. 20. quos refero d. alleg. 5. num. 13.

Familiarum suum triennalem potest Episcopus ordinare ad titulum patrimonij, si pro necessitate, vel utilitate suarum Ecclesiarum iudicat ordinandum. S. Congr. Conc. testibus Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 81. & 82. Armendar. d. l. 7. de Episcop. num. 47. quos refero d. alleg. 5. num. 12.

Familiares triennales Episcopi, in cuius diocesi exerceat alius de eius licentia Pontificalia; poterit invitatus ordinare, si Episcopus, qui hanc facultatem exerceat Pontificalia illi dedit, & expressè etiam dedit licentiam huic familiari, quod possit ordinari ab eo, ac etiam familiarem alterius Episcopi extranei, si expressa adsit ipsius licentia, cum talem familiarem Concilium habeat pro subdito illius Episcopi, & sicut Episcopus verè subditum suum potest facere ordinari à tali, sic istum S. Congr. Conc.

Familiares Episcoporum, etiam laici, fori privilegio gaudent. S. Congr. Episcop. & Regul. in Regien. 14. Februar. 1582. & in Turritana, 8. May 1603.

Familiarum suum triennalem sibi aliter non subditum licet Episcopus ordinare possit, ac illi dimissorias dare, & à quocunque ordinetur, dispensare tamen non potest in interstitiis, de quibus cap. 13. & 14. sess. 2. 3. de reform. nisi pro Ecclesie suae utilitate. S. Congreg. Conc. teste Garc. de benef. p. 2. cap. 5. num. 97.

Familiarum suum ordinare non potest Episcopus si ei non contulit beneficium, quamvis illud possideat in alia diocesi. S. Congreg. Conc. sub die 22. Aprilis. 1617.

Familiaritatis triennium sufficit ex identitate rationis, ut incipiat antequam fuisset Episcopus. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 2. cap. 5. num. 83.

B. Felix de Cantalicio.

B. FELICIS de Cantalicio Officium, & Missa de eo tanquam de communi Confess. non Pont. in die eius obitus conceditur Capuccinis. Urbanus VIII. constit. 48. incip. Nuper nomine, sub die 9. Aprilis 1626.

Xij 27. FEBR. V.

Feria V. in Cœna Domini.

FERIA V. in Cœna Domini omnes Presbyteri Ecclesiæ cathedralis, tam Dignitates, quàm Canonici non debent celebrare, sed communionem sumere de manu Episcopi, vel alterius celebrantis, iuxta consuetudinem vniuersalis Ecclesiæ, in memoriam, quòd Christus dicta die manu propria communicauit Apostolos. S. Congr. Rit. in *Ciuitaten.* 17. *Septembris* 1608.

Feria V. in Cœna Domini est de solemnibus festiuitatibus anni. Sac. Congr. Rit. 17. *Novembr.* 1607. *dat. 2. Decembr.* 1632.

Feria V. in Cœna Domini sanctissimum Sacramentum sub vnica tantùm clauē asseruari debet retinenda per Sacerdotem in crastinum celebraturum, & nullo modo apud personas laicas, & seculares cuiuscunque status, gradus, & conditionis existant, non obstante consuetudine contraria, & hoc in omnibus Ecclesiis tam secularibus, quàm Regularibus quouis modo à iurisdictione Ordinariorum exemptis. S. Congr. Rit. in *Laurien.* 15. *Decembr.* 1632.

Festiuitates.

FESTIUITATES solempnes per annum sunt festum Paschæ resurrectionis D. N. Iesu Christi, feria V. in Cœna Domini, festum Ascensionis D. nostri, festum Pentecostes, festum Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, festum Annunciationis, festum Assumptionis B. Mariæ, festum omnium Sanctorum, festum Natiuitatis D. N. & festum Epiphaniæ. S. Congreg. Rit. 17. *Novembr.* 1607. *dat. 2. Decembris* 1632.

Festum.

FESTVM Sanctorum celebrari solet in die eorum obitus. Paulus IV. *constit.* 15. *incip. Gloriosus*, 6. *Id. Augusti* 1558.

Festum sanctissimi Corporis Christi, feria V. post octauam Pentecostes celebrari iussit Urbanus IV. *constit.* 1. *incip. Transiturus*, de anno 1262. & tempore interdicti apertis ianuis celebrari posse statuit Martinus V. *constit.* 12. *incip. Ineffabile*, 7. *Kal. Junij* 1429.

Festum

Festum visitationis B. Virginis Mariæ instituit Bonifacius I X. *const. 1. incip. Superni, 5. Idus Nouembr. 1390.*

Festum S. Annæ Matris B. Virginis Mariæ institutum à Gregor. XIII. *constit. 87. incip. Sancta Mater, Kalend. Maij 1584.*

Festum S. Dominici, die 5. Augusti celebrari consuetum, ad diem 4. eiusdem mensis transtulit Paulus I V. *in constit. 15. incip. Gloriosus, 6. Idus Augusti 1558.*

Festum Cathedræ sancti Petri Romæ restituit Paulus I V. *in sua constit. 13. incip. Ineffabilis, 8. Idus Ianuarij 1558.*

Festum S. Mariæ de Victoria die 7. Octobris celebrandum instituit Gregorius X I I. *constit. 11. incip. Monet Apostolus, 1. Aprilis 1573.*

Festa obseruari iussit, eorûmque diebus mercatus, profanæque negotiationes fieri prohibuit, ac festa de consuetudine locorum celebrari solita, obseruari præcepit Pius V. *constit. 5. incip. Cum primum, Kalend. Aprilis 1566.*

Festis diebus licet dare operam rebus ad vitam necessariis, ac tempore perituris, præsertim tempore vindemiarum, & messium, ac recollectionis fructuum, vel ubi necessitas urgeat, & suadeat pietas, ad Ordinarij cuiuscunque iudicium, & censuram. S. Congreg. Concil. testibus Quarant. *in sum. Bullarij verbo dies festi, Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 23.*

Festorum ad obseruantiam per Episcopum cum approbatione populi indictorum, potest ipse censuris Regulares compellere. Sac. Congr. Concil. *in Hofmen. 31. Julij 1627.*

Festos dies quamuis Regulares seruare teneantur, quos in sua diocesi Episcopus seruandos præceperit, ritus tamen eorum quoad Missas celebrandas, & cætera diuina Officia, tam publicè, quàm priuatim ab ipsis Regularibus in eorum Ecclesiis persoluenda illis festis permanere debent, nec circa hæc ab Episcopis quoquo modo quicquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi potest, quòd si de facto præceperint Regulares, neutiquam ipsis Episcopis obedire tenentur, verùm quoad Conciones, & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debent se conformare Euangelis, & Epistolis, quibus Clerus secularis vitur illis diebus festis. S. Congreg. Concil. testibus Quarant. *in summa, priuilegia Regularium, Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 47. vers. dies festos, Laurent. de Peirinis in constit. sui Ordinis Minimor. tom. 1. constit. 28. Leonis X. num. 2. metipso de offic. Episcop. part. 3. allegat. 105. num. 34. & 35.*

Festos dies, & ieiunia in suis Ecclesiis annuntiare non prohibentur Regulares. S. Congr. Concil. *sub die 2. Iulij* 1620. teste Laurent. de Peirinis in *constit. sui Ordinis Minor. tom. 2. constit. 7. Pij V. num. 13. vers. ad primum. pag. 193.*

Festa Calendarij Romani non potest Episcopus, nec Regulares ad nobiliorem ritum eleuare, putà à semiduplici ad duplicem, sine licentia Sedis Apostolicæ. Sac. Congreg. Rit. *sub die 28. Octobris in resp. ad 8.*

Festum nouum non potest cogi. populus seruare, quàm indicta ab Ecclesia, & si nouum institui petitur, supplicet populus. S. Congr. Rit. *in Pacen. 20. Aprilis* 1602.

Festa noua de præcepto seruanda non possunt institui inuito populo. S. Congr. Rit. *in Brundusin. 2. Martij* 1602. & *in Hispalem. 21. Augusti* 1604.

Festa Sanctorum, quæ de præcepto non seruantur, si populus spontè voluerit seruare, non est prohibendus, sed nullus est sub pœna cogendus, vt illa die ab operibus abstineat. S. Congr. Rit. *in Brundusin. Massagnes. 21. Augusti* 1604.

Festis diebus possunt vendi necessaria ad victum humanum etiam ante contionem, & Missæ conuentualis celebrationem. S. Congr. Rit. *in Vlixbonen. 30. Martij* 1621.

Festa priuata vnius loci tantum possunt facillè transferri. S. Congr. Rit. *in Andrien. 23. Novembris* 1602.

Festum Patroni si occurrat in Dominicis 2. 3. & 4. Aduentus, & 2. 3. 4. & 5. Quadragesimæ, Officium debet fieri diè Dominica; nisi sit festum solemne titularis illius Ecclesiæ. S. Congr. Rit. *in Vlixbonen. 1. Septembris* 1612.

Festum Sancti, Patroni ciuitatis, etiam de solemnioribus iuxta dispositionem Cæremonialis, illius celebratio ad Episcopum, & eo absente, vel impedito ad primam Dignitatem pertinet. S. Congr. Rit. *in Collen. 28. Septembris* 1619.

Festi nouem lectionum nomine venit Dominica dies. S. Congr. Rit. *in Conchen. 12. Martij* 1618.

Festa solemnia, quæ intelligantur, in quibus Episcopus cum cappa celebrare, vel diuinis assistere debet, vide Cæremon. *lib. 2. cap. 1. & cap. 64.* & illud seruari mandauit S. Congr. *in Lamacen. 17. Martij* 1607.

Festa solemniora per annum infra scriptum intelligantur, videlicet Pascha Resurrectionis D. N. Iesu Christi, feria V. in Cœna Domini Ascensio,

Ascensio, Pentecostes, festum Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, festum omnium Sanctorum, festum Natiuitatis, & Epiphaniæ Domini. S. Congr. Rit. in Calaguritana, 17. Nouembris 1607.

Festum Annunciationis non licet celebrare in maiori hebdomada dum Ecclesia celebrat Passionem Domini. Sac. Congr. Rit. in Spoletan. 15. Martij 1614.

Festum S. Benedicti, vt de præcepto seruetur à subditis Monachorum eiusdem Ordinis in Regno Portugalix conceditur à S. Congr. Rit. in Portugaliem. 23. Nouembris 1602.

Festum S. Bernardi in ciuitate Panormitana colendum conceditur. S. Congr. Rit. in Panormitan. 17. Maij 1600.

Festum S. Caroli Cardinalis Borromei celebrandum esse die 4. Nouembris declaratur. S. Caroli Borromei, 9. Octobris 1610.

Festum sanctissimæ Conceptionis à Societate erecta in Ecclesia Annunciationis terræ Argentix Agathen. diocesis, & à Fratribus S. Augustini eiusdem terræ celebrari debere die 8. Decembris declaratur. Agathen. 29. Februarij 1618.

Festum Dedicationis Ecclesiæ celebrari potest, licet non constet de die certo. S. Congr. Rit. in Casaraugustana, 7. Decembris 1601.

Festum dedicationis Ecclesiæ cathedralis sub ritu duplici cum Octaua conceditur pro Ecclesia, & ciuitate, pro alijs verò Ecclesijs diocesi sub ritu duplici sine Octaua. Sac. Congreg. Rit. in Conchen. 2. Maij 1619.

Festum B. Felicis de Cantalicio à Monialibus Capuccinis celebrari posse censuit Sac. Rit. Congr. 3. Aprilis 1632.

Festum S. Gundislaui, vt celebrari possit in Insula Canarien. sicut in Insulis Tanariffæ conceditur. S. Congreg. Rit. in Canarien. 23. Nouembris 1602.

Festum, & Officium S. Iacobi Salamonij, vt Venetijs celebrari possit, conceditur. Venetiarum, 3. Iunij, & 23. Octobris 1617.

Festum S. Iosephi de præcepto seruandum per totum orbem instituitur. S. Congr. Rit. 8. Maij 1621. & in Angren. 15. Decembris. 1632.

Festum translationis Sanctorum Iusti, & Pastoris à die 7. Martij ad diem 5. Maij posse transferri declaratur, attentis narratis. S. Congr. Rit. in Compluten. 21. Martij 1609.

Festum S. Ludouici Regis Gallorum, vt de præcepto sub ritu duplici seruari, & celebrari possit, in regno, & domino Regis Gallorum concedi posse declaratur. Sac. Congreg. Rituum Gallia 15. Martij 1608.

Festum

Festum B. Margaritæ Tifernaten. vt possit transferri iuxta regulas, & rubricas Breuiarij, conceditur si venerit in aliquo die impedito. S. Congr. Rit. in *Tifernaten*. 28. *Novembris* 1609.

Festum B. Marix do Emparo, vt tanquam festiuum colatur in parochia, vbi sita est, conceditur. S. Congr. Rit. in *Conchen*. 23. *Novembris* 1602.

Festum S. Martini Episcopi Turonen. vt sub ritu duplici celebretur in ciuitate Liman. in Indiis, sicut celebratur Romæ, conceditur à S. Congr. Rit. in *Liman. in Indiis*, teste Sell. in *select. Canon. cap. 26. num. 8.*

Festum S. Mauri, vt in diœcesi Valentin. obseruetur, conceditur à Sac. Congregat. Rit. *Valentin*. 8. *Martij* 1600.

Festum S. Norberti, quod sub die 6. Iunij celebratur, in eius Religione transtulit ad diem 11. mensis Iulij Urbanus VIII. per suas litteras in forma Breuis sub die 14. *Aprilis* 1625.

Festum Purificationis B. Marix si venerit in Dominica Sexagesimæ, celebrandum est cum commemoratione Dominicæ. Sac. Congr. Rit. 25. *January* 1603. ex quo de dicto anno festum Purificationis venit in Sexagesima.

Festum S. Raymundi ex præcepto synodali seruatur in Principatu Cataloniæ. Sac. Congreg. Rit. in *Tarraconen*. 23. *Novembris* 1602.

Festum S. Ruperti, vt ex die 27. Martij transferatur in 2. Maij in Ecclesia Salisburgen. conceditur. S. Congreg. Rit. in *Salisburgen*. 19. *January* 1619.

Festum S. Sixti in ciuitate Alatrin. quomodo celebrandum. S. Congr. Rit. in *Alatrin*. 25. *January*. 1603.

Festum S. Thomæ Martyris Ordinis Carmelitarum, vt possit ad primam Dominicam, post Epiphaniam transferri in ciuitate Bononien. conceditur à S. Congr. Rit. in *Bononien*. 20. *Decembris* 1614.

Festum translationis S. Domus Lauretanæ cum Officio, & Missa recitari conceditur in prouincia Marchiæ ad instar recitari in ipsa domo Lauretan. Sac. Congr. Rit. in *Pisena*, 29. *Novembris* 1632.

Festum S. Rochi cum Officio conceditur Communitati terræ Solatoli Fauentin. diœcesis, & pro vna vice tantum Missa sollemnis votiuæ in eius honorem in capella eius nomini dicata vt celebrari possit, conceditur, non obstante quòd in dicta terra non adsit Ecclesia in eius honorem dicata. S. Congreg. Rit. in *Fauentin*. 9. *Aprilis* 1633.

Festa Sanctorum certa die adscripta in Calendario, vel Martyrologio non

non possunt transferri. Sac. Congreg. Rit. *in Alben.* 14. *Novembris* 1620.

Festa Kalendarij Romani non possunt eleuare Episcopi, & Regulares ad nobiliorem ritum, putà à semiduplici ad duplicem, sine licentia Sedis Apostolicæ. Sac. Congreg. Rituum *sub die* 28. *Octobris* 1628.

Fidei professio.

FIDEI professionem tenentur promoti ad Cathedrales, & de quibuscunque Canonicatibus, & beneficiis ecclesiasticis prouisi, & ad gradus Doctoratus, ad lecturas, & cathedras promouendi, & est inferenda de verbo ad verbum in instrumentis, ac litteris Doctoratus. Pius IV. *in sua constit.* 88. *incip. In sacrosancta, Idus Novembris* 1564.

Fidei professionem facere tenentur prouisi de monasteriis, Conuentibus, domibus, & aliis locis Regularium quorumcunque Ordinum, etiam militarium. Pius IV. *const.* 89. *incip. Iniunctum, Idibus Novembris* 1564.

S. Fidei V. M. Officium sub ritu duplici conceditur à S. Congr. Rit. *in Canarien.* 21. *Iul.* 1618.

Filius.

FILII Presbyterorum ex fornicatione nati, beneficia ecclesiastica per eorum patres obtentà, obtinere minimè possunt. Clem. VII. *in sua constit.* 30. *incip. Illis, qua.* 8. *Novembr.* 1594.

Filios filiasve habentes non possunt Cardinales creari. Sixtus V. *const.* 50. *incip. Postquam,* 3. *Non. Decembr.* 1586.

Filiam, & matrem nefario coitu cognoscentes, vltimi supplicij pœna plectuntur. Sixtus V. *const.* 54. *incip. Postquam,* 3. *Non. Decembr.* 1586.

Filius legitimus potest ab Episcopo originis paternæ legitimè ordinari, tamen si pater tempore natiuitatis ipsius filij ad aliam diocesim iam transfulisset domicilium. S. Congreg. Concil. 16. *Decembris* 1599.

Filio legitimo Sacerdotis non obstat habere pensionem super beneficio

ficio paterno. S. Congr. Conc. *sub die 11. Ianuar. 1601.* testib. Garc. *de benef. part. 7. cap. 3. n. 3.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarrae, lib. 2. tit. 19. l. 1. de filiis presbyt. num. 9.*

Filius illegitimus obstat Concil. *cap. 15. sess. 25.* quominus in Clericum Ecclesie receptitiae, in qua recepti absque alia prouisione Diuinis inseruire, & massae communis participes esse consueuerunt, admitti queat propterea, quod eius pater duodecim ab hinc annis defunctus in ipsa Ecclesia receptitia in Clerum admissus & ipse fuit, Diuinisque inibi inseruiuit, atque emolumenta consueta percepit, quia receptitius dicitur beneficiatus. S. Congreg. Concil. *sub die 2. Decembr. 1604.*

Filius omnino cogendus est resignare beneficium, quod obtinet in illa Ecclesia, in qua pater obtinuit, quia filius semper repraesentat incontinentiam patris, hoc tamen moderatum quandoque fuit de consensu Ordinariorum, si pater resignasset sua sponte suum beneficium. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. part. 7. cap. 3. num. 75.*

Filius illegitimus per Concil. *sess. 25. cap. 15. de reform.* excluditur ne possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater habuit solam sedem in choro, ratione dignitatis, quam in alia Ecclesia obtinebat. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *d. part. 7. cap. 3. num. 66.*

Filius illegitimus decreto Concil. *cap. 15. sess. 25.* non prohibetur obtinere Episcopatum nuper erectum ex parte diocesis, in qua eius pater fuit Archiepiscopus, quia Conc. strictè est intelligendum in casu odioso, & loquitur in Ecclesia Congreg. Concil. *sub die 12. Februar. 1598.*

Filius illegitimus prohibetur etiam deuotionis gratia Missas celebrare in Ecclesia, in qua eius pater beneficium obtinet, vel obtinuit, ut censuerunt Cardinales S. Marcelli de Camerino, Sanctorum quatuor, Blanchettus, Mantica, Vicecomes, & Osartus. Ex altera parte fuerunt Cardinales de Montelparo, Iustinianus à Monte, Parauicius, & Plattus, *sub die 22. Ianuar. 1602.*

Filius illegitimus prohibetur beneficium obtinere in Ecclesia, in qua pater ut Cantor Musicae tantum cantat, quia Concil. dicit; nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, eadem enim est ratio siue ministret in officio, siue in beneficio: S. Congr. Concil. testibus Garc. *d. part. 7. cap. 3. num. 68.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarrae, lib. 2. tit. 19. l. 1. de filiis presbyt. n. 28.* Campan. *in diuersis*
iuris

iuris canon. rubr. 11. cap. 13. n. 67. vers. & quia, quos cum aliis refero de offic. Episc. p. 3. alleg. 65. n. 21.

Filius illegitimus non potest obtinere beneficium, quod olim pater suus absque legitimo titulo, & minus pacificè aliquandiu possedit. S. Congreg. Concil. testibus Garc. *d. part. 7. cap. 3. n. 59. Armendar. d. l. 1. de filiis presbyt. n. 23.*

Filius illegitimus, cuius pater cum esset Clericus primæ Tonsuræ Capellaniæ Cathedralis obtinuit, & deinde tam Capellania, quam Tonsura dimissa, habitumque seculari assumpto, huiusmodi filium suscepit, ac demum uxorem duxit, illaque defuncta aliam accepit, in eoque statu postea semper perseveravit, prohibetur decreto Conc. *cap. 15. sess. 25. de reform.* in eadem Ecclesia beneficium obtinere. S. Congr. Conc. *24. Ianuar. 1602.*

Filio illegitimo, qui ante Concil. habebat beneficium in Ecclesia in qua pater simile, vel dissimile beneficium obtinebat, & ex decreto Conc. *sess. 25. cap. 15. de reform.* tenebatur intra tres menses illud dimittere, non suffragatur reg. *de triennali.* Sac. Congregat. Concil. teste Garc. *de benef. p. 7. cap. 3. n. 88.*

Filius quamvis legitimus eget dispensatione ad obtinendum immediate beneficium paternum. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. l. r. de filiis presbyt. num. 4.*

Filij naturales procreati tempore, quo eorum parentes nondum erant affecti Clerici, comprehenduntur sub dispositione *cap. 15. sess. 25. de reform.* S. Congreg. Conc. testibus Garc. *d. part. 7. cap. 3. num. 15. Armendar. d. l. 1. de filiis presbyt. n. 7. Sigismund. à Bononia de elect. dub. 73. num. 2.*

Filius, & pater non prohibentur quin possint celebrare Missam in eadem Ecclesia, dummodo ambo non obtineant beneficium in ea, sed id fiat ab altero deuotionis gratia, ab altero causa legati, quod relictum sit Missam celebrantibus. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. part. 7. cap. 3. num. 73. Armendar. d. l. 1. de filiis presbyter. num. 33. Campan. in diuers. iuris canon. rubr. 11. cap. 13. num. 67. in fine.* Sigismund. à Bononia *d. tract. dub. 73. num. 7. in princ.* unde non est molestia exhibenda illegitimo Presbytero celebranti Missam ob quoddam legatum in eadem Ecclesia, in qua pater celebrat ob deuotionem, cum neuter habeat beneficium, & hic casus non sit prohibitus à Conc. Ead. S. Congreg. testibus Garc. *d. cap. 3. num. 73. Armendar. d. l. 1. de filiis presbyt. num. 34. Campan. loco proximè citato.*

Filius illegitimus per *cap. 15. sess. 25. de reform.* excluditur ne possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis, quam in alia Ecclesia obtinebat: S. Congr. Conc. testibus Nicol. Garc. *d. cap. 3. n. 66.* Armendar. *d. l. 1. de filiis presbyt. num. 27.*

Filius, & pater possunt infimul processionaliter incedere, unus tanquam beneficiatus, & alter tanquam Capellanus diuersarum Ecclesiarum. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. cap. 3. num. 56. in 3. declar.* Armendar. *d. l. 1. de filiis presbyt. num. 30.* quos refero *de offic. & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 65. num. 22.*

Filius eius qui tantum per procuratorem cepit beneficii possessionem, non potest habere aliud in eadem Ecclesia, secus si illius parer nunquam per se, vel procuratorem beneficii possessionem obtinuisset, aut super eo litteras Apostolicas non expediuisset; si eius collatio ad Sedem Apostolicam spectabat. Sac. Congreg. Concil. testibus Garc. *d. part. 7. cap. 3. num. 56. declar. 44.* Iul. Lauer. *uariar. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 16. num. 51.* Armendar. *d. l. 1. de filiis presbyt. n. 21.* Campan. *in diuers. iuris canon. rubr. 11. cap. 13. n. 67. vers. sed his.*

Filius illegitimus non prohibetur obtinere pensionem super beneficio, quam pater à se obtentam legitima facultate suffultus transtulit postea in eundem filium. S. Congr. Concil. teste Aldan. *in compend. Canon. resol. lib. 2. tit. 5. num. 11.*

Filij illegitimi Clericorum non prohibentur decreto Concil. *sess. 25. cap. 15. de reform.* cum patribus habitare, nec de iure adest talis prohibitio, quamuis aliqui Episcopi, seu Ordinarij id prohibeant sine causa. S. Congreg. Concil. teste Garc. *d. part. 7. cap. 7. n. 75.* Armendar. *d. l. 1. de filiis presbyt. num. 35.* Sigismund. à Bononia *de elect. dub. 75. n. 7. vers. Septimo,* Iul. Lauer. *uariar. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 16. n. 55.* quos refero *d. alleg. 65. n. 14.*

Filius Clerici ex decreto Conc. *sess. 25. cap. 15. de reform.* non prohibetur quominus tanquam Capellanus amouibilis deseruire possit, atque obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater nunquam fuit inticulatus ad aliquod beneficium ecclesiasticum, licet pro Capellano amouibili inseruierit dictæ Ecclesiæ. Garc. *d. part. 7. cap. 3. num. 72.* Armendar. *d. l. 1. de filiis presbyt. num. 32.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 397. à num. 24.* quos cum aliis refero *d. alleg. 65. num. 5.*

Filius illegitimus, cuius pater fuit Rector Ecclesiæ matricis, potest Ecclesiam

Ecclesiam filialem obtinere dependentem, seu aliàs illi vnitam, in qua eadem matrix habet etiam quædam iura parochialia, modò vnio facta sit accessoriè, & per viam subiectionis Ecclesiæ matri, & pater in ea non ministraverit; vnitam verò æquè principaliter, itaut intitulus in vna, censeatur in vtraque intitulus, aut si in vtraque pater ministravit, obtinere non potest, sicut etiam si obtinens Ecclesiam vnitam, teneretur ministrare in principali. Sac. Congreg. Concil. testibus Garc. d. part. 7. cap. 3. num. 62. Campan. d. cap. 13. num. 67. vers. cum verò, Armendar. d. l. 1. de filiis Presbyt. num. 24.

Filius ex legitimo matrimonio natus eget dispensatione, aliàs ex gratia concedenda, vt possit immediatè obtinere beneficium de iurepatronatus, quod obtinuit pater, ad quod beneficium in fundatione sunt vocati proximiores de genere. S. Congr. Conc. sub die 23. Augusti 1631.

Filius legitimus clerici ante clericatum susceptus gaudet priuilegio fori durante vita eius patris. S. Congreg. Immanitatis in Callien. 18. Martij 1631.

SS. Firmus, & Rusticus.

SS. FIRMUS, & Rustici lectiones pro Ecclesia Bergomen. approbantur à S. Congr. Rit. in Bergomen. 17. Septembris 1611.

S. Flavia.

S. FLAVIÆ corpus Messanæ inuentum pro tali habendum esse declaratur à Sac. Congreg. Rit. in Messanen. 15. & 19. Ianuarij 1611. Et eius Officium conceditur 26. Februarij 1611.

Fiscalis.

FISCALI potest assignari pars aliqua poenarum criminalium, at Episcopus & Notarij nullo modo ex illis participare debent. S. Congreg. Episcop. & Regul. in vna ciuitatis Castellæ, 4. Septembris 1595.

Fiscalem suum, qui interuenire solet in criminibus Canoniceorum reorum, vel alium quem magis voluerit, potest assumere Episcopus in visitatione personarum cathedralis Ecclesiæ, non tenetur tamen ad sumendum Capellanium de choro. S. Congr. Conc. teste Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18 l. 7. de Episcopis, num. 91. in fine, & num. 92. quem refero ego ipse de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 73. num. 8.

Fiscalis, quem Episcopus habet in ciuitate, seu in aliquo castro, in quo temporalem, spiritualeque iurisdictionem exercet, tanquam ipsius Episcopi familiaris gaudet priuilegio fori, & ad personalia ciuitatis munia minimè tenetur. S. Congr. Episcop. & Regul. in Vasion. 11. Decembris 1615.

Forma.

FORMAM laicorum statuto præscriptam nequaquam oportet seruare in renunciationibus, quæ à mulieribus professionem emissuris habitu Regulari suscepto intra probationis annum factæ fuerint, nec huiusmodi statuti omisso tales renunciationes inuadat, aut nullas, & irritas reddit, utpote ab iis personis, scilicet nouitiis factas, quæ secundum præsentem statum tanquam ecclesiasticæ censentur, ac proinde legibus laicalibus solemnitatem inducentibus subiacerè non debent. Sac. Congregat. Concil. de anno 1606.

Forum.

FORI priuilegio non gaudet ille, cui reseruata fuit pensio ut clerico si non incedat in habitu, & tonsura. Sac. Congregatio Concil. sub die 19. Iunij 1586. teste Garc. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 70.

Fori priuilegio gaudet Subdiaconus, qui characterem, & habitum clericalem assumpsit post delictum processum, & fideiussionem de se representando coram iudice laico; & à iurisdictione iudicis laici est liberatus quoad personam; quòd si fraus subit (quam iudex ecclesiasticus inspicere debet) potest iudex laicus processui finem imponere contra illum quoad bona procedendo. Sac. Congreg.

Congreg. Concil. in Papien. 23. *May* 1626. & Sac. Congregat. controuersis iurisdictionalibus præposita in ciuitate Castellana, 18. *February* 1631.

Fori priuilegio gaudent Clerici in sacris constituti, Beneficiati, Pensionarij, Protoſnotarij, & alia similia officia habentes, illi qui per modicum tempus habitum dimiserunt, etiamsi tempore capturæ fuerint reperti in habitu seculari, & illi clerici in minoribus constituti non habentes qualitates Concilij. 6. *sess.* 23. *de reform.* quando iudex ecclesiasticus præuenit. Sac. Congr. Concil. in Leodien. 9. *Novembris* 1630.

Fori priuilegio gaudet promotus ad Ordines cum collatione vnus beneficij redditus duorum scutorum annuorum, qui incedens in habitu laicali cum armis dum caperetur à birruariis vnum ex illis occidit, & ad carceres laicales adductus fuit. Sac. Congr. Concil. in Ianuen. 18. *Mart.* 1628.

Fori priuilegio gaudet clericus in minoribus constitutus Ecclesiæ deferuiens, non tamen ex mandato Episcopi, habitum & Tonsuram deferens. S. Congr. Conc. in Valentina, 29. *Iunij* 1628.

Fori priuilegio gaudet Clericus incedens in habitu, & Tonsura descriptus in Catalogo clericorum, qui in Synodo diocesana obedientiam præstitit Ordinario, & per paucas vices in choro, & in processionibus interfuit, attentis circumstantiis, quamuis alicui Ecclesiæ de mandato Episcopi non inseruiat, vel beneficium ecclesiasticum non habeat. Sac. Congr. Concil. in Nullius, 28. *Martij* 1628.

Fori priuilegio gaudet filius legitimus clerici ante clericatum susceptus durante vita eius patris. S. Congr. Immunitatis in Callien. 18. *Martij* 1631.

Fori priuilegio gaudet Clericus, qui ante carcerationem reassumpsit habitum. S. Congr. Immunitatis in Rossanen. eadem die.

Fori priuilegio gaudet de præſenti laicus pro tempore quo fuit clericus. S. Congr. Immunitatis in Nullius Garopoli, 9. *Septembris* 1631.

Fori priuilegio gaudet Subdiaconus, qui in vim Apostolicæ dispensationis cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones ecclesiasticas obtinet. S. Congr. Conc. sub die 24. *Martij*, & 17. *Septembris* 1618.

Fori priuilegio non gaudent in ciuilibus clerici coniugati tam constitutione Bonifacij VIII. quàm decreto Conc. Trid. nisi vbi de crimine etiam ciuilitè ageretur. S. Congr. Conc. sub die 13. *Febr.* 1610.

& S. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 10. February 1618.* Sed eos gaudere fori priuilegio in ciuilibus, præsertim in Regno Neapolitano, in quo adest consuetudo, censuit Sac. Congreg. *Immunitatis, 27. February 1630.*

Fori priuilegio non gaudent illi, qui in accendendis lampadibus, & aperiendis portis Ecclesiæ deseruiunt. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 28. Iannarij 1603.*

Fori priuilegio gaudent Protonotarij honorarij, etiam si Ecclesiæ non inseruiant. S. Congr. Conc. *sub die 9. Iulij 1626.* nec seruitio alicuius Ecclesiæ adscripti sint, dummodo in habitu clericali incedant. Ead. S. Congr. *in Toletana, 27. Martij 1632.*

Fori priuilegio priuari non potest clericus in minoribus Ordinibus constitutus recusans frequentare scholas, & Ecclesiam, si ramen esset probabilis spes profectus. S. Congr. Conc. *in Materanen. 2. Augusti 1631.*

Fori priuilegio an & quando gaudeat oblatus, vide in verbo *Oblatus.*

S. Francisca.

S FRANCISCAM Romanam canonizauit, & eius festum die 9. Martij celebrari iussit Paulus V. *constit. 45. incip. Celestus, 4. Kal. Iunij 1608.*

S. Francisca Romanæ lectiones recitandæ in eius Officio approbantur pro Monachis Oliuetanis, & Monialibus turre Speculorum. S. Congr. Rit. Urbis S. Francisca, *24. Aprilis 1610.*

Eius Officium in Breuiario Monastico S. Benedicti, & Calendario eiusdem sub duplici ritu & Missa cum propriis lectionibus iam approbatis celebrandum conceditur ab eadem S. Congr. *in Oliuetan. 24. Iannarij 1615.*

Demum quodd dictum eius Officium possit sub ritu semiduplici in Vrbe ad libitum recitari, nouissimè concessit eadem S. Congreg. Rit. *in Urbis, 13. Martij 1632.*

S. Franciscus.

S FRANCISCVM Assisiaten. canonizauit, & eius festum die 4. Octobris agi iussit Gregorius I X. *constit. 2. incip. Mira, 14. Kal. Augusti*

Augusti 1228. Et de præcepto obseruandum statuit Sixtus IV. *const.* 3. *incip. Praclara*, 5. *Non. Octobris 1472.*

S. Francisci Officiū vt possit à Conuentualibus singulis mensibus prima die non impedita festo nouem lectionum celebrari, conceditur à S. Congreg. *Rit. sub die 18. & 20. Februar. 1617.*

S. Franciscum de Paula canonizauit, & eius festum die 2. Aprilis celebrari iussit Leo X. *constit.* 38. *incip. Excelsus*, 1. *Maij 1519.* Et duplici Officio venerari mandauit Sixtus V. *constit.* 8. *incip. In cælis throno*, de anno 1585.

B. Francisci Borgiæ Officiū, & Missa conceditur omnibus in familiæ Borgiæ ditionibus commorantibus, & Sacerdotibus quoad Missam ad Ecclesias Societatis IESV confluentibus. Urban. VIII. *constit.* 46. *incip. Aliàs à nobis*, 2. *Septembr. 1625.*

Frater.

FRATRES duo germani Cardinales esse non possunt. Iulius III. *constit.* 22. *incip. Sanctissimus*, 26. *Ianuar. 1554.* & Sixtus V. *constit.* 50. *incip. Postquam*, 3. *Non. Decembr. 1586.*

Frater in ingressu sororis ad monasterium se obligans ad alimenta, & ad alia scuta centum, quotiescunque soror non emittat professionem, si soror non vult emittere professionem, Frater non tenetur ad centum promissa. S. Congreg. Concil. *sub die 12. Augusti 1617.*

Fratres Religiosi in communi I.

FRATrum & Religiosorum ille numerus in singulis locis est instituendus, qui ibidem sustentari valeant. Paulus V. *constit.* 9. *incip. Sanctissimus*, 4. *Decembr. 1605.* Sac. Congreg. Concil. *in decretis de celebrat. Missar. §. 7. sub dat. 21. Iun. 1625.* post meum tract. *de officio*, & *potest. Episcopi*, pag. 9. secundum Lugdunen. impress.

Fratrum & Religiosorum quorumcunque monasteria ingredi mulieribus prohibuit Pius V. *constit.* 20. *incip. Regularium*, 24. *Octobris 1566.*

Fratres & Religiosi cuiuscunque Ordinis secularium confessiones audire prohibentur, nisi fuerint à locorum Ordinariis præuio exa-

mine approbati. Pius V. *constit.* 133. *incip.* *Romani*, 8. *Id. Augusti* 1571.

Fratres, & Religiosi in partibus Indiarum ob defectum Presbyterorum officio Parochorum fungi possunt. Pius V. *constit.* 34. *incip.* *Exponi*, 24. *Martij* 1567.

Fratres & Religiosi cuiuscunque Ordinis, si ab eorum Superioribus non puniuntur, ab Ordinariis locorum, in quorum locis deliquerunt, puniri possunt. Clemens VIII. *const.* 39. *incip.* *Suscepti*, 7. *Kal. Martij* 1596.

Fratres & Religiosi cuiuscunque Ordinis in iis, quæ spectant ad Officium S. Inquisitionis, ab eorum Superioribus puniri non possunt, sed Inquisitoribus hæreticæ pravitatis sunt denunciandi. Paulus V. *constitut.* 26. *incip.* *Romanus Pontifex*, *Kalend. Septembris* 1606.

Fratres Regulares antiquiores in loco aliis Fratribus eiusdem loci præcedere debent iuxta formam Bullæ Gregorij XIII. S. Congr. *Rit. in Vgentin.* 23. *Majj* 1603.

Fratres Regulares cogi possunt ut accedant ad publicas consuetas processiones, nec cum Clero mixtim incedere debent. S. Congr. *Rit. in Legionen.* 24. *Septembr.* 1605.

Fratribus non licet feria quinta in Cœna Domini, neque in festo Corporis Christi facere processionem cum sanctissimo Sacramento post Vesperas extra eorum parochiam. S. Congr. *Rit. in Arctina*, 11. *Decembr.* 1613.

Fratres Regulares cum alicui funeri conuocari contigerit, ad parochialem Ecclesiam accedere, & exinde cum Parocho ad domum ex qua cadauer extrahendum est, se conferre debent: casu autem quo dictum cadauer in aliqua Ecclesia deponi contingat, ad eandem Ecclesiam, ubi depositum erit, conuenire debent. S. Congr. *Episcop. & Regul. in Senogalicen.* 26. *Augusti* 1616.

Fratres ne à die Palmarum vsque ad octauam Paschatis Resurrectionis ministrent sacramentum Pœnitentiæ, & Communionis, minime prohibere potest Episcopus, præterquam in die Paschatis quoad Communionem tantum. S. Congr. Conc. *sub die 2. Septembris* 1617.

Vide in verbo *Regulares, & Religiosi*.

Fratres, & sorores tertiorum Ordinum in communi
non viuentes II.

FRATRUM, & sororum tertij Ordinis S. Francisci, seu Tertiario-
rum in propriis domibus viuentiũ regulam, quæ ad peccatum
non obligat, sed ad pœnam, approbavit Nicolaus I V. *const. 2. incip.*
Supra, 16. Kal. Septembr. 1289.

Fratrũ, & sororum tertij Ordinis S. Dominici, seu Tertiario-
rum regulam, quæ non obligat ad culpam, sed ad pœnam tan-
tũ, approbavit Innocentius VII. *constit. 1. incip. Sedis, de anno*
1405.

Fratrũ, & sororum tertij Ordinis seruorum B. Mariæ regulam ap-
probauit Martinus V. *constit. 1. in appendice incip. Sedis, 17. Kalend.*
Aprilis 1423.

Fratres, & sorores tertij Ordinis S. Francisci de Paula habent regu-
lam propriam, & multis gaudent priuilegiis. Iulius II *const. 10. incip.*
Dudum, 5. Kalend. Augusti 1556.

Vide plura alia de his Fratribus Tertiariis infra in verbo Ter-
tarij, & de Fratribus tertij Ordinis S. Francisci de Pœnitentiã in
communi viuentes, dicemus infra, ubi de Fratribus S. Fran-
cisci.

Fratres S. Antonij Viennen. III.

FRATRES S. Antonij Viennen. initium habuerunt à nobilissimis
viris Gastone & Girino, siue Gironde eiusdem Gastonis filio ex
Viennensi, seu Delphinatu prouincia oriundis, sedente Urba-
no II. circa annum 1095. qui sub habitu seculari, & sine eccle-
siastico titulo permanserunt sub Magistrorum, seu dominorum re-
gimine annos ferme ducentos, donec Bonifacius VI P. Pontifi-
cis sui anno 3. eisdem hospitalaribus exinctis, Magistrorum,
seu dominorum nominibus Abbatem generalem prefecit, eosque
omniam Abbatem, quàm alios in Religiosos sub nomine S. Antonij,
& sub regulâ S. Augustini instituit, vt in eius *constit. incip. Sanè in-
ter dilectos, 17. Kalend. Iun. anno eius 3.* in qua etiam illis strictè
precepit signum Tau, siue potentiam iuxta morem solitum ipso-
rum hospitalarium, quoniam illorum eorum *constit. 1. incip. Tau*
Fratrũ huiusmodi reformationem in multis edixit Gregorius X V.
Alloguor

constit. sua sub dat. Roma apud S. Mariam Maiorem, 15. Kalend. Augusti 1622. confirmata à S. D. N. Urbano VIII. Id. Iunij 1624. per quam extinguuntur omnes beneficiorum tituli, superiores triennarij instituuntur, omnium Regularium, Mendicantium, & non Mendicantium priuilegiarum communicatio conceditur, præfectaque rerum communitas præcipitur.

Fratres S. Spiritus in Saxia IV.

FRATRUM S. Spiritus in Saxia, Ordo sic dictus quòd sanctum Spiritum habeat pro tutelari in Saxia, quòd Romæ ex loco ubi situm est monasterium, & hospitale huius Congregationis caput Saxones Germaniæ populi olim habitauerunt, institutus ab Innocentio III. anno Domini 1198. Ad Religionem alios suscipere valent, idem Innocent. III. *const. 7. incip. Inter opera, 13. Kal. Iul. 1604.* Exempti sunt à iurisdictione omnium Ordinariarum, & gaudent omnibus priuilegijs Monachorum Cassinensium. Sixtus IV. *constit. 22. incip. Religionis Idib. Februar. 1483.* Subsunt iurisdictioni Præceptoris Hospitalis S. Spiritus, quem Summus Pont. designat, & illis tantum loca hospitalis S. Spiritus intitulata, consecrari possunt. Sixtus IV. *constit. 12. incip. Etsi vniuersis, 10. Kal. Februar. 1476.*

Fratres S. Ioannis Hierosolymitani V.

FRATRES sancti Ioannis Hierosolymitani, siue eorum Vicarij in Parochialibus Religioni prædictæ vnitis, & ab ea dependentibus non tenentur, neque compelli possunt ad contributionem seminarij, neque ad solutionem cathedratici, synodatici, siue charitatiui subsidij. S. Congr. Conc. *in Augustana, 14. Decembr. 1630.*

Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, siue Rectores, aut Parochi in Ecclesijs S. Ioannis Hierosolymitani curam animarum secularium exercentes, subsunt in omnibus visitationi, correctioni, & iurisdictioni Episcopi in iis, quæ concernunt curam, & Sacramentorum administrationem, qui potest ratione visitationis procuratores exigere, nisi in contrarium adsit consuetudo. S. Congr. Canc. *in Augustana, 26. Iul. 1627.*

Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, siue Sacerdotes huius Religionis Ecclesijs inseruiantes nullis immunitatibus se tueri possunt quominus vocari debeant ad processiones, ac nisi accedant, compelli

compelli valeant. S. Congr. Concil. testibus Armendar. in addit. ad
recop. legum Nauarra. lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 31. de processonib. num. 5. Sal-
gado de prosect. Regia tom. 1. part. 2. cap. 9. num. 103. metipso de officio. &
potest. Episcopi. part. 3. alleg. 78. num. 11.

Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, omnesque & singulæ personæ in
beneficiis huiusmodi Religionis quomodolibet existentes à semi-
narij clericorum contributione in qualibet ciuitate iuxta sacri
Conc. decretum erecti, seu erigendi eximuntur per constit. Gre-
gorij XIII. incip. *Quo magis* sub die 23. Martij 1580. relatam inter
priuilegia Religionis. pag. 57.

Fratres Capellani S. Ioannis Hierosolymitani possunt à quocunque
Catholico Antistite sub Romanæ Sedis obedientia constituto sa-
cros Ordines etiam extra tempora à iure statuta tribus diebus fe-
stiujs suscipere, & in quibusuis tam secularium, quàm Regularium
Ecclesijs absque alicuius licentia etiam Altari portatili celebrare.
Pius V. constit. sua incip. *Circumspecta*, 24. Martij 1561. cuius memini
de officio, & potest. Episcopi. part. 2. alleg. 4. num. 65.

Frater Capellanus Religionis Hierosolymitanæ, qui administrauit
in redditus Parochialis secularis citatus ab Episcopo in uisitatione
ad reddendam rationem, & non comparens, potest ab eodem Epi-
scopo excommunicari. S. Congr. Concil. in *Vultuarien*. 7. Sept. 1630.

Fratres Predicadores VI.

FRATRVM Prædicatorum Ordo institutus fuit à S. Dominico Hi-
spano Canonico Regulari S. Augustini, & sub eius regula anno
1205. approbatus solemniter ab Honorio III. in eius constit. 2. in-
cip. *Religiosam*, 12. Kal. Ianuarij 1216.

Habent priuilegium exemptionis à decimarum solutione, &
sunt exempti à iurisdictione Ordinariorum. Gregorius XI. constit. 7.
incip. *Virtute* 2. Non. Martij 1374.

Priuilegia eorum Prælatos omnes interpretari prohibuit. Cle-
mens IV. constit. 12. incip. *Ordinis*, Non. Julij 1268.

Ad Dignitates ex Ordine assumpti, omnia, quæ ab Ordine ha-
bent, Conuentui resignare tenentur. Clemens IV. constit. 11 incip.
Providentia, 5. Idib. Iunij 1268.

A correctionibus, siue punitionibus suorum Prælatorum ap-
pellare non possunt. Bonifacius VIII. constit. 4. incip. *Ad augmen-*
tum, 6. Id. Maij 1296.

Præcedunt aliis Religiosis cuiuscunque Ordinis Mendicantium Pius V. *const. 71. incip. Divina*, 27. Augusti 1566.

Sunt verè, & propriè Mendicantes. Pius V. *constit. 44. incip. Romanus*, 1. Octobris 1563.

In temporalibus succedunt ac si essent in seculo. Clemens I V. *constit. 1. incip. Obventu*, 2. Id. Februarij 1264.

Eorum Nouitij in articulo mortis in manibus Prælatorum ante tempus regulam profiteri possunt. Pius V. *constit. 109. incip. Summi*, 23. Augusti 1570.

Extrahentes, seu permittentes vt extrahantur libri etiam manuscripti ab eorum bibliothecis excommunicationem, & priuationem vocis actiua & passiva eo ipso incurrunt. Urbanus V I I. *constit. 54. incip. Cum scitis*, 23. Mart. 1626.

Possunt processionem sanctissimi Sacramenti in Dominica infra octauam Corporis Christi facere per vicos, plateas, & loca, quæ tamen semel electa mutare non possunt iuxta lictelas Clementis V I I I. S. Congr. Rit. in *Pisanen.* 14. Nouembris 1615. & in *Materanen.* 10. Iulij 1629. vbi fuit decisum non licere Fratribus Dominicanis ciuitatis Metaræ in processione sanctissimi Sacramenti, quam faciunt in Dominica infra octauam Corporis Christi mutare, aut variare vias; & loca semel ab eis electa sed incedere debere per easdemmet vias, per quas processionaliter prima vice inceserunt quando dictam processionem facere coeperunt: refero ego ipse *de officio, & potest. Parochi*, cap. 12. num. 14. Parochus tamen non potest nec debet impediri ab his Fratribus Dominicanis in sua solita processione in Dominica infra octauam Corporis Christi, quia Breue Clementis V I I I. non afficit Parochos. Sacra Congregatio Rituum in *Materanen.* 23. Maij 1632.

Fratres S. Francisci Claustrales, Observantes, & Capuccini. V I I.

FRATrum S. Francisci Assisiani Ordo ab eodem institutus anno 1208. ætatis suæ 27. & conuersationis 2. Innocentio I I I. Pontifice, Imperatoribus Occidentis Othone I V. Orientis Roberto. Diuisa est tota Congregatio Franciscana in quatuor alias Congregationes, Conuentualium scilicet; Observantium, Tertijs de Penitentia, & Capiscinorum. Vltimaque hæbet suum generalem distinctum ab alia independentem, præterquam quod

multi

multi ex Tertiariis per Hispaniam, & Italiam, viuunt adhuc sub Generali Obseruantiâ.

Conuentuales sic dicti à magnificis, & sumptuosis Conuentibus, & amplis ædificiis, ac claustris erectis, vnde quandoque Claustrales appellabantur, Ordinis statum, & modum primitiuum Religionis in summa paupertate prætereuntes magnas possessiones, & redditus acquirere cœperunt, sed vt ea bona in communi possiderent, impetrarunt indultû ab Innocentio I V. anno 1244. trigesimum quintum post institutum Ordinem, & profiteri exinde cœperunt regulam cum limitatione privilegiorum inuentam, & approbatam, vt dicit Rodolph. *lib. 2. historia Seraphica, fol. 157. col. 2.* Et sic in temporalibus iam succedunt ac si essent in seculo. Clemens I V. *constit. 1. incip. Obsequiu, 2. id. Februarij 1265.* Sed ipsos vt singulos nihil proprii habere posse decreuit Pius V. *constit. 61. incip. Ad extirpandos, idib. Iunij 1566.* Semel in mense prima die non impedita alio festo nouem lectionum Officium de ipso sancto Francisco, prout recitatur in die festo eiusdem, recitare possunt. Paulus V. *tom. 4. Bullarij, constit. 4. incip. Domini nostri, 20. Martij 1617.* Eis, eorumque Superioribus ambitum interdixit idem Paulus V. *d. tom. 4. constit. 18. incip. Admonemur, 4. Septembris 1619.* Constitutiones eorum urbanas à Capitulo generali anno 1625. pro feliciiori ipsius Ordinis progressu editas confirmauit Urbanus VIII. *constit. 87. incip. Militanti, sub die 15. Maij 1628.* Generalis eorum Magister ad sexennium eligitur. Ministri Conuentuum, siue Guardiani eliguntur à Capitulo Prouinciali per annum, qui tamen sunt de mensa Magistri generalis triennio durant, ab ipsoque Magistro generali eliguntur. Sunt prouinciæ illorum 31. in quibus vicariæ septem, custodiæ 108. Habent Romæ monasteria duo, vñum ad Sanctos III Apostolos Philippum, & Iacobum, aliud ad S. Saluatorem ad Vndas.

Ex his prodierunt Fratres dicti Minores Conuentualium reformati, quos approbavit, eosque frui priuilegiis, & gratiis Fratrum Minorum Conuentualium voluit, ac alios Fratres Minores cuiuscunque Ordinis S. Francisci recipere prohibuit Sixtus V. *constit. 68. incip. Apostolici, idib. Octobris 1587.* Capuccium, siue habitum similem Capuccinis deferre, ac Capuccinos recipere vetuit Gregorius XI V. *const. 11. incip. Beati, 6. Iulij 1591.* Illis vniuit loca & bona Fratrum Minorum Discalceatorum in Italiam, & ad eos transire i. dulcit

indulfit Sixtus V. *const. 99. incip. Cum sciuti*, 20. Octobris 1589. Habent Conuentus, aliquot qui plurimum valent per Italiam, sed nonnulli sunt extincti.

Obseruantes qui ceperunt industria & zelo cuiusdam Fr. Pauli de Frincis laici, à Conuentualibus seiunxit, & eorum Ministrum generalem ad sex annos eligi posse statuit Leo X. *constit. 23. incip. Item 4. Kal. Iunij* 1517. Et illos in processionibus, & aliis actibus publicis Fratribus Conuentualibus præcedere noluit, *constit. 26. incip. Licet 6. Decembris* 1517. Eis vniti fuerunt Fratres Amedæi, & Clarenii à Pio V. *constit. 53. incip. Beatus*, 10. Kalend. Februarij 1568. Recitare possunt feria quinta Officium sanctissimi Corporis Christi, non tamen in illis de Aduentu, & Quadragesima, aut Officio duplici impeditis, idem Pius V. *constit. 52. incip. Exponi*, 8. Ianuarij 1568. Illis eorumque Superioribus ambitum interdixit Paulus V. *tom. 4. Bullarij constit. 16. incip. Admonemur*, 18. Aprilis 1619. Quascunque præcedentias, seu paternitates illis concessas præter constitutiones Ordinis auctoritate Apost. confirmatas reuocauit Gregorius XV. *constit. 41. incip. Pastoralis*, 3. Februarij 1623. Minister generalis, qui sexennio durat, sicut in præteritum vsus est, ita in præsentiarum vti potest titulo & sigillo cum inscriptione Ministri Generalis tutoris Ordinis Fratrum Minorum, vt contra Conuentuales huiusmodi titulum reformari contendentes censuit S. Rit. Congregat. *sub die 22. Martij* 1631. Ex his sunt quidam reformati Obseruantes, quos nunc Recolletos, Discalceatos, seu aliàs Reformatos appellamus, quod in puritate sua paupertatem & regulam B. Francisci nitantur obseruare, pro quorum feliciore gubernio in Italia nonnullas ordinationes præfinituit Gregorius XV. *constit. 8. incip. One-rosa*, 1. Septembris 1621. Confirmauit, & innouauit constitutiones Gregorij XIII. Clementis VIII. & Pauli V. super bono regimine Fratrum Reformatorum strictioris Obseruantie Urbanus VIII. *constit. 13. incip. Romanus*, 7. Martij 1624. Habent omnes sub se prouincias 93. Custodias quinque, Vicarias 24. Conuentus 2300. Religiosos centum sexaginta tria millia nongentos. Sunt Romæ ad S. Mariam in Ara Cœli ad S. Bartholomæum ibi Italia, ad S. Perrum Montorium, ad S. Franciscum Transiberim, & ad S. Iudorum.

Tertiarij, de Pœnitentia nuncupati, ita dicuntur, quia postquam S. Franciscus primum Ordinem anno 1208. & secundum S. Clara, siue Damiatarum anno 1212. instituerat, tandem anno 1221. in oppido Canarij, quod ab Assisio quatuor milliaribus distat, idem glorio

gloriosus Sanctus amore Iesu Christi maximè flagrans, & omnium salutem ardenti desiderio anhelans, alium Ordinem instituit, qui antecedentium respectu dicitur tertius, eumque de poenitentia nominauit, fortassis, ut placet D. Bonauenturæ, quia sicut poenitentia est via communis ad cælum, sic Ordo iste omnes cuiuscunque status & sexus Clericos & laicos, Virgines, viduas, & coniugatas, amplectitur, neminem excludit, omnesque hunc Ordinem ingredi, illumque profiteri possunt. Quem quidem Ordinem ne dum coniugatis vtriusque sexus, verum etiam Fratribus & Monialibus in communi viuentibus, ac tria vota substantialia solemniter emittentibus florere iam diu cœpisse, refert Clem. VII. *sua constit. incip. Ad vberes, Id. Mart. 1526.* & ut habetur *in chronicis, p. 3. lib. 1. c. 38.* videtur quod de anno 1421. Fulginæ sub auspiciis B. Angelinæ de Theramo ciuitatæ Aprutij Comitissæ inceperit tertius Ordo de Poenitentia facere vota solemnia in communitate, immò horum Fratrum in communi viuentium sub tribus votis essentialibus. Leo X. *constit. 42. incip. Inter cetera. 25. Ianuar. 1521.* In processionibus aut debent incedere sub Cruce Obseruantium, aut si velint propriam Crucem habere, debent seruare constitutionem Gregorij XIII. S. Congreg. Rit. *in Neapolitana, 23. Martij 1602.* Illis multa priuilegia, indulta, & gratias concesserunt & confirmarunt SS. Pontifices, quæ in vnum collegit R. P. Anton. de Sillis Bergomen. Ordinatus habitus Tertij Ordinis cõfici debere ex quatuor partibus lanæ naturaliter nigræ, & ex vna lanæ albæ. Clem. VII. *in const. sua incip. Ut ea. sub dat. 27. April. 1600.* & habitum distinctum à colore habitus Fratrum Minorum S. Francisci de Paula gestare tenentur. Paul. V. *constit. 66. incip. Inter graues, 14. Augusti 1610.* Habet generale ad triennium, quem licet Pius V. *constit. sua incip. Ea est, 5. Non. Iulij 1568.* extinxerit, volueritque ut vnuerſi & singuli Fratres & Sorores Tertij Ordinis prædicti vbilibet constituti Generalem, & Prouinciales Ministros Ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia tanquam Patres, & Superiores suos, eorumque monita, & mandata humiliter, & deuotè acceperint, & communem eis protectorem constituerit, tamen Sixtus V. *sua constit. incip. Romani Pontificis, 29. Martij 1586.* restituit Tertium Ordinem in pristinum ut possit, sicut prius, Generalem per triennium creare, immò & illum ad aliud triennium confirmare; non tamen Commissarij generalem; qui Generalis intra duos menses confirmationem à Generali de Obseruantia petere teneatur, litteris Pij V.

quoad Protectoris deputationem in suo robore permanentibus. Eidem Generali facultatem tribuit Gregorius XV. Confraternitates Cordigerorum erigendi, & institutas Archiconfraternitati Ecclesiæ S. Francisci Fratrum Minorum Assisien. aggregandi in domorum & locorum Regularium Tertij Ordinis Ecclesiis, ubi Minorum conuentualium, ac de Obseruantia domus, seu Conuentus non existant, *vt in eius constit. incip. Alias, sub die 27. Iun. 1622.* Habet per Italiam, Siciliam & Dalmatiam prouincias 18. Conuentus 150. qui subduntur suo Generali; computatis verò illis, qui in Italia & extra illam subduntur Generali de Obseruantia, numerantur Conuentus 327. & Religiosi tria millia nongenti, & nonaginta sunt Romæ in Ecclesia Sanctorum Cosmæ & Damiani in regione Montium.

Ex iis Tertiariis sunt alij reformati, qui cœperunt in Gallia anno Domini 1595. nam extincta ferè memoria Regularis Obseruantiz Tertij Ordinis ob hæreticorum prauitatem, & bella ciuilia illic grassantia, R.P. Vincentius Mussart. Parisiensis Prædicator Reginus, & vir admodum spectatæ probitatis, vnà cum B. Francisco Mussart. germano suo, ascitis etiam nonnullis aliis piis ac religiosis viris prædicto anno reformationi huiusmodi cum auctoritate Clementis VIII. ita sollicitè incubuere, vt vsque hodiernum diem quamplura cœnobيا antiqua restaurauerint, nouaque erexerint in diuersis Galliæ prouinciis, necnon in Lotaringia, & Burgundia, in quibus habent etiam sub regimine suo diuersa Monialium monasteria sub eodem instituto, & reformatione militantium. Gaudent multis priuilegiis sibi per diuersos Summos Pont. concessis, & præcipuè per Paulum V. *const. incip. que pro augenda, 14. Mart. 1613.* Vacant prædicationibus, conferentiis, & controuersis in hæreticos, confessionibus infirmorum, visitationibus & cæteris pietatis officiis; sunt Romæ ad S. Mariam miraculorum propè S. Mariam de Populo.

Capuccini sic dicti à capuccio oblongo, & acuminato, quod gerunt ad imitationem S. Francisci, cuius fuisse illum habitum contendunt, initium sumpserunt à quibusdam Fratribus Minoribus de Obseruantia anno 1525. quorum Congregationem approbavit Clemens VII. *constit. 21. incip. Religionis zelus, de anno 1528.* ubi concedit quòd possint barbam deferre, & habitum cum capuccio quadrato gestare teneantur. Et Gregorius XV. confirmat, & innouat constitutiones Gregorij XIII. & XIV. super prohibitione delationis habitus illorum, vel consimilis per alios Regulares, necnon

non commendat, & mandat Ordinariis locorum Regnorum Hispaniæ, Franciæ aliorumque Regnorum, & prouinciarum Italiæ, nec aliis quibuscumque Religiosis cuiuscunque Ordinis, Societatis & instituti, Regularibus sub quouis prætextu in posterum nomen, vel habitum ipsorum Fratrum Capuccinorum sibi vendicare, vel usurpare permittant, sed ipsas editas constitutiones per Ecclesiasticas censuras, & pœnas obsequari faciant, ut in eius const. 15. *incip. Ex iniuncto*, 9. Decembr. 1621. Sunt verè Minores S. Francisci Fratres, & trahunt originem verè ex linea non intermissa S. Francisci. Urbanus VIII *constit.* 68. *incip. Saluatoris*, 28. Iun. 1627. Illis prohibitum est transitus ad laxiorem Ordinem, seu Congregationem sine licentia Sedis Apostolicæ, ad Carthusienses verò nisi cum licentia Ministri generalis in scriptis ex quauis causa. Idem Urbanus VIII *constit.* 91. *incip. Iniuncti*, §. 2. *sub die* 9. Augusti 1628. Facultas eis conceditur propriam Crucem in publicis processionibus erigendi ad formam constituit. Gregorij XIII. quæ incipit, *Exposcit officij*, etiam vbique locorum. Paul. V. tom. 4. *Bullarij constit.* 9. *incip. Pastoralis*, 12. Octobris 1617. S. Congregationis Rit. in causa Capuccinorum, 21. Maij 1618. quæ sub die 10. Iulij 1621. declarauit erectione Crucis Capuccini fuisse concessam in iis tantum locis, in quibus iam sub propria Cruce, seu in proprio loco sub Cruce Clerici in processionibus ante huiusmodi concessionem concedebant, eundem locum tetinere debere. Vide suprà verbo *Capuccini*.

Fratres sanctissimæ Trinitatis redemptionis captiuorum V III.

F R A T R U M sanctissimæ Trinitatis Ordinem sub regula propria approbavit Innocentius III. *constit.* 9. *incip. Operante*, 14. Kalend. Iulij 1209. & confirmarunt plures Pontifices, ut testatur Gregorius XIII. *sua constituit. incip. Regimini militantis*, 19. Martij 1575.

Occupantur ex instituto suo in redimendis captiuis è seruitio infidelium, unde eleemosynas pro dicto opere quærere possunt, & non sunt quæstores, sed veri Religiosi. Clemens VII. *const.* 7. *incip. Gratum*, 15. Kal. Maij 1524.

Priuilegia, gratias, & indulta tam spiritualia, quàm temporalia concessa huic Ordini confirmauit Gregorius XV. *constit.* 22. *incip. Iniuncti*, 18. Aprilis 1622.

In nostro Portugalix Regno existentes gaudent omnibus gratiis, & privilegiis concessis Fratribus eiusdem Ordinis existentibus in prouincia Castellæ, Legionis, & Bethicæ. Paulus III. *constit.* 2. *incip. Inter curas, Id. Nouembris 1534.*

Est in hac Congregatione alia, quam appellant Discalceatorum, cuius institutor fuit R. P. Fr. Ioannes Baptista, qui primum dicti Ordinis institutum imitari cupiens à Clemente VIII. reformationem obtinuit, vt constat ex eius *constit. incip. Ad militantis Ecclesiæ, 20. Augusti 1599.*

Ex eorum Conuentibus erectis in Hispaniæ Regnis duas prouincias instituit sub gubernio vnius Vicarij generalis, qui Ministro Generalis totius Ordinis tantum subesset. Paulus V. *constit.* 59. *incip. In supremo militantis Ecclesiæ.*

Et hanc reformationem inter cæteras Religiones Mendicantes adscribi voluit idem Paulus V. *constit.* 60. *incip. Ecclesiæ Catholica, 15. Decembr. 1609.*

Et hos Religiosos reformatos tempore suæ professionis ultra tria vota substantialia quartum aliud emittere debere, non prætendendi scilicet, nec per se, nec per alios directè, vel indirectè prælaticiam vllam nec intra, nec extra Religionem, statuit idem Paulus V. *constit.* 61. aliàs 39. *incip. Que piè, 10. Februarij 1610.*

Possunt recitare Officium sanctissimæ Trinitatis, & sanctissimi Sacramenti eodem modo, & iisdem diebus, & temporibus, quibus Fratres eiusdem Ordinis non reformati ex priuilegio Clementis VIII. recitant, illisque in omnibus circa huiusmodi officia se conformare, vt censuit S. Congr. Rit. *in causa sanctissimæ Trinitatis redemptionis captiuorum, 14. Februar. 1615.* Et sic illis licet Officium recitare singulis hebdomadis duobus diebus, vno scilicet de sanctissima Trinitate, altero de sanctissimo Sacramento sub ritu semiduplici, dummodo hi duo dies non sint impediti festo nouem lectionum. Eadem S. Congreg. Rituum *in causa sanctissimæ Trinitatis redemptionis captiuorum, 29. Nouembris 1632.* Nulli Religiosi iam professi inter dictos reformatos, seu discalceatos ad vllum alium Ordinem sub apostasiæ & perpetuæ infamiæ nota se transferre possunt (excepto duntaxat Ordine Cathusianorum, petita tamen prius, & obtenta licentia suorum superiorum.) Urbanus VIII. quibusdam literis in forma Breuis *sub dat. 9. Augusti 1624.* declarans professiones talium se transferentium irritas,

tas, & inefficaces, ac nullius esse valoris, præcipientesque Superioribus aliorum Ordinum vt statim ac fuerint requisiti, tales translatos ad suam primam Religionem sub excommunicationis, ac priuationis suorum officiorum pœna remittere debeant.

Illis suum maiorem ac generalem Ministrum, cuius electio fieri debeat de sexennio in sexennium, concessit idem Vrbanus VIII. alia sua constit. *sub dat. Romæ 7. Kal. Octobris 1631.* præcipiens vt in singulis domibus singulis diebus ad minus per duas horas communis fieret ad Deum mentalis oratio.

Fratres B. Mariæ de Mercede redemptionis captiuorum IX.

FRATRVM B. Mariæ de Mercede Ordo anno 1218. Pontifice Honorio III. in ciuitate Barchinonen. à Iacobo Aragonum Rege, adiuantibus S. Raymundo de Penafort, & B. Petro Nolasco institutus, & à Gregorio IX. Honorij successore confirmatus die 18. Ianuarij 1230. & regulam sancti Augustini eos profiteri voluit idem Gregorius IX. *in sua constit. 9. incip. Deuotionis 16. Kal. Februarij 1235.*

Ad Ordines Mendicantium transire non possunt. Calixtus III. *constit. 3. incip. Super, pridie Kal. Nouembris 1457.*

Illis omnia legata, quæ incertis personis relinquuntur, pro redemptione captiuorum exhiberi iussit Nicolaus IV. *constit. 6. incip. Ex parte, Non. Augusti 1291.*

Ad suum Ordinem Fratres Minores de Obseruantia recipere prohibuit Clemens VII. *constit. 46. incip. Super 24. Decembris 1596.*

Capuccinos quoque recipere vetuit Paulus V. *constit. 50. incip. Nuper 7. Iulij 1608.*

Debent se in omnibus conformare cum Officio, & Breuiario Romano, possunt tamen in Dominica proximiori Kal. Augusti, qua celebretur festum B. Mariæ de Mercede, recitare Officium B. Mariæ iuxta formam eiusdem Breuiarij, prout recitatur in festo dedicationis B. Mariæ ad Niues. S. Congr. Rit. *in causa B. Mariæ de Mercede 4. Aprilis 1615.*

Priuilegia, & indulta huic Ordini concessa, dummodo sint in vfu, nec reuocata, vel sacris Canonibus Concilij Trident. decretis, aut constitutionibus Apost. non sint repugnantia, confirmauit Vrbanus VIII. *constit. 94. incip. Ex clementi 7. ad Octobris 1628.*

Occupantur in redemptione captiuorum, adduntque in pro-

fessione quartum votum, quod in Saracenorum potestate in pignus (si necesse fuerit ad redemptionem Christi fidelium) detenti manebunt, sunt concepta professionis verba, vt inuenies apud Bzouium *annaliū Ecclesiæ tom. 13. anno Christi 1223. num. 10.*

Est etiam in hoc Ordine congregato quædam discalceata, seu reformata, quæ initium habuit anno 1603. solitante R. P. Ioanne Baptista à sancto Sacramento eiusdem Ordinis Religioso, illam confirmauit Paulus V. *sua constit. incip. Inter omnes 10. Kal. Septembris 1606.*

Illos motu proprio, & ex certa scientia à calceatis totaliter separauit, & Vicarium generalem pro eis creauit Gregorius XV. *sua constit. incip. Apostolici muneris sollicitudo 26. Nouembris 1621. & hoc idem Gregorius confirmauit alia sua constit. sub dat. 20. Augusti 1622. subdens vt calceati transeuntes ad hos reformatos deberent admitti per vota secteta ad annum probationis, & ad nouam professionem.*

Non possunt Fratres reformati huiusmodi transire ad Fratres calceatos eiusdem Ordinis absque Romani Pont. expressa licentia. Urbanus VIII. *constit. 77. incip. Inimici 19. Ianuarij 1628.*

Vt Officiū, & Missam de communi Confessoris non Pont. recitare possent de S. Raymundo Nonnat eiusdem Ordinis dum vixit professore, & procuratore generali, ac S. R. E. Cardinale in die suæ festiuitatis, concessit Urbanus VIII. *constit. 52. incip. Saluatoris 5. Nouembris 1625.*

Fratres Seruorum B. Mariæ X.

FRATRES Seruorum B. Mariæ Ordo sic dictus quoddam Virginis peculiaribus obsequiis addictus sit, institutus est sub regula S. Augustini à septem nobilibus Florentinis, illum approbauit Benedictus XI. *constit. 1. incip. Dum leuamus 3. Id. Februarij 1303.*

Prior generalis eligi non potest qui non steterit in Ordine saltem per viginti annos, & Prioris conuentualis officium triennio expletur. Clemens VI. *constit. 2. incip. Reginini 10. Kalend. Aprilis 1346.*

Fratres à præstatione quorumcumque onerum, & ab Ordinariorum iurisdictione exemti, & sub Sedis Apostol. protectione suscepti Urbanus VI. *constit. 2. incip. Sacrosancta 7. Id. Aprilis 1379.*

Illis proprietatem vetuit, reformationem edixit, in communi viuere

Fratres Congregationis pauperum Iesuatorum. 383

viuere iussit, & aliis extra Ordinem confiteri prohibuit, & ne ultra biennium in eodem Conuentu morentur, statuit Pius V. *constit.* 103. *incip. Postquam* 3. *Kal. Iunij* 1570.

Eos scholas exercere prohibuit Clemens VIII. *constit.* 60. *incip. Nullus* §. 32. *sub die* 22. *Augusti* 1604.

Sub hoc Ordine est aliud, quem Reformatum appellant, siue Montis Senarij, de quo dixi in verbo *Eremita Montis Senarij*.

Fratres Congregationis pauperum Iesuatorum XI.

FRATRES Congregationis pauperum Iesuatorum institutos à S. Ioanne Colombino Senensi, approbavit Martinus V. *constit.* 11. *incip. Pia postulatio* 11. *Kal. Nouembris* 1428.

Et illos Iesuatos appellari iussit Alexander VI. *constit.* 9. *incip. Ad sacram* 11. *Kal. Septembris* 1499.

Regulam sancti Augustini proficuntur, & fruuntur omnibus priuilegiis, & gratiis concessis Fratribus Eremitis S. Augustini. Clemens VII. *constit.* 36. *incip. Sacra, pridie Kal. Februarij* 1532.

Sunt Mendicantes, eorumque priuilegiis omnibus fruuntur. Pius V. *constit.* 50. *incip. Romanus* 18. *Nouembris* 1567.

Et illos, qui ex antiquissimo eorum statuto factis initiari non consueverunt, ad sacros Ordines promoueri indulsit, & his sacris initiatis aquarum distillationem prohibuit, & idoneos ac habiles ad Horarum recitationem teneri statuit Paulus V. *constit.* 16. *incip. Religiosos* 18. *Februarij* 1606.

A locorum Ordinariis approbati possunt in parochialibus Ecclesiis domorum Regularium ipsius Congregationis dumtaxat Parochianorum confessiones audire, concessit Gregorius XV. *constit.* 35. *incip. Ex iniuncto* 30. *Augusti* 1622.

Eos abiecto caputio albi coloris, quod hactenus super humeros gestant, aliud coloris eorum habitus, eaque forma, qua ceteri Mendicantes vtuntur, deinceps gestare posse indulsit Vrbanus VIII. *constit.* 31. *incip. Onorosa* 19. *Nouembris* 1624.

Nouitiatum in domo SS. Ioannis, & Pauli de Vrbe sub gubernio Congregationis Regularium Theatinorum crexit, & confirmavit Gregorius XV. *constit.* 50. *incip. Inter multiplices* 22. *Aprilis* 1623.

Fratres S. Ambrosij ad nemus XII.

FRATRES S. Ambrosij ad nemus, sic dicti quodd primum eorum
 S domicilium sub inuocatione S. Ambrosij erecti sit Mediolani in
 2 loco extra muros, vbi tempore S. Ambrosij nemus erat, in quod
 ipse aliquando se recipere solebat vt negotia fugeret, & contem-
 plationi diuinæ vacaret, instituti fuerunt à tribus nobilibus Me-
 diolanensibus sub regula S. Augustini anno 1431. Pontifice Eu-
 genio IV. vt in eius *constit. 22. incip. Regimini 4. Non. Octobris 1441.*
 Illi postea cum Fratribus S. Barnabæ prouinciæ Marchiæ, & Ia-
 nuæ in vnam congregationem vniti fuerunt à Sixto V. quam
 vnionem approbavit, & confirmavit Paulus V. *constit. 15. incip.*
Pastoralis 21. Ianuarij 1606.

Fratres Minimi S. Francisci de Paula XIII.

FRATRES Minimi S. Francisci de Paula instituti fuerunt ab eo-
 dem S. Francisco anno 1473. Pontifice Sixto IV. Illorum regu-
 lam approbavit, & exemptionem à decimis, & quarta funerali
 concessit, Sacramenta ecclesiastica ministrare, eosque Minimos
 appellari posse statuit Iulius II. *constit. 10. incip. Dudum 5. Kal. Au-
 gusti 1506.*

Confessiones eos audire posse censuit, & sub Sedis Apostoli-
 cæ protectione suscepit Sixtus IV. *constit. 5. incip. Sedes Apost. 6. Kal.*
Iunij 1474.

Mendicantes esse declarauit Pius V. *constit. 49. incip. Apostolica*
Sedis benignitate 9. Nouembris 1567.

Capitulum generale quolibet sexennio celebrare posse consti-
 tuit Paulus V. *constit. 6. incip. Cum sicut 1. Octobris 1605.*

Pœnas indixit contra Superiores, qui fauores extra suum Or-
 dinem attendentes officia, dignitates, & gratias concedunt, &
 contra Fratres dictos fauores conquirentes, idem Paulus V. *rom. 4.*
Bullary constit. 19. incip. Admonemur 6. Septembris 1619.

Eorum priuilegia, immunitates, gratias, & indulgæ tam spiritua-
 lia, quàm temporalia, quatenus sint in vsu, nec reuocata; confirma-
 uit etiam per modum communicationis & extensionis Urbanus VIII. *constit. 19. incip. Iniuuncti 28. Iunij 1624.*

Fratres B. Ioannis Dei XIV.

FRATRES hospitalitatis, & infirmis ministrantes B. Ioannis Dei Lusitani ab eodem instituti fuerunt sub regula S. Augustini anno 1538. Pontifice Paulo III. quorum congregationem confirmavit Pius V. sub obedientia Episcoporum ubicunque gentium essent, *de anno 1572. constit. 13.*

Ut votum emitterent seruiendi infirmis in suis hospitalibus, instituit Clemens VIII. *de anno 1598. constit. 44.*

Ultimò ad professionem admissi fuerunt cum quarto voto seruiendi in hospitalibus familiæ suæ per Paulum V. *de anno 1611. constit. 65. & in alia sub dat. 13. Februarij 1617.* Et exempti ab Ordinariorum iurisdictione per eundem Paulum V. *constit. sua incip. Romanus, 16. Martij 1619.*

Non possunt per ciuitates, & oppida deferre pallium, sed in itinere duntaxat, cum pileo nigro, dummodo pallium huiusmodi sit coloris habitus cum bauaro nigri coloris, & latitudinis sex digitorum, eique sporta semper superferatur. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 15. Iulij 1616.*

Utorum institutor in posterum Beatus nuncupari posset, ac de eodem ab omnibus huius Congregationis Regularibus ubique existentibus quotannis in die eius obitus 8. Martij Officium, & Missa celebrari de communi Confessoris non Pont. ritu duplici maiori per annum iuxta rubricas Breuiarij & Missalis Romani, concessit Urbanus VIII. *constit. sua sub dat. apud S. Mariam Maiorem, 21. Septembris 1630.*

Fratres Mendicantes, vide in verbo Mendicantes.

Fructus.

FRUCTVS beneficiorum Regni Neapolis tempore obitus eorum, qui cum Camera super spolio transegerunt pendentes, vel non exacti, ad Cameram spectant. Sixtus V. *constit. 90. incip. Cum sicut, 1. Ianuarij 1589.*

Fructuum beneficiorum ultra medietatem facultates transferendi pensiones & vniones beneficiorum effectum non sortitæ, sunt

reuocare. Urbanus VIII. *constit.* 69. *in proem. incip. Sanctissimus*,
20. Iulij 1627.

Fructus beneficiorum non exacti non comprehenduntur in facultatibus testandi, quæ non derogant decreto Cameræ, regulis, & constitutionibus huiusmodi. Urbanus VIII. *constitut.* 80. §. 6. *incip.* —

Fructus non residentium amittuntur duntaxat pro rata illius temporis, quo quis habet sine licentia, nec potest componi restitutio debita fructuum malè perceptorum cum obtinentibus Bullam Cruciatæ, vel vigore aliorum priuilegiorum, & facultatum obtentorum per Concilium. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef.* p. 3. cap. 2. num. 26.

Fructus non residentium, de quibus in decreto Concil. *sess.* 23. cap. 1. *de reform.* debet Episcopus ordinarius applicare fabricæ Ecclesiæ parochialis, etiamsi non indigeat, nec pauperes intra limites repariantur, quæ potest tamen in dies indigere quoad ornamenta. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num.* 31.

Fructus sui Canonici in absentia percipit Canonicus legendo in Vniuersitate Theologiam cum licentia claustrī, etiamsi non haberet cathedram, nec salarium. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef.* part. 2. cap. 5. num. 61.

Fructus præbendæ, quibus Canonici qui abfuerint à seruitio Ecclesiæ ultra tres menses priuandi sunt, ex cap. 12. *sess.* 24. *de reform.* applicandi sunt in vsum Ecclesiæ, & vtilitatem illius; potest tamen Episcopus hanc pœnam ante sententiam minuere, vel augere, sed non in totum tollere. S. Congreg. Concil. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num.* 146. & 150.

Fructus licet sint reseruati in fauorem alterius, non tamen reseruata administratione, reseruatio minimè tollit curam & administrationem, vnde teuetur promoueri, & curam exercere. *glos. in cap. si tibi concesso, de præbendis in 6.* S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef.* part. 11. cap. 5. num. 127.

Funalia.

FVNALIA accensa deferri possunt tam à laicis, quàm à Clericis in processione sanctissimi Sacramenti. S. Congr. Rit. *in Andrien.* 12. Aprilis 1603.

Functiones Episcopales.

FUNCTIONES Episcopales, quas prima Dignitas absente Episcopo facere debet, dicuntur benedictio candelarum, Palmarum, cinerum, fontium, absolutio mortuorum in die commemorationis omnium Defunctorum, & delatio sanctissimi Sacramenti. S. Congr. Rit. in *Aretina*, 30. Ianuarij 1610.

Functiones Episcopales, & Missas solemnes absente, vel impedito Episcopo ad digniorem de Capitulo ordine successiuo spectant, neque potest Episcopus alteri delegare. S. Congreg. Rit. in *Marturanen.* 14. Februar. 1632.

Vide in verbo *Dignitas prima.*

Functiones solemnes, quas, si Episcopus præsens esset, obiret, Episcopo absente, vel impedito spectant ad digniorem de Capitulo, non autem ad hebdomadarium. S. Congreg. Rit. in *Pennar.* 15. Februarij 1633.

Fundatio, Fundator.

FUNDATIONI statuenti ut beneficium etiam minor 14. annorum adipisci valeat, standum est, cum ei derogatum non fuisset per Conc. sess. 23. cap. 6. de reform. S. Congr. Conc. testibus Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 5. num. 91. Campan. in diuers. iuris canon. rubr. 7. cap. 6. num. 2. in fine. Nouar. in singularib. iuris cano. concl. 13. n. 5. quos cum aliis refero de officio, & potest. Episcopi 3. part. 5. alleg. 60. num. 77.

Fundator alicuius monasterij non potest legem imponere Fratribus, ut in collecta, quæ pro Rege dicitur, etiam ipsius fundatoris nomen exprimatur. S. Congr. Rit. in causa Carmelitarum Discalceatorum, 28. Ianuar. 1606.

Fundator ab administratione, cura, & visitatione capellaniarum perpetuarum etiam collatiuarum excludere potest Ordinarium nisi in casu negligentiz. Paulus V. ut refert Garc. de benef. part. 1. cap. 2. num. 98.

Funerale.

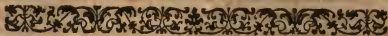
FVNERALE ducere, & prosequi tenetur Parochus vsque ad Ecclesiam Regularium si in ea defunctus sepeliri debeat, in eisdem autem Ecclesiis ad eosdem Regulares duntaxat spectat Officium mortuorum, & alia necessaria circa cadauer peragere, nisi contraria adsit consuetudo. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Briuren. 18. Iunij 1591. & in Nicoteren. 5. Iunij 1615. Vide alia in verbo Officium in tumulandis.

In funeralibus vocari possunt à Parocho quicunque Presbyteri, etiam inuitis vicinioribus, nisi aliter disponatur ab hæredibus defuncti. S. Congr. Rit. in Ferrarien. 7. Septembr. 1613.

In funeralibus est deferenda vnica tantum Crux illius Ecclesiæ, ad quam corpus transfertur postquam sequantur immediatè personæ illius Ecclesiæ, & deinde cæteri secundum antianitatem. S. Congr. Rit. in Narnien. 30. Septembr. 1614.

Vide in verbo Cadauer, & in verbo Defunctus.

Funus comitantes in parochialem Ecclesiam, vel in aliam, iuxta loci consuetudinem omnino conuenire debent. S. Congr. Rit. in Tropien. 8. Februar. 1631. & nullo modo permittendum expectari per vias, vel ad domum defuncti, non obstante contraria consuetudine expectandi per vias, vel ad domum defuncti, Ead. S. Congreg. Rit. in Thelesina, 12. Februarj 1633.

G

B. GAÏETANVS.

- B.** AÏETANI Officium & Missam de communi Confessoris non Pont. Clericis Regularibus Theatinis vbilibet, & Sacerdotibus quibuscunque quoad Missam in die eius obitus confluentibus in eorum Ecclesiam in ciuitate Vicentina, vbi natus est, & in Neapolitana, vbi eius corpus quiescit, concessit Vrbanus VIII. constitut. 103. incip. In sede, 7. Octobris 1629.

S. Geltrudis.

- S. **G**ELTRVDIS Officium, & festum vt celebrari, & recitari possit à Monialibus S. Ioannis Euangelistæ ciuitatis Licien. de consensu, & licentia Episcopi concedi posse censuit Sac. Congr. Rit. in *Licien.* 7. Octobris 1606.
-

Generalis.

- G**ENERALIS Religionis potest suos subditos ex quacumque causa, etiam occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter à confessionibus audiendis suspendere. Sac. Congreg. Conc. sub die 2. Iulij 1627. teste Peregr. in *constit. cleric. Regul. p. 1. c. 5. lit. D. in fine.*
-

S. Geminianus.

- S. **G**EMINIANI Officium pro diocesi Mutinen. concessit Sac. Congr. Rit. in *Mutinen.* 25. Iunij 1611.
-

Genusflectere.

- G**ENVSFLECTENDVM est semper àb omnibus transcurrentibus ante sanctissimum Sacramentum, etiam dum fiunt processiones per Ecclesiam, & contrà consuetudo declaratur abusus. S. Congr. Rit. in *Pacen.* 14. Decembris 1602.

Genusflectendum non est ad Orationes in Missa solemnibus, in qua dicitur *Gloria*, & *Credo*. S. Congreg. Rit. in *Placentina* 19. Maij 1607. in 14. dub.

Genusflectere nullo modo tenentur Dignitates, & Canonici assistentes, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inferuientes. S. Congr. Rit. in *Monopolitana* 15. Decembris 1632.

Gloria in excelsis Deo.

GLORIA in excelsis Deo dicitur in Missis votiuus B. Virginis tam in Sabbatis per annum, quàm in Sabbatis Aduentus. Sac. Congr. Rit. in Placentina 19. May 1607. in dub. 11. Licet ipsa die Officium non fiat de B. Maria. Eadem S. Congr. in Segobren. 27. Iulij 1609.

Gloria in excelsis Deo, & Credo absque dubio dici poterit in Missis votiuus pro re graui, quando scilicet ab Episcopo, & vniuerso clero, & ciuitate Missa votiuu solemniter celebratur cum interuentu Magistratus, & populi, excepto tantum quando Missa celebratur cum paramentis violaceis, vt pro infirmis, vel aliquo actu simili mæstitie, vel pœnitentie, quia tunc non dicitur Gloria, nec Credo. S. Congr. Rit. in d. Placentina in 14. dub.

Gradus Doctoratus, vide in verbo Doctoratus gradus.

GRÆCORVM ritus, qui substantialibus Sacramentorum non aduersantur, ab Ecclesia Romana tolerandi sunt, & Græci Ordines secundum morem Ecclesie Romanæ conferre debent. Innocentius IV. constitut. 14. incip. Sub Catholica 2. Non. Martij 1253.

Græci Presbyteri baptizatos christumate in fronte non consignent, in casu necessitatis Latinos absoluerè possunt, inter Latinos existentes eorum dies festos obseruare tenentur, sine litteris dimissorijs Episcopi Latini diocesani ad sacros Ordines promoti suspensi sunt, & si in illis ministrauerint, efficiuntur irregulares. Clemens VIII. constitut. 34. incip. Sanctissimus 31. Augusti 1595.

Græcos Latino ritu Missas, & diuina Officia celebrare posse vult Pius V. constit. 12. incip. Providentia 13. Kal. Septembris 1566.

Græci subiiciuntur iurisdictioni Ordinariorum circa ea, quæ ad Deicolum, & Sacramentorum pertinent administrationem. Pius IV. constit. 74. incip. Romanus Pontifex 16. Februarij 1564.

Græcis.

Græcis clericis habentibus dignitatem in Ecclesia, quæ ritum Latinum accepit, conceditur licentia recitandi Officium Latino ritu. S. Congr. Rit. in *Altamura nullius* 29. Iannarij 1605.

Gratia.

GRATIA semel ex iusta causa concessa non debet reuocari. S. Congr. Rit. in *Veronen.* 28. Septembris 1602.

Gratia concessa Fratribus Eremitanis ciuitatis Salamantinæ recitandi Officium, & Missam de B. Ioanne de S. Facundo, extenditur per vniuersam Religionem Eremitarum. S. Congr. Rit. in *Salamantina* 6. Septembris 1603.

Gratia concessa Fratribus Dominicanis in Regno Valentiz vt possint recitare Officium, & Missam de B. Ludouinio Bertran. extenditur per vniuersam Religionem Dominicanam in toto orbe, & conceditur etiam clericis Regularibus, & secularibus, ac aliis in ciuitate Valentiz. Sac. Congreg. Rit. in *Valentina* 9. Octobris 1610.

Gratificatio.

GRATIFICATIO spectat ad instituentem, quando sumus in iure patronatus laicorum, in quo plures fuerunt præsentati, & in omnibus æquè digni reputati. S. Congr. Concilij teste Aldan. in *compendio canon. resolut. lib. 3. tit. 2. num. 10.*

Gubernator.

GVERNATOR ciuitatis, quæ est caput prouinciæ, thurificandus est, & pacem habere debet ante Vicarium Episcopi, etiam absente Episcopo; in aliis verò minoribus ciuitatibus post Episcopum thurificari, & pacem habere debet, sed absente Episcopo ei præfertur Vicarius. S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 30. Iunii 1592.

Gubernator ciuitatis debet habere sedem pro audienda concione apud Episcopum, quæ tamen non sit maior; nec pulchrior sede
ipsum

- ipſius Epifcopi, & neutra ſit coloris rubri. S. Congr. Rit. in *Pernſina* 3. *Octobris* 1615.
- Gubernator ciuitatis non debet habere ſedem, ſeu locum in choro, nec ſupra, nec inter Canonicos, ſed omnino extra chorum in loco decenti. S. Congr. Rit. in *Signina* 4. *Iulij* 1615.
- Gubernator thurificari debet poſt Dignitates, & Canonicos tam Eccleſiæ cathedralis, quàm collegiatæ. S. Congr. Rit. in *Camplen.* 28. *Ianuarij* 1612.
- Gubernatores ciuitatum Sedis Apoſt. quando ſunt Reſetondarij, & Prælati, & vtuntur Rochetto poſt Epifcopum, & Aſſiſtentes ante Canonicos, iuxta conſuetudinem thurificandi ſunt. S. Congr. Rit. in *Cafenaten.* 7. *Decembris* 1601.
- Gubernator digniſſimus, & perpetuus thurificandus eſt immediatè poſt Epifcopum, & ante Canonicos etiam paratos. S. Congr. Rit. in *Alexandrina* 15. *Martij* 1608. in 4. *dubio.*
- Gubernator ciuitatis, etiam non Prælatuſ thurificandus eſt immediatè poſt Canonicos aſſiſtentes ante alios Canonicos; abſente verò Epifcopo immediatè poſt Vicarium generalem. S. Congr. Rituum in *Faentina* 9. *Maij* 1606. & in *Fanen.* 1. *Septembris* 1607. etiamſi Gubernator ſit vxoratus. Ead. S. Congreg. in *Faentina* 17. *Nonembris* 1607.
- Gubernator Protonotariuſ, cum habitu prælatitio, id eſt, Rochetto, & mantelletto Diuinis aſſiſtens, thurificandus eſt ante Canonicos immediatè poſt Epifcopum. S. Congreg. Rit. in *Faentina* 3. *Iulij* 1603.
- Gubernator Status vbj viger conſuetudo thurificandus eſt ante Barones, & Curatos Eccleſiarum. S. Congr. Rit. in *Gotian. in Sardinia* 5. *Iulij* 1603.
- Gubernator ciuitatis thurificandus eſt duplici, non triplici ductu thuribuli. S. Congr. Rit. in *ciuitatis Ducalis* 11. *Nonembris* 1614.
- Gubernator non comprehenditur ſub nomine Magiſtratus ciuitatis. S. Congr. Rit. in *Alexandrina* 15. *Martij* 1608. in 4. *dubio.*
- Gubernator, & Magiſtratuſ reſuſtantes contra ſolituſ accedere ad Eccleſiam cathedralẽ, debitiſ remediis cogendi ſunt vt accedant. S. Congr. Rit. in *Fanen.* 1. *Septembris* 1607.
- Gubernator ciuitatis Lauretanæ præcedere iuxta conſuetudinem Vicario generali, declarauit S. Congreg. Rit. in *Lauretana* 9. *Maij* 1609.
- Gubernatoriſ provincię non debet textuſ Euangelij oſculandus porrigi.

B. Guilielmus Aquitanie Dux. Habitus. 393

rigi. S. Congr. Rit. *in Cusentin.* 17. Iulij 1604. & *in Tropien.* 3. Iunij 1617. vbi quod nec etiam debet in processionibus simul cum Episcopo incedere.

Gubernatori Prælati solita sedes cum strato in Ecclesia paranda est. S. Congr. Rit. *in Fulginaten.* 30. Ianuar. 1610.

Gubernatores capitulares electi à Capitulo Sede vacante non debent præcedere Decano, & Canonicis aliis ipsis dignioribus. Sac. Congr. Rit. *in Elboren.* 25. Ianuar. 1603. Licet ad ipsos tantum, & non ad Decanum, & alios Canonicos non electos pertineat decidere, & votare in iis, quæ pertinent ad curam eis commissam. Ead. S. Congr. *in d. Elboren.* 5. Iulij 1603.

B. Guilielmus Aquitanie Dux.

B. GVILIELMI Aquitanie Ducis Ordinis S. Augustini Officium pro monasterio Regali S. Laurentij in Hispania conceditur à S. Congreg. Rit. *in causa Hispaniarum;* 17. Marti. 1600.

H

H A B I T V S.

HABITV Clericorum secularium qui in Episcopos creati sunt Canonici Regulares ad Episcopatum assumpti uti possunt. Leo X. *constit.* 34. *incip.* Dudum, 1. Septembris 1519.

Habitus suorum Ordinum Regulares ad Cardinalatum euecti defuerunt. Gregorius XIV. *constit.* 9. *incip.* Sanctissimus, 26. Aprilis 1591.

Habitus, & Tonsuram non deferentes Clerici quas pœnas incurrant. Sixtus V. *constitunt.* 92. *incip.* Cum sacrosanctam, 5. Id. Ianuarij 1589.

Habitus decentem atque vestem talarem deferre tenentur percipientes fructus, vel pensiones ex beneficiis ecclesiasticis excedentes valorem 60. ducatorum auri de Camera. Sixtus V. *d. constit.* 92.

Habitus dimittens clericalem, potest illum iterum reassumere, non
D D d obstante

obstante irregularitate superveniente, & Ordinarij prohibitione. S. Congr. Conc. in *Mazarien.* 17. Junij 1630.
 Habitus niger tam in monasterio, quàm extrà ut à Monachis, seu Regularibus S. Augustini deferri possit, conceditur, licèt solerent uti in monasterio habitu albo, attento simili vsu aliorum Religiosorum in eadem provinciâ. S. Congreg. Rit. in *Tullen.* 8. Maj 1608.

Habitus Religionis novitio exeunti non est restituendus, sed illius pretium ei solui debet. S. Congr. Conc. de qua testatus fui *de offic. & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 101. num. 39.

Habitu Religionis suscipientes à Guardiano, vel ab alio, cui ille committendum duxerit, & cum eo decedentes, in Ecclesiis eiusdem Religionis ecclesiasticæ sepulturæ sunt tradendi, si Guardianus propter habitus concessionem præmouerit eorum cadauera. S. Congreg. Episcop. & Régul. in *Nepefina*, 11. Decembris 1615. ad 2.

Habitu per Fratres novitior Ordinis S. Dominici gestari solitum à professorum habitu distinctum per multos annos intra, & extra claustra gestans, si postea illum dimittat, tenetur reuertere ad Religionem, & postmodum videndum de validitate professionis. S. Congreg. Concil. in *Rhedouen.* 1. Aprilis 1628.

Hebdomadarius.

HEBDOMADARIUS Officium faciens primum locum habere debet supra omnes Dignitates, & Canonicos, si ipse est Canonicus, vel Dignitas; si verò est Clericus, debet accedere in medio chori. S. Congr. Rit. in *Brundusina*, 17. Junij 1616.

Hebdomadarius quando est paratus, debet sedere in primo loco; quando verò non est paratus, debet sedere in proprio stallo. Sac. Congreg. Rituum in *Perusina*, 20. Decembr. 1601. Si verò est consuetudo, ut quando non est paratus, præcedat aliis Canonicis, aut Dignitatibus, seruanda est. Eadem Sac. Congreg. in *Andrien.* dicta die.

Hebdomadarius non potest prætendere celebrationem Missarum, & Officiorum, quæ ad primam Dignitatem pertinent; ea verò absente, vel impedita, tunc secunda Dignitas debet illa celebrare. S. Congr. Rit. in *Andrien.* 15. Martij 1608.

Vide

Vide suprà in verbo *Dignitas prima*. Hebdomadarij tenentur assistentiam facere Canonicis celebrantibus iuxta statutum Ecclesiæ. Sac. Congreg. Rit. in *Auenionen.* 24. Martij 1612.

Hebraus.

HEBRÆI in Vrbe obligantur ad obseruationem festorum, quæ seruatur Ecclesiæ. Paulus IV. *constit.* 3. *incip.* Cum nimis absurdum, §. 2.

Hebræi omnes debent habitare in vno, eodémque loco, & si ille capax non fuerit in duobus, vel tribus, aut quot satis sint contigui, ad quos vnicus tantum ingressus pateat, & quibus vnus detur exitus. Paulus IV. *d. constit.* 3. Pius V. *constit.* 7. *incip.* Romanus Pontifex. Hebræi ne de cætero auderent quouis prætextu, & quaesito colore etiam emptionis, & venditionis bonorum ingredi domos meretricum, & si quid ab eis habere prætenderent, & ob id eas alloqui vellent, id in portis, & ianuis domorum earundem mulierum apertis facerent, & non intra easdem domos facere liceret, néve dictas mulieres ad eos pro similibus negotiis emptionis, & venditionis accedentes permitterent domos, & apothecas suas ingredi, sed tantum in illarum portis, ianuis, & foribus apertis cum eis alloqui, & tractare possent, sub pena priuationis à Synagoga, & gratis pecuniarum, præcepit Pius V. mediante eius Vicario, sub die 20. May 1566.

Hebræi medici, aut alijs infideles ne ad curandos Christianos infirmos admittantur, imposita Christianis pena subractionis Sacramentorum, & sepulturæ ecclesiasticæ, prohibuit Gregorius XII *constit.* 68.

Hebræi veriusque sexus qualitate habitus à Christianis discerni debent, ita vt masculi biretum, & feminæ verò aliud signum patens, quod nullo modo celari, aut abscondi possit, palam deferre teneantur, nec super non detractione bireti, aut alterius signi huiusmodi cuiusvis eorum gradus, vel præminentie, seu tolerantie causa excusari, aut per Camerarium, vel Sedis Apost. Legatos absolui possint. Paulus IV. *d. constit.* 3. & Pius V. *d. constit.* 7.

Hebræi sola arte stracciarum, seu cienciarum contenti esse debent,

ad tollendam, quantum fieri potest, occasionem familiaritatis inter illos & Christianos. Paulus I V. d. *constit.* 3. §. 1.

Hebræorum per plateas non est deferenda sanctissima Eucharistia. S. Congreg. Rit. in *Anconitana*, 22. Februar. 1593. cuius memini de officio, & potest. *Parochi*, cap. 20. num. 33.

Hebræorum accessus nullo modo permitti debet ad monasteria Monialium ad alloquendum cum illis. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Kauennaten*. 28. Nouembris 1594.

Hares.

HÆREDIS voluntas seruanda est circa funera defuncti. S. Congreg. Rit. in *Ferrarien.* 7. Septembr. 1613.

Hæredes defunctorum pro illis ad sepulturam associandis numerum Sacerdotum sibi bene visum conuocare debent, & numerum ceteræ sibi bene visum ad cadauer sepulturæ associandum quolibet contrario prætextu per Parochum deducto non obstante, subministrare valent. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Cassan.* 5. Maij 1617.

Hæresis.

HÆRESIS crimen cæteris omnibus atrocius est. Innocentius I V. *constit.* 1. incip. *Cum aduersus*, 24. Februar. 1243.

Hæresibus quàm citissimè occurrendum ne diutius serpent. Clemens VII. *const.* 27. incip. *Cum sicut*, 15. Ianuar. 1530.

Hæresis cognitio totaliter spectat ad forum ecclesiasticum. Gregorius XIV. *constituit.* 7. incip. *Cum aliàs*, §. 6. Non. Kalend. Iunij 1591.

S. Hermes.

SHERMETIS Martyris Officium pro Monialibus de Incarnatione ciuitatis Regum concessit S. Congreg. Rituum in *ciuitatis Regum*, 1. Iunij 1601.

Hispania.

HISPANIÆ Regno quæ concessa sunt, non intelliguntur concessa Regno Portugaliz. Sac. Congreg. Rituum in *Visen.* 11. Junij 1605.

S. Homobonus.

- S. **H**OMOBONVM canonizauit Innocentius III. *constit. 2. incip. Quia pietas* 11. Kal. Ianuarij 1197.
S. Homoboni lectiones pro ciuitate Cremonen. approbantur à S. Congr. Rit. in *Cremonen.* 18. Februarij 1617.

Homicida, Homicidium.

HOMICIDÆ damnati, siue diffamati, tametsi remissi fuerint, non possunt habere officia, dignitates, nec testimonium ferre. Pius II. *constit. 8. incip. Ad retinendas* 5. Kal. Februarij 1461.

Homicidæ attingentes annum 20. pro maioribus habendi, & non sunt audiendi nisi in carceribus se constituent. Iulius II. *constit. 24. incip. Fide digna* 29. Decembrii 1510.

Homicidæ non remittendi in loco ubi degunt hæredes occisi, nisi habita pace. Pius IV. *constitut. 52. incip. Et si cuncta* 10. Aprilis 1562.

Homicidium committi mandans in personam vnus, si committatur in personam alterius, non incurrit irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario. S. Congr. Concil. testibus Garc. de *benefic. p. 7. c. 11. num. 44.* Campan. in *diuersor. iuris canon. rub. 1. cap. 23. num. 84.* Armendar. in *addis. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregular. num. 4.* Aloyf. Ricc. in *praxi aurea resol. 412.*

Homicidium verè casuale cùm nulla penitus fuerit admissa culpa, & in quo non dabatur opera rei illicitæ, non facit quem irregularem. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. l. 7. de irregul. num. 3.*

Homicidij appellatione non venit mutilatio membri. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. p. 7. c. 1. num. 32.*

398 *Hora Canonica. Hospitalarius, Hospitale.*

Homicidium committens veneno, non gaudet immunitate ecclesiastica. S. Congr. Conc. *sub die 3. Decembris 1632.* per doctrinam Alex. conf. 145. num. 6. lib. 7. Boët. decis. 109. num. 5. vers. secundo in co.
Homicidium commissum à laico, qui postea effectus est clericus, non punitur quoad personam, nisi à iudice ecclesiastico. S. Congr. Immunitatis *sub die 7. Decembris 1632.*

Hora Canonica.

HORAS Canonicas recitare tenentur singulis diebus, qui beneficia ecclesiastica obtinent, & sub quibus poenis. Pius V. *constit. 135. incip. Ex proximo 12. Kal. Octobris 1571.*
Horas Canonicas, & alia diuina Officia anticipatis, vel postpositis horis Auditoribus Rotæ Romanæ recitare indulg. Clemens VII. *constit. 13. incip. Conuenit, Nomis Augusti 1525.* Idem Referendariis utriusque signaturæ concessit Paulus III. *constit. 23. incip. Debita 30. Iulij 1540.*

Hospitalarius, Hospitale.

HOSPITALARIUS auctoritate ordinaria deputatus ad præscriptum Concilij *sess. 25. c. 8. de reform.* potest accipere victum, & vestitum arbitrio Ordinarij, si quid præter loco mercedis ex fructibus assignauerit Episcopus, id utique restituere tenetur. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap. 21. num. 5.*
Hospitale vnius diocesis habens beneficium annexum, quod est alterius diocesis, tenetur contribuere pro rata fructuum beneficii annexi seminario; quod est in diocesi, in qua situm est beneficium. S. Congr. Conc. teste Acmendari *in addit. ad recapit. legum Navarra lib. 4. tit. 29. l. 25.2. de hospitalib. munda 5.*
Hospitalia ad contributionem seminarij non tenentur, & sic Conc. *sess. 23. c. 18. de reform.* non comprehendit hospitalia; quæ administrantur à laicis, & in quibus sunt bona laicorum. S. Congr. Conc. *sub die 11. Ianuarij 1601.*
Hospitale priuatum potest Ordinarius visitare, corrigere, & reformare, in usum tantum, quæ ad obseruandum voluntatem fundatorum pertinent, & ex decreto Conc. *sess. 22. de reform.* exigendi rationem

rationem ab administratōribus ipsius hospitalis, vñ tamen cum illis deputatis, quibus ex consuetudine ratio reddenda est. Sac. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra lib. i. tit. 6. de Visitat. num. 67.*

Hospitalis in fundatione si sit dictum quòd Ordinarius non possit se intromittere in eius visitatione, non potest illud visitare. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. tit. 6. de Visitat. num. 66.*

Hospitalia omnia, & pia loca, quòcūque nomine nuncupentur, etiamsi sint priuata laicorum, potest Episcopus visitare, corrigere, & reformare in casibus à iure concessis, scilicet ob negligentiam, vel ob dilapidationem bonorum, vñque testatoris voluntas seruetur. S. Congreg. Conc. testibus Armendar. *d. tit. 6. de Visitat. num. 74.* Marta *de iurisdic. p. 2. c. 18. num. 5.* quos refero *de officio, & potest. Episcopi p. 3. allegat. 75. num. 11.*

Hospitale aliquod visitare volenti si opponatur exceptio, quòd sub immediata Regum protectione existat, non ad secularem iudicem, sed ad ipsum Episcopum talis exceptionis cognitio, & definitio pertinet. Sac. Congreg. Conc. testibus Armendar. *d. tit. 6. de Visitat. num. 72.* Marta *d. c. 18. num. 5.* quos refero *d. allegat. 75. num. 26.*

Hospitalium sub immediata Regum protectione existentium nomine non comprehenduntur, nisi ea, quæ expressè reperiuntur sub immediata Regum protectione. S. Congr. Conc. testibus Armendar. *d. tit. 6. de Visitat. num. 71.* & Marta *d. c. 18. num. 4.*

Hospitalia etiam vnita, in quibus Ecclesie sunt, vbi assidue diuina Officia celebrantur, & bona eorum non sunt distincta, debent ab Ordinariis visitari. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. *d. tit. 6. de Visitat. num. 69.*

Hospitalia, & cetera loca pia visitat Episcopus vigore Concilij *sess. 22. c. 8. de reform.* sed non inde prohibetur, quin & iudices seculares eadem visitare possint, si hoc eis aliàs legitime competat. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. *d. tit. 6. num. 65.* quem refero *d. alleg. 75. num. 15.* In dubio tamen poterit Ordinarius ab administratōribus hospitalium, aliorumque piorum locorum rationem administrationis exigere, donec coram ipso doctum fuerit de institutione, in qua secus expressè cautum sit. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 2. de hospitalib. num. 5.*

Hospitalis computa stante consuetudine Episcopus vnà cum Magistro

gistro prædicti hospitalis recognoscere tenetur. S. Congr. Conc. in *Agathen*. 19. *Novembris* 1616.

Hospitalia administrata à Fratribus B. Ioannis Dei non sunt exempta à iurisdictione Ordinarij, nisi solum quoad Regularem observantiam. S. Congr. Conc. in *Auellin*. 12. *January* 1630.

S. Hugo.

S. HUGONIS Episcopi Gratianopolitani canonizationem enuntiat, eiusque vita & miracula describi mandat Innocentius II. *constit.* 1. *incip. Diuinis* 10. *Kal. Maij* 1134.

S. Hyacinthus.

S. HYACINTHVM Ordinis Prædicatorum canonizavit Clemens VIII. *constit.* 27. *incip. Benedictus* 15. *Kal. Maij* 1594.

Hymnus.

HYMNVS terminandus est cum versiculo conuenienti Officio, quod celebratur, licet in Sabbato celebretur Officium de B. Maria sub ritu semiduplici, vel de ea fiat commemoratio. Sati. Congr. Rit. in *Salernitana* 23. *Novembris* 1602.

Hymnus in laudem S. Laurentij compositus, & recognitus, & à sacra Congreg. approbatus conceditur Monialibus S. Laurentij in Pane, & Perna de Vrbe, vt illum possint decantare iuxta horas canonicas. S. Congr. Rit. in *Vrbis sub Hymno* 21. *February* 1604.

Hymno S. Augustini incip. *Magne Pater Augustine*, tam à Canonicis Regularibus Lateranensibus, quàm ab Eremitanis S. Augustini in choro S. Petri in cælo aureo ciuitatis Papie, iuxta veterem usum dici & cantari debet (tu de vita clericorum) non autem (tu de vita monachorum) nec licet Eremitanis præfatis quicquam immutare. S. Congr. Rit. *sub die* 21. *Martij* 1620.

I

S. I A C O B V S.

S. **I**ACOBUS in Compostella sacellum non possunt mulieres ingredi tempore, quo diuina Officia celebrantur, nec in eo scamna, vel sedes pro viris, quamtumuis illustribus, excepto Gubernatore Regni Gallitiæ, & iudicibus Audientiæ, poni possunt. S. Congreg. Rit. in Compostellana, 7. Iulij 1611.

Eius Officiū vt singulis secundis feriis non impeditis festo nouem lectionum, excepto tempore Quadragesimæ, Aduentus, & vigiliis in Ecclesia Metropolitana Compostellana recitari posse conceditur ab eadem S. Congreg. in Compostellana, 4. Septembris 1621.

B. Iacobi Salamonij festum, & Officiū pro ciuitate Venetiarum conceditur à S. Congreg. Rit. in causa Venetiarum, 13. Iunij, & 23. Octobris 1617.

B. Iacobum de Marchia Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia Beatorum dici posse, & Officiū, ac Missam de communi Confess. non Pont. recitari posse in Ecclesia S. Marix della Noua Neapolis vbi eius corpus requiescit, statuit Urbanus VIII constit. 22. incip. De sede Principis, sub anna Piscatoris, 12. Augusti 1624.

Et huius concessionis extensionem ad omnes Præfatos dicti Ordinis vbique existentes fecit idem Urbanus VIII. constit. seq. incip. Nuper, sub die 23. Octobris 1624.

S. Ianuarius.

S. **I**ANVARTII Episcopi, & Martyris festum renouauit Sixtus V. constit. 22. incip. Pia; Kal. Februarij. 1586.

V. Iesuati, vide in verbo Freres Congregationis pauperum Iesuatorum. Iesuati, vide in verbo Clerici Regulares Societatis IESV.

S. Iona

S. Ignatius Loiola.

IGNATIUS Loiola fundator Societatis IESV Beatus declaratur, & conceditur ut de eo possit recitari Officium & Missa ab omnibus Religiosis Societatis IESV in die eius obitus ultima Iulij, & in Vrbe in Ecclesia, ubi eius corpus requiescit, ab omnibus Presbyteris Regularibus, & secularibus. S. Congreg. Rit. in *Vrbis B. Ignatij Loiole*, 27. Iulij 1609.

Eius Officium pro loco de Alpeytia Pampilonen. diocesis conceditur ab ead. S. Congr. in *Pampilonen.* 7. Septembr. 1618.

Canonizatur à Gregorio XV. sed quia ipse morte præoccupatus canonizationis litteras desuper expedire non potuit, ideo illas edidit, & publicauit Urbanus VIII. *constit.* 3. incip. *Rationi congruit*, sub dat. 8. Id. Augusti 1623.

Illegitimus.

ILLEGITIMI absque dispensatione canonica ad ecclesiastica beneficia, officia & dignitates, & Personatus sunt penitus inhabiles. Gregorius XI. *constit.* 8. incip. *Et si à sacris*; 3. Id. Novembris 1374.

Illegitimi non admittuntur in Equites S. Ioannis Hierosolymitani. Pius IV. *constit.* 9. §. 54. incip. *Circumspecta*, Kal. Iulij 1560.

Illegitimi non succedunt in bonis patrimonialibus Clericorum tam mobilibus, quàm immobilibus, & quicquid illis ab ecclesiasticis relinquitur quocunque titulo, vendicatur Sedi Apost. aut successoribus beneficiorum. Pius V. *constit.* 117. incip. *Quæ ordini*, Kalend. Februar. 1571.

Illegitimi ut plurimum parentum vitia, & incontinentiam imitari solent. Sixtus V. *constit.* 71. incip. *Cum de omnibus*, 6. Kalend. Decembris 1587.

Illegitimi etiam per subsequens matrimonium legitimati, aut supet defectu natalium dispensati, Cardinales creati nequeunt. Sixtus V. *constit.* 50. incip. *Postquam*, 3. Non. Decembr. 1586.

Illegitimis beneficia Regni Valentiz conferri nequeunt. Sixtus V. *constit.* 84. incip. *Cum celestis*, 2. Augusti 1588.

Illegitimis relicta deveniunt uti spolia ad Cameram Apost. Sixtus V. *constit.* 100.

constit. 100. incip. In conferendis, §: 15. sub dat. 15. Kalend. Februarij 1590.

Illegitimi non possunt patre viuente eam ingredi Religionem, quam pater ante, vel post natiuitatem professus est. Gregorius XI V. *constit. 3. incip. Circumspecta, Idib. Martij 1591.*

Illegitimus beneficiatus in Ecclesia in qua pater similis, vel dissimilis beneficij mortuo patre ante Concilij publicationem non potest ex vigore cuiuscunque eius dispensationis ante Concilij publicationem obtinere aliud beneficium obtinere, dimisso eo, quod obtinebat in eadem Ecclesia, in qua pater reperitur beneficiatus, nec optare ex vi statuti illius Ecclesie aliud beneficium, quod sibi competere veluti antiquiori, vel ex aliqua causa, acquiritur enim de nouo, & dispensationibus per Concilium sublatis remanet indispensatus. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 7. cap. 3. n. 53.

Illegitimus ex Canonico, deinde legitimatus per subsequens matrimonium, non potest habere Canonicatum in Ecclesia in qua pater. S. Congreg. Conc. sub die 17. Augusti 1626.

Illegitimus Regularis, sed ad instantiam patris legitimatus in infantia per legitimacionem amplissimam vigore facultatum dominorum de Campeggiis, non potest eligi Generalis in sua Religione. S. Congreg. Concil. sub die 12. Martij 1629.

Illegitimus filius, vide *Filius illegitimus.*

Imago.

IMAGINIS in translatione ex vno loco Ecclesie ad alium locum eiusdem Ecclesie, non habet locum Concil. sess. 21. de reform. c. 7. S. Congr. Concil. in Burgi S. Donini, 4. Decembr. 1632.

Immunitas.

IMMUNITATE ecclesiastica gaudent, qui cum armis prohibitis in Ecclesia se recipiunt. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Salernitana, 30. Septembr. 1616.

Immunitate ecclesiastica gaudere debent Clerici, qui post delicta patrata ad Ecclesias confugiunt extra casus in Bulla Gregor. XIV. comprehensos, cum in hoc casu Abbat. opinio communiter sit

reprobata. Eadem S. Congr. Episcop. & Regul. *in Tropien. 24. Ianuarij 1617.*

Immunitas ecclesiastica gaudet pro debito civili ad Ecclesiam confugiens. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Cotronen. 21. Iulij 1617. & in Benauentana, 10. May 1619. & in Senogallien. 22. Nouembris eiusdem anni.*

Immunitate ecclesiastica non gaudent hæretici suspecti, & Iudæi, qui post conuersionem apostatauerunt, & publici latrones, viarumque grassatores, depopulatores agrorum, homicidiaque in Ecclesiis, & cæmeteriis perpetrantes, & qui proditoriè aliquem occidunt, assassini, vel læsæ maiestatis, in personam Principis rei. Gregorius X IV. *constit. 7. incip. Cum alijs, 9. Kalend. Iunij 1591.*

Immunitate ecclesiastica non gaudent capellæ priuatorum palatiorum. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Marscen. 17. Nouembris 1617. & S. Congreg. Immunitatis in Pernsina extractionis, 9. Decembris 1631.*

Immunitate à collectis tam ordinariis, quàm extraordinariis gaudent coloni, aut affictuarij, vel partiarj bonorum ecclesiasticorum pro portione colonica. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Oppiden. 18. Septembris 1618.*

Immunitate ab omnibus exactionibus, & tributis secularibus gaudet Clerici patrimonium, ad cuius titulum quis fuit ordinatus. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Catacen. 3. Augusti 1592.*

Immunitate à gabellis, & alijs oneribus laicalibus priuare non potest Ordinarius Clericos inseruientes Ecclesiis, sed iidem Clerici, nisi ut suprà inseruiant, ac habitum, & Tonсурam clericalem deferant, aut beneficium ecclesiasticum obtineant, priuilegio fori non gaudent. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 24. Ianuarij. 1631.*

Immunitate ecclesiastica non gaudet mater occidens filium infantem. S. Congr. Conc. *sub die 3. Decembris 1632. per Franc. Leon. in thesauro fori eccles. p. 1. cap. 13. num. 25.*

Immunitate ecclesiastica non gaudet qui committit homicidium venièno. S. Congreg. Conc. *sub die 3. Decembris 1632. per doctrinam Alex. conf. 125. num. 6. lib. 7. & Boët. decis. 109. num. 5. versic. secundo in eo.*

Immunitate non gaudet mulier quæ malis medicamentis procurat abortum. Ead. S. Congr. Conc. *sub dicto die per Farin. de immunit. num. 142. ad finem.*

Immunitate ecclesiastica gaudet furans in Ecclesia. S. Congr. *Immunitatis in Squillacen.* 18. Martij 1631.

Immunitate gaudet arriga, siue cappana Ecclesiæ, ab ea tamen distans, sed intra triginta passus, quæ solummodo inseruit pro seruitio Ecclesiæ. S. Congreg. Immunitatis *sub die 7. Decembris* 1632. per Farin. *de immunit. n. 289.* Decian. *in tract. crim. lib. 6 c. 2 §. n. 12. & 15.*

Immemorialis.

IMMEMORIALIS, quamvis legitimè sit probata, non suffragatur si constaret de iniusto, & inualido titulo, ac infecto principio. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 18. num. 48.*

Immemorialis in terminis Concilij *sess. 2 §. c. 9. de reform.* non requiritur quòd probetur de tempore ante Concilium Trid. sed sufficit quòd probetur de tempore ante controuersiam, de qua agitur. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *d. gloss. 18. num. 89.*

Immemorialis probata super cultu, & veneratione alicuius Sancti non canonizati, nec beatificati, non suffragatur ad effectum, quòd de illo possit concedi Missa, vel Officium, sed in specie, & in illo loco est probanda immemorialis quoad cultum cum Missa & Officio. S. Congr. Rit. *sub die 20. Novembris* 1628.

Impedimentum affinitatis.

IMPEDIMENTUM affinitatis ortum ex fornicatione ultra secundum gradum non extenditur. Pius V. *constit. 14. incip. Sanctissimus* 20. Augusti 1566.

Impedimentum inductum propter affinitatem ex fornicatione contractam restringens Conc. *sess. 24 c. 4. de reform. matrim.* ad primum, & secundum gradum, censetur etiam ad eosdem restrinxisse impedimentum exigendi debitum ab vxore, quod inducitur ex affinitate proveniente ex illicita copula à viro cum consanguinea vxoris suæ post contractum matrimonium habita, quia non solum ultra primum, & secundum gradum matrimonium non dirimitur, ut *in d. c. 4.* sed etiam non impeditur per declarationem Bullæ 24. Pij V. & sic ista affinitas ex fornicatione ultra istos duos gradus est sublata in totum. Sac. Congreg. Conc. *sub die 1. Februarij* 1596.

Impedimentum superueniens affinitatis post contractum matrimonium est sublatum decreto *cap. 4. sess. 24. de reform. matrim.* quia si impedimentum dirimens sublatum est, quod maius est; ergo & istud, quod solum impedit ne. is, per quem contracta est affinitas, sine peccato possit exigere debitum, quod minus est. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 8. c. 3. num. 76.*

Vide alia in verbo *Affinitas.*

Impedimentum cognationis spiritualis, vide in verbo Cognatio.

Indulgentia.

INDULGENTIAS quibuscumque concessas facultatem quæstuandi continentes reuocauit Pius V. *constitut. 30. incip. Etsi 6. Id. Februarij 1567.*

Indulgentias ad quæstum publicari prohibuit Pius V. *constit. 99. incip. Quam plenum 4. Non. Ianuarij 1570.*

Indulgentias largiendi facultatem non habet Coadiutor Archiepiscopi, & sic illæ Archiepiscopi nomine, si quas Archiepiscopus concedere voluerit, sunt publicandæ. S. Congr. Rit. nomine Cardinalium Paleothi, & Veronen. *sub die 31. Ianuarij 1561. in resp. ad 8. testibus Prosp. de Augustino in addit. ad Quarant. in sum. Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, auctor. 13. num. 12. in fine. Piafec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. num. 10. Campan. in diuers. iuris canon. rub. 7. c. 6. num. 107.*

Indulgentiæ plenariæ concessæ in die festo non extenduntur per totam octauam, secus si non sunt plenariæ, ita iussit Sanctissimus ad petitionem Monialium S. Iosephi Ordinis Carmelitarum ciuitatis Hispalen. responderi à S. Congr. Rit. *in Hispalen. 6. Martij 1606.*

Indulgentiæ non solent concedi in ostensione sacrarum Reliquiarum. S. Congr. Rit. *in Persuina 11. Aprilis 1606.*

Indulgentias non potest concedere Præpositus post solemnem benedictionem datam; licet habeat vsum Mitræ, & Baculi. S. Congreg. Rit. *in Præten. 4. Martij 1606.*

Indulgentiam aliquam illis, qui in Ecclesiis ubi oratur pro commemoratione Passionis D. N. Iesu Christi feria sexta, interfuerint, concedi posse censuit S. Congr. Rit. *11. & 12. Nouembrii 1614.*

Indulgentiæ pro manibus adiutricibus Ecclesiæ S. Mariæ de Monte Serrato

Serrato concedi possunt ex gratia ad supplicationem Oratoris Regis Hispaniarum. S. Congr. Conc. in *Montis Serrati* 13. Julij 1630. Indulgentias Iubilæi, quæ à Summis Pont. pro tempore concedi consueverunt, ut quis consequi valeat in Regnis Hispaniarum non est necessarium Bullam Cruciatæ ante, vel post suscipere, ita ad instantiam Collectoris Portugaliz censuit S. Congr. S. R. E. Cardinalium negotiis Indulgentiarum præfecta Sanctissimo D. N. Urbano VIII. approbante *sub die 8. Februarij* 1631.

Infirmus.

INFERMOS ad confessionem suorum peccatorum Medici ad eos curandos vocati hortari debent. Pius V. *constit. 3. incip. Supra* 8. Martij 1566.

Infirmos Christianos Medici Iudæi curare prohibentur. Paulus IV. *constit. 3. incip. Cum nimis pridie* 14. Julij 1555. Et Gregorius XIII. *constit. 68. incip. Alias*, 30. Martij 1581.

Infirmos non confessos post tertiam diem Medici visitare prohibiti sunt à Pio V. in *d. constit. 3.* quam confirmavit Gregorius XIII. *d. constit. 68.*

Inimicitia.

INIMICITIARVM ex causa potest ultra tres menses Canonici abesse si post obtentum Canonicatum inimicitia superueverint. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. c. 2. num. 323.*

Inimicitiarum capitalium ex causa non licet Parochis abesse, nisi ex licentia S. Congreg. Episcoporum. & Regular. præpositæ, ut ipsamet declaravit in *Boianen.* 15. Februarij 1619. refero ego ipse *de officio, & potest. Parochi c. 8. num. 32.*

Inquisitores hereticæ prauitatis.

INQUISITORES hereticæ prauitatis procedunt contra Saracenos, qui ad Christi fidem conuersi ad Saracenorum sectam redeunt. Gregorius XI. *const. 2. incip. Admodum* 3. Non. Augusti 1372.

Et

Et contra maleficos Innocentius VIII. *constit. 1. incip. Summis*, 9. Decembris 1484.

Et contra testes falsum in causis fidei deponentes, eosque Curia seculari trudere possunt. Leo X. *constit. 29. incip. Intelleximus*, 14. Decembris 1518.

Et contra Christianos ad Iudæorum ritus transeuntes, & Iudæos conuersos ad illum redeuntes. Nicolaus IV. *constit. 1. incip. Turbato*, Non. Septembris 1288.

Et contra hæreticos iudicialiter confessos, & obstinatos etiam illorum diœcesanis irrequisitis. Alexander IV. *constit. 9. incip. Ad capiendum 3. Id. Ianuarij* 1256.

Et contra hæreticos, eorûque fautores, & negotio Inquisitionis se opposcentes. Innocentius IV. *constit. 16. incip. Quia* 15. Kal. Aprilis 1254.

Et contra quoscumque etiam exemptos in causis fidei, Alexander IV. *constit. 22. incip. Ne commissæ* Idib. Octobris 1260. Pius IV. *constit. 51. incip. Pastoris* 1. Aprilis 1562. Paulus V. *constit. 26. incip. Romanus*, Kal. Septembris 1606.

Et contra quoscumque Regulares in causa hæresis. Clemens VII. *constit. 27. incip. Cum scisc* 15. Ianuarij 1530. Dummodo eorum Superiores non prauenerint. Pius IV. *in d. constit. 51. Sed absolutè* Inquisitores tantum contra eos procedere censuit Paulus V. *in d. constit. 26.*

Et contra Prædicatores prædicantes, aut proponentes scandalosas propositiones, vel à fide discrepantes. Paulus III. *constit. 30. incip. In Apostolicis* 14. Ianuarij 1542.

Et contra eos, qui ad Presbyteratus Ordinem non promoti Missas celebrant, vel Sacramenta ecclesiastica ministrant. Gregorius XIII. *constit. 21. incip. Officij* 6. Augusti 1574. Clemens VIII. *constit. 81. incip. Esfialias* 1. Decembris 1601. Urbanus VIII. *constitut. 79. incip. Apostolatus* 23. Martij 1628.

Et contra Astrologos iudiciarios. Sixtus V. *constitut. 17. incip. Cali & terra creator*, Non. Ianuarij 1585.

Et contra eosdem Astrologos, qui de statu Reip. Christianæ, vel Sedis Apost. seu vitæ Romani Pont. aut eius consanguineorum iudicia facere, necnon eos, qui illos desuper consulere præsumpserint cum inuocatione dictæ constit. Sixti V. Urbanus VIII. *constitut. incip. Inscrutabilis*, Kal. Aprilis 1631.

Et contra Sacerdotes, qui mulieres penitentes in actu confessionis

missionis ad actus inhonestos sollicitant. Pius IV. *constit.* 31. *incip.* *Cum*
scitis, 16. Aprilis 1561. Gregorius XV. *constit.* *incip.* *Vniuersis*, 30. Au-
gusti 1622.

Et contra omnes etiam Regulares audentes in publicis con-
cionibus, lectionibus, conclusionibus, & aliis quibuscunque acti-
bus publicis asserere quoddam Beatissima Virgo fuerit concepta cum
peccato originali. S. Congr. S. R. & vniuersalis Inquisitionis ha-
bita in Palatio Apostol. coram Paulo V. 3 id. Augusti 1617, quod
postea ad audentes asserere idem in sermonibus, & scriptis pri-
uatis extendit eadem S. Congreg. coram Gregorio XV. *sub die* 24.
Maij 1622.

Et contra maleficos, & sortilegos cum diabolo pactum facien-
tes, à fidèque apostatando alios lædentes. Gregorius XV. *constit.*
46. *incip.* *Omnipotens Dei*, 20. Martij 1623.

Inquisitores compellunt quoscunque ad sibi exhibendum scripturas
ad Officium S. Inquisitionis spectantes. Alexander IV. *constit.* 18.
incip. *Cupientes*, 4. Non. Martij 1259.

Inquisitores Ordinis Fratrum Prædicatorum, vel Minorum non te-
nentur obedire Prælatis suorum Ordinum in concernentibus Of-
ficium S. Inquisitionis. Alexander IV. *constit.* 23. *incip.* *Catholica*, 3.
Id. Decembr. 1260.

Inquisitores hæreticæ prauitatis, & eorum Notarij à quolibet Offi-
ciali Sedis Apost. absque dictæ Sedis expressa licentia excommu-
nicari, suspendi, vel interdici non possunt. Urbanus IV. *constit.* 4.
incip. *Ne inquisitionis*, 2. Non. Augusti 1262.

Inquisitorum sententiæ contra hæreticos promulgatæ à Magistra-
tibus secularibus executioni demandari debent absque proces-
sus reuisione. Innocentius VIII. *constitut.* 10. *incip.* *Dilectus*,
30. Septembris 1486. Leo X. *constit.* 43. *incip.* *Honestis*, 15. Februar.
1521.

Inquisitores non tenentur publicare dicta testium contra hæreticos,
&c. examinerum, vel rationes reddere de processibus alteri-
quàm Romano Pont. aut Inquisitoribus almæ Urbis. Pius IV. *constit.*
40. *incip.* *Cum scitis*, 1. Nouembris 1561.

Inquisitores nihil soluunt pro examine testium, aliisque actibus indi-
giariis. Clemens VII. *constit.* 76. *incip.* *Sanctissimus*, Nonis Ianuar.
1601.

Inquisitoris etiam maioris Officium non excusat Episcopum à resi-
dentia in propria diocesi. Sac. Congreg. Concil. teste Gonzal. *ad*

reg. 8. Cancell. gloss. 43. num. 164. Et etiam non excusat Parochum à residentia. Eadem. S. Congreg. teste Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 42. quem cum aliis refero de officio, & potest. Parochi cap. 8. num. 26.

Inquisitoribus minimè ius est percipiendi distributiones quotidianas Canonatuum, Dignitatum, aut aliorum beneficiorum eo tempore, quo beneficiis prædictis non inserviunt, nisi specialibus privilegiis, aut indultis Apostoli. Inquisitoribus, seu aliis S. Officij ministris fuerit concessum, ut quotidianas distributiones quantumvis absentes lucrentur. S. Congr. Concil. teste Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. n. 256. & Armendar. in addis. ad recap. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. l. 6. de Visitat. num. 71. quos refero in tract. de Canonicis, cap. 24. num. 2.

21. Aug. VI. 1604. Inquisitus.

INQUISITVS à Curia Episcopali si aufugiat à carceribus habens recursum ad Metropolitanum, à quo obtinuit præceptum pro transmissione actorum, & ob non transmissionem in termino præfixo, à S. Conc. obtinuit declarari non esse molestandum, Episcopus adhuc non prohibetur ad vltiora procedere, & sic est significandum Archiepiscopo, ut causam & personam Episcopo remittat. S. Congr. Conc. in Hipporegien. 4. Decembris 1632.

Insignia.

INSIGNIA concedere Canonicis Ecclesiæ cathedralis, vel concessa mutare inconsulta Sede Apostol. non potest Episcopus. S. Congreg. Rit. in Hydrantina, 1. Septembris 1612. quam refero in tract. de Canon. cap. 2. num. 27.

Insignia Archipresbyteri non debent apponi in valuis Ecclesiæ cum in festiuitatibus ornantur, nisi sit consuetudo immemorialis. Sac. Congr. Rit. in Perusina, 23. Martij 1602.

Insignia noua præter solitum in processionibus deferre non licet. Sac. Congr. Rit. in Andrien. 21. Augusti 1604.

Infligator.

Instigator.

INSTIGATOR volens prosequi causam suæ appellationis debet præstare cautionem de reficiendis expensis cuiuslibet instantiæ.

Paulus V. *constit.* 71. §. 17. *incip. Vniuersi, de anno 1611.*

Instigator, qui falsa narrauit, condemnatur in expensis. S. Congr. Rit. *in Saonen. 21. Augusti 1604.*

Institutio.

INSTITUTIO ad parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus ecclesiastici sint, ubi facienda sit à Papa, quia fortasse in mensibus reservatis vacauerunt, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet, qui transmittere debet attestationem examinis facti & concursus quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui Sanctitas sua gratiam faciat, nominari. Sac. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benefic. p. 2. cap. 2. num. 273.* & Salgado *de protectione Regia, tom. 1. p. 3. cap. 9. num. 99.*

Institutio si legitime pertinet ad inferiorem, ita vt non dependeat ab aliquo iure patronatus, quod per Concilium sublatum est *cap. 9. sess. 25.* præsentatio soli Episcopo facienda est, ad effectum examinis duntaxat, non attentæ quacunq; consuetudine immemoriali in contrarium. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 3. num. 19.*

Institutiones Archidiaconis, & aliis inferioribus ex immemoriali competentes, non sunt per Concilium sublata. S. Congreg. Concil. teste Garc. *d. part. 9. cap. 3. num. 19. ad 1.*

Interessentia.

INTERESSENTIA, de qua *in cap. 12. sess. 24. de reform.* debet esse in omnibus diebus, & horis, Officiis diuinis interessendo, & interseruendo, præterquam in tribus mensibus singulorum annorum, nisi Ecclesiæ constitutiones longius seruitij tempus requirant. Sac. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 325. in 1.*

declar. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. de residentia, rubr. an Canonici, &c. num. 47.

Interessentia ita debet esse in choro à Canonicis ibi existentibus, vt nullus inde etiam Officio expleto egredi valeat, vel audeat antequam fuis signum per Archidiaconum detur; neque etiam ex illis in choro existentibus sub quouis pretextu exinde exire valeant plures quàm duo pro qualibet vice, & in egressu, & regressu Archidiacono reuerentiam exhibeant, eorum egressus causam notam facientes, vt in pleno Capitulo an sit iusta, vel ne, discuti valeat, & contrafaciens punctetur. Dum diuina Officia celebrantur nemo extra chorum cum cotta, vel sine, permanere, nec in choro actus à diuinorum Officiorum recitatione differentes, vtputa scripturas legere, scribere, aut aliud id generis gerere valeat, alioquin tanquam absens punctetur. S. Congr. Episcop. & Regular. in Theatina, 18. Aprilis 1617. quem refero in tract. de Canon. cap. 34. num. 17.

Interstitia.

INTERSTITIA non sunt mathematicè computanda; sed ecclesiasticè, & iuxta ritum Ecclesiæ, videlicet ab vna Quadragesima ad aliam, à Pentecoste ad Pentecostem, quamuis inter primam, & secundam Pentecostes festiuitatem nondum sint elapsi duodecim menses. S. Congr. Conco. teste Prosper. de Augustino in addit. ad Quarant. in sum. Bullary verbo Ordo, propè fin. pag. 502. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 2. alleg. 18. num. 2.

Interstitia remittendi facultas concessa Episcopo ex causis comprehensis sess. 23. de reform. cap. 12. & 13. transit in Capitulum, seu eius Vicarium Sede vacante, quando tamen ex decretis eiusdem Concilij potest concedere licentiam ordinando. S. Congr. Concil. testibus Quarant. in sum. Bullary verbo Capitulum Sede vacante, quæst. 10. vers. & refertur. Armend. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. n. 57. Mart. de iurisd. p. 2. cap. 9. num. 13. quos cum aliis refero de offic. & potest. Episcopi, part. 2. alleg. 18. num. 62.

Interstitia remittendi facultatem non habet Episcopus, qui ordinare potest familiarem suum triennalem, aliàs sibi non subditum, conferendo ei statim beneficium. S. Congr. Concil. testibus Garc. de benef. part. 2. cap. 5. num. 89. Armendar. d. 27. de Episcopis, num. 48.

Galet.

Galet. in margarita casuum conscient. verbo Ordo, pag. 194. col. 1. quos cum aliis refeto d.p.2.alleg.5.num...

Intorstitia.

IN TORSTITIA, cerei, & candelæ, quæ per viam deferuntur circa cadauera in quibuscumque priuatis Ecclesiis, diuidenda sunt pro æquali portione inter ipsos Parochos, & ministros aliarum Ecclesiarum quarumcumque, etiam Regularium, & Nationalium, in quibus sepeliuntur, ac propterea quando huiusmodi intorstitia, seu cerei, & candelæ in præfatis Ecclesiis pro celebrandis diuinis Officiis præsentì corpore accenduntur, finito Officio extinguenda, & cuique medietas consignanda est. Congregatio RR. DD. Præfectorum Vrbis S.D.N. Urbano VIII. approbante *sub die 21. Martij 1629.*

Intorstitorum, seu cereorum Confraternitatum secularium funera associantium quarta funeralis Parocho non debetur. S. Congreg. Episcop. & Regular. in *Firmana 5. Martij 1616.*

S. Ioachimus.

S. IOACHIMI parentis Beatissimæ Virginis festiuitatis institutio sub duplici Officio die 20. Martij quotannis celebrandæ, & in Breuiario, Missali, & Calendariis in posterum imprimendis describendæ. Gregorius XV. *constit. 39. incip. Apostolatus officium, die 2. Decembris 1622.*

B. Ioachimi Senensis Officium, vt à tota Religione Ordinis Seruorum recitari possit de communi vnius Confessoris non Pont. cum propriis lectionibus de vita approbatis, atque vt eius nomen in noua Martyrologij impressione ponatur, concessit S. Congr. Rit. in *Senen. & Foroluien. 21. Martij 1609.*

Ioannes.

B. IOANNIS Sahagun Missam, & Officium pro ciuitate Salamantina concessit S. Congr. Rit. in *Salamantina 24. Augusti 1660.*

B Ioannis à S. Facundo decretum de procedendo ad vltiora in canonizatione. S. Congr. Rit. in *Salamantina* 10. Decembris 1619.

B. Ioannis de Capistrano Ordinis Minorum de Observantia Officium sub ritu duplici de eommuni Conf. non Pont. die 23. Octobris recitari posse ab omnibus tam Fratribus, quàm Monialibus dicti Ordinis, & Missam per quoscumque etiam seculares in Ecclesiis Fratrum S. Francisci celebrari posse concessit S. Congr. Rit. sub die 16. Julij 1622.

Ioannes de Deo Lusitanus Beatus denuntiatur, & conceditur ve de
eodem ab omnibus Congregationis suæ Regularibus vbique exi-
stentibus quotannis die eius obitus 8. Martij possit Officium, &
Missâ celebrari de communi Conf. non Pont. ritu duplici maiori
per annum iuxta rubricas Breuiarij, & Missalijs Romani: & quoad
Missam etiam per alios Regulares & seculares Sacerdotes ad eo-
rum Ecclesias confluentes. In ciuitate verò Granaten. nempe in
Ecclesia, vbi eius sacrum corpus requiescit, & in oppido nuncu-
pato Monte maior o nouo in Lusitania, vbi natus est, in omnibus
Ecclesijs tam Regularium, quàm secularium Officium, & Missâ
ritu duplici minori recitari, & celebrari possit. S. Congreg. Rit. *sub*
die 21. Septembris 1630.

S. Iosephus.

S. I OSEPHI dies festus sub observantia, & præcepto comprehendi, cunctosque Christi fideles ubique terrarum ab omni opere servili eo die abstinere, & cessare debere censuit S. Congr. Rit. sub die 8. Maji 1621. & iterum declaravit eadem S. Congr. in Angren. 25. Decembris 1632.

Irregularitas.

IREGVLARITATEM non incurrit mandans aliquem baculo verberari, eo expresse ne occideretur, si mandatarius armis percusserit, & occiderit. S. Congl. Conc. *sub die 2. Septembris 1604.*

Irregularitatem non incurrit is, qui omni diligentia ut praecaveret
adhibita, dum operam rei licite daret, solo casu fortuito homici-
dium committit. S. Congreg. Conc. testibus Garc. de benef. p. 7. c. 11.

num. 53. in 1. & 2. declar. Armendar. in addit. ad retop. legum Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregul. num. 6. & 7. addentes Concil. Trid. sess. 14. c. 7. de reform. loqui de eo, qui fuit in aliqua culpa, & indigebat dispensatione.

Iubilaum.

IVBILÆI Indulgentias, quæ à Summis Pontificibus pro tempore concedi consueverunt, ut quis consequi valeat in Regnis Hispaniarum, non est necessarium Bullam Cruciatæ ante, vel post suscipere; ita ad instantiam Collectoris Portugaliz censuit S. Congr. S. R. E. Cardinalium negotiis Indulgentiarum præfecta, S. D. N. Urbano VIII. approbante *sub die 8. Februarij 1631.*

Iubilæis dum datur facultas ut pœnitentes possint eligere quemlibet Confessorem ex approbatis ab Ordinario, hoc est intelligendum de Ordinario loci. S. Congr. Conc. in Liman. 29. Ianuarij 1633.

Iudei, vide in verbo Hebrei.

Index.

IDEX ecclesiasticus antequam iudices seculares personam ecclesiasticam de assassinio condemnent, debet declarare ab ea fuisse commissum assassinium. Clemens VIII. *constitut. 37. incip. Aequa 18. Decembris 1595.*

Iudices, qui ferunt sententias priuationis beneficiorum, non possunt ea impetrare, sicut neque eorum propinqui, vel familiares. Pius IV. *constit. 14. incip. Cupientes, de anno 1560.*

Iudices ecclesiastici in aliqua Ecclesia deputati nisi sint Vicarij generales, non debent habere locum in choro, neque præsentem, neque absentem Episcopo. S. Congr. Rit. in Compostellana 10. Iunij 1600.

Iudices ecclesiastici possunt in prima, vel secunda, vel tertia monitione laicos concubinos punire aliqua pœna pecuniaria piis locis, vel apparitoribus applicanda, stante præsertim consuetudine illius Ecclesiæ. S. Congr. Concilij.

Iudices laici possunt pœnas imponere contra non obseruantes dies festos, verum si Episcopus dederit licentiam alicui laboranti in die

die festo, non possunt propterea dicti iudices laici illum punire, vt transgressorem festorum stante licentia obtenta ab Episcopo. Sac. Congr. Conc. *sub die 9. Novembris 1619.*

Iudicum synodaliū nominatio spectat principaliter ad Episcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum. S. Congr. Conc. *in Saonem. 18. Martij 1628.*

S. Iulianus.

S. IULIANI Officiū pro diœcesi Burgen. concessit S. Congreg. *Rit. in Burgen. 20. Iulij 1600.* Et pro ciuitate Conchen. Eadem S. Congr. *in Conchen. 2. 2. Decembris 1612.*

Iuramentum, Iurans, Iurare.

IURAMENTUM de fideliter punctando in choro potest Episcopus cogere Canonicos vt præsent. S. Congreg. Conc. *sub die 17. Martij 1619.*

Iurans resignare beneficium, ad cuius titulum fuit promotus, vel Procuratorem constitutum ad resignandum non reuocare, pœnitentia imposita absoluendus est ne resignet, & vt Procuratorem possit reuocare. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benefic. p. 2. cap. 8. num. 232. in 1. & 2. declar. Armendar. in addit. ad recopil. legum Navarra lib. 2. tit. 8. l. 1. de patrim. num. 29. quos refero de offic. & potest. Episcopi p. 2. alleg. 19. num. 46.*

Iurare non tenetur Episcopus in ingressu ad suum Episcopatum statuta, quæ sacris Canonibus, & S. Concilij decretis, Apostolicisve constitutionibus sunt contraria, nisi à Sede Apost. ex certa scientia confirmata existant. Sac. Congreg. Concil. *in Oriolen. 27. Martij 1632.*

Iurati.

IURATI ciuitatis Messanen. non debent eodem tempore cum Episcopo incensari, & à celebrante antquam ad Altare accedat, salutari, S. Congr. *Rit. in Messanen. 7. Decembris 1601.*

Iurisdictio.

Iurisdicção.

IURISDICTIONE quæ Capitulo ante Concilium compete-
bat cognoscendi causas criminales eorum, qui beneficia in Cathedrali
obtinere, fuit inter extraneos referuata Episcopo soli per decre-
tum *cap. 6. sess. 25. de reform. §. qui verò. S. Congreg. Concil. sub die*
16. Maij 1592.

Iurisdictionem Episcopi impediētes, vel officiales Curie Episcopa-
lis in actu exercendi suum officium offendentes, quacunque
exemptione non obstante, ab Episcopo coerceri & puniri possunt.
S. Congr. Conc. in Panormitana, teste Aldan. in compend. canon. resol.
lib. 2. tit. 2. num. 3.

Iurisdicção quæ vigore Concilij Trident. *sess. 24. cap. 11.* competit Or-
dinario in oblatos carentes qualitatibus expressis *ibid. in vers. exce-*
ptis, eidem Ordinario tributa est cumlatiue, non priuatiue ad su-
periores Regulares, & in criminalibus tantum, non autem in ciui-
libus. *S. Congreg. Conc. teste Aldan. d. tit. 2. num. 10.*

Iurisdicção in iis, in quibus Episcopo tribuitur à iure communi, &
Concil. Trid. ac constitutionibus Apost. in Regulares potest illos
Episcopus etiam sub censuris ecclesiasticis compellere. *S. Congreg.*
Conc. in Nebbien. 7. Februarij 1633.

Ius.

IVS ubi disponit, non decet pro iuris declaratione ad Papam re-
currere. *S. Congr. Conc. testibus Gare. de benefic. p. 3. cap. 2. n. 179.*
in 24. declar. Armend. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23.
L. 2. §. 2. de resident. num. 151. in fine.

Iura Ecclesie, & laudabiles consuetudines in honorem Dei, & mini-
strorum eius, sunt tuenda, & conseruanda. *S. Congreg. Rit. in Nar-*
nien. 16. Iulij 1605.

Ius præsentandi datum Capitulo censendum est ex priuilegio quan-
do Capitulum non fundauit, nec dotaui, nec habet immemo-
rialem, ideo sublatum est decreto Concilij *cap. 9. sess. 25. de re-*
format. Sac. Congregat. Concil. teste Gare. de benefic. part. 5. cap. 9.
num. 141.

Ius decernendi excommunicationes, quæ ad finem reuelationis pro rebus deperditis, vel subtractis ferri solent quoad subditos Abbatis exempti, & iurisdictionem quasi Episcopalem habentis, non pertinet ad Episcopum diocesannum, sed hac de causa ad eundem est Sedes Apostol. nisi Abbas haberet iurisdictionem priuativè ad Episcopum in certa parte diocesis, & appellationes ab eo ad eundem Episcopum interponerentur, dummodo privilegia non obstitent. S. Congreg. Conc. *sub die 15. Ianuar. 1602.*

Iuris sepulture occasione prohiberi non potest cadaueris humatio cum nulla ratio patiat, Christianæq; pietati repugnans videatur, maxime verò ob pecuniarium interesse, cadauer insepultum remanere. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Cotronen. 17. Septembris 1617.*

Iuspatronatus.

IUSPATRONATUS priuantur patroni beneficiorum ad ea apostatas præsentantes. Paulus IV. *constitut. 14. 13. Kalend. Augusti 1558.*

Iuspatronatus ad acquisitionem dos debet assignari tempore foundationis, & non post, nisi quando ex necessitate populi construitur Ecclesia. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 9. num. 58.*

Iuspatronatus non acquirit dotans insufficienter, quod arbitrabitur Ordinarius, sed dicitur benefactor. S. Congreg. Conc. teste Garc. *d. p. 5. cap. 9. num. 52.*

Iuspatronatus probatio ex multiplicatis præsentationibus à tempore immemoriali valet, licet neque per instrumenta præsentationum, neque per testes de immemoriali deponentes vlla fiat enunciatio, nec mentio de fundatione, vel dotatione. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 18. num. 46.*

Iuspatronatus ex solis præsentationibus continuis ultra hominum memoriam probatur ex fundatione, & dotatione, licet in eis nulla facta fuerit mentio de fundatione, vel dotatione. S. Congr. Concil. teste Garc. *d. p. 5. cap. 9. num. 141.*

Iuspatronatus titulus ad formam *cap. 9. in princip. sess. 25. de reform.* non probatur sufficienter per solam confessionem supplicantis, & narratiuam, quod beneficium est iuspatronatus alicuius ex funda

fundatione, & dotatione. S. Congreg. Concil. teste Garc. de benefice. p. 12. c. 2. num. 275.

Iurispatronatus quod probatum est solo documento foundationis, &c. absque aliqua presentatione non tollitur à Conc. d. c. 9. nisi tantum temporis præterisset, quantum iure requiritur ad præscribendam Ecclesiæ libertatem. S. Congreg. Conc. teste Garc. d. p. 5. cap. 9. num. 141.

Iurispatronatus in potente non probatur, ex enunciatiuis antiquis cum quasi possessione præsentandi, quia obseruanda est forma tradita à Concil. d. cap. 9. & aequipollens non sufficit. S. Congreg. Conc. teste Rot. in Iacen. Parochialis, 27. Iunij 1603. coram Cardin. Pamphilio sen.

Iurispatronatus in potente debet probari ex vero titulo foundationis, vel dotationis, quæ ex authentico documento ostendatur, vel ex immemorabili cum presentationibus continuatis spatio quinquaginta annorum, quæ omnes effectum sortitæ sint, & authenticis scripturis probentur, & aliter facta probatio non suffragatur. Sac. Congr. Conc. teste Rot. in Sorana iurispatronatus, 28. Aprilis 1603. coram Card. Pamphilio sen.

Iurispatronatus fundatio, & dotatio ubi est probanda in personis suspectis de usurpatione, tunc Conc. d. c. 9. requitens authenticum documentum, intelligitur per authenticas scripturas tantum, & non sufficiunt testes, præsumptiones, & probationes à iure. S. Congreg. Conc. in Panormitana, 4. Decembr. 1632.

Iurispatronatus aliquod quando præsumitur ex priuilegio, vel constat de origine priuilegij, & adest immemoralis, illa nihil prodest. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. d. p. 5. cap. 9. num. 119.

Iurispatronatus acquisitum per augmentum tertie partis dotis ante 40. annos à die confirmationis Concilij numerandos, est validum; si uero est acquisitum infra annos 40. Episcopus uti Apost. Sedis delegatus illud examinare debet, & quod non in euidentem utilitatem factum inuenerit, reuocabit, restitui tamen debet patrono id, quod hoc nomine ab eis datum fuit, prout in fine decreti cap. 9. sess. 25. de reform. statutum est; & isti 40. anni numerandi sunt à die confirmati Concilij; nam licet à die, quo uellet Ordinarius inquirere super validitate iurispatronatus, essent transacti 40. anni, hoc nihil obstat examini; interim tamen dum fit examen, nullus est in sua quasi possessione turbandus. S. Congr. Conc. teste Garc. d. p. 5. cap. 9. num. 124.

Iuspatronatus ex priuilegio Episcopo concessum, in cuius pacifica possessione extiterunt presentati patroni per 140. annos, non prodest, cum enim constet de titulo ex priuilegio inualido, centenaria possessio prodesse non potest ob malam fidem, ideoque per decretum Conc. sess. 25. de reform. cap. 9. sublatum. S. Congr. Conc. teste Garc. d. p. 5. cap. 9. num. 128.

Iuspatronatus ex causa foundationis, vel dotationis in ipso limine foundationis, vel dotationis Apostolico priuilegio concessum, non est sublatum, patronatus vero reliqui in Conuentalibus Ecclesiis quocunque priuilegio concessi post foundationem, & dotationem censentur abrogati. Et ad probandum tale priuilegium in limine foundationis concessum non sufficit immemorialis, iunctis multiplicatis presentationibus, nisi probata fama talis priuilegij, aliisque concurrentibus requisitis secundum iuris dispositionem. Sac. Congr. Conc. teste Garc. d. cap. 9. num. 141.

Iuspatronatus laicale deuolutum ad Ordinarium confertur per concursum pro illa vice. S. Congr. Concil. testibus Galet. in *margarita casuum conscientie*, verbo *iuspatriatus*, 1. Salgado de *proteet. Regia*, tom. 1. p. 3. cap. 11. num. 89. quos refero de *offic. & potest. Episcop.* p. 3. alleg. 66. n. 18. in fin. & de *offic. Parochi*, cap. 2. num. 131.

Iurepatronatus in erectione si cautum sit ut provideatur de eo quocunque Clericus, non potest huiusmodi Clerico conferri, qui sit minor 14. annorum. Sac. Congreg. Concil. sub die 4. Augusti 1619.

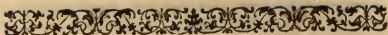
Iurepatronatus Abbatis temporalem iurisdictionem habentis non requiruntur ampliores illarum probationes, quas Concil. exposcit in iis personis, quibus presumitur usurpatio. S. Congr. Concil. in *Sublacen.* 12. Septembr. 1621.

Iuspatronatus in Parochiali potest de consensu Ordinarij augeri a patrono cum nouis oneribus Missarum. S. Congreg. Conc. in *Banoniens.* 12. Martij 1633.

Iurispatronatus personarum potentis, seu Communitatis, vel Vniuersitatis probatio tituli ex probatione, vel dotatione facienda est per instrumenta, seu scripturas authenticas, nec probatio per testes, per presumptiones & similes est admittenda. S. Congreg. Concil. in *Panormitana*, 19. Februar. 1633.

Iurispatronatus usurpatio, vide in verbo *Usurpatio*.

L

L A I C V S.

LAICI dum Diuina celebrantur non debent inter Canonicos, & alios Ecclesiæ Præbendatos in choro stare, vel sedere. Sac. Congr. Rit. in *Compostellana*, 4. February 1600.

Laicorum loca in Ecclesia distincta, & separata esse debent à locis Canonicorum, & ministrorum in Diuinis inseruientium. S. Congr. Rit. in *Elboren*. 8. Iannarij 1605.

Laici non debent occupare stalla, seu loca Dignitatum, Canonicorum, & Præbendarum in choro, vel presbyterio, etiã si sint illustres, & de Magistratu. Sac. Congr. Rit. in *Compostellana* 21. February 1604. & in *Granaten*. 24. Octobris 1609.

Laici simul cum Episcopo maximè in processionibus incedere non debent. S. Congr. Rit. in *Tropien*. 3. Iunij 1617.

Laicis & clericis licet deferre funalia, vel candelas accensas in processione sanctissimi Sacramenti, vide sup. in verbo *Clericus*.

Laicos ad Synodum vocare non potest Episcopus, quamuis illorum consilio uti velit. S. Congr. Conc. in *Oriolen*. 27. Martij 1632. ad 16.

Laicus, qui subornare tentauit testes in causa pendente coram iudice ecclesiastico, potest per Episcopum puniri. S. Congr. immunitatis in *Regien*. 18. Martij 1631.

Laici possunt cogi ad declarandum eorum edictum generale, quòd scilicet ea lege neque Ecclesia, neque clerici ligantur. S. Congr. Immunitatis sub die 7. Decembr. 1632. per Felin. in cap. *Ecclesia* S. Maria n. 81. de conslit. Anchar. conf. 155. Hieron. Gabr. conf. 37. n. 3. vol. 2.

Lapis.

LAPI S Altaris prophanatus potest licitè vendi, & emptor potest illum retinere licitè, dummodo in loco decenti, & honesto. S. Congr. Rit. in *Reatina*. 9. May 1606.

G G g. 3. Laudum.

Laudum.

L AUDA, & sententiæ immemoriali consuetudine confirmatæ seruandæ sunt. S. Congr. Rit. in *Casaraugustana* 10. April. 1604.

Latinus.

L ATINI Græcorum ritu Missas celebrare non possunt. Pius V. *constit.* 12. incip. *Providentia* 13. Kal. Septembris 1566.

Latinorum Episcoporum dimissoriis indigent. Græci ad sacros Ordines promouendi. Clemens VIII. *constit.* 34. incip. *Sanctissimæ* 31. Augusti 1595.

Latinorum dies festos Græci inter Latinos existentes seruare debent. *Ibidem.*

Latinus maritus vxoris Græcæ ritum non sequitur, sed benè vxor Græca sequitur ritum mariti Latini. *Ibidem.*

Laurentius.

L AURENTIVM Archiepiscopum Dublinen. canonizauit, & eius festum die 14. Nouembris celebrari iussit. Honorius VIII. *constit.* 7. incip. *Ineffabilis* 13. Id. Decembris 1225.

B. Laurentij Iustiniani decretum de procedendo ad vltiora in examine processuum pro canonizatione edidit S. Congr. Rit. in *causa Venetiarum* 7. Septembris 1613.

Lectio.

L ECTIONES, & lamentationes deficientibus Cantoribus cantandæ sunt à Canonicis, incipiendo à iunioribus. S. Congreg. Rit. in *Conuersanen.* 4. Aprilis 1620.

Lectioes duæ penultimæ quædò solemniter Maritimum celebrantur ab Episcopo cantandæ sunt à duobus Canonicis, qui hinc inde assistunt Episcopo, siue sint Dignitates, siue Canonici etiâ ymum non obstante consuetudine. S. Congr. Rit. in *Brundusina* 18. Marij 1617.

Lectionem

- Lectionem S. Scripturæ Theologi illam legentis audire tenentur Canonici, & ceteri Presbyteri Ecclesiæ cathedralis. S. Congr. Conc. *sub die 11. Augusti 1618.*
- Lectiones SS. Alexandri, & Theodori pro Monachis monasterij ciuitatis Ottemburæ approbantur à S. Congr. Rit. *in Augustana 15. Iulij 1617.*
- Lectiones SS. Andreæ, & Benedicti Confessorum Eremitarum Camaldulensium pro Monachis Camaldulensibus, conceditur à Sac. Congr. Rit. *in Camaldulen. 18. Martij 1617.*
- Lectiones S. Casimiri approbantur à S. Congr. Rit. *in causa Polonia 7. Augusti 1621.*
- Lectiones S. Conradi pro ciuitate Nettina approbantur à S. Congr. Rit. *in Nettin. 15. Maij 1614.*
- Lectiones Inuentionis S. Crucis pro Ecclesia Gadicen. approbantur à S. Congr. Rit. *in Gadicen. 21. Martij 1620.*
- Lectiones S. Danielis in eius festo, & per octauam pro Monialibus S. Danielis Venetiis, approbantur à S. Congreg. Rit. *in causa Venetiarum pro officio S. Danielis 9. Octobris 1610.*
- Lectiones SS. Firmi, & Rustici pro Ecclesia Bergomen. approbantur à S. Congr. Rit. *in Bergomen. 17. Septembris 1611.*
- Lectiones 2. nocturni pro Officio S. Franciscæ Romanæ approbantur pro Monachis Oliuetanis, & Monialibus turris speculorum Urbis à S. Congr. Rit. *in Urbis S. Franciscæ 24. Aprilis 1610.* Et posse sub ritu duplici in Vrbe recitari ad libitum, censuit eadem Sac. Congr. *sub die 13. Martij 1632.*
- Lectiones S. Homoboni pro ciuitate Cremonen. approbantur à Sac. Cong. Rit. *in Cremonen. 18. Februarij 1617.*
- Lectiones 2. nocturni de vita SS. Ioachimi, & Peregrini Ordinis Seruorum approbantur à S. Congreg. Rit. *in Senen. & Foroliuinen. 21. Martij 1609.*
- Lectiones S. Leonardi Abbatis pro ciuitate de Buza Guadicen. diocesis approbantur à S. Congr. Rit. *in Guadicen. 23. Martij 1619.*
- Lectiones S. Ludouici Regis Galliæ approbantur à S. Congreg. Rit. *in causa Gallia 23. Februarij 1619.*
- Lectiones S. Magni pro Monachis S. Benedicti in oppido Iuessen. approbantur à S. Congr. Rit. *in Augustana 31. Martij 1618.*
- Lectiones 2. nocturni pro Officio B. Mariæ ad Nives pro Fratribus S. Mariæ de Mercede approbantur à S. Congr. Rit. *in causa B. Mariæ de Mercede 30. Aprilis 1616.*

- Lectiones pro octaua Purificationis B. Mariæ pro Ecclesia B. Mariæ de Scala eadem Purificationi dicata approbantur à S. Congr. Rit. *in causa Urbis S. Maria de Scala* 12. Decembris 1609.
- Lectiones 2. & 3. nocturni pro octaua Visitationis B. Mariæ pro Ecclesia Materana approbantur à S. Congr. Rit. *in Materan.* 23. Augusti 1614.
- Lectiones Visitationis B. Mariæ pro Virginibus Halæ, exceptis tribus secundi nocturni, approbantur à Sac. Congr. Rit. *in Virginum Hale* 12. Martij 1616.
- Lectiones S. Margaritæ virg. & mart. pro clericis Theatinis S. Margaritæ in ciuitate Mantuana approbantur à S. Congr. Rit. *in Mantuana* 15. Maij 1610.
- Lectiones tres in Officio B. Margaritæ ciuitatis Castelli pro Fratribus sui Ordinis approbantur à S. Congr. Rit. *in Tiphernaten.* 28. Novembris 1609.
- Lectiones S. Martini pro diœcesi Ipren. approbantur à S. Congr. Rit. *in Ipren.* 4. Iulij 1615.
- Lectiones 2. nocturni in Officio S. Mauri Mart. approbantur pro Ecclesia, & diœcesi Valentina. S. Congr. Rit. *in Valent.* 30. Ianuar. 1610.
- Lectiones S. Petri Chrysologi pro clero Imolen. approbantur à Sac. Congr. Rit. *in Imolen.* 19. Augusti 1617.
- Lectiones Reliquiarum monasterij B. Laurentij del Escorial in Hispania approbantur à S. Congr. Rit. *in causa Hispaniarum S. Laurentij in Escoriali* 22. Augusti 1620.
- Lectiones Sanctorum Ecclesiæ Brixien. approbantur à S. Congr. Rit. *in Brixien.* 10. Aprilis 1604.
- Lectiones Sanctorum Ecclesiæ Placentinæ approbantur à S. Congr. Rit. *in Placentina* 28. Octobris 1609.
- Lectiones SS. Secundi, & Germani Martyrum pro diœcesi Gadicen. approbantur à S. Congr. Rit. *in Gadicen.* 21. Martij 1620.
- Lectiones tres de vita B. Simbanix pro Monialibus S. Thomæ in ciuitate Ianuen. approbantur à Sac. Congr. Rituum *in Ianuen.* 6. Decembris 1608.
- Lectiones duæ recitandæ ab omnibus in Officio S. Vbal-di Episcopi & Confess. & ponendæ in Breuiario Romano, approbantur à Sac. Congr. Rit. *in Eugubina* 17. Decembris 1605.
- Lectiones S. Victoris Martyr. cum Oratione pro oppido Roccellæ S. Victoris Hieracen. diœcesis approbantur à S. Congreg. Rit. *in Hieracen. Roccellæ S. Victoris* 6. Decembris 1608.

Lector S. Scriptura.

LECTOR S. Scripturae quo tempore, hora, & super qua materia legere debeat, remittitur arbitrio Ordinarij. S. Congr. Conc. —

Lector S. Scripturae potest vacare à lectione tribus mensibus Iulij, Augusti & Septembris. S. Congr. Concil. testibus Garc. *de benefic. pari. 5. cap. 4. num. 157.* & aliis citatis per me *de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 56. num. 7. & in tract. de Canonic. cap. 27. num. 27.*

Lector S. Scripturae non potest compelli ad ponendum substitutum quando propter causam infirmitatis sanabilis impeditur quominus per se ipsum legere valeat; cō verò casu, quo quis est substituendus, electio substituendi ad Episcopum pertinet. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. p. 5. cap. 4. num. 159.* quem refero *d. tract. de Canon. cap. 27. num. 32.*

Lectori S. Scripturae non solum tribuendae sunt distributiones quotidianae omnium horarum illius diei, qua legerit, sed etiam emolumenta quaecunque personaliter interessentibus dari solita etiam si choro non inseruiant. S. Congreg. Concil. *in Oriolen. 12. Augusti 1628.* cuius memini *d. tract. de Canonic. cap. 27. num. 35.*

Lectori S. Scripturae non debentur distributiones quotidianae pro illis horis, quibus legit ex dispositione iuris communis; Doct. per *glos. ult. in cap. quia nonnulli, de Magistr.* tamen sanctae mem. Gregorius XIII. audita relatione sacrae Congr. ex gratia illas deberi eis voluit non modò pro illis horis, ut si manè legant pro prioris matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 118.*

Lectores S. Scripturae in Conuentibus Regularium, vel in clauistro Monachorum non potest Ordinarius examinare, seu approbare de vita, moribus, & scientia. Sac. Congr. Concil. —

Legatum.

LEGATVM factum puellae ad effectum nubendi si ipsa Monialis effecta fuerit, dicti legati solutioni locus erit. S. Congr. Conc. *in Pisaurien. 26. Augusti 1618.*

Legatum quamuis sit adeò tenue; ut non sit qui velit onus illi in iunctum subire, etsi recurrentum foret ad Sedem Apostol. pro

moderatione onerum, torum, aut ferè totum insumendum esset pro expensis ad id necessariis, nihilominus pro reductione talis oneris vt suprà impositi ab iis, ad quos pertinet, Sedes Apost. est adeunda, quæ absque vlla impensa statuet, quod magis in Domino è se esse iudicauerit. Sac. Congreg. Conc. super decretis de celebrat. Missar. quest. 1. de anno 1626. post meum tract. de officio, & potest. Episcopi, pag. 10. secundum Lugdunen. impress.

Legatus.

LEGATO præsentem in ciuitate Episcopus non potest populo benedicere, nec vti Mozzetta, vel Rochetto discooperto. S. Congr. Conc. in Perusina, sub die 2. Octobr. 1601. Intra verò propriam Ecclesiam potest, si ibi non sit præsens Legatus, vel eo annuente. Eadem S. Congr. in d. Perusina.

Legitimus.

LEGITIMVS vt quis probetur, sufficit parentum decennalis cohabitatio etiam hodie post Concil. quia sumus in materia fauorabili, & non agitur principaliter de matrimonio, sed incidenter, atque sumus extra materiam peccati. S. Congr. Conc. sub die 29. Martij 1601.

S. Leonardus.

S. **L**EONARDI Officium & lectiones pro ciuitate de Bulla Gadicens. diocesis conceditur in Gadicen. 11. Aprilis 1601. & 23. Martij 1619.

S. Leopoldus.

S. **L**EOPOLDVM Austriæ Principem Sanctorum catalogo adscripsit, & festum die 15. Nouembris agi iussit Innocentius VIII. in appendice constit. l. incip. —

Libri.

LIBRI cuiuscunque generis tam in Vrbe, quàm extrà imprimi non possunt nisi præuio diligenti examine. Leo X. *constit.* 12. *incip. Inter, 4. Non. Mayj 1515.*

Libros hæreticorum legentes, vel tenentes excommunicantur; mortaliter verò peccant, & Episcoporum arbitrio puniuntur, qui legunt libros comprehensos in Indice librorum prohibitorum. Pius IV. *constit.* 77. *incip. Dominici, 24. Martij 1564.*

Libros prohibitos habendi, legendive licentiæ omnes reuocatz sunt, & sola Congregatio S. Officij illas concedit. Gregorius XV. *constit.* 40. *incip. Apostolatus, 30. Decembr. 1622.*

Libri imprimi non possunt eorundem hominum, qui sanctitatis, siue martyrij fama, vel opinione, vt præfertur, celebres è vita migrauerint, gesta miracula, vel reuelationes, seu quæcunque beneficia tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, & approbatione Ordinarij, qui in iis recognoscendis Theologos, aliósque pios, ac doctos viros in Concilium adhibeat, ac deinde negotium instructum ad Sedem Apost. transmittat, eiúsque responsum expectet. Urbanus VIII. *in decreto incip. Sanctissimus, §. 2. die 13. Martij 1625. tom. 4. Bullarij.*

Libros de quauis materia tractantes, & vbicunque compositos nemo in statu Sedi Apost. mediata, vel immediata subiecto audeat aliò deferre, vel mittere imprimendos sine expressa in scriptis approbatione Eminentissimi & Reuerendissimi D. Cardinalis S. D. N. Vicarij, & Magistri S. Palatij si in Vrbe; si verò extra Urbem existat, sine Ordinarij, & Inquisitoris loci illius, siue ab iis deputatorum facultate, & licentia operi præfigenda. Libros autem, quos contra huius decreti tenorem imprimi contigerit, præter alias pœnas arbitrio S. Sanctitatis infligendas absque alia declaratione ex nunc prohibet, & pro expressè prohibitis habere vult, & mandat. S. Congreg. S. R. & vniuersalis Inquisitionis *sub die 18. Septembris 1625. in Bullario nouo, tom. 4.*

Licentia I.

LICENTIA benedicendi paramenta, & vasa in quibus non adhibetur sacra Vnctio, conceditur Officiali Canonico, attenta absentia

sentia Ordinarij, & distantia aliorum Episcoporum. S. Congr. Rit. *in Eboricen.* 26. *Novembr.* 1605. Et Vicario generali Imolen. S. Congr. Rit. *in Imolen.* 20. *Iunij* 1609.

Licentia Breuiaria & Missalia imprimendi secundum vsum proprium Ecclesiæ Augustanæ petita per eius Canonicos committitur Metropolitano prouinciæ. Sac. Congreg. Rit. *in Augustana,* 19. *Maij* 1607.

Licentia Calices, & Corporalia tangendi Fratri Matthæo Monacho Sacristano monasterij Angelorum Florentiæ concessit S. Congr. Rit. *in Florentina,* 30. *Augusti* 1602.

Licentiam campanellam ponendi super vno capitulo in Oratorio, seu capella erecta in villa priuata ad conuocandum populum ad Missam, conceditur à S. Congr. Rit. *in Tarvisin.* 27. *Septembris* 1608.

Licentia domos profanandi, in quibus Moniales habitauerunt, & Officia diuina dixerunt, & Missas celebrari fecerunt, conceditur à Sac. Congreg. Rit. *in Toletana,* 27. *Septembris* 1608.

Licentia Ecclesiam, seu capellam destructam prophanandi conceditur in forma commissaria Ordinario loci. S. Congr. Rit. *in Monasterien.* 1. *Septembr.* 1607.

Licentia Ecclesiam posuerat reconciliandi conceditur Vicario generali, attentâ absentia Episcopi. S. Congr. Rit. *in Gualtillin.* 24. *Septembris* 1605.

Licentia Ecclesiam prophanandi ex causa conceditur Clericis Regularibus Societatis Iesv, sed extructio committitur Episcopo. Sac. Congreg. Rit. *in Imolen.* 15. *Aprilis* 1606.

Licentias libros prohibitos legendi Cardinales super Officio S. Inquisitionis concedunt Pius V. *constit.* 82. *incip.* Cum inter, 6. *Kalend.* *Septembr.* 1564. Sed eas etiam à Romanis Pont. concessas reuocauit Gregorius XV. *constit.* 40. *incip.* Apostolatus, 30. *Decembris* 1622.

Licentia Matutinum recitandi octaua hora noctis ex causa conceditur, licet secundum regulam media nocte soleat recitari. S. Congr. Rit. *in ciuitatib. Angelorum in Indiis,* 12. *Novembris* 1605.

Licentia Matutinum recitandi hora prima noctis, quod recitare solebant media nocte, conceditur Monialibus S. Catharinæ Senensis in Indiis Occidentalibus ex causa, videlicet ob aëris intemperiem, & alias, &c. S. Congr. Rit. *in Theanalan. in Indiis Occidentalibus,* 20. *Iunij* 1609.

Licentiam vt matrimonium possit celebrari tempore Aduentus inter Christianos in terris Infidelium ex causa paupertatis, & attento dominio

dominio Turcarum, sub quo pauperes Christiani datiis, & gabel-
lis grauantur, concedi posse censuit S. Congreg. Rit. *in Pedana*, 28.
Aprilis 1607.

Licentia exercendi animarum curam, & confessiones audiendi, ac
coadiutoria gratis concedi debent. S. Congr. Conc. testibus Garc.
de benefic. p. 8. c. 1. num. 77. ad 5. Armendar. in addit. ad recop. legum Na-
uarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 10. resp. 5.

Licentia pro laborando in diebus festis per Episcopum, aut eius mi-
nistros ad hoc deputatos in scriptis concedi debet. Iudex verò se-
cularis contra illos, qui in dictis diebus absque dicta licentia re-
perti fuerint laborare, procedere poterit iuxta constitutionem
sanctæ mem. Pij V. S. Congr. Episcop. & Regular. *in ciuitatis Castel-*
lana, 21. *Augusti* 1615.

Licentia vt aliquis possit abesse causa studiorum à seruitio suæ Ec-
clesiæ, vel sui Canonatus, non suffragatur vltra quinquennium
impetrata à die, quo studere cœpit. S. Congreg. Conc. teste Garc.
de benef. p. 3. c. 2. num. 101.

Licentia Officia propria Sanctorum Religiosorum Eremitarum im-
primendi de nouo conceditur pro vsu Prouinciæ Germaniæ, à S.
Congr. Rit. *in causa Germania Eremitarum*, 24. *Septembris* 1605.

Licentia vacandi à recitatione Officij in choro per duos menses impe-
tranda est à S. Congr. Conc. Trid. S. Congr. Rit. *in Mediol.* 16. *Iun.* 1605.

Licentiam Officium sequentis diei recitandi post Completorium
iuxta antiquum ritum introductum, concessit Sac. Congreg. Rit. *in*
Brixien. 24. *Septembris* 1605.

Licentia Officium duplex cum octaua recitandi de communi pluri-
morum Martyrum semel in anno pro diuersis Sanctis, quorum
Reliquiæ insignes conseruantur in Escoriali, conceditur Fratribus
monasterij S. Laurentij in Escoriali. S. Congr. Rit. *in nullius prouin-*
ciæ Toletana 1. *Septembris* 1607.

Licentia Officium Conceptionis B. Mariæ recitandi, & alia Officia
Sanctorum Ordinis S. Francisci, conceditur Monialibus S. Claræ
in ciuitate Mantuana. S. Congr. Rit. *in Mantuana*, 25. *Martij* 1609.

Licentia Parochi tacita non sufficit vt alius Sacerdos eius loco inter-
ueniat matrimonio. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell.*
gloss. 47. num. 52.

Licentia Parocho concedi potest vt abesse valeat tribus annis cau-
sa finiendi studia incœpta in Vniuersitate Colimbrici. posito in-
terim Vicario cum fructuum congrua assignatione, cum id non

sit contra ius commune, nec contra Concilium, sed solummodo contra decisionem Congregationis in qua examinatus præsumitur idoneus. S. Congr. Conc. *sub die 12. Iulij 1601.*

Licentiam quam Parochus abesse volens petere debet ab Episcopo, non sufficit tacita, sed requiritur expressa. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benefc. p. 3. c. 2. num. 35.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra lib. 2. tit. 23. §. 2. tit. sed an Parochi debeant residere, num. 164.* Sanctærel. *var. resol. q. 4. num. 16:* quos refero *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 53. num. 99.*

Licentia processionem faciendi feria quinta in Cœna Domini conceditur Confraternitati in ciuitate Valentina de consensu & voto Archiepiscopi, & ex causa, non obstante constitutione synodali, & licet soleret prius facere feria sexta in Parasceue. S. Congr. Rit. *in Valentina 17. Iulij 1606.*

Licentia Episcopi requiritur vt Regulares in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, prædicare valeant; contradicente autem Episcopo, nulli etiam in suorum Ordinum Ecclesiis prædicare præsumant. Gregor. XV. *constit. 18. incip. Inscrutabili, Non. Februarij 1622.*

Licentias quascumque à Prædecessoribus Pontificibus, concessas erigendi loca Regularia non seruata forma constitutionis Clementis VIII. & decretorum Sedis Apost. quæ nondum effectum sunt sortitæ, reuocauit Vrbanus VIII. *constit. 25. incip. Romanus, 28. Augusti 1624.* vbi quoque prohibuit illa de cætero erigendi absque licentia Ordinariorum, & sacris canonibus, Concilioque Tridentino, necnon Clementis VIII. & Gregorij XV. constitutionibus non seruatis.

Licentiæ testandi non suffragantur clericis decedentibus extra residentiam, quominus eorum bona faciant spoliū. Pius IV. *constit. 91. incip. In suprema 7. Kal. Decembris 1564.*

Licentia transferendi festa priuata vnius loci tantum conceditur à S. Congr. Rit. *in Andrien. 23. Nouembris 1602.*

Licentia transferendi corpora SS. Baimi, & Heemundi Archiepiscoporum Treueren. à crypta antiqua, conceditur Abbati monasterij S. Maximini Ordinis S. Benedicti ciuitatis Treueren. S. Congr. Rit. *in Treueren. 16. Decembris 1606.*

Licentia transferendi ossa filiorum, & nepotis ex Ecclesia in qua erant sepulta ad aliam Ecclesiam, conceditur de licentia Rectoris Ecclesiæ, vbi erant sepulta. Sac. Congreg. Rit. *in Barchinonen. 23. Iunij 1607.*

pro Licentiis audiendi confessiones, & illarum renouatione nihil potest exigi, etiam stante consuetudine, vt pro singulis licentiis aliquid soluatur, S. Congr. Concil. *in Turritana* 12. Martij 1633.
 Licentias eorum, qui ad collocutoria Monialium Regularibus subiectarum accedunt, vel clausuram ingrediuntur, solus Episcopus concedit, & subscribit, vbi de hoc viget consuetudo. Sac. Congr. Concil. *in Verulena* 29. Ianuarij 1633. ad 2.

Licentia quoad Moniales II.

LICENTIA standi extra claustra Monialibus non conceditur. Pius IV. *constit.* 53. *incip. In sublimi* §. 6. 4. Non. Maij 1562.

Licentias exeundi è monasteriis concedentes Monialibus excommunicationem incurrunt. Pius V. *constitut.* 8. *incip. Circa* 4. Kalend. Iunij 1566.

Licentiis secularibus mulieribus concessis ingrediendi monasteria Monialium vti non potest, nisi de earum expresso consensu capitulariter, & per secreta suffragia habito. Urbanus VIII. *constit.* 29. *incip. Sacrosanctum* 27. Octobris 1624.

Licentia ingrediendi monasteria Monialium in casu necessitatis medicis, chirurgis, & operariis concedi solita singulis quibusque trimestribus renouari debet. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Camerinen.* 28. Martij 1588.

Licentiam dare ingrediendi septa monasteriorum Monialium exemptarum, & Regularibus subiectarum ex vera tantum necessitate, quæ Moniales respiciat, concedendam, seu ad accedendum ad loquendum cum Monialibus, pertinet ad ipsos tantum Superiores Regulares, & non ad Episcopum, in cuius diœcesi monasteria sita sunt. S. Congr. negotiis Episcop. & Regul. præposita *in Bellunen.* 19. Iunij 1597. Verum quo magis clausuræ obseruationi consulere-tur, eadem S. Congreg. *sub die* 13. *Novembris* 1610. facultate sibi à Sanctissimo tribura statuit, & decreuit vt deinceps intra huiusmodi septa nemini ingredi liceat, nisi licentiæ in casibus necessariis concedendæ nondum à Superioribus Regularibus dictorum monasteriorum, sed etiam à locorum Ordinariis obtentæ fuerint, non obstantibus quibuscumque contrariis legibus, statutis, consuetudinibus etiam immemorabilibus. Postremò autem ad remouendam omnino difficultatem, quæ ex huiusmodi decreto forsan ori-ri posset, negotio iterum in sacra Congregatione proposito, atque
 Sanctissi

Sanctissimo Domino nostro relato die 21. Maij 1630. Sanctitas sua declarauit huiusmodi licentias à superioribus Regularibus non esse petendas in illis locis, in quibus adesset consuetudo, vt istæ ab Episcopis tantum concedantur, hoc enim casu statuit, & decreuit ralem consuetudinem esse obseruandam, & ipsorum Episcoporum tantummodo licentias sufficere etiam priuatiuè quoad ipsos Regulares.

Licentiam concedere adeundi ad colloquium cum Monialibus Regularibus subiectis spectat ad ipsos superiores Regulares, nisi eliser consuetudo legitimè præscripta, vt huiusmodi licentiæ etiam quoad monasteria, quæ Regularibus subsunt, ab Episcopo tantum, vel ab Episcopo, & Superiore Regulari coniunctiuè obtinerentur, S. Congr. Conc. prout nobis idonei testes sunt Quarant. in sum. Bul. lxxij verbo monasteria Monialium, vers. hinc tangenda, pag. 453. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 54. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 99. Campan. in diuersis canon. rub. 12. cap. 16. num. 45. quos refero de officio, & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 102. num. 76. Sed S. Congreg. Episcop. & Regular. in Camarinen. 21. Februarij 1617. censuit licentiam alloquendi Moniales Regularibus subiectas concedendam esse ab Episcopo, seu eius Vicario generali, & à Superiore Regulari, cui Moniales ipsæ subiectæ sunt, coniunctim, ita vt idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco subscribat. Idem quoque seruandum esse ait quoad licentiam eorum, quibus ordinariè intra septa monasteriorum earundem Monialium ingredi necesse est, repentinis tamen casibus extremæ necessitatis exceptis, in quibus licentiam alterius subscriptione roborare sufficit. Edicta verò, quibus personis secularibus ad earundem Monialium monasteria accessus prohibetur, ab Episcopo dumtaxat subscribenda, & publicanda esse subiungit.

Limina Apostolorum.

LIMINA Apostolorum Episcopi totius Orbis visitare tenentur per se, aut per alium idoneum, si sint impediti, sicut in consecratione iurant. Sixtus V. constit. 15. incip. Romanus, 13. Kal. Ianuarij 1585.

Et à die publicationis huius constitutionis incipit tempus præfixum ad visitanda limina. S. Congr. Conc. in Burgen. 12. Augusti 1628.

Limina

Limina Apostolorum vt visitentur per manentem in Curia non concedit S. Congregatio Concilij, vt ipsamet declarauit in Foglinen. 11.

Julij 1626.

Limina Apostolorum per Presbyterum existentem de Capitulo Cathedralis visitari debent; cum enim Elboron Archiepiscopus petiisset admitti ad visitanda limina eius nomine Presbyterum dicecesanum non existentem de Capitulo Cathedralis, neque in Dignitate ecclesiastica constitutum, & iam ad Urbem transmissum. S. Congr. Conc. die 4. Decembr. 1627. pro hac vice fecit gratiam, sed censuit scribendum esse Collectori Portugaliz, qui omnes Episcopos in posterum admoneat.

Limina ad visitanda pro Episcopo Visen. noluit S. Congreg. admittere Regularem Episcopi familiarem, & communalem, etiamsi alium non inuenisse diceret, & iste iam esset in Vrbe, sub die 13. Novembris 1627.

Limina Apostolorum vt visitari possint per Sacerdotem Regularem fecit gratiam S. Congregatio Concil. sub die 9. Maij. 1626. Episcopo Canarien. ab illis partibus transmissum, & bene informatum stante quoddam propter itineris longitudinem milliarium 17000. & ob pericula in quæ occurrunt alias transmissi Sacerdotes seculares, qui à Turcis captiui facti fuerunt, nullus inuenitur, qui mitti velit, vt ex publica fide constitit.

Litania.

LITANIAE communes, & quæ de B. Virgine in æde Lauretana decantari solent, & non aliz, edi, vel dici possunt, & qui aliis uti voluerit, Congregationem sacrorum Rituum pro earum recognitione adire debet. Clemens VII. constit. 4. in appendice incip. Sanctissimus, 8. Id. Septembr. 1601.

Litaniae publicæ non possunt recitari nisi sint approbatæ in decreto S. Inquisitionis, priuatim verò recitandæ reuideantur. S. Congreg. Rit. 2. Martij 1602.

Litaniae non approbantur à S. Congreg. Rit. præter Ordinarias impressas in Breviario, & quæ recitantur in Ecclesia Lauretana de B. Maria. Sac. Congreg. Rituum in Alexandrina, 15. Maij 1608. dub. 16.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה

Littera Apostolica.

LITTERARUM Apostolicarum executionem impediētes plures penas incurrunt, de quibus Leo X. *constit.* 30. *incip. In supremo Calend. Martij. 1518.* Gregorius XIII. *constit.* 81. *incip. Consecuerunt. pridie Nati. Aprilis 1583.* Paulus V. *constit.* 63. *incip. Pastoralis, 6. Id. Aprilis 1610.* Urbanus VIII. *constit.* 62. §. II. *incip. Pastoralis, Calend. Aprilis 1627.*

Vide in verbo *Bulla.*

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה

Litteratura.

LITTERATURÆ ad titulum nullus promoueri potest & Congr. Conc. teste Garc. de benef. p. 2. c. 5. num. 128.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה

Locus.

LOCA Canonorum, & aliorum de Capitulo ecclesiastico habitu indutorum, nec à laicis, nec à Clericis, nec à familiaribus Episcopi occupanda sunt. S. Congreg. Rit. in *Elboren. 15. Ianuarij 1605.*

Locus obtentus à Canonico contra formam antiquæ consuetudinis de consensu partium intèresse habentium reservatur ipsi Canonico. S. Congreg. Rit. in *Saonen. 21. Augusti 1604.*

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה

Locumtenens.

LOCUMTENENS de iure communi eodem honore est afficiendus, & eundem locum tenet, quem teneret is, cuius personam designat. S. Congr. Rit. in *Brundusina, 10. Decembr. 1612.*

Locumtenens Episcopi, qui sit Canonicus, debet sedere in choro in loco suæ receptionis, in habitu canonicali, nec ei competit thuris, & pacis honor ante Dignitates. S. Congr. Rit. in *Hydruntina, 10. Nouembris 1612.*

S. Luarius.

S. **L** VARI Episcopi, & patroni ciuitatis Consernen. Officium duplex cum Octaua pro Ecclesia & diocesi Consernen. ap-
probatum à S. Congr. Rit. in *Consernen*. 24. Octobr. 1609.

S. Ludouicus.

S. **L** VDOVICVM Francorum Regem in Sanctorum Confesso-
rum catalogo adscripsit, & eius festum die 25. Augusti cele-
brari iussit Bonifacius VII. *constit. 6. incip. Gloriz*, 3. Id. Augusti 1297.

Quem diem festum ut de præcepto sub ritu duplici seruari, &
celebrari possit in Regno Galliz, & in dominio Regis Gallorum
concedi posse censuit S. Congreg. Rit. in *Gallia*, 15. Mart. 1608. &
28. Nouembris 1609.

Officium in die eius festo sub ritu semiduplici pro cunctis fide-
libus conceditur ab eadem S. Congr. 29. Nouembr. 1618. Eius lectio-
nes approbantur 23. Ianuar. 1619. Et sub ritu duplici pro Ecclesia
sanctissimæ Trinitatis de Vrbe. Ead. S. Congr. Urbis 19. Augusti 1619.

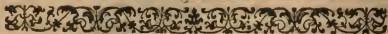
S. Ludouicum Episcopum Tolosanum Professore regulæ Fratrum
Minorum S. Francisci Sanctorum numero adscripsit, & eius fe-
stum die 19. Augusti celebrari iussit Ioannes XXI. *constit. 2. incip.*
Soloriens, 7. Id. Aprilis 1317.

B. Ludouicus Beltranus Ordinis Prædicatorum ut possit vocari Bea-
tus, & de eo recitati Officium tanquam de vno Confessore non
Pont. à Fratribus Dominicanis in die sui obitus in regno Valentiz
concessit S. Congr. Rit. in *Valentina*, 19. Aprilis 1608. Et in semina-
rio & Ecclesia fundata ab Archiepiscopo Valent. Ead. S. Congr. 21.
Mart. 1609. Et in tota Religione Dominicana per totum Orbem,
& in ciuitate Valentiz ab omnibus. Ead. S. Congr. 9. Octobr. 1610.

Lumina.

L VMINA quæcunque, siue lampades accendi ad sepulchra quo-
rundam cum sanctitatis, aut martyrij fama, vel opinione de-
functorum, qui neque canonizationis, neque beatificationis ho-

notæ ab Apostolica Sede insigniti fuerunt, sine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in iis recognoscendis Theologos, aliósque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, & ne deinceps fraus, aut error, aut aliquid novum atque inordinatum in re tam graui committatur, negotium instructum ad Sedem Apostol. transmittat, eiusque responsum expectet, nisi fuerint tales, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, virorúmque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apost. vel Ordinarij colantur. S. Congreg. Generalis Inquisitionis habita in Palatio Apost. in Vaticano coram S. D. N. D. Urbano VIII. die 13. Mart. 1625. In Bullario nouo, tom. 4. constit. 37. eiusdem Pontificis, §. 3. & 4. Lumina duo ad minus in Altari accensa esse debent, dum recitatur & diuinum Officium, Matutinum, Horæ, & Vesperum. S. Congreg. Rit. in Lunen. Sarzanen. 3. Martij. 1633.

M

MAGISTER CÆREMONIARVM.

MAGISTER Cæremoniarum eligendus est à Vicario cum consensu Capituli. S. Congreg. Rit. in Tarentin. cryptaliarum, 3. Septembris 1605.

Magistris Cæremoniarum debentur oblationes, quæ offeruntur Cruci feria sexta in Parasceue, vbi viget talis consuetudo. S. Congr. Rit. in Beneuentana, 29. Nouembr. 1603.

Magistro Cæremoniarum, donec ei certum stipendium assignatum fuerit, debet de certo salario ab Episcopo, & Capitulo pro merceditate prouideri. Sac. Congregat. Rituum in Tropien. 23. Martij 1602.

Magister Cæremoniarum, non autem Sacrista debet vocare Vicarium vt hora debita si voluerit ad Ecclesiam accedat. S. Congreg. Rit. in Vrbinate. 26. Nouembr. 1605.

Magister Cæremoniarum non potest alterare, seu mutare consuetudinem circa præintonantiam Antiphonarum ad Vesperas Dignitatibus, siue Canonicis. S. Congr. Rit. in Suesan. 28. Aprilis 1607.

Magister Cæremoniarum, qui est beneficiatus, potest dimittere habitum

bitum Beneficiatorum, & uti superpelliceo in exercitio sui officij absque incurfu censurarum impositarum contra dictum habitum non deferentes. S. Congr. Rit. in *Tanuen. 9. Decembris* 1617.

Magister Cæremoniarum, etiamsi sit Capellanus, quando officium exercet, & vestibus dicti officij vestitus est, sedere debet apud celebrantem, vel eius Assistentes Pluuiatilibus indutos: quando verò non est in ministerio, sedere debet in choro inter Præbendatos, vel Presbyteros, vel clericos sui Ordinis, seruatò ordine suæ receptionis. S. Congr. Rit. in *Patauina, 28. Nouembris* 1609. & *8. Maij* 1617.

Magister Cæremoniarum in processionibus incedit apud celebrantem, & eius Assistentes, & vbique discurrit quando opus est pro ordinanda processione. Sac. Congreg. Rit. in *d. Patauina, 30. Augusti* 1602. & *8. Maij* 1617.

Magister Capellæ.

MAGISTER Capellæ in processionibus non cum Beneficiatis, sed cum suis Cantoribus incedere debet. S. Congr. Rit. in *Vrbeneutana, 20. Nouembris* 1610. non obstante postea allegata consuetudine, in *eadem* 15. *January* 1611.

Magister Chori.

MAGISTER chori potest cogi ab Episcopo ut eat ad circulos. S. Congr. Rit. in *Saonen. 15. Martij* 1614.

Magister chori, & eo absente Magister Cæremoniarum habet munus indicendi silentium in choro. Sac. Congreg. Rit. in *Hydruntina, 6. Decembris* 1613.

Magister Scholæ, siue ludi litterarij.

MAGISTER scholæ non solum in Grammatica, & Rhetorica adolescentes instruere debet, sed etiam in iis, quæ ad Religionem pertinent, & sic adolescentes ad Missas, diuina Officia, & Prædicationes audiendas non solum hortari, sed etiam compellere potest; ea verò quæ sunt contra bonos mores, aut quæ ad impietatem

tatem inducere possunt, legere, vel docere omnino prohibetur.

Leo X. *constit. 7. incip. Merentur*, 2. *January* 1514.

Magistri ludi litterarum examinari possunt ab Episcopo in iis dumtaxat, quæ spectant ad Fidem, doctrinam Christianam, & bonos mores, ac tenentur facere professionem Fidei, iuxta Bullam Pij IV. Sac. Congreg. Conc. teste Aldan. *in compendio canon. resolat. lib. 3. tit. 4. num. 10.*

Magistratus.

MAGISTRATUS non debet occupare locum Capituli, & Clerici, qui in concionibus sedere debent immediatè apud suum Episcopum. S. Congr. Rit. *in Balneoregien. 25. January* 1602.

Magistratus, aut iudices non debent proprias Dignitatum, & Canonicorum sedes, seu stalla in choro, seu presbyterio occupare, quamvis aliquando id eis permissum fuerit. S. Congr. Rit. *in Compostellana 4. February* 1600. & 21. *February* 1604. & *in Granaten. 24. October* 1609.

Magistratus nihil debet in præiudicium Capituli, Ecclesiæ, & Canonicorum innouare, vel attentare. Sac. Congreg. Rit. *in Narnien. 16. Iulij* 1605.

Magistratus secularis ciuitatis, quando non est de maioribus & perpetuis, debet cedere in omnibus, & per omnia Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, & Concionator debet prius Canonicos, quàm Magistratum salutare. Sac. Congreg. Rit. *in vna Tyrassonen. & in alia Osen. 3. October* 1615.

Magistratus, & Officiales ciuitatis thurificandi sunt post Dignitates, & Canonicos æquis ductibus. S. Congr. Rit. *in Interamnen. 10. Iulij* 1600. & *in Fanen. 1. Septembris* 1607. & *in Narnien. 16. Iunij* 1617. Non obstante usu in contrarium per 15. annos seruato. Ead. Sac. Congr. *in Cephaluden. 24. October* 1609. & tam in Cathedrali, quàm in aliis, ubi Canonicos, & Magistratum simul conuenire contigit. Ead. S. Congr. *in Camplen. 10. January* 1612. & *in d. Narnien.*

Magistratus quâdo est de maioribus, debet incensari post Assistentes. Episcopo ante Canonicos. S. Congr. Rit. *in Patanina 2. Martij* 1602.

Magistratus in processionibus sanctissimi Sacramenti debet incedere in loco in quo secundum antiquam consuetudinem consuevit incedere. S. Congr. Rit. *in Forolinien. 4. Aprilis* 1605.

Magistra

Magistratus debet iuxta solitum tibicines mittere ad processiones sanctissimi Sacramenti, nec licet prohibere solitum tributum cere Ecclesiæ, Canonicis, seu fabricæ debitum à Consulibus artium, & massariis villarum. Sac. Congreg. Rit. *in d. Narnien.* 16. Julij 1605.

Magistratus ciuitatis cogi potest solitum obsequium Episcopo accedenti ad Ecclesiam præstare, & iuxta solitum accedere ad Ecclesiam cathedralem in diebus solemnibus, & tempore Aduentus, & Quadragesimæ. S. Congreg. Rit. *in d. Narnien.* 16. Julij 1605. & *in d. Fanen.* 1. Septembris 1607. & *in ciuitatis Castelli,* 29. Novembris 1618.

Mandatarius.

MANDATarii Vicarij Vrbis possunt deferre clauas argenteas in Ecclesia Lateranenſi tantum, & in processionibus priuatis, quæ intra dictam Ecclesiam, vel circa illam fiunt, illorumque vestes debent esse coloris leonati obscuri, & non rosæ sicæ, non ex lana, quam saiettam vocant, & non ex camifotto. S. Congr. Rit. Vrbis 17. Martij 1607.

Manna.

MANNA S. Nicolai non est deferenda ad infirmos cum cotta, & luminaribus. S. Congr. Rit. *in Baren.* 28. Ianuarij 1606.

Mansionarius.

MANSIONarii debent præcedere Capellanis, & habitum distinctum ab eis deferre tam æstate, quàm hyeme. S. Congr. Rit. *in Ferrarien.* 25. Iunij 1607.

Mansionarius nouiter prouisus per resignationem non debet habere locum resignantis, sed vltimum locum. S. Congr. Rit. *in Ferrarien.* 10. Ianuarij 1609.

Manutentio.

MANVTENENDVS est in possessione exercendi suas functiones ille, qui per decennium præteritum illas exercuit. Sac. Congr. Rit. in *Affen.* 16. Julij 1601.

S. Margarita.

- S. **M**ARGARITÆ Martyris Officium pro Monialibus monasterij Donæ Reginæ Neapolitan. conceditur à S. Congr. Rit. in *Neapolitan.* 16. Maij 1601.
- B. Margaritæ de Cortona per 300. adhuc annos miraculis effulsit, & eius corpus integrum efflat suauissimum odorem, officium pro die 22. Februarij conceditur Ecclesiæ S. Margaritæ dictæ ciuitatis. Urbanus VIII. *constit.* 8. *incip.* Cælestis Idib. Decembris 1623.

B. Maria Magdalena de Pazzis.

- B. **M**ARIÆ Magdalenæ de Pazzis Florentinæ Monialis Ordinis Carmelitani beatificatio, eiûsque Officium, & Missa de communi virg. non Martyris pro omnibus Ecclesiis ciuitatis Florentinæ, & Romæ pro illo anno in Ecclesia S. Ioannis Baptistæ nationis Florentinæ die eius obitus, vel alia non impedita. Et hæc concessio Officij, & Missæ in die eius obitus extenditur ad Ecclesias Ordinis Carmelitani pro omnibus Regularibus illius, & quoad Missas pro confluentibus ad dictas Ecclesias. Urbanus VIII. *constit.* 63. In *supremo* 23. Aprilis 1627.

Demum concessio Officij & Missæ præfata in die eius obitus extenditur ad omnes Ecclesias diocesis Florentinæ, & ditionis temporalis Magni Ducis Etruriæ. Idem Urbanus VIII. in *constit.* *incip.* Aliàs pro parte, 18. Ianuarij 1628.

B. Maria Tiphernaten.

- B. **M**ARIÆ Tiphernaten. festum cum Officio de communi vnius Virginis, & Missa in Ecclesia, vbi eius corpus sepul-
tum

rum est, vt celebrari possit, concessit S. Congr. Rit. *in Tiphernaten.* 24. *Augusti* 1609. Approbavit tres lectiones recitandas in eius Officio, etiamsi festum venerit tempore impedito, & vt possit transferri iuxta regulas, & rubricas Breuiarii, indulsit ead. S. Congr. 28. *Novembr. eiusdem anni.*

Martyrologium.

MARTYROLOGIVM de nouo imprimi posse cum additione Sanctorum canonizatorum, non verò Beatificatorum, concessit S. Congreg. Rit. *sub die 30. Iulij* 1616.

Matrimoniales causæ.

MATRIMONIALES causæ non criminales pertinent Vicario capitulari in mandato generali, secus in speciali. S. Congr. Conc. *sub die 30. Majj* 1602.

Matrimonialium & criminalium causarum cognitio, ac approbatio Confessoriorum & ad curam animarum, ad Episcopum spectat, donec per alium prætendentem probetur immemorialis, & quòd sit nullius. S. Congr. Conc. *in nullius, seu Conuersanen.* 26. *Iunij* & 20. *Augusti* 1627.

Vide in verbo *Causa.*

Matrimonium.

MATRIMONIUM est signum coniunctionis Ecclesiæ, & Christi, illius causa efficiens est consensus mutuus per verba de præsentem expressus, eius bonum triplex, primum proles suscipienda, & educanda ad cultum Dei, secundum fides, quam vnus coniugum alteri seruare debet, tertium indiuisibilitas matrimonij, quia eius vinculum perpetuum est. Eugenius IV. *constit.* 19. *incip. Exultate*, 10. *Kalend. Decembr.* 1439.

Matrimonia in quarto gradu contrahere Græcis prohibuit Innocentius IV. *constitut.* 14. *incip. Sub Catholica*, 2. *Non. Martij* 1253.

Matrimonia inter coniuges Græcos dirimi, seu diuortia fieri locorum Ordinarij permittere non debent. Clemens VIII. *constit.* 34 *incip. Sanctissimus*, 31. *Augusti* 1595.

Matrimonium eunuchos, & spadones utroque testiculo contrahere posse vetuit Sixtus V. *constit.* 59. *incip. Cum frequenter*, 27. *Iunij* 1587.

Matrimonium non debet prohiberi illis, qui doctrinam Christianam nesciunt, sed ad id comminatoriis monitionibus sunt cogendi. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Gallipolen.* 6. *Martij* 1588. cuius memini *de officio, & potest. Parochi*, cap. 21. num. 3.

Matrimonij denunciationes fieri possunt temporibus prohibitis nuptias celebrare. Sac. Congreg. Episcop. & Regular. 18. *Decembris* 1589.

Matrimonium contrahentibus non præmissis denunciationibus imponenda est pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ, à quo nullo modo absoluedi sunt, nisi peracta publica pœnitentia. Sac. Congreg. Concil. *in una Flixbonen.* teste Selli. *in selectis Canon.* cap. 21. num. 10.

Matrimonium contractum non præmissis denunciationibus, licet Ordinarius recuset dare licentiam quòd fiant post, est validum. S. Congr. Concil. *in Mediolanen.* 23. *Februarij* 1630.

Matrimonium contractum coram Parocho alieno de licentia Episcopi validum est, quamvis Episcopus intentionem haberet tale matrimonium non alij, quàm proprio Parocho committendi. Sac. Congr. Conc. *in Salen.*

Matrimonium coram Parocho non promotò infra annum validè celebrari potest. S. Congreg. Concil. *sub die* 12. *Martij* 1593.

Matrimonium contractum coram Parocho excommunicato valet, quia ille in huiusmodi casu præstat solùm præsentiam ad effectum tollendi clandestinitatem. S. Congreg. Conc. 3. *Martij* 1594.

Matrimonium contractum coram Parocho illius loci ubi contrahentes reperiuntur, non animo ibi domicilium constituendi, sed recreationis causa, non valet. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 7. num. 11. ad 4.* quem refero *de officio, & potest. Parochi*, cap. 21. num. 37.

Matrimonium contractum coram Parocho illius loci ubi contrahens moratur tanquam prætor, iudex, seu medicus temporalis, validum est. S. Congr. Conc. teste eod. Garc. *d.p. 5. cap. 7. num. 11. ad 5.* quem refero *d. cap. 21. num. 38.*

Matrimonium contractum coram Parocho, qui non sit Sacerdos, valet. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 295.*

Matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo, qui habet licentiam à proprio Parocho vnus ex contrahentibus, & ignorat se illam habere, prout ignorat vnus ex contrahentibus, est inuolidum. S. Congreg. Conc. *sub die 5. Decembris 1626. & sub die 15. Aprilis 1628.*

Matrimonium celebratum coram Parocho, qui habet suam collationem nullam ob nullitatem concursus propter defectum examinatorum synodaliū, est validum. S. Congr. Conc. *in Cenesen. 31. Iuly 1627.*

Matrimonium contractum coram Sacerdote, cui asserbat vnus ex contrahentibus se habuisse licentiam à Parocho, vt ipsemet contraheret matrimonium cum F, coram ipso, si re vera non esset vera huiusmodi licentia, non valet. S. Congr. Conc. *7. Septembris 1620.*

Matrimonium si contractum sit coram Sacerdote alieno absque Parocho, vel Ordinarij licentia, debet Ordinarius irritum declarare, non irritare, quia cum Concil. irritum fecerit, non est vltcrius irritandum, sed opus est sola declaratione quod irritum sit. S. Congr. Conc. teste Pfafec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num. 2.*

Matrimonium contractum in parochia habitationis vxoris coram Parocho viri, & e conuerso, validum est. S. Congr. Conc. recedens à priori contraria decisione, teste metipso *de offic. & potest. Parochi, cap. 21. num. 45.*

Matrimonium cuiusdam iuuenis cum meretrice contractum, qui dubitauerat illud in propria ciuitate contrahere adhibendo Concilij Trident. solemnitates, eo quòd iuuenis parentes eis impedimento de facili futuri erant, & propterea Romam venerunt, & coram testibus, & Parocho in parochia in qua aliquantulum permorati erant, matrimonium contraxerunt per verba de presenti, fuit validum iudicatum. S. Congr. Conc. *in Senen. 17. May 1600. cuius memini d. cap. 21. num. 40.*

Matrimonium contractum post quartum habitationis mensem à muliere coram Parocho oppidi, ad quod à ciuitate in qua habitabat, ad scandala submouenda iussu Principis secularis translata fuerat, sub præcepto illic non discedendi, donec aliud statutum non esset, est validum, ex doctrina Decian. *in tract. crimin.*

lib. 4. cap. 16. num. 16. & Federic. de Senis citati à Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 23. quæst. 1. & 3. S. Congreg. Concil. sub die 26. Iuny 1621.

Matrimonium nullum ex publica causa noua indiget præsentia Parochi ad illud conualidandum, & non valet dicere fuisse ratificatum per copulam subsequutam & dicitur notorium, ac reputatur publica causa si constet ex libro baptizatorum aliquem ex contrahentibus tempore matrimonij non esse legitimæ ætatis. Sac. Congreg. Conc. in Balneoregien. 8. Iuny 1619.

Matrimonium coram Parocho, & testibus contractum hac conditione, *si mulier est legitima*, subsequuta copula non est validum, si postea constiterit mulierem esse illegitimam. S. Congreg. Concil. de anno 1620.

Matrimonium contractum sub conditione apposita per virum, *si id saluo honore meo fieri potest, & si fratribus meis placuerit*, & non expectato conditionis euentu subsequuta fuerit copula cum affectu maritali, est validum, quia re vera gratia non confertur sub conditione, sed completa voluntate actus. S. Congr. Conc. sub die 13. Augusti 1592.

Matrimonium quando contrahitur inter duos alienigenas, & à paruo tempore in parochia habitantes, qui tamen sunt cogniti, quòd non sunt de comprehensis inter vagabundos, proprius eorum Parochus esse intelligitur, in cuius parochia contrahentes habitant tempore quo matrimonium contrahitur. S. Congr. Conc. 21 Martij 1602.

Matrimonium celebratum extra locum propriæ habitationis, & in loco ubi non erat publicatum Concil. absque illius solemnitatibus, est validum si recessus à loco habitationis fuit factus ad euitanda impedimenta, puta inimicitias & obstacula parentum. Sac. Congr. Concil. 7. Februar. 1602.

Matrimonium non est legitimum si contrahatur inter se transferentes ad locum in quo Concilium non est promulgatum sub animo sine Parocho, & testibus contrahendi. S. Congr. Conc. in Colonien. 5. Septembr. 1626. & in Antuerpien. 16. Decembris 1628.

Matrimonium vt possit celebrari tempore Aduentus inter Christianos in terris Infidelium, ex causa conceditur a S. Congreg. Rit. in Pedana. 28. Aprilis 1607.

Matrimonia contracta absque obseruatione formæ à Concilio præscriptæ valida sunt, ubi decretum Concil. cap. 1. sess. 24. de reform. matrim.

matrim. non est publicatum. S. Congr. Conc. in *Carpençtoraten.* 17 Junij 1617. & in *Bosfanen.* 14. Aprilis 1611.

Matrimonium contractum clandestinè inter puberem, & impuberem, in sponsalia de futuro resoluuntur, per *cap. unic. §. 1. de desponsat. impuber. lib. 6.* Sac. Congreg. Conc. teste *Garc. de benefic. p. 11. c. 8. num. 23.*

Matrimonium reputatur ratum, & non consummatum, ad effectum ut unus ex contrahentibus, aliò contradicente, possit ingredi Religionem, si post illum contractum, coram Parocho, & testibus copula non intercesserit, quamvis priùs non semel etiam cum promissione de contrahendo fuissent fornicati. Sac. Congreg. Conc. Rit. 18. *Novembris* 1618.

Matrimonium ratum non consummatum licèt per ingressum Religionis dissoluatur, tamen fallit quoad Iesuitas, qui si ingrediantur Congregationem post dictum matrimonium, quia post longum tempus emittunt professionem, non dissolvitur, ne unus diu expectare cogatur. Sac. Congregat. Concil. *sub die 26. Aprilis* 1621.

Matrimonium contrahi potest absque dispensatione in hoc casu: Ioannes Baptista erat coniunctus in secundo & tertio consanguinitatis gradu cum quondam Lacteria prima vxore Poliminiij, qui Poliminijus prima vxore Lacteria mortua secundam duxit Bastianam, quæ mortuo Poliminio potest nubere dicto Ioanni. Sac. Congr. Conc. in *Ferentill.* 13. Maij 1628.

Matrimonium contractum à filia propter metum mortis à matre illatum est inualidum, etiamsi per obitum matris per septennium cum viro permanferit, & filios susceperit. Sac. Congreg. Conc. in *Romana.* 15. *Septembris* 1629. per Seraph. *decis.* 900. & Gregor. X V *decis.* 395.

Matrimonia inualidare non potest Episcopus per sua decreta synodalia, quæ clandestinè sine Parocho, & testibus contracta essent, si ibi non esset publicatum Concil. Trident. ita ut matrimonia post huiusmodi decretorum publicationem aliter contracta, si nullum aliud obstat legitimum impedimentum, valida, ac firma sint: deoque coniuges, qui alias inter se validè matrimonia contraxerunt, illisque postea per Episcopum, tanquam contra formam sui decreti nullis declaratis separati fuerunt, ac insimul habitare desierunt, omnino cogendi sunt ut in dictis matrimoniis contractis permaneant, atque vnà simul tanquam veri coniuges cohabitent:

tent: ij verò, qui primus matrimoniis aliàs validè, & publicè contractis, & consummatis ab Episcopo vigore dictorum decretorum nullis declaratis secundò contraxerunt, similiter ad priora redire, ac in illis permanere cogendi sunt, vt huiusmodi secunda matrimonia post publicationem & consummationem priorum contracta nullo modo, etiam prætextu cuiusvis gratiæ, & imminētis scandali tolerari possunt, aut debent. Sac. Congr. Concil. *in causa Russiæ*, 18. *Novembris*, & 2. *Decembris* 1628.

Matutinum.

MATUTINUM, siue matutinæ horæ præstandæ sunt nocturno tempore, si adit consuetudo; senes verò, & alij legitime impediti si interesse non possint, lucrantur distributiones quotidianas. S. Congr. Rit. *in Mazarien.* 20. *Decembris* 1601.

Matutinum, quod secundum regulam Ordinis recitari debet media nocte, vt ex causa recitari possit hora octaua noctis, conceditur à Sac. Congreg. Rit. *in causa ciuitatis Angelorum in Indiis*, 12. *Novembris* 1605.

Matutinum quod recitari solebat à Canonicis vna hora post ortum Solis, non est ante ortum Solis inchoandum. Sac. Congreg. Rit. *in Asculana*, 16. *Septembris* 1606.

Matutinum quod media nocte à clero cathedralis Ecclesiæ recitari consueuerat, vt in futurum albescente die cantari possit, ex causis narratis conceditur à S. Congr. Rit. *in Osen.* 21. *Iulij* 1607.

Matutinum defunctorum in festo omnium Sanctorum ad vesperam recitandum non est, sed ipsamet die Commemorationis omnium fidelium defunctorum post laudes dici recitari debet. S. Congreg. Rit. *sub die* 1. *Septembris* 1607.

Matutinum, quod recitabatur media nocte vt possit recitari hora prima noctis ob aëris intemperiem, & aduersam valetudinem Monialium, conceditur Monialibus S. Catharinæ Senen in Indiis Occidentalibus, à S. Congreg. Rit. *in Thaxcalan. in Indijs*, 20. *Iunij* 1609.

Vide in verbo *Licentia Matutinum recitandi*.

S. Maurus.

- S. **M**AURI festum ut in diœcesi Valentina obsetuetur, concessit
S. Congr. Rit. in *Valentin.* 8. Martij 1600.
-

S. Medicus.

- S. **M**EDICI Mart. corpus in terta Otricoli pro tali haberi, & venerari debere, atque ad Ecclesiam cathedralem transferri posse censuit, & concessit Sac. Congr. Rit. in *Narnien. Otricoli* 6. & 16. Iulij 1612.
-

Memorialia.

- M**EMORIALIA in S. Congregatione Rituum recipienda non sunt, nisi porrigentes sint Procuratores habentes mandata, aut litteras ad tractanda negotia. S. Congr. Rit. *sub die 2. Martij* 1602.
-

Mendicantes Religiosi.

- M**ENDICANTES Religiosi, quibus gaudeant exemptionibus statuit Pius V. *constit. 11. incip. Dum ad vberes*, 29. Iulij 1566. Et quibus priuilegiis, & indultis. Idem Pius V. *constit. 41. incip. Et si Mendicantium*, 11. Kal. Iunij 1567.

Mendicantes in concernentibus administrationem Sacramentorum Episcopis subsunt, non possunt prohibere Sacerdotes seculares in eorum Ecclesiis celebrare, ad Ordines promouendi ab Episcopis examinandi sunt, non possunt nuptias benedicere absque consensu Parochorum, excommunicatos ad Religionem recipere prohibentur. Leo X. *constit. 22. incip. Dum intra* 14. Kal. Ianuarij 1516.

Mendicantes nullatenus à quæstuatione, quæ de licentia suorum Superiorum fit, & in dies fieri contingit, prohiberi debent. S. Congr. Episcop. & Regul. teste *Sell. in select. canon. c. 16. num. 8.*

Mendicantes ex redditibus beneficiorum monasteriis annexorum seminario contribuere debent, nec obest quòd prætendunt se exemptos,

Mendicantium de priuilegiis participant Canonici Regulares Lateranenses. Pius V. *constit.* 41. *incip. Superna dispositionis arbitrio*, 17. *Kalend. Septembr.* 1567.

Canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis. *ibid.*

Canonici Regulares S. Saluatoris Bononien. Iulius II. *constit.* 30. *incip. Inter ceteros*, 4. *Non. April.* 1512.

Canonici seculares S. Georgij in Alga. Pius V. *constit.* 92. *incip. Ex incumbenti nobis*, 3. *Id. Nouembris* 1569.

Mendicantium de priuilegiis participant plures Monachi, videlicet Cassinenses. Iulius II. *const.* 1. in *Bullario nouo*, tom. 1. pag. 402.

Vallis vmbrosæ. Pius V. in *d. constit.* 41. *incip. Ex superna dispositionis arbitrio.*

Camaldulen. Gregorius XIV. *constit.* 18. *incip. Ex iniuncto nobis*, 24. *Septembr.* 1591.

Cistercienses Congregationis S. Bernardi in Italia Regularis Obseruantie. Gregorius XIV. *constit.* 16. *incip. Romanus Pontifex*, 28. *Iun.* 1592.

Cistercienses reformati Congregationis B. Mariæ Fulienfis. Sixtus V. *constitut.* 70. *incip. Super specula*, *Idib. Nouembris* 1587. Paulus V. *constitut.* 23. aliàs 18. *incip. Diuina disponente clementia*, 5. *Idib. Iulij* 1606. & in alia *incip. In supereminenti*, 21. *Nouembris* 1607.

Cælestini. Urbanus VIII. *constit.* 24. *incip. Sacrosancti*, 14. *Augusti* 1624.

Syluestrini. Paulus V. *constit.* 8. *incip. Religiosorum*, sub die 23. *Nouembris* 1616. tom. 4. *Bullar.*

Montis Virginis. Paulus V. *constitut.* *incip. Pastoralis*, 19. *Maij* 1611.

S. Basilij. Gregorius XIII. *constit.* 58. *incip. Benedictus*, *Kal. Nouembr.* 1579.

Carthusiani. Gregorius XV. *constit.* 42. *incip. Ad obores*, 3. *Februarij* 1623.

Mendicantium de priuilegiis participant plures Fratres, nempe S. Spiritus in Saxia. Sixtus V. *constit.* *incip. Exigit*, 13. *Augusti* 1586.

S. Hieronymi Hispaniarum. Pius V. *constit.* 41. *incip. Superna dispositionis arbitrio*, 17. *Kal. Septembr.* 1567.

S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis. Pius V. *constit.* 125. *incip. Religiosis*, 30. *Martij* 1571.

S. Hieronymi de Fesulis. Pius V. in *d. const.* 41. *incip. Superna.*

exemptos, quia videlicet in illis lectiones Grammaticæ, & casuum conscientiarum pro audiendis confessionibus quotidie habeantur, quia non sunt ob id exempta, sed tantum eius impensæ habenda est ratio, quæ ante Concilium fieri solebat pro salariis horum lectorum, & ea tanquam res alienum detrahenda, tenentur tamen ex reliquo ad contributionem seminario ad ratam. Sac. Congreg. Concil. Et portio debita seminario ratione beneficiorum exigere potest post unionem eiusdem beneficii factam Regularibus, qui Mendicantium privilegiis gaudent. Eadem S. Congreg. sub die 21. Julij 1629.

Mendicantes semper, & ubique tribuere debent præcedentiam Monachis. S. Congr. Rit. in *Monopolitana*, 23. Martij 1619.

Mendicantes possunt ab Episcopo compelli ut accedant ad publicas & generales processiones. Sac. Congreg. Rit. in *Chilen. in Indys*, 15. Maij 1610.

Mendicantes vigore Maris magni non possunt absoluerè à casibus Episcopo reservatis. S. Congreg. Conc. teste Garc. de *benefic. p. 3. c. 2. num. 268.*

Mendicantes non possunt hodie uti privilegiis faciendi sacrum ante lucem, quibus ante Concilium Trid. utebantur. S. Congreg. Conc. teste Garc. in *addit. ad tract. de benefic. p. 3. c. 2. num. 520.*

Mendicantes tenentur ad ostendendam Ordinario licentiam querendi eleemosynas à suis Superioribus sibi datas. Sac. Cong. Conc. teste Piassec. in *praxi Episcop. p. 2. c. 3. num. 47.*

Mendicantium Ordinum Fratres nequaquam possunt ab Episcopis prohiberi quominus per seipsos in diocælibus, ubi habent Conuentus, eleemosynam querant, sed tantum extra loca ubi monasteria existant, queritare voluerint, tenentur suorum Superiorum licentiam Ordinario ostendere. S. Congr. Conc. de anno 1621.

Mendicantes Religiosi præter quatuor principales, Prædicatores scilicet, Minores, Eremitas S. Augustini, & Carmelitanos, sunt Servus B. Mariæ. Pius V. *constit. 44. incip. Romanus Pont. 1. Octobris 1568.*

Minimi S. Francisci de Paula. Pius V. *constit. 49. incip. Apostolica Sedis, 9. Nouembris 1567.*

Iesuati Congregationis S. Hieronymi. Idem Pius V. *constit. incip. Romanus, 19. Nouembris 1567.*

Iesuati. Idem Pius V. *constit. incip. Dum inde fesse 7. Julij 1571.*

Carmelitæ discalceati. Clemens VIII. *constituit. 101. incip. Romanum Pont. de et, 20. Augusti 1603.*

Mendicantium de priuilegiis participant Canonici Regulares Lateranenses. Pius V. *constit.* 41. *incip. Superna dispositionis arbitrio*, 17. *Kalend. Septembr.* 1567.

Canonici Regulares S. Crucis Conimbricensis. *ibid.*

Canonici Regulares S. Saluatoris Bononien. Iulius II. *constit.* 30. *incip. Inter ceteros*, 4. *Non. April.* 1512.

Canonici seculares S. Georgij in Alga. Pius V. *constit.* 92. *incip. Ex incumbenti nobis*, 3. *Id. Nouembris* 1569.

Mendicantium de priuilegiis participant plures Monachi, videlicet Cassinenses. Iulius II. *const.* 1. *in Bullario nouo, tom. 1. pag. 402.*

Vallis umbrosæ. Pius V. *in d. constit.* 41. *incip. Ex superna dispositionis arbitrio.*

Camaldulen. Gregorius XIV. *constit.* 18. *incip. Ex iniuncto nobis*, 24. *Septembr.* 1591.

Cistercienses Congregationis S. Bernardi in Italia Regularis Obseruantie. Gregorius XIV. *constit.* 16. *incip. Romanus Pontifex*, 28. *Iun.* 1592.

Cistercienses reformati Congregationis B. Mariæ Fulienfis. Sixtus V. *constitut.* 70. *incip. Super specula*, *Idib. Nouembris* 1587. Paulus V. *constitut.* 23. aliàs 18. *incip. Diuina disponente clementia*, 5. *Idib. Iulij* 1606. & *in alia incip. In supereminenti*, 21. *Nouembris* 1607.

Cælestini. Urbanus VIII. *constit.* 24. *incip. Sacrosancti*, 14. *Augusti* 1624.

Syluestriani. Paulus V. *constit.* 8. *incip. Religiosorum*, sub die 23. *Nouembris* 1616. *tom. 4. Bullar.*

Montis Virginis. Paulus V. *constitut.* *incip. Pastoralis*, 19. *Maij* 1611.

S. Basilij. Gregorius XII. *constit.* 58. *incip. Benedictus*, *Kal. Nouembr.* 1579.

Carthusiani. Gregorius XV. *constit.* 42. *incip. Ad vberes*, 3. *Februarij* 1623.

Mendicantium de priuilegiis participant plures Fratres, nempe S. Spiritus in Saxia. Sixtus V. *constit.* *incip. Exigit*, 13. *Augusti* 1586.

S. Hieronymi Hispaniarum. Pius V. *constit.* 41. *incip. Superna dispositionis arbitrio*, 17. *Kal. Septembr.* 1567.

S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis. Pius V. *constit.* 125. *incip. Religionis*, 30. *Martij* 1571.

S. Hieronymi de Fesulis. Pius V. *in d. const.* 41. *incip. Superne.*

Cruciferi. Gregorius XIV. *in constit. incip. Romanus Pontifex*, 12. Jul. 1591.

Sanctissimæ Trinitatis discalceati. Paulus V. *constit. 60. incip. Ecclesiæ Catholica*, 15. Decembr. 1609.

Militiæ Iesu Christi Portugaliæ reformati. Pius V. *d. constit. 41. incip. Superna*.

Mendicantium de priuilegiis participant plures Clerici Regulares, videlicet Theatini. Clemens VII. *constit. 38. §. 12. incip. Dudum pro parte*, 7. May 1533.

Sommascchini. Paulus V. *constit. 37. §. 1. incip. Ex quo diuina maiestas*, 9. Nouembris 1607.

Minores. Gregorius XIV. *constit. incip. Romanus Pont.* 18. Februarij 1591.

Ministrantes iufirmis. Gregorius XIV. *constit. incip. Illius qui pro regis*, §. 26. 11. Kalend. Octobr. 1591.

Matris Dei scholarum piarum. Gregorius XV. *in constit. sub die* 15. Octobris 1622.

Mensa.

MENSA, seu credentia, in qua apponuntur Calix, Patena, candelabra, &c. non potest ab Ordinario prohiberi, quin apponatur iuxta rubricas Missalis, dum Missa solemnis celebratur, dummodo iuxta modum & formam in illis præscriptam præparetur, & ordinetur. S. Congr. Rit. *in Pennen. 4. Jul. 1615.*

Metropolitanus.

METROPOLITANI electio semel facta ab Episcopo exempto ut ad eius Synodum Prouincialem conueniat, ligat successor, ita ut non possit ampliùs mutari, & semper in futurum ad illam accedere teneatur. S. Congr. Conc. testibus Quarant. *in sum. Bullarij verbo Concilium Prouinciale, quæst. 1. in fin. Galet. in margar. casuum conscient. verbo Episcopus, pag. 100. col. 7.*

Vide in verbo *Archiepiscopus.*

Miles secularis I.

MILITES in monasteriis, & locis piis se recipere non possunt. Pius V. *constit.* 148. *incip. Cùm sicut, de anno 1572.*

Milites hospitari facere non potest Magistratus secularis in domibus ecclesiasticarum personarum, quamvis laicis locatis, cùm per indirectum in bonorum ecclesiasticorum præiudicium redundet. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Novarien.* 9. *Iun.* 1617.

Miles Regularis II.

MILES Regularis si fuerit Canonicus non potest supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris. S. Congr. Rit. *in Toletana,* 2. *Octobris* 1601.

Milites cuiusvis Religionis, eius habitum gestare tenentur. Sixtus V. *constit.* 92. *incip. Cùm sacrosanctam,* 5. *Id. Ianuarij* 1589.

Milites cuiuscunque Ordinis Religiosos alterius etiam laxioris recipere nequeunt. Pius V. *constit.* 89. *incip. Quacunque, pridie Id. Octobris* 1569.

Milites Regulares decreto Conc. *sess.* 25. *de Regular. cap.* 15. non comprehenduntur. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 7. quem refero *de offic. & potest. Episcopi, p.* 3. *alleg.* 101. *num.* 5.

Milites S. Benedicti de Auis III.

MILITES S. Benedicti de Auis in Regno Portugaliz perfrountur omnibus priuilegiis concessis, & concedendis Militibus S. Iacobi de Spatha, de Calatraua, & de Alcantara. Gregorius XIII. *constit.* 32. *incip. Ex Apostolica, de anno* 1575.

Collegium pro eius Militiæ Religiosis in Conimbricensi Academia erexit Paulus V. *constituit.* 5. *incip. Ex iniuncto,* 23. *Augusti* 1605.

Aduersus hæreticos, aut infideles per quinquennium militantes Commendas eiusdem Militiæ consequi valent. Paulus V. *constit.* 24. *incip. Maiestatis,* 21. *Iul.* 1606.

Milites S. Iacobi de Alcantara IV.

MILITES S. Iacobi de Alcantara perfruuntur omnibus gratiis, & priuilegiis concessis, & concedendis Ordini Cisterciensi S. Benedicti. Leo X. *constit.* 44. *incip. In Apostolica*, 10. *Kalend. Iulij*, 1521.

Eorum regimen Coronæ Regiæ Hispaniarum commisit Adrianus VI. *const.* 1. *incip. Dum intra*, 4. *Non. May* 1522.

De bonis suis testari, & disponere possunt. Gregorius XII. *const.* 30. *incip. Romani*, 6. *Octobris* 1575.

Milites S. Mariæ de Calatraua V.

MILITES S. Mariæ de Calatraua fruuntur omnibus priuilegiis Ordinis Cisterciensis. Iulius II. *constit.* 16. *incip. Romani*, *Kalend. Aprilis* 1508.

Sunt subiecti regimini Regiæ Coronæ Hispaniarum. Adrian. VI. *constit.* 1. *incip. Dum intra*, 4. *Non. May* 1522.

Tenebantur vestiti, & cincti dormire, sed circa hoc dispensati fuerunt à Clemente VII. *const.* 18. *incip. Apostolica*, 17. *Kal. April.* 1526.

De suis bonis testari, & disponere possunt. Gregorius XIII. *constit.* 30. *incip. Romani*, 6. *Octobris* 1575.

Milites S. Iacobi de Spatha VI.

MILITVM S. Iacobi de Spatha Ordinem approbavit Alexand. III. *constit.* 5. *incip. Benedictus*, 3. *Non. Iul.* 1175.

Subsunt gubernio Regiæ Coronæ Hispaniarum. Adrianus VI. *constit.* 1. *incip. Dum intra*, 4. *Non. May* 1522.

De suis bonis testari, & disponere posse indulgit Gregor. XIII. *constit.* 30. *incip. Romani*, 6. *Octobr.* 1575.

Non emittentes omnia tria vota substantialia Religionis minime sunt incapaces beneficiorum secularium siue simplicium, siue Curatorum, nec etiam pensionum. S. Congreg. Concil. *sub die* 10. *Nonembris* 1600. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part.* 1. *cap.* 4. *num.* 22. Vidi originale.

Collegium pro huius Militiæ Religiosis de Regno Portugalix in Conimbricensi Academia crexit Paulus V. *constit.* 3. *incip. Ex iniuncto*, 23. *Augusti* 1605.

Contra

Contra Infideles per quinquennium militantes eiusdem Militiæ Commendas in Regno Portugalix existentes consequi possunt. Paulus V. *constit.* 24. *incip. Maiestatis*, 21. *Iulij* 1606. vbi idem dicitur de Militibus Iesu Christi eiusdem Regni Portugalix.

Milites S. Ioannis Hierosolymitani VII.

MILITES S. Ioannis Hierosolymitani, eorumque hospitale sub Sedis Apostol. protectione suscepit, & ad alios Ordines transire prohibuit Anastasius IV. *constit.* 2. *incip. Chrissiana*, 12. *Kal. Nouembris* 1154.

Ad eorum magnum Magistrum spectat beneficiorum collatio, & causarum cognitio, habet iurisdictionem meri, & mixti imperij in personas, & bona Militiæ, & eius litteris quoad professionis emissionem creditur. Pius IV. *constit.* 9. *incip. Circumspecta*, *Kal. Iulij* 1560.

Sunt exempti à iurisdictione Ordinariorum, & à solutione decimarum, & aliorum onerum, & mortuos in eorum Ecclesiis sepelire possunt, ac eorum Capellani eiusdem Militiæ Parochialibus deferuire valent. *Ibidem.*

Bona illorum vbique decedentium, etiam ex illicita negotiatione acquisita vti spolia non ad Cameram Apost. sed ad eius hospitale spectant. Pius IV. *constitut.* 29. *incip. Romani*, 24. *Martij* 1561.

Illorum parochiales Ecclesias quoad animarum curam, & administrationem Sacramentorum Episcopi visitare possunt. Gregorius XIII. *constit.* 67. *incip. Circumspecta*, 25. *Novembris* 1580.

Et eorum Præceptorix vacant per promotionem ad Episcopatum. Gregorius XIII. *constit.* 82. *incip. Controuersia*, 3. *Kalend. Maij* 1583.

Assassinij criminis reos non possunt iudices laici illos declarare, sed eius cognitio spectat ad superiores Militiæ iuncto Episcopo loci. Clemens VIII. *constit.* 37. *incip.* —

Eorum priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, & alias gratias illis concessas confirmavit Urbanus VIII. *constit.* 15. *incip. Vniuersalis*, 29. *Martij* 1624.

A visitatione Episcoporum exemptæ sunt eorum Ecclesiæ priuilegiis Summorum Pont. præterquam si fuerint Curatæ. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recapit. legum Navarrae*, lib. 1. tit. 6. de *Visitat.* l. 5. §. 2. num. 6.

454 *Milites B. Mariæ de Monte Carmelo, &c.*

Comprehenduntur decretis Concil. Trident. etiam ubi de eis non fit expressa mentio, nisi specialiter privilegiis post Concil. muniantur. S. Congr. Conc. teste Selli. *in select. canon. cap. 23. num. 3.*

Vnde sub decreto eiusdem Conc. *sess. 25. de Regular. c. 19.* comprehenduntur. S. Congr. Conc. teste Armendar. *lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 51.*

Et sub decreto eiusdem Conc. *sess. 25. de Regul. c. 15.* ex peculiari ipsorum statuto. S. Congr. Conc. testibus Flamin. Parif. *de resignat. benef. lib. 6. q. 2. num. 120.* Armendar. *d. l. 7. de Religion. num. 16.* quos cum aliis refero *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 101. num. 8.*

Non afficiuntur constitutione Gregorij XV. de Conseruatoribus, nisi quoad Conseruatores, & non quoad Iudices ordinarios habentes ordinariam iurisdictionem intra limites suorum Prioratum. S. Congr. Conc. *in Mileuitana 6. Februarij 1627.*

Vide in verbo *Equites S. Ioannis Hierosolymitani.*

Milites B. Mariæ de Monte Carmelo VIII.

MILITES B. Mariæ de Monte Carmelo in Gallia viuunt sub regula & habitu B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo instituti à Paulo V. exempti ab Ordinariorum iurisdictione, Fidei professionem emittere tenentur, sacrosanctam Eucharistiam suscipere debent, vorum obedientiæ, & castitatis coniugalis emittunt, contra S. R. E. hostes pugnare promittunt, Officium, siue Coronam B. Mariæ singulis diebus recitare, festis, & Sabbati diebus Missam audire, & feria tertia ab esu carniū se abstinere debent. Paulus V. *constit. 41. incip. Romanus, Kal. Martij 1607.*

Milites S. Lazari IX.

MILITVM S. Lazari Ordinem sub regula S. Augustini, approbauit Alexander IV. *constit. 1. incip. Cūm à nobis, 11. Aprilis 1155.*

Sunt exempti tam in temporalibus, quàm spiritualibus à iurisdictione Ordinariorum, & à solutione decimarum, aliorumque onerum, & ab iis omnibus, à quibus Concilium Trident. Milites S. Ioannis Hierosolymitani exempti.

A quocumque Antistite Ordines recipere possunt; gaudent privilegiis hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe; extra Conuentum habitum suscipientes infra annum in Conuentu comparere debent:

debent: sub regula Cisterciensi viuunt; loca illorum non comprehenduntur sub reſeruationibus Apoſtolicis, & per magnum Magiſtrum, & non alium conferri debent: eorum beneficia obtinentes infra ſex meſes habitum Religionis ſuſcipere, & profeſſionem debent emittere; Capellani eorum confeſſiones audire, & Sacramenta illis adminiſtrare poſſunt. Pius IV. *conſtit.* 95. *incip.* *Inter exiguas, 4. Non. Maij 1565.*

Quæcumque arma deferre poſſunt, & eorum magnus Magiſter poteſt inſtituere quæcumque ſimplicia beneficia de iurepauatus laicorum in Commendas, & de eis perſonis idoneis prouidere. Pius V. *conſtit.* 28. *incip.* *Sicuti, 7. Kal. Februarij 1567.*

S. Mauritij Ordinem ſub regula Cisterciensi inſtituit Gregorius XIII. *conſtit.* 6. *incip.* *Christiani, 16. Kal. Octobris 1572.* Sed illum alij ſancti Lazari vniuit, & ex illis vnã Militiam conſtituit idem Gregorius XIII. *conſtitut.* 7. *incip.* *Pro commiſſa, 1dib. Nouembriſ 1572.*

Et hi Milites SS. Mauritij, & Lazari viuunt ſub regimine Ducis Sabaudie, eorũque perpetuus magnus Magiſter, & adminiſtrator eſt. Gregorius XIII. *in d. conſtit.* 7.

Habent facultatem retinendi penſiones ducatorum 400. auri. Clemens VIII. *conſtit.* 102. *incip.* *Decet, nono Septembriſ 1603.*

Milites militia Christiana X.

MILITES militiae Chriſtianæ ſub titulo Conceptionis B. Mariæ Virginis immaculatæ, & regula S. Franciſci, ac proteſtione S. Michaelis Archangeli, & Baſilij inſtituit Vrbanus VIII. cuius magnus Magiſter, & Militiæ caput vnus eſt, nouitiatum in loco Militiæ faciunt, votæque & profeſſionem Fidei, ac iuramentum fidelitatis emittunt, contra Infideles, & Fidei hoſtes militant, nobiles viri, & ingenuè nati etiam coniugati recipiuntur, & ſuper beneficiis eccleſiaſticis penſiones uſque ad ſcuta 300. habere poſſunt, quamuis ſint bigami. Vrbanus VIII. *conſtit.* 11. *incip.* *Imperſcrutabilis, pridie 1d. Februarij 1623.*

Milites S. Spiritus XI.

MILITVM S. Spiritus in Gallia magnus Magiſter, & perpetuus adminiſtrator eſt Rex Franciæ, ad quem etiam exteros Catholicos

456 *Milites S. Stephani. Minister Generalis, &c.*

licos admittere potest. Paulus V. *constitut.* 42. *incip. Maiestatis*, 16. Februar. 1608.

Milites S. Stephani XII.

MILITVM S. Stephani Papæ Ordinem instituit Cosmus Medicæ Magnus Dux Etruriæ sub regula S. Benedicti, cuius magnus Magister constituitur, eius Milites sunt exempti ab Ordinariorum iurisdictione, & à solutione decimarum, & aliorum onerum. Pius IV. *constit.* 60. *incip. His quæ*, Kal. Februarij 1562.

Habent priuilegium retinendi annuas pensiones ducatorum 400. Paulus V. *constit.* 46. *incip. Dum generosa*, 14. Kal. Iulij 1608.

Minister Generalis de Obseruantia.

MINISTER Generalis de Obseruantia legitimè vsus fuit, & uti potest titulo, & sigillo cum inscriptione Ministri Generalis totius Ordinis Fratrum Minorum. Sac. Congreg. Rit. *sub die* 22. Martij 1631.

Miracula.

MIRACVLO RV M super verificatione, & approbatione formare processus, & examinare testes nõ spectat ad Prælatum inferiorem habentem iurisdictionem quasi Episcopalem in loco, in quo miracula meritis, & intercessione B. Virginis operata sunt, sed ad Episcopum, in cuius diœcesi locus ipse in quo adest miraculosa imago situs est. S. Congr. Rit. *in Praten.* 3. Decembris 1616.

Miracula noua tam personæ non canonizatæ, quàm Sanctorum canonizatorum nulla admittenda sunt, nisi recognoscente, vel approbante Episcopo. S. Congr. Conc. *de anno* 1626. quam authenticam penes me seruo, & refero *in collect.* ad cap. 2. *de reliq. & vaner. Sanctorum num.* 2.

Missæ I.

MISSÆ in sacrificio offertur Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium. Gregorius XIII. *const.* 33. *incip. Sanctissimus*, de anno 1576.

Missas

Missas Latino ritu Græcis, & Græco ritu Latinis celebrare interdixit Pius V. *constit. 12. incip. Providentia*, 13. *Kalend. Septembris* 1566.

Missam audientes in Ecclesiis Fratrum Mendicantium in Dominicis, & festis diebus, præcepto Ecclesiæ de audienda Missa satisfaciunt. Leo X. *constit. 25. sub dat. 13. Novembr. 1517.* prout refero *de offic. & potest. Parochi, cap. 11. n. 15.* Item Pius V. *constit. 41. §. 8. incip. Et si Mendicantium*, 17. *Kalend. Junij* 1567.

Missam ante diem damnatis ad mortem via iustitiæ per Confraternitatem Misericordiæ celebrari permisit Pius V. *constit. 91. incip. Cum sicut.*

Missam celebrantes ad Ordinem Presbyteratus non promoti ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis puniuntur. Gregorius XIII. *constit. 21. incip. Officij*, 6. *Augusti* 1574. & Curia seculari prævia degradatione tradendi. Clemens VIII. *constit. 81. incip. Et si alias*, 1. *Decembris* 1601. Quam constitutionem ad omnes etiam minores vigintiquinque annis, dummodo vigesimum ætatis annum compleverint, ampliavit Urbanus VIII. *constit. 79. incip. Apostolatus*, 23. *Martij* 1628.

Missarum onera suscepta ultra vires nullus Episcopus potest reducere, sed recurrendum est ad Sedem Apost. Urbanus VIII. *constit. 43. §. 1. incip. Cum sapè*, 21. *Junij* 1625.

Missæ ordinandæ sunt ab eo, cui de iure competit, vel secundum consuetudinem Ecclesiæ. S. Congr. Rit. *in Iuvenacen. 19. Novembris* 1607. & *in Baren. 19. Ianuar.* 1608.

Missas Pontificales celebrare, & distribuere absente Episcopo pertinet ad primam Dignitatem, vel ad secundam, vel ad antiquiorem Canonicum, non autem ad Canonicum hebdomadarium. S. Congreg. Rit. *in Tarantin. 10. Ianuar.* 1597. & *in Vallisoletan. 11. Junij* 1605. Quæ autem spectant ad primam Dignitatem, dixi *sup. in verbo Dignitas prima.*

Missæ sacrificium non est interruptendum recitando preces inter Missarum solemniam post orationem Dominicam. S. Congreg. Rit. *in Ofcen. 11. Junij* 1605.

Missæ priuatæ celebrari possunt etiam dum horæ canonicæ in choro cantantur. S. Congreg. Rit. *in Brundusn. 20. Decembris* 1601. non tamen in Altari maiore. Eadem Sac. Congreg. *in Ofcen. 2. Maij* 1620.

Missæ solemnes successivè per Ordinem inter Dignitates sunt distribuendæ,

buendæ, & quæ Missæ solemnes & minus solemnes intelligantur. S. Congr. Rit. in *Tarentin. Cryptalium*, 27. *Februar.* 1610.

Missæ celebratio non potest prohiberi in Oratorio ruri ædificato per laicum antequam celebretur Missa in Parochiali, vel Matrice Ecclesia. S. Congr. Conc. in *Caietana*, 18. *Septembris* 1627.

Missas celebrare Regularibus nequaquam prohibetur in suis Ecclesiis ante celebrationem Missæ in Ecclesia parochiali. S. Congreg. Conc. in *nullius prouincia Ranennaten.* 15. *Septembr.* 1629.

Missæ duæ sunt celebrandæ in Ecclesia in qua ex legato relicto præcipitur vt singulis Sabbatis celebretur Missa de B. Maria, si in Sabbato occurrat festum solemne alterius Sancti. S. Congreg. Rit. in *Pampilonen.* 1. *Septembr.* 1607.

Missæ votivæ à testatoribus relicte non sunt acceptandæ de cætero, nisi in illis diebus, in quibus secundum regulas Missalis celebrari possunt: de Missis verò iam acceptatis petenda est à Sanctissimo dispensatio pro transferendo in dies, in quibus liceat. S. Congr. Rit. in *Turritana*, 1. & 3. *Septembr.* 1612. & 19. *May* 1614.

Missæ votiuæ pro re graui quæ dicatur, & quomodo solemniter cum Credo, Gloria & organo sit celebranda, & cum quo paramentorum colore. S. Congreg. Rit. in *Placentina*, 19. *May* 1607. *dub.* 14.

Missam celebrantes Canonici deuotionis causa dum in choro diuinum Officium recitatur, distributiones quotidianas non lucrantur, nisi à Superiore Ecclesiæ iniungatur eis vt eo tempore celebrent, sed ab huiusmodi iussu abstinere debet. S. Congr. Conc. teste *Garc. de benef. p. 3. cap. 2. n. 398.* & in *Callien.* 29. *Iulij* 1628. in *resp. ad 4.* cuius memini de *Canonicis*, cap. 25. num. 12. in fine.

Missæ in propria Ecclesia, & non in alia celebrare debet Parochus, quacunque consuetudine contraria non obstante. S. Congr. Conc. in *Lucana*, 15. *Septembr.* & 17. *Novembr.* 1629.

Missas duas festis diebus poterit Parochus ex concessione Episcopi ob defectum Sacerdotum celebrare. S. Congreg. Conc. *sub die* 17. *Augusti* 1626.

Missas, quæ circumferuntur à S. Congr. non approbatas, S. Gregorij pro viuis, & defunctis, quindecim Auxiliatorum, & de Patre æterno, exceptis iis, quæ sunt permixtæ Regularibus tantum, veluti Rosarij, S. Mariæ de Monte Carmelo, & aliàs, sicut etiam Officia ab eadem non approbata, prohibuit, reiecit omnino, & damnavit respectuè, & pro prohibitis, & damnatis habere voluit. S. Congr. Rit. *sub die* 7. *April.* 1628.

Missam pecuharem de Rosario celebrandi quando onus in legato pio imponitur, tunc loco Missæ de Rosario, celebratur Missa votiva B. Virginis de tempore. S. Congreg. Rit. in *Polignamen*. 31. Julij 1632.

Missarum celebrandarum onera perpetua nullus secularis sine Episcopi, vel eius Generalis Vicarij, Regulares verò sine Generalis, vel Prouincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda suscipere possunt, sub grauiissimis pœnis. S. Congreg. Conc. in decretis de celebrat. Missarum, §. 5. sub die 21. Jul. 1625. post meum tract. de offic. & potest. Episcopi, pag. 7. secundum Lugdunen. impress.

Missarum celebrandarum numerus si tribuens elemosynam non præscripserit, tunc tot Missæ celebrari debent, quot præscripserit Ordinarius secundum morem suæ ciuitatis, vel prouinciæ. S. Congreg. Concil. super dictis decretis quæst. 2.

Missæ Conuentualis in Quadragesima, Aduentu, quatuor temporibus, & similibus etiam quoddam in dictis diebus occurrat festum duplex, non est omittenda, sed vtrique Missæ, nempe de Sancto, & de feria est celebranda. S. Congr. Rit. in *Lunenſ. Sarzan. 5. Mart.* 1633.

Missarum onera beneficiis & capellis seminario vnitis imposita, pro qualitate operum, & ratione reddituum minuere, & redintegrare non potest Episcopus. S. Congr. Conc. in *Vercellen. 19. Febr.* 1633. ad 1.

Missæ Conuentualis de feria nunquam est omittenda, etiam quoddam occurrat festum duplex, vel semiduplex, non obstante contraria consuetudine. S. Congreg. Rit. in *Aquilegien.* 9. April. 1633.

Missarum reductio II.

MISSARVM onera reducere, & commutare possunt Episcopi, & Prælati Ordinum iuxta formam Concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 4. si ante Concil. imposita sint, non ita si post. S. Congreg. Concil. testibus Hieron. à Sorbo in annotat. ad compend. priuileg. Regular. verbo Missæ, 3. Confess. in sum. priuilegior. Mendicant. tit. 19. de diuinis Officiis, & Missar. celebr. cap. 3. quos cum aliis refero de offic. & potest. Episcopi, p. 2. alleg. 29. num. 2.

Missas reducere ad minorem numerum non potest Episcopus ex vi Concil. sess. 25. de reform. cap. 4. in beneficiis requirentibus in sui foundatione certum numerum Missarum. S. Congreg. Conc. teste Galet. in margarita casuum conscient. verbo beneficium, pag. 24. col. 2. & verbo Missa ult.

Missas in fundatione Ecclesiæ impositas non potest Prælatas reducere, & ad minorem numerum reuocare. S. Congr. Conc. testibus Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. n. 31.* Antonin. Diana *resol. moral. p. 1. tract. de celebrat. Missar. resol. 1.*

Missarum numerus moderandus est iuxta vires legati, si pro ipsis celebrandis adeò tenuis eleemosyna relicta sit, ut non faciliè inueniatur qui velit se huic muneri subiicere, in qua reductione Capituli consilium inquirere debet Episcopus, quamuis sequi illud minimè reneatur. S. Congreg. Concil. teste Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 404. in 1. edit. aliàs resol. 341. ex num. 2. in 2. edit. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 2. alleg. 29. num. 6.*

Missarum celebrandarum vlla onera, etiam post Conc. Trident. ut in limine fundationis imposita non possunt Episcopi in diocesana Synodo, aut Generalis in Capitulis generalibus, vel aliàs quoquo modo reducere, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurrere debent, quæ re diligenter perspecta id statuet quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullæ, atque irritæ sunt. S. Congreg. Conc. *in decretis de celebr. Missar. §. 1. sub die 21. Iulij 1625. post meum tract. de officio Episcopi, pag. 7. secundum Lugdun. impress.*

Missarum onus iniunctum reducere, & moderari Episcopus etiam post decreta de celebrat. Missar. si in ipsa beneficii institutione id expresse cautum fuerit. S. Congreg. Conc. *super decretis de celebrat. Missar. quest. 1. imp. de anno 1626. post meum tract. de offic. & potest. Episcopi, pag. 10. secundum Lugdun. impress.*

Missarum eleemosyna III.

MISSAM qui suscipit celebrandam cum certa eleemosyna non potest eandem Missam alteri celebrandam committere parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta. S. Congr. Conc. *in decretis impressis de celebrat. Missar. §. 4. sub die 21. Iul. 1625. post meum tract. de offic. & potest. Episcopi, pag. 7. secundum Lugdun. impress.*

Missas ab offerente præscriptas celebrare tenentur Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam iuxta qualitatem loci, personarum, & temporum. S. Congreg. Concil. *super decretis de celebrat. Missar.*

dub. 3. impress. de anno 1626. post meum tractatum de officio Episcopi, pag. 10.

Missas qui obligantur celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, si eleemosynas pro aliis Missis celebrandis susceperint, non possunt eadem Missa utrique obligationi satisfacere. Sac. Congregat. Concil. *super dictis decretis de celebrat. Missar. dub. 4.*

Missarum numerus si testator relinquat ut celebretur pro eius anima absque ulla præscriptione eleemosynæ, tunc ab Episcopo, non verò ab hæredibus est præscribenda eleemosyna congrua, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum secundum morem ciuitatis, vel prouinciæ. Sac. Congr. Conc. *super dictis decretis de celebrat. Missar. dub. 5.*

Missarum celebrandarum ex eleemosynis nullam utcumque portionem retinere possunt Ecclesiæ, ac loca pia, seu illorum administratores ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, ac loca pia alios non habent redditus, quos in usu earundem expensarum erogare licite possint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debet excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ sacrificio necessario sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecuniis, quæ supersunt, expensis ut supra deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quæ præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas. S. Congr. Conc. *super dictis decretis de celebrat. Missar. dub. 7.*

Missæ pro celebratione quando offertur eleemosyna maior solita, debet absolute is, cui oblata fuerit, eandem integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere potest. Sac. Congreg. Concil. *super dictis decretis de celebrat. Missar. dub. 9.*

Missam per alium celebrare volens beneficii Rector non tenetur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum beneficii, sed satis est ut ei tribuat eleemosynam congruam secundum morem ciuitatis, vel prouinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficii aliud cautum fuerit. S. Congr. Conc. *super dictis decretis, dub. 8.*

Missarum celebrandarum eleemosynas non possunt administratores Ecclesiæ magnæ deuotionis, & concursus accipere, si iisdem Missis non nisi post longum tempus satisfacere valeant, nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt. S. Congr. Conc. *super decretis de celebrat. Missar. dub. 14.*

462 *Missa Conuentualis. Missa Defunctorum.*

Missa vnica satisfacere non potest Sacerdos duabús obligationibus duplicem eleemosynam recipiens, nisi in fundatione expressè cautum sit quòd non teneatur sacrificium applicare. S. Congr. Conc. *in Aretina*, 28. Aprilis 1629.

Missas celebrandi anticipatè applicandas postmodum iisdem personis, à quibus recipiunt in dies eleemosynas, praxis est omnino tollenda. S. Congr. Conc. 10. *Novembris* 1605.

Missam quibus diebus tenentur Parochi celebrare, non possunt pro ea manualement eleemosynam recipere. Sac. Congreg. Conc. *sub die* 1. *Septembris* 1629.

Missa Conuentualis IV.

MISSA Conuentualis de Officio currenti debet celebrari etiam in illis diebus, quibus Canonici vel ex deuotione, vel pro Defunctis cantant aliam Missam, aliàs non lucrantur distributiones quotidianas, nec sufficit loco Missæ Conuentualis Missa lecta celebrata in aurora de Officio currenti. Sac. Congreg. Rit. *in Vrbinaten.* 25. *Iunij* 1611. & 4. *Iulij* 1615. Sed præsupposita consuetudine immemoriali in contrarium eadem S. Congr. censuit hoc locum habere in illis diebus, in quibus iuxta tertiam rubricam Missalis omnino dux Missæ Conuentuales celebrandæ sunt, vt in Quadragesima, &c. In reliquis verò diebus, in quibus id nõ exprimitur, quando Canonici cantant Missam votiuam, vel pro Defunctis loco Missæ Conuentualis sufficit dicta Missa lecta celebrata in aurora, ita dicitur *in d. Vrbinaten.* 4. *Iulij* 1615. & *in Ofsen.* 28. *Ianuarij* 1612.

Missæ Conuentuales infra octauam Corporis Christi possunt iuxta consuetudinem Ecclesiæ cantari sine Diacono, & Subdiacono, excepto die festo, & Dominica, ac die Octauæ. Sac. Congr. Rit. *in Alexandrina*, 15. *Martij* 1608. *in 6. dub.*

Missa Conuentualis non potest omitti pro Missa votiuam, vel Defunctorum. S. Congreg. Rit. *in Faentina*, 18. *Iulij*, & 28. *Augusti* 1628. & *de anno* 1631.

Missa Defunctorum V.

MISSA Defunctorum non est prætermittenda si ex legato relicto ordinetur vt celebretur singulis diebus, quæ de præcepto non seruantur, licèt sit festum duplex, quod de præcepto non seruatur, quo
casu

casu duæ Missæ sunt celebrandæ, vna de festo, altera Defunctorum, vt licitè lucrari possit eleemosyna relicta. S. Congreg. Rit. in *Pampilonen.* 1. *Septembris* 1607.

Missæ Defunctorum non sunt celebrandæ, & cantandæ in diebus solemnibus. S. Congr. Rit. in *Veronen.* 23. *Iunij* 1607.

Missæ celebrata in Altari priuilegiato pro Defunctis non suffragatur, nec indulto satisficit nisi sit de Requiem, licet in indulto non exprimatur. Sac. Congreg. Rit. in *Pistorien.* 1. *Iunij* 1601. & in *Toletana*, 13. *Iulij* 1601.

Missæ pro Defunctis ritu de Requiem celebrari potest in Dominicis, & festis insepulto, & in Ecclesia præsentè corpore, vbi nimirum viget consuetudo sepeliendi Defunctos simul cum Missa. Sac. Congr. Rit. die 23. *Maij* 1603: cuius memini de officio & potest. *Parochi*, cap. 11. num. 23.

Missæ de Requiem in Altari priuilegiato non potest dici in die festo duplici, & de præcepto qui incidit in diem assignatum pro dicto Altari priuilegiato. S. Congr. Rit. sub die 24. *Aprilis* 1627.

Missæ de Requiem tolerari possunt in festo duplici, quod non est de præcepto, pro voluntate testatorum implenda. S. Congreg. Rit. sub die 1. *Septembris* 1607. & 20. *Iunij* 1626.

Missæ Defunctorum certo die dicendæ eo impedito transferantur in sequentem. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* 23. *Maij* 1603. in 3. dub.

Missæ de Requiem non possunt dici in illis diebus, quibus prohibetur fieri de festo duplici, nimirum infra octauam Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, in hebdomada maiori, feria quarta Cinerum, & in vigiliis Natiuitatis Domini, & Pentecostes. Sac. Congreg. Rit. 28. *Augusti* 1626. cuius memini d. cap. 11. num. 28.

Missæ propria VI.

MISSA & Officium B. Aloysij Gonzagæ pro Ecclesiis sub ditione familiæ Gonzagæ, & Iesuitis de Vrbe conceditur. S. Congreg. Rit. 31. *Martij* 1618. & in *Lotharingia* 4. *Aprilis* 1620. & in *Mediolanen.* 19. *Maij* 1621.

Missæ de Angelo Custode pro congregatione Annuntiatiæ Societatis Iesu, conceditur per S. Congr. Rit. in *Romana* 16. *Maij* 1601.

Missæ de Annuntiatione B. Mariæ non est celebranda, nec etiam in domo Lauretana quando eius festum venerit Feria quinta, vel sexta maioris hebdomadæ, vel in Dominica Paschæ, & duobus

bus sequentibus diebus. Sac. Congreg. Rit. in *Lauretana*, 9. Maij 1606.

Missæ propriæ Sanctorum Ordinis Carmelitanorum reformatæ ad vsum Missalis Romani approbantur, & conceduntur Fratribus Carmelitanis discalceatis. S. Congreg. Rit. in *causa Carmelitanorum discalceatorum*, 3. Septembris 1605.

Missæ de S. Marco, & non Rogationum celebranda est in Ecclesia Beato Marco dicata, licet processio Rogationum illuc dirigatur. S. Congr. Rit. in *Hispalem*. 23. Maij 1603.

Missæ & Officium SS. quindecim Auxiliatorum in Missali Ordinis Prædicatorum impressa suspenditur. S. Congr. Rit. *sub die* 14. & 16. Ianuarij 1617.

Missæ S. Raphaëlis Archangeli pro monasterio Ordinis S. Francisci de Paula conceditur. S. Congr. Rit. in *Masilien*. 2. Martij 1602.

Missæ S. Simeonis approbatur pro Monialibus S. Simeonis in ciuitate Ragulina. Sac. Congr. Rit. in *Ragulina*, 28. Nouembris 1609.

Vide in verbo *Officium*.

Missale.

MISSALE Romanum à Pio V. editum, eius constit. 16. iterum emendatum, ac restitutum tantum in vfu haberi mandauit, ac sine licentia Ordinariorum imprimi non posse statuit Clemens VIII. *constit.* 108. *incip. Cum sanctissimum*, 7. Iulij 1604.

Missale Romanum vt iacet seruandum est, nec licet aliquid de eo siue in nigro, siue in rubro mutare, & qui secus fecerit, animaduersione dignus est. S. Congr. Rit. in *Vlixbonen*. 12. Nouembris 1605.

Missali alio quàm reformato celebrantes, qui aliàs tenentur ex Bulla Pij V. posita in Missali Romano, incurrunt in peccatum mortale, si scienter & absque iusta causa id fecerint. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p.* 3. *c.* 1. *num.* 156.

Mitra.

MITRA si Canonici vtantur dum celebrant, illis est imponenda, & deponenda per alios, dum verò choro assistunt, per se ipsos. S. Congr. Rit. in *Lucana*, 20. Aprilis 1602.

Mitra,

Mitra, & Baculi vsus sunt correlatiua. S. Congr. Rit. in *Argentina*, 7. Octobr. 1606. & in *Bledzeuic, Pofnamien*. 2. Aprilis 1610.

Mitra & Baculi vsus conceditur.

MITRAE, & Baculi vsus conceditur Abbati S. Adrianæ Mechlinien. diœcesis & successoribus suis. S. Congr. Rit. in *Mechlinien*. 9. Octobr. 1610.

Abbati Auburgen. Argentiû. diœcesis. Eadem S. Congr. in *Argentina*, 11. Aprilis 1601.

Abbati de Bello loco Ordinis Præmonstraten. Ead. S. Congr. in *Tricen*. 25. Augusti 1601.

Abbati de Bellopodio eiusdem Ordinis. Ead. S. Congr. in *Vrgelen*. 20. Aprilis 1602.

Abbati Engelbergh monasterij Constantien. diœcesis pro se, & successoribus. Eadem S. Congreg. in *Constantien*. 26. Februarij 1611.

Abbati S. Lucie in Plano Melatij Regni Siciliæ Capellano Regio, & Referendario Apostol. Ead. S. Congreg. in *nullius S. Lucia in Plano Melatij*, 18. & 20. Februar. 1617.

Abbati Collegiatae Ecclesiæ S. Mariæ Regalis oppidi Perpiniani Elnen. diœcesis. Ead. S. Congreg. in *Elnen*. 17. Maij 1600.

Abbati monasterij S. Mariæ bonæ Spei Ordinis Præmonstraten. Ead. S. Congreg. in *Cameracen*. 17. Nouembr. 1600.

Abbati monasterij S. Mariæ oppidi de Amerio Ordinis S. Benedicti. S. Congr. Rit. in *Gerunden*. eadem die.

Abbati monasterij S. Mariæ de Calmosiaco Canoniorum Regularium Tullen. seu nullius diœcesis. Ead. S. Congr. in *Tullen*. 23. Ianuar. 1610.

Abbati Oliuensi Ordinis Cisterciën. Ead. S. Congr. in *Vladislauen*. 17. Maij 1600.

Abbati monasterij S. Petri Meten. diœcesis. Ead. Sac. Congreg. in *Meten*. 25. Februar. 1606.

Abbati Pzemiten. Ordinis Cisterciën. Pofnamien. diœcesis. Ead. S. Congr. in *Olamucen*. 9. Maij 1609.

Abbatibus alijs diuersis vsum Mitrae & Baculi concessit ead. S. Congreg. vt in *Atrebaten*. 29. Nouembris 1618, & in *Audomaren*. 19. Ianuar. 1619. & in *Ambianen*. 21. Martij 1620. & in *Virdunen*. 2.

May eiusdem anni, & in Gnesnen. 27. Iun. 1620. & in Constantien. 22. Augusti 1620. & Cisterciën. 10. Iul. 1621.

Generali congregationis Monachorum S. Hieronymi in Italia. Ead. S. Congr. Rit. 26. Februar. & 14. Mart. 1611.

Correctori, seu visitatori hospitalis Neapolis. Ead. S. Congr. in Neapolitana, 29. May 1621.

Præposito monasterij ciuitatis Vitenischi diœcesis Vilnen. Fratrum Ordinis Beatorum Martyrum de Pœnitentia. Ead. S. Congr. in Vilnen. 15. & 17. Iul. 1617.

Præposito monasterij Monialium Gotiesconien. Pragen. diœcesis cum benedictione sacrorum vasorum, & paramentorum. Ead. S. Congreg. in Pragen. seu Gotiesconien. 12. Mart. 1618.

Præposito Collegiatae Praten. Ead. S. Congr. in Praten. nullum, 12. Nouembris 1605.

Monachus I.

MONACHI præcedunt inter se secundum ordinem præscriptum in Bulla Gregorij XIII. quæ incip. *Exposcit.* S. Congr. Rit. in causa Monachorum, 29. Nouembr. 1618. & in Saxoserraten. Nucerinæ diœcesis, 19. May 1614.

Monachi semper, & vbique supra Mendicantes incedunt. S. Congr. Rit. in Monopolitana, 23. Mart. 1619.

Monachi non tenentur associare & reassociare eorum Abbatem dum ad Ecclesiam venit solemniter celebraturus, sicut tenentur Canonici associare Episcopum cum Cæremoniale in hoc casu non comprehendat Abbates. S. Congr. Rit. in causa Hispaniarum S. Ioannis de Peña, 11. Decembr. 1613.

Monachi, & Moniales militantes sub regula S. Benedicti debent vti Breuiario Benedictino nuper de mandato Sanctissimi edito. Sac. Congr. Rit. in Tarracinen. 24. Ianuar. 1615. & Gallia Sueffon. 13. Iulij 1619.

Monachi etiam exempti possunt compelli ab Episcopo vt accedant ad publicas, & generales processiones. S. Congreg. Rit. in Chilen. in Indiis, 15. May 1610.

Monachis Abbatia de Monte Meten. diœcesis conceditur vt relicto albo in vestibus, colore nigro vti possint. S. Congreg. Rit. in Meten. 17. Mart. 1607.

Monachi S. Basilij. Monachi Cassinenses. 467

Monachus exercens curam animarum in Ecclesia vnita monasterio remoueri potest arbitrio Episcopi absque eo quòd teneatur deducere causas, nec eas iustificare. S. Congr. Concil. *in Camarinen.* 18. Septembr. 1627.

Monachorum curam animarum exercens in Ecclesia parochiali vnita monasterio Ordinis S. Benedicti Curien. diœcesis cogi potest ire ad processiones. S. Congr. Concil. *in Curien.* 5. Aprilis 1631.

Monachi S. Basilij II.

MONACHI S. Basilij in meliorem ac arctiorem disciplinam redacti sunt per Gregorium XIII. perfruuntur singulis indultis Congregationis Cassinensis, exempti sunt à iurisdictione Ordinariorum, & Commendatorum, qui regulam Ordinis non sunt professi, & eorum generalis Abbas eandem potestatem ac iurisdictionem habet, quam cæteri Abbates generales in eorum Ordines. Gregorius XII. *constitut.* 58. *incip. Benedictus*, Kalend. Nouembris 1579.

Eorum monasteria Hispaniæ vnit, & aggregat, ac plures gratias & priuilegia concedit idem Gregorius XIII. *constit.* 46. *incip. Cogit*, 8. Kalend. Iulij 1577.

Reformatos maiori ex parte laicos esse conuenit, & Choristæ à labore manuum magis releuantur, quorum institutum cum cæteris conuenit in tribus votis essentialibus, & duo alia habent essentialia præcepta, orationem, & manuum laborem, prohibentur scientias addiscere, & vniuersitates studiorum frequentare, Choristæ tamen sacram Scripturam, ac casus conscientiæ addiscere possunt. Clemens VIII. *constit.* 103. *incip. Altissimi*, 23. Septembris 1603.

Eorum reductionem in vnā Congregationem & gratiarum concessionem approbat Paulus V. *constitut.* 17. *incip. Iniuuētī*, 17. Martij 1606.

Monachi Cassinenses III.

MONACHI Cassinenses aliàs S. Iustinæ sunt exempti ab Ordinariorum iurisdictione, & ab exactionibus, &c. succedunt, & acquirunt ac si essent in seculo, illegitimi ad sacros Ordines, & religiosos gradus, & Dignitates promouentur, extra Congregationem

nem iniuriare, aut testificari non coguntur. Eugenius IV. *constit. 9. incip. Regularem. Pridie Kalend. Julij 1436.*

Eligunt sibi Conseruatores cum amplissimis facultatibus. Idem Eugenius IV. *constitut. 10. incip. Militanti, 8. Kalend. Decembris 1436.*

Eorum Abbates vtuntur Pontificalibus, benedicunt populum, & consecrant lapides pro Altarium vsu. Pius IV. *constit. 97. incip. Sedis 6. Iul. 1565.*

Et possunt Monachos à quibuscunque censuris, & pœnis absoluerè. Pius V. *constit. 129. incip. Dum, Idus Iun. 1571.*

Provincias illorum instituit, & numerum Monachorum in singulis monasteriis Ordinis præfiniri voluit, & Hosas canonicas recitare teneri statuit Paulus V. *constitut. 33. incip. —*

Non sunt ultra solitum adstringendi vt accedant ad publicas processiones. S. Congr. Rit. *in Placentina, 10. Jun. 1602.*

Præcedunt Oliueranis in omnibus processionibus quæ Veronæ fiunt. S. Congr. Rit. *in Veronen. 23. Januar. 1610.*

Monachi sanctissimæ Trinitatis Cauen. quorum monasterium est immediatè subiectum Sedi Apostolicæ; non possunt ex decreto Coneil. *sess. 25. cap. 13. de reform.* cogi ad processiones, tum quia nullius, tum quia non possunt dici exempti, qui nunquam subditi fuerunt per pactum confirmatum à Sede Apostolica, quod non tollitur *cap. 22. eiusdem sess. de Regular. S. Congreg. Concil. sub die 13. Augusti 1579.*

Monachi Camaldulenses, vide in verbo Camaldulenses.

Monachi Vallumbrosani IV.

MONACHI Vallumbrosæ sic dicti à valle densissimis arboribus confita propè Florentiam, instituti fuerunt à S. Ioanne Gualberto Monacho Benedictino anno 1080. Pontifice Gregorio VII.

Eorum congregationem approbavit Vrbanus II. *constit. 1. incip. Cum vniuersis, 8. Id. Aprilis 1090.*

Eorum Prælati ad Capitulum non accedentes legitima causa non impediti Dignitatibus, & Officiis priuantur. Innocent. VIII. *constit. 2. incip. Alto, pridie Kalend. February 1484.* & vbi etiam de Abbatis Generalis, & aliorum Priorum, ac visitatorum electione, & iurisdictione.

Eorum

Eorum privilegia omnia confirmavit, & in specie Monachorum Cassinensium concessa, & concedenda communicavit Iulius II. *constit. 13. incip. Militantis, Idib. Iulij 1507.*

Monachi Cistercienses, vide in verbo Cistercienses.

Monachi B. Mariæ Montis Virginis V.

MONACHI B. Mariæ Montis Virginis sub regula S. Benedicti instituti à S. Guillelmo Vercellen. Pontifice Calixto II. quorum Congregationem approbavit, & à solutione decimarum exemptus Celestinus III. *constitut. 3. incip. Religiosam, 2. Non. Nouembrii 1197.*

Immunitates omnes & libertates à Romanis Pont. illis, & monasterio Montis Virginis concessas, necnon libertates, & exemptiones à Regibus & Principibus, vel aliis Christi fidelibus illis, seu eorum monasterio indultas confirmat, & communiter, ac eos soli Romanæ Ecclesiæ censuales existere declarat Urbanus IV. *constit. sub dat. 5. Id. Ianuarij, Pontificatus sui anno 11.*

Eorum Abbas Montis Virginis, cui fuerit benedictionis munus impensum, & sacerdotalis Ordo collatus, habet usum Mitræ, Baculi, annuli, sandalium, chirothecarum, tunicæ, & dalmaticæ, benedicit solemniiter populum, Ordines minores confert, Indulgentias quadraginta dierum impartitur, benedicit etiam Calices, & omnia alia ornamenta ecclesiastica, & cognoscit de matrimonio inter vasallos, in quibus habent spiritualia. Urbanus IV. *constit. 6. incip. Ecclesia Romana, 2. Id. Septembris 1263.*

Eorum monasteria mulieribus, certis exceptis casibus, ingredi non licet. Pius V. *constitut. 20. incip. Regularium, 24. Octobris 1566.*

Sunt exempti à iurisdictione Sacristæ hospitalis B. Mariæ Annuntiatae Neapolis. Sixtus V. *constitut. 85. incip. Dudum, 27. Augusti 1588.*

Novæ eorum statuta, & constitutiones confirmavit Clemens VIII. *constit. sua incip. Inter gravissimas, 8. Martij 1599.*

Monasteria, quibus tota Congregatio Montis Virginis constare debet, præscripsit Paulus V. *constit. sua 1. in appen. incip. Pastoralis, 19. Maij 1611.*

In propria patria dignitates, & congregationis officia obtinere

470 *Monachi Siluestrini. Monachi Oliuetani.*

non possunt, oblato nouitiatum per annum facere tenentur, & eorum Abbates priuilegiis Abbatum Camaldulensium gaudent. Paulus V. *in d. constit.*

Monachi Carthusiani, vide in verbo Carthusiani.

Monachi Siluestrini VI.

MONACHI Siluestrini instituti fuerunt à S. Siluestro Canonico Oximano in agro Piceno Monacho Benedictino anno 1232. Pontifice Gregorio IX.

Eorum Congregatio approbata fuit ab Innocentio IV. & per illum exempti à decimis, & non nisi ad arctiorem Religionem transire possunt, ac Ordines, & ecclesiastica Sacramenta ab Episcopo diocesano recipere debent, vt in eiusdem Innocentij *const. 5. incip. Religiosa, 5. Kal. Iulij 1247.*

Eorum Prior Generalis ad triennium eligitur, & communicant de priuilegiis Ordinum Mendicantium. Paulus III. *constitut. 38. incip. Exposcit, 12. Kal. Aprilis 1543.*

Gaudent omnibus gratiis, & priuilegiis Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium. Paulus V. *tom. 4. Bullarj constit. 8. incip. Religiosorum, 23. Nouembris 1616.*

Si posteriores in loco à quaestuando se abstineant, præcedunt in processionibus Regularibus Ordinum Mendicantium, licet prioribus. Sac. Congregat. Episcop. & Regular. 24. Ianuarij 1617.

Monachi Calesini, vide in verbo Calesini.

Monachi Oliuetani VII.

MONACHI Oliuetani sic dicti à Monte Oliuæ non longè à Senis vbi primum eius monasterium erectum, instituti à tribus Nobilibus Senensibus anno 1319. Pontifice Ioanne XXII. qui eorum Congregationem approbavit *constit. 1. in appendice incip. Cum à nobis, 16. Kal. Iunij 1324.*

Alios ad Religionem recipere possunt, gaudent priuilegiis Monachorum Cassinensium, ad processiones accedere non coguntur, à quolibet Antistite Ordines recipere valent, & à decimarum, aliorumque

rùmque onerum solutione sunt exempti. Pius II. *constitut. 9. incip. Licet, 3. Non. Octobris* 1462.

Sunt exempti ab Ordinariorum iurisdictione, sexagenaria gaudent præscriptione, confessiones audiunt, & absque Papæ licentia ad aliam Religionem transire nequeunt. Iulius II. *constit. 12. incip. Et si, pridie Non. Iunij* 1507.

Illis facultatem concessit eligendi Conservatores, eorùmque iurisdictionem ampliavit. Idem Iulius II. *constit. 5. incip. Militanti, 8. Kalend. Nouembrii* 1505.

Noua loca acquirere, & ecclesiastica Sacramenta ministrare possunt. Clemens VI. *constit. 1. incip. Sollicitudinis, 12. Kal. Februarij* 1343.

Debent cedere præcedentiam Monachis Cassinensibus in omnibus processionibus, quæ Veronæ fiunt. Sac. Congreg. Rit. *in Veronen. 23. Ianuarij* 1610.

Monachi Eremitæ S. Hieronymi VIII.

MONACHI Eremitæ S. Hieronymi de Obseruantia extra claustra lectiones audire prohibentur, eorum Priores ad viram eliguntur, sed ultra triennium in eodem monasterio morari non possunt, priùs tamen esse debent Vicarij alicuius monasterij, eorum Præpositus Generalis ex Prioribus eligendus cum retentione Prioratus, quem antequam Præpositus eligeretur, obtinebat. Gregorius XIII. *constit. 17. incip. Pro nostri, 26. Majj* 1574.

Eorum Capitulum generale quolibet triennio celebrari iussit, & ambitum illis prohibuit. Idem Gregorius XIII. *constitut. 90. incip. Ea quæ, 25. Majj* 1584.

Eorum Superiores eodem victu, quo Monachi, & in communi mensa vesci debent. Clemens VIII. *constit. 21. incip. Quæ ad prosperam, 14. Aprilis* 1593.

Monasteria I.

MONASTERIA quorumcumque Ordinum Regularium mulieribus ingredi interdixit. Pius V. *constit. 20. incip. Regularium, 24. Octobris* 1566.

Monasteria omnia, & loca pia ab hospitandi milites onere exempta

- exemit idem Pius V. *constit. 148. incip. Cum sicut pen. de anno 1572.*
- Monasteria, Prioratus, & alia beneficia ecclesiastica perpetuò vnita, & de cetero non vacantia Cameræ Apost. debita iura præstare tenentur. Paulus II. *constit. 6. incip. Decet, 8. Id. Ianuary 1469.*
- Monasteriis Regularium certum Religiosorum numerum præfixiri iussit Paulus V. *constit. 9. incip. Sanctissimus, 4. Decembris 1605.*
- Monasteria noua etiam Mendicantium erigi non possunt nisi in quolibet illorum duodecim Religiosi ex redditibus, & consuetis eleemosynis sustentari valeant, & cum consensu aliorum Conuentuum infra quatuor milliaria existentium, & ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint, vel aliàs Ordinariis locorum constiterit Religiosos monasterij sic erigendi absque detrimento Religiosorum in monasteriis antea in ciuitatibus, seu locis huiusmodi erectis degentium ibi in numero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali posse. Gregor. XV. *constit. 31. incip. Cum alias, 17. Augusti 1622.*
- Monasteria Religiosorum nullibi recipiantur nisi præter alia ad id requisita in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis detractis omnibus vt suprà detrahendis competenter sustentari valeant ad præscriptum decreti fel. record. Gregorij XV. hac de re editi. Alioquin monasteria, & loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi vt suprà sustentati, atque inhabitare non poterunt, & actu non habitauerint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelligantur. Sac. Congr. Conc. in decretis impressis de celebrat. Missar. §. 7. sub die 21. Iunij 1623. post meum tract. de officio, & potest. Episcopi pag. 90. secundum Lugdunen. impress. Et comprehenduntur monasteria Capuccinorum, & Societatis Iesu. Eadem S. Congr. *ibidem dub. 18.*
- Monasteriorum, aliorumque locorum Regularium quorumcumque nouorum erigendi, seu instituendi,ceptorumque finiendi facultates reuocatae sunt, & imposterum erigi prohibentur, nisi seruatæ constitutionibus Clementis VIII. & Gregorij XV. & Concilij Tridentini, ac cum licentia Ordinarium. Urbanus VIII. *constit. 25. incip. Romanus Pont. 28. Augusti 1624.*
- Monasteriorum administratores de illis rationem Ordinario reddere non tenentur. S. Congr. Conc. teste Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis. n. 78. vers. item administratores.

Monasteria, quæ cura, & Conuentu carent, non requirunt aliquam residentiam. Sac. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 179. in 9. declar. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. tit. sed an Parochi debeant residere, num. 179.*

Monasteria commendata perpetuò vnita aliis Ecclesiis, vel piis locis, potest Episcopus visitare, etiam si ipsa loca sub Regulari protectione sint. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 100.*

Monasteria illa, quæ ad seminarium sui Ordinis contribuunt, de eo quod superest contribuere etiam tenentur seminario Episcopi. S. Congreg. Conc. *in Monasterien. 7. Septembr. 1630.*

Monasteria noua erigendi licentiam concedere non potest Vicarius Capitularis Sede vacante, ex *cap. 3. sess. 25. de Regular. S. Congreg. Concil. sub die 19. Ianuar. 1633.*

Monasteria Monialium II.

MONASTERIA Monialium mulieres ingredi prætextu cuiusuis licentiæ non possunt. Gregorius XIII. *constit. 28. incip. Vbi gratia, Idib. Iun. 1575. Paulus V. constit. 74. incip. Monialium, 10. Iulij 1612.*

Monasteriorum Monialium clausuram inuiolatam seruari, & violatam restitui curare debent Episcopi. Gregorius XV. *const. 18. incip. Inscrutabili, Nonis Februar. 1622.*

Monasteria Monialium ingrediendi licentia matribus præstari non potest ad inuisendas filias morti proximas. S. Congreg. Concil. testibus Quarant. *in sum. Bullarij verbo monasterium Monialium, vers. sed an liceat, pag. mihi 453. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Moniales, §. 8. vers. secundo, quos cum aliis refero de offic. & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 102. num. 68.*

Monasteria Monialium non erigantur nisi Ordinariis locorum consentientibus, & nisi in iis duntaxat locis, quæ muro vnita sunt, & in quibus adest Presbyterorum secularium, vel Regularium copia ad audiendas earum confessiones, nisi in facultatibus habeant Moniales vt Confessarium aliunde ascitum sustentare valerent. S. Congreg. Episcop. & Regul.

Monasterij Monialium translatio ob scandalum, vel propter supereminentem aëris pestilentis causam debet fieri ad aliud eiusdem

Ordinis simul cum introitibus, & redditibus, quos illud habebat. S. Congreg. Concil. teste Zerol. *in sum. Bullarj, part. 1. verbo Moniales*, §. 17.

Monasteria Monialium absque speciali Sedis Apostol. indultu erigi non possunt, nec in eis erectis absque Ordinarij loci licentia celebrari. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Vicentina*, 10. Aprilis 1615.

Monasteriorum Monialium exemptarum septa, ex cuius licentia in casibus necessariis ingredi liceat, vide Monialium clausura circa ingressum.

Moneta.

MONETAS aureas, & argenteas tondentibus pœnam ultimi supplicij imponit Pius V. *constit. 111. incip. Cum nil magis*, 8. Kalend. Nouembris 1570. Approbat, confirmat, & innouat Urbanus VIII. & ad omnes, & singulas personas ecclesiasticas etiam quomodolibet exemptas cuiusvis Ordinis, Societatis, instituti, necnon Militiarum quaruncunque etiam Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani Regulares in omnibus, & singulis Prouinciis, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Castris, & locis in Italia duntaxat existentibus, qui aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel aliàs adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere præsumpserint, extendit, & ampliat, ac vult vt culpabiles in præmissis reperti præuia degradatione Curia seculari puniendi tradantur. Urban. VIII. *constit. 75. incip. In suprema, Idib. Nouembris 1627.*

Monetæ in valore regulariter attenditur tempus contractus etiam in annuis præstationibus. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Cremonen.* 24. Nouembr. 1617.

Monialis I.

MONIALES nec ad professionem, neque ad chorum admitti debent, nisi legere nouerint. S. Congreg. Concil. *in Girgen.* 12. Ianuarij 1604.

Moniales post lapsum annum probationis, non tamen emissâ professione

essione minimè impediuntur renuntiare bonis suis per duos menses ante professionem. S. Congreg. Conc. in *Nucerina*, 21. *Augusti* 1627.

Monialis ante 16. annum in mortis articulo non potest de consensu monasterij emittere professionem ad effectum vt monasterium succedat in dote, & bonis. S. Congr. Conc. in *Montis Regalis*, 13. *Novembr.* 1627.

Monialis nouitia admittenda non est ad professionem ante 16. ætatis annum completum. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarre*, lib. 2. tit. 18. l. 7. de *Relig.* num. 41.

Moniales Ordinum Prædicatorum habentes sexdecim annos in mortis articulo constitutæ profiteri possunt, etsi nondum integrum nouitiatus annum peregerint. Pius V. in *quodam Motu proprio incip. Summi Sacerdotij cura*, cuius tenorem refert Fr. Emman. *quest. regul. tom. 3. quest. 15. art. 6.* & de illo meminerunt Ludou. Miranda in *man. Præl. tom. 1. quest. 22. artic. 10.* Sanch. in *præcepta Decalogi, lib. 5. cap. 4. num. 16.* Hieron. Roderic. in *compend. quest. regul. resol. 101. num. 40.*

Moniales debent vocari titulo de Sor, & non di Dom. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Toletana*, 9. *Januar.* 1595.

Monialis nouitiæ habitum suscipere non debet puella, quæ duodecimum annum non compleuit. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Neapolitana*, de anno 1582. & sic decisum testatur Armendar. d. l. 7. de *Relig.* num. 43.

Moniales tacite, vel expresse Religionem professæ clausuram seruare tenentur, & recipiendarum in monasteriis numerus iuxta eorum redditus regulari debet, & prohibentur illis licentiæ standi extra claustra. Pius V. *constit. 8. incip. Circa pastoralis*, 4. *Kalend. Iun.* 1566.

Moniales cuiusunque Ordinis Regularium à decimis, subsidiis, aliisque oneribus exempt Pius IV. *constit. 5. incip. De statu*, *Nonis Aprilis* 1560.

Moniales cuiusunque Ordinis Regularium ab hospitatione militum exempt Pius V. *constitut. 148. incip. Cum sicut*, *pen. de anno* 1572.

Moniales velandi priuilegium confirmatur Præposito monasterij Monialium Gotiesconien. S. Congr. Rit. in *Pragen. seu Gotiesconien.* 12. *Martij* 1618.

Moniales omnes cuiusunque Ordinis bona stabilia in communi habere

bere possunt, non obstante earum regula. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Parmen.* 16. *Januar.* 1596.

Monialium in monasteriis reliquæ asseruari non debent, sed in exterioribus Ecclesiis. S. Congreg. Conc. in *Faentina.* 7. *Mart.* 1617.

Moniales in earum monasteriis puellas educationis causa, nisi eadem monasteria capacia, & pro dictis puellis educandis loca particularia destinata, & constituta sint, retinere, & respectuè recipere non possunt. S. Congreg. Concil. in *sancti Severini.* 16. *Januarij* 1615.

Moniales debent prohiberi ab Ordinariis, licèt sint superioribus Regularibus subiectæ, ne in bacchanalibus, vel aliis temporibus recreationis utantur habitu virorum, aut cuiusvis speciei armis se cingant. S. Congreg. Conc. in *Ferrari.* 27. *Aprilis* 1604.

Moniales in illegitimo thoro procreatæ constitutione fel. record. Sixti V. contra Regulares illegitimos edita non comprehenduntur quominus ad officium, aut dignitatem Abbatissæ, vel Priorissæ, aliæve monasterij munia eligi possint. S. Congr. Conc. in *Cor. duben.* de anno 1582.

Monialium duæ partes concurrere debent in electione Abbatissæ, nisi alia fuerit loci consuetudo, & si fuerint discordes, poterit Episcopus nominare vnam quam magis idoneam judicauerit. Sac. Congr. Episcop. & Regul. in *Astissien.* 20. *Novembr.* 1585. testibus Piasc. in *praxi Episcop.* part. 2. cap. 3. n. 57. vers. in *monasteriis*, Zypæ. in *analytica postremi iuris eccles. enarrat.* sub tit. de elect. num. 9. versic. *Abbatissa, in fine.*

Monialium scrutatores in electione Abbatissarum, & aliarum Superiorum non possunt supplere pro numero vocum requisitarum in huiusmodi electione, seu in casu discordiæ. S. Congr. Concil. sub die 24. *Maij* 1621.

Moniali aliqua de numero præfixo mortua ad reliquas Moniales spectat capitulariter, votisque secretis eam puellam, quæ eis visa fuerit, ad locum huiusmodi intra numerum vacantem admittere, præuia tamen Episcopi exploratione iuxta dispositionem sacri Concilij Trident. S. Congr. Episcop. & Regul. teste Sell. in *selekt.* cap. 5. num. 10.

Monialium nulli conceditur facultas disponendi de cellis suis post obitum, sed eæ dum vacauerint Superiorum arbitrio aliis Monialibus in Ordine senioribus distribui debent. S. Congreg. Concil. in *Auersan.* 26. *Januar.* 1604.

Moniales vigore facultatis in Bulla Cruciatæ concessæ (quatenus ad eas pertineat gratia ex dicta Bulla) non possunt alios Confessarios præter eos, qui ad audiendas ipsarum Monialium confessiones ab Ordinario approbati fuerint, eligere. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 2. c. 5. num. 64.*

Moniales non coguntur contribuere aliquam subuentionem seminariis, si beneficia eis non sint vnita. S. Congreg. Concil. in *Hieracen. de anno 1593.*

Monialibus nullatenus recipere licet pecunias, vel aliquam aliam rem anticipatè ad computum eleemosynæ dotalis, quam quævis puella habitum monachalem susceptura persolvere debet, alioquin tam recipientes, quàm persoluentes anathemate decreto S. Concil. Trident. *sess. 25. de Regular. c. 16.* contento sunt subiecti. S. Congr. Conc. in *Camarinen. de anno 1580.*

Moniales Sedi Apost. subiectæ ab Episcopo sunt gubernandæ spiritali gubernio, sed non temporali. Sac. Congreg. Concil. teste Armen. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 93.*

Moniales deputatæ in Officiales reddituum monasterij à suis Superioribus, illos administrare possunt. S. Congr. Conc. teste Armen. *d. l. 7. de Religion. num. 88.*

Moniales in ciuitate situatæ, sed alieno Episcopo subiectæ, visitari debent ab Episcopo diocesis, sicut aliæ Moniales subiectæ Regularibus. Sac. Congreg. Concil. teste Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Moniales 4.* quem refero *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 102. num. 6.*

Moniales in refectorio communi comedere, & in loco etiam communi laborare debent. S. Congr. Conc. in *Messanen. 1. Augusti 1603.*

Monialibus non committitur clavis custodiæ sanctissimi Sacramenti, sed penes eum Sacerdotem semper esse debet, ad quem spectat cura illud administrandi. S. Congr. Conc. in *Vallisoletana, 12. Januarij 1604.*

Monialibus prohibetur cibum externis parare, aut esculenta vendere, exceptis tamen tribus minimi momēti, pro infirmis scilicet, parentibus, ac consanguineis dumtaxat. S. Congr. Conc. 1. *Iulij 1606.*

Moniales consecrare si spectet ex priuilegio ad Superiores Regulares, debent seruari in earum consecratione omnes cæremonia, quæ in consecratione Virginum ab Episcopo facienda præscribuntur. S. Congr. Rit. in *Camaldulen. 1. Iunij 1601.*

Moniales ad consecrationem non admittuntur, nisi vigesimoquinto ætatis anno expleto, iis autem Monialibus, quæ sunt ex ordine Mendicantium, cum sacrari non consueuerint, huiusmodi consecratio non conceditur. S. Congr. Conc.

Monialibus subiectis Regularibus potest Episcopus in casu negligentæ, dare Confessarium extraordinarium eiusdem Ordinis, & ex causa alterius Ordinis, & etiam secularem. Sac. Congr. Conc. in *Cameracen. 20. Decembris 1631.*

Monialis, quæ emiserat professionem, & deinde probabiliter dubitans non fuisse baptizatam, denuò ad cautelam baptizata fuit, hac professione ligatur, sed debet ad maiorem cautelam iterum emitte professionem, non expectato alio anno. S. Congreg. Conc. teste Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis, ad Religionis statum nouitijs, disp. 13. dub. 1. num. 17.*

Moniales, quæ eius Ordinis sunt, qui requirit professionem, si tacitam professionem emiserint, etsi palam, & expressè id faciendum non fuit, cogendæ non sunt ut expressè profiteantur. S. Congreg. Regul. teste Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum nouitijs, disp. 14. dub. 7. num. 4.*

Moniales Regularibus subiectæ alloquentes cum Regularibus etiam eiusdem Ordinis licentiam legitimam non habentibus incurrunt pœnas, & censuras à Conciliis Prouincialibus, vel edictis Episcopalibus in similibus appositæ ex Bulla Gregorij XV. *de exemptor. priuileg. S. Congr. Conc. in Verulen. 29. Ianuarij 1633. ad 1.*

Monialium Regularibus subiectarum Superiores, quando sunt in possessione subscribendi licentias eorum, qui ad collocutoria accedunt, vel clausuram ingrediuntur, non valent subscribere illas licentiâs, quæ à S. Congreg. Episcoporum committuntur soli Episcopo, siue eius Vicario generali pro puellis ingressuris educationis, vel habitus suscipiendi gratia. *Ibidem ad 3.*

Monialium Regularibus subiectarum Superiores subscitbentes post Episcopum, vel eius Vicarium licentias eorum, qui ad collocutoria accedunt, vel clausuram ingrediuntur, non possunt quid excludere, addere, vel adimere ex illis, quæ Episcopus ipse, aut Vicarius pro cura, & bono regimine clausuræ, & licentiis præscribit, & apponit. *Ibidem ad 4.*

Monialibus S. Nicolai ciuitatis Florentiæ Ordinis S. Benedicti, quæ relicto Breuiario monastico acceperunt Breuiarium Romanum, conceditur facultas recitandi Officia Sanctorum eiusdem Ordinis,

nis, dummodo Officia Sanctorum Ordinis recitentur cum Breuiario Romano, & iuxta illius rubricas. Sac. Congreg. Rit. in Florentina, 9. Aprilis 1633.

Moniales S. Clare II.

MONIALIVM S. Clare regulam approbavit Innocentius IV. *constitut. 12. incip. Solet, 5. Id. Augusti 1253.*

Mitigauit Urbanus IV. *constit. 7. incip. Beata, 15. Kalend. Novembris 1263.*

Declarauit Eugenius IV. *constitut. 28. incip. Ordinis, Non. Februarij 1447.* Leo X. *constit. 9. incip. Cum sicut, 29. Maij 1515.*

Moniales S. Clare habent priuilegium ne apud earum monasteria noua aliorum monasteria spatio 300. cannarum ædificari possint. Iulius II. *constit. 21. incip. Exponi, 21. Maij 1509.*

Moniales S. Clare per Fratres Minores S. Francisci de Obseruantia regi indulgit Eugenius IV. *in d. constit. 28.*

Monialibus S. Clare non dantur ancillæ laicæ in communi. S. Congr. Conc. in Tarentina, 12. Aprilis, & in Folinen. 22. Novembris 1619.

Monialium S. Clare in Ecclesiis onera Missarum celebrandarum ad Fratres Minores de Obseruantia transtulit Clemens VIII. *constit. 105. incip. Ex debito, 8. Novembris 1603.*

Moniales S. Clare non comprehenduntur in exceptione Fratrum Minorum de Obseruantia, de qua in Concil. *sess. 25. de Regular. c. 3.* S. Congr. Concil. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 3.*

Moniales de secundo Ordine S. Clare profitentes regulam Urbani IV. sub regimine Minorum de Obseruantia non comprehenduntur sub decreto *c. 3. sess. 25. de Regularib.* ac proinde non excluduntur à possessione immobilium. S. Congr. Conc. teste Aldan. in *compendio canon. resol. lib. 1. tit. 8. num. 4.*

Monialium clausura circa ingressum III.

MONIALIVM exemptarum clausuram potest Episcopus visitare toties quoties voluerit, etiam sine præsentia suorum Superiorum. S. Congr. Conc. in Vercellen. 22. Aprilis 1617.

Monialium intra clausuram non possunt intrare pueri, & puellæ cuiuscunque ætatis. S. Congr. Episc. & Regul. in Cremen. 12. Februar. 1585.

Monia

Monialium monasteria mulieribus ingredi interdixit Gregor. XIII. *constit. 28. incip. Vbi gratia, Idib. Iuny 1575. & Paulus V. constit. 74. incip. Monialium, 10. Iulij 1612.*

Monialium septa non licet mulieribus secularibus in necessitatis articulo ingredi, etiā permittente Episcopo, cū id illi prohibitum sit. S. Congr. Conc. *in Bononien. 31. Ianuarij 1617.*

Monialium clausuram ingredi nullus potest ad conspergendum cellas Monialium, aut alia loca aqua benedicta in die Sabbati sancti, aut quolibet alio tempore. Sac. Congreg. Concil. *13. Septembris 1583.*

Monialium consensus sine quo mulieres seculares licentiis, monasteria ingrediendi vti non possunt, expresse, capitulariter, & per secreta suffragia de cætero haberi debet, vt illis valeant vti. Vrbānus VIII. *constit. 29. incip. Sacrosanctum, 27. Octobris 1624.*

Monialium monasteriorum Superiores, & Episcopi intrā clausuram ingredi non possunt, etiā prætextu interueniendi electioni Abbatissæ, vel Priorissæ, aut examinandi Moniales particulares, sub censuris à sacris Canonibus, & constitutionibus Pontificiis, præsertim Gregorij XIII. cū hæc ad monasteriorum crates peragi valeant. S. Congr. Conc. *in Syracusana, 16. Octobris 1600.*

Monialium in monasteria ingredi deinceps non permittitur mulieribus secularibus, ne quidem fundatricibus, aut donatricibus ad breue, vel ad longum tempus, etiamsi à Sede Apost. hoc eis specialiter esset indultum, cū Pauli V. constitutione de anno 1612. edita id fuerit in genere reuocatum. S. Congr. Conc. teste Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 8. num. 12.*

Monialium monasteriorum exemptorum, & Regularibus subiectorum septa nemini ingredi licet, nisi licentiæ in casibus necessariis concedendæ, nondum à Superioribus Regularibus dictorum monasteriorum, sed etiā à locorum Ordinariis obtentæ fuerint, non obstantibus quibuscumque contrariis legibus, statutis, consuetudinibus etiā immemorabilibus. Sac. Congreg. Conc. *13. Nouembris 1610.* Sed nouissimè ad remouendam omnino difficultatem, quæ ex huiusmodi decreto forsan oriri posset, negotio iterum in eadem Sac. Congregat. proposito, atque Sanctissimo D. N. relatio die 21. Maij 1630. Sanctitas sua declarauit huiusmodi licentias à Superioribus Regularibus non esse petendas in illis locis, in quibus adesset consuetudo vt istæ ab Episcopis tantum concedantur, hoc enim casu statuit, & decreuit talem consuetudinem esse obseruandam,

seruandam, & ipsorum Episcoporum tantummodo licentias sufficere etiam priuatiuè quoad ipsos Regulares.

Vide in verbo *Mulier*.

Monialium clausura circa egressum IV.

MONIALES non possunt egredi ianuam, quæ est pro clausura ad claudendum ostium propè viam, & clausuram seruantibus applicantur bona, & eleemosynæ, quas personæ priuatæ, & vniuersitates faciunt. Gregorius XIII. *constit. 8. incip. Deo sacris, tertia Kal. Ianuar. 1572.*

Monialibus licentiam concedere exeundi à clausura non licet Ordinariis in aliis quantumuis grauib. casibus in constitutione Pij V. non contentis, nisi in casu lepræ, magni incendij, & epidemiæ: nomine autem epidemiæ quicumque morbus popularis contagiosus intelligitur. S. Congr. Concil. ad Nuncium Hispaniæ, 8. *Novembris 1594.*

Monialis non potest egredi vt curam nepotum suorum gerat, etiam si nepotes omnibus aliis propinquis destituti sint. S. Congr. Conc. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 105. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 102. n. 27.*

Monialibus in casibus exceptis è monasterio Episcopo, vel Sedi Apost. aut superioribus Regularibus subiecto exire non licet, nisi adlit consensus communis Episcopi diocesani, & superioris Regularis, si ei subiectæ existunt, ita vt si illæ, quæ potestati Regularium subiiciuntur, sine Bulla, & licentia Ordinarij egressæ fuerint, per censuras ecclesiasticas, & alia iuris remedia debent ipsæ, & earum Superiores (de quorum licentia è monasterio fuerant egressæ) ab eodem Ordinario puniri, non obstantibus quibuscunque priuilegiis. S. Congreg. Concil. testibus Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 6. num. 22. prope fin. Armend. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. n. 103. quos refero d. p. 3. alleg. 102. num. 28. prope fin.*

Monialis nulla energumena intra monasterij septa à quocunque Presbytero seculari, vel Regulari, etiam Confessario exorcizetur, sed ad Ecclesiam exteriorem eiusdem monasterij, obteuta prius à Sac. Congregatione licentia, ea de causa deducatur, vel transferatur: in translatione autem huiusmodi, sicut & in actu exorcizationis honestæ personæ consanguineæ, vel aliæ mulieres

prouetæ ætatis, ac probæ conuersationis energumenam comitentur; exorcista sit ad actum huiusmodi ab Ordinario approbatus; exorcizatio minori, quo poterit, fiat strepitu, Ecclesiæ ianua eousque occlusa remaneat, quousque exorcizatione completa ad monasterium energumena reducat. Caterum tam in reditu, quàm in accessu ad Ecclesiam, & monasterium respectiue, rectè, & sine diuerticulo tendatur. S. Congr. Concil. —

Moniales alloqui quando quis prohibeatur V.

MONIALIUM patres, ac fratres vt easdem alloquantur in temporibus prohibitis non indigent licentiis. S. Congreg. Concil. 15. *Ianuar. 1616.* sic & Monialium filij. Ead. S. Congreg. *in Ianuen. 15. Marty 1616.*

Monialium ad monasteria accedentes Religiosi incurrunt ipso facto pœnam priuationis vocis actiue, & passiuæ. S. Congr. Concil. iussu Sixti V. *de anno 1690.* teste Bonacin. *de clausura Monialium, quest. 3. puncto 4. n. 3.* Incurrunt etiam peccatum mortale, & ab huiusmodi pœnis non possunt absolui, nec rehabilitari ab aliis præterquam à Sede Apost. aut S. Congregatione. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 22. Augusti, & 7. Septembris 1605.* Quibus tamen pœnis non subiacent Regulares accedentes ad monasteria puellis, vel mulieribus secularibus inibi degentibus loquendi causa, nec etiam comprehenduntur litteras ad Moniales mittentes, quamuis tam huiusmodi Religiosi, quàm Moniales sint debitè corrigendi, ac puniendi à Superioribus, quibus in delinquentes huiusmodi competit iurisdictio. Ead. S. Congr. *ibid.*

Monialium ad monasterium Regularibus subiectarum accedens Regularis absque legitima licentia, ibique in loco colloquiis destinato cum Moniali colloquens à diocesano Episcopo tanquam Sedis Apost. delegato coerceri, & puniri potest, stante constitutione felicitis record. Gregorij XV. *de exemptorum priuilegiis.* S. Congreg. Conc. *dnb. 14.* impressa de anno 1624. post meum tract. *de offic. & potest. Episcopi, pag. 6.* secundum Lugdunen. impress.

Moniales alloquens subcollector absque Ordinarij licentia potest excommunicari. S. Congr. Conc. *in Hipporegien. 13. Maij 1628.*

Moniales exemptas alloquentes contra constitutionem Episcopi, possunt ab ipso puniri, non tamen ipsæ Moniales exemptæ. Sac. Congr. Concil. *sub die 8. Augusti 1621.*

Moniales Regularibus subiectas alloquendi licentia concedenda est ab Episcopo, seu eius Vicario generali, & à Superiore Regulari, cui Moniales ipsæ subiectæ sunt, coniunctim, ita ut idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco subscribat. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Camerinen. 21. Februar. 1617.*

Moniales supranumeraria VI.

MONIALES velatæ, aut Conuersæ supra numerum non recipiuntur, nisi obtenta S. Congregationis licentia, & quoad velatas supranumerarias seruari debent conditiones in licentiis impressis contentæ. S. Congr. Episcop. & Regul. teste Aldan. *in compendio Canon. resol. lib. 1. tit. 8. num. 10.*

Moniales, quæ de licentia S. Congregationis recipiuntur supra numerum in quolibet monasterio constitutum non subrogantur in locum Monialium decedentium intra numerum, nec impediuntur quin aliæ in locum earundem demortuarum intra numerum recipi possint. Immo easdem sic supra numerum receptas ad hunc effectum ne impediunt huiusmodi loca, remanent semper supranumerariæ, licet in cæteris nihil ab aliis differant, & in omnibus æquales iuxta cuiuslibet monasterij institutum esse debeant. Sac. Congr. Concil. 2. *Iulij 1602.*

Monialium in singulis monasteriis etiam curæ Regularium, seu Militiarum subiectis, debent Ordinarij certum numerum iuxta cuiusque monasterij facultates præscribere, etsi quæ supra statutum numerum reciperentur, duplicem eleemosynam afferre, & supranumerarium locum tenere deberent, quæ tamen in locum Monialium decedentium intra numerum nequaquam subrogantur, neque impedimento sunt quin aliæ in locum earundem ex numero demortuorum recipi eo modo valeant, quo in singulis monasteriis Moniales intra numerum possunt admitti. Duplicis autem eleemosynæ nomine intelligi semper debet duplicata summa eius, quæ in receptione cuiusque Monialis intra numerum in quolibet monasterio constitutum erogari pro tempore consueverit. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 6. Septembr. 1604. teste Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 56.*

Vide in verbo *Numerus.*

Moniales proprietaria VII.

MONIALES res etiam parui momenti sibi donatas, aut aliàs acquiritas vti proprias retinere non possunt, sed Superiori illas tradere debent. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarre, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 77.*

Moniales nec tanquam proprium possidere possunt, quod suis manibus laborando acquirunt, vel eis à parentibus donatur, etiam quòd monasterium esset pauperrimum. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *d. l. 7. de Religion. num. 75. vbi num. 76. testatur eandem S. Congr. censuisse hoc casu Superiorem monasterij, si illud pauperrimum sit, debere primùm prouidere donataria, vel ei, quæ laborando acquisiuit, de necessariis, & deinde quod reliquum est in commune conferre.*

Monialibus non licet percipere census, & annuos quosdam redditus, & prouentus, seu fructus, clementibus illos in ipsarum persona à laicis, vel ab aliis Monialibus, aut ab ipsis monasteriis, & si petceperint, vel emerint, incident in pœnas propositas decreto *cap. 2. sess. 25. de Regul.* neque ab huiusmodi pœnis excusantur ob licentiam Abbatissæ, quæ etiam dicti Concilij decreto in supradictis casibus concedere quidem prohibetur, sed debet pro suo munere ex monasterij redditibus, vel eleemosynis Monialium necessitatibus in die subuenire. S. Congr. Conc. teste Quarant. *in sum. Bullarij verbo casus reservatus, sub num. 6. vers. in aliquibus monasteriis.*

Monialium translatio VIII.

MONIALES vbi ad aliud monasterium ex iusta causa transferendæ sunt translatio debet fieri in aurora, vt illæ à paucis conspici possint, atque à personis grauib, & honestis, & sanguine eis proximioribus coniunctis deducantur. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarre, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 100. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 102. num. 26.*

Monialem nullam sibi subiectam ex vno monasterio ad aliud transmittere possunt locorum Ordinarij, vel Superiores Regulares, etiam ex causa seditionis, vel incorruptibilitatis, aut criminis perpetrati. S. Congr. Episcop. & Regul. 17. Maij 1603.

Moniales

Moniales ab vno monasterio non transferunt locorum Ordinarij, aut Superiores Regulares in monasteria recenter erecta pro Nouitiarum in eo introducendarum institutione, nisi obtenta à Sede Apost. vel à Sac. Congreg. speciali facultate. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Tortonen.* 27. Maij 1603.

Monialium translatio Apostolica Sede inconsulta minimè fieri potest. Sac. Congreg. Episcop. & Regular. in *Barchinonen.* 10. Aprilis 1615.

Moniales transferri non possunt in monasteria nouiter erecta, nisi eadem monasteria auctoritate Apost. extracta fuisse priùs constituerit, ipsaque prauia visitatione earundem Monialium capacia, eisque accommodata, atque ita absoluta reperta fuerint, vt cæmentariis, alijsve fabris nulla ædificationis causa in ipsa postea ingrediendi necessitas relinquatur. S. Congreg. Conc. in *Plixbonen.* 17. Iulij 1615.

Monialium Confessarius, vide in verbo *Confessarius Monialium*.

Monialium dotes, vide in verbo *Dos*, seu *Dotales eleemosynæ Monialium*.

Monitio.

MONITIO à Superioribus facienda Clericis concubinariis debet esse specialis, non autem generalis, puta per edictum. S. Congr. Conc. testibus Garc. de *benefic.* p. 11 c. 10. num. 186. declar. 4. Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 4. tit. 5. de supro l. unica, n. 4.* ita vt monitio facta in Synodo non suffragetur, quamuis vim trinæ monitionis obtineat. Eadem S. Congr. teste Marco Anton. Genuens. in *praxi Archiep. Neapol. cap. 30.* Non tantum in visitatione, sed & aliis quoque temporibus huiusmodi monitio fieri potest. Eadem S. Congreg. testibus Garc. d. num. 186. declar. 5. & Armendar. d. l. unica, num. 5.

Monitiones faciendæ iuxta Concil. Trid. sess. 25. c. 14. de *reform.* non tantum in visitatione, sed aliis quoque temporibus fieri possunt: tempus autem, quod inter vnam, & alteram monitionem intercedere debet, arbitrio Episcopi relinquatur. S. Congr. Conc. teste Garc. d. num. 186. declar. 6.

Monitoriales litteræ.

MONITORIALES litteras pro rebus deperditis, vel subtractis ad effectum reuelationum non licet concedere inferiori etiam nullius diœcesis, sed illæ tantum obtinendæ sunt à Sede Apostol. S. Congr. Concil.

Monitorialibus litteris publicatis tenentur ij, qui sciunt, reuelare etiam quando veritas aliter haberi non potest, nec attenditur excusatio respectu affinitatis. Sac. Congreg. Concil. *in Fulginaten.* 7. Septembris 1630.

Monoculus.

MONOCVLVS dispensatus ad Ordines suscipiendos potest admitti ad concursum. S. Congr. Conc. *sub die 17. Martij 1619.*

Mozzetta.

MOZZETTA super manteletto vti potest Abbas generalis Congregationis Cælestinorum. Paulus V. *constitut. incip. Ex iniuncto, sub dat. 9. Decembris 1606.*

Mozzettæ vsus indulgetur Dignitatibus, Canonicis, & Beneficiatis Ecclesiæ Lucerinæ cum nonnullis moderationibus. S. Congr. Rit. *in Lucerina, 19. Martij 1611.*

Mozzetta potest deferri vbique ab Abbatibus, quibus eius vsus indulgetur, etiam præsentem Episcopo. S. Congr. Rit. *in Vercellen. 9. Decembris 1617. & 30. Martij 1621.*

Mozzetta, seu Rochettum discoopertum non potest deferri ab Episcopo, etiam in propria ciuitate præsentem Legato de Latere. Sac. Congr. Rit. *in Perusina, 2. Octobris 1601.*

Mulier.

MVLIER peccans carnaliter cum eo, cum quo scit matrem, filiam, vel sororem suam rem habuisse, vel scienter cum patre,

patre, & filio se commiscens, vltimi supplicij pœnam incurrit. Sixtus V. *constit. 54. incip. Volentes, Non. Aprilis 1587.*

Mulieres thori separationem procurantes vt inhonestè viuant, pluribus pœnis afficiuntur à Sixto V. *in sua constit. 46. incip. Ad compescendum, 3. Kal. Nouembris 1586.*

Mulieribus prohibendum est ne de nocte accedant ad Ecclesiam cathedralē, cum Societate laicorum feria quinta in Cœna Domini ad tollenda scandala. Sac. Congreg. Rit. *in Entomilien. 11. Decembris 1604.*

Mulieres non debent ingredi sacellum S. Iacobi in Compostellā dum diuina Officia celebrantur. Sac. Congreg. Rit. *in Compostellana, 7. Iulij 1612.*

Mulieribus non datur thus, & pax inter Missarum solemnias. S. Congreg. Rit. *in Pacen. 28. Ianuarij 1612. & in Lucerina, 3. Iunij 1617.*

Mulieres, quæ sunt in discordia cum maritis, & eorum sæuitiam timeant, si extra culpam sunt, quandiu iustam causam timendi habuerint, debent, si sunt in monasteriis, tolerari; imposterum verò huiusmodi mulieres non debent recipi. S. Congr. Conc. testibus Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verbo Moniales §. 2. Campan. in diuersis iuris canon. rub. 12. c. 16. num. 30. quos refero de officio, & potest. Episcopi p. 3. allegat. 102. num. 66. ad medium.*

Mulier aliqua si venerit in suspensionem marito quoddam timet ne ab eo aliqua vis ei inferatur, debet permitti vt possit ingredi monasterium Monialium, si modò constitutiones monasterij non repugnant, & accedat consensus Superiorum, Abbatissæ, & Monialium, & causa ingressus cessante debet inde exire, & si semel exierit, nunquam postea in idem monasterium ingredi poterit, & tenetur ad clausuram, sicut aliæ Moniales sine ancillis, &c. Sac. Congr. Conc. testibus Zerol. *d. verbo Moniales §. 12. Campan. d. n. 30. quos refero d. alleg. 102. num. 66. in fine.*

Mulier, quæ diutius permansit in monasterio in habitu Nouitiarum cum licentia permanendi educationis causa, potest validè donare ipsi monasterio, non obstante decreto Concil. *sess. 25. c. 16. de Regularib. quia non est Monialis. Sac. Congr. Conc. in Faentina, 31. Iulij 1627.*

N

NAUFRAGANTES.

NAUFRAGANTIVM bona animo lucrandi auferentes furtum committunt. Honorius II. *constit. 1. incip. Charissimus*, 13. Kalend. Iunij 1130.

Naufragantibus bona quoquo modo in mari deperdita restituenda sunt. Pius V. *constit. 7. incip. Cum nobis*, 8. Kal. May 1566. Naufragantium bona occupantes, vel diripientes quas pœnas incurrant, ponunt Paulus III. *constit. 42. incip. Accepimus*, 13. Martij 1545. Gregorius XIII. *constitut. 81. incip. Consueverunt*, pridie Non. Aprilis 1583. Paulus V. *const. 63. incip. Pastoralis*, 6. Id. Aprilis 1610.

Negotiatio.

NEGOTIATIONIS illicitæ prætextu non debent molestari Clerici, qui sua bona patrimonialia, ac beneficiorum, quæ obtinent, excoli faciunt, animaliaque ad hunc effectum necessaria emunt, venduntque. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Baren. 15. Novembris 1616.*

Negotiationis illicitæ absque reatu quæ possint Clerici, vide in verbo *Clerici absque metu illicitæ negotiationis*, &c.

Nepos.

NEPOS ex fratre, vel sorore, viuente patruo, vel auunculo Cardinali, prohibetur ad Cardinalatum assumi. Sixtus V. *const. 50. incip. Postquam verus ille*. §. 18. sub datum, 3. Non. Decembris 1586. cuius memini *de iure ecclesiast. lib. 1. cap. 3. num. 18.*

Nepos legitimus Presbyteri ex filio illegitimo respectu beneficij aui non comprehenditur sub dispositione Conc. *sess. 25. de reform. c. 15. S. Congreg. Conc. in Bracharen. 17. Octobris 1592, testibus Gart. in addit. ad suum tract. de benefic. p. 7. c. 3. num. 22. Armendar in addit. ad recopil.*

recopil. legum Nauarra, lib.1. tit.19. l.1. de filiis Presbyter. num.1. & sub die 13. Augusti 1622.

Nepos illegitimus ex filio illegitimo beneficium, quod auus habuit, obtinere non potest. S. Congr. Conc. *sub die 1. Martij 1589.* teste Garc. *de benef. part.7. cap.3. num.27. in fine*, vbi dicit huic declarationi standum esse.

Nepos legitimus ex filio, seu filia illegitimis non potest viuentem auo obtinere pensionem super beneficio parochiali, quod auus possidet. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. cap.3. num.24.* vbi tamen refert omnes Illustrissimos dixisse contrariam opinionem esse de iure veriore, ex sententia Rotæ.

S. Nicolai manna, vide in verbo Manna.

Nominatio.

NOMINATIO Vicariorum ad Beneficiarios pertinet, hoc est, ad eos, ad quos beneficia spectant, ad quam nominationem poterit Episcopus præfigere terminum decem dierum, & Ordinarij, vel eius Vicarij approbatio præuio examine necessaria est, ex Bulla Pij V. *Ad exequendum.* S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part.9. cap.2. num.294.*

Vide in verbo Vicarius.

Nominatio Iudicum synodaliū spectat principaliter ad Episcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum. S. Congr. Concil. *in Saonen. 18. Martij 1628.*

Notarius.

NOTARII S. Inquisitionis creari possunt etiam Clerici seculares & Regulares in causis ad eam spectandis per Inquisitores hæreticæ prauitatis. Alexander IV. *constit. 22. incip. Ne commissæ, Idib. Octobris 1260.*

Notarij omnes gratis omnia pro officio S. Inquisitionis expedire tenentur. Clemens VIII. *constit. 76. incip. Sanctissimus, Nonis Ianuarij 1601.*

Notarios pro executione mandatorum Apostolicorum creare potest

- Magister generalis Fratrum Prædicatorum. Pius V. *constitut.* 124. *incip. Debitum*, 21. Mart. 1571.
- Notarios examinandi facultas tributa Episcopis decreto *cap. 10. sess. 22.* competit etiam inferioribus quasi Episcopalem iurisdictionem habentibus. S. Congreg. Concil. —
- Notarius proprius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum cathedralis Ecclesiæ; non illi tamen Capitulo suspectus. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 38.*
- Notarius Curia Episcopalis cum sit de familia Episcopi, gaudet fori priuilegio. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Ortunen. 6. Augusti 1602.*
- Notario criminali ciuitatis uti potest Episcopus si sit vir probus, & aduena, & sub quouis prætextu taxam non excedat. S. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 14. Aprilis 1615. ad 8.*
- Notarij Tribunalis ecclesiastici tenentur in copia actorum tradere sententiam absque eo quod soluantur sportulae, attento usu Tribunalium dictæ ciuitatis non soluendi sportulas tempore, quo feruntur sententiæ, poterit tamen agere postea ad solutionem sportularum iuxta consuetudinem. S. Congreg. Conc. *in Taurinen. 7. Septembris 1630.*
- Vide plura in verbo *Cancellarius.*

Nouitia.

- N**OVITIA non admittenda ad professionem ante decimum sextum ætatis annum completum. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 41.*
- Nouitia recipi non potest causa induendi habitum probationis in Religione, nisi duodecim annis sit maior. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. l. 7. de Religion. num. 43.* S. Congr. Episcop. & Regul. 1. Martij 1608.
- Nouitiæ quando vestiuntur, vel professionem emittunt, non licet Episcopis à propinquis, vel ab alio quocunque donatum tam comestibilia, quàm linea etiam parui valoris accipere, neque ab Abbatibus in ingressu officij, neque ab eisdem comestibilia tantum in aliquibus solemnitatibus nomine totius monasterij, quamuis auri-
- quissima

quissima inoleuerit consuetudo. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Auersana*, 22. Ianuar. 1591.

Nouitias in monasteriis etiam Superioribus Regularibus subiectis examinat Episcopus, primò scilicet quando habitum suscipiunt, secundò verò tempore professionis, & ideo poterit earundem Rectores compellere ne habitum Nouitiæ dent nisi priùs Episcopum certiozem faciant, vt puellæ voluntatem explorare valeat. Sac. Congreg. Concil. in *Liman*. 19. Septembris 1625. Potest enim Episcopus prohibere ecclesiasticis censuris, & aliis pœnis sibi bene visis contra Abbatissas, & Superiores Regulares Monialium ipsis Regularibus subiectatum ne quæ puella professionem emitat, nisi priùs explorata illius voluntate ab Ordinario ad præscriptum Conc. sess. 25. de Regular. cap. 17. Eadem S. Congreg. in *Burgen*. 4. Decembris 1629.

Nouitiarum profiteri volentium voluntatis exploratio iuxta decretum cap. 17. sess. 25. de Regul. ad Episcopum pertinet, quamuis monasterium ab eius iurisdictione exemptum existat. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 37. Piaſſec. in *praxi Episcop. p. 2. cap. 3. n. 55. vers. explorare*. Nouitiæ professionis tempus ante mensem debet Præfecta Episcopo innotescere, & ille ante 25. dies examen perficere tenetur, quibus elapsis amplius in eo se intromittere non debet. S. Congr. Conc. testibus Armendar. d. l. 7. de Relig. n. 45. Campan. in *diuersiuris canon. rubr.* 12. cap. 16. num. 10.

Vide in verbo *Puella*.

Nouitius.

NOVITI Fratrū Ordinis Prædicatorum in articulo mortis in manibus Prælatorum ante tempus regulam profiteri possunt. Pius V. *constit.* 109. *incip. Summi*, 23. Augusti 1570.

Nouitiorum receptionem, institutionem, Magistros, eorūque munus, & qualitates designat Clemens VIII. *constit.* 83. *incip. In sumptu*, 19. Martij 1603. habetur post *constit.* 26. Urbani VIII. in *tom. 4. Bullarj*.

Nouitij pater non potuit dare paramentum Altari monasterij vbi filius erat in nouitiatu. S. Congr. Concil. *sub die* 12. Augusti 1617.

Nouitij ad habitum Regularem admissi possunt profiteri in monasterijs,

steriis, in quibus habita præfixione numeri commodè ali non possunt, si aliàs habiles existant, & deinde in aliquo alio monasterio eiusdem Religionis sunt collocandi, ubi commodè ali possint. Sac. Congreg. Concil. *super decretis de celebrat. Missar. dub. 17. impr. de anno 1626. post meum tract. de officio, & potest. Episcop. pag. 11. secundum Lugdunen. impress.*

Numerus.

NUMERVM familiæ, singulorùmque Conuentuum, monasteriorum, & domorum Regularium, Capituli, seu Congregationis generalis, vel Prouincialis sententia, & auctoritate præfinitum, iidem Superiores tam Generales, & Prouinciales omnes, quàm locales perpetuò seruare omnino tenentur, nec possunt illum quoquo modo augere, etiam prætextu augmenti reddituum absque sacre Congreg. Concil. Trident. licentia, ut ipsamet declarauit in decretis impressis *de celebr. Missar. sub die 21. Iulij 1625.*

Numerus Monialium is præfigatur in omnibus monasteriis, quæ ex redditibus ordinariis sustentari valeant, huiusmodi autem præfixio fiat ab Ordinariis duntaxat in monasteriis sibi subiectis, in cæteris verò quæ Regularibus subdita sunt, fiat eadem præfixio ab Ordinario, cum interuentu tamen Superioris Regularis. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Sortonen. 27. Maij 1603.*

Numerus is tantum ab Archiepiscopis & Episcopis in monasteriis Monialium Regni Portugalix præfigendus est, ac in posterum conseruandus, qui ex redditibus propriis eorundem monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis congruè possit sustentari, & iuxta dictorum monasteriorum capacitatem, necnon cellarum quantitatem commodè ibi commorari valeat, ita tamen quòd in his, quæ Regularibus subiecta sunt, iidem Regulares Superiores numeri præfixioni assistant, & supra numerum huiusmodi nulla deinceps admittatur Monialis, absque Sedis Apost. aut Sac. Congr. Episcop. & Regul. expressa licentia, ut ipsamet S. Congr. censuit *sub die 6. Iunij 1615.*

Vide in verbo *Monasteria*, & in verbo *Moniales supranumeraria.*

Nuncius Apostolicus.

NVNCII Apostolici ad Principes destinati fauores ab eis procurare ad obtinendas Dignitates apud Sedem Apostol. proprijs, vel consanguineis non possunt. Pius IV. *constit. 96. incip. Et si Romanum, 15. Kal. Iunij 1565.*

Nuncius Apost. non debet exercere Diuina in Ecclesia Archiepiscopi, absque eius licentia. S. Congr. Rit. *in Taurinen, 9. Martij 1593.*

Nuncius Apostolicus si promoueat ad Ordines sacros suæ prouinciæ Clericos, absque facultate Sedis Apost. ipse & ordinati incurrunt in pœnas impositas à S. Concil. Trid. *c. 8. sess. 23. S. Congr. Concil. in Taurinen. 16. Aprilis 1633.*

Nundina.

NVNDINARVM mercatorum, & feriarum sub prætextu præceptum de Dominicis & festiuis diebus sanctificandis, & obseruandis, nullatenus est violandum. Cæterum his diebus licet agathonibus, ac aliis iumentorum vectoribus, seu mercium conductoribus, baiulis, & alijs huiusmodi seruientibus, ac ministris sarcinas, & onera nundinarum exonerare, & deponere, incœptumque iter Missa priùs audita transeundo proseguì, & continuare, non autem debent sarcinas componere, & iumenta onerare ad iter denuo incipiendum, neque mercatoribus, aut alijs etiam viatoribus iis diebus etiam clausis apothecis merces vendere, emere, aut asportare licet, nisi tantum ad victum necessaria, aut alia minuscula, & modici valoris, & momenti; opera iam conflata atque laborata pro transeuntium hospitum aduenarum & cæterorum vrgenti, & præsentanea necessitate, & opportunitate, in quo partes erunt Episcopi propositis edictis prouidere, vt ipsi dies festi debita obseruatione colantur, simulque populorum eò confluentium necessitatibus, quantum sine dicta offensione fieri potest, consulatur. Quoad iudicia autem, quæ Dominicis & festis diebus silete debent, id obseruari poterit quod iure communi permittitur in quibusdam vrgentibus casibus, qui moram, & dilationem non patiuntur, in quibus, & alijs iurisdictionem Consulum nundinis propositorum concernentibus constitutiones, & Summorum Pon-

tificum, si quæ habent priuilegia, & allegatum Breue fel. record. Pij V. seruandum est, S. Congr. Rit. in *Reccanaten*. 9. Decembris 1600.

Nuptia.

NUPTIAS secundas contrahentes non sunt benedicendi. Innocentius IV. *constit.* 14. *incip. Sub Catholica*, 2. *Non. Marij* 1253. Nuptias benedicere non possunt Canonici, sed tantum Archipresbyter, qui est Curatus. Sac. Congreg. Rit. in *Materan*. 2. *Octobris* 1601.

Nuptiarum benedictionis occasione solus Parochus recipere debet eleemosynam. S. Congr. Rit. in *Acherontina*, 25. *January* 1602. cuius memini *de officio, & potest. Parochi*, cap. 2. 1. num. 99.

Nuptiarum benedicto non potest, nisi inter Missarum solemnias fieri. S. Congr. Conc. in *Pisauren*. 13. *Iulij* 1630.

O

OBLATIONES.

BLATIONES sunt computandæ in portione assignanda Vicariis, ex c. 7. *sess.* 7. & *Bulla Pij V.* & talis assignatio partibus citatis est facienda. S. Congr. Conc. in *Turo-*
len. 2. *Aprilis* 1583.

Oblationes factæ in Ecclesia cathedrali spectant non ad Episcopum, sed ad Archipresbyterum, qui curam animarum ibi exercet. Sac. Congr. Conc. in *vna Canon.* teste Rot. in *Lunen. Sarzanen. oblatio-*
num, 8. *February* 1627. coram R. P. D. Merlino, & illius memini *de officio, & potestate Parochi*, cap. 2. 4. num. 29.

Oblati.

OBLATI Fratrum Carthusianorum gaudent iisdem priuilegiis, quibus Fratres eiusdem Ordinis. Gregorius IX. *const.* 3. *incip.* 3. *Nonas Februar.* 1231.

Oblatorum.

Oblatorum & Conuersorum Ordinum Mendicantium priuilegia communicantur à Leone X. *constit. 1. in append. incip. Dudum, 10. Decembris 1519.*

Oblatorum in receptione vnaquæque priuilegio suas peculiare constitutiones obseruare debet. Clemens VIII. *constit. 83. incip.*

In Suprema, 21. Aprilis 1602. si alibi.

Oblati alicuius Religionis priuilegio ad exemptionem ita demum debent potiri, si in forma iuris valida perpetuò, irreuocabiliter, plenè & cum effectu se ipsos & bona sua omnia, præsentia & futura, nulla protus, quamuis minima eorum portione, neque in proprietatem, neque in vsumfructum sibi reseruata Religioni obtulerint, & habitum aliquo modo mutauerint. Quòd si omnia prædicta simul non concurrant, neque fori priuilegio; neque immunitatione à secularibus exactionibus frui possent, vt in sequentibus casibus.

Primò cum quis obtulit personam cum reservatione bonorum. Secundò cum obtulit personam nulla bonorum facta mentione, quippe quæ non includuntur in simplici oblatione personæ. Tertio cum obtulit personam, & aliquam tantum partem bonorum, quamuis maiorem. Quarto cum obtulit bona omnia præsentia, & personam reseruato vsumfructu. Quintò cum obtulit personam, & bona omnia præsentia tantum. Sextò cum obtulit personam & bona omnia, præsentia & futura, sed postea à Superiore Religionis aliquam eorum partem, quamuis minimam, in emphyteusim recepit. Septimò cum obtulit bona, vel omnia, vel partem eorum absque persona, quo casu persona offerens fori priuilegio non gaudet, sed bona in Religione cum effectu translata sunt immunita à vectigalibus, dummodo offerens vsumfructum eorum sibi non retineat, eò namque casu bona immunita non sunt, etiam quoad proprietatem. His tamen omnibus casibus quibus Oblati à priuilegio, & exemptione à iure communi excluduntur, seruanda est cuiusque Religionis consuetudo, cuius vigore ipsi tale ius priuilegij, vel exemptionis acquisiuerint. S. Congr. Conc.

Oblati qui omnia supradicta adimpleuerint fori priuilegio, & supradicta exemptione gaudent, siue ante, siue post de licentia Superioris Religionis matrimonium contraxerint. Sac. Congr. Conc. teste Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 10. num. 14.*

Oblati etiam quoad delicta ante oblationem commissæ fori priuilegio gaudent, & à iurisdictione iudicis laici liberati sunt, puniri que debent

debent à iudice ecclesiastico, si modò absque fraude, idest, non animo effugiendi secularis iudicis punitionem, se & sua obrulerint; quòd si fraus subit, potest à iudice laico puniri pœna confiscationis bonorum, & alia pecuniaria, sed non corporali, illique remanent subiecti quoad causam, & bona, sed non quoad personam; debet tamen iudex ecclesiasticus, si delicti qualitas id exposcat, tradere tales in fraudem oblatos iudici seculari corporaliter puniendos. S. Congr. Conc. teste Aldan. *d. tit. 10. num. 15.*

Officiales.

- O**FFICIALES S. Inquisitionis offendens quas pœnas incurrat, ponit Pius V. *constit. 82. Si de protegendis, Kalend. Aprilis 1569.*
- Officialibus S. Inquisitionis in his quæ pertinent ad eius officium credendum esse voluit Innocentius IV. *constit. 9. incip. Ad extirpanda, Idib. Maij 1252.*
- Officiales Pœnitentiariæ in aliquo ex sacris Ordinibus constituti esse debent, & per seipsos officia exercere tenentur. Pius V. *constit. 83. incip. In omnibus, 15. Kalend. Iunij 1569.*
- Officiales & administrantes bona temporalia monasteriorum licet possint amoueri ad nutum Superiorum, ex Concil. Trid. *sess. 25. de Regular. cap. 2.* sub eo tamen non comprehenduntur Officiales, qui bona temporalia non administrant, sed hoc relinquitur dispositioni iuris communis & statutorum Religionis. Sac. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 90.*
- Officiales Curie Episcopalis in actu exercendi suum officium offendentes, vel aliàs Episcopi iurisdictionem impediētes, etiamsi Milites Hierosolymitani sint, vel aliter exempti, ab Episcopo coërceri & puniri possunt. Sac. Congreg. Concil. *in Panormitana R. Card. vbalminus.*
- Officialium Confraternitatum canonicè institutorum electio ad confratres, eorumdem verò Officialium confirmatio ad loci Episcopum, vel eius Vicarium generalem pertinet; Societatibus tamen sub protectione regia semper exceptis. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Bonina, 11. Augusti 1627.*
- Officialium electio, qui administraturi sunt monasteriorum bona, ad monasterij spectat Superiores, & ideo licet Episcopus sit eius Superior,

Superior, ipsi tamen possunt eligere officiales. S. Congreg. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 85.*

Officiales electi pro administratione beneficiorum monasterij à Superioribus eiusdem possunt, prout magis expedire videbitur, redditus ipsorum monasteriorum in loco conueniente, etiam extra monasterium conseruare, & de eisdem ministrare pro tempore necessitatis ipsis Monialibus. S. Congr. Conc. teste Armend. *d. l. 7. de Relig. num. 88.*

Officiales qui distributionem bonorum monasterij habent, sunt ad nutum amouibiles, nisi administrationes huiusmodi darentur in titulum, tunc enim admitterentur illorum resignationes, etiam in fauorem in forma *Digni*, & pro expressis eiusdem Ordinis professis. S. Congr. Conc. teste Armend. *d. l. 7. de Relig. n. 88.*

Officium diuinum I.

OFFICIUM diuinum habentes beneficium cum cura, vel sine, recitare tenentur. Leo X. *const. 7. incip. Superna, 5. Non. Maj 1514.* Pius V. *const. 135. incip. Ex proximo, 12. Kal. Octobris 1571.*

Officij diuini recitandi forma à quibus Pontificibus tradita, & immutata fuerit. Pius V. *const. 64. incip. Quod à nobis, 7. Id. Iul. 1568.*

Officium de festis particulariter concessis per Breue Apost. Regno Hispaniarum, vt est festum expectationis, & alia similia, non potest in Lusitania recitari, attento quòd Regna sunt diuersa, quamuis sub vnius Regis potestate existant. S. Congreg. Rit. *in Visen. 11. Ianij 1605.*

Officium duplex potest fieri de Sancto cuius Reliquia insignis habetur & approbata. S. Congr. Rit. *sub die 23. Nouembr. 1603.*

Officium & Missa de Sancto celebrari potest in ipsius Ecclesia Sancti Titulari, seu vbi asseruatur insignis Reliquia, quæ eius corpus, caput, brachium, crus, & ea pars, non parua tamen, in qua passus est martyrium. S. Congr. Rit. *sub die 8. Aprilis 1628.*

Officium si concedatur de Sancto cuius Reliquia non insignis habetur, debet esse semiduplex, vel prout recitatur in Breuiario Romano ad differentiam insignis Reliquiæ. S. Congr. Rit. *in Viterbien. 1. Septembr. 1612.*

Officium non potest fieri extra propriam Ecclesiam de Sancto non

canonizato sine nouo decreto. S. Congreg. Rit. *sub die 9. Decembris 1628.*

Officium prout recitant Obseruantes, recitare possunt Moniales Ordinis Canoniorum Regularium, quæ gubernantur à Fratribus Obseruantiz, dummodo non omittunt Officia Sanctorum suæ regulæ, ex concessione Sac. Congreg. Rit. *in Nolana, 6. Septembris 1603.*

Officia propria Canoniorum Regularium conceduntur Monialibus Incarnationis Ordinis Canoniorum Regularium in Indiis, non autem officia propria Eremitarum, vt petebant. S. Congr. Rit. *in Liman. in Indiis 3. Septembris 1605.*

Officium secundum usum Breuiarij Romani recitare possunt Moniales S. Benedicti in ciuitatibus Corduben. & Tricen. ex concessione S. Congr. Rit. *in Tricen. 25. Februarij 1606.*

Officium conceptionis B. Mariæ, & Sanctorum Ordinis S. Francisci recitandi licentia conceditur Monialibus S. Claræ in ciuitate Mantuana. S. Congr. Rit. *in Mantuana, 25. Martij 1609.*

Officium sequentis diei recitandi licentiam post completorium iuxta antiquum ritum concessit S. Congr. Rit. *in Brixien. 24. Septembris 1605.*

Officium duplex de aliquo Sancto in die eius festiuitatis recitari potest in Ecclesia, vel monasterio, vbi illius Sancti Reliquia insignis conseruatur. S. Congt. Rit. *in Vicentin. 23. Nouembris 1602. in Vifsen. 24. Septembris 1605.*

Officium Sancti, cuius Reliquia est in aliqua Ecclesia, non conceditur nisi Reliquia sit insignis, vt corpus integrum, magna pars corporis, caput, & sit ex Sanctis approbatis in Martyrologio, & tunc in Ecclesia tantum vbi est Reliquia, seruatis rubricis Breuiarij. Sac. Congreg. Rit. *in Vrbis Theatinorum, 23. Iunij 1617.*

Officium non est faciendum de illis Sanctis, de quorum canonizatione, vel approbatione Sedis Apost. non constat. S. Congreg. Rit. *in Polonia, 15. Martij 1608.*

Officium recitandum est secundum regulam Breuiarij Romani, nec licet recitare Officium sub ritu duplici si in Breuiario sub simplici assignetur, nisi in casibus expressis in d. Breuiario. S. Congr. Rit. *in Carpen. nullus, 19. Ianuar. 1608.*

Officium, vel Missa, quæ ex priuilegio in aliqua Ecclesia recitatur pro aliquo Sancto, vel Beato singulis V. feriis alio festo non impeditis, si recitetur sub ritu simplici, non potest in vigiliis, nec tempore

pore Aduentus & Quadragesimæ recitari : secus si recitetur sub ritu duplici, vel semiduplici. S. Congr. Rit. in *Portugallien.* 30. *Iannarij* 1610.

Officium non approbatum in choro recitare non licet, & punitur qui illud recitat. S. Congr. Rit. in *Mediolanen.* 23. *Novembr.* 1602.

Officium, quod ex debito recitatur, non est relinquendum causa recitandi Officium deuotionis. S. Congr. Rit. in *Salamantin.* 29. *Novembr.* 1603.

Officium quicumque recitat cum Episcopo, siue sit Regularis, siue secularis, debet se cum Episcopo conformare. S. Congr. Rit. *pro Regulari promoti ad Episcopatum*, 11. *Iunij* 1605.

Officium pro Sanctis etiam non canonizatis potest recitari de communi ubi viget consuetudo immemorabilis recitandi. S. Congreg. Rit. in *Visen.* 21. *Iunij* 1605.

Officium non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum. S. Congr. Rit. in *Tarentin. Cryptalium*, 3. *Septembris* 1605. ad 5. dub.

Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario. S. Congr. Rit. in *Neritonem.* 25. *Februarij* 1606.

Officium alicuius Sancti quando in Breuiario iunctum est cum alio Sancto Ecclesiæ, celebrandum est de Sancto Ecclesiæ tantum, & ciuitatis patrono; si verò non est titularis, vel patronus, seruandæ sunt rubricæ Breuiarij. S. Congr. Rit. in *Tirasonen.* 16. *Decembris* 1606.

Officia Sanctorum non poterunt nec possunt locorum Ordinarij tam seculares, quam Regulares addere Kalendariis etiam propriis, nisi ea duntaxat, quæ Breuiarij Romani rubricis, vel S. Rit. Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur. S. Rit. Congr. 7. *Aprilis* 1628.

Officium defunctorum II.

OFFICIUM in tumulandis cadaveribus in Ecclesiis Regularium fieri debet per eosdemmet Regulares, non obstante quauis contraria consuetudine. S. Congr. Rit. in *Andrien.* 18. *Februar.* 1629. & die 2. *Mart. eiusdem anni*, & 5. *Iul.* 1631. & in *Eugub.* 12. *Mart.* 1612. & 5. *Iul.* 1614. & in *Placent. ex Liuen.* 23. *Mart.* 1619. & in *Catanen. ciuitatis Plana*, 2. *Octobris eiusdem anni*, & in *Sulmonen.* 8. *August.* 1629.

Officium defunctorum non prima, sed secunda die, quibus celebrandum

- dum est iuxta consuetudinem vniuersalis Ecclesiæ. S. Congr. Rit. *in Egitanien. in 3. dub. 3. May 1603.*
- Officium defunctorum & Missa potest celebrari in die Dominico, vel festiuo pro defunctis, quorum corpora sunt adhuc supra terram, secus si iam sint sepulta. *Ibid. dub. 4.*
- Officium anniuersarium defunctorum, vel die 3. 7. vel 30. post obitum, si cadant in die Dominico, vel festiuo, transferuntur in diem sequentem cum eadem solemnitate. S. Congr. Rit. *in ead. dub. 5.*
- Officium defunctorum ad consequendum indulgentias in constit. Pij. V. concessas debet recitari prima die cuiuslibet mensis, non impedita festo nouem lectionum. S. Congreg. Rit. *in Egitanien. 6. Septembr. 1603.*
- Officium defunctorum, Psalmi Graduales & Pœnitentiales, iuxta constit. Pij. V. recitandi sunt in choro à Canonicis, & non aliàs. Sac. Congr. Rit. *in Sueffe, 28. Ianuary 1606.*
- Officium defunctorum recitandum est ad libitum in funeribus defunctorum iuxta temporis opportunitatem, & commoditatem. S. Congr. Rit. *in Patau. 12. Martij 1616.*
- Officium defunctorum vt cum tribus Nocturnis pro Dignitatibus, & Canonicis in ciuitate decedentibus, pro iis verò qui extra ciuitatem decedant, & pro Baccalaureis & Capellanis, cum vno Nocturno reciteretur, iuxta statutum factum in Ecclesia Elboren. discernitur, & declaratur, 22. Decembr. 1612.
- Officium facere super corporibus defunctorum spectat ad Parochum in sua Ecclesia parochiali, etiamsi adsint Canonici Ecclesiæ cathedralis. S. Congreg. Rit. *in Prænestin. Cauarum, 18. Augusti 1618.*
- Officium facere supra corpus defuncti quod sepelitur in Ecclesia Regularium, non spectat ad Parochum, sed ad ipsos Regulares. S. Congr. Rit. *in Placent. ex vni Licien. 23. Mart. 1619.* Si verò Parochus est in possessione Officium faciendi, etiam quando Parochianus defunctus sepelitur in aliis Ecclesiis, tam Regularibus, quàm secularibus manutenendus est. S. Congr. Rit. *in Baunaten. 28. & 37. Augusti 1615.*
- Officium facere supra corpus defuncti domi, & per viam, spectat ad Parochum, etiamsi in Ecclesia Regularium sepeliendum sit vsquequo intus eorum Ecclesiam collocetur. S. Congreg. Concil. *in Caranien. ciuitatis Platæ, 12. Octobris 1619.* Vide verbo *Parochus*, & verbo *Regulares*.

Officia propria III.

OFFICIUM S. Alberti pro Ecclesia Bruxellen. & cathedrali Rhenmen. cōceditur à S. Rit. Congr. *in Bruxellen. 13. & 15. Iulij 1613.*
 S. Alexandri Ritu duplici pro Ecclesia Bergomen. Ead. S. Congr. *7. Iulij 1612.* Et pro Ecclesiis parochialibus Cipriati, & Colnagi plebis Trezzæ Mediolanen. diœcesis. Ead. S. Congr. *in Mediolanen. 19. Augusti 1617.* Et pro Confraternitate S. Alexandri nationis Bergomen. *Venetiarum, 18. Augusti 1618.* & pro Ecclesia collegiata S. Alexandri Placentiæ. Ead. S. Congr. *in Placentina, 27. Iunij 1620.*

Beati Aloysij Gonzagæ pro vniuersa Religione Societatis Iesu. Ead. S. Congr. Rit. *sub die 7. Augusti 1621.*

BB. Alphij, Miladelphij & Cineri, Martyrum pro ciuitate Leoncina, & Syracusana. Ead. S. Congr. Rit. *in Syracusana, 16. Maij 1601.*

S. Andreæ Apostoli cū Octaua pro Clericis Regularibus S. Andreæ de Vrbe. Ead. S. Congr. Rit. *in Romana, 3. Augusti 1600.* Et pro Ecclesia Varonien. Ead. S. Congr. *in Varonien. 25. Iunij 1601.*

B. Andreæ Auellini Clericorum Regularium Congregationis Theatinorum pro ipsis vbique existentibus ipsa die eius obitus. Urbanus VIII. *const. 42. incip. In sede, 10. Iunij 1625.* quod Officium istis Clericis concessum extendit ad omnes in ciuitate Neapolitana, & diœcesi, quæ nuper in nouum Patronum hunc Beatum recepit, eiûsque Reliquiis, ac statutz nouum locum in capella Thesauri Ecclesiæ dictæ ciuitatis deberi statuit S. Congr. Rituum, vt refertur *in summario prefata constit.*

Angeli Custodis est duplex munus. S. Congr. Rit. *sub die 2. Octobris 1627.* & celebrandum est prima die non impedita Officio nouem lectionum, post festum S. Michaëlis, & cedit Dominicæ. Ead. S. Congr. *sub die 12. Martij 1618.*

S. Antonij de Padua nuncupati sub ritu duplici & cum Octaua, & in toto Regno Portugaliz recitari posse, concessit Urbanus VIII. *die 23. Iulij 1631.*

Officium B. Caietani Thienæi Clericorū Regularium Theatinorum fundatoris de communi Confess. nō Pont. ab omnibus dictis Clericis Regularibus vbique existentibus in die eius obitus iuxta Breuiarij & Missalis Romani rubricas recitari posse etiam per Sacerdotes Regulares, & seculares ad eorum Ecclesias confluentes. In ciuitate verò Vicentina vbi natus, & in ciuitate Neapolitana

vbi sacrum eius corpus requiescit, in omnibus Ecclesiis tam Regularium, quàm secularium Officium recitari posse, statuit Urbanus VIII. *in constit. 103. incip. In Sede, 7. Octobris 1629.*

S. Casimiri sub ritu semiduplici, vt in Breuiario imprimatur conceditur à S. Congr. Rit. *in Polonia S. Casimiri, 23. Ianuarij 1621.*

S. Cassiani Mart. cum Octaua pro Ecclesia, ciuitate & diœcesis Imolen. conceditur & approbatur à S. Congr. Rit. *in Imolen. 3. Decembris 1616.*

S. Catharinæ Virg. & Mart. pro ciuitate Goana in Indiis Orientalibus. S. Congr. Rit. *in Goan. 22. Ianuarij 1618.*

S. Catherinæ de Senis pro Monialibus . . . . . ciuitatis Neapolitanæ. S. Congr. Rit. *in Neapolitana, 20. Aprilis 1599.*

S. Christophori pro oppido Rondæ Malacitan. diœcesis. Sac. Congr. Rit. *in Malacitan. 17. Maij 1600.*

S. Cleophæ Mart. pro ciuitate Veræ Almerien. diœcesis. S. Congreg. Rit. *in Almerien. 13. Iulij 1613.*

S. Conradî tertij Ordinis S. Francisci Professoris sub ritu duplici de communi vnius Confess. non Pont. die eius festo pro omnibus, & singulis Ordinis Minorum S. Francisci Religiosis vbique existentibus. Urbanus VIII. *constit. 47. incip. Domini nostri, 12. Septembris 1625.*

S. Crespini pro diœcesi Astiagen. Sac. Congreg. Rit. *in Astiagen. 21. Augusti 1610.*

S. Crucis pro oppido de Calataiud. Tirasonen. diœcesis. S. Congreg. Rit. *in Tirasonen. 17. Maij, & 24. Augusti 1600.*

S. Caroli sub ritu duplici in prouincia Mediolanen. S. Congreg. Rit. *in Mediolanen. 12. Nouembris 1610.*

B. Claræ de Monte Falchio Ordinis Eremitarum S. Augustini pro omnibus Ordinis prædicti vtriusque sexus Regularibus personis tantùm. Urbanus VIII. *in constit. 23. incip. Domini nostri, 14. Augusti 1624.*

Officium Coronæ Domini recitari posse in Ecclesia Conchen. iuxta formam concessam Ecclesiæ Montis Regalis, concessit S. Congreg. Rit. *in Conchen. 21. Iunij 1632.*

Officium Coronæ spinæ D. N. Iesu Christi die 11. Augusti recitare possunt Moniales S. Catharinæ Ordinis Cisterciën. ciuitatis Caietanæ, quæ asserunt habere vnam spinam dictæ Coronæ, dummodo non deserant eo die Officium ordinarium, seu vtrumque cumulatiuè recitent. S. Congr. Rit. *in Caietana, 4. Iulij 1615.*

Officium

Officium de Dominica 2. 3. & 4. Aduentus, & 1. 3. 4. & 5. Quadagesimæ non omittitur, etiam si concurrat festum Patroni Ecclesiæ, nisi sit festum solemne Titularis illius loci. Sac. Congreg. Rit. in *Vlixbonen.* 1. Septembris 1612.

Officium S. Elifabeth Reginæ Portugalix in eo Regno sub ritu duplici, extra verò Regnum sub ritu semiduplici recitari posse, censuit S. Congr. Rit. 7. Augusti 1628.

SS. Emerentianæ, & Vrsulæ pro monasterio Monialium de Incarnatione ciuitatis Limæ in Indiis conceditur à S. Congr. Rit. in *Liman. Indiarum*, 20. Iulij 1600.

Officium S. Fidei Virg. & Mart. sub ritu duplici conceditur à S. Congreg. Rit. in *Canarien.* 2. Iulij 1618.

S. Francisci Stigmatum Officium concessit Paulus V. celebrari posse vbique ad libitum Cleri, duplici quidem Officio in Religione S. Francisci, extra eam semiduplici. S. Congreg. Rit. 28. Augusti 1615. & 2. Octobris 1627.

S. Francisci Xauerij Societatis Iesu pro toto Regno Portugalix, & Algarborum. S. Congr. Rit. 14. & 16. Nouembrii 1620. Et pro vniuerso Regno Nauarræ, 7. Augusti 1621.

B. Francisci Borgiæ pro omnibus Societatis Iesu Religiosis vbique existentibus, necnon in ditionibus familiæ illorum de Borgia pro omnibus Sacerdotibus, tam secularibus, quàm Regularibus, Kal. Octobris, ipso nempe die sui obitus. Urbanus VIII. *const.* 46. *incip. Aliàs à nobis*, 2. Septembris 1625.

B. Felicis de Cantalicio Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum pro omnibus dicti Ordinis Fratribus die sui obitus dumtaxat in Ecclesiis Fratrum prædictorum, videlicet in Nanceij, ac Romaricomontis, & Cantalicij oppidis ab eisdem Fratribus tantùm, Romæ verò vbi corpus eiusdem requiescit, etiam pro confluentibus ad Ecclesiam dictorum Fratrum. Urbanus VIII. *consil.* 48. *incip. In specula.* 1. Octobris 1625. & pro tota Religione Capuccinorum, in alia *const. incip. Nuper*, 9. Aprilis 1626. Et pro Monialibus Capuccinis. S. Congr. Rit. 3. Aprilis 1632.

S. Franciscæ Romanæ sub ritu semiduplici in Vrbe ad libitum S. Congr. Rit. 13. Martij 1632.

Officium S. Geminiani pro Ecclesia Mutinen. S. Congr. Rit. in *Mutinen.* 25. Iunij 1611.

S. Geltrudis in die eius festo duplex de communi vnius Virginiis recitare possunt Moniales Conceptionis B. Mariæ de Iesu Maria

Maria in ciuitate Mexicana in Indiis. S. Congr. Rit. *in Mexicana in Indijs*, 20. *Iunij* 1609.

B. Guadislai pro Insulis Canariis, seu Fortunatis denegatur à S. Congr. Rit. *in Indiarum*, 16. *Maij* 1601.

B. Guilielmi Aquitaniæ Ducis Ordinis S. Augustini pro monasterio Regali S. Laurentij in Hispania, conceditur à S. Congreg. Rit. *in Hispaniarum*, 17. *Maij* 1600.

Officium SS. Helladij, Eulogij, & Eugenij Toletanorum Episcoporum pro dicta Ecclesia & diœcesi. Sac. Congreg. Rit. *in Toletan.* 5. *Ianuarij* 1611.

S. Hermetis Mart. pro Monialibus de Incarnatione ciuitatis Regum. S. Congr. Rit. *in ciuitatis Regum*, 1. *Iunij* 1601.

Officium S. Iacobi in Compostella, vt in Ecclesia Metropolitana Compostellana singulis secundis feriis non impeditis festo nouem lectionum, excepto tempore Quadragesimæ, Aduentus, & Vigiliis, recitari possit, conceditur à S. Congreg. Rit. *in Compostellan.* 4. *Septembris* 1621.

B. Iacobi de Marchia Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia pro Ecclesia tantummodò Sanctæ Mariæ della Noua nuncupatæ, ciuitatis Neapolitan. vbi corpus eiusdem requiescere asseritur. Vrbanus VIII. *constit.* 24. *incip. In sede Principis*, 12. *Augusti* 1624. Extendit pro omnibus personis Ordinis Fratrum prædictorum. Idem Vrbanus VIII. 23. *Octobris* 1624.

B. Ignatij Loiolæ fundatoris Fratrum Societatis Iesu pro loco de Alpeitia Pampilonen. diœcesis, conceditur à S. Congreg. Rit. *in Pampilonen.* 7. *Septembris* 1618.

S. Ioachimi parentis, Beatissimæ Virginis sub duplici Officio die 20. Martij quotannis recitandum, & in Breuiario & Calendariis in posterum imprimendis describendum. Gregor. XV. *constit.* 39 *incip. Apostolatus*, 2. *Decembris* 1622.

B. Iohannis Sahagun pro ciuitate Salamantina. S. Congreg. Rit. *in Salamantina*, 24. *Augusti* 1600.

B. Iohannis de Deo pro omnibus dictæ Congregationis Regulis vbiq; existentibus quotannis in die eius obitus de communi Confess. non Pont. ritu duplici maiori per annum iuxta rubricas Breuiarij Romani; in ciuitate verò Granaten. nempe in Ecclesia vbi sacrum eius corpus requiescit, & in terra nuncupata Montemor o nouo in Lusitaniâ, vbi natus est pro omnibus Ecclesiis tam Regularium, quàm secularium sub ritu duplici minori.

minori. Urbanus VIII. in *constit.* 168. incip. *In Sede Principis*, 21. *Septembris* 1630.

B. Ioannis Capistrani in die eius obitus 23. Octobris sub ritu duplici de communi Conf. non Pont. pro omnibus tam Fratribus, quàm Monialibus Ordinis S. Francisci de Obseruantia. S. Congr. Rit. 16. *Iulij* 1622.

S. Iuliani pro ciuitate & diœcesi Burgen. S. Congreg. Rituum *in Burgen.* 20. *Iul.* 1600. & pro ciuitate Conchen. Ead. S. Congr. Rit. 22. *Decembris* 1612.

Officium S. Leonardi pro ciuitate de Baëza. S. Congr. Rit. *in Gaditan.* 11. *Aprilis* 1601.

S. Ludouici pro cunctis fidelibus in die eius festo. S. Congreg. Rit. *in Gallia*, 29. *Novembris* 1618. & sub ritu duplici pro Ecclesia sanctissimæ Trinitatis de Vrbe. Eadem S. Congreg. Urbis, 19. *Augusti* 1619.

Officium sanctæ Margaritæ Mart. pro Monialibus monasterij Donnæ Reginæ Neapolis. Sac. Congregat. Rituum *in Neapolitan.* 16. *Maj* 1601.

B. Margaritæ de Cortona Moniales tertij Ordinis S. Francisci pro omnibus & singulis personis, tam viris videlicet, quàm mulieribus, vbicunque existentibus in eorum Ecclesiis die eius festo 22. Februarij. Urbanus VIII. *constit.* 8. incip. *Celestis*, 1dib. *Decembris* 1623.

B. Margaritæ virginis Tertiariæ professæ Ordinis Prædicatorum S. Dominici pro ciuitate tantum Tiphernaten. & in Ecclesia vbi dictæ B. corpus sepultum est. S. Rit. Congreg. die 24. *Augusti* 1609. vt refert Castellin, *de dilation. canonizat. Sanctor.* pag. 143.

S. Mariæ de Monte Carmelo vt in Regno Maioricarum recitetur in eius festo, sicut recitatur in festo B. Mariæ ad Niues, conceditur à S. Congr. Rit. *in Maiorican.* 6. *Decembris* 1621.

B. Mariæ Virginis Officium paruum quando recitatur in choro tempore Paschalis, dicitur sine addito Alleluia, S. Congr. Rit. *sub die* 28. *Mart.* 1626. Et recitandum est in choro singulis diebus, exceptis tamen duplicibus, vbi adest talis consuetudo, quæ laudabilis est, & seruanda, licet secundum regulas Breviarij dictum Officium paruum non recitetur regulariter in choro, nisi in diebus ferialibus, & simplicibus. Ead. S. Congreg. Rit. *in Troiana* 1. *Septembr.* 1607.

B. Mariæ Conceptionis Officium vt singulis Sabbatis festo no-

pro Fratribus dicti Ordinis in Regno Valentie prædicto, ac in oppido Villæ Regalis eiusdē Regni, vbi eius corpus requiescit. Paul. V. tom. 5. *Bullarij constit. 13. incip. In Sede Principis, die 29. Octobr. 1618.* Postea extendit pro vniuersis Religiosis vtriusque sexus eiusdem Ordinis in Hispaniæ Regnis vtriusque Coronæ Castellæ, & Aragoniæ, & pro cuncto Clero in oppidis, vbi eius corpus requiescit, & natus fuit, *in constit. incip. Aliàs pro parte, die 10. Februar. 1620.* Et demum pro vniuersa Religione conceditur in S. Congreg. Rit. in *Valentin. 23. Ianuar. 1621.*

S. Pelini Mart. pro Ecclesia, & diœcesi Valuen. S. Congr. Rit. in *Valuen. 18. Augusti 1618.*

Officium B. Petri Gonzaluez Ordinis S. Dominici pro Ecclesia Palentina conceditur à S. Congr. Rit. in *Palentina, 20. April. 1602.*

B. Philippi Benitij Ordinis seruorum sub ritu simplici pro omnibus tam Regularibus, quàm secularibus in ciuitate Florentina. S. Congr. Rit. in *Florentin. 4. & 20. Iul. 1615.* Paul. V. tom. 5. *Bullarij constit. incip. Domini nostri, die ult. Iul. 1615.* Et pro ciuitate, ead. Sac. Congreg. *Tudertin. 7. Septembr. 1618.* & Paul. V. d. tom. 5. *Bullarij in alia eius constit. incip. Domini nostri, sub die 24. Octobr. 1618.*

S. Philippi Nerij pro Presbyteris Congregationis Oratij de Vrbe. S. Congr. Rit. *Vrbis 22. Maij 1605.* Et pro aliquibus aliis Congregationibus ad instar illius, quæ in Vrbe, erectis, 29. *Decembr. 1615. & 8. Februar. 1616.*

Beati Petri de Alcantara Ordinis Minorum strictioris Observantiæ Discalceatorum Professoris prouinciæ S. Iosephi in Regno Castellæ fundatoris pro vniuersa Religione Minorum Observantium vtriusque sexus die eius obitus 19. Octobris, in oppido vexo de Alcantara nullius diœcesis, vbi natus, atque in altero de Arenas Abulen. diœcesis, vbi eius corpus requiescit, pro omnibus tam Regularibus, quàm secularibus Clericis, sub ritu tamen semiduplici. Gregorius X V. *constit. 23. incip. In Sede Principis, 18. Aprilis 1622.*

SS. Placidi, Eutyhij, Viderini, Flauix, & sociorum pro ciuitate Messanen. S. Congr. Rit. in *Messanen. 17. Nouembr. 1600. & 26. Februarij 1611.*

Officium S. Raimundi Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum dum vixit Professoris, pro dicti Ordinis vtriusque sexus Regularibus personis Discalceatis die eius festo de communi Confess. non Pontif. iuxta rubricas Missalis Romani.

Urbanus VIII. *constitut.* 52. *incip.* *Saluatoris*, die 5. *Nonembris* 1625.

B. Ritæ de Cassia Ordinis Eremitarum S. Augustini pro vniuersi Ordinis prædicti Fratribus & Monialibus vbique terrarum, & pro aliis in tota Spoletana diocæsi. Urbanus VIII. *constit.* 74. *incip.* *In supremo*, die 2. *Octobris* 1627. Postea extendit ad omnes vbique terrarum ad Ecclesias prædicti Ordinis & diocæsis Spoletanæ confluentibus, *in alia eius constit.* *incip.* *Nuper*, die 4. *Februarij* 1628.

S. Rochi pro oppido Compluten. S. Congr. Rit. *in Compluten. seu Toletana*, 20. *Decembris* 1610. Et demum concessum de communi Confessoris non Pontif. pro iis tantum locis vbi adsunt Ecclesiæ & Eremitoriæ habentia requisita Ecclesiarum in eius honorem ædificatarum, & seruatis rubricis Breuiarij. Ead. S. Congreg. Rit. *sub die* 30. *Iunij* 1629. & 26. *Novembr. eiusdem anni*, vt refert Castelin. *in compend. tract. de dilat. canon. Sanct.* p. 81.

S. Romualdi Officium paruum à Monachis Camaldulensibus priuatè recitandum, conceditur à S. Congr. Rit. *in Venetiarum*, 25. *Iunij* 1611.

Officium Stigmatum S. Francisci approbatur à S. Congr. Rit. die 28. *Augusti* 1615. Et vt in loco Aluerni possit singulis sextis feriis non impeditis à Fratribus dicti Ordinis celebrari, conceditur ab ead. S. Congreg. *in Etruria*, 28. *Maij* 1626. Et vt à toto Ordine Observantium prima die cuiuslibet mensis non impedita recitari possit, indulgetur ab ead. S. Congr. *in Minorum de Observantia*, 12. *Mart.* 1618. Vide sup. in verb. *Officium S. Francisci*.

Officium de sancta Tharesia pro Religione Carmelitarum Discalceatorum approbauit S. Congr. Rit. 20. *Decembris* 1628.

B. Thomæ de Villanoua Ordinis Eremitarum S. Augustini, & Archiepiscopi Valentini pro omnibus vtriusque sexus eiusdem Ordinis Religiosis in Hispania, nempe in Regnis Castellæ, Aragoniæ, & Cathalonix commorantibus, necnon pro omnibus vtriusque sexus Regularibus & Presbyteris, ac Clericis secularibus commorantibus in oppido Villanoux de los Infantes Toletanæ diocæsis, vnde est oriundus. Paul. V. *tom. 4. Bullarj constit.* 20. *incip.* *In supremo*, 24. *Septembris* 1619. Postea extendit ad omnes vtriusque sexus Religiosos eiusdem Ordinis vbique terrarum existentes, Gregorius XV. *constit.* 5. *incip.* *Aliàs à fel. die* 14. *Maij* 1621.

Officium S. Torquati pro quodam oppido diœcesis Toletanæ, conceditur à S. Congr. Rit. *in Toletana*, 12. Martij 1618.

Officium S. Vicentij ritu duplici pro Ecclesia Maioricens. S. Congr. Rit. *in Maioricens.* 25. Ianuar. 1602. & pro diœcesi Oſcen. Ead. Sac. Congr. *in Oſcen.* 16. Februar. 1611.

SS. Vicentij Mart. & Andræ Apostoli cum Octaua pro Clericis Regularibus S. Pauli Cremonæ, & Bononiæ commemorantibus. S. Congr. Rit. *in Cremonen. & Bononien.* 18. Martij 1617.

S. Vrsulæ sub ritu duplici pro Ecclesia Caietana. S. Congr. Rit. *in Caietan.* 19. Martij 1611. & pro Monialibus S. Vrsulæ Bononien. Ead. S. Congr. *in Bononien.* 21. Martij 1613.

Officium S. Claræ vt celebrari possit sub ritu semiduplici prima die cuiuslibet mensis, dummodo illa non sit impedita festo nouem lectionum, conceditur Monialibus S. Claræ Auenionen. à S. Congr. Rit. *in Auenionen.* 15. Ianuar. 1633.

Officium facere super cadaueribus pertinet ad Parochum intra limites cuius Parochiæ adest Ecclesia in qua cadauer tumulatur, non autem ad Sacerdotes talis Ecclesiæ, & ita responsum fuit à S. Congreg. Rit. *in casu defunctorum qui sepeliuntur in Ecclesia S. Celsi Mediolanen.* 29. Nouembris 1632.

Officium extra chorum, in Sacristia scilicet, in diebus ferialibus recitari potest arbitrio Episcopi; quo verò ad festiuos, omnino recitandum in choro, non obstante contraria consuetudine. S. Congr. Rit. *in Lunen. Sarzanen.* 3. Martij 1633.

Olea sacra.

OLEA sacra quotannis ab Episcopo confici, & suæ diœcesis Presbyteris distribui debent, crematis veteribus, & vetera non possunt adhiberi postquam noua sunt consecrata. S. Congr. Rit. *in Septen.* 7. Septembris 1601.

Olea sacra possunt ab Episcopo benedici, & consecrari, etiam in alia Ecclesia, si à Cathedrali abfuerit. S. Congr. Rit. *in Oriolen.* 17. Nouembris 1600.

Olea sacra ex causa necessitatis possunt confici ab Episcopo, cum minori numero Sacerdotum, quàm præscribatur in Pontificali. Sac. Congreg. Rit. *in Curien.* 21. Augusti 1604. & *Naxien.* 12. Martij 1616.

Oleorum sacrorum consecratio debet fieri omnino iuxta formam Pontificalis, & Canonici debent supplere si numerus sufficiens Presbyterorum non adsit præter Canonicos. S. Congr. Rit. in *Lau-
retan.* 9. *Maj* 1606.

Oleum sanctum debet asservari in Cathedrali, & ab eius dignitati-
bus dispensari aliis Ecclesiis. S. Congr. Rit. in *Tuscanen.* 19. *Augusti*
1619.

Oleum, seu manna S. Nicolai non est per viam ad infirmos deferen-
dum cum cota & luminaribus. Sac. Congreg. Rit. in *Baren.* 28.
January 1606.

Oleum sanctum à quovis Episcopo recipiunt Fratres Cruciferi. Vr-
banus III. *constit.* 1. *incip.* *Cum antecessor.* 7. *Kalend. Aprilis* 1137.

Oleum sanctum pro administranda Extrema Vnctione suis Fratri-
bus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo per Archiepiscopos &
Episcopos exhiberi iussit Clemens VIII. *constit.* 57. *incip.* *Exponi,*
24. *Martij* 1599.

Oleum sanctum permittere debet Episcopus quòd Regulares te-
neant in eorum Ecclesiis pro ipsorum usu dumtaxat. S. Congreg.
Episcop. & Regul. in *Æsina*, 13. *July* 1589.

Onus.

ONERA omnia incumbunt Ecclesiæ in qua erecta est Vica-
ria perpetua pertinent ad ipsum Vicarium perpetuum. Sac.
Congr. Conc. teste Sell. in *select. canon. c. 3. num* 5.

Onera imposita per communitatem super Clericorum bonis patri-
monialibus, & domibus ubi habitant, non tenentur ipsi Clerici
solvere, etiam quòd per prius soluerint. S. Congreg. *Immunitatis sub*
die 7. Decembris 1632.

Onera Missarum, vide in verb. *Missarum onera.*

Optare, optio.

OPTARE non possunt domus Canonicales, neque Canonica-
tum, Presbyteralem Canonici habentes Ecclesias parochia-
les, in quibus resident, cum non habeantur pro præsentibus, sed
tantum sint privilegiati ad percipiendos fructus, & id quando
extat

extat consuetudo, vel statutum, quo absentes non possunt optare. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 337.*

Optio in præbenda primò vacatura post Conc. locum non habebit, si ante optionem præcesserit erectio in Theologalem, vel Pœnitentialem; si verò præcesserit optio, non potest amplius erigi in Theologalem. Sac. Congregat. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 130.*

Optioni non subiacet præbenda tam Theologi, quàm Pœnitentiarij. Sac. Congr. Conc. 12. *Februarij* 1601. teste Garc. *de benefic. in addis. ad p. 5. cap. 4. num. 132.*

Optare aliam præbendam non potest obtinens Theologalem. Sac. Congr. Conc. die 7. *Iunij* 1601.

Oratio.

ORATIO quæ dicitur in festo Sanctorum Fabiani, & Sebastiani, non est alteranda, ita vt de S. Sebastiano tantum recitetur etiam in propria Ecclesia S. Sebastiano dedicata. S. Congr. Rit. in *Egitanien. 6. Septembris* 1603.

Oratio pro gratiarum actione non est alteranda, vel mutanda. S. Congr. Rit. in *Toletan. 28. Nouembris* 1609.

Orationem quadraginta horarum alternatim & iugiter in Ecclesiis & piis locis Urbis habendam instituit Clemens VIII. *constit. 17. incip. Graues, 25. Nouembris* 1592. & Urbanus VIII. *constit. 7. incip. Vniuersis, 22. Octobris* 1623.

Oratorium.

ORATORIA in particulatium dumtaxat domibus existentia comprehenduntur decreto Concil. Trident. *sess. 22. in decreto de obseruandis & vitand.* Sac. Congreg. Episcop. & Regular. in *Flarentina, 1. Septembris* 1615. & in *Colimbrien. 1. Iulij* 1616.

Oratorium priuatum non gaudet immunitate ecclesiastica. S. Congr. *Immunitatis in Perusina, 9. Decembris* 1631.

Orator.

ORATORI Auenionen. conceditur locus in capella Pontificis in banco Oratorum post omnes alios Oratores, qui ibi sedere solent. S. Congr. Rit. in *Auenionen.* 17. Decembris 1605.

Ordinarius.

ORDINARIJ locorum inquirunt in exemptos delinquentes si illos Superiores eorum punire negligunt. Leo X. *constit.* 10. *incip. Regimini*, 4. Non. Maij 1515.

Ordinarios veros esse Procuratores & Præceptores Militiæ S. Ioannis Hierosolymitani infra limites suæ iurisdictionis, declarauit Pius IV. *constit.* 9. *incip. Circumspecta*, Kalend. Iulij 1560.

Ordinarij Ecclesiastici priuatiuè quoad seculares iudices causas criminales Clericorum merè Ecclesiasticas cognoscunt. Pius IV. *in sua constit.* 52. *incip. Et si cuncta*, 10. Aprilis 1562.

Ordinariorum iurisdictioni Græci subiiciuntur circa ea, quæ ad Deicultum & Sacramentorum pertinent administrationem. Pius IV. *in sua constit.* 74. *incip. Romanus*, 16. Februarij 1564.

Ordinatiis locorum dispensationes gratiosas matrimoniales committit Maior Pænitentiarius. Pius IV. *constit.* 53. *incip. In sublimi*, 4. Non. Maij 1562.

Ordinarij locorum cogunt Moniales professas ad seruandam clausuram, tenentur personas designare, quæ colligant eleemosynas pro Monialibus, & quoad seruandam clausuram habent potestatem, in earum monasteria etiam exempta. Pius V. *constit.* 8. *incip. Circa pastoralis*, 4. Kalend. Iunij 1566.

Ordinarij locorum quas beneficiorum Ecclesiasticorum permutationes admittant. Pius V. *const.* 58. *incip. Quanta*, Kalend. Aprilis 1568.

Ordinarij capere tenentur possessionem corporalem bonorum mobilium & immobilium, ac quarumcumque rerum illegitimis relictarum à personis Ecclesiasticis. Pius V. *constit.* 117. *incip. Qua Ordini*, 6. Kalend. Februar. 1571.

Ordinarij debent dimidiam partem eleemosynarum, quæ fiunt in ciuitatibus, assignare Monialibus clausuram seruantibus. Gregorius XIII. *constit.* 8. *incip. Deo sacris*, tertio Kalend. Ianuar. 1572.

Ordinarij

- Ordinarij curare debent vt decretum Concil. Trident. de reform. matrimonij vertatur in linguam Græcam vulgarem, & in locis Græcorum publicetur. Clemens VIII. *constit.* 99.
- Ordinarij concedere possunt Regularibus licentiam erigendi noua monasteria. Clemens VIII. *d. constit.* 99.
- Ordinarij non possunt dispensare cum professio eiecto, & suspenso ab exercitio Ordinum. Urbanus VIII. *constit.* 26. §. 10. *in decretis* 21. *Septembr.* 1624.
- Ordinarij iurisdictioni subest nouum Religiosorum monasterium, in quo inter alia saltem duodecim alii non possunt Religiosi. Urbanus VIII. *constit.* 43. §. 14.
- Ordinarij permittere debent quòd Regulares teneant in eorum Ecclesijs Oleum sanctum pro ipsorum vsu duntaxat. S. Congr. Episc. & Regul. *in Asina*, 13. *Iulij* 1589.
- Ordinariis per Motum proprium Pij V. *de mense Iunij* 1568. super residentiam Canonikorū habentium Parochiales non fuit oblata facultas ita & taliter quòd non possint iuxta formam decreti Conc. Trident. ex aliquibus iustis causis licentiam concedere recedendi à parochiali ad aliquod tempus, modò ea vtatur intra limites præscriptos à Conc. *sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.* S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef.* p. 3. *cap.* 2. *num.* 179.
- Ordinarij appellatione, cuius in litteris erectionis Collegiatę fit mentio, nullatenus est intelligendus Archipresbyter eiusdem Ecclesię collegiatę, sed Episcopus duntaxat, ideòque Ecclesiā ipsam, illiusque Dignitates, Canonicatus & beneficia pro tēpore obtinentes, atque alios quoscunque ministros non eidem Archipresbytero, sed Episcopi duntaxat visitationi, correctioni, atque omnimodę iurisdictioni subiecti sunt. S. Congr. Conc. *in Vicen.* teste Sell. *in selectis canon.* *cap.* 4. *num.* 2.
- Ordinarius potest prohibere Ecclesiasticis censuris, & aliis pœnis sibi bene visis contra Abbatissas & Superiores Regulares Monialium ipsis Regularibus subiectarum, ne quę puella professionem emitat, nisi prius explorata illius voluntate ab Ordinario ad præscriptum *cap.* 17. *sess.* 25. *de Regul.* S. Congreg. Conc. *in Burgen.* 4. *Decembris* 1627.
- Ordinarius, cui directę sunt litterę Apostolicę resignationis Parochialis in forma *Dignum*, potest procedere ad illarum executionem, stante quòd resignatarius primò & secundò examinatus non fuit approbatus ab examinatoribus, dummodo tamen intra sex

- mensēs à die datæ litterarum examen subierit. S. Congr. Concil. in *Nullius*, 2. Decembris 1628.
- Ordinarius stante quasi possessione procedendi contra concubinarium ad incarcerationes, pœnas pecuniarias & alias arbitrarias, absque eo quod præcedat trina monitio, id licite facere potest. Sac. Congreg. Concil. in *Granaten*. 23. Iunij 1629.
- Ordinarius loci ubi fiunt miracula, debet examinare testes super illorum recognitione, non autem inferior, sub cuius cura est locus ille. S. Congreg. Rit. in *Praten*. 3. Decembr. 1616.
- Ordinarius potest punire Curatos, & Sacerdotes deputatos ad curam in Ecclesiis parochialibus subiectis Commendatori Ordinis Theutonici ad præscriptum *cap. 4. sess. 6. & cap. 6. sess. 25. de reform.* S. Congreg. Concil. in *Curien*. 5. Aprilis 1631.
- Ordinarius qui admiserit resignationem factam ab aliquo Presbytero, qui nihil aliud præter id beneficium habebat, vnde commodè se sustentari posset, tenetur illum alere, nec potest eidem beneficium illud resignatum restituere, sed in eo institui debet ille, qui præsentatus fuerat à patrono. S. Congreg. Conc. testibus *Garc. de benefic. p. 2. cap. 5. num. 228. in 3. declar. Armend. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 8. l. 1. de patrim. n. 26.*
- Ordinarius prohibens in casibus eidem permissis Clericis secularibus & Regularibus, potest contra inobedientes procedere censuris, & aliis pœnis, etiam non obstante contraria consuetudine. Sac. Congreg. Concil. in *Liman*. 16. Aprilis 1633.

Ordinare, Ordinari.

- O**RDINARE potest Episcopus alienos Clericos, si habeant litteras dimissorias proprij Ordinarij, licet Episcopus litteras dimissoriales concedens, alia legitima causa, quàm ægritudinis expressa *sess. 23. cap. 3. de reform.* fuerit impeditus. S. Congr. Conc. teste *Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 42.*
- Ordinare potest Episcopus iuxta formam *cap. 2. sess. 21. de reformat.* Clericum aliquem idoneum obtinentem beneficium insufficiens de per se, sed iuncto patrimonio habentem quod sufficiat ad honestam vitæ sustentationem, non obstante Bulla Sixti, Pij. S. Congreg. Concil. teste *Sell. in select. canon. cap. 20. n. 3.*

Ordinare

Ordinare potest Episcopus subditos suos ad Ordines Subdiaconatus, & Diaconatus, ad titulum & portionem Ecclesiarum Matricum, non obstante quòd non participant de fructibus illarum, nisi post receptum Presbyteratus Ordinem. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 2. cap. 5. num. 100.*

Ordinare ante Concil. promulgationem poterat Episcopus Clericos suos ad diuersos titulos. Primo ad titulum beneficij *cap. Sanctorum, 70. dist.* Secundò ad titulum paternæ hæreditatis, *cap. Episcopus in fin. de præb.* seu ad titulum proprii patrimonij, *cap. suis, de præb.* Tertiò ad titulum alieni beneficij, *cap. postulasti, de iure patr. cap. per tuas, 3. de simonia,* & Felin. *in cap. in nostra, de rescript. corol. 34. num. 31.* Quartò ad titulum stipendij ab Episcopo sibi assignandi super fructibus suæ mensæ Episcopalis, ad *cap. Episcopus, de præbend. Abb. in cap. cum secundum, num. 2. 1. eod. tit.* Quintò ad titulum pensionis, seu stipendij à laico assignandi. Rot. *decis. 11. de præbend. in antiquis. & decis. 39. de rescript. in antiq.* Hodie Episcopus etiam urgente vtilitate, vel necessitate Ecclesiarum suarum, non poterit ad tertium & quartum Clericos promouere, ad secundum verò poterit, sed in terminis tantum, in quibus Concil. loquitur, nempe pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiæ, modò talis laicus sit verè facultatibus idoneus, arque in forma valida obliget se suosque successores ad præstandum hoc stipendium, & non alienandi sine licentia Episcopi illa bona, super quibus assignatum erit illud stipendium, hæcque obligatio duret, donec ordinatus beneficium sufficiens, aut pensionem aliunde erit adeptus. S. Congr. teste Garc. *de benefic. cap. 5. num. 93.*

Ordinari potest ab Episcopo originis paternæ, tametsi pater tempore natiuitatis illius filij ad aliam diocesim iam transtulerat domicilium. S. Congr. Concil. 16. Decembris 1599. & in *Vicrequen. 12. Augusti 1628. & 7. Aprilis 1629.*

Ordinari nullus potest de industria, vel honesto labore, puta quòd sit Musicus, Magister, Grammaticus, Pictor, aut alterius licitæ professionis. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 5. num. 126.*

Ordinari quis potest ad sacros Ordines iam patrimonio sibi assignato à patre in bonis, quæ sunt directi dominij Ecclesiæ, & de quibus soluitur quædam rata fructuum in recognitionem, quatenus vtile dominium bonorum per patrem assignandorum legitime transferri valeat, & ad illius vitam honestè sustentandam

dicta bona sufficient. S. Congreg. Concil. *in Lucana*, 7. Septembris 1630.

Ordinari non prohibentur (nisi aliud Canonicum obesset impedimentum) qui à Iudæis originem trahunt, & quorum maiores, etsi hæretici fuerint, emendatos tamen esse constat, & reincorporatos Ecclesiæ unitati, & pro culpa huiusmodi ad mandatum Ecclesiæ pœnitentiam recepissee, quia vel perfecerunt, vel perfectioni eius insistent, aut paratos fuisse ad recipiendum eandem. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 1. tit. 21. l. unic. n. 6.

Ordinari quis in Sacris nemo potest si cum beneficio, aut patrimonio insufficienti iungantur pitantiæ elemosynæ, anniuersaria, confraternitates & alia emolumenta, quæ ex celebratione Missarum in exercitio sacrorum Ordinum percipere & lucrari possunt, quæ omnia ad victum honestè sufficient. Prout nec etiam promoueri potest si nihil prædictorum, vel minus sufficienter haberet, si Episcopus obliget se suppleturum alimenta quibus se sustentari possit. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 5. num. 126.*

Ordinari quis potest ad titulum bonorum immobilium, & annuorum reddituum, qui ei donentur, si Episcopus iudicauerit eum assumendum pro necessitate suarum Ecclesiarum, donationesque huiusmodi bene & absque vlla fraude in forma valida fiant, & bona & redditus donati huiusmodi promouendo sufficient ad vitam honestè sustentandam, & nullo modo possint alienari absque licentia Episcopi, donec ille beneficium sufficiens adipiscatur, vel aliunde habeat vnde commodè viuere possit. S. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 2. cap. 3. num. 79.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 8. l. 1. *de patrimonio*, n. 5. quos refero *in tract. de offic. Episcopi*, p. 2. alleg. 19. n. 16.

Ordinari sine beneficio, vel patrimonio aliquando conceditur ob penuriam Sacerdotum, dummodo quis spondeat se necessaria ordinandis subministraturum. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. cap. 5. n. 97.* Armendar. *d. l. 1. num. 2. de patrimon.* Campan. *in diuers. iuris canon. rubr. 8. cap. 4. num. 6.*

Ordinari potest quis ab Episcopo loci beneficii quod habet, etiam si illud sit simplex. S. Congr. Conc. 26. Maij 1594.

Ordinatio, Ordinatus.

ORDINATIONES debent fieri cum assistentia Dignitatum & Canonicorum. Sac. Congregat. Rit. in *Abulen.* 20. Decembris 1601.

Ordinatus prius vocandus est in præstanda obedientia Episcopo. Sac. Congregat. Rituum in *Neritonem.* 4. Maij 1606. & 17. Iunij 1606. quod intelligitur de Ordinibus sacris, vt in *eadem*, 17. Iunij 1606.

Ordinati sine patrimonio sunt suspensi. Sac. Congregat. Conc. 20. Iulij 1619.

Ordinatus ad titulum patrimonij, & nulli Ecclesiæ tempore ordinationis ascriptus, non potest ampliùs ascribi. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic.* p. 2. cap. 3. num. 101.

Ordinatus ante Conc. ad Subdiaconatus Ordinem absque titulo beneficij poterit is postea absque titulo promoueri. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic.* p. 2. cap. 5. num. 123.

Ordinatus in Subdiaconatum ad titulum patrimonij ipsi à patre & patruo assignati, qui habuit postea notitiam prioris obligationis d. patrimonij cum ab initio fuerit in bona fide, non incurrit poenas cap. 2. sess. 21. de *reformat.* Sac. Congregat. Concilij, 26. Iunij 1621.

Ordo.

Ordo Presbyteratus dignior est Doctoratu, vide verb. *Presbyteri.* Ordinis prioritas, & non Canonicatus attenditur. S. Congregat. Rit. in *Urbis*, 3. Augusti 1612. vide verb. *Canonicus.*

Ordo in omnibus, præcipuè in processionibus seruandus est. S. Congregat. Rit. in *Asten.* 18. Novembris 1606.

Ordo præcedendi in processionibus, est vt minus digni antecedant, & digniores subsequantur; non autem vt digniores à dextris, & minus digni à sinistris incedant. S. Congr. Rit. in *Oriolen.* 15. Novembris 1603.

Ordinum susceptio professionem tacitam inducit. S. Congr. Episcop. & Regular. in *Beneuent.* 20. Decembris 1619.

Ordines conferre subditis ſecularibus Abbatum & aliorum inferiorum etiam nullius diœceſis licet Episcopis vicinioribus ſine conſenſu, ſeu litteris teſtimonialibus eorundem Abbatum, & aliorum inferiorum. S. Congr. Conc. *ſub die 22. Februar. 1631.*

Ordinum ſacrorum collationes in cathedrali Eccleſiâ publicè Episcopus celebrare debet. S. Congreg. Conc. teſte Garc. *de benefic. p. 8. cap. 1. num. 77. in 10. declarat. quem cum aliis refero in tract. de offic. Episcop. p. 2. alleg. 14. num. 12. & 13.*

Ordines ſuis ſubditis poteſt de iure Abb. conferre, licet non ſit benediſtus. S. Congr. Conc. *ſub die 16. Februar. 1619.*

Ordinum collatores, ſive illorum miniſtri nihil accipere debent ab illis qui ordinantur, etiam pro litteris dimiſſoriis, necnon pro ſigillo, etiamſi ab immemoriali tempore fuerit obſervatum ut certum quid recipiatur; Notarij verò pro dimiſſoriis decimam partem aurei recipiant, ſi nullum habeant ſalarium pro officio exercendo, ex quo emolumento nihil directè, vel indirectè proveniat Episcopis. In Indiis verò, in quibus res maximo pretio venduntur, Notarij poſſunt exigere loco dictæ decimæ partis vnius aurei quantitatem permiſſam, ex decreto ſanctæ mem. Sixti V. Sac. Congr. Conc.

Ordinum ſacrorum diſtributio Canonicatibus facienda non habet locum in Canonicatibus iuriſpatr. laicorum ante Conc. reſervati, in cuius foundationis limine expreſſè cauet, quòd deſcendentes à fundatore poſſint dictos Canonicatus obtinere, licet non ſint Sacerdotes, ſed tantum ſimplices Clerici. Sac. Congreg. Concil. *ſub die 29. Nouembris 1591. teſte Garc. de benefic. in addit. ad 3. p. cap. 2. num. 244.*

Ordines ſimoniacè, vel malè ſuſcipientes, quibus pœnis puniendi. Sixtus V. *conſtitut. 91. incip. Sanctum & ſalutare, Non. Ianuarij 1588.*

Ordines ſuſcipientes extra tempora ante legitimam ætatem, vel ſine litteris dimiſſoriis, ipſo iure ſunt ſuſpenſi, & in eiſdem miniſtrantes fiunt irregulares. Pius II. *conſtit. 7. incip. Cum ex ſacrorum, 15. Kalendar. Decembris 1561.*

Ordines ſuſcipientes ab Episcopis ſchiſmaticis, ſeruata debita forma recipiunt Ordinem, ſed non executionem. Clemens VIII. *in ſua conſtit. 34. incip. Sanctiſſimus, 31. Auguſti 1595.*

Ordinem Presbyteratus non adepti ſi Miſſam celebrent per Inquiſitores

tores hæreticæ prauitatis puniuntur. Gregor. XIII. *constituit*. 21. Officij, 6. Augusti 1574. Clemens VIII. *constituit*. incip. *Et scilicet*, 1. Decembris 1601.

Ornamenta.

ORNAMENTA & paramenta Capellarum Prælatorum descendunt non faciunt spoliū, sed pro rata diuiduntur Ecclesiis & monasteriis quæ possidentur in titulum, vel commendam. Pius V. *in sua constitut.* 42. incip. *Romani*, 3. Kalend. Septembris 1567.

Ornamenta & paramenta pretiosa, quando possint habere in eorum Ecclesiis Fratres Minores Sancti Francisci strictioris Obseruantię. Clem. VIII. *constituit*. 84. incip. *Sanctissimus*, 5. May 1602.

Ostiarius.

OSTIARIUS, siue Portingherius cum scepro argenteo, debet incedere non inrer Clericos, seu ministros paratos, sed ante Crucem, non obstante quauis consuetudine in contrarium. Sac. Congreg. Rit. *in Seguntin.* 20. Martij 1604.

P

PALLIUM.

ALLI vsum retinere non potest Archiepiscopus translatus ad Ecclesiam Episcopalem. S. Congr. Rit. *in Maiorican.* 16. Octobris 1604.

Pallium concessum, & non traditum Archiepiscopo, cum non possit eo ampliùs vti, est comburendum, & cineres in Sacratio ponendi. Sac. Congreg. Rit. *Vrbis Subdiaconorum*, 4. Martij 1606.

Palma.

Palma.

PALMA benedicta debet Episcopo ministrari à prima Dignitate. S. Congr. Rit. in *Brixien.* 28. *Maj* 1616.

Palmae dantur Vicario ante Canonicos ac Dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Pontificali existenti. S. Congr. Episcop. & Regul.

Palmarum, cinerum, candelarum, & similium benedictiones à Curatis in eorum Ecclesiis parochialibus peragi debent. Sac. Congr. Rit. in *Alatrina*, 5. *Martij* 1633.

Palmarum, cinerum, & candelarum in distributione supra omnes alios, etiam supra Vicarium generalem, præferenda est illa Dignitas, vel Canonicus, à quo celebrans recepit palmam, cinerem, candelam, & similia, post quem immediatè Vicarius generalis in præmissis omnibus antepositus est. S. Congr. Rit. in *Vulturn.* 3. *Martij* 1633.

Palmas, cineres, & candelas distribuente Episcopo præferendus est ille, à quo Episcopus prædicta recepit, post quem Dignitates, & Canonici sacris vestibus induti, & ante omnes Vicarius generalis. S. Congr. Rit. in *S. Marci*, 5. *Martij* 1633.

Palmarum, & candelarum in processionibus Canonici incedentes, quibus Prælatus cum Mitra interuenit, debent in Ecclesia incedere capite detecto; extra verò Ecclesiam cum bireto. Sac. Congr. Rit. in *Lunen. Sarzanen.* 5. *Martij* 1633.

Paramenta.

PARAMENTA à Dignitatibus & Canonicis sumenda sunt iuxta regulas libri Cæremonialis in processionibus & solemnitatibus Pontificalibus, licet præbenda non sint distinctæ. Sac. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 15. *Martij* 1608. *duob.* 9.

Paramenorum benedictio, vide verbo *Benedictio*.

Paramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, & de aliis mobilibus non pretiosioribus disponere, quatenus non adsit consuetudo, quòd de consensu Episcopi id fiat. S. Congr. Conc. in *Maxien.* 23. *Augusti* 1631.

Papa.

PAPA solus generalia Concilia conuocare, & Episcopos depone-
nere potest. Pelagius I I. *constit. 1. incip. Manifesto. Kalend. Mar-*
tij 1488.

Papa solus iudicat Cardinales. Eugenius IV. *constit. 15. incip. Non me-*
diocri, de anno 1439.

Papa auctoritate sibi diuinitus tradita Prælatos quosunque ac Prin-
cipes deponit. Gregorius VII. *constit. 3. incip. Quoniam, Nonis Mar-*
tij 1080.

Papa est supra Concilium & absque illius auctoritate celebrari non
debet, & habet plenum ius & potestatem iudicandi, transferendi,
& absoluedi Concilia. Leo X. *constit. 20. incip. Pastor, 14. Kalend.*
Ianuar. 1516.

Papæ soli, vniuersalis Ecclesiæ Episcopi nomen iure conuenit. Pela-
gius II. *constit. 1. incip. Manifesto. Kal. Mart. 1488.*

Papa Principes creare, eiusque nouos titulos concedere potest. Pius V.
constit. 88. incip. Romanus, 6. Kal. Septembr. 1569.

Papa attenta personarum & locorum qualitate dispensat vt vni Paro-
chialis, & Canonicatus conferatur, si vtrique inferuire potest. Sac.
Congreg. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarrae,*
lib. 4. tit. 7. de benef. incompatib. num. 82.

Papa potest dispensare in matrimonio rato, & non consummato ex
causa publicam vtilitatem respiciente. S. Congr. Conc. *in Marsica-*
na, 13. Nouembris 1627.

Parochia.

PAROCHIÆ, quæ certos fines non habent, sed certum tantum
populum, & per certas familias distinguuntur, vsque adeo vt
Sacramenta promiscuè non administrentur decreto Conc. *sess. 24.*
cap. 13. de reform. non comprehenduntur. S. Congreg. Conc. teste
Garc. de benef. p. 12. cap. 2. num. 88.

Parochia si Parochianos habeat intra & extra ciuitatem, debet Paro-
chus residere in ciuitate. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benef. p. 3.*
c. 2. n. 179. in 15. declar. Armend. in addit. ad recop. legum Nauarrae, lib. 2.
tit. 23. l. 2. §. 2. tit. Sed an Parochi debeant residere, num. 143.

Parochia Toletana in monasterium erecta, & vnita Iesuitarum collegio, gubernari potest à deputato ab ipsis, modò sit approbatus ab Ordinario. S. Congreg. Concil. teste Piafec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 46.*

Parochiæ dux, si per consuetudinem, quæ per 40. annos viguerit, tanquam vnitæ, vni semper collatæ sine dispensatione fuerunt, non est eorum possessor molestandus. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 12. cap. 2. n. 243.* Zerol. *in praxi Episcopi, part. 1. verbo vnio, vers. ad sextum.*

Parochialis.

PAROCHIALES Ecclesiæ collatæ non seruata forma à Concil. Trident. tradita vacant, & Sedi Apostolicæ reseruantur. Pius V. *constit. 33. In conferendis, 15. Kalend. Aprilis 1567.*

Parochiales Ecclesiæ Episcopi in suis mensibus vacantes intra sex menses conferre tenentur, illarum verò, quæ sunt de iure patronatus, si intra duos menses à die præsentationis non conferantur, institutio ad Metropolitanum, vel ad viciniorem Episcopum pertinebit, *ibid.*

Parochiales Ecclesiæ in quibus Abbates, vel Abbate superiores vtramque iurisdictionem in Parochos & Parochianos actu exercent, non possunt ab Episcopo visitari vigore Conc. *cap. 2. sess. 25. de Regul. S. Congreg. Conc. de mense Ianuar. 1606.*

Parochiales iurispatronatus mixti, i. partim ecclesiastici, & partim laicales, non subiacent formæ examinis per concursum, quæ inter concurrentes præscribitur decreto Conc. *cap. 18. sess. 24. Sac. Congr. Conc. —*

Parochialis non potest vniri per Episcopum Capitulo Cathedralis. S. Congr. Conc. *in Marianen. 17. Iunij 1592.*

Parochiali Ecclesia vacante Episcopus debet seruare formam examinis per concursum, licet velit eam Vicario conferre. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 9. cap. 2. num. 103.*

Parochialem Ecclesiam in Collegiatam non potest erigere Episcopus. S. Congr. Rit. *in Caputaquen. 12. Iul. 1628.*

Parochiales Ecclesiæ vnitæ monasteriis etiam iis, quæ sunt capita Ordinum, ab Ordinariis visitari debent. S. Congr. Conc. —

Parochiales duas habens, quarum altera est beneficio simplici, vel Dignitati

Dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 12. cap. 2. num. 24.*

Parochiales duæ, vel plures si sunt inuicem vnitæ, non sunt comprehensæ sub decreto *sess. 24. cap. 17. de reform.* Sed possunt legitimè retineri tanquam non incompatibiles. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 12. cap. 2. num. 42.*

Parochialem Ecclesiam obtinens insufficientem ad victum non tenetur promoueri ad sacerdotium infra annum, iuxta *cap. licet canon. de elect. lib. 6.* sed tantum expedit vt dimittat. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 2. cap. 5. num. 121.*

Parochiales Ecclesias obtinentibus post Concil. Trident. studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi non datur. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 84.*

Parochialis vnita Dignitati non subest dispositioni Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 18. de prouisione Parochi per concursum.* Sac. Congreg. Concil. teste Gonzal. *in reg. 8. Cancellar. gloss. 5. §. 17. num. 13.*

Parochialis vnio non solum est prohibita per decretum *sess. 24. cap. 13. de reformat.* sed etiam aliqua pars fructuum eorum vniri non potest. Sac. Congreg. Rituum teste Garc. *de benef. part. 12. cap. 2. num. 87.*

Parochiales Ecclesiæ sunt incompatibiles cum beneficiis in quibus assignatæ sunt distributiones quotidianæ, quas à Diuinis absentes amittunt. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 186.*

Parochiali in Ecclesia quantumvis pauperi asseruari debet sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum. S. Congr. Concil. *in Euch. Vrbitanen. 22. Martij 1594.*

Parochiales litigiosæ concursu conferuntur quando in illis Summus Pontifex noluerit collitigantem subrogare, sed ius demortui in alium transferre, nisi constet Sanctitatem suam voluisse dicto decreto Conc. derogare. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 9. cap. 2. num. 170.*

Parochiales iurispatronatus laicorum quæ ab Episcopo ob præsentationem in tempore non sequutam iure deuoluto conferunt, subiacent concursui. S. Congr. Conc. 29. *Novembris 1600.*

Parochiales in concursu prouidentix occurrente vacatione, ad quam infra terminum in edicto præfixum plures sunt oppositi, si

dicto termino elapso alter superueniat, re integra est utique admittendus. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. part. 9. cap. 2. num. 206.*

Parochialis Ecclesia vniri non potest Capitulo Cathedralis, etiam ob tenuitatem Canoniciatum, & ob impossibilitatem etiam vnien-
di beneficia simplicia, & ob id quoque quod non decebat mi-
nuere eorum numerum, iuxta mentem Concil. Trident. *cap. 15. sess. 24. de reformat.* Sac. Congreg. Concil. *in Alexandrin. 3. Martij 1594.*

Parochialium nullius diœcesis Rectores tenentur accedere ad Synodum viciniorem. S. Congr. Conc. *in Sarfaten.* teste Sell. *in select. cap. 7. num. 11.*

Parochialis possessio non potest derogari habenti Cathedrali in Vniuersitate pro interpretando iure Canonico, quia si non resideat, poterit postea puniri. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. in addit. ad 3. p. cap. 2. num. 1.*

Parochialis à residentia non excusat officium Subcollectoris Apostolici. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 42.*

Parochialem vnā habens, & titulum alterius, cuius fructus alteri sunt omnes reseruati, nihilominus alteram dimittere tenetur. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. num. 134.*

Parochialis si sit vnita alicui Canoniciatui Ecclesiæ cathedralis accessoriè, sufficit ætas requisita ad Canoniciatum, scilicet 22. annorum. S. Congreg. Concil. teste Gonzalez *in reg. 8. Cancellar. gloss. 9. num. 4.*

Parochiales Ecclesiæ S. Ioannis Hierosolymitani non subiacent concursui, & possunt conferri laicis, dummodo infra sex menses habitum suscipiant. Sac. Congregat. Concil. *sub die 2. Septembris 1603.*

Parochialis obtenta ab eo, qui à Sede Apostolica ad Episcopatum in partibus infidelium existentem promotus, ac eodem tempore alicui Episcopo in Suffraganeum deputatus fuerit, non intelligitur vacare. S. Congr. Conc. *14. Decembris 1601.*

Parochiales debent conferri in perpetuum, & non ad nutum amouibiles, non obstante quacunque contraria consuetudine. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *in reg. 8. Cancellar. gloss. 5. §. 6. num. 60.*

Parochialem Ecclesiæ Rectorem non potest Episcopus extrahere à seruitio Parochialis, & illum occupare in suo seruitio, & Ecclesiæ cathedralis

cathedralis vt exerceat officium Vicarij Visitatoris, vel Secretarij, seu in aliis ministeriis occupetur. S. Congr. Conc. teste Gonzal. in regul. 8. *Cancellaria glos. 6. p. 2. § 8.*

Parochialem quis acquirere potest etiam si non habeat aliquem Ordinem sacrum, dummodo infra annum promoueri ad sacerdotium debeat. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 47.*

Parochialem obtinens vnà cum Canonicatu ex dispensatione Apostolica ante Conc. Trident. obtenta, potuit post Conc. absque alia dispensatione optare præbendam pinguiorem. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 1. num. 343.*

Parochiales de iure patronatus laicorum vacatione eueniente, quando plures sunt præsentati, requiritur examen per concursum inter ipsos præsentatos tantum, vt ex his qui peracto examine idonei ab examinadoribus denunciati sint, Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illum, & non alium instituat. Sac. Congr. Conc. teste Piasce. *in praxi. part. 2. cap. 5. num. 18.*

Parochiales quæ de mensa nuncupantur, & spectant ad Abbatem Balnei Camaldulensis, & ab ipso Abbate conferri consueverunt secularibus in titulum perpetuæ Vicariæ, non subiacent concursui ab ipso Episcopo vt viciniore instituendo. S. Congr. Conc. *in Burgi sancti Sepulchri, 15. Ianuarij 1601.*

Parochialis ad concursum si intra terminum edicti vnus solus comparuerit qui nolit se examini subiicere, nec parochiam curet obtinere ab Episcopo, assignandum est aliud edictum, rursusque vocandi oppositores. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 9. cap. 2. num. 219.*

Parochialium de iure patronatus Ecclesiastici institutio vbi ad inferiores licet exemptos & Abbates pertinet, nihilominus Episcopus ordinarius debet edicta concursus proponere, & inferior instituat magis idoneum approbatum ab Episcopo; quod si secus actum fuerit, collatio est nulla. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 9. cap. 2. num. 262.*

Parochiales dum monasteriis vniri prohibet Concil. Trident. *cap. 13. sess. 24.* intelligendum est de Parochialibus quæ actu, non autem de illis, quæ habitu tantum supra hominum memoriam Parochiales existunt. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 3. num. 121.*

Parochiale beneficium obtinens in vna diœcesi, non potest in alia absque Ordinarij loci approbatione eligi in Confessarium ab habentibus priuilegium vigore Iubilei eligendi Confessarium idoneum. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 8. num. 87.*

Parochialis libera non potest vniri Parochiali iuris patronatus, etiam cum consensu patroni, nisi patronus renunciet iuri patronatus propter decretum *cap. 9. sess. 25.* quod non vult vniri liberum seruo, saluo iure patronatus, vel nisi aptetur remedium alternatiuæ, vt vna vice Ecclesiæ conferatur ad præsentationem, & altera liberè, præsupposito tamen, vt vel ex decretis Conc. vel ex iure veteri vnio fieri possit. Sac. Congreg. Concil. teste Sell. *in select. c. 72. num. 8.*

Parochiali Ecclesia vacante non est satis eum, quem Episcopus idoneum iudicat, proponere examinandum, absque alio concursu: sed tenetur Episcopus plures nominare examinаторibus, & alios etiam ab aliis nominatos admittere, sicque examen per concursum omnino facere, prout in Bulla Pij V. statuitur, exceptis illis casibus, quibus ex præsentì decreto *vers. si tamen adeò*, permittitur posse omitti examen per concursum si Episcopus pro sua conscientia cum consilio deputationum ita expedire arbitrabitur. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 9. cap. 2. num. 100.*

Parochialis Ecclesiæ resignatio cum sit in manibus Sanctissimi, quia tunc non dicitur vacare antequam alteri acquiratur, nec in ea potest statim deputare Vicarium, non est necessarium examen, sed satis est resignatarium ab examinаторibus in Synodo deputatis simul cum Ordinario probari idoneum. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 9. cap. 2. num. 159.*

Parochialem vt quis tantum in maioribus constitutus possit obtinere, nullo Concilij decreto prohibetur, iuxta *cap. 18. sess. 24. de reform.* dum tamen intra annum promoueri se faciat ad sacerdotium, iuxta *cap. licet canon. de elect. lib. 6.* innouatur per Conc. *sess. 7. cap. 3. de reformat.* quamuis ex eodem Concil. *sess. 23. cap. 11. & 13.* debeat interuenire annus integer in collatione singulorum Ordinum sacerdotum, quia tanquam arctatus potest dispensari & ordinari. Sac. Congr. Conc. teste Sell. *d. cap. 7. num. 13.*

Parochialis licet sit in loco vbi minor pars Parochianorum habitat, nihilominus Parochus habitare tenetur prope Ecclesiam in ciuitate; sed succurrendum est eis, qui longè habitant secundum antiquam loci consuetudinem, per dispositionem *c. 4. sess. 21.*

de reformat. Sac. Congregat. Concil. teste Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 179.

Parochialis collatio si cessantibus reservationibus Apostolicis spectet ad inferiorem collatorem, & in concursu facto per Ordinarium sint renunciati plures æquè idonei, facultas eligendi magis idoneum ad ipsum Episcopum, non autem ad inferiorem collatorem pertinet, siue Parochialis in mense Apostolico, siue Ordinario vacet. S. Congr. Conc. in *Asculan. 1. Decembris 1618.*

Parochiales Ecclesiæ unitæ monasteriis, etiam quæ sunt capita Ordinum, ab Ordinariis visitari debent. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recopilat. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 95.*

Parochiales omnes suæ diocesis potest Episcopus visitare in quibus sunt Sacerdotes seculares, licet Ecclesiæ sint Regularibus subiectæ, siue etiam si sint Ecclesiæ Regularium, quando tamen cura exercetur per Sacerdotes seculares. Sac. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recopilat. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 88. quem refero in tract. de officio & potest. Episcopi, pars. 3. alleg. 74. num. 12.*

Parochiales Ecclesiæ in simplex beneficium conuerti non possunt, quod intelligendum est in aliqua parte fructuum ipsius Parochialis. S. Congr. teste Garc. de benef. p. 12. cap. 8. num. 87.

Parochialium tenuium in collatione quâdo fructus 24. ducatos auri de Camera non excedunt, si proposito primo edicto examinis per concursum nemo comparuerit, fieri debet secundum edictum examinis, sed sine concursu; seruatis tamen temporibus præscriptis à Pio V. in sua Bulla super collatione Parochialium. S. Congreg. Conc. teste Garc. de benef. p. 9. cap. 2. num. 220.

Parochialem Ecclesiam cum Canonicatu ex dispensatione Apostolica tenens, si Parochialis, & Canonicatus sint in vno eodémque loco, potest vtrique inservire, & quotidianas distributiones percipere. S. Congreg. Conc. testibus Garc. de benef. p. 2. cap. 2. num. 179. in 7. declarat. Armendar. in *addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 2. §. 1. 2. §. 2. tit. Sed an Parochi debeant residere, num. 135.*

Parochialem habens quæ longè abest à Collegiata in qua Canonicatum ex dispensatione Apostolica obtinet, potest residendo in Parochiali in diebus ferialibus ad Ecclesiam collegiatam accedere, & in ea Diuinis inservire, dumodo omnibus diebus & horis suis, & congruis ipsi Parochiali inserviat, & nihil prorsus relinquat ex debito

debito seruitio ipsius Parochialis. S. Congr. Conc. testibus Garc. d. num. 179. in 8. declarat. Armendar. loco citato num. 136.

Parochialem obtinens per prouisionem Summi Pontificis habens liberum curæ exercitium, & omnium bonorum fructuum & prouentuum ad dictam Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædictæ mota lis fuerit per aliquem, in petitorio tamen tenetur se facere promouere infra annum lite pendente, & ad residendam in dicta Ecclesia, etiam præsupposito, quod non teneretur residere Episcopus, in eo casu debet deputare Vicarium, partemque fructuum ei pro sufficienti victu assignare, iuxta Conc. Trident. formam. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. de benefic. p. 11. cap. 5. num. 121.

Parochialis quamuis esset litigiosa, tenebitur obtinens sacros Ordines suscipere, si modò liberum habeat curæ exercitium. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. p. 11. cap. 5. num. 121.

Parochialem Ecclesiam habenti potest Ordinarius alteram Parochialem conferre, sed post adeptionem possessionis pacificæ secundæ vacat prima. S. Congreg. Conc. teste Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 4. tit. 7. de benefic. incompatib. num. 71. & 85.

Parochialem habens & monasterium in commendam ad vitam cui cura imminet animarum, alteram dimittere non tenetur. S. Congreg. Conc. testibus Gonzalez in reg. 8. Cancellar. gloss. §. 8. num. 65. Zerola in praxi Episcop. p. 2. verbo Parochia. Garc. de benefic. p. 4. cap. 4. num. 35.

Parochialis Ecclesiæ Rector non debet in processionibus ire cum Archipresbytero Ecclesiæ collegiatæ, sed cum suo Clero. S. Congreg. Rit. in Syracusana, 17. Nouembris 1607.

Parochialis Rector in sua Ecclesia sedere debet in scamno, non autem in sede, & in dicta Ecclesia dignior locus debetur Canonicis Cathedralis immediatè post Episcopum, & post Canonicos sedere debet Rector. S. Congr. Rit. in Turritana, 14. Februarij 1632. vide in verbo Ecclesia parochialis.

Parochianus, Parochus.

PAROCHIANI quòd decedant sine Sacramentis non debet expectare Episcopus ad cogendum Rectores sibi adiungere alios Sacerdotes in Ecclesiis parochialibus, in quibus populus ita numerosus

microsus est, ut vnus Rector non sufficiat, iuxta *cap. 4. sess. 21. de reformat. Sac. Congreg. Concil. teste Garc. de benef. part. 12. cap. 3. num. 9.*

Parochiani parochiæ, quæ intra ciuitatem sita est, qui extra ciuitatem habitant, & ob locorum distantiam, seu difficultatem patiuntur incommoda in percipiendis Sacramentis, & diuinis Officiis audiendis, est succurrendum remedio decreti *cap. 4. sess. 21. & cap. ad audientiam, de Eccles. adific. ut erigatur noua Capella extra ciuitatem, quæ non sit Ecclesia de per se, sed in proprietate Ecclesiæ, in qua ponatur Sacerdos amouibilis approbarus ab Ordinario, qui administret Sacramenta illis, qui sunt extra ciuitatem, quibus non potest in nocte, quia portæ ciuitatis clauduntur, vnde S. Congreg. Conc. 12. Augusti 1628. censuit non licuisse Episcopo laudem dismembrare à parochia sita extra muros ciuitatis, partem Parochianorum habitantium in ciuitate sub prætextu, quòd ad illos non detur aditus de nocte, sed esse construendam Capellam per Abbatem Parochum intra ciuitatem.*

Parochus indutus superpelliceo in processionibus præcedit omnibus Rectoribus & Presbyteris. S. Congr. Rit. in *Firman. Terra Sanctæ Victoriæ, 31. Martij 1618.*

Parochus debet præcedere Canonicis Collegiæ in associandis funeribus defunctorum propriæ parochiæ. S. Congreg. Rit. in *Prænestina Cauarum, 13. Iulij 1619. Vide Ostien. Ceren. 28. Aprilis 1607.*

Parochus in funeralibus non debet præcedere Canonicis Cathedralis: sed bene omnibus aliis Presbyteris, qui non sunt de Cathedrali. S. Congr. Rit. in *Viterbien. 25. Iunij 1611.*

Parochus debet incedere sub Cruce Ecclesiæ collegiæ in leuandis funeribus defunctorum, si adsit immemorabilis consuetudo. Sac. Congr. Rit. in *Terracien. 23. Februar. 1619.*

Parochus debet facere officium supra corpus defuncti, etiamsi adsint Canonici Cathedralis in sua parochiali Ecclesia. S. Congreg. Rit. in *Viterbien. 25. Iunij 1611. in Prænestin. Cauarum, 18. Augusti 1618. Ostien. Ceren. 28. Aprilis 1607.*

Parochus debet facere omnia officia circa corpus defuncti, qui sepeliendus est in Ecclesia Regularium, vel in alia, domi & per viam, & ipse Parochus stolam deferens omnibus præcedere debet. Postquam verò cadauer fuerit collocatum intus Ecclesiam, debet Parochus recedere, & officium facere debent ipsi Regulares,

lares, vel Parochus ipsius Ecclesiæ, qui tunc omnibus præcedat. S. Congreg. Rit. in *Eugubin.* 12. *May* 1612. & 5. *Iulij* 1614. in *Placentin. ex Licien.* 23. *May* 1619. *Catanien. ciuitatis Platia,* 12. *Octobris* 1619.

Parochus si sit in quasi possessione faciendi Officium supra defunctos suæ parochiæ, etiam si sepeliantur extra parochiam in quacunque Ecclesia ciuitatis, siue Regularium, siue secularium, vel Abbatialium, manutenendus est. S. Congr. Rit. in *Ranennaten.* 28. & 31. *Augusti* 1615.

Parochi licentia, vel interuentus requiritur ad hoc vt Regulares possint defunctorum funera in eius parochia leuare, nisi ipse requisitus venire expresse omnino recuset. S. Congreg. Rit. in *Catanien. ciuitatis Platia,* 18. *Octobris* 1619. in *Vercellen. terre Cescentini,* 26. *Februarij* 1611.

Parochus ad funera quæ fiunt in sua parochia non tenetur vocare Clericos, vel Presbyteros viciniore sed potest vocare quis voluerit, dummodo illi sponte velint accedere, nisi aliter disponatur ab hæredibus defuncti. S. Congr. Rit. in *Terrarien.* 7. *Septembr.* 1613.

Parochus defuncti debet facere Officium in Ecclesiis Clericorum Regularium Vrbis, & præsertim Bernabitarum. S. Congr. Rit. in *Bernabitarum,* 20. *Martij* 1604.

Parochus debet sacerdotalia munera & presbyterales functiones, quæ populi & animarum curam concernunt, exercere, etiam in Ecclesiis quæ sunt sub laicorum Magistrorum gubernio, non autem spectat ad Capellanos à dictis Magistris deputatos. S. Congr. Rit. in *Neapolitan.* 18. *May* 1602. in *Cesaraugustan.* 14. *Iannar.* 1612.

Parochus debet percipere eleemosynam occasione benedictionis sponforum, & non alius. S. Congr. Rit. in *Acherontin.* 25. *Iannar.* 1602.

Parochus Sanctorum Geruasij & Protasij vt Præpositus vocari possit in futurum concedi posse declaratur. S. Congr. Rit. in *Mediolanen.* 17. *Novembris* 1607.

Parochi amouibiles amoueri non possunt absque rationabili causa. S. Congr. Conc. 11. *Iulij* 1628.

Parochi pro cura animarum non possunt deputari nisi de consensu Episcopi & præuio examine. S. Congr. Concil. in *Pictauien.* 5. *Iulij* 1627.

Parocho Cathedralis non licet Sacramenta administrare, vel curam exercere in aliena parochia. S. Congr. Conc. in *Eugubien.* 20. *Septembris* 1628.

Parochus est manutendus in possessione exigendi decimas ratione prædiorum acquistorum per Regulares, donec doceat de sufficienti priuilegio. S. Congr. Conc. in *Pisauran.* 13. *Aprilis* 1630.

Parochi tempore pestis tenentur, omnino residere in suis Parochialibus, possunt tamen per alium idoneum ministrare parochianis suis peste infectis sacramenta Baptismi & Pœnitentiæ, & si non resederint, contra eos procedendum est seruata forma *cap. 1. in fine sess. 28. de reformat.* S. Congreg. Concil. in *una Mediolanen.* 10. *Decembris* 1576.

Parochus in ciuitate potest inibi in publica Vniuersitate sacram Scripturam legere, ita tamen vt cura animarum per ipsum exercenda nihil detrimenti patiatur. S. Congr. Concil. teste Sell. in *select. canon. cap. 7. num. 25.*

Parochus & testes, quamuis inuiti, & per vim compulsi interueniant, & minimè consentiant, tale matrimonium firmitatem habebit. S. Congreg. Concil. teste Gonzal. in *reg. 8. Cancellar. gloss. 48. num. 7.*

Parochus non potest prohibere vt absque licentiâ celebretur in Capella ruri ædificata per laicum antequam celebretur in Parochiali & Matrice. S. Congr. Conc. in *Caritan.* 18. *Septembr.* 1627.

Parochus nihil potest recipere pro matrimonio contrahendo. Sac. Congreg. Concil. 17. *Martij* 1619.

Parochi quibus diebus tenentur Missam celebrare, non possunt pro ea manualementem eleemosynam recipere. S. Congr. Conc. in *Fanen. sub die 1. Septemb.* 1629.

Parochi opera vt non potest Episcopus in visitatione, vel alio seruitio suæ diocesis, nisi pro tempore hinc permissio duorum mensium, & tunc pro tempore idoneus deputetur. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 3. cap. 2. n. 42.*

Parochis non licet causa studiorum à suis parochialibus Ecclesiis post Concilium abesse, nec Episcopus licentias ad id concedere potest, illæq; si concessæ fuerint non suffragantur. S. Congr. Conc. 8. *Iunij* 1595. teste Garc. de *benef. in addit. ad 3. part. c. 2. n. 81.*

Parochi defunctorum in Regularibus Ecclesiis humandorum corpora vsque ad easdem Ecclesias associare, ac etiam in illis permanere possunt, absque tamen eo quod in Officio decantando vllatenus se intromittant, nisi contraria adsit consuetudo. S. Congreg. Episcop. in *Nicoteren.* 6. *Iul.* 1615.

Parochus si eo morbi genere teneatur, vt ad functionem sui sacerdo-

- tij, nec ad res diuinas per se obeundas minus idoneus esse videatur, non tenetur durante morbi genere sacris Ordinibus se initiari facere. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 4. n. 9.*
- Parochus proprius nullatenus excludendus, quamuis ad sepeliendum cadauer Regulares duntaxat à defuncto accersiri iubeatur. S. Congreg. Episcop. in *Montispelosi, de anno 1581.*
- Parochus habens curam animarum, non potest esse Vicarius Episcopi, vel Capituli, Sede vacante. S. Congreg. Concil. *sub die 12. Maij 1629.*
- Parochus qui non vult in sua parochiali residere, debet seruato iuris ordine priuari. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 139.*
- Parochus, qui non habet domum propriam in loco vbi residere tenetur, aliquam conducere debet. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 179.*
- Parochus potest simplici Sacerdoti licentiam concedere administrandi Sacramenta in sua parochia, excepta Pœnitentia. S. Congr. Episcop. in *Castellanaten. 20. Augusti 1602.*
- Parochus non excusatur quin intra parochiam residere debeat, quamuis non adsit commoda domus parochialis, & sit magna aëris intemperies, & retineat Capellanum in parochia, & ipse accedat singulis diebus festis. S. Congr. Concil. in *Sarzanen. 13. Nouembris 1627.*
- Parochus debet residere in loco vbi sita est Ecclesia parochialis, etiamsi esset ei datus coadiutor ratione infirmitatis. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 178.*
- Parochi minimè abesse possunt vltra duos menses absque Ordinarij licentia, ex causa quæ sibi videatur iusta. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 295.*
- Parochi non possunt accipere aliquid etiam à sponte dantibus pro administratione Sacramentorum, possunt tamen accipere quod sponte pro elemosyna offertur. S. Congr. Conc. 5. *Februar. 1593.*
- Parochus non excusatur à residendo propter officium Inquisitoris. S. Congr. Conc. teste Gonzal. in *reg. 8. Cancellar. gloss. 6. n. 265.*
- Parocho causa studiorum non est concedenda licentia, cum hodie per Concil. non admittantur nisi qui per concursum magis idonei fuerint iudicati. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 81.*
- Parochus cogendus est habitare in domo Ecclesiæ, vel si Ecclesia

eam non habeat in propinquiori intra limites parochiæ, quod si non habitauerit, tenetur ad restitutionem fructuum, de quibus in decreto Concil. Trid. *sess. 23. cap. 1. de reform.* Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 2. num. 179.*

Parochus Ecclesiæ in qua fuit constitutus Capellanus, cui ex institutione Capellaniæ imposita fuit tota animarum cura, seu perpetua vicaria quoad Capellanus vixerit, non tenetur in ea residere. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 176.*

Parochum ad residentiam cogere potest Episcopus, quamvis Ecclesia, quam ipse Parochus obtinet, pertineat ad inferioris collationem etiam Abbatis Regularis. S. Congr. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 179. in 27. declarat.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Navarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. tit. Sed an parochi debeant residere, num. 154.*

Parochus potest per seipsum inter Missarum solemnias sermonem habere, etiam quando Episcopus ipse prædicat, non autem Presbyteri Parochialium. S. Congr. Concil. *in Teculen. 11. Junij 1631.*

Parochi ultra bimestre tempus, immò nec per bimestre tempus, possunt abesse sine licentia Episcopi, & valet eius constitutio, ne Parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia. Sac. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 23.*

Parochus non est liber à culpa, & pœna amissionis fructuum, qui veluti per quatuor mensium spatium ex ingenti admodum causa ad curandum suam valetudinem morbo graui instante pro huiusmodi absentia, non petit licentiam ab Episcopo, qui bona fide putauit euidentiam causæ satis esse, nisi periculum esset in mora petendi licentiã. Sac. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 3. c. 2. n. 34.*

Parochis potest Episcopus prohibere sub pœna pecuniaria arbitraria, quæ tamen dimidiam non excedat, nec ultra biduum ab Ecclesia sua possint abesse, non tamen id prohibere potest sub pœna excommunicationis latæ sententiæ. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 23.*

Parochum non excusat sola distantia loci, etiam cum necessitate ab eo discedendi, vt possit abesse à sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis necessitas repente se offerat, quæ non patiatur dilationem huiusmodi licentiam petendi, quo casu quamprimum de discessu & necessitate Ordinarius est certior faciendus vt de causa cognoscere possit. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 34.*

Parochi cogendi sunt ad subeunda per seipfos, & non per substitutos, ea munia, ad quæ tenentur: tolerandi autem vt per substitutos suppleant, in illis tantum casibus expressis verbis canonum & decretorum Concil. quibus permissum est eis, vt per Vicarium coadiutores, vel substitutos possint officio suo fungi. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad part. 3. cap. 2. num. 53.*

Parochi sine licentia mortui sepeliri possunt in Ecclesia parochiali, in qua sepulturam elegerunt, si requisitus interesse recuset, vel petita licentia deneget. S. Congr. Rit. *in Capuana, 22. Decembris 1629.*

Parocho quando referuatur aliqua portio super fructibus parochiæ alteri referuatis, libera debet esse ab omnibus oneribus. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 1. cap. 5. num. 376.*

Parochi occasione cadauerum in Regularium Ecclesiis humandorum prætereundum possunt quartam funeralium ceræ Parochiali debita. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Baren. 29. Iulij 1616.*

Parocho concedere potest Episcopus ob defectum Sacerdotum vt in diebus festis bis celebret. Sac. Congreg. Concil. *sub die 17. Augusti 1627.*

Parocho debita congrua vigore Conc. est summa scutorum centum argenti illarum partium. Sac. Congregat. Concil. *in Albingan. 27. Iulij 1626.*

Parochus potest dare licentiam approbatis ab Ordinario prædicandi in sua parochia. S. Congreg. Conc. teste Galet. *in margarit. cas. conscient. verb. Parochus 3. quem refero in tract. de offic. & potest. Episcop. part. 3. alleg. 76. num. 25.*

Parocho spectat declarare per quàm viam sit exportandus mortuus, & omnia necessaria vsque ad ianuam Ecclesiæ Regularium vbi sepeliendus est. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Castellatanen. 3. Ianuarij 1594.*

Parochos approbatos ab antecessoribus tempore prouisionis Parochialium liberum est Episcopo iterum examinare tam in visitatione, quàm extra. S. Congr. Conc. *in Placentin. 28. Augusti 1628.*

Parochi in Ecclesia exempta animarum curam exercere intendentes prius approbandi & examinandi sunt ab Episcopo, iuxta dispositionem *cap. exemptionem, de priuileg. lib. 6. S. Congr. Conc. in Caputaq. 23. Iunij 1629.*

Parochus Monachus cum stola ingredi potest in funeralibus parochiam seculariam, prout ingrediuntur seculares Parochi Monachorum parochiam. S. Congr. Rit. *in Asculan. 29. Ianuarij 1629.*

Parochus

Parochus secularis sicut deferret stolam in propria parochia, & in parochia Fratrum dum defuncti corpus in eorum Ecclesia sepelitur, potestque in eodem casu, & in eodem tempore Parochus Regularis eandem stolam deferre non solum in propria parochia, verumetiam in parochia defuncti. Sac. Congreg. Rit. *sub die ult. Septembris 1628.*

Parochus in propria Ecclesia diebus festis Missam celebrare debet, & non in alia, quacumque consuetudine in contrarium non obstante. S. Congr. Conc. *in Lucan. 15. Septembris 1629. & 17. Nouembris eiusdem anni.*

Parochus non habens commodam habitationem in Parochiali, fuit aliquando dispensatum ut posset degere in loco vicino, dummodo prope Ecclesiam substitutus eius habitet, nonnunquam hæc facultas eadem de causa concessa fuit sine illa conditione, quod substitutus in eadem Ecclesia habitet. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 179.*

Parocho per seipsum concionanti minimè licet prætextu cuiuscumque paupertatis prætereendere sibi præstari eleemosynam solitam dari Prædicatoribus, aliàs ab Vniuersitate electis. S. Congr. Conc. *in Vestiana, 20. Martij 1621.*

Parochus non potest per hebdomadam abesse à sua Ecclesia, non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 33. in 3. declarat.*

Parochus ex alio loco oriundus non potest propter intemperiem aëris extra parochiam habitare, quamuis in ea relinquat Vicarium approbatum. S. Congr. Conc. testibus Zerola *in praxi Episcop. part. 1. verbo residentia, §. 7.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Navarrae, lib. 2. tit. 2. §. 2. sub tit. Sed parochi debeant residere, num. 132.* nisi accedat Ordinarij consensus ex iusta causa, *ibid. num. 180.*

Parochus non potest abesse à sua Ecclesia, etiam relicto in ea idoneo Vicario approbato cum congrua mercede, ut doceat in ciuitate Grammaticam, etiam si non inueniretur alius idoneus ad legendum, & ipse singulis diebus festis ad suam Ecclesiam accedere vellet. S. Congr. Conc. testibus Gonzalez *in reg. 8. Cancellaria gloss. 6. num. 254.* Armendar. *ubi supra, num. 134. in fin.* Sanctarell. *variar. resolut. q. 3. num. 32.* quos cum aliis refero *in tract. de offic. Episcop. p. 3. allegat. §. 3. num. 76.*

Parochus non potest per Episcopum occupari in sui, vel Ecclesiæ parochialis

parochialis seruitio, vt nempe sit Vicarius, Vilitator, Secretarius, Fiscalis, &c. S. Congreg. Conc. testibus Gonzal. *in reg. 8. Cancellar. gloss. 6. num. 258.* Piasc. *in praxi p. 2. cap. 3. num. 27.* Armendar. *d. loco num. 166. 167. & 175.* Sanctarell. *d. q. 3. num. 49.* quos cum aliis refero *d. alleg. 53. num. 85.*

Parochus habens iustam causam abeundi extra parochiam per duos, aut tres menses, non satisfacit suæ conscientiæ si petit licentiam, iurans se habere grauem causam, quam non expedit manifestare, vt sic petita licentia abesse possit, licet Episcopus non concedat, similiter abesse non potest in casu quo causam rationabilem expresserit, sed rigidus Prælatas minus æquam iudicat, & licentiam denegat, vel quia mouetur suspicione quod ficta sit, cum tamen sit vera, sed habere potest recursum ad Superiorem. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 37.*

Parcho alicui quando ex gratia conceditur à Sede Apost. studendi facultas vt fructus suos faciat, hæc infra scripta sequari solent. Primò, vt studeat Theologiæ, vel iuri Canonico in celebri Vniuersitate. Secundò, si est ætatis annorum triginta, nulla facultas concedi debet, ideo ætas est exprimenda, & hæc nisi iam studia incepisset, & illa nondum absoluisset. Tertio, ad quinquennium tantum à principio studij computandum, licentia hæc est concedenda, adiuncta clausula vt infra annum ad subdiaconatum promoueatur. Quarto interim cura animarum per idoneum Vicarium ab Ordinario eligendum, assignata illi congrua portione fructuum exerceatur. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 81.*

Parochis possunt Ordinarij aliquibus iustis de causis iuxta formam Concil. Trid. licentiam concedere recedendi à Parochiali ad aliquod tempus, modò ea vtantur intra limites præscriptos à Conc. *sess. 23. de reformat. cap. 1.* quia facultas huiusmodi non fuit ipsis Ordinariis ablata per Motum proprium S. mem. Pij V. publicatum de mense Iunii 1568. super residentia Canonicorum habentium Parochiales. S. Congreg. Conc. testibus Garc. *de benefic. p. 3. c. 2. n. 179.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Navarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. tit. sed an parochi debeant residere, num. 87.*

Parochi possunt absque Episcopi licentia matrimonia ritè, & legitime celebrare, nisi Episcopus ex iusta causa aliter præscripserit. S. Congr. Conc. *in Turritana, 12. Martij 1633.*

Parochus amouibilis Cathedralis in processionibus debet incedere cum

cum Capitulo dictæ Cathedralis supra Priores, Plebanos, & Curatos perpetuos beneficiatos. S. Congr. Rit. in *Callien. 9. Aprilis 1633.*

Paruulus.

PARVULORVM sepulchrum separatum ab aliis. S. Congr. Rit. in *ciuitatis Castellane, 12. Decembris 1620.*

Paruulorum corpora possunt sepeliri in Ecclesiis Regularium, si ibi est sepulchrum Maiorum, vel concurrente consuetudine pater ibi elegit sepulturam, *ibid.*

Paschalis.

B. PASCHALIS Baylon Minorum de Obseruantia S. Francisci Discalceatorum beatificatio. Paulus V. tom. 5. *Bullarj constit. 13. incip. In Sede, 29. Octobris 1618.* Eius officium pro vniuersa Religione Obseruantium: Hispaniæ concessit. S. Congr. Rit. in *Valentin. 16. Ianuar. 1620. & pro vniuersa Religione Minorum, 23. Ianuar. 1621.*

Passio.

PASSIO Domini si sit consuetudo vt Dominica Palmarum, & feria sexta in Parasceue decantetur à Canonici; debet seruari, non obstante Cæremoniali, quo disponitur eam à Cantoribus decantandam esse. S. Congreg. Rituum in *Viterbien. 7. Iulij 1612.*

Pater.

PATER legitimus nulla indiget dispensatione ad obtinendum beneficium filij immediatè, licèt filius, quamuis legitimus, dispensatione egeat ad obtinendum immediatè beneficium patris. S. Congreg. Concil. teste Garc. in *addis. ad tract. de benefic. part. 7. cap. 3. num. 25.*

Pater non prohibetur obtinere immediatè beneficium filij sui illegitimi.

538 *Patientia. Patriarcha. Patrimonium.*

timi. S. Congr. Concil. *sub die 30. May 1602. & in Maceraten. 18. Novembris 1628.*

Pater non potest beneficium habere in vna Ecclesia, & filius in alia, quando ambæ sunt sorores, ita vt residens in vna, teneatur in alia residere, quatum aliquæ reperiuntur in Hispania S. Congr. Concil. teste Garc. *in addit. ad 7. part. cap. 3. num. 75.*

Pater & filius possunt celebrare in eadem Ecclesia. S. Congr. Concil. *sub die 31. Ianuarij 1603.*

Pater qui est coadiutor filij in Canonatu, cedere tenetur omne ius filio, possit tamen aliquid sibi reservare fructuum, aut pensionum. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 7. cap. 3. num. 80.* Et quamvis aliquando ead. Congr. in casu, quo filius datus fuerat ante Conc. coadiutor patri cum futura successione, censuisset post mortem patris dandum esse terminum filio sex mensium ad dimittendum, etiam quoddam Capitulum & Episcopus pro filio supplicarent, postea tamen censuit non concedendum, vt filius possit retinere Canonatum, quia agitur de succedendo de nouo, & sic de acquirendo beneficium in quo pater, contra expressum decretum Concil. Eadem S. Congr. teste Garc. *d. p. 7. cap. 3. num. 86.*

Patientia.

PATIENTIÆ vsus potest concedi Confratribus secularibus, licet propriè solis Religiosis conueniat. S. Congreg. Rit. *in Firmana, 13. Iunij 1614.*

Patriarcha.

PATRIARCHA habens aliquas Ecclesias sibi immediatè subiectas in aliena diocesi, non potest dare licentiam exercendi Pontificalia in aliena diocesi sine licentia Episcopi diocesis. Sac. Congr. Concil. —

Patrimonium.

PATRIMONIUM donatum per parentes, ea conditione, vt filius vsu fructum habeat interim dum beneficium aliquod, aut bona

bona alia ad eius congruam sustentationem sufficientia acquirat, est sufficiens, & ad illius titulum potest ordinari. S. Congr. Episcop. in Reg. in Eugubina, 22. May 1590.

Patrimonium Clerici, ad cuius titulum fuit ad sacros Ordines promotus, non potest capi in executionem ob illata vulnera alicui ad reficiendas curationis expensas à iudice condemnatus, etiamsi nihil aliud præterea possideat, quia eius alienatio interdicta est decreto Concil. cap. 2. sess. 21. de reformat. S. Congreg. Concil. sub die 5. Februar. 1604.

Patrimonium an tale sit quod sufficiat, relinquitur arbitrio Ordinarij, propter diuersitatem locorum, cum in vno loco sufficiat, quod in aliud non erit sufficiens. S. Congr. Concil. teste Armend. in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 8. lib. 1. de patrim. num. 8.

Patrimonij quantitas ad quod quis promoueri possit, non taxatur, sed remittitur ad terminos Conc. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. part. 2. cap. 5. num. 113.

Patrimonij ad titulum pro necessitate & commoditate Ecclesiarum possunt ordinari familiares triennales Episcoporum, iuxta formam cap. 9. sess. 23. de reform. debent tamen adscribi Ecclesijs, pro quarum necessitate sunt ordinati, iuxta cap. 16. sess. 23. de reform. S. Congreg. Concil. teste Garc. de benef. part. 2. cap. 5. num. 81.

Patrimonium, ad cuius titulum ordinandus promoueri debet, est res certa fructifera, de qua ipse disponere valeat, & ideo nec ob penuriam Sacerdotum ad sacros Ordines promouendi sunt, qui super alienis bonis asscuracionem habent victus, & aliarum rerum necessariarum, cum cautione certa sine alio titulo beneficij, vel patrimonij. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. part. 2. cap. 5. n. 96.

Patrimonium assignatum Clericis à consanguineis, cum clausula, donècque fuerit de beneficio prouisus, &c. non comprehendit officium organistæ, & Magistri capellæ. Sac. Congreg. Concil. 26. Iunij 1621.

Patrimonia pro Clericis ad sacros Ordines promouendis potest constitui super annuis perpetuis censibus, cum cautione quòd si census redimeretur pecunia ex iudicis decreto, apud idoneas personas deponatur ad effectum reinuestiendi in Sac. Congreg. Concil. sub die 2. Iunij 1629.

Patrimonij examen pertinet ad Episcopum priuatiuè quoad alios. S. Congr. Conc. in Placentina, 16. Martij 1630.

Patrimonium pro ordinando Clerico constitui potest super bonis

emphyteuticis. Sac. Congreg. Concil. in Lucana, 7. Septembris 1630.

Patronatus.

PATRONATUS qui fuerunt concessi ut essent eiusdem prorsus naturæ & roboris, cuius patronatus laicorum, nobilium, & Regum, ac si ex dotatione & fundatione fierent, censentur sublatis, quia cum sint ad instar, & non propriè Regum, nec ex fundatione, ideo non comprehenduntur sub exceptuatis. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 9. num. 118.*

Patronatus omnes ex privilegio sublatis sunt, quamvis contineant clausulas, quod habeantur, & regulentur perinde ac si competere ex verâ fundatione & dotatione, &c. cum aliis clausulis efficacissimis. S. Congreg. Concil. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 18. n. 97.*

Patronus.

PATRONI possunt si ad eos spectat præsentatio alicuius beneficii per concubinatum detenti, vel alij laici Parochiani pro suo interesse, quia ab iis percipiunt Sacramenta, eos accusare, quinimo potest Ordinarius procedere contra ipsos, prout de iure, non spectata forma Concil. *sess. 25. cap. 14. de reform.* S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 11. cap. 10. num. 186.*

Patroni efficiuntur omnes concurrentes in dotatione beneficii, licet æqualiter non contribuant, etiam si sufficienter ex se dotem singuli non conferant, dummodo Ecclesia habeat dotem competentem, quia ex quo ille, qui plus contulit, admittit alium secum, videtur ipsi communicare ius sibi competens in ipso patronatu. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 9. n. 54.*

Patronus non potest repelli à sua quasi possessione præsentandi, si adhibita causæ cognitione super iure patronatus post Conc. Ordinarius à patrono præsentatum admisisset, etiam si post obitum eiusdem præsentari de validitate iuris patronatus item contingerit dubitari: secus autem, si simpliciter patroni præsentatio absque causæ cognitione admissa fuisset, & tunc demum debet intelligi adhibita causæ cognitio in probando iure patronatus, cum servata fuerit forma

forma à Conc. tradita. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 5. cap. 5. n. 138.*
 Patronus laicus si plures Clericos præsentauerit, concursus fieri debet
 inter ipsos præsentatos tantum, & ex idoneis ab examinadoribus
 approbatis idoneior ab Episcopo est eligendus. Sac. Congr. teste
 Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. num. 138.*

Patronorum Sanctorum in electione sacra Rituum Congregatio, an-
 nuente Sanctiss. D. N. mandauit infra scripta in posterum seruari
 debere, declarans quòd aliter facta electio nulla sit ipso iure.

Primò quòd eligi possint Patroni ij solùm, qui ab Ecclesia vni-
 uersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dum-
 taxat.

Secundò quòd de Patrono ciuitatis electio fieri debeat per se-
 creta suffragia à populo, mediante Consilio generali illius ciuita-
 tis, vel loci, non autem ab officialibus solùm, & quòd accedere
 debeat consensus Episcopi & Cleri illius loci.

Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi de-
 beat per secreta suffragia à populo singularum ciuitatum Prouin-
 ciar, & quòd repræsentantibus Regnum, vel Prouinciam nulla
 competat facultas eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale
 mandatum, & vltèriùs interueniat consensus Episcopi & Cleri
 dictarum ciuitatum.

Et tertio quòd causæ electionis nouorum Prælatorum debeat
 in Sacra Congregatione approbari & confirmari.

Et nec præmissorum ignorantia vllo vnquam tempore possit al-
 legari. Eadem S. Rit. Congreg. suprà dictum Decretum imprimi, &
 publicari mandauit *sub die 23. Martij 1630.* Ioannes Baptista,
 Card. Detus. I. Tegrinius Secretarius.

Pauper.

PAUPERVM cadauera gratis sepeliri debent. S. Congr. Episcop.
 & Regul. *in Cassan. 5. May 1617.*

Pax.

PAx & thus domino loci dandum est iuxta formam libri Cære-
 monialis. S. Congr. Rit. *in Strongolen. 4. Martij 1606.*

Pax non debet dari domino loci & aliis laicis, nisi post datam pacem omnibus de choro, & tunc debetur non à beneficiato, sed ab aliquo ministro cotta induto, non cum osculo, sed cum instrumento.

S. Congr. Rit. in *Calagurit.* 5. Julij 1614. & in *Pacen.* 21. Martij 1609.

Pax mulieribus non datur. S. Congreg. Rit. in *Lucerin.* 3. Junij 1617. & aliquando remittitur arbitrio Episcopi. Ead. S. Congreg. in *Pacen.* 28. Ianuarij 1612.

Pacis osculum nulli, nec etiam Præsidenti, vel Consiliariis Regis dandum est ante Episcopum. Sac. Congregat. Rit. in *Granaten.* 9. Maij 1606.

Pacis osculum quādo sit dandum Diacono Euangelij & Subdiacono Epistolæ, dubitati potest, sed tenendum quōd Diaconus & Subdiaconus ministrantes S. Communionem de manibus Episcopi celebrantis accipiant, & deinde osculum pacis, vt in libro Cæremoniali cauetur. Sed si fuerint Sacerdotes, & iam celebrauerint, tunc postquam Canonicus Presbyter assistens cum pluuiali pacem ab Episcopo celebrante acceperit, vt illam per chorū distribuat, Diaconus qui cantauit Euangelium, debet pacem ab Episcopo accipere, & illam Subdiacono dare, Subdiaconus verò tunc illam duobus Diaconis assistētibus ministare debet. Episcopo verò non celebrante, sed Missæ ab aliquo Canonico celebratæ assistente, debet Diaconus à Subdiacono pacem accipere, quando ministrata pace cæteris Canonicis in choro existentibus reuertitur ad Altare. S. Congr. Rit. in *Bracharen.* 17. Junij 1606.

Pacis osculum vitis Ecclesiasticis in choro sedentibus non cum instrumento, sed cum osculo oris dandum est. Sac. Cong. Rit. in *Messanen.* 8. Iulij 1602.

Pax est vinculum charitatis, & spiritualis virtus, qua saluamur, & in bono pacis consistit vniuersotum salus. Leo X. *constitut.* 20. incip. *Pastor.* 14. Kalend. Ianuarij 1516.

Pacem cum alio facere nullus est compellendus, sufficit enim pro foro conscientie intus iniuriam remittere. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Caietana.* 15. Novembris 1588.

Pecunia.

PECUNIAM vndique congestam ita ad se redigentes vt quasi monopolium pecunie facere videantur, monopolij pœnis puniendi. Pius V. *constit.* 118. incip. *In eam.* 5. Kalend. Februarij 1571.

Pecunie

Pecuniz pro redemptione captiuorum certarum prouinciarum collectæ à Fratribus B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum, non possunt applicari pro captiuis extra eas. Clemens VIII. *constit. 30. incip. In qua, 8. Nouembrii 1594.*

Pecuniz Montis Pietatis de Vrbe sequestrari non possunt. Clemens VIII. *constit. 88. incip. Quæ ad pietatis, 18. Iulij 1602.*

Pecunia & mobilia acquisita causa celebrandarum Missarum statim deponenda sunt ad effectum inuestiendi cum mentione dicti oneris. Urbanus VIII. *const. 43. §. 5. & 6. incip. —*

Pecunias & bona quouis modo habita etiam nomine custodiæ nullus Religiosus potest possidere etiam vti Conuentus, sed Conuentui incorporari debent ad alimenta communia. Urbanus VIII. *constitut. 26. in sequenti. Clem. VIII. §. 3. & 4. sub die 25. Iunij 1599.*

Pecuniz Montium Pietatis dispositionem prohibens constitutio S. mem. Pauli V. in alios quàm pauperum vsus in ipsorum Montium erectione præscripro absque Sedis Apost. licentia prohibere etiam censetur dispositionem frumenti. Sac. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 14. Februarij 1631.*

Pecuniarias multas eo ipso quòd exactæ fuerint, debet Episcopus piis locis assignare, ac proinde non potest portionem aliquam, etiam in minima parte, Vicario pro sua mercede limitare, & minus Cameræ suæ Episcopali applicare, non obstante contraria consuetudine. Sac. Congr. Conc. testibus Quarant. *in sum. Bullarj verbo pœna pecuniaria, pag. 395. Sbroz. de officio Vicarij in addis lib. 2. q. 143. Piasco. in praxi Episcop. part. 2. cap. 4. num. 97. in princ. Galet. in margarita casuum conscientia, verbo pœna 1. quos cum aliis refero de officio & potest. Episcop. p. 3. alleg. 107. muni. 19.*

S. Pelinus.

S. PELINI Mart. Officium pro Ecclesia & diœcesi Valuen. concessit S. Congr. Rit. *in Valuen. 18. Augusti 1618.*

Pensio.

PENSIONES annum valorē ducatorum 24. non excedentes annuatim non soluunt. Clem. VII. *const. 33. cum sicut 30. Ianuar. 1532.*

Pensiones,

Pensiones, aut fructus ex beneficiis Ecclesiasticis percipientes ad recitationem Officij parui B. Mariæ tenentur. Pius V. *constit.* 135. *incip. Ex proximo* 12. Kalend. Octobris 1571.

Pensiones habentes ultra valorem 60. ducatorum auti de Camera, vestes talates sub pœna priuationis deferre tenentur. Sixtus V. *constit.* 92. *incip. Cùm sacrosantam*, 5. Id. Ianuarij 1589.

Pensiones vsque ad summam scutorum 300. possunt recipere Milites etiam bigami Militiæ Christianæ. Urbanus VIII. *constit.* 11. §. 13. *incip. Inscrutabilis*, 11. Kalend. Februarij 1623.

Pensionum omnium reservationes perpetuarum effectum non sortitarum reuocatæ fuerunt, exceptis super iurepatronatus laicorum, locis piis ad propagationem Fidei. Urbanus VIII. *constit.* 69. *incip. Sanctissimus*, 20. Iulij 1627.

Pensiones transferendi facultates ultra medietatem fructuum beneficiorum reuocantur, *ibid.*

Pensionem obtinens habetur pro Clerico beneficiato ad effectum priuilegij. S. Congr. Conc. *sub die* 18. Decembris 1595.

Pensiones quascumque annuas transferendi indultum quibusvis personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus concessum, cassatur, & annullatur pro summa, quæ medietatem veri annui valoris fructuum, super quibus pensio transferenda reservata reperitur, excedat; pro alia verò parte firmum, & illæsum remanet. Urbanus VIII. *constit.* 20. *incip. Sanctissimus*, 24. Ianuarij 1624.

Pensionem super beneficio quod pater obtinet de presenti, potest filius legitimus obtinere, non obstante Conc. Trid. *sess.* 25. *cap.* 19. *de reformat.* S. Congr. Conc. *sub die* 11. Ianuarij 1601.

Pensionem sibi reservatam potest Sacerdos transferre in Clericum eius filium illegitimum, non obstante dispositione Concil. *sess.* 25. *cap.* 15. *de reformat.* S. Congr. Conc. *in Zamoren.* 9. Nouembris 1619.

Permutatio.

PERMUTATIO Parochialis cum beneficio simplici, si coram Ordinario iure fieri potest; requiritur nouum examen quoad Parochialem, sed absque concursu. S. Congr. Rit. teste Garc. *de beneficio.* p. 9. *cap.* 2. n. 165. & quæ permutationes beneficiorum ab Ordinariis admittendæ. Pius V. *constit.* 58. *incip. Quanta Ecclesie*, Kalend. Aprilis 1568.

Persona.

Persona.

PERSONÆ in quibus cadit præsumptio vsurpationis, sunt omnes domini ciuitatum, castrorum, aut locorum, Duces, Marchiones, Comites, Barones, & alij quilibet domini perpetuam iurisdictionem habentes. S. Congreg. Conc. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 18. num. 66.*

Pestis.

PESTIS tempore tenentur Parochi omnino residere in suis Parochialibus, possunt tamen per alium idoneum ministrare Parochianis suis peste infectis sacramenta Baptismi, & Pœnitentiæ, & si non resederint, contra eos procedendum est, seruata forma *cap. 1. in fin. sess. 23 de reform. S. Congr. Conc. in vna Mediolanen. 10. Decembris 1576. instante S. Carolo.*

Pestis causa, qui abfuerunt, quotidianæ distributiones eis non debentur, nisi probetur legitima consuetudo quòd distributiones huiusmodi darentur absentibus ex iusta causa. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 361.*

Pestis occasione absens Canonicus non lucratur distributiones quotidianas, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo, quòd distributiones huiusmodi dari consueuerunt absentibus ex iusta causa: quando autem dicatur pestis grassari, vt sit iusta causa absentix, relinquendum est arbitrio Episcopi. S. Congr. Conc. *in Mediolanen. 9. Nouembris 1630.*

S. Petrus.

S. PETRI Chrysologi lectiones pro Clero Imolen. approbauit S. Congr. Rit. *in Imolen. 19. Augusti 1617.*

S. Petrum Episcopum Anagninum Sanctorum catalogo adscripsit Pasch. I I. *in constit. 3. incip. —*

S. Petrum Martyrem sanctorum Martyrum catalogo adscripsit, eiusque festum diem 29. Aprilis celebrari iussit, Innocentius IV. *in sua constit. 11. incip. Magni, Nono Kalend. Aprilis 1252.*

546 *Philippus. Pictura. S. Placidus. Plebanus.*

Et sub duplici Officio. Sixtus V. *constit. 30. incip. Inuictorum, Id. Aprilis 1586.*

B. Petri Gonzaluez Ordinis S. Dominici Officium pro Ecclesia Palentina concedit S. Congr. Rit. *in Palentin. 20. Aprilis 1602.*

B. Petri de Alcantata fundatoris Ordinis Minorum strictioris Observantiae discalceatorum provinciae S. Iosephi beatificatio, festique & officij concessio 19. Octobris Gregorius X V. *constit. 23. incip. In Sede, 18. Aprilis 1622.*

Philippus.

S. **P**HILIPPI Nerij Officium, & Missa conceditur per Paulum V. in Ecclesia S. Mariae in Vallicella, & S. Gregorij, & concessionem extendit etiam ad alias Congregationes eiusdem instituti extra Urbem. Urbanus VII. *constit. 2. incip. Rationi congruit, sub dat. octavo Idus Augusti 1623.*

B. Philippi Benicij Ordinis servorum B. Mariae festum die 27. Augusti, & Officium pro omnibus fidelibus civitatis Florentiae, conceditur à S. Congr. Rit. *in Florentin. 4. & 20. Jul. 1615. Et pro civitate Turdertina in Turdertin. 7. Septembr. 1618. Paulus V. sua constit. 12. incip. —*

Pictura.

PICTURA virorum non Sanctorum, vel Beatorum cum radiis ac fulgoribus prohibetur. S. Congreg. Rit. 28. *Augusti 1615.*

S. Placidus.

S. **P**LACIDI corpus in civitate Messanen. inuentum pro tali habendum censuit S. Congr. Rit. *in Messanen. 15. & 19. Ianuarij 1611. & eius Officium concedit 26. Februar. 1611.*

Plebanus.

PLEBANVS Ecclesiae, in qua Episcopus cum Capitulo residet ob intemperiam Cathedralis, debet sedere immediatè post Canonicos supra portionarios. S. Congr. Rit. *in Concordien. 16. May 1601. Pluvialis.*

Pluuialia.

PLUVVIALIA non debent omnes Canonici deferre quando parati esse debent, sed tantum Dignitates; alij verò Canonici Presbyteri Planetis, Diaconi Dalmaticis, Subdiaconi Tunicellis uti debent. S. Congr. Rit. in *Neapolitana*, 23. Martij 1602.

Pluuialibus indui qui possint in processionibus si non adsint Dignitates, debent supplere antiquiores & digniores Canonici loco Dignitatum, & si non aderint Canonici, qui possint deferre Pluuialia, debent pro eis supplere non Dignitates, sed antiquiores & digniores portionarij, quia digniores pro inferioribus supplere non tenentur, sed inferiores pro Dignitatibus. S. Congr. Rit. in *Malacitan.* 3. Iunij 1617.

Pœna.

PŒNA violentium clausuram contra mulieres ingredients monasteria Monialium, etiam cum licentia, nisi interuenerit earum consensus capitulariter & per secreta suffragia. Urbanus VIII. *constit.* 29. §. 3. *incip. Sacrosanctum*, 27. Octobr. 1624.

Pœna celebrantium Missam, vel audientium confessiones absque presbyteratu, ut tradantur Curie seculari, quamuis minores sint 25. annis, dummodo maiores viginti. Urbanus VIII. *constit.* 79. *incip. Apostolatus*, 23. Martij 1628.

Pœna Canonis præscripta his qui ultra annum Sacerdotium non perceperunt, non habet locum in Rectore, qui intra annum à die adeptæ possessionis pacificæ, vel intra tempus legitimè ei prorogatum comparuit, & se promoueri petiit, offerens quantum in se erat separatum suscipere Sacerdotium, vel Ordines, & noluit cum Ordinarius propter illiteraturam, vel aliam causam promouere. Sac. Congreg. Concilij teste Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 4. n. 7.

Pœnam contra non residentes potest Episcopus ante sententiam minuere, vel augere, sed non in totum tollere. S. Congreg. Concilij teste Armend. in *addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 23. *de residentia tit. an Canonici*, &c. *num.* 111. quem refero *de officio Episcopi*, *part.* 3. *alleg.* 53. *num.* 151.

Pœna priuationis à beneficio posita Clerico-concubinario à Concil.

sess. 25. de reform. cap. 14. non transit ad successorem beneficii, si priuatus resignet. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benef. p. 1. cap. 5. n. 304. in fin.* Armend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 4. tit. 5. de stupro l. unica, num. 15.*

Pœna censurarum & priuationis iurispatronatus infligitur per Concil. *sess. 25. de reform. cap. 9.* contra vendentes, aut aliàs illicitè transfereutes iurispatronatus locum habent etiam in antecedenti casu quando patroni se ingerunt in perceptione fructuum. S. Congr. Conc. *in Burgen. 26. Augusti 1618.*

Pœnæ criminales vbi redditus Ecclesiæ sunt pingues, non possunt etogari pro fabrica Ecclesiæ cathedralis, vel reparatione domus Episcopalis, sed aliis locis & vsibus piis, ad formam Conc. Trident. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Auersana, 22. Ianuarij 1591.*

Pœnæ criminales distribuendæ sunt locis piis ad arbitrium Episcopi, & in pari necessitate melius erit subuenire pauperibus loci, in quo habitat Clericus condemnatus. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Tenosina, 21. Nouembris 1600.*

Pœnæ omnes, & mulctæ, siue ex constitutionibus synodalibus, siue ex præceptis, siue decretis Archiepiscopi, vel Vicarij proueniant, sunt piis locis, non autem fabricæ, vel Sacristiæ Ecclesiæ applicandæ. S. Congr. Concil. *in Messanen. teste Aldan. in compendio canon. resolut. lib. 3. tit. 2. n. 10.*

Pœnæ pecuniariæ, quæ arbitrariæ fuerint, locis piis sunt ab Episcopo omnino applicandæ, reliquas autem, quæ non fuerint arbitrariæ, potest Episcopus ita demum sibi sumere si ipse egeat, dummodo non sint mulctæ pecuniariæ, vel pœnæ non residentium, aut concubinatorum, quas omnes Conc. mandat locis piis applicari. Sac. Congr. Conc. teste Aldan. *d. tit. 2. num. 15.*

Pœnas pecuniarias eo ipso quòd exactæ fuerint, debet Episcopus piis locis assignare, ac proinde non potest portionem aliquam etiam in minima parte Vicario pro sua mercede limitare, & minus Camera suæ Episcopali applicare, non obstante contraria consuetudine. S. Congr. Conc. testibus Quarant. *in sum. Bullarij, verbo pœna pecuniaria, pag. 395.* Sbroz. *de officio Vicarij in addit. lib. 2. quest. 143.* Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num. 97. in princ.* Galet. *in margarita casuum conscientie, verbo pœna 1. quos cum aliis refero de officio Episcop. p. 3. alleg. 107. num. 19.*

Pœnâ priuationis vocis actiue & passiuæ ad tempus punitur Prior, qui recitauit in choro Officium non approbatum. S. Congreg. Rit.

in Mediolanen. 23. Nouembris 1602. & ei remittitur, quia bona fide putauit id sibi licere, in eadem, 12. Aprilis 1603.

Pœnâ suspensionis à Missâ mulctatur Presbyter, qui ex quodam accidenti pronuntiare non potest Euangelium S. Ioannis in fine Missæ, sed loco illius aliud ad sui arbitrium legebat, ita rescriptis Eminentiſſimo Card. Sauellio Archiepiscopo Salernitano S. Congregat. Rit. sub die 5. Iulij 1631. Tenor autem litterarum est vt sequitur. *Il caso esposto nel memoriale dato in questa Sacra Congregatione de Rit. per parte di Claudio de Orto coadiutore della Parochiale di S. Cypriano diaceſi de Salerno di non potere proferire l' Euangelio di S. Gio. in fine della Meſſa per paura sopraquinta come se asserisce in occasione della visita fatta dal q. Cardinale S. Seuerino nel punto, che detto Claudio cominciava a pronunciare dicto Euangelio è parſo ſtrano a queſti Eminentiſſimi Signori de ſacri Rit. è degno de grandissima conſideratione, come anche de gran temerità l' asserſi preſa da ſe licenſa di continuar a celebrare, & in voce di detto Euangelio di S. Gio. dirne un altro a ſuo capriccio aſſendo ciò eſpreſſamente contro le rubriche, che non ſi poſſa inuocare nec immutare il modo preſcritto en eſſe, & nel Meſſale, che però i medemi Eminentiſſimi Signori hanno riſoluto d' incarnare a V. Eminentiſſima reſtì ſeruita ſoſpendere detto Claudio da celebrare Meſſa in auennire ſintanto, che hauera imparato, & potrà liberamente pronunciare detto Euangelio di Santo Gionanne, &c. a di 5. di Luglio 1631.*

Pœnarum nulla portio poteſt assignari depositario earumdem pœnarum, nec in reſtaurationem carcerum Episcopaliũ, nec pro veſtiendis Apoſtoliſ, quibus lauantur pedes in die Cœnæ Domini, nec pro ſupplemento ſalarij Muſicorum Eccleſiæ Cathedrali inſeruientium. S. Congr. Conc. *in Firmana, 16. Aprilis 1633.* Nec pro birruariis Curiz Episcopaliſ. Eadem Sac. Congr. *in Iannens. 5. Iunij 1632.* Nec pro Vicario Curiz Episcopaliſ, aut ſalario notarij, & miniſtrorum. Eadem S. Congr. *in Albanen. 5. Februarij 1618*

Pœnitentiarius.

PÆNITENTIARIUS cuius præbenda mutauit ſtatum, & effecta eſt Presbyteraliſ, non debet ampliùs vti Dalmatica vt Diaconi, ſed Planeta vt Presbyteri. Sac. Congr. Rit. *in Iannens. 12. Maij 1612.*

Pœnitentiarius Canonicus non poteſt optare aliam præbendam, nec

sua præbenda potest optari ab aliis. S. Congr. Conc. teste Gonzalez in reg. 8. *Cancellaria gloss. 34. num. 79.*

Pœnitentiarius dum confessiones audit in Ecclesia, censetur præsens & in processionibus & orationibus. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. num. 125.*

Pœnitentiarius non solum censetur præsens in choro quando confessiones audit, sed etiam censetur præsens processionibus & exequiis defunctorum quæ eo tempore sunt, quo ipse audit confessiones, sed non sufficit quod sit in Confessionatio, nisi realiter confessiones audiat. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. c. 4. n. 125.*

Pœnitentiarius nec retento, nec dimisso officio potest optare aliam præbendam, cuius officio fuit perpetuo vnitus vnus Canonicatus, & certa præbenda, ex decreto Conc. *sess. 24. cap. 8. de reform. & auctoritate Apostolica vnio confirmata fuit.* S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 4. num. 134.*

Pœnitentiarius non potest absolvere quemquam à casibus, quos Episcopus sibi reservauit expresse, nisi Episcopus hanc facultatem specialiter dederit. S. Congr. Conc. teste Sell. in *select. cap. 16. num. 8.*

Pœnitentiarij institutio in Cathedralibus tantum necessarium requiritur, decret. Conc. Trid. *sess. 24. de reformat. cap. 8.* non autem in Collegiatis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 113.*

Pœnitentiarius antequam præbenda, quæ suo officio fuit vnita, vacet, non habet locum, nec in Capitulo, nec in choro, nec potest distributiones quotidianas percipere, sed postquam vacauerit, & eam adeptus fuerit, debet sedere in loco sui Canonicatus. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 111.*

Pœnitentiarius ab Episcopo ad præscriptum Conc. institutus & deputatus cum vnione præbendæ proximè vacaturæ, tenetur officium exercere, & inferuire Pœnitentiariæ, ac Parochialem quam obtinet, dimittere etiam ante vacationem præbendæ. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 111.*

Pœnitentiarij officij institutio, nec non electio, quandocumque facienda, ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet, collatio verò præbendæ vniendæ ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat, si contingat in mense Apostolico officij Pœnitentiarij, & vnita præbendæ vacatio, vel aliàs præbenda esset reservata, aut affecta, hinc electio personæ huiusmodi Pœnitentiarij pertinet ad Papam. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 144.*

Pœnitentiarij electio facienda est ab Episcopo solo, absque consensu Capituli, & licet vacaret sedes Episcopalis, Capitulum nihil potest post eam quoddam tempore Pœnitentiarius morietur. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 4. num. 145.*

Pœnitentiarij personæ electio est facienda ab Episcopo; collatio verò præbendæ ad eos pertinet, ad quos antea spectabat. Idem in præsentatione dicendum quod in collatione, dummodo præsentatio fiat de electo ab Episcopo. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 143.*

Pœnitentiariæ personæ electio pertinet ad solum Episcopum, vel eo absente ad Vicarium suum, cui Episcopus in specie delegaverit hanc facultatem, expensis tamen ipsius Episcopi: sed & ipse Episcopus absens poterit ubi est, eligere Pœnitentiarium, non enim ad id est necessaria præsentia, seu existentia in diœcesi. nam etiam extra diœcesim potest expediri, cum non sit contentiosæ, sed voluntariæ iurisdictionis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 143.*

Pœnitentiarij electio & collatio sede Episcopali vacante, neque ad Capitulum, neque ad futurum Episcopum, sed ad Sedem Apostol. pertinet. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 150.*

Pœnitentiarius tenetur integras confessiones audire, non autem solos casus referuatos. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 117.*

Pœnitentiarius debet peccata confiteri volentibus sui facere potestatem horis opportunis loco & sede Episcopi, ad quem hoc spectat arbitrari. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 4. num. 117.*

Pœnitentiarius non potest recusare audire confessiones illorum Parochianorum ubi sunt Pœnitentiarij, volentium sua peccata eis confiteri. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 118.*

Pœnitentiarius vigore Conc. deputatus si renuerit confessiones audire, puniri potest ab Episcopo & priuari. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 4. num. 119.*

Pœnitentiarius non potest cogi ad maiorem residentiam quàm alij Canonici, qui per tres menses abesse possunt, dum tamen non absit tempore quo frequentius pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, Quadragesimæ, Adventus, Quatuor Temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis B. Mariæ, Natiuitatis Domini,

mini, & omnium Sanctorum. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 122.*

Pœnitentiarius præsens esse in choro censetur dum audit confessiones, vel casuum referuatorum, vel venialium peccatorum, aut dum Missam celebrat, seu priuatim Officium dicit, vt opportuniùs auditui confessionum incumbat. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 123. & seq.*

Pœnitentiarius habendus est pro præsentem in choro dum audit confessiones in Ecclesia, siue in Confessario, siue extra, non autem pro tempore quo residet in Confessionario, nec audit confessiones aliis diuina celebrantibus in choro, nec recitans Officium priuatè, quia antequam recitarentur horæ Canonicæ in choro, audit confessiones, nec si dixerit Missam, est censendus præsens in choro. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 124.*

Pœnitentiarius maior debet esse Presbyter Magister in Theologia, siue Decretorum Doctor, & absens propœnitentiarium subrogare debet. Pius V. *constitut. 83. incip. In omnibus, 15. Kalend. Iunij 1569.*

Eius Officium Sede vacante conquiescit, & tunc solum ea expedire potest, quæ conscientie forum respiciunt. A commutatione, vel derogatione vltimarum voluntatum, & ab vnionibus, suppressionibus, & translationibus beneficiorum Ecclesiasticorum, & ab absolutionibus simoniacorum se abstinere debet; non concedit absolutiones, vel mandata absoluendi ab homicidiis, & aliis grauibus delictis, nec commissiones alienationis bonorum Ecclesiasticorum in forma, si in euidentem, nec homicidæ voluntario etiam canonicè absoluto Altaris ministerium, aut ascensum ad superiores Ordines, & restitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus priuatus fuit, nec dispensationes matrimoniales, nec concedit apostatis licentias obtinendi beneficia Ecclesiastica, ac in illis deseruiendi. Pius IV. *constitut. 53. incip. In sublimi, 4. Non. Id. aij 1562.*

pro Pœnitentiaro prouidere de prima præbenda non est in optione Episcopi, licèt ratione curæ animarum videatur magis necessarium, sed pro Theologo, propter verba Conc. *sess. 5. cap. 1. de reform.* Verùm si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit, iudicatum vt priùs de Pœnitentiaro prouideatur, habenda est confirmatio à Sede Apost. ad omnem difficultatem tollendam. S. Congr. Conc. *in ciuitatis Castellana, 17. Nouembrii 1629.*

Pœnitentiarius resignare potest ad fauorem eius qui non est Doctor, nec Licentiatus, sed ex attestatationibus Ordinarij, Capituli, & Academiæ Elboren. asseritur admodum doctus, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad effectum vt Papa prouideat. S. Congreg. Concil. *Elboren. Pœnitentiaria*, 12. Martij 1633.

Pontificalia.

PONTIFICALIA exercere in Ecclesiis suffraganeorum absque licentia Episcopi ordinarij prohibitum est Archiepiscopo, per Concil. Trident. *sess. 6. de reform. cap. 5. Congr. Episcop. & Regul. sub die 18. Aprilis 1599.*

Pontificalia exercere non potest Episcopus in loco exempto, & iurisdictionis non Episcopi, sed inferioris: vocatus etiam ab ipso inferiore sine licentia Episcopi, intra cuius diœcesis fines esset locus ille, etiamsi ille inferior prætenderet ratione exemptionis vocare Episcopum, quem maluerit ad ministrandum sacramentum Confirmationis, dummodo locus ipsius exempti sit intra fines diœcesis alicuius, ita vt non sit nullius, quia tunc posset. S. Congreg. Concil. teste Armend. *in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. num. 68.*

Pontificalia non potest alienus Episcopus exercere de licentia Patriarchæ in diœcesi alicuius Episcopi suffraganei sine ipsius licentia. S. Congreg. Concil. teste Galet. *in margarita casuum conscientia, verbo Episcopus*, quem refero *de officio Episcopi, part. 2. alleg. 6. num. 14.*

Pontificalia exercens Episcopus in aliena diœcesi de Ordinarij loci expressa licentia, potest Ordines conferre etiam suis propriis diœcesanis, non obstante Concil. *cap. 5. sess. 6. de reformat. S. Congr. Concil. —*

Pontificalia exercens Episcopus in Ecclesiis Regularium potest Baldachinum erigere. S. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 10. Iulij 1603.*

Pontificalia exercere non potest Suffraganeus datus Episcopo post illius mortem Sede vacante Capitulo contradicente. S. Congreg. Concil. *in Vilen. 22. Februar. 1631.*

Pontificalia exercens Episcopus extra Cathedralem, non Presbyteros
A A A a simplices,

simplices, sed Canonicos Cathedralis inseruientes adhibere debet. S. Congreg. Rit. *sub die 2. Augusti 1631.*

Pontificaliter celebrare de iure potest Episcopus in locis exemptis suae diocesis. S. Congreg. Rit. *in Ferrarien. 20. Iul. 1600.*

Populus.

POPVLVS vbi non potest victum suo Curato subministrare, Ordinarium ea obseruare debet, quae habentur *in cap. 3. sess. 24. de reformat.* S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 179.*

Portingherius.

PORTINGHERIVS, siue minister deputatus ad dirigendas processiones, non occupat locum, sed prout necessitas postular, potest ubicunque discurrere & incedere cum Clericis, vel ante, vel post eos. S. Congreg. Rit. *in Hispaniarum Portingherij, 6. Decembris 1608.*

Portionarius.

PORTIONARIJ Ecclesiae cathedralis etiam curam animarum habentes in processionibus, debent incedere post Canonicos, & tanquam membra non debent à corpore separari per interpositionem Rectorum aliarum Ecclesiarum. S. Congr. Rit. *in Turritan. 1. Iun. 1601. & 27. Iul. 1601. in Turielen. 20. Decembr. 1601.*

Portionarij perpetui Ecclesiarum parochialium praecedere debent portionariis amouibilibus Ecclesiae cathedralis in processionibus, in quibus dantur distributiones ex redditibus Capituli generalis. S. Congr. Rit. *in Terrulen. 17. Decembr. 1605.*

Portionarij representant beneficiatos, seu Mansionarios, & tenentur ad omnia sicut beneficiati. S. Congr. Rit. *in Hispanen. 5. Iul. 1603.*

Portionarij & alij beneficiati, si in omnibus sunt aequales Canonicis, sunt churificandi duplici ductu, sicut Canonici, non obstante libro Cereemonialis, quia intelligitur quando Presbyteri non sunt aequales

æquales Canonici. S. Congr. Rit. in *Casaraugustana de Daroca*, 21. Martij 1615.

Portionarij non debent quicquam alterare, & æquiparare se Canonici in vestibus. S. Congr. Rit. in *Segobien.* 7. Julij 1612.

Portionariis & beneficiariis Ecclesiæ Toletanæ prohibetur uti habitu concessio Canonici, sed ut antiquum habitum retinere debeant declarat S. Congr. Rit. in *Toletana*, 17. Decembris 1605.

Portionarij non comprehenduntur sub *cap. 6. sess. 25.* si solum vocem in Capitulo habeant, & ideo potest Episcopus sine Adiunctis Capitularibus ad correctionem & punitionem eorum procedere. S. Congr. Conc. —

Portionarij & dimidij Portionarij vocem in Capitulo habentes sunt Capitulares, sed tunc inter Capitulares censendi sunt, cum ex Apost. privilegio, vel ex consuetudine, aut Ecclesiæ statuto inter Capitulares connumerantur: si autem ipsi talibus facultatibus non potiantur, Episcopus poterit contra eos absque Adiunctis procedere. S. Congreg. Concil. teste Garc. de *benefic. in addit. ad 11. part. cap. ... num. 210.*

Portionarij Ecclesiæ cathedralis Terulen. uti de corpore illius Ecclesiæ debent insimul cum Canonici, & aliis ministris incedere, & præcedere Portionarios & Vicarios aliarum Ecclesiarum parochialium illius civitatis. S. Congreg. Rit. in *Terulen.* 15. Martij 1603. 16. Septembr. 1606. & 12. May 1612.

Portio.

PORTIONES si perpetuò unitæ sunt Dignitatibus, ita ut Portionum titulo suppresso effectum sit unum duntaxat beneficium, non tenentur ij, qui tales obtinent Dignitates, ad aliud servitium, quàm suarum Dignitatum. Quod si absque suppressione tituli Portiones unitæ sint Dignitatibus ad vitam obtinentium, & aliàs uti duo beneficia obtineantur, utriusque beneficij servitia præstanda sunt. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 3. cap. 2. m. 509.*

Portio quæ sit in Ecclesia erigi non potest in præbendam poenitentialem, sed præbenda canonicalis: at si non essent præbendæ, sed fructus omnes in distributionibus quotidianis consisterent, tunc distributiones habebuntur pro præbenda. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benef. p. 5. cap. 4. num. 127.*

- Portio congrua assignanda Parocho ex causa debiti pensionum carcerato, censeretur debet summa scutorum centum argenti illarum partium. S. Congr. Conc. in *Albinganen.* 27. Iulij 1626.
- Portio congrua Vicario præstanda interim dum Parochiali de idoneo Rectore prouidetur, est duorum aureorum pro singulis mensibus. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 9. cap. 2. num. 15.*
- Portio congrua assignanda Vicario est arbitraria Episcopo, pensata qualitate personæ, beneficij, & loci. S. Congreg. Concil. testibus Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 15. Maslobrius in *praxi habendi concursum req. 1. dub. 25.*
- Portio fructuum parochialium Ecclesiarum vacantium constituenda Vicario curam exercenti quousque ad nouam institutionem deueniatur, referenda est ad congruam portionem, & stipendium arbitrio Ordinarij, & sumenda ex fructibus percipiendis, nisi aliquæ personæ sint iure obligatæ ad supplendum aliunde. S. Congr. Conc. teste Garc. d. num. 15.
- Portio non detrahatur ex distributionibus quotidianis pro constructione, & sustentatione seminarij. S. Congr. Concil. in *Lucana*, 5. Iulij 1628. ad 2.
- Portio debita seminario ratione beneficiorum exigi potest post unionem eiusdem beneficij factam Regularibus, qui Mendicantium priuilegijs gaudent. S. Congr. Conc. sub die 21. Iulij 1629.

Possessio.

- POSSESSIO ab obitu coadiuti numeranda est, quamuis prior possessio per coadiutorem capta accederet ad annos 20. Sac. Congreg. Rit. in *Bergomen.* 7. Augusti 1627.
- Possessionis manutentionem exercendi suas functiones habere debet ille, qui per decennium præteritum illas exercuit, donec in petitorio aliter declaretur. Sac. Congreg. Rituum in *Asten.* 16. Iulij 1605.
- Possessione sua nemo non auditus est spoliandus, licet possessio dicatur iniusta. S. Congr. Rit. in *Eluen.* 10. Ianuarij 1604.
- Possessio capta à Coadiutore viuente Coadiuto non suffragatur post mortem Coadiuti, nisi de nouo capiatur. S. Congreg. Rit. in *Colimbrien.* 16. Septembr. 1606. & in *Patauina*, 30. Ianuar. 1616.

Præbenda.

Præbenda.

PRÆBENDA Canonicatus suppressa ut fructus assignentur Theologo, qui legat & prædicet, Clerico seculari, & non Regulari assignanda est. S. Congr. Rit. in *Illerden. 15. Nouembris 1603.*

Præbenda, quæ mutat statum, & de Diaconali est effecta Presbyteralis, debet gerere habitum Presbyteralem, non autem Diaconalem. S. Congr. Rit. in *Ianuen. 24 Martij 1612.*

Præbenda Presbyterali vacante, poterit Episcopus eam conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & has vni, qui ætatem habet pro his obtinendis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 26.*

Præbenda in mensibus reseruatis Sedi Apostolicæ vacans non potest erigi in præbendam pœnitentialem. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 127.*

Præbenda post Conc. primò vacans, si non fuit in Pœnitentialem erecta, potest optari, sed si ante optionem Episcopus erexit, erectio præualeat, etiam si postea optaretur. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 129.*

Præbenda optari non potest, quæ fuit erecta & depurata in theologalem pro Theologo à sequenti Canonico. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 132.*

Præbenda officio Pœnitentiarij vnienda integra ac Canonialis esse debet. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 127.*

Præbendæ theologalis erectiq non habet locum in ea, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illa præbenda, quam dimittere Canonicus nouissimè optat, huic muneri vnita & affecta remaneat. S. Congreg. Conc. in *Sanen. 6. Iunij 1592.* teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 130.*

Præbenda tam Theologi, quàm Pœnitentiarij etiam postquam est effectum sortita, non subiacer optioni. S. Congr. Conc. 12. *Februarij 1601.* teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 132.*

Præbendam theologalem obtinens non est admittendus ad ius optandi competens Canonicis. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 5. part. cap. 4. num. 134.*

Præbendam theologalem obtinens non potest illā dimittere, & aliam optare ad instar aliorū Canonicorum. S. Congr. Conc. 7. *Iunij 1601.*

- Præbendæ theologalis ad erectionem requiritur actualis deputatio, & ideo si in prouisione præbendæ non fuit facta actualis deputatio, non potest prouisus compelli obire munus lectionis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 155.*
- Præbendam theologalem habens diebus quibus legit, habendus est tanquam præsens in choro, non modò pro illis horis, vt si mandè legat pro horis matutinis, & Missa solemnè, sed etiam pro tota die, & percipere debet distributiones quotidianas. S. Congreg. Conc. testibus Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 218.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de resident. canon. n. 68.* quos cum aliis refero *in tract. de offic. Episcopi, part. 3. alleg. 56. num. 8.*
- Præbenda theologalis dum vacat potest Episcopus fructus applicare alicui personæ, qui suppleat munus legendi. S. Congr. Episcop. *in Cameracen. 8. February 1504.*
- Præbenda theologalis, vel Pœnitentiarij, sicut non potest ab aliquo Canonico optari cum detur per electionem præuio examine, ita Theologus, vel Pœnitentiarius non est admittendus ad ius optandi. S. Congr. Conc. *12. February 1601.*
- Præbenda theologalis Ecclesiæ cathedralis Regulari conferri non potest. S. Congr. Episcop. & Regul. *28. Iunij 1583.*
- Præbenda theologalis non est Dignitas, & ideo primum locum eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis. S. Congreg. Conc. *in Mediolanen.*
- Præbendæ theologalis collatio erectæ post Conc. spectat ad eum, ad quem ante Concil. spectabat, scil. ad Capitulum, & institutio ad Episcopum. S. Congr. Conc. *in Toletan. 24. Septembris 1592.*
- Præbendæ theologalis deputatio non habet locum in Ecclesiis Regularibus, vbi Ecclesiæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ, pro vt est Ecclesiæ cathedralis Pampilonen. sed cogendi sunt Monachi vt prouideant de Lectore idoneo Theologiæ, qui publicè legat non solum ipsis Monachis, sed omnibus aliis audire volentibus. S. Congr. Conc. *in Pampilonen. 9. Septembris 1573.*
- Præbendam theologalem obtinens, si legere villo modo nolit, poterit Episcopus illum cogere comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, assignatione portionis de eisdem fructibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contumacia ad alias pœnas etiam priuationis deuenire poterit, factaque priuatione ad corroborandum Concil. decretum Episcopus declarare debet talem præbendam & Cāonicatum affectum fuisse, & esse ex Conc.

pro sacræ Scripturæ Lectore, tunc eligat personam idoneam, quæ id munus per seipsum exequi valeat, & illi per Ordinarium collatorem huiusmodi præbenda conferatur. Sac. Congr. Conc. in Maioricens. teste Sell. in select. cap. 8. num. 12.

Præbenda Pœnitentiariæ resignari potest ad fauorem eius, qui non est Doctor, nec Licentiatus, sed ex attestacionibus Ordinarij, Capituli, & Academiz Elboren. asseritur admodum doctus, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad effectum vt Papa prouideat. S. Congr. Conc. in Elborch. Pœnitentiaria, 12. Martij 1633.

Præcedentia.

PRÆCEDENTIAM Episcoporum & Protonotariorum participantium firmavit Pius II. *constit. 4. incip. Cùm seruare, pridie Id. Iunij 1459.*

Præcedentia Aduocatorum consistorialium est ante alios Aduocatos Romanæ Curiz. Sixtus V. *constit. 62. incip. Sacri, 10. Kal. Septembris 1587.*

Præcedentia Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia est ante Fratres Minores Conuentuales. Leo X. *constitut. 26. incip. Licet, 6. Decembris 1517.*

Præcedentiam habent Canonici seculares S. Georgij in Alga quoad Canonicos Congregationis Lateranen. Pius V. *constit. 127. incip. Cùm aliàs, 11. Kalend. Iunij 1571.*

Præcedentiam habent Canonici Regulares Lateranenses quoad Monachos Cassinenses. Pius V. *constit. 75. incip. Romanus, pridie Id Octobris 1568.*

Immo etiam ante omnes alios Regulares post Clerum secularem. Pius V. *constit. 116. incip. Cùm ex Ordinum, 10. Kalend. Ianuarij 1570.*

Præcedentia Canonicorum secularium Ecclesiæ Lateranen. est ante Canonicos S. Petri de Vrbe. Pius V. *constit. 94. incip. Infirma, 12. Kal. Ianuarij 1569.*

Præcedentia Fratrum Prædicatorum, quoad alios Fratres Mendicantes, & etiam non Mendicantes post Clerum secularem, & antiquos Ordines Monachales, statuit Pius V. *constit. 71. incip. Diuina, 27. Augusti 1568. Clemens VIII. constit. 13. incip. Inter cetera, 25. Septembris 1592.*

Præcedentiam inter Fratres Carmelitas, & Fratres B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum, declarauit Clemens VIII. *in sua constit. 95. incip. Decet, 15. Nouembris 1602.*

Præcedentiam Ordinum Mendicantium, & Confratemitatum inter se decreuit Gregor. XIII. *constit. 84. incip. Exposcit, 15. Iulij 1583.*

Præcedentiam Monachorum Cisterciensium reformatorum Ordinis B. Mariæ Fulien. ante Ordines Mendicantes posuit Clemens VIII. *in constit. 56. incip. Regis, Non. Februarij 1599.*

Præcedentia vt detur inter Confratres B. Ioannis Dei, & Ordines Mendicantium, seruanda est constitutio Gregorij XIII. *sub die 15. Iulij 1583.* à tempore tamen quo dicti Confratres declarati fuerunt Religiosi. Vrbanus VIII. *in constit. incip. Commissi, 26. Nouembris 1627. pag. 447.*

Præcedentia Capitulo Valuen. & non Sulmonen. debetur tam in Synodo diœcesana, quàm in Congregationibus, processionibus aliisque similibus actibus. Sac. Congr. Conc. *in Valuen. 16. Aprilis 1576. 4. Aprilis 1601. 20. Martij 1621.*

Præcedentiarum cōtrouersias in funeralibus & processionibus componere potest Episcopus breui manu, summarie, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicij. Sac. Congr. Conc. testibus Franc. Leone *in Thesaur. fori Eccles. part. 1. cap. 8. num. 18.* Campan. *in diuers. iuris canon. rub. 12. cap. 13. num. 120.* Salgado *de protect. Reg. tom. 1. part. 2. cap. 9. num. 15.* Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarra, lib. 1. tit. 14. l. 24. §. 31. de process. num. 10.*

Præcedentia inter Moniales à die professionis, non autem receptionis habitus regulari debet; quatenus verò duo insimul professionem emitterent, quæ prius ad habitum admissa fuit, præcedere debet, & si eodem tempore ad habitum admissæ fuerint, data etiam professionis paritate, quæ prius in Capitulo acceptata fuerit, præcedere debet. S. Congr. Conc. *in Paduana de anno 1608.*

Præcedere debent illi ex Fratribus Ordinum Minorum de Obseruantia & Iesuatorum, quorum monasterium, seu domus eodem in loco prius extructum fuerit. S. Congr. Episc. & Reg. *15. Iulij 1616.*

Præcedentia semper dignioribus danda est. S. Congr. Rit. *in S. Generis, 1. Septembris 1607.*

Præcedentia inter Episcopos nulla alia ratione regulatur, nisi electionis, seu prouisionis, vt qui prius electus, seu prouisus fuerit de aliquo Episcopatu, alteri postea electo, seu promoti præcedat. Sac. Congr. Rit. *in Segobricen. 21. Martij 1609.*

Præcedentia inter Presbyteros sumitur ex antianitate Ordinis, non ex gradu Doctoratus. Vide verbo *Presbyteri*.

Præcedentia in processionibus & funeralibus danda est Canonicis Ecclesiæ cathedralis. S. Congr. Rit. in *Riparum*, 30. Jul. 1616.

Præcedentia semper debetur Canonicis Ecclesiæ cathedralis supra Canonicos Ecclesiæ collegiatæ, etiam in associandis funeribus propriæ ipsius collegiatæ Parochiæ. S. Congr. Rit. in *Præfessin. Casarum*, 18. Augusti 1618.

Præcedentia debetur Canonicis Ecclesiæ collegiatæ supra Collegium Parochorum, & aliorum Presbyterorum, etiam ipsius ciuitatis, dum occasione Synodi, vel alterius similis causæ simul conueniunt. S. Congr. Rit. in *Faentin. Brisighella*, 12. Mart. 1616. & de præcedentia Canonicorum, vide verbo *Canonici*.

Præcedentia inter Curatos Ecclesiarum parochialium non ratione Regulæ, sed ratione antianitatis, seu prærogatiuæ Ecclesiæ parochialis Curatis danda est. S. Congr. Rit. in *Asten*, 21. Mart. 1609.

Præcedentia antianitatis inter eiusdem Ordinis Milites seruanda est, non autem inter Milites diuersi Ordinis. S. Congr. Rituum in *Meliten*, 9. Maij 1609.

Præcedentia semper debetur Clero seculari supra Regulares, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis. S. Congr. Rit. in *Tallen*, 12. Martij 1616. in *Firman. terra Sanctæ Victoriæ*, 31. Mart. 1618.

Præcedentia inter Fratres etiam Obseruantes, & Tertiarios sancti Francisci seruatur iuxta Bullam Gregor. XII. vt ij præferantur, qui prius in loco controuersie monasterium & locum obtinuerunt. Sac. Congreg. Rit. in *Consentin*, 1. Mart. 1614. in *Terracinen*, 30. Septembr. 1614. in *Rossanen. Terra Nona*, 14. Februar. 1615. in *Agrigentin. Terra Mari*, 4. April. 1615. in *Monte Feltri*, 3. Octobr. 1613. in *Auersan. eadem die in Meliten*, 15. Jul. 1617. in *Liburni*, 21. Jul. 1618. in *Spoletan*, 8. Augusti 1618. in *Oritan. Terra Frette*, 28. Septembris 1619. in *Tudertin. Terra Altaris* 1620. Quid quando sint plura eiusdem Ordinis monasteria diuersis temporibus fundata, vide in *Minorum Obseruatione*, 3. Iunij 1617.

Præcedentia inter Regulares, & suburbiis & territorio Romano seruatur sicut in ipsa Vrbe. S. Congreg. Rituum in *Tusculan*, 2. Martij 1613.

Præcedentia inter Monachos seruatur iuxta eandem Bullam Gregorij XII. S. Congreg. Rit. in *Saxoferraten. Nucerin. diæcesis*, 19. Maij 1614. in *Monachorum*, 29. Nouembr. 1618.

Præcedentia inter Confraternitates, vide verbum *Confraternitas*.

Præcedentia in processionibus Terræ Arpini Soran. diœcesis quomodo seruanda. S. Congr. Rit. in Soran. 30. Iulij 1616.

Præceptum.

PRÆCEPTO Ecclesiæ contento in cap. *omnis utriusque sexus, de pœnit. & remiss.* satisfacisse videtur, qui semel in vno Paschatis tempore peccata fuerit confessus Pœnitentiario deputato in vim decreti Conc. Trident. *sess. 14. cap. 15.* S. Congr. Concil. teste Armend. in *addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 1. de confitendo semel in anno, num. 1.*

Præcepto Ecclesiæ non satisfacit ille, qui sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum suscipit ante, vel post diem Paschatis, non de manu Parochi, sed Regularium habentium à Sede Apostolica priuilegium ministrandi hoc Sacramentum, præterquam in die Paschatis. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *d. loco, num. 4.* & Aloys. Ricc. in *decis. Curia Archiepiscop. Neapol. p. 4. decis. 127.*

Præceptum communicandi in Paschate incipit à prima Dominica Quadragesimæ per totam Dominicam in Albis. S. Congr. Concil. *sub die 19. Nouembris 1616.*

Prædicare, Prædicatio.

PRÆDICANDI præceptum tempore ieiuniorum impositum à Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 4.* refertur tantum ad tempus Quadragesimæ, & Aduentus, non autem ad vigiliis. Sac. Congreg. Concil. teste Armend. in *addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 4. tit. 30. l. 3. de Prædicator. S. Scriptura, num. 28. & 29.*

Prædicare volentes Regulares in Ecclesiis, quæ non sunt suorum Ordinum, examinare potest Episcopus. S. Congr. Conc. in *Vgentin. 22. Ianuarij 1622.*

Prædicare potest Episcopus in quacunque Ecclesia, etiam Regulari suæ diœcesis, nec ab vlllo potest prohiberi. S. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 17. Ianuar. 1584.*

Prædicare verbum Dei Regulares non possunt sine Episcopi licentia in iis tantum Ecclesiis, quæ sui Ordinis non sunt, in aliis verò Ecclesiis

clefius fui Ordinis, fufficit Epifcopi benedictio petita, licet non obrenta, ita tamen vt fi Epifcopus non modò benedictionem fim- pliciter non concefferit, verùm etiam Regularibus prohibuerit, quominus prædicent, tunc vllò contradicente in fui quidem Or- dinis Ecclefiis, licet illis prædicare, quemadmodum S. Congreg. Trid. decretis falubriter eft cautum. S. Congr. Epifcop. & Regul. *ſub die 30. Ianuar. 1629.*

Prædicare feria quinta in Cœna Domini poteft Epifcopus in conſti- tutione ſynodali prohibere, quo populus officiis, quibus myſte- ria Paſſionis Dominicæ eodem die recòluntur, attentius aſſiſtere poſſit, quæ conſtitutio à Regularibus quibuſcunque in eorum Ec- cleſiis ſeruanda eſt, & ſi recuſauerint, ad illius obſeruantiam com- pellendi ſunt. S. Congr. Rit. *in Cathacen. 1. Iunij 1601.*

Prædicatio Epifcopo non conceditur extra ſuam diœceſim cùm poſſit prohiberi ab Ordinario, cuius eſt diœceſis. Sac. Congreg. Conc. teſte Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap. 393. à n. 9.*

Prædicationem Verbi Dei Iudæis faciendam cenſuit Nicolaus III. *ſua conſtit. 1. incip. Vineam, 2. Non. Auguſti 1278.*

Gregorius XIII. *conſtit. 92. incip. Sancta mater, Kalend. Septem- bris 1584.*

Prædicationem & Miſſam in Eccleſia parochiali vt audiat populus, cogere illum non poteſt Ordinarius multis & pœnis. S. Congreg. Concil. teſte Zerol. *in praxi Epifcop. part. 2. verbo Parochia, pag. mihi 82.*

Prædicatione præ audienda admonendus eſt populus vt diebus Do- minicis, & feſtis maioribus frequentet ſuas parochias, excommu- nicandus tamen non eſt ſi monitioni non paruerit. S. Congreg. Conc. teſte Armend. *in addis. ad recop. legum Nauarra, lib. 4. tit. 30. l. 3. de Prædicatorib. num. 35.*

Prædicationem Regulari interdicare poteſt Epifcopus virtute de- creti Concil. ſeſſ. 24. *de reformat. cap. 4.* etiam non reddita cauſa. S. Congr. Concil. teſtibus Franc. Leone *in theſauro ſori Eccleſ. p. 1. cap. 8. n. 9. Piaſec. in praxi Epifcop. p. 2. c. 3. num. 41. verſ. ſi item, quos refero de offic. & poteſt. Epifcopi, p. 3. alleg. 76. num. 28.*

Prædicator.

PRÆDICATORES incautè Prælatos reprehendere, aut fu- tura prædicare, & certum diem iudicij, aut Antichriſti ad- uentum

uentum proponere non debent. Leo X. *constit. 21. incip. Supernè*,
14. Kalend. Ianuar. 1516.

Prædicatores quæstuarios à prædicationis officio abstinere iubent,
& inobedientes puniunt Inquisitores hæreticæ prauitatis. Urbanus
I V. *constit. 2. §. 14. incip. Licèt*, 13. Kal. Aprilis 1261.

Prædicatorum inspirationes diuinæ antequam prædicentur, Sedis
Apostolicæ, aut Ordinarij examini referuantur. Leo X. *d. constitut. 21.*

Prædicatores esse possunt Religiosi Societatis I E S V, etiam sacris Or-
dinibus non initiati. Gregorius XII. *constit. 95. incip. Vigore*, 20.
Februar. 1584.

Prædicatoris munus potest committi etiam Clerico, qui non sit in
sacris Ordinibus constitutus, sed non laico, ex Concil. Latera-
non. sub Leone X. *sect. 10. S. Congr. Conc. 23. Iunij 1580.*

Prædicatores debet ipse Ordinarius eligere, nisi in contrarium sit
consuetudo ab immemoriali tempore. S. Congr. Conc. teste Sell.
in select. canon. cap. 8. num. 3.

Prædicatoris deputatio in sua Cathedrali ad solum Episcopum per-
tinet, nulla habita ratione consuetudinis etiam immemorabilis,
quæ competere Capitulo, seu Episcopo, aut cum Capitulo, vel
de consilio Capituli. Sac. Congreg. Concil. *in Abulen. 3. Augusti*
1586.

Prædicatores omnes silere debent cùm Episcopus prædicauerit, il-
lisque poterit inhibere, vt in eo tempore à prædicatione absti-
neant. Sac. Congreg. Concil. *in Bitontin. 17. Februarij, & 2. Martij*
1629.

Prædicatori solitas eleemosynas soluere tenetur Vniuersitas, nec il-
li licet eas ad certam paruam quantitatem reducere. Sac. Con-
gregat. Concil. *in Viterbien. ciuitatis Vtule, de mense Septembris*
1620.

Prædicatorem debet Episcopus proprio sumptu conducere interim
dum est dubium, quorum sumptibus conducendus sit. S. Congr.
Concil. —

Prædicatores non possunt tempore Quadragesimæ, & Aduentus
aliisque temporibus in pulpito pauperes, & miserabiles personas
absque licentia Episcopi commendare. S. Congr. Episc. & Regul.
in Placentin. 20. Iulij 1619.

Prædicatores Fratres suæ diocesis vt manuteneret in sua possessione,
circa possessiones sanctissimi Sacramenti per ipsos facienda Do-
minica

minica infra octauam Corporis Christi, respondit Sac. Rat. Congr. Archiepiscopo Brundusij de anno 1624.

Prædicatoris electio pertinet ad Episcopum, cui ab Episcopo electo tenetur Vniuersitas eleemosynam dare, quam hæcenus præstare consuevit. In Cathedrali verò, si Episcopus prætendat communitatem, quoque teneri præstare eleemosynam, ad ipsum incumbit onus probandi immemorabilem. Sac. Congr. Conc. in *Sutrina*, 10. Martij 1618. & 10. Iulij 1627.

Prædicatorem in sua Cathedrali eligere, & deputare erit in arbitrio Episcopi, quando populus, vel quiuis alius illum etiam ab immemoriabili eligere & nominare consueuisset, vel Prædicatoris nominationem alteri ex immemoriali competentem relinquere, ita tamen vt si Episcopus huiusmodi electionem sibi assumat, populum aliūve ad solitas impensas atque eleemosynas Prædicatori erogandas non compellat. Sac. Congr. Conc. in *Casaraugustana*, teste Sell. d. cap. 8. num. 9.

Prædicatoris deputatio in cathedrali Ecclesia pertinet ad solum Episcopum, ita quòd Canonici & Capitulum non possint se intromittere in huiusmodi deputatione, nec inconsulto, vel contradicente Episcopo aliquem ad prædicandum in Cathedrali etiam ex Prædicatoribus ab Episcopo approbatis deputare, seu admittere. S. Congr. Conc. teste Sell. d. cap. 8. num. 17.

Prædicator pro Quadragesima si dubitetur quorum sumptu sit conducendus, debet Episcopus interim proprio sumptu illum conducere. S. Congr. Conc. testibus Zerola in *praxi Episcop. part. 1. verbo predicatio* §. 7. Galet. in *margaris, casuum conscientia*, verbo *eleemosyna* 3. Aloyf. Ricc. in *praxi rerum fori Eccles. decis. 546. in 1. edit.* aliàs *resol. 468. in 2. edit.*

Prædium.

PRÆDIIUM, ad cuius titulum quis fuit Ordinibus initiatus, est omni parte immune, & exemptum ab oneribus, & impositionibus laicalibus. Sac. Congreg. Concil. teste Sell. in *selectis canon. cap. 16. num. 8.*

BBBb 3

Prælati.

Prelatus.

PRÆLATI panem accipientes de Palatio Apost. sunt Papæ commentales, & eorum beneficia sunt reservata. Iulius III. *constit. 21. incip. Sanctissimus, 15. Februarij 1553.*

Prælati Ecclesiarum dum resident non possunt citari ad comparandum in Curia, nisi de mandato Papæ. Pius IV. *in sua constit. 10. incip. De salute, pridie Non. Septembris 1560.*

Prælati inquisitionem facientes de promouendis ad Dignitates Ecclesiarum plurimum vigilare debent. Gregor. XIV. *in sua constit. 6. incip. Unus Apostolica, Idib. Maij 1591.*

Prælatos Ecclesiasticos offendens excommunicatur. Paul. V. *in sua constit. 63. incip. Pastoralis, Idib. Aprilis 1610.*

Prælati omnes inferiores etiam exempti habentes iurisdictionem Episcopalem, si intra fines alicuius diœcesis sint, tenentur pro oleis sanctis accedere ad Episcopum, intra cuius fines existit: qui verò nullius est diœcesis, & habet iurisdictionem, ut suprà, potest quem voluerit Catholicum Antistitem accersere pro ministrando Confirmationis sacramento. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap. 20. num. 1.*

Prælati Regularibus competit facultas attributa Episcopis decreto Conc. *cap. 1. sess. 14. S. Congr. Conc. sub die 3. Aprilis 1621.*

Prælatus extra Ecclesiam præcedere debet Canonicis & Dignitatibus. S. Congr. Rit. *in Veronen. 6. Junij, & 4. Julij 1626.*

Prælati inferiores non possunt benedicere Paramenta, &c. etiam si habeant territorium separatum, & iurisdictionem, nisi habeant etiã ea, quæ sunt Ordinis. S. Congr. Rit. *in Nullius, 21. Augusti 1601.*

Prælati Congregationis Canonicorum Regularium Lateranen. habentibus usum Mitræ, & Baculi conceditur usus Baldachini, quando solemniter celebrant cum restrictiuis, de quibus in similibus decretis. Sac. Congreg. Rit. *in causa Canonicorum Regul. Lateranen. 13. Ianuarij 1633.*

Præpositus.

PRÆPOSITI Ecclesiarum cathedralium in Germania solent habere usum Mitræ & Baculi. Sac. Congreg. Rit. *in Lubianen. 24. Aprilis 1610.*

Præpositi

Præpositus habens ex priuilegio vsum Mitræ, licet possit solemnem benedictionem populo dare inter Missarum solemnias, non potest tamen Indulgentias concedere, & publicare. S. Congreg. Rit. in *Praten. 4. Martij 1606.*

Præpositus prima Dignitas ad quem spectat Missas solemnes & diuina Officia celebrare, si noluerit, vel fuerit impeditus, non potest hoc alij suo arbitrio delegare, sed succedit proximior Dignitas, & alij successiuè. S. Congr. Rit. in *Andrien. 22. Ianuarij 1618.*

Præposito Praten. vsum Mitræ & Baculi concedi posse, censuit Sac. Congr. Rit. in *Praten. nullius, 12. Novembris 1605.*

Et vt possit vti Pontificalibus & cappa in omnibus Ecclesiis suæ iurisdictionis tam intra, quàm extra terram, & Mirta & aliis indumentis Pontificalibus, & in Ecclesiis Regularium de eorum consensu, & sic quando per eorum Ecclesias processionaliter transire contigerit. Ead. S. Congr. Rit. in *Praten. nullius, 10. Maij 1608.*

Præposito oppidi Mirandulæ conceditur vsus Mitræ, & Baculi, dummodo Episcopus consentiat. Sac. Congr. Rit. in *Regien. Mirandula, 7. Februarij 1604.*

Præposito Ecclesiæ collegiatæ oppidi Varesi Mediolanen. diocesis vsum cappæ concedi posse censuit S. Congreg. Rit. in *Mediolanen. 23. Iunij 1607.*

Præposito Ecclesiæ Aretinæ primæ Dignitati competere functiones Episcopales absente Episcopo, censuit S. Congreg. Rit. in *Aretina, 30. Ianuarij 1610.*

Præpositus parochialis Ecclesiæ S. Thomæ Cortaldi Florentinæ diocesis & eius Ecclesia est principalis, & præcedit Ecclesiæ S. Michaëlis & Iacobi Fratrum S. Augustini. S. Congr. Rit. in *Florentin. 27. Iunij 1620.*

Præposito Collegiatæ S. Antonini ciuitatis Placentiæ triplici thuribuli ductu thurificandum, Canonici verò duplici iuxta consuetudinem, suæque familiæ insignia in festis solemnioribus exponere posse, declaratur à S. Congr. Rit. in *Placentina, 25. Septembris 1621.*

Præpositus Ecclesiæ Auenionen. iuxta immemotabilem dictæ Ecclesiæ consuetudinem in absentia Archiepiscopi triplici ductu thurificandus est. Sac. Congregat. Rit. in *Auenion. 20. Novembris 1610.* licet non probata tali consuetudine priùs declaratum fuerit Præpositum & Canonicos Ecclesiæ prædictæ, iuxta regulas libri Cæremonialis thurificandos esse, declarasset eadem S. Congr. *sub die 24. Aprilis 1610.*

Præscriptio.

PRÆSCRIPTIO centenaria gaudet Ecclesia Romana, & Ecclesia Lateranen. Honorius III. *constitut.* 4. *incip. Sedis*, 9. Kal. May 1221.

Et monasterium S. Pauli extra Urbem. Paulus III. *constit.* 15. *incip. Benignitas*, Nonis Novembris 1537.

Præscriptione sexagenaria gaudent Monachi B. Mariæ Montis Olivæti. Julius II. *constitut.* 12. *incip. Et si ad universos*, pridie Nonas Iunij 1507.

Et Canonici Regulares Lateranenses. Sixtus IV. *in sua constit.* 10. *incip. Dum ad universos*, 10. Kalend. Septembris 1576.

Præscriptio centum annorum non obstat in extinctione census. Pius V. *constit.* 79. *incip. Cum onus*, 14. Kalend. Februarij 1569.

Præscriptio non potest induci, seu dari contra Clericum & illius bona, ex eo quia quolibet anno interrumpitur per publicationem Bullæ in Cerna Domini. Sac. Congreg. *Immunitatis sub die 7. Decembris* 1632. per doctrinam Felin. *in cap. cum non liceat*, vers. 5. de præscript. Crescent. *decis.* 4. num. 5. de locato. Ancharan. *consil.* 155. num. 11. Surd. *conf.* 301. num. 45. Stephan. Gratian. *discept. forens.* cap. 52. num. 6.

Præsentatio, Præsentatus.

PRÆSENTATIONIS B. Mariæ Virginis festum instituit Sixtus V. *in sua constit.* 7. *incip. Intemerata*, Kal. Septembris 1585.

Præsentationem beneficij vendere non intendens, sed exire de carcere, si pecuniam pro præsentatione acceptam restituat, & præsentationem reuocet, non incidit in pœnas priuationis iuris præsentandi alium infra legitima tempora. Sac. Congr. Conc. *in Nicien.* 1. Aprilis 1628.

Præsentati ad beneficia simplicia absque prævio examine Episcopi institui non possunt ab iis ad quos institutio spectat, iuxta *cap.* 13. *sess.* 7. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefc. part.* 9. *cap.* 3. num. 19. ad 2.

Præsentatus à Patronis laicis ad Ecclesiam parochialem de iure patronatus laicorum sufficit quod examinetur coram aliis examinаторibus non synodalibus. Sac. Congreg. Concil. *sub die 19. Decembris* 1620.

Preces.

PRECES & Orationes societatis laicorum ob priuatam deuotionem recitandæ approbantur, dummodo separatim ab officio imprimantur. S. Congr. Rit. in *Ariminen.* 28. Septembr. 1602.

Preces ordinatæ ad impetrandam pluuiam, non sunt recitandæ inter Missarum solemnia, ne sacrificium Missæ interrumpatur. S. Congr. Rit. in *Oscen.* 11. Iunij 1605.

Presbyter.

PRESBYTERI officium Procuratoris exercere nequeunt. Martin. V. *constit.* 3. *incip. In Apostolica, Kal. Septembr.* 1418.

Presbyteri Græci coniugati ante Missam celebrandam, vel per hebdomadam, vel per triduum abstinere debent ab vxore, in casu necessitatis Latinos possunt absolvere, baptizatos Chrismate in fronte non debent consignare; Oleum sanctum ab Episcopis diocesanis Latinis accipere non sunt cogendi; vidui, seu vxoribus orbatî habitum aliis diuersum deferre debent. Clemens VIII. *constit.* 38. *incip. Sanctissimus,* 31. Augusti 1595.

Presbyter curam animarum gerens si diebus Dominicis & aliis solemnibus non celebret, prius est monendus, postea procedendum per subtractionem fructuum, demum excommunicandus, si non est legitime impeditus, & tunc per alium celebrare debet. S. Congreg. Conc. *sub die vlt. Augusti* 1600.

Presbyter delinquens in sua diœcesi si in alio loco reperiatur, ad suum Ordinarium remitti debet. S. Congreg. Concil. teste Sell. in *select. cap.* 2. *num.* 21.

Presbyter prius ordinatus præferendus est Presbytero, postea ordinato, licet Capellanix possessionem prius acceperit, qui postea ordinatus est. S. Congr. Rit. in *Novarien.* 16. Iun. 1605. & in *Licien.* 19. Iannarij 1613.

Presbyter prius ordinatus præfertur Presbytero postea ordinato, licet sit Doctor, quia presbyteratus Ordo longè dignior est, quam gradus Doctoratus. Sac. Congreg. Rit. in *Mediolanen.* 29. Novembris 1603. & in *Messanen. Tauermin.* 20. Iunij 1609. & in *Panormisan.* 13. May 1610. & in *Terra Coniglianis. in Sicilia,* 19. Martij 1611. & in

Fanen. S. Constantij 4. Jul. 1615. & in Catanien. 30. Ianuarij 1616. & in Nucerina terra Gualdi, 19. Ianuar. 1619. & in Cephaluden. & Catanien. eadem die, & in Messanen. Terra Gagliani, 20. Aprilis 1619. Catanien. 22. Augusti 1620. & in Cephaluden. 30. Mart. 1621.

Presbyteri Canonici præferuntur Canonicis, Diaconis & Subdiaconis, etiam si sint posterius prouti, & recepti, non obstante consuetudine in contrarium. S. Congreg. Rit. *in Saonen. 11. Aprilis, & 11. Octobris 1601. & in Napolitan. 23. Martij 1602.*

Presbyter assistens licet non sit prima Dignitas, thurificandus est ante Archidiaconum assistentem Episcopo à dextris, licet Archidiaconus sit prima Dignitas. S. Congreg. Rituum *in Vercellen. 23. Iunij 1607.*

Presbytero Græco ordinato, qui Religionem ingredi voluit, conceditur licentia celebrandi vsu Latino post ingressum Religionis, & emissionem professionis. S. Congreg. Rit. *in Anconitana, seu Urbis 16. Octobris 1604.*

Presbyteros & Clericos adscriptos Ecclesiis non potest Episcopus ob necessitatem Ecclesie cogere ne discedant ab ea causa studij, immo tenetur illis dimissorias, seu commendaticias litteras dare. S. Congr. Conc. *sub die 11. Mart. 1617.*

Vide in verbo *Sacerdos.*

Prima Tonsura.

PRI^{MA} Tonsura potest conferri illi, qui habet omnia requisita *in cap. 4. sess. 23.* licet ob aliquod impedimentum non possit ascendere ad alios Ordines, non obstante *cap. 11. eiusdem sess.* quia hoc loquitur de quatuor minoribus, illud verò de prima Tonsura tantum. S. Congr. Concil. teste Sell. *in select. cap. 2. n. 19.*

Primam Tonsuram potest Episcopus conferre ei qui legere & scribere, hoc est, characteres formare sciat. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Foro Sempronien. 13. Octobr. 1593.*

Primas.

PRIMATIS Nancien. in dominio Lotharingæ priuilegia circa Baculi, & Mitre vsum declarantur habere locum in Ecclesiis dicti

dicti dominij in præsentia Ducis, sine præiudicio iurium Episcopali-
lium. S. Congt. Rit. in *Narciën. 6. Decembr. 1608.*

Primicerius.

PRIMICERII licèt dubitetur an sint verè Dignitates, debent in
processionibus sicut Dignitates Pluuialia deferre, & non Pla-
netas sicut Canonici Presbyteri. S. Congreg. Rit. in *Capuana, 28.*
Aprilis 1607.

Primicerij ad regendum chorum destinati, non sunt inde amouendi,
vt assistant Episcopo. S. Congreg. Rit. in *Monopolitana, 6. Septem-*
bris 1608.

Primicerius Cathedralis Lancianen. nullum ius, aut præcedentia, ha-
bet in Ecclesia parochiali S. Lucie quæ priùs erat annexa. S. Con-
greg. Rit. in *Lancianen. 3. Septembr. 1616.*

Prioratus.

PRIORATVS Melitem Hierosolymitanorum Ordinarij visitare
non possunt, cùm illi sint Præceptores, & non Commendatarij,
& visitari debent a Capitulis sui Ordinis. S. Congreg. Concl. teste
Armend. in *addit. ad recap. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5.*
§. 2. num. 101. quem refero de offic. Episcopi, p. 3. alleg. 74. n. 27.

Prioratus, qui suis capitibus subsunt, etiam Ordinis Hierosolymitani,
ab Episcopis visitari non possunt. S. Congr. Concil. teste Armend.
ubi supra, num. 103.

Prior.

PRIOR Ecclesiæ cathedralis, qui in eadem Ecclesia, dum erat
Ecclesia regularis, habebat iurisdictionem, & primum locum
separarum ab aliis in choro cum puluino, postquam Ecclesia fuit
secularizata, & omnis iurisdicatio reseruata Archiepiscopo, decla-
ratur conuenire tantùm primam sedem in choro tanquam primæ
Dignitati, sed sine puluino, & non sedem separatam. S. Congr. Rit.
in *Tarantasesen. 23. Ianuarij 1610.*

Prior Collegiatæ non habet præcedentiam super Canonicos Cathedralis. S. Congr. Rit. *in Tuscanen.* 19. *Augusti* 1619.

Prior Collegiatæ dum in Cathedrali simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis interest, duplici ductu thuribuli thurificandus est. Ead. S. Congr. *d. die.* —

Prior Collegiatæ, qui caput est Capituli, & Dignitas vnica, cui solent à Sede Apostol. causæ committi, præcedit Canonicis Cathedralis, non collegialiter, sed vti singulis incedentibus. S. Congr. Rit. *in Fi-terbien.* 20. *Decembris* 1601.

Prior vti dignior præcedit omnibus aliis Beneficiatis, licet antiquioribus. S. Congr. Rit. *in Hispanen.* 5. *Iul.* 1632.

Prior, seu Presbyter Curatus ratione stolæ debet præcedere omnes alios Presbyteros, etiam Canonicos Ecclesiæ collegiatæ. S. Congr. Rit. *in Saxoferraten.* *Nucerina diæcesis,* 24. *Octobr.* 1609.

Prior Ecclesiæ S. Venantij in ciuitate Camerinen. debet habere secundum locum in choro inter Dignitates & Canonicos Ecclesiæ cathedralis. S. Congr. Rit. *in Camerinen.* 15. *Mart.* 1608.

Prior monasterij S. Catharinæ Ordinis Canonicorum Regularium Lateranen. ciuitatis Firmanæ, qui ex antiqua consuetudine, & priuilegiis Romanorum Pont. vsum habet Mitræ & Baculi, ac aliorum indumentorum Pontificalium, quando solemniter celebrat, contentus esse debet sua sede, quæ, vt asseritur, locata est, & esse debet in cornu Euangelij, in plano Presbyterij cum duobus tantum gradibus paruis, & sine vlllo suppedaneo suggestu lapideo, vel ligneo, ac sine Baldachino desuper, sed cum postergali, tantum ex aliquo panno, vel serico leui, sine auro coloris conuenientis solemnitati, quæ celebratur. Nec debet habere duos Diaconos assistentes quando celebrat vt suprâ, sed contentus sit & esse debeat Subdiacono & Diacono, qui in Missa cantaturi erant Epistolam & Euangelium, & vno Capellano cum Pluuiiali, qui assistat ad librum, nec alios ministros habeat præter prædictos, nisi aliquos Clericos, & ministros cum Cotta, quæ sibi de Mitra & Baculo, ac aliis necessariis ministrent, ac etiam Altari inseruiant. Item in Altari sex tantum & non septem candelabra cum totidem candelis & sua Cruce locari debent, nec abacus alius præterquam parua mensa in cornu Epistolæ, super quo duo esse possint, Mitra qua Prior vtitur Calix, Missale, thuribulum cum nauicula, & alia necessaria pro actu celebrationis, & sub Mitra, bireto paruo nigro, & non alterius coloris omnino vti debet. S. Congr. Rit. *in Firmana,* 28. *Ianuar.* 1606.

Prior Confraternitatis sanctissimi Sacramenti non ante Baldachinum post Capitulum, sed à Latere Baldachini debere incedere censuit S. Congr. Rit. in Nicien. 30. Januarij 1616.

Priori loci domino textus Euangelij osculandus non est porrigendus, & multò minus eius procuratori. S. Congr. Rit. in nullius prouincie Baren. 24. Augusti 1609. Vide in verbo, Euangelium.

Privatio.

PRIVATO iniuste debentur fructus & distributiones quotidianæ, cæteraque emolumenta, quæ præsentibus tantum & interessentibus lucriferi consueverunt pro toto eo tempore, quo ob dictam priuationem munera suo officio incumbentia obire, atque horis Canonicis interesse non potuit. S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 26. Maij, & 21. Junij 1625.

Privilegium.

PRIVILEGIA quibuscunque Prælati, & aliis concessa celebrandi Missas vespertino tempore, reuocauit Pius V. constit. 4. incip. Sanctissimus, de anno 1566.

Privilegia liberandi homicidas Confraternitatibus concessa reuocauit Pius IV. constit. 29. incip. Dum ad solitam, 19. Kalend. Januarij 1564.

Et doctorandi aliis, quàm Aduocatis Consistorialibus concessa, reuocauit Pius V. constit. 60. incipit Quamuis à Sede, Kalend. Junij 1568.

Et locis piis circa facultatem dispensandi super irregularitatibus & impedimentis matrimonialibus, irritauit Pius IV. constit. 64. incip. Decem, de anno 1562.

Privilegium concessum Canonicis vacandi æstiuo, vel alio certo tempore ab Ecclesia, iuxta declarationem S. Concilij moderandum est. S. Congr. Rit. in Eluen. in ult. dub. 10. Januarij 1604.

Privilegium cõcessum Abbatibus Benedictis exercendi Pontificalia, & pontificaliter celebrandi in eorum propriis Ecclesiis, non potest ab Episcopo extendi ad Abbates non benedictos, & extra proprias Ecclesias. S. Congr. Rit. in Pampilonen. 8. Maij 1617.

Privilegio concesso in favorem Episcoporum, de quo *in cap. ult. de privilegijs, lib. 6.* non est per decretum Concil. de Missis in priuatis domibus non celebrandis vlla ex parte derogatum, quia intentio Concilij est tollere abusus, cùm fiat ex causa, vt scilicet quotidie Missam audiant. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. canon. c. 31. n. 3.*

Privilegium à Sede Apostolica, nulla facta derogatione Conc. indultum Patribus Congregationis Oratorij, vt qui ex eis præuio examine ad audiendas confessiones in ipsa Vrbe à Vicario approbati fuerint, extra eandem Urbem absque alio examine, de licentia tamen Ordinariorum locorum confessiones liberè audire valeant, omnino obseruandum est. Sac. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. part. 4. cap. 5. num. 31.*

Privilegium *can. si quis suadente*, in nihilo immutauit Concil. Trident. *sess. 23. cap. 6. de reform.* vnde quiuus Clericus, etiam non habens beneficium ecclesiasticum, nec habitum, & tonsuram deferens, eo gaudet priuilegio. S. Congr. Concil. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 5. num. 7.*

Privilegia omnia Regularium, etiam ea, quæ Mare magnum appellantur, sunt reuocata in his, quæ Concilio Trid. aduersantur per Bullam Pij V. 13. Kal. Martij 1565. S. Congr. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 258.*

Privilegia Regularia, quòd non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantùm, veluti in festis suorum Ordinum, si ante Concilium concessa fuerint, vtique reuocata censentur. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. 5. cap. 8. num. 87. vers. ad 8.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 12. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 73.* quos refero *de officio Episcopi, part. 3. alleg. 105. num. 44.*

Privilegio *ex fin. de priuileg. in 6.* vt possunt Episcopi post Conc. saltem occasione pestis, & belli. Sac. Congr. Concil. *in Lombardia, 17. Augusti 1630.*

Privilegia Abbreviatorum & Scriptorum litterarum Apostol. & Archiuij, refert Iulius II. *constit. 15. incip. Sicut Kalend. Decembris 1507.* Leo X. *constit. 14. incip. Summi, 17. Kalend. Augusti 1515.*

Aduocatorum Consistorialium. Sixtus V. *in sua constit. 62. incip. Sacri Apostolatus, 10. Kalend. Septembris 1587.*

Edificantium in ciuitate pia. Pius IV. *in sua constit. 101. incip. Romanum, 10. Kalend. Septembris 1565.*

Aromatariorum. Clemens VII. *in constit. 47. incip. Laudabilis, 3. Kalend. Ianuarij 1596.*

Archiconfraternitatis Orfanorum de Vrbe. Paul. III. in *constitut.* 2.6. incip. *Altitudo*, 7. Idus Februarij 1541.

Archihospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe. Sixtus IV. in *constitut.* 1.4. incip. *Illius*, 12. Aprilis 1477.

Archihospitalis S. Iacobi incurabiliū. Leo X. in *sua constit.* 15. incip. *Saluatoris*, 14. Kalend. Augusti 1515.

Auditorum Rotæ Romanæ. Paul. III. *constit.* 12. incip. *Romani*, 17. Augusti 1537. & Clemens VII. *constit.* 13. incip. *Conuenit*, Nonis Augusti 1525.

Auditorum Rotæ Maceraten. Sixtus V. in *sua constit.* 94. incip. *Romanus*, Idib. Martij 1588.

Auditorum Rotæ Ferrariæ. Clemens VIII. in *sua constit.* 59. incip. *In supremo*, 29. May 1599.

Camaldulensium Leo X. *constitut.* 2. incip. & si à Summo, 4. Nonas Iuny 1513.

Capuccinorum. Clemens VII. *constit.* 21. incip. *Religionis*, 5. Nonas Iulij 1528.

Carmelitarum. Pius V. *constit.* 44. incip. *Romanus*, 1. Octobris 1567.

Ciuium Romanorum. Leo X. *constitut.* 1. incip. *Dum singularem*, 24. Kalend. Aprilis 1513.

Iulius II. *constit.* 29. incip. *Si nostrarum*, 5. Kalend. Aprilis 1512.

Innocentius IX. *constit.* 2. incip. *Ad Romanum*, Kalend. Decembris 1591.

Clericorum Cameræ. Sixtus IV. *constitut.* 1. incip. *Dispositione*, 16. Kal. Februarij 1472. Leo X. *constit.* 24. incip. *Licet*, 12. Iuny 1517.

Cler. ministrantium infirmis. Greg. XIV. *constit.* 17. incip. *Illius*, 11. Kalend. Octobris 1591.

Cler. Regul. Minorum. Gregorius XIV. *constit.* 2. incip. *Romanus*, 18. Februarij 1591.

Cler. Regul. S. Pauli. Paulus III. *constit.* 5. incip. *Dudum*, 8. Kal. Augusti 1535.

Cler. Regul. de Somasca. Pius V. *constitut.* 78. incip. *Ininnctum*, 6. Decembris 1568.

Cler. Regul. Theatinorum. Pius V. *constit.* 31. incip. *Ad immarcescibilem*, Idib. Februarij 1567.

Cler. Congreg. doctrinæ Christianæ. Gregor. XV. *constitut.* 12. incip. *Ex incumbenti*, 12. Nouembr. 1621.

Collegij Germanici. Gregor. XIII. *constitut.* 14. incip. *Postquam*, 8. Id. Augusti 1573.

Collegij Græcorum de Vrbe. Gregor. XIII. *constit.* 42. *incip. In Apostolica, Id. Ianuarij* 1577.

Collegij Maronitarum de Vrbe. Gregor. XIII. *constit.* 91. *incip. Humana, 5. Kalend. Iulij* 1584.

Collegij Montis Alti. Sixtus V. *constit.* 98. *incip. Inter, 15. Kalend. Decembr.* 1588.

Collegij Scotorum de Vrbe. Clemens VIII. *constitut.* 83. *incip. In suprema, 2. Aprilis* 1602.

Commisfariorum fabricæ S. Petri. Iulius II. *constit.* 23. *incip. Liqueat, 11. Ianuarij* 1509. Pius V. *constit.* 95. *incip. Etsi, 1. Kalend. Ianuarij* 1569.

Conclauistarum. Clemens VIII. *constit.* 16. *incip. Equitatis. Paulus V. constit.* 3. *incip. Romanum.*

Vrbanus VII. *constit.* *incip. Circumspecta, 8. Idib. Augusti* 1623.

Cruciferorum. Gregor. XIV. *constit.* 13. *incip. Romanus, 12. Iulij* 1591.

Curialium. Paulus V. *constitut.* 18. *incip. In eminenti, 8. Aprilis* 1606.

Cisterciensium Paschal. II. *constit.* 1. *incip. Desiderium, Kalend. Maij* 1100.

Discalceatorum Fratrum S. Augustini prouinciæ Castellæ. Clemens VIII. *constit.* *incip. Apostolici, §. 3. de anno* 1602.

Episcoporum residentium. Pius IV. *const.* 10. *incip. De salute, prid. Non. Septembris* 1560.

Eremitarum Montis Coronæ. Paul. III. *constit.* 1. *incip. Rationi, 3. Non. Nouembris* 1534.

Eremitarum S. Augustini. Iulius II. *constit.* 18. *incip. Etsi, 17. Iunij* 1508.

Eremitarum S. Hieronymi. Eugenius IV. *const.* 12. *incip. Prouenit, 8. Kalend. Martij* 1437.

Iesuatorum S. Hieronymi. Clemens VII. *constit.* 36. *incip. Sacra, pridie Kalend. Februarij* 1532. Pius V. *constitut.* 50. *incip. Romanus, 18. Nouembris* 1567.

Mercatorum Ripæ. Paulus III. *constit.* 45. *incip. Cum postquam, de anno* 1547.

Mercatorum Anconæ. Clemens VII. *constit.* 26. *incip. Ex Apostolica, 8. Id. Martij* 1594.

Militum S. Benedicti de Auis. Gregor. XIII. *constit.* 32. *Ex Apostolica, de anno* 1575.

Militum

Militum S. Iacobi de Alcantara. Leo X. *constit.* 44.

Militum S. Iacobi de Calatraua. Iulius II. *constit.* 26. *incip. Ex paterna, Non. Kalend. Aprilis* 1511.

Militum S. Iacobi de Spatha. Gregor. XII. *constit.* 32. *Ex Apostolica, de anno* 1575.

Militum S. Ioannis Hierosolymitani.

Militum SS. Mauritij, & Lazari.

Militum S. Stephani.

} Vide in verbo *Milites*.

Mendicantium Sixtus IV. *constit.* 6. 7. & 8. *de anno* 1474.

Iulius II. *constit.* 10. *incip. Dudum, 5. Kalend. Augusti* 1506.

Pius IV. *constit.* 41. *incip. Cum sicut, Kalend. Decembr.* 1562.

Pius V. *constit.* 11. *incip. Dum ad vberes, 29. Iulij* 1566.

Minimorum S. Francisci de Paula. Sixtus IV. *constit.* 5. *incip. Sedes, 6. Kal. Iun.* 1474.

Minorum Conuentualium. Clemens IV. *constit.* 4. *incip. Virtutes, 12. Kal. Augusti* 1265.

Minorum sancti Francisci reformatorum. Vrbanus VII. *const.* 36. *incip. Ad sacram, 31. Augusti* 1622.

Syluestrinorum ad communicandum de priuilegiis Mendicantium, & non Mendicantium. Paul. V. *tom. 5. Bullarij constit.* 8. *incip. Sanctorum, Non. Kal. Octobr.* 1617.

Prædicatorum. Sixtus IV. *constit.* 7. *Regimini, de anno* 1474.

Protonotariorum. Sixt. V. *constit.* 12. *incip. Romanus, 16. Kalend. Decembris* 1585.

Referendariorum. Paul. III. *constit.* 23. *incip. Debita, 30. Iul.* 1540.

Sixtus V. *constit.* 11. *incip. Copiosus, 3. Kalend. Nouembr.* 1585.

Priuilegia omnia etiam per modum communicationis concessa Militiis, Hospitalibus, Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, Congregationibus, & Ordinibus quibuscumque, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, cæterisque locis piis, & eorum, siue earum respectiue personis audiendi secularium personarum confessiones absque Ordinarij examine, & approbatione, reuocat Vrbanus VIII. *in constit.* 92. *incip. Cum sicut accepimus, 12. Septembris* 1628.

Priuilegia & indulta Ordini Fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, & illius personis concessorum, dummodo sint in vsu, vel sacris Canonibus, Concil. Trid. decretis, aut constitutionibus Apost. non sint repugnantia, confirmat Vrbanus VIII. *constit.* 94. *incip. Ex Clementi, 7. Id. Octobris* 1628.

Probatio.

PROBATIO per scripturas est de forma, & alix probationes non sunt admittendæ in ea parte, in qua Concil. Trid. *cap. 9. sess. 25.* requirit pleniorẽ & exactiorẽ probationem iurispatronatus in iis personis, seu communitatibus, in quibus vsurpatio plerumque præsumitur, nec vult immemorabilem aliter suffragari, nisi præsentationes etiam continuatæ non minori, quàm 50. annorum spatio, quæ omnes sortitæ sint effectum, authenticis scripturis probentur. S. Congr. Conc. *sub die 13. Augusti 1592.*

Probationes oblatæ à patronis non possunt repelli, vt eorum patronatus declarent esse ex Conc. saluis tamen exceptionibus tam huius decreti, quàm iuris communis. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 5. cap. 9. num. 141.*

Probationes illæ ampliores, quas Concil. exigit in his personis, vel vniuersitatibus à quibus ius plerumque ex vsurpatione quæsitum præsumi solet, non requiruntur in iurepatronatus mixto septem officialium laicorum nomine vniuersitatis laicalis, & trium Ecclesiasticorum priuato nomine præsentantium ratione mixturæ & fauore Ecclesiæ. Sac. Congreg. Conc. *in Pampilonen. de Tafalla, 8. Augusti 1620.*

Processio.

PROCESSIONES publicas & solemnes indicere, dirigere, & ordinare non ad Cantorem, sed ad Episcopum priuatiuè quoad alios spectat. S. Congreg. Rit. *in Turalen. 17. Decembr. 1602. in Elboren. 14. Ianuar. 1617.*

Processiones ordinare & distribuere, absente Episcopo, pertinet ad Vicarium. S. Congreg. Rit. *in Vigilien. 28. Septembris 1630. & in Bisuntina, 3. Aprilis 1632.*

Processiones ex deuotione populi & confratrum introductæ possunt ex causa ab Episcopo prohiberi. S. Congr. Rit. *in d. Elboren. 14. Ianuarij 1617.*

Processio debet fieri ordinatim & successiuè absque aliqua diuisione tam quando incedit, quàm quando stat. S. Congreg. Rit. *in Tolentana, 15. Maij 1612.* Modus quo debent incedere Canonici, Dignitates,

gnitates, & portionarij in processionibus, quando eorum habitus est vniformis, & quando est diuersus. S. Congreg. Rit. *in Malacitan.*

3. Iunij 1617.

Processiones facere de nocte cum sanctissimo Sacramento feria 5. & feria 6. Maioris hebdomadæ non conuenire, & repugnare mysteriori Ecclesiæ, & esse abusum omnino tollendum declarantur. Sac. Congreg. Rit. *in Mantuan.* 18. Augusti 1606.

Processiones vt de nocte fieri possint feria 6. Maioris hebdomadæ arbitrio Episcopi conceditur. S. Congreg. Rit. *in Indiarum,* 20. Iulij 1600.

Processiones in festo Corporis Christi facere non licet alijs Ecclesijs soli Episcopo. S. Congr. Rit. *in Pisanien.* 22. Maij 1615.

Processio sanctissimi Sacramenti vt de consensu Episcopi in vnoquoque proprio oppido fiat, attenta distantia loci conceditur, licet ad aliud oppidum ad celebrandam d. processionem alterius oppidi incolæ celerent accedere. S. Congreg. Rit. *in Comimbricen.* 29. Ianuar. 1605.

Processio sanctissimi Sacramenti in eius festo, debet inchoari à Cathedrali. S. Congr. Rit. *in Tuscanen.* 19. Augusti 1619.

Processiones sanctissimi Sacramenti debent fieri iuxta formam libri Cærimonialis. S. Congreg. Rituum *in Isclan. de sorio,* 19. Iunij 1604.

Processio sanctissimi Sacramenti vt singulis V. feriis fiat per Ecclesiam concedi posse declaratur cum commemoratione in Missa, dummodo Officium & Missa sine de feria, vel festo occurrente. S. Congr. Rit. *in Ferie,* 30. Aprilis 1604.

Processiones per Ecclesiam facere diebus Dominicis & festiuis an liceat Episcopus potest declarare. S. Congreg. Rit. *in Bracaren.* 20. Martij 1604.

Processiones possunt fieri à Canonicis Cathedralis etiam per limites Parochiarum sine licentia Curati. S. Congr. Rit. *in Thelesin.* 28. Augusti 1615. & 15. Iun. 1619.

Processiones facere non possunt Regulares extra clausuram propriorum monasteriorum. S. Congreg. Rit. *in Aretin. Montis sancti Sani,* 19. Maij 1614.

Processiones facere non possunt Regulares extra eorum Ecclesiam feriæ V. in Cæna Domini, nec in festo Corporis Christi extra eorum iurisdictionem, & per Parochiam alienam. S. Congreg. Rit. *in Aretin.* 11. Decembr. 1613.

Processiones facere cum sanctissimo Sacramento, maximè per limites Parochiæ, & Ecclesiæ collegiatæ, non licet Regularibus. S. Congreg. Rit. *in Gaballicen. Insula*, 28. *Augusti* 1615. & 18. *Februar.* 1617.

Processiones sanctissimi Sacramenti possunt fieri per Fratres Dominicanos per vicos, plateas, & loca per eos eligenda, quæ tamen semel electa mutare non possunt, iuxta litteras Clementis VII I. S. Congreg. Rit. *in Pisanien.* 14. *Novembr.* 1615. & *in Materana*, 10. *Iulij* 1619.

Ad processiones accedere ultra solitum, cogendi sunt Monachi Cassinen. Oliuetan. & Canonici Regulares Lateranen. S. Congreg. Rit. *in Placentin.* 10. *Iunij* 1602. & *in Canonorum Regular. Lateran.* 30. *Iul.* 1616.

Processiones publicæ ad quas Regulares exempti ab Episcopo vocati accedere tenentur, dicuntur illæ, quæ fuerint indictæ pro bono publico, vel publico honore, ex declarat. S. Concil. Trident. quam refert & sequitur Congreg. Rit. *in Ferrarien.* 27. *Iul.* 1609.

Processiones solemnes quæ dicantur. S. Congr. Rit. *in Urbis S. Anufrj*, 18. *Novembr.* 1606.

Processio Carminis in terra Casalís noui Orietan. diocesis, non potest fieri à Confraternitate Carminis nouiter erecta prima Dominica cuiuslibet mensis in præiudicium Confraternitatis sanctissimi Rosarij, quæ per prius eadem prima Dominica cuiuslibet mensis processionem facere consueuerunt. S. Congr. Rit. *in Oritan.* 24. *January* 1615.

Processionem facere per Parochiam ad Curatos spectat, & sine eorum consensu nullus etiam Regularis illius dirigere valet. S. Congreg. Rit. *in Hispalen.* 28. *Februar.* 1628. *

Processiones dirigere à quocunque loco discesserint & iuerint, pertinet ad Episcopum, non obstante etiam immemoriali consuetudine. Sac. Congreg. Rit. *in Camerinen.* 24. *Augusti* 1619.

Processiones publicas edicere spectat ad Vicarium generalem absente Episcopo cum consilio Capituli prout posset Episcopus si præsens esset. S. Congreg. Rit. *in Vigilien.* 28. *Septembris* 1630.

Processionibus interesse non sunt ab Episcopo compellendi Sacerdotes nullum officium, aut beneficium ecclesiasticum in ciuitate, vel diocesi obtinentes. S. Congr. Concil. 9. *Majj* 1597.

Processiones edicere, decernere, dirigere atque deducere Episcopi est de consilio tantum Capituli, non autem cōsensu, quod in omnibus processionibus seruari debet. S. Congr. Rit. *in Elboren.* 28. *Mart.* 1628.

Processionibus solitis vt Confratres conueniat cōpelleere potest Episcopus sub pœnis arbitrio illius maximè stante possessione illos vocandi per edita. S. Cōgr. Conc. *sub die 21. Ianuar. 16 22. & 8. Maij 1627.*

Processionis hora indicenda est arbitrio Episcopi, cui Magistratus & omnes debent obedire. S. Congr. Rit. *in Vrbeuetana, 17. Iunij 1606.*

Processionibus publicis vt inferuiant Regulares Episcopus sub censuratum ipso facto incurrendarum pœna intimari facere potest, sed cū non obediant, illos punire non valet, sed hoc casu S. Congreg. certiore reddere debet. Sac. Congr. Episc. & Regularium *in Vercellen. 20. Maij 1616.*

Processiones dirigere, & eas determinare, quæ non sunt de iure, spectat ad Episcopum, non obstante, quod Capitulum, vel alij sint in quasi possessione contraria per longum tempus. S. Congr. Conc. *16. Februarij 1619.*

Processiones per Regulares, aut Confraternitates laicorum fieri non possunt in Ecclesiis habentibus claustrum, nisi intra claustra tantum, & non extra. In Ecclesiis verò carentibus claustro, fieri possunt intra ambitum, hoc est, propè muros Ecclesiæ; extra verò ambitum Ecclesiæ non licet neque Regularibus, neque Confraternitatibus facere processiones, nisi de licentia, consensu, aut cum Cruce Parochi, exceptis tamen illis Ecclesiis, quæ habent in hoc speciale priuilegium. S. Congr. Rit. *in Hispalen. 28. Februarij 1628.*

à Processionibus & alijs actibus publicis exemptionem concessit Clericis Regularibus pauperum Mattis Dei Scholarum piarum Urbanus VIII. *in constit. 100. incip. Debitum, Kalend. Iunij 1629.*

Processionibus publicis interesse cogi non possunt ab Episcopo Sacerdotes nullum officium, aut beneficium Ecclesiasticum obtinentes. S. Congr. Conc. *in Messanen. 7. Februarij 1632.*

Processiones publicas indicere, ac præscribere quomodo & quod sint dirigendæ ad Episcopum pertinet, cum Capituli tamen consilio. S. Congr. Conc. *in Comen. 7. Februarij 1632.*

Processiones facere extra claustra monasterij non licet Regularibus, & Confraternitatibus laicorum illa habentes; carentibus verò claustra non nisi intra ambitum, hoc est, propè muros Ecclesiarum, siue exeundo à ianua Ecclesiæ, & intrando per aliam, siue per eandem, & semper prope muros Ecclesiæ; extra verò ambitum Ecclesiarum non nisi de licentia, consensu, aut cum Cruce Parochialis. S. Congr. Rit. *in Liman. 15. Decembris 1632.*

Processionibus in quibus quilibet Clerus Ecclesiarum sub prop-

Cruce incedit, sub eadem Cruce propria incedere debet; in processionibus verò, in quibus non interuenit nisi vnica tantum Crux, Clerus illius Ecclesiæ, cuius est Crux, quæ defertur, digniorem locum obtinere debet. S. Congr. Rit. in *Senogallien.* 29. Nouembris 1632.

Processio in die Corporis Christi terminari debet in Ecclesia cathedrali vnde incipit. S. Congr. Rit. in *Sulmonen.* 15. Ianuary 1633.

Processiones duæ eodem die in eodem loco non sunt permittendæ, & qui vltimo suam facere intendunt, in alium diem protrahere debent. S. Congr. Rit. in *Taurinen.* 5. Martij 1633. Et sunt manutenuendi illi, qui in processione faciendæ sunt antiquiores, ita vt non liceat aliis eodem die facere similem processionem. Ead. S. Congr. in *eadem causa*, 9. Aprilis 1633.

Processus.

PROCESSVS Inquisitorum hæreticæ prauitatis absque alia reuisione Magistratus seculares exequi debent. Innocentius VIII *constit.* 20. incip. —

Processus in causa visitationis personarum cathedralis Ecclesiæ coram Notario per Episcopum assumendo est fabricandus. S. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 61.*

Processus appellatione in *cap. 6. sess. 25. de reform.* intelligitur prima citatio. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitator. num. 61.*

Processus appellatione in *cap. 6. sess. 25. de reform.* intelligitur prima citatio. S. Congr. Conc. teste Ludouic. à Sarauia de *iurisd. Adinnetorum q. 28. num. 1.*

Procuratio.

PROCURATIONE Visitationum non adstringuntur ij, qui non fuerint visitari, vnde ab huiusmodi contributionibus sunt omnino liberi Regulares, nisi parochialem aliquam Ecclesiam Conuentui suo vnitam haberent. S. Congr. Episcop. & Regular. in *Spoletana*, 11. Ianuary 1585.

Procura

Procuracionis causa nihil exigere potest Episcopus re ipsa non visitans. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 117.*

Procuracionem ab hospitalibus, & aliis locis leproforum domorum Dei, pauperum & infirmorum Episcopus, aut alius Visitator non potest percipere, sed debet gratis visitare. S. Congreg. Conc. teste Zerol. *in praxi Episcopi, p. 2. verbo Visitatio, §. 6. dub. 7. quem refero cum aliis in tract. de officio Episcopi, p. 3. alleg. 75. num. 50.*

Procuratio non debetur Episcopo visitanti Ecclesias parochiales unitas & dependentes à Religione Hierosolymitana à Vicariis earundem Ecclesiarum. S. Congr. Conc. *in Augustana, 14. Decembris 1630.*

Procuratio soluenda est Episcopo visitanti beneficium à Cardinale possessum, quia est onus reale super beneficio, non personale super persona Cardinalis. S. Congr. Conc. *in Neritonens. 13. Septembr. 1631.*

Procurator.

PROCURATOR vnus, qui sit viri, & alter, qui sit procurator mulieris, baptizatum de sacro fonte suscipere possunt, sed non duo viri, nec duæ mulieres, vnusquisque ramen proprio nomine, vir loco mulieris, vel mulier loco viri. Sac. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra, lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrim. num. 80.*

Procuratores legitime constituti cum generali mandato ad eligendum non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum, prout in decreto Conc. *sess. 25. cap. 6. de regul. S. Congreg. Conc. teste Garc. de benefic. part. 5. cap. 4. num. 200.*

Procuratores monasteriorum Monialium de triennio in triennium mutari debent. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Orien. 31. Iulij 1615.*

Procurator non contrahit cognationem spiritualement sibi, sed mandati. S. Congr. Conc. *in Tridentin. 16. Martij 1630.*

Procurator Generalis Observantium debet præcedere in Capella Pontificia procuratori fratrum Conuentualium Sac. Congregat. Rit. *in Romana, 25. Ianuarij 1602.* In reliquis locis seruatur Bulla Gregorij XIII. Eadem S. Congr. Rit. *in Terracinen. 30. Septembris 1614.*

Professio fidei L.

PROFESSIO fidei si non emittatur, licet talis non faciat fructus suos, distributiones tamen acquirit, & facit suas. Sac. Congreg. Conc. teste Gonzalez in *Reg. 8. Cancellar. §. 7. proam. num. 269.*

Professio fidei non potest emitti per Procuratorem. S. Congr. Conc. 12. *Septembris 1620.*

Professio fidei non requiritur in Canonicis Collegiatarum Ecclesiarum. Sac. Congreg. Conc. 12. *Februarij 1588.* teste Garc. de *benefic. part. 3. cap. 3. num. 12.*

Professionem fidei non facientes, tenentur fructus restituere. S. Congreg. Concil. in *Segunt. 18. Aprilis 1590.* teste Garc. de *benefic. part. 3. cap. 3. num. 51 in 4. declarat.*

Professionem fidei per seipsos, & non per Procuratorem tenentur emittere prouisi de Parochialibus & Canonicatibus in Cathedralibus. S. Congr. Conc. in *Segunt. 18. Aprilis 1590.* teste Garc. d. *part. 3. cap. 3. num. 51. declarat. 1.*

Professionem fidei de nouo facere tenetur is, qui secundum Parochialem consequitur si in adeptione præbendæ, quam amisit, vel aliàs quacumque de causa coram Episcopo, siue aliis etiam publicè fidei professionem semel emisit. S. Congr. Conc. teste Garc. d. *part. 3. cap. 3. num. 18.*

Professionis fidei omisio non priuat Canonicum aliis possessionis effectibus, sed ipsum & vocem in Capitulo, & præcedentiam habere à die adeptæ possessionis, nisi aliud obstat. Sac. Congr. Conc. teste Quarant. in *summ. Bullar. verbo beneficiorum possessio in additionibus L, B, §. refertur.*

Professio Regularis II.

PROFESSIONEM tacitam inducit Ordinum susceptio. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Beneuent. 20. Decembris 1619.*

Professio reseruata sibi facultate testandi de suo patrimonio est omnino valida. S. Congr. Conc. 14. *Decembris 1613.*

Professio est nulla si sit emissa in anno bissextili, non expectato lapso illius diei, qui de nouo additur, si tamen sic professus non reclamauit intra quinquennium, non potest audiri. Sac. Congr. Conc. in *Pitanina, 5. Iunij 1627. & in Andegauen. 21. Augusti 1627.*

Professio

Professionem emittere non potest Monialis ante 16. annum in mortis articulo, ad effectum ut monasterium succedat in dote & bonis. S. Congr. Conc. in *Montis Regalis*, 13. *Novembris* 1627.

Professio emissã a Regulari non completo anni curriculo etiam per duas horas non valet. Sac. Congregat. Concil. 21. *Januarij* 1617.

Professiones tacite non tolluntur decret. Concil. *sess.* 25. *de Regular.* cap. 15. sed in suo pristino valore manent. S. Congreg. Concil. teste Armend. in *addit. ad recap. legum Navarra*, lib. 2. tit. 18. l. 7. *de Relig.* num. 6. & 8.

Professio emissã à Fratre Ordinis Recollectorum sancti Francisci in anno bissextili, non expectato lapsu dici, qui illi anno accrescit, est inualida, utpote emissã ante lapsum anni præscripti à Concil. S. Congreg. Conc. in *Andegaven.* 21. *Augusti* 1627. & in *Pataunia*, 5. *Iulij* 1627.

Professionem emittens infra annum probationis non est obligatus ad Religionem, nec in genere, nec in specie, nec etiam in foro conscientie vlla inducta est obligatio. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef.* p. 11. cap. 9. num. 6.

Professionis nullitatem deducens infra quinquennium, tenetur eam probare coniunctim coram proprio superiore Regulari illius monasterij in quo professionem emisit, & coram Ordinario illius loci ubi existit monasterium. S. Congreg. Conc. *sub die 1. Decembris* 1593.

Professio emissã in Religione à puella inhabili est valida, dummodo sit nota inhabilitas, cap. *constitutis* 26. *quest.* 4. S. Congr. Conc. *sub die* 26. *Iunij* 1621.

Professio emissã instante Abbatissa à puella quæ iam compleverat annum novitiatus, & in morbum inciderat, & à Medicis fuerat dictum morituram, est valida, etiam si postea fuerit verè mors sequuta. S. Congr. Conc. 26. *Iunij* 1621.

Professio post annum requiritur in Militibus Hierosolymitanis, ex decret. cap. 15. *sess.* 25. *de Regular.* non obstantibus constitutionibus ipsorum ex quarum tenore in ipso ingressu, & habitus susceptione professio emittitur, quia illæ nondum ad dispositionem Concil. Trident. sunt relatæ, neque à Sede Apostolica confirmatæ. S. Congreg. Conc. —

Professiones emissæ iuxta dispositionem Conc. Trident. sunt validæ, hoc est, in ætate 16. annorum, quamvis in constitutionibus Reli-

gionis sanctissimæ Trinitatis Redemptionis captiuorum auctoritate Apostol. confirmatis cautum sit quodd in ea Religione aliquis non recipiatur ante quàm annum 20. videatur compleuisse. Sac. Congreg. Conc. *sub die 2. Augusti 1631. & 24. Aprilis 1632.*

Professio à sanæ mentis puella vtcunque ad mortem ægrotante etiam Monialium suasionibus emissa, nisi aliud obstiterit, est valida. Cæterùm an puella fuerit per dolum & circumuentionem ad profitemdum inducta, ita vt propterea dos monasterio non debeatur à iudicibus competentibus est diligenter inspiciendum. S. Congreg. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap. 17. n. 8.*

Professio valida est post 16. annum facta, sed ante 18. requisitum à statuto Ordinis Minimorum non annullante, aut irritante facta. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nannarra. lib. 12. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 14. quem cum aliis refero in tract. de offic. Episcopi, p. 3. alleg. 101. num. 15.*

Professionem ante 16. annum expletum emissam nullam declarare potest Ordinarius. S. Congr. Concil. teste Armend. *d. l. 7. de Relig. n. 11. quem refero d. allegat. 101. num. 1.*

Professus.

PROFESSVS in Religione incapace bonorum, & translatus ex legitima causa ad Religionem capacem, recuperat bona post translationem sibi delata ad vtilitatem secundæ Religionis. Sac. Congr. Conc. *in Neritonem. 22. Ianuar. 1622.*

Professi legitime non possunt à Religione eiici nisi postquam per annum integrum in carceribus in ieiunio, & pœnitentia detenti, & probati fuerint, & eo elapso non resipuerint, sed animo indurato in sua pertinacia perseuerauerint; fugientes verò è carceribus etiam pro huiusmodi fugæ delicto sunt puniendi, & firma custodia in carceribus detinendi. S. Congr. Concil. *in causa Minimorum, 13. Nouembris 1632.*

Profiteri potest in Religione ille, qui cùm esset duodecim annorum, & permanferit per annum integrum in nouitiatu, postmodum habitu retento fuit commoratus domi suæ vsque ad tempus 16. annorum requisitum ad professionem emittendam, & cùm fuerit reuersus ad Religionem, petit admitti ad professionem, si aliud illa non opponat. S. Congr. Conc. *sub die 20. Martij 1621.*

Promotus.

PROMOTVM à suo antecessore non potest Episcopus examinare nisi post promotionem aliqua noua causa superuenerit, quòd si idem Episcopus aliquos minus idoneos iudicauerit, eos suspendere debet. S. Congr. Conc. testibus Gonzal. *ad reg. 8. Cancellar. gloss. 4. num. 8.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resolut. 329. in fin.* Atmend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. n. 69.*

Promotus ad Ordines cum collatione vnius beneficij redditus duorum scutorum annuorum, qui incedens in habitu laicali cum armis dum caperetur ab ozzuariis vnum ex illis occidit, & ad carceres laicales adductus fuit, gaudet priuilegio fori, sed remanere debet in carceribus laicalibus donec coram iudice ecclesiastico probetur clericatus. S. Congr. Conc. *in Ianuen. 18. Martij 1628.*

Prophanare.

PROPHANARE potest Episcopus Ecclesias parochiales ad præsriptum Concil. *sess. 21. cap. 7. de reformat.* S. Congreg. Concil. *in Thelesin. 13. Septembr. 1631.*

Propina.

PROPINARVM abusus Montalibus soluendarum non solum tolli, sed etiam grauissima pœnarum etiam censurarum comminatione prohiberi debet, pro ea tamen die, qua ad habitum Monachalem admittentur puellæ, aliquid esculenti, vel poculenti modici valoris, & pro eiusdem diei vsu duntaxat elargiri veritum non censetur. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Lusitan. 6. Iunij 1615. ad 2.*

Protonotarius.

PROTONOTARIJ de collegio & numero participantium sunt ad numerum duodecim redacti, familiares, & Prælati dome-

stici. Papæ, panem quotidie, & vestes in morte, & coronatione Pontificis, & locum in caualcatris habent, spurios legitimare, Notariosque creare possunt, sunt exempti à iurisdictione Ordinarium, & eorum familiares arma gestare possunt. Sixtus V. *constit.* 12. *incip. Romanus*, 16. Kalend. Decembris 1585.

Protonotariis de numero participantium priuatiuè quoad omnes alios Prælatos conceditur pileum nigrū, cum cordulis & ornamentis violaceis. S. Congr. Rit. *in Vrbi Protonotariorum*, 17. Febr. 1607.

Protonotarij de numero participantium præcedunt Canonicis cuiuscunque Cathedralis, etiam quatuor Patriarchalium Vrbi. S. Congreg. Rit. *in Vrbi*, 4. Maij 1613.

Protonotarij de numero participantium in Capella Sanctissimi debent præcedere Sacristæ & Abbatibus vsu Mitræ habentibus. S. Congr. Rit. *in Romana*, 13. Iul. 1601.

Protonotarius Apostolicus titularis non participans potest apponere pileum super insignibus, & habere anulum dum celebrat, dummodo non cum gemma. S. Congr. Rit. *in Climacen. & Neocastren.* 21. Augusti 1601.

Protonotarij titulares, neque supra, neque inter Canonicos locum habere debent. S. Congr. Rit. *in Spoletana terra Cascia*, 25. Mart. 1619.

Protonotarius titularis debet cedere locum digniorem officialibus Episcopi, & Dignitatibus, ac Canonicis Ecclesiarum cathedralium. S. Congr. Rit. *in Castella, & Legionis*, 30. Aprilis, 1604.

Protonotarius præcedit Canonicis cathedralibus vti singulis, non autem collegialiter. S. Congreg. Rit. *in Concordien.* 16. Maij 1601.

Protonotarius non debet ratione sui Protonotariatus munera aliis, de iure, seu consuetudine spectantia, sibi vindicare. S. Congr. Rit. *in Putuque*, 16. Maij 1601.

Protonotarij titulares si in Ecclesia cathedrali habent Dignitatem, vel Canonicatum, debent vti habitu canonicali, vel suæ dignitati conuenienti, & sedere, stare, & incedere, in loco sibi debito, aliàs non lucrantur distributiones quotidianas suæ præbendæ. S. Congr. Rit. *in Asculana in Apulia*, 6. Mart. 1610.

Protonotarij titulares, si voluerint, in habitu Protonotarij in Ecclesia in qua habent Dignitatem, vel Canonicatum, reputantur tanquam extranei, eisque assignatur locus non inter Canonicos, sed post Abbates, & non lucrantur fructus, *ibid.*

Protonotarius Canonicus nō potest dum in choro assistit horis canonicis vti Rochetto sub corra. S. Congr. Rit. *in Tricran.* 15. Mart. 1614.

Proto

Protonotarius Archidiaconus non potest in functionibus, & aliis actibus publicis sibi tanquam Archidiacono competentibus uti habitu Protonotarij, sed suo habitu canonicali. S. Congr. Rit. in *Asculana*, 19. *Novembris* 1611.

Protonotarius Canonicus potest in Ecclesia uti subtrana violacea, licet reliqui Canonici deferant nigram, dummodo in reliquis gerat habitum similem, & æqualem reliquis Canonicis. S. Congreg. Rit. in *Panormitana*, 14. *January* 1612.

Protonotarius si sit prima Dignitas, potest in choro deferre Rochetrum cum mantelletto; si verò non sit prima Dignitas, sedere debet in suo stallò cum suo habitu canonicali. S. Congr. Rit. in *Climacen. & Neocaſtren.* 21. *Augusti* 1601.

Protonotarius utens habitu Protonotarij, & Prælati, etiam si non sit prima Dignitas, debet præcedere Archidiacono primæ Dignitati, dummodo tunc non lucretur distributiones quotidianas. S. Congreg. Rit. in *nullius terra Pifcia*, 15. *January* 1611. Sed non potest uti dicto habitu in processionibus, & aliis actibus publicis, in quibus cum Capitulo interuenit. Ead. Sac. Congreg. *sub die* 19. *Novembris* 1611.

Protonotarij Canonici non luquantur distributiones quotidianas nisi proprio habitu canonicali intersint choro, processionibus, &c. Si verò voluerint uti habitu Protonotarij, debent sedere post Canonicos & Abbates, & non luquantur distributiones. Sac. Congr. Rit. in *Meliten.* 7. *Augusti* 1621.

Protonotarius Dignitas non potest præparare abacum dum celebrat more Prælatorum. S. Congreg. Rit. in *Climacen. & Neocaſtren.* 21. *Augusti* 1601.

Protonotarij in Ecclesia cathedrali, in qua habet Dignitatem, vel Canonicatum, si voluerint celebrare, debent sumere paramenta in Sacristia, ut Canonici alij, & non ex Altari. S. Congr. Rit. in *Asculana in Apulia*, 6. *Martij* 1610.

Protonotarius quando est Vicarius generalis, an possit deferre Rochetrum, & an & quando lucretur distributiones quotidianas, vide in verbo *Vicarius*.

Protonotarius extra numerum non potest proliberi deferre habitum prælatitium, nempe Rochetrum cum mantelletto coloris violacei, & in Ecclesiis, & functionibus Ecclesiasticis, cum eodem habitu incedere, & sedere iuxta dispositionem Cætemonialis, *lib. 1. c. 13. circa finem*. S. Congr. Rit. in *Mazarien.* 28. *Septembris* 1630.

Protonotarius Apostol. ex priuilegio in ciuilibus est exemptus à iurisdictione Ordinarij quoad causas excedentes summam 25. ducatorum ex Bulla 8. Leonis X. quia Concil. non derogauit priuilegiis Protonotariorum nisi in causis criminalibus. S. Congr. Conc. in Papien. 14. Decembris 1630.

Protonotarius titularis non participans in habitu prælatitio, in Ecclesia, & in processionibus stare, sedere, & incedere debet iuxta dispositionem libri Cæremonialis lib. 1. cap. 13. S. Congr. Rit. in Casanien. 5. Iulij 1631.

Protonotarius in habitu clericali incedens tam in ciuilibus, quàm in criminalibus causis, fori priuilegio gaudet, quamuis non sit adscriptus seruitio alicuius Ecclesiæ. Sac. Congreg. Conc. in Toletana, 27. Martij 1632.

Protonotarij honorarij gaudent priuilegio fori, & clericali, etiamsi Ecclesiæ non inseruiant. S. Congr. Conc. sub die 9. Iulij 1626.

Prouisus.

PROVISVS de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, iuxta decretum Concilij sess. 24. de reform. cap. 12. & Clem. 2. de ætate & qualitate; sed non perdit partem aliquam distributionum, quæ dantur his, qui cæteris horis interfunt, pro primo anno, infra quem ad Ordines potest se facere promoueri; elapso verò anno si non fuerit ad Ordinem sacrum annexum promotus, subtrahitur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licet aliàs sit in sacris, ex quo non habet Ordinem requisitum iuxta dispositionem dictæ Clement. iuncta gloss. verbo *ex tunc*. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. num. 26.

Prouiso in 13. anno ætatis de Canonicatu in Ecclesia collegiata, vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat decretum Conc. sess. 23. cap. 6. de reform. S. Congreg. Conc. sub die 14. Augusti 1586. teste Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. num. 13.

Prouisus de parochiali Ecclesia per concursum censendus est approbatus idoneus minister ad audiendas confessiones dumtaxat in ea ciuitate, vel oppido, vbi sita est Parochialis, non autem passim per

per totam diocesim. S. Congr. Conc. teste Piaſec. *in praxi Episcop.*
part. 2. cap. 1. num. 8.

Prouiſus Apoſt. apprehendens poſſeſſionem beneficii litteris non expeditis, ex Iulij III. conſtitutione amittit beneficium, ſeu ius ad illud habendum, ac ad aliud obtinendum, de cætero inhabilis efficitur. S. Congr. Conc. teſte Garc. *de benefc. part. 9. cap. 22. n. 22. ad 6.*

Prouiſus de Parochiali tenetur ſponte ſe offerre ad profeſſionem faciendam, nec vlla admonitione opus eſt. Sac. Congreg. Conc. teſte Garc. *de benefc. part. 3. cap. 3. num. 20.*

Prouiſus ab inferiore collatore de beneficio perſonalem reſidentiam requirente, compellendus eſt per Ordinarium ad reſidentiam. S. Congr. Conc. teſte Sell. *in ſelect. canonic. cap. 20. num. 18.*

Prouiſus de Canonicatu in Eccleſia cathedrali, vbi non fuit facta diſtributio ſacrorum Ordinum, debet ad minus attingere 22. annum, ita vt collatio facta habenti 20. tantum, non valeat. S. Congreg. Concil. teſte Garc. *de benefc. part. 7. cap. 4. num. 29.*

Prouiſus per reſignationem non debet habere locum reſignantis, ſed vltimum locum inter alios eiſdem Ordinis. S. Congr. Rit. *in Ferrarien. 10. Ianuarij 1609.*

Prouiſo de Parochiali, non ſeruata forma Concilij Trid. ex eo quodd ob varias difficultates non potuiſſet cogi Synodus, neque deputari examinatores ſynodales, non ſunt remouendi: at danda eſt facultas Epifcopo deputandi examinatores extra Synodum, illique monendus & hortandus, vt quanto citius conuocet Synodum eo meliori modo, quo poteſt. Sac. Congreg. Conc. *in Treueren. 26. Iunij 1627.*

Prouiſus de Canonicatu, ſi capta poſſeſſione lumine orbetur, & non poſſit promoueri ad Ordinem requiſitum, reputatur præſens quoad fructus, ſed non tenetur aſſiſtere choro. Sac. Congr. Conc. *ſub die 11. Auguſti 1618.*

Prouiſi, qui nondum extabant tempore, quo fuerunt perceptæ diſtributiones quotidianæ ſpectantes ad Archipreſbyterum carceratum, tenentur ad illarum reſtitutionem quatenus dirigatur actio contra Capitulum, cui competat poſtea ius aduerſus hæredes Canonicoꝝ defunctorum. S. Congr. Conc. *in Britonorien. 15. Aprilis 1628.*

Prouiſus de Canonicatu in vna Eccleſia, & de Decanatu in alia eiſdem diœceſis cum diſpenſatione, quodd dictum Canonicatum vnâ cum Decanatu ſimul retinere poſſit cum derogatione conſtitutionum

- tionum Apost. ac statutorum etiam iuramento roboratorum, addita tamen clausula quòd debitis non defraudentur obsequiis, sufficit vt. resideat in digniori, & per alium adimplere debet onera in altera Ecclesia. S. Congr. Conc. in *Colonien.* 13. Aprilis 1630.
- Prouisus in aetate 16. annorum, & à Sede Apostol. dispensatus ad Canonicatum in Ecclesia cathedrali, habet vocem in Capitulo, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucratur. Sac. Congreg. Conc. in *Reatina*, 10. Iulij 1627. & in *Montis Politiani*, 13. Ianuarij 1629. & in *Sancti Miniati*, 15. Septembris 1629.
- Prouisi de Ecclesiis ac beneficiis ecclesiasticis non possunt seingere administrationi nisi litteris Apostolicis expeditis. Iulius II. *constit.* 4. *incip. Romani*, 5. Kalend. Augusti 1505.
- Prouisi de beneficiis reseruatis Germaniæ intra tres menses concessionem in loco beneficij Ordinarij publicare tenentur. Gregorius, XIII. *constit.* 41. *incip. Qua in Ecclesiam*, Kal. Nouembris 1576.
- Prouisi tam de Curatis, quàm non Curatis beneficiis Militum S. Ioannis Hierosolymitani, si intra sex menses habitum non suscipiunt, censentur priuati. Gregorius XIII. *constitut.* 60. *incip. Quo magis*, 23. Martij 1580.
- Prouisi, vel potius prouidendi de Abbatiis, & aliis Dignitatibus consistorialibus sunt inquirendi iuxta formam examinis Episcopalis. Gregorius XIV. *constit.* 6. *incip. Onus Apostolica*, Idib. May 1591.

Publicatio.

PUBLICATIO scrutinijs realis & distincta necessaria est in electionibus Abbatum, per quorum obitum viduatur Ecclesia. S. Congr. Conc. in *nullius*, 5. Iulij 1628.

Puella.

PUELLA ad habitum monachalem non admittatur, nisi 12. ætatis anno completo, absque S. Congr. licentia. S. Congr. Episcop. & Regular. in *Neapolitana*, de anno 1582. & 1. Martij 1608.

Puella, quæ duodecimum annum compleuit, non potest dispensari vt habitum in monasterio suscipiat. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recop. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 43.

Puella,

Puellæ, quæ sumpserunt sacrum habitum in aliquo Monialium monasterio, debet ab Ordinario certus dierum numerus 15, vel 20. præfigi, intra quem deliberent utrùm velint profiteri, vel non, si noluerint, remittendæ sunt ad domos consanguineorum, vel affinium. S. Congr. Conc. testibus Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 49.* Campan. *in divers. iuris canon. rubr. 12. cap. 16. num. 16.* quos refero *de offic. Episcopi, part. 3. alleg. 100. num. 2.*

Puella, quæ inconsulto Episcopo habitum suscepit Religionis, antequam profiteatur ab Episcopo examinanda est diligenter. Sac. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 46.* quem refero *d. alleg. 100. num. 4.*

Puellæ ad professionem non sunt admittendæ ante decimum sextum ætatis annum completum. Sac. Congreg. Concil. teste Armendar. *d. lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 45.*

Puellas educationis causa in Sanctimonialium monasteria introduci nullatenus permittant Episcopi, nisi S. Congregationis licentia suffultas, càmque exequi nullatenus præsumant, nisi adimpletis sequentibus conditionibus. Quòd Moniales capitulariter, secretisque suffragiis puellatum recipiendarum admissioni consentiant, monasterium eas recipere sit solitum, illasque actu retineat peculiaris habitatio seorsum à dormitorio, & habitatione Monialium Professarum, ac Novitiarum, ubi interdiu opus facere, & exercere, atque noctu quiescere possint, pro eis existat, excedant septimum, & sint infra 25. annum ætatis suæ, non sint ultra numerum præfixum, ingrediantur solæ, modesto utantur vestitu, clausuræ legibus Monialium instar sint obstrictæ, & si vnquam è monasterio egressæ fuerint, ad illud, vel ad aliud monasterium redire non permittantur absque Sac. Congregationis licentia, cum egressus huiusmodi expressione, nisi habitum Regularem suscipiendi animo essent reuersuræ. Demum debet esse idoneus fideiussor, qui pecunias in alimentò puellarum huiusmodi erogandas anticipatis solutionibus in singulis mensibus soluturum se obliget. Cæterùm finito 25. ætatis anno similes è monasterio expellantur. Et non permittatur quòd eisdem puellis victus dictim quotidianus à parentibus, vel consanguineis transmittatur, sed tantùm pecuniæ pro eodem victu, ut dictum est, persoluantur.

Puellæ recipi non possunt educationis causa in monasteriis Monialium, nisi præcedat omnium consensus singulariter præstitutus, & non est standum simpliciter relationi Abbatissæ. S. Congr. Conc. in *Amelien.* 4. *Januarij* 1608.

Puellæ causa educationis in monasteriis recipi non possunt minores septennio, & maiores 25. S. Congreg. Concil. testibus Zerol. in *praxi Episcop.* p. 1. verbo *Moniales*, §. 11. Galet. in *margarita casuum conscient.* verbo *Moniales* §. quos cum aliis refero de offic. & potest. *Episcopi*, p. 3. alleg. 102. num. 64.

Puella causa educationis in monasterio recepta si postquam præterit tempus 25. annorum, intra quod illic morari conceditur ex causa educationis, si statim non egrediatur, nec ipsa, nec quavis alia excommunicationem, aut censuram incurrit, sed potest Episcopus terminum constituere, intra quem eligat puella, vtrum velit Monialis fieri, aut è monasterio egredi. S. Congreg. Concil. testibus Franc. Leon. in *thesauro. fori eccles.* part. 2. cap. 16. num. 54. Campan. in *diferf. inris canon. rubr.* 12. cap. 16. num. 29. quos refero d. alleg. 102. num. 65.

Puer.

PVERI servitio chori, seu Sacristiæ ascripti debent habere primam Tonsuram, si per ætatem ad id sint capaces. S. Congreg. Rit. in *Egitanien.* 23. *Novembris* 1602.

Puluinar.

PVLVINAR cum tapete non debet poni ante Dignitates, sed debent sedere in suo stallo, sicut reliqui Canonici, & ratione Dignitatis potest indulgeri puluinar de corio tantum. S. Congreg. Rit. in *Tudertina*, 24. *Martij* 1612.

Q

QVADRAGENARIA.

VADRAGENARIAM cum titulo, seu privilegio sustulit omnino Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 20. vers. ad hac.* Sac. Congreg. Concil. *in Theatina, 22. Iulij 1613.*

Quæstuarij.

QVÆSTVARIOS prædicatores à prædicationis officio se abstinere iubent, & inobedientes puniunt Inquisitores hæreticæ prauitatis. Urbanus I V. *constit. 2. incip.* —

Quæstuarios, & ad quæstum Indulgentias publicandi licentias concessas renouauit Pius V. *constitut. 30. incip. Etsi, 6. Idib. Februarij 1567.*

Quarta.

QVARTAM legatorum piorum exigere non potest Ordinarius à Regularibus, nisi eam soluere sint soliti, aut abhinc quadraginta annis citra, iuxta dispositionem S. Concil. Trident. exegerit. S. Congr. Episcop. & Regul. *de anno 1581.*

Quarta funeralis locari non potest. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Cusentina, 14. Decembr. 1592.*

Quarta funeralis non debetur Parocho ex intorstitiis, seu cercis Confraternitatum secularium funera associantium. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *in Firmana, 5. Mart. 1616.*

Quarta funeralis debetur Parocho ex funeralibus sequenti die in altera Ecclesia ab alia, in qua mortuus sepulturæ mandatus fuerat, factis, magno adhibito Religiosorum, & Presbyterorum, candelarum, & intorstitionum numero in maiori quantitate diei præcedentis. Sac. Congreg. Episcop. & Regular. *sub die 3. Augusti 1621.*

Quarta funeralis non debetur Parocho, intra cuius limites viator re-

centus pro delicto, & habilitatus cum cautione decedit stante consuetudine in ciuitate quòd ius sepeliendi peregrinos, & viatores spectet ad Ecclesiam cathedralem. S. Congreg. Concil. in *Pisaurum*. 22. Ianuarij 1628.

R

S. RAPHAEL.

- S. APHAELIS Archangeli Missa pro monasterio Ordinis S. Francisci de Paula conceditur à S. Congreg. Rit. in *Masilien*. 2. Martij 1602.

Ratio.

RATIO de omnibus locis piis reddenda est Episcopo ab administratoribus, siue ea sint publica, siue priuata, ecclesiastica, vel laicalia. S. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Nauarra*, lib. 1. tit. 18. l. 7. num. 78. quem refero *de offic. & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 75. num. 58.

Rationes administrationis Ordinarius exigere potest ab administratoribus donec coram eodem doctum fuerit de institutione, in qua secus cautum sit. S. Congr. Conc. teste Mart. *de iurisdic. p. 2. cap. 18. num. 9. & 10.* quem refero *d. alleg. 75. num. 58.*

Rationum redditionem neque Episcopus, neque Capitulum debet exigere tempore, quo recitantur horæ Canonicæ, & Diuina celebrantur. S. Congr. Concil. teste Garc. in *addit. ad tract. de benef. p. 3. cap. 2. num. 568.* & Armendar. *d. l. 7. num. 79. vers. neque.*

Rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli pertinentium potest Episcopus solus sine coniudicibus exigere, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij. Sac. Congreg. Concil. in *Oriolen*. 27. Martij 1632. ad 7.

Rationes in visitatione suæ Cathedralis exigere potest Episcopus à Capitulo de applicatione, & diuisione distributionum quotidiana, aliorumque emolumentorum duplorum, & anniuersariorum, *ibid. ad octauum.*

S. Raymundus.

- S. **R**AYMUNDVS de Penafort fuit Professor Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, decreta Romanorum Pontificum in librum, quem Decretales appellant, redegit, fuit vnus ex fundatoribus Ordinis Fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum, Sanctorum catalogo illum ascripsit, & festum die 7. mensis Ianuarij celebrari iussit Clem. VIII. *const. 77. incip.* —
- S. Raymundi Officium, & Missam de communi Confess. non Pont. iuxta rubricas Missalis Romani die eius festo ab omnibus Ordinis Discalceatorum B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum vtriusque sexus Regularibus personis tantum recitari, & celebrari respectiue posse indulgit Vrbanus VIII. *constit. 52. incip. Saluatoris, sub die 5. Nouembris 1625.*

Reconciliatio.

RECONCILIATIO Ecclesiæ pollutæ, quæ prius consecrata non erat, aliquando conceditur Vicario Episcopi, seu alteri personæ in dignitate constitutæ; pro Ecclesiis verò, quæ antea fuerant consecratæ, minimè concedendam censuit Sac. Congreg. Rit. *in Remen. 9. Maij 1609.*

Reconciliatio Ecclesiæ cōsecratæ, & cœmeterij non est committenda alteri quàm Episcopo. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 9. Februar. 1608.*
Vide in verbo *Ecclesia.*

Rector.

RECTOR Parochialis non potest in Synodo, & aliis actibus super aliis Rectoribus præcedentiam habere ex eo quod Prioratus Ordinis Camaldulen. in commendam obtineat. S. Congreg. Rit. *in Arboren. 27. Iulij 1601.*

Rectores Ecclesiarum parochialium in processionibus non debent incedere inrer Dignitates, & Canonicos, sed separatim. S. Congr. Rit. *in Materana, 12. Maij 1612.*

Rectores, & beneficiati alicuius Ecclesiæ parochialis secularis subiecti alicui Regulari non possunt in dicta Ecclesia prædicare sine

licentia Episcopi. Sac. Congr. Conc. *in Calaguritana*, teste Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 2. 3. num. 10.*

Rectores qui sunt nullius diœcesis, tenentur accedere ad Synodum diœcesanam illius Episcopi, qui tanquam proximior potest eos visitare, quia cùm Episcopus ius habeat eos visitandi, frustrà videretur visitare, nisi priùs ad Synodum vocati, & instructi essent eorum omnium, quæ scire eos oportet; tamen aliqui aliter dixerunt, quia *cap. 9. sess. 24. de reform.* tribuit tantùm ius visitandi, quod est diuersum à iure cogendi ad Synodum, & ideo diuisa S. Congr. nihil firmavit, vt testatur Aldan. *d. tit. 2. 3. num. 12.*

Rector qui habet vicariam perpetuam in eius parochia, siue Rectoria, potest, & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitimè in solum Vicarium perpetuum. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 175.*

Rectores Parochialium debent residere in domo ipsarum Parochialium, quòd si Parochiales domos non habent, tunc in alia domo, quæ sit intra limites parochiæ, aut saltem ita vicina parochiali Ecclesiæ, vt inde commodè possint per seipsos ei inseruire. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 179.*

Rectores quamdiu inseruiunt Ecclesiis S. Ioannis Hierosolymitani, sunt immunes à quacumque contributione Episcopo facienda, & à synodalibus accessibus, & ab alio quouis onere. S. Congr. Conc. *in Augustana*, 26. Iunij 1627.

Rectores in Ecclesiis præfatis curam animarum secularium exercentes subsunt in omnibus visitationi, correctioni, & iurisdictioni Episcopi in iis, quæ concernunt curam, & Sacramentorum administrationem, qui potest ratione visitationis procuraciones exigere, nisi in contrarium adsit consuetudo. Ead. Sac. Congregat. *ibidem.*

Rectores, siue Parochos S. Ioannis Hierosolymitani curam animarum exercentes corrigere, aut punire non licet Episcopo, nisi in actu visitationis. Ead. S. Congr. Concil. *ibidem.*

Rector parochialis in sua Ecclesia sedere debet in scamno, non autem in sella, & in dicta Ecclesia dignior locus debetur Canonici Cathedralis immediatè post Episcopum, & post Canonicos sedere debet Rector. Sac. Congreg. Rit. *in Turritana*, 14. February 1632.

Vide in verbo *Curatus*, & in verbo *Parochus*.

Redditus

Redditus annui.

REDDITVS annui relictī pro Missarum celebratione ex S.D.M. & Sacre Congreg. Concilij benignitate conuersi fuerunt in quotidianas distributiones, quæ inter Dignitates obtinentes, & cæteros Diuinis interessentes iuxta diuisionem ab Episcopo faciendam proportionabiliter diuidantur, illique facultas tribuitur in propria diocesana Synodo quoad reductionem Missarum celebrandarum id statuendi quod magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiæ suæ vtilitatem viderit expedire. *Sacr. Congr. Conc. in Polianen. 19. May 1625.*

Referendarius.

REFERENDARIJ vtriusque Signaturæ Papæ veræ nobilitatis priuilegio decorantur, Comites Palatini creantur, insigniis Romani Pont. & si Abbates fuerint in eorum monasteriis Pontificalibus vti possunt, beneficia vbique existentia obtinere, & retinere valent, absentes iussu Pontificis, aut studij occasione fructus suorum beneficiorum percipiunt, horas Canonicas postpositis horis recitare possunt, illi & eorum duo familiares nihil soluunt pro expeditione litterarum Apostolicarum, testari possunt de bonis acquisitis ex beneficiis ecclesiasticis, ipsi & eorum familiares à iurisdictione Ordinariorum exempti sunt. *Paulus III. constitut. 23. incip. —*

Referendariorum officium morte Pontificis conuiescit. *Eugenius IV. constitut. 63. incip. —*

Referendariorum numerum præscripsit Sixtus V. *constitut. 41. incip. Quemadmodum, 10. Kalend. Octobris 1586.*

Referendarius extra Ecclesiam præcedere debet Canonicis & Dignitatibus, non tamen intra eam. *Sacr. Congr. Rit. in Feronen. 6. Iunij, & 4. Iulij 1626.*

Referendarij cedunt præcedentiam Auditori confidentiarum. *Sacr. Congr. Rit. sub die 6. Decembris 1621.*

Regressus.

REGRESSVS, accessus, coadiutoriâsque quibuscumque concessas reuocauit Pius V. *constitut. 134. incip. Romani, pridie 1d. Septembris 1571.*

Regressuum, accessuum, & coadiutoriarum litteras Cancellariæ, & Cameræ Apostol. officiales expedire non possunt, *ibidem.*

Regressus, ingressus, & coadiutorias factas super beneficiis Ordinis, seu Militiæ S. Ioannis Hierosolymitani, non tamen ex causa onerosa, & de consensu Magni Magistri cassat, & reuocat Pius IV. *constit. 9. incip. Circumspecta, Kalend. Iulij 1560.*

Regula Cæremonialis.

REGVLÆ Cæremonialis quandoque non seruantur. S. Congreg. Rit. *in Veronen. 28. Septembris 1602.*

Regulæ descriptæ in libro Cæremoniali circa thurificationem seruandæ sunt. S. Congr. Rit. *in Fanen. 1. Septembris 1607.*

Regulares I.

REGVLARES cuiuscumque Ordinis, etiam Mendicantium, quantumuis Sedis Apostol. sint Capellani, Superioribus suis sunt subiecti. Gregorius XI. *constit. 6. incip. Per Romani, 5. 1d. Nouembris 1373.*

Regulares cuiuscumque Ordinis, quantumuis exempti, de hæresi suspecti puniuntur ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis. Pius IV. *constit. 51. incip. Pastoris, 1. Aprilis 1562. & Paulus V. constit. 26. incip. Romanus, Kalend. Septembris 1606.*

Regulares electi ad monasteria, Prioratus, & quascumque Dignitates conuentuales, priuantur iure quæsito, nisi confirmentur à Sede Apostol. Pius IV. *constit. 87. incip. Cum inter, Kalend. Nouembris 1564.*

Regulares in eorum Ecclesiis quando diuina celebrantur Officia, pauperes mendicare non permittant. Pius V. *constit. 5. incip. Cum primum, Kalend. Aprilis 1566.*

Regulâres

Regulares transeuntes de Prouincia in Prouinciam, non sunt in Conuentibus recipiendi, nisi Superiorum litteras commendatitias ostendant. Sixtus V. *constit.* 71. *incip.* Cum de omnibus, 6. Kal. Decembris 1587.

Regularem notoriè delinquentem, ac in aliam dioccesim transmissum Superior reuocare ab Episcopo cogitur. Clemens VIII. *constit.* 39. *incip.* Suscepti, 7. Kal. Mart. 1596.

Regularium numerus cuique monasterio, & Conuentui præfigendus est. Paulus V. *constit.* 9. *incip.* Sanctissimus, 4. Decembris 1605.

Regularibus omnibus modum, & formam circa victum, vestitum, monasteriorum regimen, Nouitiorumque receptionem, & educationem præscripsit Clemens VIII. *constit.* 60. *incip.* Nullus, 20. Martij 1601.

Regularium Superiores non cognoscunt causas suorum subditorum ad Officium sanctissimæ Inquisitionis spectantes. Paulus V. *constit.* 26. *incip.* Romanus, Kal. Septembr. 1606.

Regulares intra claustra degentes fori priuilegio gaudent. Paulus V. *constit.* 34. *incip.* Religiosorum, 24. Augusti 1607.

Regulares etiam pœnis, & censuris ecclesiasticis in decretis Episcopo specialiter commissis *sess.* 25. de Regular. licet eidem Episcopo ad eorum executionem compellere. S. Congreg. Concil. in *Lisman.* 19. Septembris 1625.

Regulares per Episcopum compelli possunt censuris ad obseruantiam festorum per illum cum approbatione populi indictorum. S. Congreg. Concil. in *Hofstunen.* 31. Iulij 1627.

Regulares non possunt in vim priuilegiorum illis ante Conc. concessorum audire confessiones personarum secularium, nisi priùs fuerint approbati ab Ordinario. S. Congr. Conc. teste Armend. in *addit. ad recop. legum Nauarra. lib.* 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 52.

Regularibus non licet etiam in eorum propriis Ecclesiis sanctissimum Eucharistiæ sacramentum publicè adorandum proponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit ab Ordinario; ex causa autem priuata possunt, dummodo id ex Tabernaculo non extrahatur, & velatum remaneat, ita vt ipsa Hostia videri possit. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Tortonen.* 27. Maij 1603. & 14. Aprilis 1615.

Regulares non possunt exponere sanctissimum Sacramentum publicè adorandum sine causa ab Ordinario approbata. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Neapolitana.* 17. Augusti 1630. ad 4.

Regulares vtriusque sexus, & tam Nouitij, quàm professi comprehenduntur

- henduntur sub constitutione Pontificia, qua munerum largitio interdicitur. S. Congr. Episc. & Regul. in *sancta Seuerina*, 23. Jul. 1603.
- Regulares non comprehenduntur in Ordine, quo præcipitur ut Vltimontanis absque Sanctitatis suæ, vel S. Congregat. licentia Ordines non conferantur, quia in Ordinibus generalibus, nisi specialiter nominentur, non comprehenduntur. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Neapolitana*, 30. Decembris 1617.
- Regulares omnes in ciuitatibus existentes Conseruatores sibi eligere debent coram quibus conueniantur, ac semel electos nonnisi in Capitulis Prouincialibus mutare, eorúmque nomina intra mensem à die electionis locorum Ordinariis indicare, alioquin coram ipsis Ordinariis conueniri possent. S. Congr. Conc. teste Piafec. in *praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 43.*
- Regulares exercentes curam animarum, subsunt iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in iis tamen, quæ ad dictam curam pertinent, non obstante Breui Pij V. sub dat. *Rome*, 24. Martij 1567. S. Congreg. Episcop. & Regul. sub die 6. Februar. 1627.
- Regulares Missæ sacrificium in Ecclesia seculari de consensu Rectoris celebrare possunt. S. Congr. Episcop. & Regul. 10. Ianuarij 1617.
- Regulares ad interueniendum orationi quadraginta horarum in Cathedrali non possunt Ordinarij constringere. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Salernitana*, de anno 1581.
- Regulares, qui in tempore eis à Gregorio XV. de Conseruatoribus præfixo Conseruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapso quandocunque eis libuerit Conseruatores iuxta formam dictæ constit. eligere possunt. S. Congr. Concil. sub die 18. Septembr. 1627.
- Regulares, qui ex constitutione, aut facultate Sedis Apost. eleemosynas quæritare, aut aliàs mendicare possunt, non tenentur petere ab Ordinariis licentiam eleemosynas per diocesim petendi, cum in erectione monasteriorum hæc licentia eis tacitè ab Ordinariis impertita censeatur. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Venetiarum*, 6. Octobris 1597.
- Regularem Episcopi familiarem, & commensalem noluit S. Congr. Concil. acceptare ad visitanda limina pro Episcopo. S. Congreg. Conc. in *Visen.* 13. Nouembr. 1627.
- Regulares in die Paschatis sanctissimam Eucharistiam administrare populo non possunt, stante quòd in privilegio Eugenij I V. hoc eis interdicitur expresse illa die. S. Congr. Conc. sub die 2. Mart. 1619.
- Regulares degentes de licentia Superiorum in domo ad erectionem monasterij

monasterij destinata comprehenduntur sub dispositione Concil. *sess. 25. de Regul. cap. 14.* si in ea domo vigeat Regularis observantia. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. num. 60.*

Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, minimè subiicit constitutio Gregorij X V. de exemptorum privilegiis, Episcoporum iurisdictioni in iis, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus administrandis idem Regulares delinquant. S. Congr. Concil. *de anno 1623.*

Regulares utriusque sexus non possunt retinere propria, sed omnia dare debent suis Superioribus, à quibus primò subueniendum est necessitatibus eorum, vel earum, quibus munera destinata fuerunt; reliquum verò conferendum in usum monasterij. S. Congr. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 58.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 1. n. 41.* quem cum aliis refero *de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 103. num. 3.*

Regularis, qui legitime renuntiavit bonis suis ad fauorem coniunctorum, & iuri succedendi, etiam in bonis parentum, factus Episcopus recuperat ius succedendi, etiam quoad renuntiata, ad fauorem tamen suæ Ecclesiæ. S. Congreg. Concil. *sub die 11. Ianuarij 1631.*

Regulares si aliqua indecentia, aut prohibita in Ecclesiis suorum Ordinum habeant ex Concilio Prouinciali, potest Ordinarius etiam contra ipsos Regulares, eorumque Ecclesias providere, prout ei videbitur etiam per viam censurarum, & interdicti, dum tamen ad illud non procedat nisi ritè, & rectè obseruatatis omnibus à iure requisitis. S. Congr. Concil. —

Regulares inseruiantes de licentiâ suorum Superiorum beneficiis simplicibus, quæ sunt tamen membra monasteriorum, seu Religionis, non possunt visitari ab Ordinariis. S. Congr. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 98.*

Regulares curam animarum secularium personarum exercentes, in emolumentis legitime percipiendis prohiberi possunt per Episcopum ne excedant taxam ab eo præscriptam. S. Congreg. Concil. *in Liman. 18. Septembr. 1625.*

Regulares sunt incapaces beneficij simplicis, etiam si essent Canonici Regulares, non autem beneficij curati, iuxta dispositionem *cap. quod*

Puellæ recipi non possunt educationis causa in monasteriis Monialium, nisi præcedat omnium consensus singulariter præstitutus, & non est standum simpliciter relationi Abbatisæ. S. Congr. Conc. in *Amelien. 4. Ianuarij 1608.*

Puellæ causa educationis in monasteriis recipi non possunt minores septennio, & maiores 25. S. Congreg. Concil. testibus Zerol. in *praxi Episcop. p. 1. verbo Moniales*, §. 11. Galet. in *margarita casuum conscient. verbo Moniales* §. quos cum aliis refero *de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 102. num. 64.*

Puella causa educationis in monasterio recepta si postquam præterit tempus 25. annorum, intra quod illic morari conceditur ex causa educationis, si statim non egrediatur, nec ipsa, nec quævis alia excommunicationem, aut censuram incurrit, sed potest Episcopus terminum constituere, intra quem eligat puella, vtrum velit Monialis fieri, aut è monasterio egredi. S. Congreg. Concil. testibus Franc. Leon. in *thesauro fari eccles. part. 2. cap. 16. num. 54.* Campan. in *dinervi inris canon. rubr. 12. cap. 16. num. 29.* quos refero *d. alleg. 102. num. 65.*

Puer.

PVERI servitio chori, seu Sacristiæ ascripti debent habere primam Tonsuram, si per ætatem ad id sint capaces. S. Congreg. Rit. in *Egitanien. 23. Novembris 1602.*

Puluinar.

PVLVINAR cum tapete non debet poni ante Dignitates, sed debent sedere in suo stallo, sicut reliqui Canonici, & ratione Dignitatis potest indulgeri puluinar de corio tantum. S. Congreg. Rit. in *Tuderina, 24. Martij 1612.*

Q

QVADRAGENARIA.

VADRAGENARIAM cum titulo, seu privilegio sustulit omnino Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 20. vers. ad hac.* Sac. Congreg. Concil. *in Theatina, 22. Julij 1613.*

Quæstuarij.

QVÆSTVARIOS prædicatores à prædicationis officio se abstinere iubent, & inobedientes puniunt Inquisitores hæreticæ prauitatis. Urbanus I V. *constit. 2. incip. —*

Quæstuarios, & ad quæstum Indulgentias publicandi licentias concessas reuocauit Pius V. *constitut. 30. incip. Essi, 6. Idib. Februarij 1567.*

Quarta.

QVARTAM legatorum piorum exigere non potest Ordinarius à Regularibus, nisi eam soluere sint soliti, aut abhinc quadraginta annis citra, iuxta dispositionem S. Concil. Trident. exegerit. S. Congr. Episcop. & Regul. *de anno 1581.*

Quarta funeralis locari non potest. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Cusentina, 14. Decembr. 1592.*

Quarta funeralis non debetur Parocho ex intorstitiis, seu cereis Confraternitatum secularium funera associantium. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *in Firmana, 5. Mart. 1616.*

Quarta funeralis debetur Parocho ex funeralibus sequenti die in altera Ecclesia ab alia, in qua mortuus sepulturæ mandatus fuerat, factis, magno adhibito Religiosorum, & Presbyterorum, candelarum, & intorstitiorum numero in maiori quantitate diei præcedentis. Sac. Congreg. Episcop. & Regular. *sub die 3. Augusti 1621.*

Quarta funeralis non debetur Parocho, intra cuius limites viator re-

rentus pro delicto, & habilitatus cum cautione decedit stante consuetudine in ciuitate quòd ius sepeliendi peregrinos, & viatores spectet ad Ecclesiam cathedralem. S. Congreg. Concil. in *Pisaurum*. 22. Ianuarij 1628.

R

S. RAPHAEL.

S. APHAELIS Archangeli Missa pro monasterio Ordinis S. Francisci de Paula conceditur à S. Congreg. Rit. in *Masilien*. 2. Martij 1602.

Ratio.

RATIO de omnibus locis piis reddenda est Episcopo ab administratoribus, siue ea sint publica, siue priuata, ecclesiastica, vel laicalia. S. Congreg. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Nauarra*, lib. 1. tit. 18. l. 7. num. 78. quem refero de *offic. & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 75. num. 58.

Rationes administrationis Ordinarius exigere potest ab administratoribus donec coram eodem doctum fuerit de institutione, in qua secus cautum sit. S. Congr. Conc. teste Mart. de *iurisdic. p. 2. cap. 18. num. 9. & 10.* quem refero d. alleg. 75. num. 58.

Rationum redditionem neque Episcopus, neque Capitulum debet exigere tempore, quo recitantur horæ Canonicae, & Diuina celebrantur. S. Congr. Concil. teste Garc. in *addit. ad tract. de benef. p. 3. cap. 2. num. 568.* & Armendar. d. l. 7. num. 79. *vers. neque.*

Rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli pertinentium potest Episcopus solus sine coniudicibus exigere, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij. Sac. Congreg. Concil. in *Oriolen*. 27. Martij 1632. ad 7.

Rationes in uisitatione suæ Cathedralis exigere potest Episcopus à Capitulo de applicatione, & diuisione distributionum quotidianarum, aliorumque emolumentorum duplorum, & anniuersariorum, *ibid.* ad octauum.

S. Raymundus.

- S. **R**AYMUNDVS de Penafort fuit Professor Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, decreta Romanorum Pontificum in librum, quem Decretales appellant, redegit, fuit vnus ex fundatoribus Ordinis Fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum, Sanctorum catalogo illum ascripsit, & festum die 7. mensis Ianuarij celebrari iussit Clem. VIII. *const. 77. incip.* —
- S. Raymundi Officium, & Missam de communi Confess. non Pont. iuxta rubricas Missalis Romani die eius festo ab omnibus Ordinis Discalceatorum B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum vtriusque sexus Regularibus personis tantum recitari, & celebrari respectiue posse indulgit Vrbanus VIII. *consil. 52. incip. Saluatoris, sub die 5. Nouembris 1625.*

Reconciliatio.

- R**ECONCILIATIO Ecclesiæ pollutæ, quæ prius consecrata non erat, aliquando conceditur Vicario Episcopi, seu alteri personæ in dignitate constitutæ; pro Ecclesiis verò, quæ antea fuerant consecratæ, minimè concedendam censuit Sac. Congreg. Rit. *in Remen. 9. Maij 1609.*
- Reconciliatio Ecclesiæ cōsecratæ, & cœmeterij non est committenda alteri quàm Episcopo. S. Congr. Rit. *in Cameracen. 9. Februar. 1608.*
- Vide in verbo *Ecclesia.*

Rector.

- R**ECTOR Parochialis non potest in Synodo, & aliis actibus super aliis Rectoribus præcedentiam habere ex eo quodd Prioratus Ordinis Camaldulen. in commendam obtineat. S. Congreg. Rit. *in Arboren. 27. Iulij 1601.*
- Rectores Ecclesiarum parochialium in processionibus non debent incedere inter Dignitates, & Canonicos, sed separatim. S. Congr. Rit. *in Materana, 12. Maij 1612.*
- Rectores, & beneficiati alicuius Ecclesiæ parochialis secularis subiecti alicui Regulari non possunt in dicta Ecclesia prædicare sine

licentia Episcopi. Sac. Congr. Conc. in *Calaguritana*, teste Aldan. in *compendio canon. resol lib. 1. tit. 2. 3. num. 10.*

Rectores qui sunt nullius diocesis, tenentur accedere ad Synodum diocesanam illius Episcopi, qui tanquam proximior potest eos visitare, quia cum Episcopus ius habeat eos visitandi, frustra videretur visitare, nisi prius ad Synodum vocati, & instructi essent eorum omnium, quæ scire eos oportet; tamen aliqui aliter dixerunt, quia *cap. 9. sess. 24. de reform.* tribuit tantum ius visitandi, quod est diuersum à iure cogendi ad Synodum, & ideo diuisa S. Congr. nihil firmavit, vt testatur Aldan. *d. tit. 2. 3. num. 12.*

Rector qui habet vicariam perpetuam in eius parochia, siue Rectoria, potest, & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitimè in solum Vicarium perpetuum. Sac. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 175.*

Rectores Parochialium debent residere in domo ipsarum Parochialium, quod si Parochiales domos non habent, tunc in alia domo, quæ sit intra limites parochiæ, aut saltem ita vicina parochiali Ecclesiæ, vt inde commodè possint per seipsos ei inferuire. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 179.*

Rectores quamdiu inseruiunt Ecclesiis S. Ioannis Hierosolymitani, sunt immunes à quacumque contributione Episcopo facienda, & à synodalibus accessibus, & ab alio quouis onere. S. Congr. Conc. in *Augustana*, 26. Iunij 1627.

Rectores in Ecclesiis præfatis curam animarum secularium exercentes subsunt in omnibus visitationi, correctioni, & iurisdictioni Episcopi in iis, quæ concernunt curam, & Sacramentorum administrationem, qui potest ratione visitationis procuraciones exigere, nisi in contrarium adsit consuetudo. Ead. Sac. Congregat. *ibidem.*

Rectores, siue Parochos S. Ioannis Hierosolymitani curam animarum exercentes corrigere, aut punire non licet Episcopo, nisi in actu visitationis. Ead. S. Congr. Concil. *ibidem.*

Rector parochialis in sua Ecclesia sedere debet in scamno, non autem in sella, & in dicta Ecclesia dignior locus debetur Canonici Cathedralis immediatè post Episcopum, & post Canonicos sedere debet Rector. Sac. Congreg. Rit. in *Turritana*, 14. February 1632.

Vide in verbo *Curatus*, & in verbo *Parochus*.

Redditus

Redditus annui.

REDDITVS annui relictus pro Missarum celebratione ex S.D.M. & Sacre Congreg. Concilij benignitate conuersi fuerunt in quotidianas distributiones, quæ inter Dignitates obtinentes, & cæteros Diuinitis interessentes iuxta diuisionem ab Episcopo faciendam proportionabiliter diuidantur, illique facultas tribuitur in propria diocesana Synodo quoad reductionem Missarum celebrandarum id statuendi quod magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiæ suæ vtilitatem viderit expedire. Sac. Congr. Conc. in Polianen. 19. Maij 1625.

Referendarius.

REFERENDARIJ vtriusque Signaturæ Papæ veræ nobilitatis priuilegio decorantur, Comites Palatini creantur, insigniis Romani Pont. & si Abbates fuerint in eorum monasteriis Pontificalibus vti possunt, beneficia vbique existentia obtinere, & retinere valent, absentes iussu Pontificis, aut studij occasione fructus suorum beneficiorum percipiunt, horas Canonicas postpositis horis recitare possunt, illi & eorum duo familiares nihil soluunt pro expeditione litterarum Apostolicarum, testari possunt de bonis acquisitis ex beneficiis ecclesiasticis, ipsi & eorum familiares à iurisdictione Ordinariorum exempti sunt. Paulus III. *constitut.* 23. *incip.* —

Referendariorum officium morte Pontificis conquiescit. Eugenius IV. *constit.* 63. *incip.* —

Referendariorum numerum præscripsit Sixtus V. *constitut.* 41. *incip.* *Quemadmodum*, 10. Kalend. Octobris 1586.

Referendarius extra Ecclesiam præcedere debet Canonicis & Dignitatibus, non tamen intra eam. Sac. Congr. Rit. in Feronien. 6. Inuij, & 4. Inij 1626.

Referendarij cedunt præcedentiam Auditori confidentiarum. Sac. Congr. Rit. *sub die* 6. Decembris 1621.

Regressus.

REGRESSVS, accessus, coadiutoriâsque quibuscumque concessas reuocauit Pius V. *constit. 13.4. incip. Romani, pridie Id. Septembris 1571.*

Regressuum, accessuum, & coadiutoriarum litteras Cancellariæ, & Cameræ Apostol. officiales expedire non possunt, *ibidem.*

Regressus, ingressus, & coadiutorias factas super beneficiis Ordinis, seu Militiæ S. Ioannis Hierosolymitani, non tamen ex causa onerosa, & de consensu Magni Magistri cassat, & reuocat Pius IV. *constit. 9. incip. Circumspecta, Kalend. Iulij 1560.*

Regula Caremonialis.

REGVLÆ Caremonialis quandoque non seruantur. S. Congreg. Rit. *in Veronen. 28. Septembris 1602.*

Regulæ descriptæ in libro Caremoniali circa thurificationem seruandæ sunt. S. Congr. Rit. *in Fanen. 1. Septembris 1607.*

Regulares L.

REGVLARES cuiuscumque Ordinis, etiam Mendicantium, quantumvis Sedis Apostol. sint Capellani, Superioribus suis sunt subiecti. Gregorius XL *constit. 6. incip. Per Romani, 5. Id. Nouembris 1373.*

Regulares cuiuscumque Ordinis, quantumvis exempti, de hæresi suspecti puniuntur ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis. Pius IV. *constit. 5. incip. Pastoris, 1. Aprilis 1562.* & Paulus V. *constit. 26. incip. Romanus, Kalend. Septembris 1606.*

Regulares electi ad monasteria, Prioratus, & quascumque Dignitates conuentuales, priuantur iure quæsito, nisi confirmentur à Sede Apostol. Pius IV. *constit. 87. incip. Cum inter, Kalend. Nouembris 1564.*

Regulares in eorum Ecclesiis quando diuina celebrantur Officia, pauperes mendicare non permittant. Pius V. *constit. 5. incip. Cum primum, Kalend. Aprilis 1566.*

Regulares

Regulares transeuntes de Prouincia in Prouinciam, non sunt in Conuentibus recipiendi, nisi Superiorum litteras commendatitias ostendant. Sixtus V. *constit.* 71. *incip.* Cum de omnibus, 6. Kal. Decembris 1587.

Regularem notoriè delinquentem, ac in aliam diocèsim transmissum Superior reuocare ab Episcopo cogitur. Clemens VIII. *constit.* 39. *incip.* Suscepti, 7. Kal. Mart. 1596.

Regularium numerus cuique monasterio, & Conuentui præfigendus est. Paulus V. *constit.* 9. *incip.* Sanctissimus, 4. Decembris 1605.

Regularibus omnibus modum, & formam circa victum, vestitum, monasteriorum regimen, Nouitiorumque receptionem, & educationem præscripsit Clemens VIII. *constit.* 60. *incip.* Nullus, 20. Martij 1601.

Regularium Superiores non cognoscunt causas suorum subditorum ad Officium sanctissimæ Inquisitionis spectantes. Paulus V. *constit.* 26. *incip.* Romanus, Kal. Septembr. 1606.

Regulares intra claustra degentes fori priuilegio gaudent. Paulus V. *constit.* 34. *incip.* Religiosorum, 24. Augusti 1607.

Regulares etiam pœnis, & censuris ecclesiasticis in decretis Episcopo specialiter commissis *sess.* 25. de Regular. licet eidem Episcopo ad eorum executionem compellere. S. Congreg. Concil. in Liman. 19. Septembris 1625.

Regulares per Episcopum compelli possunt censuris ad obseruantiam festorum per illum cum approbatione populi indictorum. S. Congreg. Concil. in Hostunen. 31. Iulij 1627.

Regulares non possunt in vim priuilegiorum illis ante Conc. concessorum audire confessiones personarum secularium, nisi priùs fuerint approbati ab Ordinario. S. Congr. Conc. teste Armend. in addit. ad *recop. legum Nauarrae*, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 52.

Regularibus non licet etiam in eorum propriis Ecclesiis sanctissimum Eucharistiæ sacramentum publicè adorandum proponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit ab Ordinario; ex causa autem priuata possunt, dummodo id ex Tabernaculo non extrahatur, & velatum remaneat, ita vt ipsa Hostia videri possit. S. Congr. Episcop. & Regul. in Tortonen. 27. Maij 1603. & 14. Aprilis 1615.

Regulares non possunt exponere sanctissimum Sacramentum publicè adorandum sine causa ab Ordinario approbata. S. Congreg. Episcop. & Regul. in Neapolitana, 17. Augusti 1630. ad 4.

Regulares vtriusque sexus, & tam Nouitij, quàm professi comprehenduntur

- henduntur sub constitutione Pontificia, qua munerum largitio interdicitur. S. Congr. Episc. & Regul. *in sancta Severina*, 23. Jul. 1603.
- Regulares non comprehenduntur in Ordine, quo præcipitur ut Vitramontanis absque Sanctitatis suæ, vel S. Congregat. licentia Ordines non conferantur, quia in Ordinibus generalibus, nisi specialiter nominentur, non comprehenduntur. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Neapolitana*, 30. Decembris 1617.
- Regulares omnes in ciuitatibus existentes Conseruatores sibi eligere debent coram quibus conueniantur, ac semel electos nonnisi in Capitulis Prouincialibus mutare, eorúmque nomina intra mensem à die electionis locotum Ordinariis indicare, alioquin coram ipsis Ordinariis conueniri possent. S. Congr. Conc. teste Piassec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 43.*
- Regulares exercentes curam animarum, subsunt iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in iis tamen, quæ ad dictam curam pertinent, non obstante Breui Pij V. *sub dat. Roma, 24. Martij 1567.* S. Congreg. Episcop. & Regul. *sub die 6. Februar. 1627.*
- Regulares Missæ sacrificium in Ecclesia seculari de consensu Rectoris celebrare possunt. S. Congr. Episcop. & Regul. 10. Ianuarij 1617.
- Regulares ad interueniendum orationi quadraginta horarum in Cathedrali non possunt Ordinarij constringere. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Salernitana, de anno 1581.*
- Regulares, qui in tempore eis à Gregorio XV. de Conseruatoribus præfixo Conseruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapso quandocunque eis libuerit Conseruatores iuxta formam dictæ constit. eligere possunt. S. Congr. Concil. *sub die 18. Septembr. 1627.*
- Regulares, qui ex constitutione, aut facultate Sedis Apost. eleemosynas quæritare, aut aliàs mendicare possunt, non tenentur petere ab Ordinariis licentiam eleemosynas per diocesim petendi, cum in erectione monasteriorum hæc licentia eis tacite ab Ordinariis impertita censeatur. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Venetiarum, 6. Octobris 1597.*
- Regularem Episcopi familiarem, & commensalem noluit S. Congr. Concil. acceptare ad visitanda limina pro Episcopo. S. Congreg. Conc. *in Vifem. 13. Nouembr. 1627.*
- Regulares in die Paschatis sanctissimam Eucharistiam administrare populo non possunt, stante quòd in privilegio Eugenij IV. hoc eis interdicitur expressè illa die. S. Congr. Conc. *sub die 2. Marti. 1619.*
- Regulares degentes de licentia Superiorum in domo ad erectionem monasterij

monasterij destinata comprehenduntur sub dispositione Concil. *sess. 25. de Regul. cap. 14.* si in ea domo vigeat Regularis observantia. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra. lib. 2. tit. 18. l. 7. num. 60.*

Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, minimè subiicit constitutio Gregorij X V. de exemptorum privilegiis, Episcoporum iurisdictioni in iis, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cùm in Sacramentis personis secularibus administrandis idem Regulares delinquant. S. Congr. Concil. *de anno 1623.*

Regulares utriusque sexus non possunt retinere propria, sed omnia dare debent suis Superioribus, à quibus primò subueniendum est necessitatibus eorum, vel earum, quibus munera destinata fuerunt; reliquum verò conferendum in usum monasterij. S. Congr. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 58.* Franc. Leon. *in thesauro fori eccles. p. 2. cap. 1. n. 41.* quem cum aliis refero *de offic. & potest. Episcoporum, p. 3. alleg. 103. num. 3.*

Regularis, qui legitimè renuntiavit bonis suis ad fauorem coniunctorum, & iuri succedendi, etiam in bonis parentum, factus Episcopus recuperat ius succedendi, etiam quoad renuntiata, ad fauorem tamen suæ Ecclesiæ. S. Congreg. Concil. *sub die 11. Ianuarij 1631.*

Regulares si aliqua indecentia, aut prohibita in Ecclesiis suorum Ordinum habeant ex Concilio Prouinciali, potest Ordinarius etiam contra ipsos Regulares, eorumque Ecclesias providere, prout ei videbitur etiam per viam censurarum, & interdicti, dum tamen ad illud non procedat nisi ritè, & rectè obseruatis omnibus à iure requisitis. S. Congr. Concil. —

Regulares inseruientes de licentia suorum Superiorum beneficiis simplicibus, quæ sunt tamen membra monasteriorum, seu Religionis, non possunt visitari ab Ordinariis. S. Congr. Concil. teste Armend. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 98.*

Regulares curam animarum secularium personarum exercentes, in emolumentis legitimè percipiendis prohiberi possunt per Episcopum ne excedant taxam ab eo præscriptam. S. Congreg. Concil. *in Liman. 18. Septembr. 1625.*

Regulares sunt incapaces beneficij simplicis, etiam si essent Canonici Regulares, non autem beneficij curati, iuxta dispositionem *cap. quod*

Dei timorem, de statu Monach. sed hoc ex stylo concedi non debet, nisi instante Episcopo pro necessitate, vel utilitate Ecclesiæ. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. p. 7. cap. 10. num. 31. & 32.*

Regulares Clerici etiam Ordinum militarium ad concursum Parochialium admittendi non sunt. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 7. cap. 10. num. 32.*

Regulares tenentur ad decimam Parochiali pro prædiis ad eos provenientibus, pro quibus decimæ soluebantur. S. Congr. Conc. *sub die 18. Decembr. 1627.*

Regulares quoad festum possunt cogi ad eius obseruationem, sed quoad octauam non possunt; sed seruandæ sunt rubricæ Breuiarij, & decreta nouissima Congregationis Rituum. S. Congr. Conc. *sub die 21. Iulij 1629.*

Regulares Superiores qui ad præscriptum Conc. tenentur facere certiores Episcopos de punitione Regularium extra claustra delinquentium, non satisfaciunt faciendo verbo huiusmodi certiorationem, sed in scriptis facere debent. S. Congr. Conc. *in Lucana, 14. Decembr. 1630.*

Regularibus nequaquam prohibitum est Missas celebrare, & campanas pulsare in suis Ecclesiis ante celebrationem Missæ, & pulsationem campanæ in Ecclesia parochiali, ideoque Ordinarius minimè hoc illis prohibere potest, sed tantum monere populum vt accedat ad Ecclesiam parochialem, ad sacri Concil. præscriptum. S. Congr. Conc. *in Nullius Prouincia Rauennaten. 15. Septembr. 1629.*

Regularis illegitimus, sed ad instantiam patris legitimatus in infantia per legitimationem amplissimam vigore facultatum Dominorum de Campeggiis, non potest eligi Generalis in sua Religione. S. Congreg. Concil. *sub die 12. Maij 1629.*

Regularis suspensus à Diuinis potest eligere, quia in Regularibus electio non pendet ab Ordine, sed à regularitate. S. Congreg. Conc. *in Minimorum, 7. Septembr. 1628.*

Regulares exempti, qui ob notorium delictum in excommunicationem inciderunt, possunt ab Episcopo publicè denuntiari excommunicati, vt ab aliis euitentur, sed quia erat difficultas in eo quod Episcopus in huiusmodi causa debeat citare, & citatio est actus iurisdictionis, quam Episcopus non potest in huiusmodi personas exemptas exercere, ideo placet pro solutione doctrina Felin. *in cap. non potest, de sentent. & re iudic. num. 3. quem vide. S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 24. Maij 1621.*

Regularibus non licet possidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliâque bona immobilia, & mobilia superflua ex dispensatione inferiorum à Papa, & si de facto vigore dispensationis à Superiore suo obtenta possideat prædicta, neque à culpa, neque à pœna ipso facto incurrenda excusantur. S. Congr. Conc. teste Quarant. *in summ. Bullarij verbo casus reservati, num. 6.*

Regulares Clerici, qui ante professionem factam ad sacros Ordines promouentur, ipso facto suspensi sunt, & ita actus Ordinum susceptorum exercendo fiunt irregulares; ita Pius V. *in constitut. incip. Romanus Pont. sub dat. pridie Idus Octobris 1568.* à qua constit. Gregorius XIII. exemit, seu declarauit non comprehendi Clericos Societatis. S. Congr. Concil. teste Aldan. *in compendio canon. resollib. 1. tit. 22. num. 3.*

Regularium ritus diebus festis, non obstante Concilio Trident. *c. 12. sess. 25. de Regul.* semper permanere debent quoad Missas celebrandas, & cætera diuina tam publicè, quàm priuatim ab Episcopis Regularibus in eorum Ecclesiis persoluenda. Nec circa hæc ab Episcopo quoquo modo quicquam in contrarium præcipi potest, quòd si de facto præceperit, Regulares neutiquam ipsi Episcopo obedire tenentur. Verùm quoad conciones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debent se conformare Euangeliiis & Epistolis, quibus Clerus secularis utitur illis diebus festiuis. S. Congr. Conc. teste Aldan. *d. tit. 22. num. 5.*

Regularis delinquens extra Sacramentorum administrationē, & curam animarum non ab Episcopo, sed à suis Superioribus punitur. S. Cōgr. Conc. teste Galet. *in margar. casuum conscient. verbo Parochus 3.*

Regularibus non est prohibitum inter Missarum solemnias vertere se ad populum, & generalem confessionem pro eo facere, atque etiam in medio Altaris sistendo eleemosynas, & oblationes ab offerentibus recipere, non autem eis licet ab Altari discedere, & per Ecclesiam circumire. S. Congreg. Conc. *in nullius Provincia Rauennaten. 15. Septembris 1629.*

Regulares non possunt in Sabbato sancto benedicere domos, cum non possint hoc munus extra Conuentum suum exercere. S. Congreg. Conc. *sub die 23. Nouembris 1619.*

Regularis deducens intra quinquennium nullitatem professionis, tenetur eam probare coniunctim coram proprio Superiore Regulari illius monasterij, in quo professionē emisit, & coram Ordinario illius loci, in quo professus est. S. Cōgr. Conc. *in nullius, 1. Decēbr. 1593.*

Regularibus non licet ex dispositione inferiorum à Summo Pont. possidere, vel tenere agros, annuos redditus, vel bona immobilia superflua, ac proinde si propter talem licentiam possideant, non excusantur à culpa, nec à pœna ipso iure incurrenda. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 64. & 65.*

Regulares quoad mobilia superfluitatem, & conuenientiam, stare debent arbitrio, & præfinitioni superiorum, nisi de excessu arbitrij constiterit, habita tamen ratione personæ, officij, & Regularis status, paupertatis quam professi sunt, etiam cæterarum item qualitatum. S. Congr. Conc. teste Armendar. *d. l. 7. de Relig. num. 84.*

Regulares non debent extra Conuentum ministrare Sacramenta suis Tertiariis præter sacramentum Pœnitentiæ. S. Congr. Rit. *in Spole-tana terra de Visso, 20. Iunij 1609.*

Regulares non possunt aggregare suæ regulæ personas in articulo mortis constitutas, *ibidem.*

Regulares non possunt impedire quominus Episcopus per suos Canonicos cantari faciat Missas in eorum Ecclesiis, etiam exemptis, ad quas dirigantur, & terminentur processiones. S. Congreg. Rit. *in Firmana, 25. Ianuarij 1603.*

Regulares non possunt pulsare campanas Sabbato sancto antequam pulsentur in Ecclesia cathedrali. S. Congr. Rit. *in Placentina, 21. Augusti 1604.*

Regularis vt in choro cantet Officium, & horas Canonicas cum Clericis secularibus, non conuenit. S. Congr. Rit. *in Illerden, 15. Nouembris 1603.*

Regularibus in Regnis Hispaniarum existentibus omnia, & singula priuilegia, prærogatiuæ, immunitates, & exemptiones tam per Apostolicam Sedem, illiusque in dictis Regnis Nuncios, quàm eorum Superiores concessa, reuocat, ac prohibet illa de cætero absque sua, & Sedis Apost. licentia concedi. Urbanus VIII *constit. 57. incip. Pastoralis, 30. Iulij 1626.*

Regulari Episcopo ex Ordine S. Francisci Minor. Obseru. conceditur vt possit recitare tuta conscientia Officia Sanctorum Ordinis S. Francisci, & celebrare eorum Missas, dummodo priuatim celebret in sua Capella dictis diebus Sanctorum Ordinis cum Missali Romano, & Officium pariter recitet cum Breuiario Romano. S. Congr. Rit. *in Maioricensi, 6. Decembris 1632.*

Regularibus habentibus claustra non licet processiones facere extra claustra

claustra monasterij; carentibus verò claustrum non nisi intra ambitum, hoc est, propè muros Ecclesiarum, siue exeundo à ianua Ecclesiæ, & intrando per aliam, siue per eandem, & semper prope muros Ecclesiæ; exta verò ambitum Ecclesiarum, non nisi de licentia, consensu, aut cum Cruce Patochialis. S. Congreg. Rit. in *Liman.* 15. Decembris 1632.

Regulares vocati ad funus conuenire debent in Patochiali, aut in alia Ecclesia iuxta loci consuetudinem, & nullo modo expectare per vias, aut ire ad domum defuncti, *ibidem.*

Regulares etiam sub censuris ecclesiasticis compellere potest Episcopus in omnibus casibus, in quibus iurisdictio illi tribuitur à iure communi, & Concilio Trident. ac constitutionibus Apostol. in Regulares. S. Congr. Conc. in *Nebbiem.* 7. February 1632.

Regulares eligere debent Conseruatores in singulis diocæsisibus, in quibus monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent. Sacr. Congreg. Conc. in *Rossanen.* 15. Aprilis 1628. & in *Lancianen.* 9. January 1633.

Regularem exemptum, qui ob notorium delictum in censuras incidit, potest Episcopus denunciare pro publico excommunicato, ut tanquam talis euitetur ab omnibus. S. Congr. Conc. in *Liman.* 29. January 1633.

Regulares Ordinis Carmelitani, & Moniales militantes sub dicta Regula receperunt Breuiarium Romanum, & S. Congr. Rit. concessit vt de Sanctis huius Ordinis tam per Regulares Carmelitarum, quàm etiam per Moniales eiusdem Ordinis recitari etiam possint Officia propria iam approbata per S. Congr. Rit. iuxta rubricas Breuarij Romani, & quòd in celebratione Missarum iidem Regulares Carmelitæ possint in fine recitare Antiphonam *Salve Regina*, iuxta eorum antiquam consuetudinem, dummodo illam tectitent stantes, & non genuflexi. S. Congr. Rit. in *causa Ordinis Carmelitani*, 9. Aprilis 1633.

Vide in verbo *Fratres Religiosi*, & in verbo *Religiosus*.

Regularis translatus, vide in verbo *Transitus*.

Regularis Confessor II.

REGVLARES cuiuscumque Ordinis in India, habita licentia Superiorum in Conc. Prouinciali, possunt liberè prædicare, ac Indorum confessiones audire. Pius V. *constit.* 34. *incip. Exponi*, 24. Martij 1567.

Regulares

Regulares etiam graduati secularium confessiones audire non possunt, nisi prævio examine ab Ordinariis approbati fuerint. Pius V. *constit. 133. incip. Romani, octavo Id. Augusti 1571.* & etiam à suis Superioribus. Clemens VIII. *constit. 115. incip. Quicumque, 7. Decembris 1604.*

Regulares non possunt in vim priuilegiorum illis ante Concilium concessorum audire confessiones personarum secularium, nisi prius fuerint approbati ab Ordinario. S. Congr. Conc. teste Arminendar. *in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. h. 7. de Relig. 52.*

Regulares approbatos ad audiendas confessiones non debent Ordinarij impedire quominus illas audire possint in domibus pœnitentium ægrotorum, quando ab eis vocantur: verùm præcipere possunt iidem Ordinarij sub pœna suspensionis à facultate audiendi confessiones quòd Regulares huiusmodi infirmorum Parochos de audita confessione eodem die certiores reddant. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 1 Iulij 1606.*

Regulares virtute litterarum Iubilæi, & Indulgentiarum, ac alij quicumque Confessarij possunt absolvere à casibus reseruatis Episcopo, si in eisdem litteris tribuitur eis facultas absoluendi à quibuscumque casibus, etiam Sedi Apost. reseruatis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad 3. part. cap. 2. num. 300.*

Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad confessiones personarum secularium audiendas nequaquam censentur approbati ad audiendas confessiones Monialium sibi subiectarum, sed egent quoad hoc speciale Episcopi approbatione. S. Congr. Conc. *dub. 9. de anno 1623. post meum tract. de officio Episcopi pag. 6. secundum Lugdunen. impress.*

Regularis ad audiendas confessiones Monialium vnus monasterij ab Episcopo approbatus minimè potest audire confessiones Monialium alterius monasterij, *ibidem dub. 10.*

Regulares Prælati, siue alij Religiosorum Confessores possunt audire confessiones secularium, qui sunt de familia, & continui conuentuales, non autem illorum, qui deseruiunt in eorum monasterijs absque licentia, siue approbatione Episcoporum, de qua *in c. 15. sess. 23. de reform. S. Congr. Concil. sub die 28. Martij 1594.*

Regulares ab Episcopo antecessore prævio examine approbatos ad personarum secularium confessiones audiendas, potest modernus Episcopus pro maiori conscientia suæ quiete rursus examinare. S. Congr. Conc. *in Albanen. 5. Februarij 1628.*

Regulares

Regulares per priuilegium, quod Mare magnum appellant, non habent facultatem absoluendi pœnitentes in casibus Episcopo reſeruatis. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefc. part. 3. cap. 2. num. 267.*

Regularibus facultas audiendarum confessionum ad beneplacitum per Ordinarios concessa potest quandocunque reuocari. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Papien. 12. Mart. 1619.*

Regulares in vim Bullæ Cruciatæ non possunt sibi Confessarios eligere, & ab eis absolui à casibus reſeruatis in Bulla Cœnæ Domini, propter Breuē Clementis VII. apud Soar. *de Relig. tom. 4. lib. 2. cap. 16. vers. secundo.* Sebast. Costa *super Bullam Cruciatæ, quæst. 107.* S. Congreg. Conc. *in Portugaliæ & Castella, 4. Decembr. 1627.*

Regulares audientes confessiones in ea diœcesi, in qua sunt approbati, cum facultate etiam casuum reſeratorum, absolvere possunt aduenientes ex alia à casibus reſeruatis in diœcesi pœnitentium, non autem in illa, in quibus Regulares confessiones audiunt, dummodo non malitiosè huiusmodi pœnitentes talem absolutionem quærant. S. Congr. Conc. *sub die 19. Nouembr. 1616.*

Regulares cuiuscunque Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti, etiam necessariò exprimendi, nec intra, nec extra Italiam in vim priuilegiorum, aut confirmationum huiusmodi, quas vel hætenus obtinuerunt, vel deinceps forsan obtinebunt, possunt quemquam absolvere à casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reſeruatis, & si secus egerint, absolutiones nullæ, atque irritæ fuerunt, & erunt: ab aliis verò casibus, & censuris Sedis Apostol. reſeruatis, siquidem Regulares habent à Sede Apost. absoluendi facultatem, illa extra Italiam minimè sublata fuit. S. Congr. Episc. & Regul. *sub die 17. Nouembris 1628.*

Regulares à prædecessoribus Episcopis examinati, & approbati ad confessiones personarum secularium audiendas à præſente Episcopo successore pro maiori conscientie suæ quiete possunt iterum examinari, & si minus idonei reperti fuerint, reprobari ad præscriptum constitutionis s. mem. Pij V. hac de re editæ; sed illi, quos idemmet Episcopus approbauit, siquidem huiusmodi prohibitionem obtinuerint ad certum tempus, eo elapso non possunt confessiones audire absque noua ipsius Episcopi licentia & approbatione, præuio etiam, si eidem libuerit, nouo examine; illi autem, quos ipsemet Episcopus ad confessiones huiusmodi audiendas semel admisit simpliciter, & sine ulla temporis præſcriptione, nullat

tenus possunt ab eodem reprobari sine noua causa, eaque confessiones ipsas concernente. Cæterum an eadem causa subsit, vel ne, Episcopus non tenetur ipsis Regularibus edicere; sed Sedi Apost. duntaxat, ubi eam sibi aperiri postulauerit. S. Congr. Episcop. & Regular. *in una Giennen. sub die 30. Ianuarij 1629.*

Regulares ad confessiones personarum secularium audiendas, quamuis Episcopus simpliciter, & absque vlla temporis præfinitione approbauerit, potest tamen eisdem, si noua causa superueniat, suspendere, ac licentias illis concessas reuocare, dummodo huiusmodi confessiones ipsas concernat. Cæterum si Regulares cum scandalo, aut aliàs inhonestè viuant, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili Episcopi iudicio videantur à confessionibus suspendendi, cum præcipua Ministri qualitas sit integritas vitæ, & morum honestas, vtrique ea causa ad ministerium confessionis pertinet, ac proinde nihil obstat quominus ab ea possit Episcopus Regulares vtrunque à semetipso approbatos suspendere, aut repellere à confessionibus audiendis. Eadem S. Congr. Episcop. & Regular. *in d. Giennen. 30. Augusti 1630.*

Regularibus vtriusque sexus quorumcunque Ordinum quantum ad sacramenti Pœnitentiæ, seu Confessionis administrationem ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedi Apostol. quoad sibi reseruata subiecti sunt, etiamsi Bullam sanctæ Cruciatæ habeant. Urbanus VIII. *constitut. 105. incip. In specula, 19. Iunij 1630.*

Vide in verbo *Confessor.*

Regularis Prædicator III.

REGULARES cuiuscunque Ordinis in India, habita licentia Superiorum in Concilio Prouinciali, possunt liberè prædicare. Pius V. *constit. 34. incip. Exponi, 24. Martij 1567.*

Regulares non possunt adhortationem ad populum etiam in Ecclesiis suorum Ordinum habere, non petita prius benedictione ab Abbate, vel eo contradicente quatenus sit nullius, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeat. Verùm si Regulares contrafecerint, non ab Abbate, sed à suis Superioribus Regularibus sunt puniendi. S. Congreg. Concil. *in Nullius prouincia Rauenennaten. 15. Septembr. 1629.*

Regulares in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare volentes non tenentur

nentur ab Episcopo licentiam obtinere, sed tantum à suis Superioribus de moribus, & scientia examinari, & approbari debent, ac ab eis habere licentiam, & cum ea se personaliter coram Episcopo præsentare, ab eoque petere benedictionem, tametsi eam minimè obtinuerint. S. Congreg. Concil. teste Fr. Eman. *quæst. Regular. tom. 3. quæst. 32. art. 5.*

Regulares, qui absque licentia Episcopi prædicauerint in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, tametsi decreto Concil. *sess. 5. cap. 2. de reformat.* contrafecerint, non possunt puniri ab Episcopo, sed tantum à suis Superioribus Regularibus. S. Congreg. Concil. teste Piassec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 41.* Sed hodie per constitut. Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis, incip. *Inscrutabili*, Nonis Februarij 1622. in §. *ac demum*, Regulares prædicantes in alienis Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, absque licentia Episcopi, vel etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, ab Episcopo puniuntur.

Regulares quoad processiones IV.

REGULARES monasterij ultra medium milliare à ciuitate distantis non possunt ab Episcopo compelli accedere ad processiones. S. Congreg. Concil. teste Piassec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 47. in fine*, & Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 14. cap. 28. §. 31. de procession. num. 9. 11. & 14.*

Regulares antequam processiones publicas, quæ in aliquo loco fiunt, inchoent, à suis Ecclesiis principium & finem habentes expectare tenentur Parochum, per quem eadem processiones ordinari etiam debent. S. Congr. Conc. *in Spoletana*, teste Sell. *in select. canon. cap. 2 §. num. 8.*

Regulares eiusdem Ordinis quando habent plura monasteria in loco, debent in processionibus simul vniti incedere, & præcedere alijs diuersi Ordinis, qui post primum monasterium locum obtinuerunt, licet alia sint nouissimè, & post eos fundata, quia primum monasterium acquirit anterioritatem supra alia diuersi Ordinis post ipsum fundata pro omnibus sui Ordinis postea fundandis. Regulares verò eiusdem Ordinis diuersorum monasteriorum præcedunt inter se iuxta Ordinis instituta, quæ si non absint iuxta anterioritatem monasteriorum, ita tamen vt à Regularibus di-

- uerſi Ordinis non interrumpantur. S. Congreg. Rit. in *Panormitana*, 10. *Maij* 1608. & in *cauſa Minorum Regularium de Obſeruantia*, 3. *Iunij* 1617.
- Regulares in proceſſionibus debent Clerum ſecularem anteire, nec cum Clero ſeculari mixti incedere. S. Congreg. Rit. in *Caſtella & Legionis*, 30. *Auguſti* 1602. & in *Legionen.* 24. *Septembr.* 1605. & in *Neapolitana*, 7. *Iulij* 1612.
- Regulares in proceſſionibus incedunt poſt Confraternitates laicorum, & poſt eos in digniori loco Clerus ſecularis. S. Congr. Rit. in *Meſſanen.* 7. *Auguſti* 1621.
- Regulares poſſunt cogi etiam per cenſuras accedere ad publicas proceſſiones etiam exempti. S. Congr. Rit. in *Legionen.* 24. *Septembris* 1605. & in *Ferrarien.* 27. *Iulij* 1609. & in *Chilen.* in *Indiis* 15. *Maij* 1610. & in *Toletana* 4. *Iulij* 1615.
- Regulares tenentur accedere ad proceſſiones cum numero decenti, debito, & conſuetuo. Eadem S. Congr. in *Caſtella & Legionis*, 30. *Auguſti* 1602.
- Regulares etiam Canonici Lateranenſes in publicis proceſſionibus non poſſunt deferre eorum Crucem diſcoopertam, ſicut deſert Clerus, & Capitulum Eccleſiæ cathedralis, ſed cum velo, ſeu pallio appenſo. Sac. Congreg. Rituum in *Neapolitana*, 14. *Ianuarij* 1617.
- Regulares non poſſunt extra clauſtra monaſteriorum ſuorum ad libitum facere proceſſiones. S. Congr. Rit. in *Aretina Montis Sauini*, 19. *Maij* 1614. Nec eis licet proceſſiones facere extra Eccleſias, & ambitum illarum. Ead. S. Congreg. 2. *Iulij* 1620.
- Regulares non poſſunt facere proceſſiones cum ſanctiſſimo Sacramento per limites Parochiæ, & Eccleſiæ collegiatæ. S. Congregat. Rituum in *Gallicen. inſula*, 28. *Auguſti* 1615. & 18. *Februarij* 1617.
- Regulares feria quinta in Cœna Domini non poſſunt facere proceſſiones cum ſanctiſſimo Sacramento extra Eccleſiam, nec in feſto Corporis Chriſti ſimilem proceſſionem facere extra eorum iuriſdictionem per iuriſdictionem Plebani, & ſuæ Parochiæ. S. Congr. Rit. in *Aretina*, 11. *Decembris* 1613.
- Regulares non poſſunt cum Cruce proceſſionaliter, aut aliàs ad leuanda funera defunctorum Parochias intrare, niſi vocato & expectato proprio Parocho, niſi aliter ipſe conſentiat, aut venire omnino expreſſè recuſet. S. Congreg. Rituum in *Catanien. ciuitatis*

tatis Platia, 12. Octobris 1619. & in *Vercellen. terra Crescentini*, 26. Februarij 1611.

Regulares non possunt impedire quominus Episcopus per suos Canonicos cantari faciat Missas in eorum Ecclesiis etiam exemptis, ad quas dirigantur, & terminentur processiones. S. Congr. Rit. in *Firmana*, 25. Januarij 1603.

Regulares quoad præcedentiam V.

REGULARES inter se præcedunt secundum Ordinem præscriptum in Bulla Gregorij XII. ut scilicet ij præcedant, qui prius in loco monasterium, & locum obtinuerunt. S. Congr. Rit. in *Vrgentin.* 23. Maij 1603. & in *Tuscanen.* 14. Junij 1608. & in *Cusentin.* 1. Martij 1614. & in *Terracinen.* 30. Septembris 1614. & in *Rossanen. terra noua*, 14. Februarij 1615. & in *Agrigentin. terra Nari*, 4. Aprilis 1615. & in *Auersana*, 3. Octobris 1615. & in *Meliten.* 15. Junij 1617. & in *Liburni*, 21. Julij 1618. & in *Spoletana*, 18. Augusti 1618. & in *Oritana terra Fralle*, 29. Septembris 1619.

Regulares semper & in omni loco debent dare præcedentiam Clero seculari, etiam in eorum propriis Ecclesiis. S. Congr. Rit. in *Hispaniarum*, 17. Nouembris 1600. & in *Elboren.* 28. Septembris 1602. & in *Tullen.* 12. Martij 1616. & in *Firmana terra S. Victorie*, 31. Martij 1618.

Regulares in suburbijis, & territorio Romano seruant præcedentiam sicut in ipsa Vrbe. S. Congr. Rit. in *Tusculana*, 2. Martij 1613.

Regulares in processionibus debent Clerum secularem anteire, nec cum Clero seculari mixti incedere. S. Congr. Rit. in *Castelle, & Legionis*, 30. Augusti 1602. & in *Legionen.* 24. Septembris 1605. & in *Neapolitana*, 7. Julij 1612.

Regulares non possunt prætere præcedentiam supra vnum Clericum Parochum Regularem, quando inter alios Parochos præcedit in processionibus. S. Congr. Rit. in *Asten.* 23. Nouembris 1602.

Regulares debent locum digniorem in processionibus cedere Clero seculari, licet Prior Regularium deferat in processione Reliquiam. S. Congr. Rit. in *Senogallien. Montis Body*, 24. Septembris 1605. & 23. Januarij 1610.

Regulares cum Monialibus alloquentes V I.

REGULARES cuiuscumque Ordinis, aut Congregationis existant, quoriescumque absque Sacre Congreg. licentia Moniales alloqui reperti fuerint, carcerari debent, eorumque Superioribus, iuxta S. Congr. decretum puniendi consignentur, qui Superiores, deinde Sacram Congr. ac Ordinarium de executione certiores reddant. S. Congr. Conc. in Faentina, 7. Martij 1617.

Regulares ad monasteriorum clausuræ Monialium ianuas processionaliter ad Reliquias, aut alia recipienda nunquam accedant, eademque ianuæ perpetuò, necessitatibus exceptis, clausæ permaneant, *ibidem*.

Regularis absque legitima licentia accedens ad monasteria Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquiis destinato cum Moniali colloquens, potest stante constitutione fel. record. Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs à diocesano Episcopo, tanquam Sedis Apost. delegato coerceri, & puniri. S. Congr. Conc. *inter impressas de anno 1624.*

Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia non incidunt in pœnam excommunicationis, quam Episcopus suo edicto proposuit, si Regulares habeant ex priuilegio non posse ab Episcopo excommunicari, & aliàs sic excommunicati non possunt absolui à suis Superioribus, sed ab Episcopo qui sibi hanc absolutionem reseruauit. S. Congreg. Conc. *sub die 9. Aprilis 1587. teste Quarant. in summ. Bullarj, verbo Monasteria Monialium.*

Regulares cuiuscumque Ordinis, Militiæ, Societatis, vel Congregationis ad monasteria Monialium, etiam sui Ordinis ad colloquendum, siue tractandum cum eis sine S. Congregationis licentia particulari desuper edito decreto accedere prohibentur. Cui prohibitioni etiam subiacent Milites Regulares Ordinis S. Ioannis Hierosolymitani, & præter pœnas in prædicto decreto contentas incurrunt etiam peccatum mortale, & ab huiusmodi pœnis non possunt absolui, nec rehabilitari ab alijs præterquam à Sede Apostol. aut Sacra Congregatione; quibus ramen non subiacent Regulares accedentes ad monasteria, puellis, vel mulieribus secularibus ibi degentibus loquendi causa: nec etiam comprehenduntur supra dicto decreto litteras ad Moniales mirrentes, quamuis tam huiusmodi Religiosi, quàm Moniales sint debite corrigendi, ac puniendi

niendi à Superioribus, quibus in delinquentes huiusmodi competit iurisdicção. S. Congr. Episcop. & Regular. *sub die 22. Augusti, & 7. Septembris 1605.*

Regulares transeuntes ad aliam VII.

REGULARIBVS ad strictiorem Religionem transire volentibus, si beneuolos in ea inueniant receptatores, ac deuotionis feruore ducti, non autem alicuius criminis perpetrati pœna subterfugituri, sufficit petita, licet non obtenta licentia à suis Superioribus. Sac. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 13. Septembris 1583.*

Regulares Ordinum Mendicantium non possunt transire ad alium Ordinem, præterquam ad Carthusianos, inter quos postmodum Mendicantes huiusmodi iuxta constitut. Clementis VIII. voce actiua, & passiuæ carent, atque ad quæuis officia, & ministeria, ac gradus istius Religionis perpetuò inhabiles existant. S. Congreg. Episcop. & Regul. ad General. Carthus. *de mense Martij 1596.*

Regularis ex indulto à Religione Fratrum Minorum de Obseruantia ad secundum Ordinem S. Francisci ex legitima causa translatus recuperat ius succedendi in bonis sibi ex testamento, vel ab intestato post translationem delatis. S. Congr. Conc. *in Neritonens. 22. Ianuarij 1622.*

Regulares Discalceati Ordinis sanctissimæ Trinitatis de licentia Sedis Apostol. ad laxiorem calceatorum transeuntes debent facere annum probationis, non tamen emittere professionem. S. Congr. Conc. *12. Ianuarij 1619.*

Regulares quoad sepulturam VIII.

REGULARES vocati ad sepeliendum mortuos, etiam in eorum propria Ecclesia, debent accedere ad Ecclesias, è quibus cadauera amouentur, & inde cum Clero seculari discedere, non autem expectare extra ianuam Ecclesiæ, & aliis se postea associari. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Viglenanens. 13. Nouembris 1600.*

Regulares extra claustra decedentes possunt ad eorum Ecclesias deferri, etiam Parochis inconsultis. S. Congreg. Conc. *sub die 2. Julij 1620. teste Lauren. de Peirinis in constitut. sui Ordinis Minimor. tom. 2. constit. 7. Pij V. num. 10. vers. ad 10. pag. 194.*

Regulares non debent benedicere corpus defuncti in eius domo, & per

per viam, licet ad eorum Ecclesiam pro sepultura deferendum sit, nec aliquod Officium supra illud facere antequam intus eorum Ecclesiam colloctetur, sed hoc pertinet ad Curatum in cuius Parochia decessit. In Ecclesia verò propria, in qua corpus sepelitur, debent ipsi Officium facere. S. Congr. Conc. in *Squillacen.* 18. *Novembris* 1606. & in *d. Catanien. ciuitatis Platia* 12. *Octobris* 1619. Sed si Parochus est in quasi possessione, huiusmodi Officium faciendi etiam intus eorum Ecclesiam manutenendus est. Ead. S. Congr. in *Rauennaten.* 28. & 31. *Augusti* 1615.

Regulares non prohibentur sepelire corpora paruulorum, si adest in eorum Ecclesia sepulchrum maiorum, vel concurrente consuetudine ab eorum patribus est electa sepultura. Debent autem habere cœmeterium separatum pro sepultura paruulorum. S. Congr. Rit. in *ciuitatis Castellana,* 12. *Decembris* 1620.

Regulares possunt in eorum Ecclesiis sepelire absque Parochi interuentu Tertiarios collegialiter viuentes, aut cum claustralibus habitantes, necnon mulieres virginalem, seu calibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes. Quòd si Tertiarij, vel Tertiariæ his careant qualitatibus, non sunt sepeliendi in Ecclesia Regularium, nisi ipsi dum vixerint in ea elegerint sepulturam, & tunc Parochus etiam est adhibendus. Sac. Congr. Rit. in *Spoletana terra de Visso,* 20. *Iunij* 1609.

Religio.

RELIGIONEM arctiorem qui ingredi vouerunt, Canonice Regularium Congregationem intrare possunt. Iulius II. *constit.* 30. *incip. Inter ceteros,* 4. *Non. Aprilis* 1512.

Religionem aliquam qui in genere ingredi vouerunt, si Clericorum Regularium Congregationem intrent, voto satisfaciunt. Clemens VII. in *constit.* 38. *incip. Dudum,* 7. *Martij* 1533.

Religionem ingredi non possunt illegitimi, criminosi publici, nisi facta diligenti inquisitione de vita, & moribus, & nullus admittitur nisi facta relatione in Capitulo saltem Prouinciali, ac de consensu Diffinitorum. Sixtus V. *constituit.* 71. *incip. Cum de omnibus,* 6. *Kal. Decembris* 1587.

Religionem ingressus, qui seruata forma *cap. 16. sess. 25. de Regular.* renunciauit legitimam paternam, & ius succedendi in materna ad fauorem

fauorem ipsius monasterij, emissa deinde professione si postea ad Episcopatum sit promotus, viuente eadem matre recuperat ius succedendi tam in paterna, quàm in materna legitima, etiam quoad renunciata, ad fauorem tamen suæ Ecclesiæ. S. Congreg. Conc. *sub die 11. Ianuarij 1631.*

Religioni Hierosolymitanæ nullæ immunitates obstant quominus eius Sacerdotes inservientes Ecclesiis vocari debeant ad processiones, ac nisi accedant etiam compelli. S. Congreg. Concil. testibus Armendar. *in addit. ad recopilat. legum Nauarre, lib. 1. tit. 24. §. 31. de procession. num. 5. Salgado de protectione Regia, tom. 1. p. 2. cap. 9. num. 103. metipso de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 78. num. 11.*

Religioni Hierosolymitanæ in bonorum alienatione, quæ eis obueniunt per successionem suorum Militum defunctorum, non est deneganda facultas in forma iuxta decretum de non alienandis. S. Congr. Conc. *in Milenitana, 22. Ianuarij 1622.*

Religio Clericorum Regularium Theatinorum quandiu institutum nihil bonorum stabiliū possidendi retineat, quoad bona immobilia non comprehenditur in prohibitione nuper edita de rebus Regularium non alienandis. S. Congr. Conc. *de anno 1625. Comprehenduntur tamen domus professæ Societatis IESV. Eadem. S. Congr. sub die 31. Iunij 1627.*

Religiosus.

RELIGIOSI, qui in Canone, vel in precibus tacito nomine Antistitis, suos Superiores nominant, contra chafitatem faciunt. S. Congr. Rit. *in Vlixbonen. 12. Nouembr. 1605.*

Religiosi Missas in eorum Ecclesia per Sacerdotem secularem ab hærede eligendum iuxta formam testamenti celebrari sinant, illis vero consensum prædictum præstare recusantibus, conceditur Ordinario vt eisdem Missas legatas in aliam Ecclesiam prædictorum hæredum arbitrio transferat. S. Congr. Concil. —

Religiosi Ordinis sanctiss. Trinitatis non possunt ad alium quemcunque, etiam Mendicantium Ordinem se transferre, nisi petita à Superioribus licentia, cognitaque & approbata prius ab eadem. S. Congr. transitus causa, ac inuentis in Religione, ad quam transire intendunt, beneuolis receptatoribus, necnon seruata, vbi opus

Illi fuerit,

- fuerit, fel. record. Sixti PP. V. *constitutione*. S. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 15. Martij 1616.*
- Religiosorum bona, & subditi monasterij debent gaudere priuilegiis sui Ordinis, non obstante quòd Abbas eiusdem monasterij non sit Religiosus, sed inceperit esse perpetuus Commendatarius, quia Monachorum non est immutatus status. S. Congr. Concil. *sub die 8. Maij 1627.*
- Religiosus, qui sua professione facta tribus horis ante completum annum probationis à Religione discessit, & in habitu clericali laudabiliter vixit, si postea redeat ad Religionem, debet ratificare professionem, & ei locus debetur à die ratificationis. S. Congr. Concil. *sub die 1. Febr. 1631.*
- Religiosus appellare debet à Superiote locali ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, à Protectore ad S. Congregationem, & ab hac ad Summum Pontificem. S. Congreg. Regul. teste Fr. Barthol. de Vecchis *in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitiis disp. 15. dub. 2. n. 17.*
- Vide in verbo *Fratres Religiosi*, & in verbo *Regulares.*

Reliquia.

- R**ELIQUIÆ Sanctorum venerandæ sunt. Gregor. XIII. *constit. 33. incip. Sanctissimus, de anno 1575.*
- Reliquiæ Sanctorum recipiendæ non sunt antequam ab Episcopis recognitæ, & approbatæ fuerint. Sixtus V. *constit. 88. §. 3. incip. Dominus, Idib. Nouembris 1588.*
- Reliquia nullius est in bonis. S. Congr. Rit. *in Senogalien. Montis Bodij, 23. Ianuarij 1610.*
- Reliquia modica iam facta alienabilis potest donari alicui Ecclesiæ, vel Oratorio. S. Congr. Rit. *in Asten. 8. Iul. 1602.*
- Reliquiam defetre in processionibus pertinet ad Priorem Conuentus unde Reliquia sumitur, sed regulariter debent in processione cedere digniorem locum Clero seculari. S. Congreg. Rit. *in d. Senogallien. Montis Bodij, 24. Septembr. 1605. & 19. Aprilis 1608. & 23. Ianuarij 1610.*
- Reliquiarum Sanctorum Patronorum ciuitatis clauis vna concedi potest Magistratui seculari eiusdem ciuitatis. S. Congr. Rit. *in Letteren. 8. Maij 1604.*

Reliquiæ non sunt incensandæ, nisi cùm incensantur oblata. S. Congr.

Rit. in *Lucana*, 20. *Aprilis* 1602.

Reliquiæ non in monasteriis Monialium, sed in exterioribus Ecclesiis asseruari debent, vt de locis decentibus prouideatur. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Faentina*, 7. *Mart.* 1617.

Reliquia insignis dicitur corpus, caput, brachium, ctus, & ea pars, non parua tamen, in qua Sanctus passus fuit martyrium. S. Congr. Rit. *sub die* 8. *Aprilis* 1628.

Reliquia Sancti ad hoc vt de eo possit celebrari Officium, debet esse insignis, videlicet corpus integrum, caput, &c. & sic ex Sanctis approbatis, & positis in Martyrologio. Et tunc celebrari debet tantùm in Ecclesia vbi est Reliquia, seruatis rubricis Breuiarij; & si talis Ecclesia sit cathedralis, non propterea aliæ Ecclesiæ debent se in hoc conformare cum illa. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 1. *Septembr.* 1612. & in *Vrbis Theatinorum* 3. *Iunij* 1617. & in *Conchen.* 12. *Mart.* 1618. Si verò Reliquia non sit insignis, non licet, nec est alterandum Officium, sed recitandum prout in Breuiario Romano. Eadem S. Congr. in *Vrbis S. Cosmati*, & in *alia Viterbien.* 1. *Septembr.* 1612.

Renunciatio Nouitij.

RENUNCIATIO à Nouitio facta per duos menses ante professionem tenet, licet ante expletum decimum sextum annum. S. Congreg. Concil. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra*, lib. 2. tit. 18. l. 7. de *Relig.* num. 22.

Renunciatio à Nouitio per duos menses ante professionem facta sine licentia Episcopi, seu eius Vicarij, est ipso iure nulla. S. Congr. Conc. teste Rot. in *Romana fideicommissi*, 15. *Novembris* 1624. coram R. P. D. *Pirouano*.

Renunciatio facta à Moniali per diem ante duos menses præfixos à Conc. Trident. non valet, quia contra formam Concilij. S. Congr. Concil. *sub die* 21. *Ianuar.* 1617.

Renunciatio facta ad fauorem Pattum Societatis Iesv per Nouitium inter Patres dictæ Societatis, est valida, non obstante quòd non fuerit facta cum licentia Episcopi. S. Congreg. Concil. in *Neapolitana*, 20. *Martij* 1621.

Renunciatio facta per eum, qui nulliter emisit professionem, si postea

cognita inualiditate iterum validè professus sit, declarans nolle denuo bonis renuntiare, quatenus prior renunciatio non sustineatur, est nulla. S. Congr. Conc. *sub die 3. Decembris 1652. per doctrinam Sanch. in precepta Decalogi, lib. 7. cap. 5. num. 56. Molfes. in sum. morali, tom. 1. cap. 16. de renunciatis. num. 28.*

Renunciatio à Nouitio excedente sexdecim annorum ætatem facta absque solemnitate decreti. Conc. Trident. *sess. 25. cap. 16. de Regul.* non est inualida, ita ut Concil. d. loco vendicet sibi locum, etiam in iis, qui excedunt annum sextumdecimum. S. Congr. Conc. *sub die 15. Ianuar. 1601. teste Fr. Barthol. de Vecchis in praxi obseruanda in admittendis ad Religionis statum Nouitiis, disp. 8. dub. 8. num. 1.*

Renunciationes, vel donationes ante habitus susceptionem, etiam animo, & proposito Religionem ingrediendi factas, non comprehendit decretum Conc. *d. cap. 16.* S. Congr. Conc. teste Fr. Barth. de Vecchis *d. dub. 8. num. 4. in fine.*

Reservatarius, Reservatio.

RESERVATARIUS pensionis super Archipresbyteratu habente curam animarum, quam tamen ipse nunquam obtinuit, potest transferre medietatem ad fauorem sui filij illegitimi. S. Congreg. Conc. *sub die 15. Septembr. 1629.*

Reservatio de aliquibus bonis, quam facit sibi Miles Hierosolymitanus in renunciatione facta bonorum ante professionem sub prætextu, ut de reservatis testari possit, non sustinetur. S. Congr. Conc. *in Neapolitana, 5. Iulij 1628.*

Residere.

RESIDENTIVM Episcoporum priuilegia, & non residentium pœnæ quæ. Pius IV. *constitut. 10. incip. De salute, pridie Non. Septembris 1560. & constit. 91. incip. In suprema, septimo Kalend. Decembris 1564.*

Residere in suis Parochialibus quatenus teneantur illarum Rectores. Pius V. *constit. 65. incip. Cupientes, 8. Id. Iulij 1568.*

Residere tenetur obtinens Ecclesiam Parochialem per prouisionem Apost. & habens liberam curæ exercitium, & omnium bonorum, fructuum,

fructuum, & prouentuum ad dictam Ecclesiam pertinentium possessionem, licèt in limine adeptæ possessionis prædictæ mora lis fuerit per aliquem in petitorio. S. Congr. Conc. teste Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol. 393. num. 5.*

Residere tenetur habens beneficium, quod curam animarum iurisdictionalem habet. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. §. 2. tit. sed an Parochi debeant residere, num. 173.*

Residere tenetur ad minus tanquam coadiutor obtinens Baptismalem Ecclesiam, cui incumbit sola cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existentes sub cura Archipresbyteri. Sac. Congr. Conc. teste Armendar. *d. loco num. 178.*

Residere potest Parochus in vna sibi beneuifa ex duabus Parochialibus perpetuò inuicem, & æquè principaliter vnitis, ita vt vna non sit dignior, nec principalior altera. Sac. Congreg. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 3. c. 2. n. 179. in 16. declarat.* Armendar. *d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. tit. sed an Parochi debeant residere, num. 144.*

Residere debent Parochi in domo ipsarum Ecclesiarum parochialium; si verò Parochiales huiusmodi non habeant domos, tunc in alia domo, quæ sit intra limites Parochiæ, aut saltem ita vicina parochiali Ecclesiæ, vt inde commodè possint per seipsos ei inservire. S. Congreg. Conc. testibus Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Parochus, §. 4.* Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 179. in declarat. 21.* Armendar. *d. loco num. 149.*

Residere nullus excusatur, licèt distributiones quotidianas amittere consentiat. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 322. declar. 29.* & Armendar. *d. lib. 2. tit. 23. sub tit. an canonici debeant residere, num. 41.*

Residere tenentur prouisi de Canonicatibus in collegiatis Ecclesiis, præterquam in duobus casibus; primò quando Collegiata sit ruralis, & propter ruinam ampliùs in ea non resideatur ex consuetudine: secundò quando redditus sunt ita tenues quòd non sufficiant ad sustentationem viæus, & ad sit consuetudo immemorabilis non residendi. S. Congr. Concil.

Residere debens in Ecclesia in qua habet Dignitatem, seu Canonicatum, non obligatur ad aliquam residentiam in Parochiali accessoriè, & in perpetuum vnita Dignitati, vel Canonicatui. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. part. 3. c. 2. num. 179. in 12. declarat.* Armendar. *d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. tit. sed an Parochi debeant residere, num. 138.*

Residere teneatur Episcopus, qui habet Ecclesiam in loco, ubi omnes incolæ totius diocesis sunt schismatici, & ideo incorrigibiles, ut nulla adlit spes proficiendi apud illos. S. Congreg. Conc. *sub die 2. Septembris 1617.*

Vide in verbo *Parochus.*

Resignans, Resignatio.

RESIGNANS beneficium ut teneatur facere mentionem se ad titulum illius fuisse promotum pro forma, traditum est in Conc. *sess. 21. cap. 2. de reformat.* stante clausula annullatiua, & quod Concil. negatiue loquitur, *las. in l. quod si nominatim 1. ff. de liber. & posth. Felin. in cap. cum dilecta, de rescript.* quo stante per æquipollens non potest adimpleri. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 1. c. 5. num. 438 & part. 2. c. 5. num. 193.*

Resignans beneficium de iure patronatus, qui est patronus eiusdem beneficii, potest præsentare quem vult ad dictum beneficium, & Ordinarius instituere, non obstante dispositione constitut. Pij V. *de non admittendis resignationibus per Ordinarium, §. cancant autem.* S. Congr. Conc. *in Viterbien. 18. Martij 1628.*

Resignatio beneficiorum quibus casibus fieri permessa sit. Pius V. *constit. 58. incip. Quanta, Kalend. Aprilis 1568.*

Resignationes beneficiorum, & iurium cessiones publicandæ sunt intra sex menses, si beneficia sint citra Montes, si ultra, intra nouem; & publicandi huiusmodi resignationes forma in specie seruanda est, nec impletur per æquipollens. Gregorius XI *l. xonst. 85. incip. Humano, Non. Ianuarij 1584.*

Resignatio Ecclesiæ parochialis si verè fuit Romæ expedita antequam Ordinarius resignantem titulo dictæ Parochialis priuaret, eadem resignatio debet suum effectum sortiri, nec Ordinarius potest eam infringere. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. part. 1. cap. 5. num. 299.*

Resignatio, & permutatio beneficii facta ab illo ad cuius titulum fuit ordinatus, non facta mentione dictæ qualitatis, videlicet quod fuerit ad illius titulum ordinatus, est ipso iure nulla, cum dispositio *cap. 2. sess. 21. de reform.* non possit per æquipollens adimpleri. S. Congr. Concil. teste Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 10. num. 35.*

Resignationem beneficij, ad quod resignans ordinatus erat, admittens Ordinarius non habens facultatem admittendi resignationes sibi à Pio V. in certis casibus sublatam, beneficium huiusmodi vacat Sedi Apostol. sed Ordinarius illi de proprio providere tenetur. Sac. Congregat. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 2. cap. 5. num. 228.*

Resignationes voluntarias prohibet Concil. Trident. *sess. 21. de reform. c. 2. sed non priuationes.* S. Congreg. Concil. testibus Armendar. *in addit. ad recopit legum Nauarra, lib. 2. tit. 8. l. 1. de patrim. num. 24. Garc. d. cap. 5. num. 220. quos refero de offic. & potest. Episcopi, part. 2. alleg. 19. num. 45.*

Resignationes reciproce post Concil. Trident. in fauorem filiorum faciendæ comprehenduntur sub illius decreto *sess. 25. de reform. c. 15.* S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 19. l. 1. de filiis Presbyter. num. 5.*

Resignatio Ecclesiæ parochialis sæcularis admittitur per Datariam ad fauorem Canonici Sancti Georgij in Alga. S. Congreg. Conc. *in Veronen. 17. Nouembris 1629.*

Restitutio.

RESTITUTIO in integrum concessa fuit aduersus lapsum quinquennij puellæ Colimbrien. prætendenti per viam, & metum parentum ingressum monasterium, & profersionem emisisse, de quo reclamauit intra quinquennium apud consanguineos, & alios examinatos, & mortuis parentibus post quinquennium apud Collectorem Portugalix, & quòd profersio fuerit facta in decimoquarto suæ ætatis anno. S. Congr. Conc. *in Colimbrien. 27. Aprilis 1630.*

Reuelare.

REVELARE tenentur scientes, ita vt non eximantur ab excommunicatione comminata in litteris monitorialibus Apostol. quando veritas haberi aliter non potest, nec attenditur excusatio respectu affinitatis in hoc casu. S. Congr. Concil. *in Fulginaten. 14. Decembris 1630.*

Rex.

REGIS Aragonum coronatio Romæ facta ab Innocentio III. ut
in eius *constit.* 8. *incip.* Cum quanta, 15. Kal. Iulij 1206.

Regis Armeniorum coronationem approbavit Innocentius III. *constitut.* 4. *incip.* Is Ecclesiam, 8. Kalend. Decembris 1199.

Regem Bohemiæ Regem vocari iussit Innocentius III. *const.* 6. *incip.* Licet, 13. Kalend. Maij 1204.

Rex Coloioannes Bulgarorum, & Blacchorum creatur Rex ab Innocentio III. *constit.* 5. *incip.* Rex Regum, 6. Kalend. Martij 1203.

Rex Galliarum quæ possit circa collationem beneficiorum ecclesiasticorum, & præsentationes ad Ecclesias cathedrales, Metropolitanas, monasteria, & Prioratus conuentuales vigore concordatorum. Leo X. *constit.* 20. *incip.* Pastor, 14. Kalend. Ianuarij 1516.

Rex Galliarum Franciscus filialem obedientiam personaliter præstitit Leoni X. in ciuitate Bononiæ. Leo X. *constit.* 23. §. 5. *incip.* Ite & vos, 4. Kalend. Iunij 1517.

Rex Galliarum instituit Militiam B. Mariæ de Monte Carmelo. Paulus V. *constit.* 41. *incip.* Romanus, 14. Kal. Martij 1607.

Rex Galliarum est Magnus Magister, & perpetuus administrator Militiæ S. Spiritus in Gallia. Paulus V. *constitut.* 42. *incip.* Maiestatis, 16. Februarij 1608.

Rex Hispaniarum est Magnus Magister Militiarum S. Iacobi de Alcantara, de Calatraua, & de Spatha. Adrianus VI. *const.* 1. *incip.* Dum intra, 4. Non. Maij 1522.

Regi Hispaniarum Regnum Granatæ à Saracenis recuperanti, Insulas noui Orbis repertas, & reperiendas propagandæ Christianæ fidei causa concessit Alexander VI. *constit.* 2. *incip.* Inter cetera, 4. Non. Maij 1493.

S. Riccardus.

RICCARDVM Episcopum Circestren. Sanctorum catalogo adscripsit, & festum die 3. Aprilis celebrari iussit Vrbanus IV. *constit.* 3. *incip.* Exultet, 10. Kal. Martij 1261.

Rochettum.

ROCHETTI vsus intra suam Ecclesiam potest concedi ei, cui concessus est vsus Mitræ, & Baculi. S. Congr. Rit. *in Zamoren. in Polonia, 15. Nouembris 1603.*

Rochettum, & mantelletum conceditur Archipresbytero primæ Dignitate loco Almutiæ, & superpellicei, attenta qualitate personæ. S. Congr. Rit. *in Placentina, 10. Iulij 1621.*

Rochettum conceditur Abbati seculari in casu, quo Abbas Regularis utebatur superpelliceo. S. Congreg. Rit. *in Turritana, 23. Ianuarij 1621.*

Rochetti sine manicis, & cappæ vsus ad instar beneficiatorum S. Petri conceditur beneficiatis de Massa Ecclesiæ Vrbeuetanæ. S. Congr. Rit. *in Vrbeuetana, 15. Ianuarij 1611.*

S. Rochus.

S. **R**OCHI Officium & Missa de communi Confess. non Pont. concessum fuit in iis tantum locis, ubi adsunt Ecclesiæ in eius honorem ædificatæ, & seruatis rubricis Breuiarij. S. Congreg. Rit. *sub die 30. Iulij 1629.* In Ecclesiis scilicet, & Eremitoriis habentibus requisita Ecclesiarum in honorem S. Rochi dicatis, vt declarauit S. D. N. Urbanus VIII. *sub die 26. Nouembris eiusdem anni,* vt refert Castellin. *de dilation. canonizat. Sanctorum, pag. 81.*

Roma.

ROMA vniuersi Orbis caput existit. Bonifacius VIII. *constit. 9. incip. In suprema, 8. Id. Iunij 1303.*

Roma Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli martyrio consecrata, quæ prius erat magistra erroris, facta est magistra veritatis. Paulus V. *constit. 13. incip. Ineffabilis, 8. Id. Ianuarij 1558.*

S. Romualdus.

S. ROMUALDI Ordinis Camaldulen. fundatoris festum pro die 7. Februarij restituit, duplicique Officio celebrari iussit Clemens VIII. *constit. 32. incip. Pia mater, 9. Iulij 1595.*

Rosarium.

ROSARIUM B. Mariæ S. Dominicus Ordinis Fratrum Prædicatorum fundator adinuenit, & illius festum pro gratiarum actione de victoria contra Turcas die 7. mensis Octobris anni 1572. parta in Ecclesiis, vel Capellis Rosarij duplici Officio prima Dominica mensis Octobris celebrandum statuit Gregor. XIII. *constit. 11. incip. Monet Apostolus, 1. April. 1573.*

Rosarij Missa prohibita fuit, concessa tantum Ordini Prædicatorum. S. Congreg. Rit. *sub die 25. Iunij 1622. cuius memini de offic. & potest. Parochi, cap. II. num. 31.* Quando verò onus in legato pio imponitur celebrandi Missam peculiarem de Rosario, tunc loco Missæ de Rosario celebranda est Missa votiua. B. Virginis de tempore. Ead. S. Congr. Rit. *in Polignanens. 31. Iulij 1632.*

Rota.

ROTA in iis, quæ spectant ad ritus, & cæremonias sententiam Congregationis audire procurat S. Congreg. Rit. *in Calaguritanæ, 5. Iulij 1603.*

S. Rupertus.

S. RUPERTI festum, vt ex 27. Martij in 2. Maij transferatur in Ecclesiâ Salisburgen. conceditur à S. Congreg. Rit. *in Salisburgen. 19. Ianuarij 1619.*

S

SABBATVM SANCTVM.

ABBATO sancto non possunt campanæ in aliqua Ecclesia pulsari ante pulsationem in Ecclesia cathedrali, vel Matrici. S. Congr. Rit. in *Oriolen.* 11. April. 1601. & in *Marsicen.* 21. Mart. 1609. & in *Venusin.* 30. Decembr. 1614.

& 14. Nouembr. 1615. & in *Syracusana*, 3. Iun. 1617. & 23. Febr. 1619. Tam in Ecclesiis secularibus, quàm Regularibus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, etiam prope, & extra muros existentibus, & etiam in Ecclesiis Confraternitatum. Ead. S. Congr. Rit. in *Placentina*, 21. Augusti 1604. & in *Meliten.* 6. Decembr. 1621. Etiam si adsit Ecclesia collegiata, quæ habeat omnimodam præcedentiam supra Matricem. Ead. S. Congr. in *Syracusana Modica*, 23. Decembr. 1619.

Sabbato sancto non possunt domos benedicere Regulares cum non possint hoc munus extra Conuentum suum exercere. S. Congreg. Conc. sub die 23. Nouembris 1619.

Sacerdos, Sacerdotium.

SACERDOS simplex sine licentia Sedis Apost. non potest benedicere nouam Ecclesiam, vel Oratorium, nec reconciliare Ecclesiam pollutam. S. Congreg. Rit. in *Placentina*, 19. Maij 1607. in 10. dub.

Sacerdos cantans Vesperas an debeat incipere, *Deus in adiutorium*, in medio ante Altare, an verò in Presbyterio in sede ubi sedere consuevit ad cornu Epistolæ, & an ipsemet debeat intonare primam Antiphonam, Hymnum, & Antiphonam ad *Magnificat*, seruanda est forma Cæremonialis lib. 2. cap. 3. S. Congr. Rit. in *d. Placentina*, dub. 15.

Sacerdos celebrans solemniter coram Episcopo, debet cum suis ministris expectare benedictionem Episcopi antequam descendat ad Altare. Congr. Rit. in *Alexandrina*, 19. Maij 1608. in 7. dub.

Sacerdos, Diaconus, & Subdiaconus solemniter celebrantes possunt

sunt & debent sedere in banco dum cantatur *Gloria*, *Credo*, &c. etiam si sint beneficiati, vel Capellani, prout sedent Canonici, non obstante qualibet consuetudine. S. Congreg. Rit. in *Perusina*, 15. Ianuarij 1611.

Sacerdos habens generalem facultatem transferendi pensionem sibi auctoritate Apost. reservatam super fructibus parochialis Ecclesiæ ad quam præsentatus fuerat absque vlla institutione, potest eandem pensionem transferre in Clericum eius filium illegitimum. S. Congr. Concil. in *Zamoren*. 9. Nouembr. 1619.

Sacerdos adscriptus Ecclesiæ receptitiæ si fiat Miles Capellanus Hierosolymitanus, seu alterius militiæ non potest prætere fructus Ecclesiæ receptitiæ, quia reputatur Regularis, & ideo non est capax beneficiorum Regularium. S. Congr. Conc. sub die 17. Mart. 1619.

Sacerdos non potest nouam eleemosynam recipere, & duabus obligationibus vnica Missa satisfacere, nisi in fundatione expresse cautum sit quodd non teneatur sacrificium applicare. S. Congr. Concil. in *Aretina*, 28. Aprilis 1629.

Sacerdotes exteri seculares, qui absque licentia Ordinarij celebrant in Ecclesiis Regularium, incurrunt pœnas inflictas in Synodo diocesana, & Sactistæ, seu Præfecti Ecclesiarum Regularium adstringi possunt ad non permittendum celebrationem prædictam nisi exhibita licentia Ordinarij. S. Congreg. Conc. in *Neapolitana*, 17. Augusti 1630.

Sacerdotes nullum Officium, aut beneficium ecclesiasticum obtinentes, cogi non possunt ab Episcopo ad publicas processiones accedere. S. Congr. Conc. in *Messanen*. 7. Februar. 1632. vidi originale.

Sacerdotium actu requiritur stante dispositione testatoris in fundatione duarum capellaniarum, vt per beneficiatos prouideantur Clerici Sacerdotes qui teneantur, & debeant Missas celebrare, & arbitrio Capituli deferuire, vel ipsis impeditis per alios substitutos à Capellanis eisdem & à Capitulo approbandos. S. Congr. Conc. in *Materanen*. 8. Ianuar. 1628.

Vide in verbo *Presbyter*.

Sacerdos beneficiatus in Ecclesia sui beneficij præcedentiam habere debet supra alios beneficiatos in eadem Ecclesia, non Sacerdotes. S. Congr. Rit. in *Nullius prouincia Florent*. Ianuar. 1633.

Sacerdotes seculares admitti non possunt in Ecclesiis Regularium ad celebrandam Missam contra Episcopi prohibitionem. S. Congreg. Conc. in *Liman*. 29. Ianuar. 1633.

Sacrista,

Sacrista, Sacristia, Sacristanatus.

SACRISTÆ nihil exigere debent pro benedictione sponsi & sponsæ. S. Congr. Rit. in *Neritonem*. 25. *February* 1606.

Sacristæ munus per simplices Sacerdotes Ecclesiæ exerceri solitum non cogitur suscipere Cantor, qui sit vna ex Dignitatibus Ecclesiæ. S. Congr. Rit. in *Adrien*. 2. *Martij* 1602.

Sacristæ maiori Ecclesiæ sanctissimæ Annuntiæ ciuitatis Caietæ, licet iuxta antiquam consuetudinem benedicere cineres, candelas, & palmas, illasque distribuere, etiamsi Missam non sit ipse celebraturus. S. Congr. Rit. in *Caietana*. 23. *February* 1619.

Sacristia choro contigua alicuius monasterij Religiosorum est sub clausura comprehensa. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Sulmonen*. 10. *Augusti* 1615.

Sacristanatum obtinens in Parochiali erectum cum vnione simplicis beneficii pro vno Clerico, qui in diuinis Officiis, cura exercenda, & aliis oneribus adiuuare teneretur, potest deferuire per substitutum, & fructus eidem debentur. S. Congr. Concil. in *Spoletana*. 21. *Iulij* 1629.

Satellites.

SATELLITES tot, quot sibi libuerit, retinere potest Eiscopus. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *ciuitatis Castell*. 14. *Aprilis* 1615. in *resp. ad* 3.

Satellites in executionibus peragendis pignora debito tantum æquiuallentia auferre debent, *ibidem in resp. ad* 7.

Scholaris.

SCHOLARES in Ecclesiis cathedralibus non gaudent iisdem priuilegiis, sicut studentes in studiis publicis, vel Academiis; interim tamen huiusmodi studentes in Academiis non percipiunt distributiones quotidianas. S. Congr. Concil. teste *Garc. de benef.* part. 3. c. 2. num. 117. *Armendar. in addit. ad recopil. legum Navarra*, lib. 2. tit. 23. de *residencia canonic.* num. 124.

Scholaſtria.

SCHOLAſTRIA conferenda eſt Doct̃oribus, vel Magiſtris, aut Licentiatis in ſacra Pagina, aut iure Canonico in qualibet Vniuerſitate approbata, nec obſtat quòd non eſſet ex illis, quæ eſſent in illa regione in qua eſſet Scholaſtria. S. Congr. Concil. teſte Garc. *de benefic. part. 7. cap. 7. num. 35.*

Scriptura.

SCRIPTVRAS, & iura concernentia ſtatum Eccleſiæ cathedra-
lis, recognoscere poteſt Episcopus, adhibitis tamen aliquibus
eiufdem Eccleſiæ Canonicis. S. Congr. Conc. *in Oriolen. 27. Martij*
1632. ad 10. vidi originale.

Sedes.

SEDES Episcopi in choro exiſtens debet eſſe quaſi fixa, & immo-
bilis iuxta diſpoſitionem libri Cæremonialis *in tit. de Sedibus*
Episcop̃i. S. Congr. Rit. in Colimbrien. 23. Majj 1603. ad 2.

Sedes Episcopi in choro exiſtens ornanda eſt ſerico, vel alia materia
coloris conuenientis tempori iuxta regulam libri Cæremonialis
d. tit. de Sedibus Episcop̃i, ibidem in reſp. ad 3.

Sedes Episcopi & chorus Canonicorum ſi fieri poteſt, debent reduci
ad formam libri Cæremonialis. Sac. Congreg. Rit. *in Granaten. 9.*
Majj 1606.

Sedes Episcopi in Eccleſia exempta vbi Abbas vſum Mitræ habens
etiã habet ſedem, quando illuc accedit, eſt in cornu dextro cho-
ri, ſiue Eccleſiæ collocanda vno gradu eminentiori cum ornatu
congruo, & ſitu aliquatenus ſuperiori reſpectu ſedis Abbatis, quæ
in ſiniſtro ponenda eſt, vno gradu humilior abſque ornatu, & loco
aliquatenus inferiori, aded ṽt non ſit oppoſita ſedi Episcopali. S.
Congr. Rit. *in Alexandrina S. Petri in Brogolio. 7. February 1604.*

Sede Episcopali vacante pro ſuſcipiendis Ordinibus non eſt adeun-
dus vicinior, vel Metropolitānus, ſed adeunda eſt Sedes Apoſto-
lica. S. Congr. Conc. teſte Garc. *de benefic. part. 5. cap. 7. num. 93.*

Sedes

Sedes Abbatis, seu Prioris habentis vsum Mitre & Baculi debet collocari in cornu Euangelij, in plano Presbyterij cum duobus tantum gradibus paruis, & sine vilo suppedaneo suggestur lapideo, vel ligneo, ac sine Baldachino desuper, sed cum postergali tantum ex aliquo panno, vel serico leui, sine auro coloris conuenientis solemnitati. S. Congr. Rit. in *Neapolitana*, 18. Martij 1617.

Sedes Abbatis exempti etiam in Ecclesiis suæ iurisdictioni subiectis debet esse inferior sede Episcopi. S. Congreg. Rit. in *Aquilana*, 18. Martij 1617.

Sedes Decani, & Archidiaconi non possunt occupari ab aliis Canonicis si fortè absint, sed quisque debet sedere in suo stallò. S. Congreg. Rit. in *Capuana*, 12. Martij 1618.

Sedes Dignitatum absentium non debent occupari ab aliis Dignitatibus, seu Canonicis, sed vnaquæque Dignitas, seu Canonicus in proprio stallò permanere debet. S. Congreg. Rit. in *Placentina*, 25. Maij 1632.

Sedes Gubernatoris ciuitatis quando audit Concionem simul cum Episcopo, debet esse apud Episcopum, quæ non sit maior, nec pulchrior Sede ipsius Episcopi, & neutra sit coloris rubri. S. Congreg. Rit. in *Perusina*, 3. Octobris 1615.

Sedes laicorum, veluti Præfecti, seu Locumtenentis, non sunt locandæ in Presbyterio apud Altare. S. Congr. Rit. in *Egitanien*. 10. Iunij 1602. in 6. dub.

Sedes pro audienda Concione ita debent aptari, vt aliis retro stantibus ad visum Prædicatoris non officiant. S. Congreg. Rit. in *Fauentina*, 11. Aprilis 1601.

Seminarium I.

SEMINARIO nondum erecto, & in quo scholares actualiter non adsunt, non potest fieri vnio beneficiorum. S. Congr. Concilij teste Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 5. §. 7. num. 68. & Garc. de benefic. part. 1. 2. cap. 2. num. 193. & 194.

Seminario per Episcopum vniri non possunt simplicia beneficia ad collationem inferiorum spectantia, neque Canonicatus, neque beneficia iurispatronatus etiam ecclesiastici, neque beneficia Sedi Apost. reservata post illorum vacationem, nec propterea vacantia in mense reservato. S. Congr. Conc. teste Franc. Leon. in thesauro fori ecclesiast. part. 2. cap. 16. num. 23.

Seminario facta vnio omnium beneficiorum simplicium non valet.

S. Congreg. Conc. teste Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. decis. 492. & 720. in 1. edit. aliàs resol. 383. num. 4. & resol. 610. num. 10. in 2. edit. quem refero de officio, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 77. num. 29.*

Seminario vniri non possunt ante vacationem beneficia, quæ obtinent personæ, quæ ob familiaritatem Cardinalium, vel aliam rationem tales sint, vt quocumque mense decedant, certum sit ea fore affecta Sedi Apost. S. Congr. Conc. teste Garc. *in addit. ad summ. tract. de benefic. part. 12. c. 2. num. 126.*

Seminario vniri non possunt Collegiatarum Canonicatus, quamuis ex consuetudine non obligent ad residentiam, quia Conc. *sess. 23. c. ult. de reform.* non loquitur de his beneficiis simplicibus. S. Congr. Episcop. & Regul. *in Aquilana, 27. Martij 1590.*

Seminario vniri non possunt beneficia obtenta ab Episcopo Oritano tempore suæ promotionis tanquam Sedi Apost. reservata. S. Congreg. Concil. *sub die 24. Augusti 1619. teste Viuian. post suam praxim iurispatron. decis. 48. in fine.*

Seminario quatuor deputatos debet adhibere Episcopus in consilium pro tota temporali administratione prædicti seminarij, excepta exactione, quæ ad solum Episcopum spectat, non tamen tenetur eorum sequi consilium. S. Congr. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 12. c. 2. num. 191. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 380. num. 3. in 2. edit.*

Seminarij deputati electio sufficit fieri per Clerum ciuitatis. S. Congreg. Conc. *in Lucana, 19. Nouembris 1616.*

Seminarij deputati, & alij Officiales habent votum consultiuum, non autem decisiuum. S. Congr. Conc. *sub die 11. Ianuarij 1620.*

Seminarij Clerici non præcedunt Canonicis Collegiatar. S. Congreg. Rit. *in Fundana, 20. Decembris 1601.*

Seminarij Clerici in processionibus præcedunt aliis Clericis. S. Congr. Rit. *in Adriem. Rodigij, 21. Martij 1620.*

Seminarij Clerici debent in publicis processionibus primi incedere ante Clerum secularem, ac relinquere locum digniorem Curatis. S. Congr. Rit. *in Capuana, 1. Septembris 1607.*

Seminarium non est membrum Ecclesiæ cathedralis, licet in ea Clerici seminarij officient, *ibidem.*

Seminarij in collegium cooptratus non potest ordinari ad titulum seminarij, nisi ob causam inferuendi beneficio, quod forsan esset seminario iniunctum. S. Congr. Concil. testibus Zerol. *in praxi Episcop.*

Seminario contribuere qui teneantur, vel non. 633

Episcop. p. 1. verbo seminarium, §. 6. Galet. in margarita casuum conscient. verbo Ordo pen. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 2. tit. 8. l. 1. de patrim. num. 9. & 10. Poterit quoque ordinari sub certa assignatione fructuum in seminario facta causa inferuendi beneficio iuncto seminario, donec ei prouisum fuerit de congrua sustentatione. Eadem S. Congr. teste Garc. de benefic. part. 2. cap. 5. num. 104.

Seminarij bona stabilia non licet ad nouennium locare, nec eadem bona cum aliis bonis in euidentem Ecclesiæ utilitatem permutari, nec sterilia, & inculta in emphyteusim ad tertiam generationem concedere. S. Congreg. Concil. *in Vercellen. 19. Februarij 1633. ad 3. 4. & 5.*

Seminario contribuere qui teneantur, vel non II.

SEMINARIJ à contributione nullus est exemptus, nisi qui nominatim à Concilio excipiuntur. S. Congr. Conc. *sub die 11. Ianuarij 1601.*

Seminarij contributio anticipatè soluenda est de quadrimestri in quadrimestre. S. Congreg. Episcop. & Regular: *sub die 8. Martij 1588.*

Seminarij in contributione priùs detrahendum est totum id, quod ex causa oneris perpetui, putà quarta fructuum, quæ soluitur Cameræ Apost. & similiū, soluendum est. S. Congr. Conc. *in Cauen. 17. Nouembris 1629.*

Seminario taxam soluere recusantes potest Episcopus punire interdicens, & alia grauiora iuris remedia adhibendo. S. Congr. Conc. *in Marficana.*

Seminario contribuere tenentur Ecclesiæ seculares, quæ non sunt de mensa monasteriorum, tametsi ad eorum institutionem, & collationem pertineant. S. Congr. Conc. *in Capentaquen. 23. Iunij 1586. & 4. Februarij 1593.*

Seminario soluere tenentur hospitalia data in titulum, & administrationem si habeant beneficia annexa, vel redditus, aut proventus ecclesiasticos. S. Congreg. Concil. testibus Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo hospitale, dub. 10. Aloyf. Ricc. in deusf. Curie Archiepisc. Neapol. decis. 196. num. 6. 7. & 8. part. 4.* Nam pro sustentatione seminarij nihil potest detrahi ex redditibus hospitalium, & Confraternitatum, nisi nomine beneficiorum annexorum. S. Congr.

634 *Seminario contribuere qui teneantur, vel non.*

Concil. in *Lucana*, §. *Iulij* 1628. in resp. ad 3. 4. & 5.

Seminario contribuere debent beneficia in diœcesi existentia, licet habeant bona in alia diœcesi. S. Congr. Conc. in *Caputaquen.* 23. *Iunij* 1586.

Seminario contribuere tenentur Confraternitates, Capellæ, & scholæ habentes redditus ecclesiasticos, etiam intra Regularium Ecclesias existentes. S. Congreg. Conc. cuius memini *de offic. & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 77. num. 10.

Seminario contribuere tenentur beneficiati beneficiorum collationis Monachorum si intra fines diœcesis sunt. S. Congr. Concil. in *Caputaquen.* 4. *Februarij* 1593.

Seminario debita portio ratione beneficiorum exigi potest post unionem eiusdem beneficii factam Regularibus, qui Mendicantium privilegiis gaudent. S. Congr. Conc. *sub die* 21. *Iulij* 1629.

Seminarij occasione potest taxa pro pensionibus detrahi, & exigi à titularibus, dummodo specialiter non sint exemptæ, qui titulates retinebunt pro rata soluta. S. Congr. Conc. in *Lucana*, §. *Iulij* 1628. ad 6. Titulatis enim occasione pensionis per eum factæ seminario non potest detrahere ex pensione, quam soluit, nisi pro rata illius, & ad eam rationem, qua ipse titularis contribuit. S. Congr. Concil. teste Garc. in *addit. ad suum tract. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 171.*

Seminarij à contributione sunt exempti Clerici Cameræ Apostol. ratione beneficiorum quæ obtinent. S. Congr. Episcop. & Regular. in *Maceraten.* 12. *Maij* 1604.

Seminario contribuere cogi non debet Abbas, qui in suo territorio, & iurisdictione prius seminarium proprium erexerat, & prouisum retinebat. S. Congr. Conc. *sub die* 30. *Mart.* 1594.

Seminario contribuere non tenentur hospitalia, quæ administrantur à laicis, & in quibus sunt bona laicorum, quæ data non sunt in titulum, commendam, seu administrationem. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Navarra, lib. 4. tit. 29. l. 1. §. 2. de hospitalib. num. 13.*

Seminario contribuere non tenentur Canonici de quotidianis distributionibus præbendarum. S. Congreg. Concil. testibus Zerol. in *praxi Episcopi*, p. 1. verbo *distributiones*. §. 5. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. §. 7. *proœm. num. 170. cum seqq.* quos refero *de offic. & potest. Episcopi*, p. 3. alleg. 77. num. 13.

Seminario non est contribuendum ex emolumentis, prouentibus, & legatis

legatis relictis pro celebratione Missarum. S. Congreg. Concil. *in Canon. 17. Nouembr. 1629.*

Seminario non est contribuendum ex iis, quæ in incerto, & in elemosynis piorum, & similibus consistunt. S. Congreg. Concil. teste Piafec. *in praxi Episcopi, p. 2. cap. 2. num. 5. in fine.*

Seminario contribuere non tenetur Abbatia vnita Capitulo Cathedralis ante Concilium. S. Congreg. Conc. *in Lucana, 17. Februarij 1629.*

Seminarij ad contributionem non tenentur neque compelli possunt Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, siue eorum Vicarij in Ecclesiis parochialibus Religioni prædictæ vnitis, vel ab ea dependentibus. S. Congr. Conc. *in Augustana, 14. Decembr. 1630.*

Senectus.

SENECTVS in Parocho non excusat à residentia, sed debet poni Vicarius idoneus cum assignatione congruæ portionis ex ipsius Parochialis redditibus. S. Congr. Concil. teste Zerol. *in praxi Episcopi, p. 1. verbo residentia, §. 9.*

Sententia.

SENTENTIAS Inquisitorum hæreticæ prauitatis, Magistratus seculares absque processuum reuisione exequi tenentur. Innocentius VIII. *constit. 10. incip. Dilectus, 30. Septembris 1486.*

Sententiæ in fauorem hæreticorum prolatae extra stylum sanctæ Inquisitionis nunquam transeunt in rem iudicatam. Pius V. *constit. 22. incip. Inter, 12. Kal. Ianuarij 1566.*

Sententiam ferens super priuatione beneficij, & illius consanguinei non possunt illud obtinere. Pius IV. *constit. 14. incip. Cupientes, 14. Octobris 1560.*

Sententiæ contumaciales reorum in cautionibus de non offendendo præiudicant eorum fideiussoribus. Pius IV. *constitut. 52. incip. Et si, 10. Aprilis 1562.*

Sententiæ contumaciales contra reos prolatae executioni demandantur. Pius V. *constitut. 9. incip. Cum ob innumeras, de anno 1571.*

Sententia contumacialis non sufficit ad extrahendum delinquentem
 è loco immuni, & Curia seculari consignandum. S. Congr. Episc.
 & Regul. in *Cremonen.* 27. Iulij 1618.

Sententiæ, & lauda immemoriali consuetudine approbata seruanda
 sunt. S. Congr. Rit. in *Casaraugustana*, 10. Aprilis 1604.

Sepultura.

SEPULTURA ecclesiastica hæreticis denegatur. Nicolaus III.
constit. 2. §. 18. incip. *Nouerit*, 5. Non. Mart. 1279.

Et mortuis in duello. Clemens VIII. *constit.* 11. §. 7. incip. *Illius*
vices, 16. Kal. Septembris 1592.

Et congregientibus ad agitandum, & certandum cum tauris,
 & aliis feris in spectaculis. Pius V. *constit.* 48. incip. *De salute*, Kal.
Novembr. 1567.

Sepultura pauperibus mortuis gratis in Vrbe impendit Confraterni-
 tas mortis. Pius IV. *const.* 22. incip. *Diuina*, 15. Kal. Decembr. 1560.

Sepultura mortuis danda est in tumbis profundis Ecclesiarum. Pius
 V. *constit.* 5. §. 6. incip. *Cum primum*, Kal. Aprilis 1566.

Sepultura pro filio minori potest pater in vita, non post eius mortem
 eligere. S. Congr. Episcop & Regul. in *Foglinen.* 27. Octobr. 1587.

Sepulturam sibi eligendi facultatem non habens in Maiorum suo-
 rum sepultura humari debet. S. Congr. Episcop. & Regul. in *Ascen-*
hana, 21. Octobris 1616.

Sepultura mortuorum nullatenus retardari, aut impediri debet sub
 quouis prætextu compositionis quartæ funeralis. S. Congr. Episc.
 & Regul. in *Cassan.* 5. Maij 1617.

Sepulturæ ecclesiasticæ tradi debet excommunicatus, qui in mortis
 articulo confessionem petiit, vel beatissimam Virginem inuocauit.
 S. Congr. Episcop. & Regul. in *Nolana*, 19. Iulij 1619.

Sepulturæ electio in alia Ecclesia præter Parochialem non potest per
 Parochum impediri, dummodo illi reservata sit sua quarta func-
 ralis. S. Congr. Rit. in *Capuana*, 31. Mart. 1629.

Sepulturæ tradi possunt in Ecclesia non parochiali, si in ea mortui il-
 lam elegerunt etiam sine præsentia Curati, si requisitus interesse
 recuset, vel petitam licentiam deneget. S. Congr. Rit. in *Capuana*,
 22. Decembris 1629.

Sigillum.

SIGILLO cum inscriptione Ministri generalis totius Ordinis Fratrum Minorum legitimè vsus fuit, & vti potest Minister generalis de Obseruantia. Sacr. Congr. Rit. *sub die 22. Martij 1631.* vidi originale.

Simonia.

SIMONIA in materia sacramentali, & beneficiali, quibus casibus committatur non expedit in constitutione exprimi, sed iuxta casuum contingentiam responderi debet. S. Congr. Concil. *sub die 26. Iunij 1607.*

Simoniam committitur si prouisio fiat mercede, & pretio, vel cum aliquo pacto, & conditione, & non gratis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 8. cap. 1. num. 14.*

Idem dicendum in prouisione Præceptorum S. Iacobi Calatravæ. Ead. S. Congr. teste Garc. *d. tract. p. 1. c. 7. num. 4.*

Societas.

SOCIETAS laicorum Coronæ Domini, vt possit ab Abbate generali Camaldulensium erigi in propriis sui Ordinis Ecclesiis, conceditur à S. Congr. Rit. *in Camaldulen. 25. Ianuarij 1602.*

Societas sanctissimi Sacramenti non potest deferre Crucem in funeralibus, ad quæ vocatur simul cum Canonicis Cathedralis, & aliarum Ecclesiarum. S. Congr. Rit. *in Anconitana, 26. Februarij 1611.*

Societas sanctissimi Sacramenti in omnibus actibus dici festi Corporis Christi præcedere debet etiam in deferendo baldachino, dummodo accedat ad alias processiones, iuxta resolutionem S. Congregationis *in causa Sutrina.* S. Congr. Rit. *in Lauden. 12. Iulij 1628.*

Societates possunt compelli accedere ad processionem sanctissimi Sacramenti in Plebania, vel Parochiali, at monendæ priùs, & à pœnis in principio abstinendum. S. Congr. Conc. *in Florentina, 13. Nouembris 1627. & 18. Februarij 1628.*

Vide in verbo *Confraternitas.*

Societatis IESV Patres, vide in verbo *Clerici Regulares Societatis IESV.*

Sodomia.

SODOMIÆ crimen omnes, & quicumque Presbyteri, & alij Clerici seculares, & Regulares, cuiuscumque gradus, & Dignitatis, exercentes, omni priuilegio clericali, & beneficio ecclesiastico priuantur. Pius V. *constit.* 72. *incip. Horrendum*, 3. Kal. Septembris 1568.

Sollicitantes mulieres in confessione.

SOLLICITANTES mulieres in confessione ad turpia, & ad inhonestos actus in Regnis Hispaniarum, cuiuscumque Ordinis illi sint, possunt inquiri ab Inquisitoribus contra hæreticam prauitatem, qui illos in hoc culpabiles repertos iuxta excessuum suorum qualitatem, prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione secularis iudicis arbitrio puniendos tradant. Pius IV. *constit.* 31. *incip. Cum sicut*, sub die 16. Aprilis 1561. Paulus V. *constituit.* *incip. Dilecte fili*, 16. Septembris 1608. quas confirmauit, & extendit ad omnes vbique locorum existentes, & ad sollicitantes etiam masculos ad nefaria, Gregorius XV. *constit.* 34. *incip. Vniuersi Domini gregis*, 30. Augusti 1622. vbi Inquisitoribus antedictis indulget vt quos in aliquo huiusmodi nefariis excessibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumstantiis suspensionem ab executione Ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcumque, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, nec non vocis actiuæ, & passiuæ, si Regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres etiam in perpetuum absque vlla spe gratiæ, aliàsque pœnas decernant, eos quoque si pro delicti enormitate grauiores pœnas meruerint, debita præcedente degradatione Curia seculari puniendos tradant.

Soror.

SORES ultra duas in eodem monasterio habitum Regularem suscipere, ac professionem emittere non possunt absque S. Congregationis licentia, & si hac licentia obtenta tertia soror ad habitum admittatur, voce actiua, & passiuam tamdiu careat, quousque altera

altera ex eisdem duabus sororibus vitam cum morte commutauerit, dotemque duplicatam soluat quatenus intra, triplicatam verò si supra numerum existat, talique casu adimpleantur conditiones in licentiis impressis pro Monialibus supranumerariis concedi solitis contentæ. Vbi autem laudabilis consuetudo inoleuit, vel Pontificia constitutione cautura quòd nec dux sorores in eodem monasterio habitum suscipiant, prout Florentiæ, & alibi, ita obseruetur. *Sacr. Congreg. Episcop. & Regul. in Bracharen. 26. Augusti 1616.*

Spolia.

SPOLIA ecclesiasticarum personarum sine testamento, aut facultate testantium decedentium ad Cameram Apostol. spectant. *Paulus III. constit. 29. incip. Romani, 3. Non. Ianuarij 1542. Pius IV. constit. 8. incip. Graue, 26. Maij 1560.*

Spolia non faciunt bona Clericorum, qui obtinent pensiones, & beneficia non excedentia summam ducatorum triginta. *Pius V. constitut. 42. incip. Romani, 3. Kal. Septembris 1567.*

Spolium quando non faciant bona ciuium Romanorum, incolarum, & curialium. *Paulus V. constitut. 18. incip. In eminenti, 8. Aprilis 1606.*

Spolium non fit Curato permanenti per duos menses extra residentiam de licentia Episcopi ex magna causa, iuxta *cap. 1. sess. 23.* quia *Bulla Pij IV. incip. In suprema, de spolijs contra non residentes*, non rogauit Concil. Trident. *Sacr. Congreg. Concil. sub die 2. Aprilis 1593.*

Spoliorum nomine veniunt bona Clericorum extra residentiam decedentium. *Pius IV. constitut. 91. incip. In suprema, 7. Kalend. Decembris 1564.*

Et bona Clericorum ex illicita negotiatione acquisita. *Pius IV. constit. 19. incip. Decens, Nonis Nouembris 1560.*

Et bona Regularium extra claustra vagantium. *Gregor. XIII. constit. 43. incip. Officij, 21. Ianuarij 1577.*

Et fructus beneficiorum Italiæ Sedi Apost. reseruatorum, vel affectorum, aliter quàm per cessum vacantium. *Pius IV. const. 32. incip. Cupientes, 25. Aprilis 1561.*

Sponsus.

Sponsus.

SPONSI debent benedici à proprio Parocho, non ab alio, nisi de ipsius licentia, & elemosynæ, quæ occasione huius benedictionis dari solent, ad ipsum spectant. S. Congr. Rit. *in Acherontin.* 25. Ianuarij 1602.

Stabilia.

STABILIA Regularibus vendere non conuenit pro fabricâ monasterij, vel ad effectum emendi census. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in vna Messana, & in alia Spoletana,* 12. Marij 1619.

S. Stanislaus.

S. **S**TANISLAVM Episcopum Cracouiensem sanctorum Martyrum catalogo adscripsit, & festum die 8. mensis Maij celebrari iussit Innocentius I. V. *constit.* 13. *incip.* *Olim,* 15. Kalend. Octobris 1253.

Sed ad diem 7. eiusdem mensis transtulit Clemens VIII. *constit.* 31. *incip.* *Quæ ad Sanctorum,* 4. Iulij 1595.

Statutum.

STATUTA contra Officium S. Inquisitionis hæreticæ prauitatis. edita sunt abroganda. Alexander I. V. *constit.* 10. *incip.* *In placida,* 15. Kalend. Ianuarij 1256.

Statuta pro Ecclesia collegiata quærenda sunt ab Episcopo loci. Sac. Congr. Rit. *in Mediolanen.* 28. Septembris 1602.

Statutum strictè est intelligendum, & ideo eximens ex causa Canonicos à seruitio, non eximit coadiutores. S. Congr. Rit. *in Elboren.* 15. Aprilis 1606.

Statutum vt Bidellus, seu Massarius possit deferre clauam argenteam ante Clerum Ecclesiæ collegiatæ possit confirmari, declarauit Sac. Congr. Rit. *in Vicen.* 28. Aprilis 1607.

Statutum

Statutum in Ecclesia laudabiliter introductum, & iuratum non tollitur per Cæremoniale. S. Congr. Rit. in *Montis Regalis*, 27. Septembris 1608.

Statutum quodd coadiutores viucentibus coadiutis possint gradatim ascendere, & præcedere posterioribus Canonicis, non est seruandum. S. Congr. Rit. in *Casalen*. 10. Decembris 1619. & in *Elnen*. 2. Maij 1620.

Statutum Ecclesiæ Elboren. ante Concilium à Sede Apostol. confirmatum vt Canonici semel in vita per annum abesse possint causa Hierusalem proficiscendi, & sex menses cum Basilicam S. Petri quolibet quinquennio visitare vellent, non est sublatum per Concilium. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. in addit. ad p. 3. cap. 2. num. 395.*

Statutum quodd Canonici possint inferuire per substitutum, vel alternatim vnus pro alio, est contra Concilium, æ proinde eius ratio habenda non est. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 498.*

Statutum concedens Episcopis vt certum quid possint accipere in causis commissariis, non habet locum in dispensationibus matrimonialibus, etiam si factum sit in Synodo Prouinciali; Notarius autem quartam partem vnus ducati accipere potest. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benef. p. 8. cap. 1. num. 104.*

Statutum, quo Canonicis permissum est quatuor menses quolibet anno ab Ecclesia abesse, si à Sede Apostol. confirmatum est, non est sublatum à Concil. *sess. 24. cap. 12. de reform.* S. Congr. Concil. testibus Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 216.* Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra*, lib. 2. tit. 23. *de residentia Canonic.* num. 26.

Statutum non est validum vt vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam, siue præbendam, amissis distributionibus quotidianis. S. Congreg. Conc. testibus Garc. *d. p. 3. cap. 2. n. 329. in 1. declar.* Armendar. *d. loco*, num. 52.

Statutum, seu consuetudo Capituli valida est, qua mulstantur non interessentes Capitulo, etiam si intersint in choro, & Officiis diuinis. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. p. 3. cap. 2. num. 424.*

Statutum Casalen. Ecclesiæ disponens quodd Capellani teneantur, & debeant continuò interesse horis Canonicis cum Canonicis, alioquin puniantur secundum Capituli discretionem, inducit residentiam præcisam inducendo incompatibilitatem ex præscri-

pto Concil. Trident. *sess. 24. cap. 17. de reformat.* Sacri. Congreg. Conc. —

Statutum Compostellanum per quod debentur distributiones non seruientibus, qui per 40. annos seruierunt, mandauit tolerari Gregorius XIII. senibus, & benemeritis misertus. S. Congreg. Conc. teste Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 3. cap. 2. num. 344.*

Statutum Aquipendij volens quòd alueus derelictus à flumine Paleæ sit Communitalis, non autem habentium prædia adiacentia, non habet locum vbi prædia adiacentia sunt Ecclesiarum, & Religionis Militaris S. Stephani. S. Congr. Concil. *sub die 5. Julij 1628.*

Statuta, quæ sacris Canonibus, & sacri Concilij decretis, Apostolicisve constitutionibus sunt contraria, Episcopus non tenetur iurare in ingressu suæ Ecclesiæ, nisi à Sede Apostol. ex certa scientia confirmata existant. S. Congreg. Concil. *in Oriolen. 27. Martij 1632. vidi originale.*

Stigmata S. Francisci.

STIGMATVM S. Francisci veritatem approbavit, & contrarium credi prohibuit Gregorius IX. *constit. 12. incip. Confessor, 11. Kal. Aprilis 1237.*

Stigmatum S. Francisci Missa, & Officium approbatur à S. Congr. Rit. *sub die 28. Augusti 1615.*

Stigmatum S. Francisci Officium vt in loco Auerniæ possit singulis sextis feriis non impeditis à Fratribus sui Ordinis celebrari, conceditur à S. Congr. Rit. *in causa Etruriæ, 28. Maj 1616.* Item vt à toto Ordine Obseruantium prima die non impedita cuiuslibet mensis recitari possit, indulgetur ab eadem S. Congr. Rit. *in Minorum de Obseruantia, 12. Martij 1618.*

Stola.

STOLÆ ratione danda est præcedentia Archipresbytero. S. Congreg. Rit. *in Nullius, 12. Maj 1612.*

Stolam sicut defert Parochus secularis in propria Parochia, & in Parochia Fratrum dum defuncti corpus in eorum Ecclesia sepelitur, potest in eodem casu, & in eodem tempore Parochus Regularis

laris eandem stolam deferre, non solùm in proptia Parochia, verùm etiam in Parochia defunctorum. S. Congr. Rit. *sub die vlt. Septembr.* 1628.

Stolam in funeralibus Parochus Monachus deferens ingredi potest Parochiam secularium, sicut ingrediuntur seculares Patrochi Monachorum Parochiam. S. Congreg. Rit. *in Asculana*, 29. *January* 1629.

Studium.

STVDIORVM causa nemo abesse potest ultra quinquennium, & hoc tempore distributiones quotidianas non lucratur. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 101.* Illi verò, qui legitimè licentia obtenta studiorum causa absunt, distributiones omnes quotidianas percipere debent, exceptis incertis, & quotidianis prouentibus, qui tamen inter eos diuidi solent quotidie, qui sacris interfunt. Eadem S. Congr. Concil. teste Garc. *d. cap. 2. num. 113.* vbi intelligit, si omnes fructus consistant in distributionibus.

Studiorum causa non est danda licentia Parocho absentandi se à propria Parochia, cùm iam hodie per Concilium non admittantur, nisi qui per concursum magis idonei fuerint iudicati. S. Congreg. Concil. testibus Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 6. num. 251.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. sed an Parochi debeant residere in suis Curatis, n. 122.* metipso *de offic. & potest. Parochi, cap. 8. num. 27.*

Studiorum causa in Canonicatibus (in quibus datur facultas studendi etiam post Concil. Trident.) nemo abesse potest ultra quinquennium, & hoc tempore distributiones quotidianas non lucratur. S. Congreg. Concil. testibus Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 82. in 2. declar. & num. 101.* Armendar. *d. lib. 2. tit. 23. de residentia Canon. num. 102. & 103.*

Studiorum causa absens Canonicus etiam obtenta licentia à Sede Apostol. non excusatur ab amissione tertie partis detractæ, sicut nec excusatur ab amissione cæterarum distributionum. S. Congr. Conc. testibus Garc. *d. cap. 2. num. 112.* Armendar. *d. tit. de residentia Canon. num. 123.*

Subcantor.

SUBCANTORIS officium iuxta consuetudinem Ecclesiæ exerceri debet. S. Congr. Rit. in *Tarentina Cryptaliarum*, 3. Septembris 1605. in 3. dub.

Subcollector.

SUBCOLLECTOR Apost. non excusatur à residentia Parochialis. S. Congr. Concil. testibus Gonzal. ad reg. 8. *Cancel. glos. 6. n. 266. Garc. de benefic. part. 3. c. 2. n. 42. in 3. declar. Armend. in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 2. §. 2. sub rubr. an parochi debeant residere in suis Curatis, num. 168. quos refero de offic. & potest. Parochi, cap. 8. num. 25.*

Subcollectores Apostolici tanquam prorsus exempti non comprehenduntur sub decreto Concil. sess. 6. de reform. cap. 4. & sess. 7. cap. 1. & sess. 25. cap. 6. de reform. S. Congr. Concil. teste Gonzal. ad reg. 8. *Cancel. glos. 51. num. 81. & 82.*

Subcollectores non possunt visitari, nec corrigi ab Episcopo. S. Congr. Concil. in *Segobien. 11. Julij 1590. testibus Garc. d. p. 3. cap. 2. n. 198. in fin. Armendar. in addit. ad recapil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitatione, num. 80.*

Subcollectores, vel Commissarij spoliatorum non comprehenduntur sub dispositione Ordinariorum, sed Nuncij Apostolici iuxta eorum priuilegia. S. Congr. Concil. testibus Garc. de benefic. part. 11. cap. 10. num. 186. declar. 13. Armendar. in *addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 4. tit. 5. de stupro, l. unica, num. 12.*

Subcollectores spoliatorum tam in officio, quàm post ab Ordinarij iurisdictione exempti sunt, idque in vim Bullæ s. mem. Gregorij XIII. S. Congr. Episcop. & Regular. in *Egitanien. 15. Julij 1616.*

Subcollector absque Ordinarij licentia alloquens cum Monialibus potest excommunicari. S. Congr. Concil. in *Hipporegien. 13. May 1628.*

Subcollectoris delictorum saltem noteriorum informationem potest capere Ordinarius, vel capi facere ad effectum transmittendi suis Superioribus. *Ibidem*

Subcollectores suspendere non potest Episcopus stante declaratione Sacræ Congr. quòd Ordinarij possint ex delicto occulto promotos ad sacros Ordines suspendere à Diuinis, & ab Altaris ministerio amouere. S. Congr. Conc. in *Vercellen.* 29. *Novembris* 1631.

Subdelegare.

SUBDELEGARE potest Episcopus facultatem visitandi Ecclesiam collegiatam exemptam, sed opus est subdelegatione speciali. S. Congr. Conc. in *Lucana.* 1. *February* 1631.

Subdiaconus.

SUBDIACONI officium non potest exercere à Clerico in minoribus constituto, etiamsi sit penuria Subdiaconorum, & consuetudo. S. Congr. Rit. in *Gerunden.* 21. *Augusti* 1601.

Subdiaconus, qui in vim dispensationis Apost. cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones ecclesiasticas obtinet, de iure gaudet priuilegio fori. S. Congr. Conc. *sub die* 17. *Septembris* 1618.

Subdiaconi Apostolici.

SUBDIACONI Apostolici debent esse in Sacris, & ideo eis præcipitur sub pœna amissionis emolumentorum officij, vt infra duos menses ordinentur. S. Congreg. Rit. in *Vrbis Subdiaconorum,* 4. *Martij* 1606.

Subsidium.

SUBSIDIVM charitativum non debet excedere expensas factas in Bullis expediendis. S. Congreg. Episcop. & Regul *sub die* 24. *May* 1583.

Subsidij ad maiorem solito contributionem nullus cogi debet. Sac. Congr. Episcop. & Regul. *sub die* 17. *January* 1589. cuius memini *de iure ecclesiastico, lib. 3. cap. 2. num. 7.*

Subsidij charitatiui ad solutionem non tenentur, neque compelli possunt Fratres S. Ioannis Hierosolymitani, siue eorum Vicarij in Parochialibus Religioni prædictæ vnitis. S. Congr. Conc. in *Augustana*, 4. Decembris 1630.

Substitutus.

SUBSTITVTVS Archipresbyteri non debet cantare Missas, quæ ad Archipresbyterum pertinent, nec locum, & honorem incensi, & pacis ipsius Archipresbyteri prætere. S. Congr. Rit. in *Marugien. nullius*, 14. Decembris 1602.

Substitutus Archipresbyteri non potest Missas, & diuina Officia celebrare, quæ ad ipsum, si adesset, pertinerent, sed spectat ad Canonicos successiuè. S. Congreg. Rit. in *ciuitatis Castellana*, 22. Ianuarij 1618.

Substitutus Archipresbyteri nullam habet præminentiam super Canonicos. S. Congr. Rit. in *d. ciuitatis Castellana*.

Substitutus non datur in loco Canonici absentis ex iusta causa, nec potest compelli Canonicus deferuire per substitutum, sed vt per se inferuiat, non obstante immemoriali consuetudine. S. Congreg. Conc. teste *Garc. de benefic. part. 3. c. 2. num. 197.*

Suffraganeus.

SUFFRAGANEI ad Metropolitanum extra Concilij Prouincialis celebrationem accedere non tenentur. S. Congr. Conc. teste Zerol. in *praxi Episcop. p. 1. verb. Suffraganei, pag. mihi 318.*

Suffraganei Episcopi vt in suis Ecclesiis commorentur, curare debent Metropolitanani, & super eorum absentiam inquirere. S. Congreg. Concil. testibus Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarrae, lib. 2. tit. 2. §. 1. 2. §. 2. sub rub. vtrum Episcopi possint se absentare à suis Episcopatibus, num. 5. & 6. Sanctarel. var. resol. quæst. 4. num. 7. metipso de officio, & potest. Episcopi, part 3 alleg. 53. num. 5. in fine.*

Suffraganeorum Episcoporum causas ciuiles non potest cognoscere Archiepiscopus, Sacr. Congr. Episcop. & Regul. in *Regien.* 31. May 1588.

Vide in verbo *Episcopus suffraganeus.*

Superior Regularis.

SUPERIOR Regularis circa punitionem suorum subditorum iuxta formam Concil. *sess. 25. de reform. cap. 14.* non sufficit ut sententiam, aut etiam acta ad Episcopum transmittat, sed opus est ut de punitione ipsa, & sententiæ executione Episcopum certiores faciat. S. Congr. Concil. *sub die 19. Septembris 1625. refero in collect. ad cap. ult. num. 8. de statu monach. & me citato nouissimè Fr. Hieron. Roder. in compendio quest. regul. resol. 62. sub num. 8. vers. tertio, pag. 461. in fine.*

Superiore quantumvis requisito necessaria Regularibus negante, vel subtrahente etiam, quia monasterij facultates non suppetunt, si præfata necessitas sit ad indiuidui sustentationem, licet ipsis clam, vel eo inuito illa sibi comparare, seu retinere. S. Congr. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Religion. num. 82. & 83.*

Superiores Regulares non possunt dispensare super interstitiis Regularium ordinandorum, sed id pertinet ad Episcopum ordinantem, qui tamen quoad causam dispensationis iudicium formare debet ex attestatione superiorum Regularium. S. Congr. Concil. teste Piafec. *in praxi Episcop. part. 1. cap. 1. num. 50.*

Superiores Regulares incidunt in pœnas decreti de non alienandis bonis Regularium ob alienationem argentorum, & aliarum rerum pretiosarum in hæreditate relicta monasterio. S. Congreg. Concil. *in sancti Bernardi ad Themas in Vrbe, 31. Iulij & 31. Augusti 1627.*

Superiores monasteriorum, non obstante decreto de rebus Regularium non alienandis, possunt ex fructibus bonorum pingues elemosynas facere, puta decem rubiorum tritici, & similium, quia fructus non comprehenduntur in dicto decreto. S. Congr. Concil. *in nullius, 18. Septembris 1627.*

Superiores Regulares, qui ad præscriptum Concilij tenentur facere certiores Episcopos de punitione Regularium extra claustra delinquentium, non satisfaciunt faciendo verbo huiusmodi certificationem, sed in scriptis facere debent. S. Congr. Concil. *in Lucana, 14. Decembris 1630.*

Suppresio.

Suppressio.

SUPPRESSIO Canoniatuum alicuius Collegiatæ ob tenuitatem ut ritè fiat per Episcopum, debet ultra consensum Capituli Collegiatæ interuenire consensus Capituli Cathedralis, ita ut suppressio, & unio facta sine huiusmodi consensibus sit ipso iure nulla, de quibus debet legitimè constare, nec sufficit ut ab Episcopo enuntietur. S. Congr. Conc. in *Tropien.* 1. Septembris 1618.

Suspectus.

SUSPECTVS recusari non potest Episcopus in visitatione si in ea processum non compleat, & se intra visitationis terminos contineat, nec in visitando modum excedat: sic etiam in præparatoria Inquisitione non potest ut suspectus recusari, nec probatione, vel allegatione suspicionis impediri quominus pœna extraordinaria, quæ morum correctionem, & emendationem respiciat, visitator afficere possit. S. Congreg. Conc. testibus Thom. Valasc. *allegat. iuris tom. 1. alleg. 70. num. 7.* Garc. *de benefic. part. 3. c. 2. num. 198.* Armen-dar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 7. 8. & 34.*

Suspendus.

SUSPENSI sunt ordinati sine patrimonio. S. Congr. Concil. *sub die 2. Julij 1619.*
Suspendus Regularis à Diuinis potest eligere, quia in Regularibus electio non pendet ab Ordine, sed à regularitate. S. Congr. Conc. *in causa Minimorum, 7. Septembris 1628.*

Synodales.

SYNODALIUM iudicium examinatio spectat principaliter ad Episcopum, non tamen priuatiuè quoad Capitulum. S. Congr. Conc. *in Saanen.* 18. Martij 1628..

Synodales

Synodales constitutiones seruandæ sunt circa celebrationem Officij.
S. Congr. Rit. in *Neritonens.* 25. *February* 1606.

Synodus.

SYNODO Prouinciali non licet imponere onus Dignitatibus,
quod quis nisi graduatus non possit eas obtinere sine Sedis
Apostol. auctoritate. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 7.*
cap. 7. num. 45.

Synodo diœcesanæ exempti omnes, & illorum subditi interesse de-
bent, dum tamen sint intra diœcesim Episcopi. S. Congreg. Conc.
teste Sell. in *select. canon. cap. 25. num. 8.*

Synodo diœcesanæ interesse non tenentur ratione parochialium Ec-
clesiarum, qui actu exercent vtramque iurisdictionem, spiritua-
lem, & temporalem, in Parochos, & Parochianos, iuxta *cap. 1.*
sess. 25. de Regul. S. Congr. Conc. teste Sell. *d. cap. 25. n. 12.*

Synodo diœcesanæ interesse non tenetur Abbas Monachus, cuius
Ecclesiæ, vel monasterio imminet cura animarum, si illi deseruire
faciat per Vicarium secularem ab Episcopo approbatum, quia suf-
ficit mittere dictum Vicarium cum curam per se ipsum exerceat.
S. Congreg. Concil. teste Sell. *d. cap. 25. num. 15.*

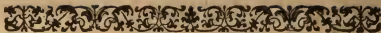
Synodum diœcesanam celebrare non potest Vicarius generalis Epi-
scopi absque mandato speciali. S. Congr. Conc. *sub die 11. Augusti*
1618.

Synodum diœcesanam indicere, & publicare potest Episcopus solus
sine consensu, vel consilio Capituli. S. Congreg. Conc. in *Oriolen.*
27. Martij 1632. in respons. ad 14. vidi originale.

Synodo diœcesanæ facere potest Episcopus constitutiones, seu acta,
& decreta absque consensu Capituli, debet tamen requirere illius
consilium, licet illud non teneatur sequi nisi in casibus à iure ex-
pressis. *Ibid. in resp. ad 15.*

Synodi diœcesanæ celebratio impediri, vel retardari nequaquam po-
test, etiam prætextu cuiuscunque appellationis. *Ibid. in resp. ad 17.*

Synodo interesse recusantes Canonici, & Capitulum cogi possunt
ab Episcopo etiam per censuras ecclesiasticas. *Ibid. in resp. ad 19.*

T

TABELLÆ.

TABELLÆ, seu imagines quorumuis hominum cum sanctitatis, seu martyrij fama (quantacunque illa sit) defunctorum, & quodcunque aliud venerationem & cultum præseferens, & indicans in Oratorijs, aut locis publicis, seu priuatis, vel Ecclesijs tam secularibus, quàm Regularibus cuiuscunque Religionis apponi possunt antequam ab Apost. Sede canonizentur, aut Beati declarentur, & si quæ appositæ sunt, amoueri debent. S. Congreg. Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis die 13. Mart. 1625. tom. 4. Bullarj constit. 37. §. 1. Urbani VIII.

Tabellæ, atque imagines ex cera, aut argento, seu ex alia quacunque materia tam pictæ quàm sculptæ, atque exsculptæ ad horum hominum sepulchra appendi, aut affingi non possunt sine recognitione ab Ordinario omnino, Sedique Apostol. referenda, ac probanda. *Ibid.* §. 3.

Tauri.

TAVRORVM, aliarumque ferarum bestiarum agitationes, certamina, & spectacula sunt prohibita, & feudatarij illa non prohibentes Ecclesiæ feudis priuantur, & in illis moriens ecclesiastica caret sepultura. Pius V. *constitut.* 48. *incip.* De salute gregis, *Kalend. Nouembris* 1567. In Regnis Hispaniarum quoad laicos, & Fratres Milites tantum (dummodo sacris Ordinibus initiati non fuerint) reuocata fuit constitutio prædicta per Gregorium XIII. *constit. sua incip. Exponi*, 25. *Augusti* 1575. duabus adhibitis conditionibus, scilicet ut agitationes taurorum festis diebus non fiat, necnon prouiso per eos, ad quos spectabit, quod exinde alicuius mors quoad fieri poterit, sequi non possit. Et insuper in eisdem Hispaniarum Regnis dumtaxat, ac cum eisdem conditionibus. Clemens VIII. *constit. incip. Nos considerantes*, 13. *Ianuarij* 1596. abundantius prædictas pœnas, & censuras in Pij V. constitutione contentas sustulit, & amouit, scilicet quoad omnes in ea expressos, exceptis

Tempus. S. Teresa. Tertiaria, & Tertiarij. 651

exceptis Monachis, & Fratribus Mendicantibus, cæterisque Regularibus, cuiuscunque Ordinis, & instituti, illam ad terminos iuris communis reducendo, non tamen illi derogando.

Tempus.

TEMPUS ordinationis Episcoporum attendendum est in actibus Conciliorum Prouincialium, non autem Dignitas, aut Ordo Ecclesiarum. S. Congr. Concil. teste Piafec. *in praxi Episcopi*, p. 2. cap. 2. num. 3. ad 1.

Tempus ad visitationem perficiendam debet esse moderatum, & discretum arbitrio Episcopi, qui tenetur suam visitationem continuatè proseguere, neque ad diuersos extraneos actus diuertere. Sac. Congr. Concil. teste Sell. *in select. canon. cap. 13. num. 8.*

Tempus anni ad emittendam professionem à Concil. Trid. præfixum potest arbitrio Superioris Regularis prorogari. S. Congr. Concil. *sub die 31. Maij 1597.*

S. Teresa.

S. TERESIAE de IESV Officium, & Missa tanquam de vna sancta Virgine iuxta formam Missalis, & Breuiarij Romani pro vniuersa Religione Carmelitarum reformatorum, & pro omnibus secularibus, & Regularibus in oppido de Alua Salamantinae diocesis existentibus conceditur à S. Congr. Rit. *die 12. & 14. April. 1614.*

Et pro toto Regno Castellæ veteris. Ead. S. Congr. Rit. *in Abulen. B. Teresa de IESV, 3. & 5. Septembr. 1616.*

Et pro omnibus Regnis Hispaniarum, & Portugalix. Eadem S. Congr. Rit. *sub die 15. & 17. Iulij 1617.*

Et pro vniuersa Religione Calceatorum Carmelitarum. Eadem S. Congr. Rit. *sub die 22. Augusti 1620.*

S. Teresiam canonizauit Gregorius XV. *ut in eius conslit. 20. incip. Omnipotens sermo, Idib. Mart. 1621.*

Tertiaria, & Tertiarij.

TERTIARIAE, quæ votum solemne emiserint, clausuram seruare tenentur, & ad id per Ordinarios cogi possunt; si verò sine
NNN n 2 clau

clausura, & professione viuere voluerint in Religionibus, non sunt recipiendæ. Pius V. *constit. 8. incip. Circa, 4. Kal. Iunij* 1566.

Tertiariæ, quæ trium votorum substantialium professionem solemnem non emittunt, neque in clausuram se reducere volunt, omnimodæ Episcopi curæ, & iurisdictioni subiectæ sunt, & esse debent. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Pistorien. 20. Decembr. 1616.*

Tertiarias mulieres ad habitum tertix regulæ recipere licet Superioribus Regularibus sufficienti facultate ad id à Sede Apost. suffultis (Capuccinis exceptis) atque ad ipsos vestiendi eas officium pertinet, non autem ad habitum admittendæ, & recipiendæ sunt, nisi probatæ vitæ, ac bonis moribus præditæ, atque in ætate saltem quadraginta annorum constitutæ, quæ de proprio habeant vnde sufficienter viuere possint, & non cum aliis viris quàm cum consanguineis, vel affinibus in primo tantùm gradu sibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat nisi de prædictis præuio examine diligenti sibi constiterit. Verùm in huiusmodi habitu concedendo respectiue deferendo omnino à velo supra caput, à pectorali, & à patientia abstinendum est, quinimo ex, quæ supradicta tria, vel aliquod ipsorum deferre deprehensæ fuerint, illa dimittere etiam per censuras ecclesiasticas ab Ordinariis locorum compellendæ sunt. Sac. Congr. Episcop. & Regul. *sub die 20. Decembris 1616. teste Erasmo à Cochler de iurisd. ordin. in exemptos, p. 1. quest. 17.*

Tertiariarum confessiones sacramentales audire non possunt Confessores Regulares, nisi fuerint ab Ordinario approbati ad confessiones personarum secularium audiendas. *Ibid.*

Tertiariarum voluntates Episcopus explorare non debet, si domi degunt, & ibi votum cælibatus emittunt. S. Congr. Conc. *sub die 7. Nouembr. 1620.*

Tertiarij si qualitatibus in Bulla fel. record. Leonis X. præscriptis sint præditi, videlicet si viri collegialiter, aut claustraliter vivant; mulieres verò virginalem, vel cælibem, aut castam vidualem sub expresso voto, & Tertiiorum habitu vitam ducant, possunt, & debent etiam inuito, ac minimè requisito Parocho in Fratrum Ecclesiis sepeliri; secus verò si supradictis qualitatibus careant. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Nepefina, 11. Decembris 1615. ad 1. cuius memini de officio, & potestate Parochi, cap. 26. num. 69.*

Tertiarij Fratres Ordinis, cuius tertix regulæ habitum assumpserunt, priuilegiis

privilegiis potiuntur, & ab Ordinarij iurisdictione exempti sunt, si viri collegialiter viuant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu cœlibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam traduxerint, quemadmodum cauetur constitutione Concilij Lateranen. sub Leone X. quæ habetur *sess. 21. in fine*; hoc autem voto mulierum alia duo, scilicet paupertatis & obedientiæ, nequaquam includuntur, quinimo huiusmodi mulieres si vitam virginalem, aut cœlibem simpliciter, expressèque voverint, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut propriis domibus, vel seorsum habitantes supradictis privilegiis Ordinis, cuius tertiæ regulæ habitum deferunt, exemptioneque ab Ordinarij iurisdictione frui debent, vt idem Leo postea declarauit constit. edita die 1. Martij 1518. An autem prædictæ qualitates huiusmodi Terriariis concurrant, Ordinarij loci iudicium spectetur. S. Congr. Episcop. & Regul. sub die 20. Decembris 1616. teste Hieron. Roderic. in compendio quæst. Regul. resol. 136. num. 7. in fine.

Testamentum, Testari, Testator.

TESTAMENTA, legata, ac quæcumque vltimæ dispositiones factæ à personis ecclesiasticis sine licentia Sedis Apost. nullæ sunt, ideoque eorum bona tanquam spolia ad Cameram Apostol. spectant. Pius IV. *constit. 8. incip. Graue nobis*, 26. Maij 1560.

Testamenta, codicilli, & donatio causa mortis sub decreto Conc. *sess. 25. de Regul. c. 16.* non comprehenduntur. S. Congr. Conc. teste Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 21. quem cum aliis refero de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 99. n. 12.

Testandi facultatem habentes non comprehenduntur in constitutionibus de spoliis bonorum ex illicita negotiatione. Pius IV. *d. constit. 8.*

Testandi facultas non suffragatur Clericis extra residentiam decedentibus quominus eorum bona spoliū faciant. Pius IV. *constit. 91. incip. In suprema*, 7. Kal. Decembris 1564.

Testandi facultates ad fauorem illegitimorum quibuscumque concessas reuocauit Pius V. *constit. 117. incip. Quæ ordini*, 6. Kal. Februarij 1571.

Testari, ac disponere de bonis suis ad fauorem illegitimorum non possunt ecclesiasticæ personæ. Pius V. *d. constit. 117.*

Testari possunt Equites S. Lazari de quibuscumque quæsitis ex fructibus

Quibus beneficiorum si quintam partem Conuentui eiusdem Militiæ relinquant. Pius IV. *constit. 95. incip. Inter assiduas, 4. Non. Maij 1564.*

Testari possunt de eorum bonis etiam ad fauorem illegitimorum Milites S. Stephani, dummodo quintam partem Conuentui eiusdem Militiæ relinquant. Pius IV. *constitut. 60. incip. His qua, Kalend. Februarij 1562.*

Testari ac disponere de bonis suis possunt Milites S. Iacobi de Alcantara, Calatraua, & de Spatha, ex indultu Gregorij XII. *constit. 30. incip. Romani, 6. Octobris 1575.*

Testator si mandet in testamento erigi Capellam in tali loco Ecclesiæ, eamque dotauit cum onere Missarum, & reseruatione iurispatronatus, Ordinarius autem sub prætextu quod Capella non possit construi in illo loco cum consensu patroni, & Capellani à testatore nominati Capellaniam erexit ad Altare maius, & statim sic erectam commutauit, & erexit in titulum Canoniciatus eiusdem Ecclesiæ collegiatæ, conferens illius dotem in massam Canonico-
rum, & sic talis commutatio est nulla. S. Congr. Conc. in Aretina, 17. Februarij 1629.

Testes.

TESTES falsum in causis fidei deponentes ab Inquisitoribus puniuntur. Leo X. *const. 29. incip. Intelleximus, 14. Decembris 1518.*

Testium dicta contra schismaticos, & hæreticos Inquisitores hæreticæ prauitatis publicare non tenentur. Pius IV. *constitut. 40. incip. Cum sicut, 1. Nouembris 1561.*

Testes in causis Religionis, seu Militiæ S. Ioannis Hierosolymitani possunt esse Milites, vasalli, & famuli eiusdem militiæ. Pius IV. *constit. 9. incip. Circumspecta, Kal. Iulij 1560.*

Testes laicos ad ferendum testimonium veritatis pro Curia Episcopalis informatione, potest Episcopus sub pœna pecuniaria, & in subsidium excommunicationis citare. S. Congr. Concil. in Lucana, 16. Martij 1630.

Testes in causa pendente coram iudice ecclesiastico laicus attentans subornare potest per Episcopum puniri. S. Congreg. Immunitatis, 18. Martij 1631.

Theologia, Theologus.

THEOLOGIAE laus, & commendatio. Innocentius VI. *const.* 2. *incip. Quasi*, 11. *Kal. July* 1360. & Sixtus V. *constit.* 76. *incip. Triumphantis*, *pridie Id. Martij* 1588.

Theologiæ Professores antequam promoucantur fidei professionem facere sunt adstricti. Pius IV. *constit.* 88. *incip. In sacrosancta*, *Id. Nembris* 1564.

Theologus Canonicus, vide in verbo *Canonicus Theologus*.

Theſaurarius Papæ.

THESAURARIUS Papæ est eius commensalis, familiaris, & Capellanus. Calixtus II. *constitut.* 1. *incip. Que laudabili*, 8. *Id. May* 1445.

Theſaurarius Papæ habet amplam facultatem locandi, & vendendi Cancellarias criminales status ecclesiastici tam originariis, quàm forensibus, obligandi Cameram pro venditione illarum, & decidendi lites, & dubia orta occasione Cancellariarum criminalium de plano, summarie, omniq̃ue appellatione remota. Pius IV. *const.* 83. *incip. Superna*, *pridie Non. Octobris* 1564.

Theſaurarius Papæ habet facultatem recuperandi spolia de fructibus, ac redditibus perceptis ex beneficiis ecclesiasticis litteris Apost. non expeditis, deputat Collectores, necnon depositarios, Commissarios occasione spoliolum, causas spoliolum à quibuscumque iudicibus reassumit, in illis procedit summarie, & de plano; Vicetheſaurarium, locumtenentem, & Auditorem in eius locum deputat, & reuocat, cognoscit de appellationibus à sententiis Nunciorum Sedis Apost. Collectorum, & aliorum officialium à se deputatorum, & à suis, ac ab eo deputatorum sententiis appellatio deuolutiua tantum conceditur etiam post factam executionem; locorum Montium resignationes admittit, eaque vacantia per quamcumque dimissionem confert, cognoscit de causis ortis occasione bonorum vacantium & Montium tam ciuilibus, quàm criminalibus; edicta, ordinationesque promulgat, debitorumque Cameræ ad soluendum cogit, nihil soluit pro expeditione suarum litterarum Apost. habet priuilegium transferendi pensiones vsque ad

ad scuta quatuor millia, testari potest de bonis etiam iurisdictionalibus, & acquisitis de rebus ecclesiasticis. Sixtus V. *constit.* 100. *incip. In conferendis*, 11. Kal. Martij 1590.

Thesaurarius Cathedralis licet nullos fructus habeat, tenetur ex Concil. *sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.* ad residendum, quia illa consuetudo non residendi, quæ valet de iure communi, cum nulli sunt fructus, sublata est à Conc. in Dignitatibus, Canonicatibus, & Curatis. S. Congreg. Conc. teste Garc. *in addit. ad tract. de benefic. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 198.

S. Thomas.

S. THOMAM Aquinatem Sanctorum catalogo adscripsit, & festum die 7. Martij solemniter celebrari iussit Ioannes XXII. *constit.* 2. *incip. Redemptionem*, 15. Kal. Augusti 1323.

Eius diem festum vti de præcepto in Regno Neapolis coli iussit Pius V. *constit.* 36. *incip. Mirabilis*, Idib. Aprilis 1567.

Illum ad reliquos patronos ciuitaris Neapolitanæ, adiunxit Clemens VIII. *constit. sua incip. In quo*, sub die 22. Nouembris 1603. quam refert Castellin. *de dilation. canonizat. Sanctorum*, pag. 149.

S. Thomam Archiepiscopum Cantuariensem canonizauit Alexander III. *constit.* 4. *incip. Redolet*, 4. Id. Martij 1172.

Et eius ossa, quæ in Anglia seruabantur, comburi, & cineres in ventum spargi iussit Henricus VIII. Rex Angliæ. Paulus III. *constit.* 7. *incip. Eius*, 3. Kal. Septembris 1535.

S. Thomam Episcopum Herfordien. canonizauit, & festum die 2. Octobris celebrari iussit Ioannes XXII. *constitut.* 7. *incip. Vnigenitus*, 15. Kal. Maij 1320.

B. Thomæ de Villanoua Ordinis Eremitarum S. Augustini, & Archiepiscopi Valentini beatificatio, & concessio, vt ab omnibus vtriusque sexus eiusdem Ordinis S. Augustini Religiosis in Hispania, nempe in Regnis, Castellæ, Aragoniæ, & Cathalonix commorantibus, necnon in oppido de Villanoua de los Infantes, vbi natus est, ab omnibus etiam vtriusque sexus Regularibus, ac etiam Presbyteris, & Clericis secularibus Officium, & Missa de eodem B. Thoma in die eius obitus 18. Septembris, recitari, & celebrari respectiue liberè, & licitè possit, & valeat. Paulus V. *constitut.* 20. *incip. In supremo*, 24. Septembris 1619. *tom.* 4. *Bullary.* Item facta fuit

extensio

extensio præfatæ concessionis ad omnes vtriusque sexus Religiosos eiusdem Ordinis ubique terrarum existentes, per Gregor. X V. *constit. 5. incip. Aliàs, 14. Maj 1621.*

Thuribulum, Thurificatio, Thurificari.

THURIBVLORVM duorum vsus non probatur. Sacr. Congreg. Rit. *in Alexandrina, 15. Martij 1608. in 4. dub. & in Lucerna, 21. Iulij 1618.*

Thurificandi munus est Diaconi, qui etiamsi sit ex Dignitatibus, vel Canonicis, debet post incensatum Episcopum, alios Prælatos, si adsint, Magistratum secularem, Dignitates, & Canonicos incensare; Mansionarios verò, & alios Capellanos alius Capellanus, seu Magister Cæremoniarum pro Ecclesiæ consuetudine incensare debet. S. Congr. Rit. *in Lucen. 10. Iunij 1600.*

Thurificatio non debetur Episcopo à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante. S. Congreg. Rit. *in Osen. 4. Maj 1613.*

Thurificatio cum triplici ductu thuribuli vnico tantum & digniori, id est, Episcopo conuenit. S. Congr. Rit. *in Entomilien. 11. Decembr. 1604. & in ciuitatis Ducalis, 11. Nouembris 1614.*

Vel celebranti in absentia Episcopi. Ead. S. Congr. *in Patauina plebis sacci, 9. Maj 1606.*

Thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri celebranti triplici ductu, Dignitatibus, & Canonicis duplici, cæteris de choro vnico ductu. S. Congreg. Rit. *in d. Patauina, & in Comen. Valuceia, 30. Ianuarij 1616.*

Thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur Vicario generali sedenti in choro, licet supra Canonicos, si tamen non sit Prælatus. S. Congreg. Rit. *in Nepefina, 14. Ianuar. 1617.*

Thurificatio debetur duplici ductu thuribuli Canonicis Collegiatæ, Clericis verò parochialium Ecclesiarum vnico ictu. S. Congr. Rit. *in Casaraugustana de Daroca, 19. Ianuarij 1613.*

Thurificatio debetur duplici ductu portionariis, & aliis beneficiatis, sicut & Canonicis, quando tales portionarij, & beneficiati, in reliquis omnibus, & per omnia æquiparantur Canonicis, & æqualiter incedunt in processionibus, & sedent in æqualibus scamnis, non obstante Cæremonialis libro, qui intelligitur quando non

658 *Thuribulum, Thurificatio, Thurificari.*

adsunt Presbyteri, qui sunt omnino æquales Canonicis. S. Congr. Rit. in *d. Casaraugustana de Daroca*, 21. Martij 1615.

Thurificatio duplici ductu debetur Dignitatibus Cathedralis, nisi formiter probetur immemorabilis quodd triplici ductu thurificentur absente Episcopo. S. Congreg. Rit. in *Casertan.* 18. Septembris 1632.

Thurificatio Præpositi, Dignitatum, & Canonicorum debet fieri iuxta regulas libri Cæremonialis. S. Congreg. Rit. in *Auenionen.* 24. Aprilis 1610.

Thurificatio in Ecclesia collegiata exempta præsentente Episcopo cum Canonico Ecclesiæ cathedralis, & Abbate cum Canonicis dictæ Ecclesiæ collegiatæ debetur primùm Episcopo triplici ductu thuribuli, & post Episcopum immediatè Canonico cathedralis Ecclesiæ duplici ductu, deinde Abbati duplici ductu thuribuli. S. Congr. Rit. in *Alexandrina S. Petri in Brogio*, 7. Februar. 1604.

Thurificatio debetur Magistratui post Canonicos æquis ductibus. S. Congreg. Rit. in *Interamnen.* 10. Iunij 1600. & in *Faentina eadem die.*

Thurificatio debetur priùs Canonicis Cathedralis, & Collegiatæ, quàm Gubernatori & Officialibus. S. Congr. Rit. in *Camplen.* 28. Ianuarij 1612.

Thurificatio inter personas æquales quo ordine sit facienda vt æqualitas seruetur, tradit S. Congreg. Rituum in *Calaguritana*, 5. Iulij 1603.

Thurificatio iuxta formam Cæremonialis cum vnico tantùm thuribulo facienda est. S. Congreg. Rit. in *Lucerina*, 21. Iulij 1618.

Thurificari non debent Canonici ab Episcopo celebrante. S. Congr. Rit. in *Vladislauien.* 2. Martij 1613.

Thurificari non debet dominus loci, nec alius à Presbytero celebrante. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 5. Iulij 1614.

Thurificari debent Canonici Collegiatæ ante Rectores, & Beneficiatos aliarum Ecclesiarum parochialium, etiam quando in eorum proprijs Ecclesijs simul Diuinis interfunt, nec est huiusmodi cæremonia aliquo prætextu omittenda si ex consuetudine fieri solet. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 1. Iunij 1601.

Thus & pax mulieribus non est danda, non obstante consuetudine. S. Congr. Rit. in *Lucerina*, 3. Iunij 1617.

Titulus sanctissimæ Crucis.

TITVLI sanctissimæ Crucis D. 'N, IESV CHRISTI inuentio accidit die vltimæ Dominicæ Ianuarij in Ecclesia S. Crucis in Hierusalem tempore Alexandri V L. vt in eius *constit. 4. incip. Admirabile, 4. Kalend. Augusti* 1496.

Tituli Cardinalium.

TITVLI Cardinalium designati sunt pro numero Presbyterorum, & Diaconorum. Sixtus V. *constit. 55. incip. Religiosa, Idib. Aprilis* 1587.

Titulorum suorum Ecclesias Cardinales si in Curia præsentibus fuerint personaliter, si verò absentes, per Vicarium idoneum visere, & eas reparare, ac illis aliquid in morte relinquere iussit Leo X. *constit. 7. §. 19. incip. Superna, 3. Non. Maij* 1514.

Transitus Religiosus.

TRANSITVS ad parem, vel arctiorem Religionem, non fit nisi causa cognita & vitæ, ac morum ratione, idque ex approbatione Capituli generalis. S. Congreg. Conc. teste Quarant. in *sum. Bullarj verbo Monasteria, & Conuentus vers. quoad transitus.*

Transitus à Discalceatis S. Augustini ad Fratres calceatos eiusdem Ordinis, siue ad quemcunque alium Ordinem laxiorem sine speciali Sedis Apost. licentia prohibetur. Clemens VIII. in *sua constit. incip. Apostolici, §. 10. sub die 11. Februar. 1602.*

Transitum facientes ex quacunque Religione ad Carthusianos possunt in eadem Carthusiensi Religione in claustro Priores, & extraclaustrum Procuratores esse. S. Congreg. Concil. teste Aldan. in *compendio canon. resol. lib. 1. tit. 17. num. 9.*

Transitum si aliqui de familia Fratrum Minorum S. Francisci ob aliquam causam, priuilegium, seu facultatem fecerint ad reformationem, nullum Officiu, & Dignitatem habere possunt, nisi per sex annos inter eos permanserint, & laudabiliter cum eis vixerint, & antea licentiam obtinuerint in Congregatione, seu Capitulo. Gregorius XV. *constit. 8. incip. Onerosa, 1. Septembris* 1621.

Transitus vltteriùs non conceditur ad arctiorem Religionem, nisi priùs Superiori legitimè constiterit eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tuncque Regularis recta via se transferat ad arctiorem. S. Congreg. Concil. *in decretis de Regularibus apostatis, & eiectis*, §. 3. *sub dat. Romæ, 21. Septembris 1624.*

Transitum si aliqui ex Obseruantibus de prouinciis Cismontanis fecerint sua sponte, licet obtenta priùs licentia ad alias prouincias Fratres tam incorporati, quàm incorporandi in eis locum, ordinem, & præcedentiam à die tantùm incorporationis suæ, non autem à die receptionis habitus, aut emissæ professionis tenent. Urbanus VIII. *post const. 49. in approbatione statutorum generalium, incip. In supremo*, 20. Nouembr. 1625.

Transitus Capuccinis Ordinis S. Francisci interdicitur ad laxiorem Ordinem absque speciali Papæ & Sedis Apost. Ad Carthusien. verò, seu quemcunque alium Ordinem, vel Congregationem, nisi de Ministri generalis pro tempore existentis dicti Ordinis licentia in scriptis obtinenda sub quouis prætextu, aut ex quouis quantumuis iusta, legitima, & priuilegiata causa sub apostasiæ, & infamiæ perpetuæ nota, necnon excommunicationis vocis actiuæ, & passiuæ pœnis ipso facto absque vlla declaratione incurrendis. Urbanus VIII. *constit. 91. incip. Iniuncti*, 9. Augusti 1628.

Transitus reformatorum Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum ad calceatos sine licentia Sedis Apostol. prohibetur. Urbanus VIII. *constit. 77. §. 2. & 3. incip. Iniuncti*, 19. Ianuarij 1628.

Translato potest Superior ad modicum tempus dare licentiam standi extra monasteria causa prædicationis, vel audiendi confessiones. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 69.*

Translatio.

TRANSLATIO corporis S. Aureliani in ciuitate Papien. ab antiqua in nouam Ecclesiam vt fiat cum assistentia Episcopi conceditur à S. Congr. Rit. *in Papien. 15. Nouembr. 1603.*

Translatio corporis S. Bruni de rustica in nouam capsam conceditur, dummodo translatio fiat priuatè. S. Congr. Rit. *in Certosin. nullius*, 24. Septembris 1605.

Translatio corporis S. Mercurialis Episcopi Foroliuien. ab Altari maiori in sacellum nouiter constructum, conceditur à S. Congr. Rit. *in Foroliuien. 12. Aprilis 1603.*

Translatio corporis S. Raymundi vt fieri possit, conceditur cum toto corpore, & capite vnito, si caput corpori vnitum sit, quòd si fuerit separatum, conceditur vt caput possit in capsula argentea separatum à corpore conseruari. S. Congr. Rit. *in Barchinonen. 19. Iunij 1604.*

Translatio imaginis alicuius Ecclesiæ de vno loco ad alium in eadem Ecclesia non comprehenditur sub dispositione Conc. *sess. 21. c. 7. de reform.* S. Congr. Conc. *sub die 3. Decembris 1632.*

Translatio festi sanctissimi Sacramenti post Octauam ad processionem decentius celebrandam non conceditur à S. Congreg. Rit. *in Burgen. 24. Septembris 1605.*

Translationem festi SS. Iusti, & Pastoris à die 7. Martij ad diem 5. Maij concedi posse attentis narratis, censuit S. Congr. Rit. *in Compluten. 21. Martij 1609.*

Translatio festi S. Norberti in Ordine à die 6. Iunij in diem 11. Iulij conceditur. Vrbanus VIII. *sub dat. 14. Aprilis 1625. vt refert Ioan. Chrysof. Vander in Echo S. Norberti triumphantis pag. 173. Antuerpie 1629.*

Translationis S. Thomæ de Aquino Officium ob festum S. Sebastiani vt in diem sequentem celebrari possit, conceditur à S. Congreg. Rit. *in Neapolitana, 25. Februarij 1606.*

Translationes S. Concilij Trid. de lingua Latina in Gallicam continentur sub prohibitione Bullæ Pij IV. super confirmatione Concilij. S. Congr. Conc. *sub die 2. Iunij 1629.*

Translationes Monialium, vide *Monialium translationes.*

Triennium.

TRIENNIVM quod quis debet seruire Episcopo, vt ab eo sibi conferente statim reipsa beneficium ordinari valeat, sufficit quòd inceperit antequam fuisset Episcopus. S. Congr. Conc. testibus Galet. *in margarita casuum conscientia, verbo Ordo, pag. 194. col. 2. Garc. de benefic. part. 2. c. 5. num. 83. quos cum aliis refero de officio, & potest. Episcopi, part. 2. alleg. 5. num. 8.*

V

VACANTIA, VACATIO.

VACANTIA, seu alternatiua, quam habent Canonici in Cathedralibus, & Collegiatis, ita est intelligenda, vt in toto anno non excedat spatium trium mensium, & aliàs habentes debent compensari in seruitio trium mensium, vel per communia, vel per seruitium partiale. S. Congr. Concil. *sub die 2. Martij 1619.*

Vacantiæ omnes vnius, aut plurium mensium, quibus absentes distributiones percipere solebant, sublatae sunt, nisi absint ex causis à iure permissis, præterquam si dictæ vacationes concessæ essent in fundatione, quæ non est sublata, illæ etiam intelliguntur sublatae si Canonicatum fructus omnes sint distributiones quotidianæ. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 250.*

Vacatio primi beneficii ipso iure per adeptionem secundi pacificè possessi inducitur per decretum Conc. Trid. *sess. 7. cap. 4.* iuxta dispositionem *cap. de multa, de praben.* in residentiam requirentibus, aut aliàs quomodolibet incompatilibus, etiamsi Canonicatus sint, vel Portiones. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. part. 1. cap. 5. num. 84. & 87.*

Vacatio primi beneficii simplicis sufficientis ob assecutionem secundi, proculdubio ipso iure inducitur; secundum verò ita demum vacabit, si beneficiarius vtrumque retinere sciens præsumpserit. S. Congreg. Conc. *in Salamantina, 31. May 1607.*

Vagus.

VAGUS ducens uxorem in aliquo loco, vbi est verè domicilium mulieris, potest contrahere in aliquo loco vbi voluerit, cum omnes possint esse Parochi vagi, quamuis adsit Parochus mulieris, quia tunc est etiam verè Parochus vagi alius in alio loco vbi reperitur vagus. S. Congr. Conc. *sub die 28. Augusti 1621.*

Valentia.

Valentia.

VALENTIAE Regni beneficia alienigenis Regnorum Hispaniæ, in quibus ipsi Valentini ad similia non admittuntur, conferri vetuit Sixtus V. *constit. 64. incip. In sacrosancto, Nonis Septembris 1587.* Valentia Regni Ecclesiarum Canonicatus, Præbendæ, & Dignitates illegitimis etiam legitimatis conferri non possunt. Sixtus V. *constit. 84. incip. Cum cœlestis, 22. Augusti 1588.*

Valor.

VALOR centum ducatorum, qui ex decreto Conc. *cap. 13. sess. 24. de reform.* debet remanere Rectori parochialis Ecclesiæ, quæ pensione grauatur, est intelligendus iuxta morem vniuscuiusque regionis. S. Congreg. Concil. *sub die 28. Martij 1594. & in Colten. 13. Julij 1630.*

Vasa.

VASA aurea, & argentea, ac omnia ornamenta Prælatorum, etiam Regularium, ad cultum diuinum destinata, non faciunt spoliū; quæ verò sunt Capellarum ipsorum Prælatorum decedentium, vendicantur Ecclesiis ubi in vita resederunt. Pius V. *constit. 42. incip. Romani, 3. Kal. Septembris 1567.*

Vasorum ecclesiasticorum benedictio, vide in verbo *Benedictio.*

S. Vbaldus.

S. **V**BALDVS in Sanctorum numerum relatus fuit à Cælestino III. *ut in eius constit. 1. incip. Benedictus, 4. Non. Martij 1192.* Festum die 16. mensis Maij agi iussit idem Cælestinus. Et ut celebraretur, ac in Calendario poneretur sub dicta die 16. Maij, censuit S. Congr. Rit. *in Eugubina, 24. Septembris 1605. & constituit Paulus V. constit. 7. incip. Ex iniuncto, 26. Octobris 1605.*

Versiculi.

tribus beneficiorum si quintam partem Conuentui eiusdem Militiæ relinquant. Pius I V. *constit. 95. incip. Inter assiduas, 4. Non. Maij 1564.*

Testari possunt de eorum bonis etiam ad fauorem illegitimorum Milites S. Stephani, dummodo quintam partem Conuentui eiusdem Militiæ relinquant. Pius I V. *constitut. 60. incip. His qua, Kalend. Februarij 1562.*

Testati ac disponere de bonis suis possunt Milites S. Iacobi de Alcantara, Calatraua, & de Spatha, ex indultu Gregorij XII. *constit. 30. incip. Romani, 6. Octobris 1575.*

Testator si mandet in testamento etigi Capellani in tali loco Ecclesiæ, eamque dotaui cum onere Missarum, & reseruatione iurispatronatus, Ordinarius autem sub prætextu quòd Capella non possit construi in illo loco cum consensu patroni, & Capellani à testatore nominati Capellaniam erexit ad Alrare maius, & statim sic erectam commutauit, & erexit in titulum Canoniciatus eiusdem Ecclesiæ collegiatæ, conferens illius dotem in massam Canonico- rum, & sic talis commutatio est nulla. S. Congr. Conc. *in Aretina, 17. Februarij 1629.*

Testes.

TESTES falsum in causis fidei deponentes ab Inquisitoribus puniuntur. Leo X. *const. 29. incip. Intelleximus, 14. Decembris 1518.*

Testium dicta contra schismaticos, & hæreticos Inquisitores hæreticæ prauitatis publicare non tenentur. Pius I V. *constitut. 40. incip. Cum sicut, 1. Nouembris 1561.*

Testes in causis Religionis, seu Militiæ S. Ioannis Hierosolymitani possunt esse Milites, vasalli, & famuli eiusdem militiæ. Pius I V. *constit. 9. incip. Circumspecta, Kal. Iulij 1560.*

Testes laicos ad ferendum testimonium veritatis pro Curiz Episcopalis informatione, potest Episcopus sub pœna pecuniaria, & in subsidium excommunicationis citare. S. Congr. Concil. *in Lucana, 16. Martij 1630.*

Testes in causa pendente coram iudice ecclesiastico laicus attentans subornare potest per Episcopum puniri. S. Congreg. *Immunitatis, 18. Martij 1631.*

Theologia, Theologus.

THEOLOGIAE laus, & commendatio. Innocentius VI. *const.* 2. *incip. Quasi*, 11. Kal. July 1360. & Sixtus V. *constit.* 76. *incip. Triumphantis*, pridie Id. Martij 1588.

Theologix Professores antequam promoucantur fidei professionem facere sunt adstricti. Pius IV. *constit.* 88. *incip. In sacrosancta*, Id. Nembris 1564.

Theologus Canonicus, vide in verbo *Canonicus Theologus*.

Thesaurarius Papa.

THESAURARIUS Papæ est eius commensalis, familiaris, & Capellanus. Calixtus III. *constitut.* 1. *incip. Que laudabili*, 8. Id. May 1445.

Thesaurarius Papæ habet amplam facultatem locandi, & vendendi Cancellarias criminales status ecclesiastici tam originariis, quàm forensibus, obligandi Cameram pro venditione illarum, & decidendi lites, & dubia orta occasione Cancellariatum criminalium de plano, summarie, omniq̃ue appellatione remota. Pius IV. *const.* 83. *incip. Superna*, pridie Non. Octobris 1564.

Thesaurarius Papæ habet facultatem recuperandi spolia de fructibus, ac redditibus perceptis ex beneficiis ecclesiasticis litteris Apost. non expeditis, deputat Collectores, necnon depositarios, Commissarios occasione spoliolum, causas spoliolum à quibuscumque iudicibus reassumit, in illis procedit summarie, & de plano; Vicethesaurarium, locumtenentem, & Auditorem in eius locum deputat, & reuocat, cognoscit de appellationibus à sententiis Nunciorum Sedis Apost. Collectorum, & aliorum officialium à se deputatorum, & à suis, ac ab eo deputatorum sententiis appellatio deuolutiua tantum conceditur etiam post factam executionem; locorum Montium resignationes admittit, eaque vacantia per quamcumque dimissionem confert, cognoscit de causis ortis occasione bonorum vacantium & Montium tam ciuilibus, quàm criminalibus; edicta, ordinationesq̃ue promulgat, debitorésq̃ue Cameræ ad soluendum cogit, nihil soluit pro expeditione suarum litterarum Apost. habet priuilegium transferendi pensiones vsque
ad

ad scuta quatuor millia, testari potest de bonis etiam iurisdictionalibus, & acquisitis de rebus ecclesiasticis. Sixtus V. *constit.* 100. *incip. In conferendis*, 11. Kal. Martij 1590.

Thesaurarius Cathedralis licet nullo fructus habeat, tenetur ex Concil. *sess. 24. cap. 12. de reform.* ad residendum, quia illa consuetudo non residendi, quæ valet de iure communi, cum nulli sunt fructus, sublata est à Conc. in Dignitatibus, Canonicatibus, & Curatis. S. Congreg. Conc. teste Garc. *in addit. ad tract. de benef. part. 3. cap. 2. num.* 198.

S. Thomas.

S. THOMAM Aquinatem Sanctorum catalogo adscripsit, & festum die 7. Martij solemniter celebrari iussit Ioannes XXII. *constit.* 2. *incip. Redemptionem*, 15. Kal. Augusti 1323.

Eius diem festum uti de præcepto in Regno Neapolis coli iussit Pius V. *constit.* 36. *incip. Mirabilis*, 1. Id. Aprilis 1567.

Illum ad reliquos patronos civitatis Neapolitanæ, adiunxit Clemens VIII. *constit. sua incip. In quo*, sub die 22. Novembris 1603. quam refert Castellin. *de dilation. canonizat. Sanctorum*, pag. 149.

S. Thomam Archiepiscopum Cantuariensem canonizavit Alexander III. *constit.* 4. *incip. Redolet*, 4. Id. Martij 1172.

Et eius ossa, quæ in Anglia servabantur, comburi, & cineres inventum spargi iussit Henricus VIII. Rex Angliæ. Paulus III. *constit.* 7. *incip. Eius*, 3. Kal. Septembris 1535.

S. Thomam Episcopum Herfordien. canonizavit, & festum die 2. Octobris celebrari iussit Ioannes XXII. *constitut.* 7. *incip. Unigenitus*, 15. Kal. Maij 1320.

B. Thomæ de Villanova Ordinis Eremitarum S. Augustini, & Archiepiscopi Valentini beatificatio, & concessio, ut ab omnibus utriusque sexus eiusdem Ordinis S. Augustini Religiosis in Hispania, nempe in Regnis, Castellæ, Aragoniæ, & Cathalonix commorantibus, necnon in oppido de Villanova de los Infantes, ubi natus est, ab omnibus etiam utriusque sexus Regularibus, ac etiam Presbyteris, & Clericis secularibus Officium, & Missa de eodem B. Thoma in die eius obitus 18. Septembris, recitari, & celebrari respectivè liberè, & licitè possit, & valeat. Paulus V. *constitut.* 20. *incip. In supremo*, 24. Septembris 1619. tom. 4. Bullarij. Item facta fuit extensio

extensio præfatæ concessionis ad omnes vtriusque sexus Religiosos eiusdem Ordinis vbique terrarum existentes, per Gregor. X V. *constit. 5. incip. Aliàs, 14. Majj 1621.*

Thuribulum, Thurificatio, Thurificari.

THURIBVLORVM duorum vsus non probatur. Sacr. Congreg. Rit. *in Alexandrina, 15. Martij 1608. in 4. dub. & in Lucerina, 21. Iulij 1618.*

Thurificandi munus est Diaconi, qui etiam si sit ex Dignitatibus, vel Canonicis, debet post incensatum Episcopum, alios Prælatos, si adsint, Magistratum secularem, Dignitates, & Canonicos incensare; Mansionarios verò, & alios Capellanos alius Capellanus, seu Magister Cæremoniarum pro Ecclesiæ consuetudine incensare debet. S. Congr. Rit. *in Lucen. 10. Iunij 1600.*

Thurificatio non debetur Episcopo à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante. S. Congreg. Rit. *in Ofcen. 4. Majj 1613.*

Thurificatio cum triplici ductu thuribuli vnico tantùm & digniori, id est, Episcopo conuenit. S. Congr. Rit. *in Entomilien. 11. Decembr. 1604. & in ciuitatis Ducalis, 11. Novembris 1614.*

Vel celebranti in absentia Episcopi. Ead. S. Congr. *in Patauina plebis sacci, 9. Majj 1606.*

Thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri celebranti triplici ductu, Dignitatibus, & Canonicis duplici, cæteris de choro vnico ductu. S. Congreg. Rit. *in d. Patauina, & in Comen. Valuceia, 30. Ianuarij 1616.*

Thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur Vicario generali sedenti in choro, licet supra Canonicos, si tamen non sit Prælatus. S. Congreg. Rit. *in Nepefina, 14. Ianuar. 1617.*

Thurificatio debetur duplici ductu thuribuli Canonicis Collegiata, Clericis verò parochialium Ecclesiarum vnico ictu. S. Congr. Rit. *in Casaraugustana de Daroca, 19. Ianuarij 1613.*

Thurificatio debetur duplici ductu portionariis, & aliis beneficiatis, sicut & Canonicis, quando tales portionarij, & beneficiati, in reliquis omnibus, & per omnia æquiparantur Canonicis, & æqualiter incedunt in processionibus, & sedent in æqualibus scamnis, non obstante Cæremonialis libro, qui intelligitur quando non

658 *Thuribulum, Thurificatio, Thurificari.*

adsunt Presbyteri, qui sunt omnino æquales Canonicis. S. Congr. Rit. in *d. Caesar. augustana de Daroca*, 21. Martij 1615.

Thurificatio duplici ductu debetur Dignitatibus Cathedralis, nisi formiter probetur immemorabilis quòd triplici ductu thurificentur absente Episcopo. S. Congreg. Rit. in *Casertan.* 18. Septembris 1632.

Thurificatio Præpositi, Dignitatum, & Canonicorum debet fieri iuxta regulas libri Cæremonialis. S. Congreg. Rit. in *Auenionen.* 24. Aprilis 1610.

Thurificatio in Ecclesia collegiata exempta præsentè Episcopo cum Canonico Ecclesiæ cathedralis, & Abbate cum Canonicis dictæ Ecclesiæ collegiatæ debetur primùm Episcopo triplici ductu thuribuli, & post Episcopum immediatè Canonico cathedralis Ecclesiæ duplici ductu, deinde Abbati duplici ductu thuribuli. S. Congr. Rit. in *Alexandrina S. Petri in Brogolio*, 7. Februar. 1604.

Thurificatio debetur Magistratui post Canonicos æquis ductibus. S. Congreg. Rit. in *Interamnen.* 10. Iunij 1600. & in *Faentina eadem die.*

Thurificatio debetur priùs Canonicis Cathedralis, & Collegiatæ, quàm Governatori & Officialibus. S. Congr. Rit. in *Camplen.* 28. Ianuarij 1612.

Thurificatio inter personas æquales quo ordine sit facienda vt æqualitas seruetur, tradit S. Congreg. Rituum in *Calaguritana*, 5. Iulij 1603.

Thurificatio iuxta formam Cæremonialis cum vnico tantùm thuribulo facienda est. S. Congreg. Rit. in *Lucerina*, 21. Iulij 1618.

Thurificari non debent Canonici ab Episcopo celebrante. S. Congr. Rit. in *Vladislauien.* 2. Martij 1613.

Thurificari non debet dominus loci, nec alius à Presbytero celebrante. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 5. Iulij 1614.

Thurificari debent Canonici Collegiatæ ante Rectores, & Beneficiatos aliarum Ecclesiarum parochialium, etiam quando in eorum proprijs Ecclesiis simul Diuinis interfunt, nec est huiusmodi cæremonia aliquo prætextu omittenda si ex consuetudine fieri solet. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 1. Iunij 1601.

Thus & pax mulieribus non est danda, non obstante consuetudine. S. Congr. Rit. in *Lucerina*, 3. Iunij 1617.

Titulus sanctissimæ Crucis.

TITULI sanctissimæ Crucis D. N. IESV CHRISTI inuentio accidit die vltimæ Dominicæ Ianuarij in Ecclesia S. Crucis in Hierusalem tempore Alexandri V L. vt *in eius constit. 4. incip. Admirabile, 4. Kalend. Augusti 1496.*

Tituli Cardinalium.

TITULI Cardinalium designati sunt pro numero Presbyterorum, & Diaconorum. Sixtus V. *constit. 55. incip. Religiosa, Idib. Aprilis 1587.*

Titulorum suorum Ecclesias Cardinales si in Curia præsentés fuerint personaliter, si verò absentes, per Vicarium idoneum visere, & eas reparare, ac illis aliquid in morte relinquere iussit Leo X. *constit. 7. §. 19. incip. Superne, 3. Non. Maij 1514.*

Transitus Religiosus.

TRANSITVS ad parem, vel arctiorem Religionem, non fit nisi causa cognita & vitæ, ac morum ratione, idque ex approbatione Capituli generalis. S. Congreg. Conc. teste Quarant. *in sum. Bullarij verbo Monasteria, & Conuentus vers. quoad transitus.*

Transitus à Discalceatis S. Augustini ad Fratres calceatos eiusdem Ordinis, siue ad quemcunque alium Ordinem laxiorem sine speciali Sedis Apost. licentia prohibetur. Clemens VIII. *in sua constit. incip. Apostolici, §. 10. sub die 11. Februar. 1602.*

Transitum facientes ex quacunque Religione ad Carthusianos possunt in eadem Carthusiensi Religione in claustro Priores, & extra claustrum Procuratores esse. S. Congreg. Concil. teste Aldan. *in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 17. num. 9.*

Transitum si aliqui de familia Fratrum Minorum S. Francisci ob aliquam causam, priuilegium, seu facultatem fecerint ad reformationem, nullum Officiu, & Dignitatem habere possunt, nisi per sex annos inter eos permanserint, & laudabiliter cum eis vixerint, & antea licentiam obtinuerint in Congregatione, seu Capitulo. Gregorius XV. *constit. 8. incip. Onerosa, 1. Septembris 1621.*

Transitus vlteriùs non conceditur ad arctiorem Religionem, nisi priùs Superiori legitimè constiterit eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tuncque Regularis recta via se transferat ad arctiorem. S. Congreg. Concil. *in decretis de Regularibus apostatis, & eiectis*, §. 3. *sub dat. Romæ, 21. Septembris 1624.*

Transitum si aliqui ex Obseruantibus de prouinciis Cismontanis fecerint sua sponte, licet obtenta priùs licentia ad alias prouincias Fratres tam incorporati, quàm incorporandi in eis locum, ordinem, & præcedentiam à die tantùm incorporationis suæ, non autem à die receptionis habitus, aut emissæ professionis tenent. Urbanus VIII. *post const. 49. in approbatione statutorum generalium, incip. In supremo*, 20. Nouembr. 1625.

Transitus Capuccinis Ordinis S. Francisci interdicitur ad laxiorem Ordinem absque speciali Papæ & Sedis Apost. Ad Carthusien. verò, seu quemcunque alium Ordinem, vel Congregationem, nisi de Ministri generalis pro tempore existentis dicti Ordinis licentia in scriptis obtinenda sub quouis prætextu, aut ex quauis quantumuis iusta, legitima, & priuilegiata causa sub apostasiæ, & infamiæ perpetuæ nota, necnon excommunicationis vocis actiuæ, & passiuæ pœnis ipso facto absque vlla declaratione incurrendis. Urbanus VIII. *constit. 91. incip. Iniuncti*, 9. Augusti 1628.

Transitus reformatorum Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptoris captiuorum ad calceatos sine licentia Sedis Apostol. prohibetur. Urbanus VIII. *constit. 77. §. 2. & 3. incip. Iniuncti*, 19. Ianuarij 1628.

Translato potest Superior ad modicum tempus dare licentiam standi extra monasteria causa prædicationis, vel audiendi confessiones. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Nauarrae, lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 69.*

Translatio.

TRANSLATIO corporis S. Aureliani in ciuitate Papien. ab antiqua in nouam Ecclesiam vt fiat cum assistentia Episcopi conceditur à S. Congr. Rit. *in Papien. 15. Nouembr. 1603.*

Translatio corporis S. Bruni de rustica in nouam capsam conceditur, dummodo translatio fiat priuatè. S. Congr. Rit. *in Certosin. nullius*, 24. Septembris 1605.

Translatio

Translatio corporis S. Mercurialis Episcopi Foroliuien. ab Altari maiori in sacellum nouiter constructum, conceditur à S. Congr. Rit. *in Foroliuien. 12. Aprilis 1603.*

Translatio corporis S. Raymundi vt fieri possit, conceditur cum toto corpore, & capite vnito, si caput corpori vnitum sit, quòd si fuerit separatum, conceditur vt caput possit in capsula argentea separatum à corpore conseruari. S. Congr. Rit. *in Barchinonen. 19. Iunij 1604.*

Translatio imaginis alicuius Ecclesiæ de vno loco ad alium in eadem Ecclesia non comprehenditur sub dispositione Conc. *sess. 21. c. 7. de reform.* S. Congr. Conc. *sub die 3. Decembris 1632.*

Translatio festi sanctissimi Sacramenti post Octauam ad processionem decentius celebrandam non conceditur à S. Congreg. Rit. *in Burgen. 24. Septembris 1605.*

Translationem festi SS. Iusti, & Pastoris à die 7. Martij ad diem 5. Maij concedi posse attentis narratis, censuit S. Congr. Rit. *in Compluten. 21. Martij 1609.*

Translatio festi S. Norberti in Ordine à die 6. Iunij in diem 11. Iulij conceditur. Vrbanus VIII. *sub dat. 14. Aprilis 1625. vt refert Ioan. Chrysoft. Vander in Echo S. Norberti triumphantis pag. 173. Antuerpie 1629.*

Translationis S. Thomæ de Aquino Officium ob festum S. Sebastiani vt in diem sequentem celebrari possit, conceditur à S. Congreg. Rit. *in Neapolitana, 25. Februarij 1606.*

Translationes S. Concilij Trid. de lingua Latina in Gallicam continentur sub prohibitione Bullæ Pij IV. super confirmatione Concilij. S. Congr. Conc. *sub die 2. Iunij 1629.*

Translationes Monialium, vide *Monialium translationes.*

Triennium.

TRIENNIVM quod quis debet seruire Episcopo, vt ab eo sibi conferente statim reipsa beneficium ordinari valeat, sufficit quòd inceperit antequam fuisset Episcopus. S. Congr. Conc. testibus Galet. *in margarita casuum conscientia, verbo Ordo, pag. 194. col. 2.* Garc. *de benefic. part. 2. c. 5. num. 83.* quos cum aliis refero *de officio, & potest. Episcopi, part. 2. alleg. 5. num. 8.*

V

VACANTIA, VACATIO.

VACANTIA, seu alternatiua, quam habent Canonici in Cathedralibus, & Collegiatis, ita est intelligenda, ut in toto anno non excedat spatium trium mensium, & aliàs habentes debent compensari in seruitio trium mensium, vel per communia, vel per seruitium partiale. S. Congr. Concil. *sub die 2. Martij 1619.*

Vacantiæ omnes vnius, aut plurium mensium, quibus absentes distributiones percipere solebant, sublatae sunt, nisi absint ex causis à iure permissis, præterquam si dictæ vacationes concessæ essent in fundatione, quæ non est sublata, illæ etiam intelliguntur sublatae si Canonicatum fructus omnes sint distributiones quotidianæ. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 250.*

Vacatio primi beneficii ipso iure per adeptionem secundi pacificè possessi inducitur per decretum Conc. Trid. *sess. 7. cap. 4.* iuxta dispositionem *cap. de multa, de praben.* in residentiam requirentibus, aut aliàs quomodolibet incompatilibus, etiamsi Canonicatus sint, vel Portiones. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benef. part. 1. cap. 5. num. 84. & 87.*

Vacatio primi beneficii simplicis sufficientis ob assecutionem secundi, proculdubio ipso iure inducitur; secundum verò ita demum vacabit, si beneficiarius utrumque retinere sciens præsumpserit. S. Congreg. Conc. *in Salamantina, 31. Majj 1607.*

Vagus.

VAGUS ducens uxorem in aliquo loco, ubi est verè domicilium mulieris, potest contrahere in aliquo loco ubi voluerit, cum omnes possint esse Parochi vagi, quamvis adsit Parochus mulieris, quia tunc est etiam verè Parochus vagi alius in alio loco ubi reperitur vagus. S. Congr. Conc. *sub die 28. Augusti 1621.*

Valentia.

Valentia.

VALENTIÆ Regni beneficia alienigenis Regnorum Hispaniæ, in quibus ipsi Valentini ad similia non admittuntur, conferri vetuit Sixtus V. *constit. 64. incip. In sacrosancto, Nonis Septembris 1587.*
Valentiæ Regni Ecclesiarum Canonicatus, Præbendæ, & Dignitates illegitimis etiam legitimatis conferri non possunt. Sixtus V. *constit. 84. incip. Cum celestis, 22. Augusti 1588.*

Valor.

VALOR centum ducatorum, qui ex decreto Conc. *cap. 13. sess. 24. de reform.* debet remanere Reçtori parochialis Ecclesiæ, quæ pensione grauaturs, est intelligendus iuxta morem vniuscuiusque regionis. S. Congreg. Concil. *sub die 28. Martij 1594. & in Cöhen. 13. Iulij 1630.*

Vasa.

VASA aurea, & argentea, ac omnia ornamenta Prælatorum, etiam Regularium, ad cultum diuinum destinata, non faciunt spoliump; quæ verò sunt Capellarum ipsorum Prælatorum decedentium, vendicantur Ecclesiis vbi in vita resederunt. Pius V. *constit. 42. incip. Romani, 3. Kal. Septembris 1567.*

Vasorum ecclesiasticorum benedictio, vide in verbo *Benedictio.*

S. Vbaldus.

S. **V**BALDVS in Sanctorum numerum relatus fuit à Cælestino III. vt in eius *constit. 1. incip. Benedictus, 4. Non. Martij 1192.*
Festum die 16. mensis Maij agi iussit idem Cælestinus. Et vt celebraretur, ac in Calendario poneretur sub dicta die 16. Maij, censuit S. Congr. Rit. in *Engubina, 24. Septembris 1605.* & constituit Paulus V. *constit. 7. incip. Ex iniuncto, 26. Octobris 1605.*

Versiculi.

Versiculi.

VERSICULI ad Vesperas tam in duplicibus, quàm in semiduplicibus, & in commemorationibus, semper à duobus, & non ab vno tantum cantandi sunt. *Sacr. Congreg. Rit. in Placentina, 19. Majj 1607. in 19. dub.*

Vespera.

VESPERÆ Defunctorum vltima die mensis post Vesperas Dominicæ, vel festiuitatis recitandæ sunt. *S. Congreg. Rit. in Egitanien. 23. Majj 1603. in 4. dub.*

Vestis, vide in verbo Habitus.

Vicarius Papæ I.

VICARIUS Papæ habet iurisdictionem visitandi monasteria etiam exempta in Vrbe, cognoscit summarie causas miserabilium personarum non excedentium summam scutorum 60. visitat carceres Vrbs vnà cum aliis visitatoribus, & votum dat; iudicat de causis vsuratiis Iudæorum, & Cleticorum in Vrbe degentium, Religiosorumque vtriusque sexus, & Confraternitatum laicorum, hospitaliumque; congregare potest Synodum in Romano Clero pro correctione morum; confert Ordines per se, vel alium Episcopum; consecrat Urbis Ecclesias, & cœmeteria per se, vel alios; habet auctoritatem puniendi eos, qui festis diebus verita exercent, blaphematores, & periuros; cognoscit causas tam ciuiles, quàm criminales Clericorum Urbis, & eius districtus, & matrimoniorum spiritualium actiue, & passiuè, & priuatiue quoad alios Urbis iudices: item cognoscit causas alienationum, & venditionum bonorum ecclesiasticorum: *Paulus III. constitut. 36. incip. Licet, 3. Nouembrii 1542.*

Habet iurisdictionem in Hebræos, si causæ inter eos agantur actiue, secus si inter alios, nempe Christianos, quia tunc habet locum.

locum præuentio. Iulius II. *constitut. 2. incip. Cùm scit*, de anno 1550.

Cognoscit causas apostatarum, vel malè translatorum in Curia. Pius IV. *constit. 3. incip. Sedis*, 3. Non. Aprilis 1560.

Vicarius Papæ potest familiares, seu Officiales Papæ & familiares Cardinalium (etsi Cardinales habitassent Romæ) atque etiam Episcoporum in Curia residentium, qui saltem per triennium habitauerint in Vrbe, de licentia ipsorum promoueri, dum tamen supradicti omnes sufficientem titulum habeant, & alia à iure requilita. Sacr. Congregat. Concil. teste Armendar. *in addis. ad recopilat. legum Navarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis in declarat. num. 49. quem refero de officio, & potestate Episcopi, part. 2. alleg. 5. num. vlt.*

Vicarius generalis Episcopi II.

VICARIUS generalis Episcopi debet esse Clericus secularis idoneus, & Episcopus non debet id muneris per Regularem exerceri facere. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Motulan. 8. May 1615.*

Vicarius generalis in Regnis Hispaniarum non potest esse nisi qui est in Ordine sacerdotali constitutus ex Breui particulari Clementis VIII. S. Congreg. Concilij *sub die 16. Februarij 1619.*

Vicarius Episcopi, vel Capituli Sede vacante non potest esse Parochus habens curam animarum. Sacr. Congreg. Conc. *sub die 12. May 1629.*

Vicario generali Episcopi debetur debita reuerentia tam à Canonici à iurisdictione Ordinarij, quàm à non exemptis. S. Congr. Rit. *in Catanien. 11. April. 1614.*

Vicario generali non debet præstari idem honor qui præstaretur Episcopo si præsens esset. S. Congreg. Rituum *sub die 7. Septembr. 1618.*

Vicarius generalis debet abstinere ab iis, quæ soli Episcopo conueniunt. S. Congreg. Rit. *sub die 7. Septembris 1618. & in Neritonen. 4. May 1606.*

Vicarius generalis non debet vti Rochetto & Mozzetta, nisi sit Protonotarius. S. Congreg. Rit. *in Lauretana, 20. Aprilis 1602.* quia tunc quando scilicet est Protonotarius, potest deferre Rochettum, & Mantelletum in choro, processionibus, & aliis functionibus

- nibus in locis per diocēsim suæ iurisdictionis ; si verò sit de Capitulo, non lucratur distributiones quotidianas, nisi vtatur habitu proprio canonicali. S. Congr. Rit. in *Clomacen.* 4. Iulij 1615.
- Vicarius recusans obedire decretis Congregationis, cogendus est remediis opportunis coram Auditore Camera. S. Congreg. Rit. in *Brundusina*, 25. Ianuarij 1603.
- Vicarius Curia Episcopalis nulla portio pœnarum assignari potest. S. Congr. Concil. in *Albanen.* 5. Februarij 1618.

Vicarij generalis præcedentia, & locus III.

- VICARIUS generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates, & Canonicos, non obstante consuetudine, aliisque in contrarium. S. Congr. Rit. in *Andrien.* 7. Augusti 1610. & in *Ferrarien.* 20. Decembris 1614.
- Vicarius generalis præcedit Capitulo, & Clero. S. Congreg. Rit. in *Militen.* 13. Iulij 1619.
- Vicario generali habitu Vicarij in processionibus incedenti danda est præcedentia super omnes Dignitates, & Canonicos, & etiam super illas Dignitates, & Canonicos, qui habitu Protonotarij incedunt. S. Congr. Rit. in *Brundusina*, 16. Iulij 1605.
- Vicarius generalis debet præcedere omnibus Canonicis tam in processionibus, quàm in sessionibus, dummodo Canonici non incedant parati. S. Congr. Rit. in *Egitanien.* 3. Augusti 1602. in 3. dub. & in *ciuitatis Penna*, 12. Aprilis 1603. & in *Lauretana*, 6. Decembris 1603. & in *Tiburtina*, 6. Mart. 1610.
- Vicarius generalis præcedit Canonicis, & Dignitatibus in habitu canonicali, etiamsi Rochetto, & cappa vtantur, stantibus, aut sedentibus : cùm verò sunt parati cum Pluuiialibus, & aliis facris paramentis, Vicarium eis præcedere non decet, etiamsi Vicarius sit Protonotarius, & Rochetto, & Mantelletto vtatur. Sac. Congreg. Rit. in *Nolana*, & *Lauretana*, 23. Martij 1601.
- Vicarius generalis in habitu suo Ordinario non debet incedere inter Canonicos paratos, nec eis præcedere. S. Congr. Rit. in *Camerinen.* 14. Iunij 1608. & in *Casalen.* 5. Iulij 1614.
- Vicarius generalis non præcedit Dignitatibus & Canonicis paratis, consuetudine in contrarium non obstante. S. Congr. Rit. in *Castellanaten.* 25. Septembr. 1621.
- Vicarius generalis licet præcedat omnibus Dignitatibus, & Canonicis,

nicis, tamen ratione paramentorum in distributione candelarum, & palmarum debet habere locum digniorem Canonicis paratis. In adoratione verò Crucis, & quodocunque Canonici non sunt parati, debet habere digniorem locum immediatè post celebrantem, & similiter thurificandus est ante Canonicos, nisi sint parati, quia tunc post Canonicos thurificandus. S. Congreg. Rit. in *Placentina*, 19. *Maj* 1607. in 6. *dub.* & in *Alexandrina*, 15. *Mart.* 1608. in 1. *dub.*

Vicarius generalis præcedit Dignitatibus, & Canonicis paratis, dummodo non sit de numero ipsorum, quia tunc debet incedere, & stare in suo loco, & stallo, ut distributiones lucretur. S. Congreg. Rit. in *Casalen.* 5. *Iul.* 1614.

Vicarius generalis Canonicus cum sedet uti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu canonicali. Si verò velit præcedere uti Vicarius, debet habitum canonicalem dimittere. S. Congr. Rit. in *Compostellana*, 4. *Februar.* 1600. & in *Vulturarien.* 11. *Aprilis* 1601.

Vicarius generalis Canonicus, siue Beneficiatus, debet sedere in loco suæ receptionis, & cum habitu canonicali, siue Beneficiati, ut lucretur distributiones, & quando vult præcedere Canonicis, seu Beneficiatis, debet habitum canonicalem, seu Beneficiati dimittere, & non potest percipere distributiones. S. Congr. Rit. in *Calaguritana*, 2. *Augusti* 1603. Nec lucratur distributiones, quæ dantur interessentibus processionibus, nisi incedat in habitu canonicali. S. Congr. Rit. in *Compostellana*, 21. *Februar.* 1604. & in *Brundusina*, 16. *Iul.* 1607.

Vicarius generalis Canonicus præsentem Præposito suo principali, & in omnibus actibus Capitularibus, & quodocunque distributiones quotidianas lucratur, debet stare, vel sedere, & incedere in suo loco canonicali: absente verò Præposito tanquam Vicarius generalis in primo, & digniori loco. S. Congr. Rit. in *Atinen.* nullius, 4. *Mart.* 1606.

Vicarius generalis præfertur Decano, & omnibus Canonicis, nisi sit Canonicus, quia tunc debet sedere in suo stallo canonicali si vult lucrari distributiones quotidianas. S. Congr. Rit. in *Nolana*, 8. *Iulij* 1602. & in *ciuitatis Penna*, 12. *Aprilis* 1603. & in *Compostellana*, 21. *Februar.* 1604. & in *Candiae*, 7. *Augusti* 1610.

Vicarius generalis debet habere primum locum ante Canonicos, Capitulum, & Dignitates, tam præsentem, quàm absente Episcopo.

Si autem sit Canonicus, debet sedere in proprio stallō, & cum habitu canonicali, aliās non lucratur distributiones quotidianas. S. Congreg. Rit. *in Egitanien.* 20. Decembris 1601. & *in Sutrina*, 1. Octobris 1616. & *in Oritan.* 4. Aprilis 1620. & *in Gallipolen.* 21. Decembris 1613.

Vicarius generalis Canonicus in funeralibus debet cum Canonicis in suo loco incedere, aliās non lucratur ceram, nec distributiones. S. Congr. Rit. *in Nicien.* 10. Maij 1604.

Vicarius generalis præsente Episcopo in die Purificationis non debet accipere candelam ante Canonicum, vel Dignitatem, qui Episcopo ministravit. S. Congreg. Rit. *in Lucerina*, 14. Iunij 1608. *in 3. dub.*

Vicarius generalis licet sedeat in primo stallō chori, in quo sedere debet prima Dignitas, & habeat thūris & pacis honorem ante omnes Dignitates & Canonicos, non propterea dicitur occupare stallum, siue locum Dignitatum, & Canonicorum. S. Congr. Rit. *in Placentina*, 19. Maij 1607. *in 4. dub.*

Vicarius generalis non potest sedem arbitrio suo sibi parare, sed debet sedere in sede solita pro Vicariis assignata. S. Congreg. Rit. *in Neritonem.* 4. Maij 1606.

Vicario generali occupante primum locum chori, & stallum Archidiaconi, quomodo sedere debeant Dignitates in choro ne Archidiacono præiudicium inferatur. S. Congreg. Rit. *in Andrien.* 7. Augusti 1610.

Vicario generali non licet occupare locum Episcopi absentis, nec parare sibi sedem cum tapetis, & puluino, sed idem debet esse eius locus absente Episcopo, quam illo præsente habere consuevit. S. Congr. Rit. *in Brundusina*, 16. Iul. 1605.

Vicarij locus debet esse secundum consuetudinem Ecclesiæ, quæ non est mutanda. S. Congr. Rit. *in Alexandrina*, 15. Mart. 1608. *in 3. dub.*

Vicarius generalis si non est Prælatus, licet absente Episcopo cum suo habitu ordinario cum subtanna, & mantelletto nigro sedeat in choro in primo loco supra Canonicos, thurificandus est duplici, non autem triplici ductu thuribuli. S. Congr. Rit. *in Nepefina*, 14. Ianuarij 1617.

Vicarius generalis thurificandus est, & debet accipere candelam, palmam, & cineres, & adorare Crucem ante, vel post Capitulum, iuxta Ecclesiæ consuetudinem. S. Congreg. Rit. *in Neoca-*
stren.

Vicarius generalis Episcopi quam habeat, &c. 669

Stren. 16. Ianuarij 1607. & in Alexandrina, 15. Martij 1608. in 1. dub.

Vicarius generalis in spiritualibus iuxta Ecclesiæ laudabilem consuetudinem debet semper in omni loco præcedere Gubernatori ciuitatis in temporalibus tam præsentem, quàm absentem Episcopo. S. Congr. Rit. *in Rauennaten. 28. Aprilis 1607.*

Vicarius generalis debet præcedere omnibus potestatibus, & Commissariis, siue iudicibus temporalibus in sua diocesi existentibus. Sacr. Congregat. Rituum *in Nucerina Saxoserrati, 15. Maij 1610.*

Vicarius generalis Episcopi debet præcedere Commissario vbique & in omni loco, tam præsentem, quàm absentem Episcopo, non obstante consuetudine, dummodo non sit de gremio Capituli, & incedat in habitu canonicali. Sacr. Congreg. Rituum *in Ripana, 28. Maij 1616. & 19. Ianuarij 1619. & in Terracinen. 19. Augusti 1617.*

Vicarius generalis licet etiam ipso Episcopo præsentem in Ecclesia, choro, processionibus, Synodo, & aliis publicis, & priuatis actibus, Canonici, & Dignitatibus præcedere debeat, tamen hoc intelligitur, quoties Canonici, & Dignitates huiusmodi in habitu canonicali, etiam si cappa & Rochetto vtantur, stare, aut incedere consueuerunt; non autem si Pluuiiali, Planetis, aut aliis sacris paramentis iuxta cuiusdam Ordinis gradum sint induti, prout in distributione candelarum in die Purificationis, & in receptione Cinerum feria quarta Cinerum, & similibus diebus, quibus Episcopus solemniter celebrare ex ritu ecclesiastico teneatur; tunc enim non decet vt Vicarius, præsertim si in suo quotidiano habitu existat, eisdem sacris vestibus paratis siue stando, siue incedendo præcedat. S. Congr. Rit. *in Lauretana, & Nolana, 23. Martij 1602. & 6. Septembris 1603. & in Tiburtina, 6. Martij 1610. & Monopolitana, 7. Augusti 1628.*

Vicarius generalis Episcopi quam habeat potestatem? IV.

VICARIUS generalis absente Episcopo processiones indicere, & dirigere potest cum consensu Capituli. S. Congr. Conc. teste Armandar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 1. tit. 24. l. 24. §. 31. de procession. num. 3. quem refero de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 78. num. 5.*

670 *Vicarius generalis Episcopi quam habeat, &c.*

Vicarius generalis absque mandato speciali potest Synodum celebrare. S. Congr. Conc. *sub die 11. Augusti 1618.*

Vicarius generalis Episcopi, seu Capituli Sede vacante potest excommunicationes pro rebus deperditis, & subtractis decernere, adhibita causæ cognitione, nec indiget speciali mandato. Sac. Congregat. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 8. num. 97. & 98.*

Vicarius generalis etiam si sit Protonotarius, & Canonicus, non potest in ipso Altari accipere paramenta, nec habere nisi vnum ministrum, qui ei celebranti inferuiat. Sac. Congr. Rit. *in Cremonen. 7. Julij 1612.*

Vicarius Episcopi non potest absente, & non interessente Episcopo erigere Baldachinum in Ecclesiis monasteriorum Congregationis Cassinen. inuitis Monachis. S. Congreg. Rit. *in causa Congregationis Cassinen. 10. Julij 1621.*

Vicarius etiam Apostolicus non potest facere functiones Episcopales absente, vel impedito Episcopo, sed ad primam Dignitatem, & successiue ad alios spectat. S. Congreg. Rit. *in Algaren. & Brundusin. 20. Decembris 1601. & in eadem Brundusin. 5. Februarij 1614. & in Alatrina, 22. Ianuarij 1618.*

Vicarius generalis non potest mutare constitutiones synodales arbitrio suo. Sac. Congreg. Rit. 25. Februarij 1606. Nec prohibere ne Officium inchoetur donec ipse veniat, quia statim signo dato est inchoandum, *ibidem.*

Vicario non licet dare benedictionem Diacono antequam canter Euangelium, neque benedicere Concionatori antequam pulpitem ascendat. Sac. Congregat. Rituum *in Pacen. 17. Martij 1607.*

Vicarius generalis non potest absque speciali mandato Episcopi concedere licentiam ædificandi noua monasteria & Conuentus in loco suæ diœcesis, ex eo quia est de maioribus. Sac. Congreg. Conc. *sub die 11. Julij 1620.*

Vicarius generalis non potest quicquam accipere pro licentiis de contrahendo, nec impedire quod Parochi denunciationes faciant absque sua licentia. Sac. Congregat. Concil. *sub die 27. Maij 1617.*

Vicarius generalis vti Vicarius non potest Missas conuentuales, aut Pontificales celebrare, nec sanctissimum Sacramentum, aut sanctas Reliquias paratus in processionibus deferre, nec alijs diuini

nīs Officiis, aut functionibus ecclesiasticis se immiscere, sed tantum præesse ut omnia suo ordine fiant. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. teste Sell. *in select. canon. cap. 24. num. 8.*

Vicarius generalis non admittitur ad Capitulum, si illud sit exemptum. Sac. Congreg. Concil. teste Sbroz *de officio Vicarij in addit. lib. 2. quest. 30.*

Vicarius generalis non potest concedere licentiam alteri Episcopo exercendi Pontificalia in sua diœcesi, nisi haberet speciale mandatum. Sac. Congregat. Concil. teste eodem Sbroz *in addit. ad d. lib. 2. quest. 7.*

Vicarius generalis pro matrimonialium dispensatione quicquam, quamvis minimum, & sponte datum, recipere non potest. Sac. Congregat. Episcop. & Regul. *in Surrentina, 22. Aprilis 1616.*

Vicarius generalis non potest facere circulum in Missa solemni ante Episcopum ad Hymnum Angelicum, Credo, Sanctus, &c. sed tantum Dignitates, & Canonici. Sac. Congreg. Rit. *in Maceraten. 28. Septembris 1630.*

Vicarius generalis non potest remittere denunciationes sine speciali commissione. Sac. Congregat. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 8. num. 61.*

Vicarius generalis præferendus est in adoratione Crucis ante Dignitates & Canonicos in habitu Canonicali. S. Congreg. Rit. *in causa S. Marci, 5. Martij 1633.*

Vicarius Capitularis Sede vacante V.

VICARIUS Capitularis debet eligi Doctor, aliàs electio est irrita. Sac. Congregat. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 5. cap. 7. num. 10.*

Vicarius Capitularis necessariò eligendus est Doctor, vel Licentiatus, si in Capitulo adsit, aliàs sufficit ut vnus eligatur, qui sit quantum fieri potest idoneus. Sac. Congreg. Conc. teste eodem Garc. *d. cap. 7. num. 12.*

Vicarius Capitularis esse non potest Doctor Theologus. S. Congreg. Concil. *sub die 28. Augusti 1621.*

Vicarius Capitularis non requiritur necessariò ut sit de gremio Capituli, si tamen adesset idoneus, cæteris paribus esset præferendus. S. Congreg. Concil. teste Garc. *d. cap. 7. num. 13.*

Vicarij Capitularis electio, seu deputatio si ex consuetudine Capituli fieret de ipsius gremio, & bini, vel singuli per singulos menses administrarent, obseruando ordinem, sed non essent omnes Doctores, vel Licentiati, dicta deputatio non valet, vbi alij Doctores possent constitui, nec inspicitur ordo, vel consuetudo, aut lex nouam certam formam constituens. S. Congreg. Concil. teste Garc. *d. cap. 7. num. 10. & 11. in 1. dub.*

Vicarius Capitularis potest esse in ætate 23. annorum, si aliàs est idoneus, non tamen expedit. Sac. Congreg. Concil. *sub die 11. Augusti 1618.*

Vicarij Capitularis ad officium si plures assumerentur, in controuersia magis idoneus, & habens qualitates Concil. Trident. remanere debet, & cæteri remouendi sunt. S. Congreg. Conc. teste Garc. *d. c. 7. num. 23.*

Vicarius Capitularis vnus tantùm est eligendus, sed non est per decretum Conc. sublata consuetudo, præsertim immemorialis duos, aut plures eligendi. Sac. Congregat. Concil. *in Panormitana, 31. Ianuarij 1592.*

Vicario Capitulari propter eius absentiam competit substitutionem facere. Sac. Congregat. Concil. teste Garcia *dict. cap. 7. num. 23.*

Vicarius Capitularis si allegetur suspectus, non possunt eligi arbitri, sed recurrendum est ad Capitulum tanquam superius. Sac. Congr. Concil. testibus Garc. *d. cap. 7. num. 23. in 9. dub.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 4. tit. 33. l. 3. de recusat. in 6. declarat.*

Vicarius Capitularis litteras dimissorias ad Ordines concedens infra duos menses à die vacationis, quibus tamen vnus non est ille, cui concessæ litteræ fuerunt, nihilominus dictus Vicarius incidit in pœnam *cap. 10. sess. 23.* quia actus fuit perfectus quoad ipsum per quem non stetit. Sac. Congregat. Concil. teste Garcia *in addit. ad suum tractat. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 92.*

Vicarius Capitularis concedens dimissoriam infra annum non incurrit pœnam suspensionis per annum, iuxta *cap. 10. sess. 23.* sed tantùm pœnam interdicti, iuxta *cap. 20. sess. 7. de reformat.* ita quòd non prohibeatur concedere alias dimissorias, & casu quòd *dict. cap. 10.* imponeret pœnam suspensionis, aliæ tamen dimissoriæ datæ post annum valent si non sit declaratus suspensus.

S. Cong.

Vicarius Capitularis quam habeat, &c. 673

S. Congr. Conc. teste Rot. in Burgen. Canonicius 17. Octobris, & 28. Nouembris 1586. coram Giffio.

Vicarij Capitularis facta electione non potest Capitulum illum ad libitum reuocare, & nouum constituere, nisi ex causa bene visa sacre Congreg. negotiis Episcop. & Regul. præpositi, vt ipsamet rescriptit Capitulo Neapolitano 1. Septembr. 1603. & Nuncio Neapolitano 22. eiusdem mensis, & anni, & Capitulo Tarentin. 24. Nouembr. & Capitulo Aretino, 28. Octobr. eiusdem anni 1603. & nouissimè censuit de anno 1631.

Vicarius Capitularis ab exercitio Vicariatus per Capitulum reuocari non potest etiam ex clausula, ex causis sibi bene visis. S. Congr. Concil. in Ecclesien. 1. Aprilis 1628. quæ tandem remisit ad Congr. Episcop. & Regular.

Vicarius à Metropolitano deputatus in vim cap. 16. sess. 24. quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat intra tempus à Concil. præscriptum illum non deputauit, amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitanæ. S. Congr. Concil. in Liman. 19. Septembris 1625.

Vicarium Capitularem eligere potest Capitulum cum clausula quod non duret nisi per annum. Sacr. Congregat. Concil. sub die 17. Iunij 1617.

Vicarius Capitularis quam habeat auctoritatem VI.

VICARIUS Capitularis Sede vacante potest visitare diocesim, quamuis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum. Sacr. Congreg. Conc. teste Garc. in addit. ad suum tract. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 29.

Vicarius Capitularis potest concedere litteras dimissorias ad primam Tonsuram ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium ecclesiasticum iurispatronatus ipsorum vt illud obtinere valeat. S. Congr. Conc. teste Garc. de benefic. part. 5. cap. 7. num. 93.

Vicarius Capitularis potest executioni demandare litteras Episcopo per sacram Congreg. directas, & ab illo non exequutas. S. Congr. Episcop. & Regular. 10. Aprilis 1615.

Vicarius Capitularis potest Ecclesiam non consecratam reconciliare. S. Congr. Rjt. in Hydruntina, 15. Decembr. 1632.

Vicarius Capitularis potest absoluerè in casibus sess. 24. de reform. c. 6. S. Congr. Concil. sub die 3. Decembr. 1632.

674 *Vicarius Capitularis quam habeat, &c.*

Vicarius Capitularis potest absque Capitulo idoneos Vicarios Parochialibus vacantibus deputare, donec de Rectore prouisum sit, & proponere edicta ad concursum S. Congr. Conc. —

Vicarius Capitularis potest sine Adiunctis procedere si Episcopus dum vivebat auctoritatem habebat procedendi sine illis, si minus posset Episcopus sine Adiunctis, ita nec poterit Vicarius. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. part. 9. cap. 7. num. 23.

Vicarius Capitularis ex mandato generali habet facultatem cognoscendi causas matrimoniales, non autem criminales, nisi adsit speciale. S. Congr. Concil. sub die 30. Maij 1602.

Vicarius Capitularis non potest in locum sui quempiam substituere, nisi in tribus casibus, videlicet infirmitatis, ad modicum tempus, & in delegatis, & tunc multò magis teneatur substituere prædictum qualitatibus, quas decretum Conc. cap. 16. sess. 24. in ipso Vicario Capituli requirit, quàm ipsum Capitulum. S. Congr. Concil. sub die 17. Maij 1600.

Vicarius Capitularis non potest ex causis in Concilio expressis Ordinum interstitia remittere, cum non possit magis quàm Vicarius Episcopi. *ibidem*.

Vicarius Capitularis non potest exequi commissiones Apostolicas in forma *Dignum*, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignitatis. S. Congreg. Conc. in *Caenenaten*. 2. Augusti 1631.

Vicarius Capitularis non potest expedire dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & eius Vicario generali. S. Congr. Conc. sub die 24. Maij 1621. contra Sanch. de matrim. lib. 8. dispus. 27. à num. 29.

Vicarius deputatus à Capitulo Sede vacante sub verbis generalibus, seu cum generali commissione, non habet potestatem illa faciendi, quæ indigent speciali delegatione. S. Congr. Conc. teste Sell. in *select.* cap. 24. num. 11.

Vicarius Capitularis non potest in locum examinatorum absentium, vel defunctorum alios auctoritate Apostol. sufficere, sed curare debet ut elapso anno alij in locum demortuorum eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis non habebuntur qui supererunt. S. Congr. Conc. teste Garc. de benef. in addit. ad p. 5. cap. 2. num. 78.

Vicarius Capitularis non debet occupare sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili. S. Congreg. Rit. in *Lucerina*, 11. Aprilis 1601.

Vicarius Capitularis Sede vacante non potest concedere licentiam erigendi noua monasteria, ex *cap. 3. sess. 25. de Regul. S. Congr. Conc. sub die 19. Februarij 1633.*

Vicarius foraneus VII.

VICARIVS foraneus ratione sui officij nullam habet præcedentiam in choro, sessionibus, vel processionibus, & alijs actibus, & functionibus ecclesiasticis supra Archipresbyterum, & alios Presbyteros ipso Vicario antiquiores, & digniores, sed debet ipse Vicarius stare, sedere, & incedere in loco suæ receptionis, & dignitatis ac si non esset Vicarius, tam cum cotta, quam sine illa, non obstante quacunque ordinatione Episcopi in contrarium; præterquam in congregationibus, quæ de mandato Episcopi singulis mensibus fiunt, in quibus tanquam Episcopi delegatus præcedere debet omnibus, non tamen in processionibus, Missis, & alijs, quæ fiunt ante congregationem. S. Congr. Rit. in *Brundusina*, 17. Novembris 1600. & in *Oritana*, & *Catanien.* eadem die & anno, & in *Marsicen.* & *Spoletana*, & *Bononien.* 11. Aprilis 1601. & in *Regien.* 2. Mart. 1602. & in *Tropien.* 25. Ianuarij 1603. & in *Neocastren.* 12. Aprilis 1607. & in *Licien.* 16. Octobris 1604. & in *Umbriaticen.* 25. Februar. 1606. & in *Algaren.* 17. Novembr. 1607. & in *Comen. Valuceia*, 19. Mart. 1611. & in *Nucerina*, 25. Iunij 1611. & in *Tarentin.* eadem die, & in *Leontin.* 7. Iulij 1612. & in *Syracusana Palatioli* eadem die, & in *Hydruntina Soleti*, 2. Mart. 1613. & in *Licien.* 15. Februarij 1614. & in *Mediolanen.* *Corbetta*, 3. Decembris 1616. & in *Compsana terra Auletta*, 12. Mart. 1618. & in *Messanen. terra Castri*, 7. Septembris 1618. & in *Spoletana terra Cascia*, 23. Mart. 1619. & in *Messanen. terra Nugoria*, & in *Catanien. terra Aidonis*, eadem die, & in *S. Senerini oppidi maioris*, 20. April. 1619. & in *Syracusana Modica*, & in *alia Netti*, & in *Messanen. terra Gagliani*, eadem die, & in *Messanen. Castri Regalis*, 28. Septembris 1619. & in *Syracusana*, 22. Augusti 1620. & in *Salernitana*, 27. Martij 1628. & in *Neritonen.* 22. Decembr. 1629. Et debet in processionibus, & choro uti cotta, sicut alij Presbyteri, nec ratione sui officij debet ante alios habere thuris, & pacis honorem. Ead. S. Congr. Rit. in *Tranen* 24. Septembris 1605.

Vicario foraneo, qui sit Canonicus, non debetur maior portio ex funeralibus quam si esset simplex Canonicus. S. Congr. Rit. in *Bononien. castri S. Ioannis*, 7. Octobris 1617.

Vicariis foraneis non licet mulctare Clericos, vel Presbyteros, qui non veniunt ad horas canonicas ultra solitum punctum amissionis distributionum quotidianarum. S. Congr. Rit. in *Brundusina*, 4. Mart. 1606.

Vicario foraneo non licet contra usum & consuetudinem Ecclesiæ prohibere Canonicis ne Capitulum faciant sine eius expressa licentia. S. Congr. Rit. in *Orien. Calia*, 16. Decembris 1606.

Vicariis foraneis tam cum cotta, quàm etiam sine cotta, nulla super Archipresbyteros, Dignitates, Canonicos, seu Presbyteros debetur præminencia ratione dicti officij Vicariatus, neque in choro, neque in processionibus. Sac. Congreg. Rit. in *Tranen.* 4. Septembr. 1605. & 9. Aprilis 1633.

Vicarius perpetuus Parochialis VIII.

VICARIIS perpetuis Ecclesiarum parochialium locis piis vnitarum portiones debitas declarauit Pius V. *constit. 47. incip. Ad exequendum*, Kalend. Nouembr. 1567.

Vicarij perpetui Ecclesiarum parochialium debent præcedere Vicariis amouibilibus Ecclesiæ cathedralis. S. Congreg. Rit. in *Terulen.* 16. Septembris 1606.

Vicarij perpetui Ecclesiarum parochialium in Ecclesia nouiter erecta in Cathedralem debent procedere secundum ordinem receptionis, & non secundum ordinem Dignitatis Ecclesiarum, vt præcedebant ante erectionem in Cathedralem. S. Congreg. Rit. in *Ripana*, 28. Aprilis 1607.

Vicarij perpetuo adscripti seruitio Ecclesiæ cathedralis, licet prius incederent sub Cruce Ecclesiæ collegiatæ, tamen post adscriptionem debent incedere sub Cruce Cathedralis, cui inseruiunt. S. Congregat. Rit. in *Maceraten.* 27. Septembris 1608. & 21. Martij 1609.

Vicarij, & alij portionarij Ecclesiarum parochialium loci de Daroca Casaraugustanæ diocesis æquiparantur in omnibus Canonicis Collegiatæ eiusdem loci, reseruata tamen dextera Canonicis. S. Congr. Rit. in *Casaraugustana de Daroca*, 21. Martij 1615.

Vicarios Ecclesiarum parochialium vnitarum, & dependentium à Religione Hierosolymitana Episcopus potest examinare, & approbare, simpliciter scilicet, non autem ad tempus, etiamsi sint temporales, nec potest pro libito eosdem subiicere nouo examini.

mini. Sacr. Congregat. Rit. in *Augustana iurisdictionis*, 14. Decembris 1630.

Vicarij perpetui non possunt institui absque erectione tituli Vicariæ. S. Congr. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 11. cap. 2. num. 15.*

Vicarius perpetuus Abbatix debet subire omnia onera respicientia curam animarum, & administrationem Sacramentorum; cætera verò omnia ad Abbatem, seu Commendatarium eiusdem Ecclesiæ spectant. S. Congr. Conc. in *Eugubina*, 11. Maij 1594.

Vicarij perpetui, & temporales non possunt ab Ordinario poni in monasteriis, quibus cura imminet animarum, vel à principio, vel ratione annexionis, sed tantum à Superioribus, eorum præiudicio tamen examine ipsius Ordinarij, iuxta præscriptum decreti Concil. *sess. 25. cap. 11. de Regular.* S. Congr. Conc. teste Piassec. in *praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 46.*

Vicarius perpetuus solus tenetur subire omnia onera incumbentia ipsi Parochiali, in qua erat erecta Vicaria perpetua, nulla autem ex parte ad Ecclesiam, seu ad monasterium, aut locum pium, quibus erat vnita ipsa Parochialis, spectant, quia Bulla Pij V. de Vicariis perpetuis vult Vicarium perpetuum expedire Bullas, & soluere annuatim, ac proinde constitutum esse beneficium in personam ipsius Vicarij, ideo ad eum omnia onera beneficij spectare debent. Sacr. Congregat. Concil. *sub die 27. Februarij 1580.*

Vicarius perpetuus in Parochialibus vnitis Archidiaconatui, seu aliis Dignitatibus, aut Canonicatibus ponendus relinquitur arbitrio Episcopi secundum facultatem, & prout colligitur ex decreto Concil. *sess.* — nec constitutio Pij V. obstat quòd & de vnitis ante Concilium intelligatur. Sacr. Congreg. Conc. teste Garc. de *benefic. part. 11. cap. 2. num. 9.*

Vicarium perpetuum in sua Parochia, siue Rectoria habens, adhuc potest & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitimè in solum Vicarium perpetuum. Sacr. Congreg. Concil. teste Armendar. in *addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. l. 7. §. 2. sub tit. an Parochi debeant residere, num. 126.*

Vicarij perpetui in Parochialibus Capitulo vnitis non sunt præiudicio concursu instituendi. Sacr. Congreg. Conc. *sub die 28. Aprilis 1594.* teste Garc. de *benefic. in addit. ad part. 9. cap. 2. num. 294.*

Vicarij perpetui non ad liberam Ordinarium electionem, sed ad

nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum præuio examine, fuit approbandi. Pius V. *in d. constit. 47. vers. Volumus.* Sac. Congr. Conc. teste Garcia *de benefic. part. 9. c. 2. num. 294. & seq.*

Vicarius amouibilis Parochialis IX.

VICARIOS etiam amouibiles Ecclesiarum parochialium vnitarum, & dependentium à Religione Hierosolymitana, potest Episcopus, si idonei fuerint, simpliciter approbare, non autem ad tempus, nec potest pro libito eosdem subiicere nouo examini. S. Congr. Conc. *in Augustana iurisdictionis, 14. Decembris 1630.* Superueniente verò rationabili causa & suspicione ignorantiae, poterit Episcopus examinare eosdem ad effectum *cap. 6. sess. 21. de reform.* vt censuit eadem S. Congr. *in Placentina, 26. Augusti 1628.*

Vicarij, seu Parochi in Ecclesia exempta animarum curam exercere intendentes priùs approbandi & examinandi sunt ab Episcopo, iuxta dispositionem *cap. per exemptionem, de priuileg. in 6.* S. Congr. Conc. *in Caputaquen. 23. Iunii 1629.*

Vicarius amouibilis deputatus in exercitio curæ animarum arguit curam esse penes deputantem, & ideo ipse tenetur ad residentiam. S. Congr. Conc. testibus Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 179. in declar. 11.* Armendar. *in addit. ad recap. legum Navarra, lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. sub tit. sed an Parochi debeant residere in suis curatis, num. 141.* quos refero *de officio, & potest. Parochi, cap. 1. num. 65.*

Vicariorum secularium ad tempus in beneficiis curatis vnitis nominatio spectat ad Episcopum, perpetuorum verò in vim constitutionis Pij V. *incip. Ad exequendum,* spectat ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitis ponentur, ipsi tamen præuio examine, & approbatione erunt ab Episcopo deputandi. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 295.*

Vicarij Regulares deputandi in Parochialibus vnitis monasteriis Ordinis Præmonstratensis, debent esse amouibiles ad nutum Superiorum, iuxta constitutionem Pij V. si seculares, possunt ab Ordinario constitui perpetui, iuxta decretum Conc. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap. 24. num. 15.*

Vicarij deputatio in Parochialibus vacantibus ad eum spectat, qui potest instituere concursum. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 4. cap. 5. num. 8.*

Vicarium constituere tempore vacationis ad custodiam Parochialis vacantis, licet spectet ad ipsum Episcopum, tamen in casibus repentinis si Vicaria est ad præsentationem alicuius Collegij, illum potest constituere quamprimum donec Episcopus certior sit factus, & prouiderit. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benef. p. 9. c. 2. num. 11.*

Vicarius Regularis X.

VICARIUS Fratrum absque Apostolicæ Sedis licentia Moniales alloquens in pœnas in decreto generali contentas incidit, dummodo idem Vicarius in Prioris absentia, eiusdem Prioris officij munus non obeat. Sac. Congreg. Episcop. & Regul. *in causa Ripæ Transonæ, 1. Septembris 1617.*

Vicarius generalis nuncupatus totius Congregationis Fratrum Eremitarum Discalceatorum Italiæ Ordinis S. Augustini vtitur, & gaudet omnibus, & singulis iuribus, prærogatiuis, præ eminentiis, & facultatibus, quibus aliarum Religionum Generales gaudent, vtuntur, & potiuntur, ac proinde sibi licuit, & licet inter alia eo absente alium suo loco subrogare, qui omnimoda eius potestate & iurisdictione vbique locorum (illa tantum excepta Prouincia, in qua ipse Vicarius generalis pro tempore reperietur) fungatur, & potietur. Congregatio Apostolicæ visitationis, 26. *May 1626.*

Vicecancellarius.

VICECANCELLARIO Papæ subsunt omnes Officiales Cancellariæ, eique parere debent. Martinus V. *constit. 3. incip. In Apostolica, Kal. Septembris 1418.*

Ei assignatur titulus, & Ecclesia SS. Laurentij & Damasi de Vrbe à Clemente VII. *constit. 34. incip. Et si ad singula, 5. Iulij 1532.*

Disponit de officiis officio suo annexis. Sixtus V. *constit. 1. in appendice incip. Cum sancta, 3. Aprilis 1590.*

Vicelegatus.

VICELEGATUS Bononien. cedere debet Archiepiscopo in processionibus Rogationum, Corporis Christi, capitis S. Petronij,

tronij, & aliis processionibus, quæ occurrunt, & in solemnitatibus Paschæ, Resurrectionis, & Pentecostes, & quotiescumque Archiepiscopus, & Vicelegatus simul in Ecclesia conueniunt circa pacem distribuendam, & thuris honorem exhibendum, & in sedendo ad Missam, & Concionem. *Sacr. Congreg. Rit. in Bononien. 8. Julij 1602.*

Vicinior Episcopus.

VICINIOR Episcopus, qui potest visitare beneficia secularia, & Clericos seculares Abbatix nullius diœcesis, ipsosque culpabiles repertos corrigere, dicitur ille, cuius Cathedralis Ecclesia sit Abbatix proximior, non autem locis dictæ Abbatix subiectis. *S. Congr. Conc. sub die 2. Augusti 1596.*

S. Victorinus.

S. VICTORINI corpus Messanæ inuentum pro tali habendum censuit *S. Congr. Rit. in Messanen. 15. & 19. Ianuar. 1611.*

Viſtualia.

VICTUALIA, & alia ad victum necessaria ad Urbem deferri prohibens, vel impediens, excommunicationem Papæ reſeruatam incurrit. *Paulus V. constitut. ſua, 63. incip. —*

Viſtualia vendi poſſunt diebus feſtiuis, etiam ante Concionem, & Miſſæ Conuentualis celebrationem. *S. Congreg. Rit. in Vlixbonen. 30. Martij 1621.*

Vidua.

VIDVAS ad habitum Monachalem in monaſteriis Monialium virginum admitti non conuenit, & admiſſa officia principalia, vt pore Abbatiffæ, vel Prioriffæ obire non poſſunt abſque ſpeciali Sedis Apoſt vel *S. Congr. licentia. S. Congr. Episcop. & Regul. in Caſſanen. 29. Ianuarij 1585.*

Viduus.

Viduis, aut coniugatis, vel puellis 25. annorum aetatem excedentibus, ut in habitu seculari in monasteriis degant absque sacrae Congregationis, aut Romani Pont. facultate non permittatur. S. Congr. Episcop. & Regul. teste Sell. *in select. cap. 42. num. 10.*

Vidua, quæ viris mortuis honestatis causa se contulerunt in Monialium monasterium, tolerari debent, modò sint bonæ existimationis, & famæ, legibûsque Monialium pareant, de cætero tamen nullæ huiusmodi viduæ recipi debent, nisi Moniales fieri velint. S. Congreg. Conc. teste Campan. *in diuersorio iuris canon. rubr. 12. cap. 16. num. 30. vers. & respectu, & num. 31. vers. tandem, quem refero de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 102. num. 67.*

Vidua si monasticum habitum assumat ad Abbatissæ, aut Priorissæ munus obcundum absque Sedis Apostol. dispensatione eligi non potest. S. Congr. Episcop. & Regular. *in Sarzanen. 15. Iulij 1616.*

S. Vincentius.

S. VINCENTII festum, & Officium ritu duplici pro Ecclesia Maioricens. conceditur à S. Congreg. Rit. *in Maioricens. 25. Ianuarij 1602.* & pro Ecclesia, & diocesi Oscan. Ead. S. Congr. 26. Februar. 1611. & pro Clericis Regularibus S. Pauli Cremonen. Ead. S. Congreg. *in Cremonen. 18. Martij 1617.*

Visitare Episcopus quando possit 1.

VISITARE potest Episcopus Ordinarius loci Ecclesias Curatas, & ponere in eis Vicarios perpetuos, siue temporaneos, prout ei expedire videbitur. S. Congreg. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 2. §. 2. n. 85. quem refero de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 74. num. 14.*

Visitare fabricam solus Episcopus potest. S. Congreg. Concil. teste Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 198.*

Visitare potest Episcopus omnes Pærochiales suæ diocesis, etiam si monasteria prætenderent habere iurisdictionem spiritualement immutabilem in locis ubi dictæ Ecclesiæ sitæ sunt. Sacr Congreg. Conc. teste Armendar. *d. loco, n. 89. quem refero d. alleg. 74. n. 12.*

Visitare potest Episcopus locum nullius diocesis quatenus intra suæ

diœcesis fines situm esse constet, ac per eundem dimissorias concedi, ordinẽsque conferri debeat, dum autem intra cuius diœcesis fines existat, non appareat, per Ordinarium viciniorem præfata adimplenda sunt. S. Congr. Episcop. & Regul. *in nullius Rutilliani Conuersan. diœcesis* 9. Septembris 1616.

Visitare potest Archiepiscopus Collegium scholarium Firmanum Martiale nuncupatum, fundatum quidem & dotatum à Canonico Martiali, sed prætendente communicare sub cuius gubernio regitur à se fuisse fundatum, quia super hæreditate dicti Canonici deuoluta ad Cameram Apost. ratione spolijs se composuit, & ex illismet bonis fundauit Collegium: S. Congreg. Concil. *in Firmana*, 13. Iulij 1630.

Visitare Episcopus quamuis iterum possit Ecclesias visitatas ab inferioribus, iuxta decretum Concil. *sess. 24. cap. 3. de reform.* non potest tamen iterum punire punitos ab eis, nec ab illis absolutos cogere ad innocentiam suam demonstrandam. S. Congr. Conc. teste Armend. *in addit. ad recap. legum Nauarre, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. n. 111.*

Visitare potest Episcopus Archinium si sit proprium Ecclesiæ cathedralis, & iura ac scripturas concernentes statum ipsius Ecclesiæ recognoscere, adhibitis tamen aliquibus eiusdem Ecclesiæ Canonicis. S. Congr. Conc. *in Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 10. vidi originale.*

Visitare debet Episcopus in loco ordinario Capituli quando visitat totum Capitulum, secus quando visitat particulares personas, & non potest imponere pœnas ordinarias, nisi ordinariẽ cum Adiunctis procedendo, vbi illi fuerint, nec potest ponere edicta sub censuris ad reuelanda delicta Clericorum, quia correctio est prius facienda inter se & ipsum solum. S. Congr. Conc. 2. Aprilis 1593.

Visitare si Episcopus velit Capitulum, debet accedere ad locum solitum, quo scilicet Capitulares congregari, & eorum actus expediri consueuerunt, si id tamen commodè fieri potest, sin minus ad locum congruum, & cõmunem: sed non tenetur accedere ad locum Capituli, quoties prosequi velit visitationem alicuius personæ de Capitulo: si tamen Capitulum occasione visitationis conuocare ipse voluerit, non potest extra locum solitum illud conuocare. S. Congreg. Conc. teste Sell. *in select. cap. 6. num. 8.*

Visitare potest Episcopus Capitulum, & Ecclesias sibi subiectas toties quoties opus fuerit, & pluries in anno si aliquid acciderit quod iteratam Episcopi visitationem exposcat. S. Congr. Concil. *sub die 24. Ianuarij 1602.*

Visitare Episcopus quando possit Ecclesias, &c. 683

Visitare potest solus Episcopus Capitulares, & bona, eorúmque bonorum administrationem, vel quibus sibi videbitur Adiunctis. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 198.*

Visitare si velit Episcopus ex decreto *sess. 6. cap. 4. de reform.* debet id personaliter agere, secus si ex aliis Concilij decretis, cum id per suum Vicarium generalem, aut visitatorem facere possit, si modò legitimè impeditus fuerit, ut permixtum est *sess. 24. cap. 3. de reform.* etiamsi de visitandis exemptis ageretur, cum dictum cap. 3. exemptiones tollat, atque etiam de visitandis hospitalibus *cap. 8. sess. 22.* agatur. S. Congr. Conc. —

Visitare potest Episcopus sine Adiunctis, de quibus *cap. 6. sess. 25. de reformat.* corpus Ecclesiæ cathedralis, & Sacramenta, Reliquias, vestes, ornamenta, cæteraque ad cultum diuinum destinata, sed & Capellas, Capellanas, dotationes, anniuersariorum institutiones, memorias defunctorum, pia opera, aut bona fabricæ, seu Ecclesiæ. S. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarre, lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 123.* quem refero *de offic. & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 73. num. 15.*

Visitare potest Episcopus Dignitatem exemptam in concernentibus curam animarum illi annexam. S. Congreg. Conc. *in Burgen. 18. Augusti 1628.*

Visitandi Ecclesiæ collegiatæ exemptæ facultatem subdelegare potest Episcopus, sed opus est subdelegatione speciali. S. Congr. Conc. *in Lucana, 1. Februarij 1631.*

Visitare Episcopus quando possit Ecclesias & loca Regularium II.

VISITARE potest Episcopus Confraternitates secularium in Regularium Ecclesiis erectas, & in illas iurisdictionem ad S. Concilij præscriptum exercere, quacunque contraria consuetudine non obstante. S. Congreg. Episcop. & Regular. *in Vercellen. 17. Iulij 1615.*

Visitare potest Episcopus tam Confraternitates laicorum in monasteriis, vel Ecclesiis Regularium existentes, in his tamen, quæ Confratrum administrationem concernunt, quàm etiam hospitalè, ac beneficia commendata, in quibus non viget Regularis obseruantia. Sac. Congregat. Concil. *in Caputaquen. 27. Iunij 1609.*

Visitare potest Episcopus Confraternitatem existentem in Ecclesia Monachorum Montis Virginis, cuius Superiores non subiiciuntur Episcopo, sed habent in eorum monasteriis legitimam iurisdictionem dependentem ab Abbate, qui est caput Ordinis, quique cum suis monasteriis subiicitur immediatè Sedi Apost. S. Congr. Conc. teste Sell. *in select. canon. cap. 6. num. 19.*

Visitare potest Episcopus ex decreto Conc. *sess. 7. cap. 7. de reform.* Ecclesias parochiales vnitas monasterio Canonicorum Regularium, tametsi generalis in eo Sedem ordinariam principalem habeat. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. l. 7. §. 2. num. 1.*

Visitare Ecclesias, & monasteria Militiarum Regni Portugalix licet regulariter Ordinarij non possint, possunt tamen visitare Ecclesias ipsis vnitas, ac in eis Vicarios ponere, per Conc. *sess. 7. cap. 7. de reform.* possunt etiam visitare membra, licet non sint vnita, etiam si habeant suos visitatores deputatos à Militibus Regni Portugalix. S. Congr. Conc. teste Sell. *d. cap. 6. num. 22.*

Visitare possunt Episcopi tanquam ordinarij Ecclesias parochiales, aut curatas quouis modo subiectas Militibus S. Ioannis Hierosolymitani in iis, qui pertinent ad curam & exercitium animarum iuxta formam Motus proprij fel. record. Pij V. quibus verbis intelligitur Episcopos visitare posse non solum Parochos à dictis Militibus deputatos quoad eorum habilitatem ad administranda Sacramenta, eosdemque si inhabiles reperti fuerint posse amouere, sed etiam visitare posse ipsamet Sacramenta, inuestigando si eo decore, & eo in loco quo decet conferuentur, possèque itidem mandare restaurari dictas Ecclesias si eas reperiunt minus decentes, & commodas ad dictam administrationem, ac demum alia, quæ Sacramentorum administrationi sunt annexa, utpote paramenta Sacerdotum, quibus in administratione vtatur, baldachinum quod delationi sanctissimi sacramenti Eucharistix ad infirmos inferuir, & alia similia. S. Congreg. Episcop. & Regul. *in Persina, 11. Ianuarij 1587.*

Visitare potest Episcopus quascunque Ecclesias seculares intra fines suæ diocesis existentes vigore *cap. 8. sess. 7. de reformat.* etiam si ad Regulares pertineant, & ab eis dependeant, dum tamen per seculares eis deferuiatur. Sac. Congreg. Concil. teste Armendar. *in addit. ad recapit. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 3.*

Visitare potest Episcopus tanquam Sedis Apost. delegatus Parochialem subiectam Monachis Oliuetanis, & hoc debet exprimere, & Abbas potest condere decreta cumulatiuè cum Episcopo, sed quatenus sunt contraria debent præualere decreta Episcopi. S. Congreg. Conc. in *Veronen.* 29. *Iulij* 1628.

Visitare potest Episcopus non solum Ecclesiam parochialem vnitam monasterio Ordinis S. Benedicti, cuius cura geritur à Monacho dicti Ordinis, sed etiam Baptisterium, & Tabernaculum ubi asseruatur sanctissimum Eucharistiæ sacramentum in Ecclesia exempta existens. S. Congr. Conc. in *Curiën.* 5. *Aprilis* 1631.

Visitare Parochos S. Ioannis Hierosolymitani curam animarum secularium exercentes, tenetur Episcopus tanquam Apost. Sedis delegatus gratis, & absque impensa, & onere Rectorum. S. Congreg. Conc. in *Augustana.* 26. *Iunij* 1627.

Visitare non potest Episcopus sacellum, vel Altare, quod cura caret animarum, & sit membrum Religionis S. Antonij Viennen. S. Congreg. Concil. teste Armendar. in *addit. ad recap. legum Nauarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 70.*

Visitare non potest Episcopus Regulares Ecclesias, quibus animarum personarum secularium cura minimè imbrinet. S. Congreg. Conc. teste Sell. in *selectis canon. c. 6. num. 25.*

Visitare non potest Episcopus Altaria, & Capellas in Regularium Ecclesiis, etiam per secularium Confraternitates constructa. S. Congreg. Episcop. & Regul. in *Papien.* 21. *Augusti* 1615. & in *Terraconen.* 22. *Ianuarij* 1616.

Visitare non potest Episcopus Regulares inferuièntes de licentia suorum superiorum beneficiis simplicibus, quæ sunt tamen membra monasteriorum, seu Religionis, nec comprehenduntur sub decreto *cap. 14. sess. 7. de reform.* S. Congreg. Concil. teste Sell. *d. c. 6. num. 28.*

Visitare non potest Episcopus ex decreto *c. 11 sess. 25 de Regularib.* tam Abbatiæ, quàm loca sibi subiecta, si Abbatiæ habet vtramque iurisdictionem, scilicet temporalem, & spirituales. S. Congr. Conc. in *Theatina.* 7. *Novembrij* 1620.

Visitare non licet Episcopis in vim constitutionis Gregorij XV. de exemptorum priuilegiis Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura personarum secularium, nec loca, ubi in eisdem Ecclesiis asseruatur sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, vel ubi confessiones personarum secularium audiuntur. S. Congreg. Conc. inter impressas de anno 1623. *dub. 1.*

Visitare quando possit Capitulum Sede vacante III.

VISITARE potest Capitulum Sede vacante omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus. S. Congreg. Concil. *in Pampilonen.* 13. Aprilis 1630.

Visitare diocesim tunc potest Capitulum Sede vacante; quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione, nec de proximo est Ecclesia de Pastore providenda; in ipsa verò visitatione circa famulatum, equiratum, & alia, forma S. Conc. Trid. *cap. 3. sess. 24. de reformat.* est præcisè obseruanda. S. Congr. Conc. *in Limab.* 10. Maij 1629.

Visitare potest diocesim, Capitulum Sede vacante post lapsum annum à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consuevisse visitare singulis trienniis. S. Congr. Conc. *in Pampilonen.* 3. Februarij, & 10. Decembris 1629.

Visitatio, Visitator.

VISITATIONEM Ecclesiæ cathedralis protrahere non potest Episcopus, sed debet continenter prosequi, neque ad extraneos actus diuertere, & quamprimum legitimo impedimento cessante ut eam perficere incumbat. S. Congr. Concil. teste Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 17. num. 21.*

Visitatione quando fit inquisitio, quæ præparatoria vocatur, non licet Episcopo ad detegenda visitandorum peccata per edicta publica monere homines sub excommunicationis pœna ad reuelandum, neque in ea exigere iuramentum à visitatis. S. Congreg. Conc. teste Piafec. *in praxi Episcop. p. 1. c. 3. n. 60.*

Visitationem aggrediens Episcopus etiam in præparatoria inquisitione, non potest uti suspectus recusari, nec probatione, vel allegatione suspicionis, quominus pœna extraordinaria, quæ morum correctionem, & emendationem respiciat, visitatos afficere possit impediri. S. Congr. Conc. *sub die 25. Maij 1601.* testibus Garc. *de benef. p. 3. r. 2. n. 198.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. de Visitat. l. 5. §. 2. num. 7. 8. & 34.*

Visitatio facienda ab Episcopo potest inchorari ab Ecclesiâ, quæ sibi

sibi magis placuerit, reseruatis iuribus, & sine præiudicio aliarum Ecclesiarum. Sac. Congregat. Rit. in *Egitanien.* 10. Iunij 1602. ad 2. dub.

Visitationi, iurisdictioni, & correctioni Episcopi non subsunt castra, in quibus Abbas iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercet. S. Congr. Conc. in *Theatin.* 11. Septembris 1621.

Visitationem intra certum, & determinatum tempus non tenetur concludere Episcopus, sed illud debet esse dispositum, & moderatum arbitrio Episcopi. Sac. Congr. Conc. testibus Aloys. Ricc. in *praxi fori eccles. decis.* 717. in 1. edit. aliàs *resol.* 608. num. 2. in 2. edit. Armendar. in *addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 18 l. 7. de Episcopis, n. 113.* quos cum aliis refero *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 73. num. 39.*

Visitatio personarum Capiularium, quæ iuxta canonicas sanctiones, vt in *decreto c. 4. sess. 6.* dicitur, facienda est, intelligitur iuxta dispositionem iuris communis citra punitionem, & priuationem. S. Congr. Conc. teste Rot. *decis.* 328. part. 2. diuers.

Visitatio Capitulorum, & personarum Episcopis concessa est intelligenda cumlatiue, non priuatiue ad Abbates, & Decanos, & alios, quibus ante Concil. competeat ius visitandi, seorsum tamen ab Episcopis. Sac. Congreg. Conc. testibus Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 2. proæm. num. 21.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 154. num. 40.*

Visitationum generalium in edictis præparatoriis non debet præcipere Episcopus in virtute sanctæ obedientiæ vt populus denunciaret ea, quæ correctione, & emendatione digna iudicabit. Sac. Congregat. Concil. in *Oriolen.* 27. Martij 1632. in *resp. ad 3.* vidi originale.

Visitatione generali Episcopus solus sine coniudicibus procedere potest contra Canonicos, eisque penam imponere extraordinariam, quæ magis morum emendationem, quàm correctionem respiciat, *ibidem in respons. ad 4.*

Visitatores à Capitulo ex præscriptione, vel priuilegio ius habente visitandi, deputati, debent esse ab Ordinario approbati. S. Congr. Conc. teste Armendar. in *addit. ad recop. legum Navarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 100.*

Vnio.

VNIO beneficiorum simplicium facta ab Episcopo mensæ Capitulari est nulla, quamvis in Cathedrali, vel Collegiata nullæ sint Præbendæ distinctæ, sed dumtaxat massa communis Capituli, cuius prouentus omnes his tantum, qui statutis horis interfuerunt, distribuuntur. S. Congr. Conc. *sub die 5. Februarij 1601.*

Vniones perpetuæ per subreptionem obtentæ à quadraginta annis factæ à die publicationis Conc. Trid. computandis, ab Ordinariis possunt examinari, & irritæ declarari. S. Congr. Conc. teste Aldan. *in compendio canon. resolut. lib. 3. tit. 21. num. 3.*

Vniones fieri possunt in distributionibus quotidianis, vbi illæ tenues sunt, ac etiam Præbendæ tenues, secus si non essent tenues, quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest remedio *cap. 1. sess. 21.* idem licet quando nullæ sunt distributiones, & Præbendæ tenues, vel è contra. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. part. 12. cap. 2. num. 171.*

Vnio facta ab Episcopo mensæ Capitulari de quibusdam beneficiis simplicibus vigore Conc. *sess. 24. c. 15. de reform.* est nulla, quia Concilium non dat facultatem vniendi mensæ Capitulari, sed tenuibus præbendis singulorum Capitularium. S. Congr. Conc. teste Gonzal. *ad resp. 8. Cancell. glos. 37. num. 25.*

Vnio Parochialis non solum est prohibita per decretum Conc. *sess. 24. c. 13. de reform.* sed neque aliqua pars earum fructuum vniri potest. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 12. c. 2. num. 87.*

Vniones legitimè factæ sortiri debent effectum, non tantum cum vnita beneficia vacare contigerit per obitum, sed etiam per resignationem, eaque de re poterit Episcopus Datarium docere. S. Congreg. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 11. c. 4. n. 35.*

Vniones beneficiorum reseruatorum validæ sunt, modò factæ fuerint ante ipsorum vacationem, seruata forma à Conc. Trid. præscripta. S. Congr. Conc. teste Garc. *de benefic. p. 12. c. 2. n. 102.*

Vniones de beneficiis reseruatis si reperiantur factæ post vacationem nullæ sunt, & prouisi à Sede Apost. mitti debent in possessionem. S. Congr. Conc. teste Garc. *d. num. 102.*

Vnio duarum Confraternitatum sanctissimi nominis Dei, & sanctissimi Sacramenti Terræ Capitonis Narnien. diocesis facta in visitatione sine causa, & absque auctoritate à Vicario generali Episcopi Narnien.

Narnien. nulla declaratur à S. Congr. Rit. *in Narnien. Capitonis*, 24. Ianuarij 1615.

Vnio facta seminario, &c. vide in verbo *Seminarium*.

Votum.

VOTA in electione Abbatissarum, vel alterius Superiorissæ possunt per Episcopum vnà cum Vicario, vel alio viro assumpto oretenus accipi. S. Congr. Concil. testibus Galet. *in margarita casuum conscient. verbo Abbatissa*, Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 189. Castellan. de elect. c. 4. num. 4. & c. 5. num. 28.*

Votum decisuum in Synodo diocesana habet solus Episcopus, & soli Episcopi in Synodo Prouinciali. Canonici verò illud non habent in Synodo nisi in casibus à iure expressis, vel ex priuilegio, aut consuetudine, & tunc computantur pro vno voto tantum, scilicet Capituli. S. Congr. Conc. *sub die 13. Ianuarij 1594.*

Votum in absoluendo, vel condemnando administratores piorum locorum habet Ordinarius sicut cæteri deputati, & eius votum debet numerari cum alijs, ita vt maior pars votorum absoluat, aut condemnet. S. Congr. Conc. teste Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 79. vers. item Ordinarium, & lib. 4. tit. 29. l. 2. §. 1. de Hospitalib. num. 10.*

Votum factum contra formam rubricarum Breuiarij non valet. Sac. Congr. Rit. *in Tirassonen. 9. Maij 1606.*

Vox.

VOCEM consultiuam in Concilijs Prouincialibus dumtaxat habent Abbates, Commendatarij, & Capitulorum deputati, procuratores verò Episcoporum possunt si Concilio Prouinciali placuerit, & decisiuam habere. S. Congr. Conc. teste Piassec. *in praxi Episcop. part. 2. c. 2. num. 3. ad 5.*

Vocem in Capitulo non habet Episcopus. S. Congr. Conc. testibus Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 84. Hieron. Venero in examine Episcop. lib. 4. c. 29. num. 42.*

Vocem in Capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non potest Canonicus donec in Sacris fuerit constitutus. S. Congr. Conc. *sub die 20. Aprilis 1602. teste metipso in tract. de canon. cap. 37. n. 6.*

Vocem in Capitulo habet dispensatus à Papa circa ætatem pro obtinendo

690 *S. Vrsula. Vsurpatio iurispatronatus. Vsus.*

nendo Canonicatum in Cathedrali. S. Congr. Conc. in Reatina, 10. Julij 1627. & in Montis Politanii, 13. Ianuarij 1629. & in Sancti Miniati 15. Septembris 1629. refero ego ipse d. tract. de canonic. cap. 37. num. 23. ubi intelligo procedere ex ampla forma dispensationis extendentis etiam ad habendam vocem.

S. Vrsula.

S. **V**RSULÆ Officium duplex conceditur pro Ecclesia Caietana à S. Congr. Rit. in Caietana, 19. Martij 1611. Et pro Monialibus S. Vrsule Bononien. Ead. S. Congr. in Bononien. 2. Martij 1613.

Vsurpatio iurispatronatus.

VSURPATIO iurispatronatus non præsumitur si non tota Vniuersitas, sed certa pars illius prætenderet iurispatronatus. Sact. Congr. Conc. teste Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 18. n. 69.

Vsurpatio iurispatronatus non præsumitur in Abbate iurisdictionem temporalem habente. S. Congr. Conc. in Sublacen. 12. Septembris 1621. cuius meminit Rot. in Papien. iurispatronatus, 28. Junij 1630. coram R. P. D. meo Pironano.

Vsurpatio iurispatronatus præsumitur in omnibus dominis ciuitatum, castrorum, aut locorum, Ducibus, Marchionibus, Comitibus Baronibus, & aliis quibuscumque dominis perpetuam iurisdictionem habentibus. S. Congr. Conc. teste Gonzal. d. gloss. 18. num. 66.

Vsurpatio iurispatronatus præsumitur in habentibus iurisdictionem temporalem in loco Parochialis, nullâ habita ratione æqualis, seu maioris potentie Episcopi. S. Congr. Conc. teste Rot. in Iacen. Parochialis, 27. Junij 1603. coram Card. Pamphilio sen.

Vide in verbo *Iurispatronatus.*

Vsus.

VSUS semel introductus iuxta regulas libri Cæremonialis seruandus est. S. Congr. Rit. in Messanen. 8. Julij 1602.

Vsus & Ritus Breuiarij Romani semel introductus in Ecclesia, quæ habebat particulare Breuiarium, continuandus est, nec licet redire
ad

ad vsum Breuiarij antiqui. S. Congreg. Rit. in *Tullen. seu nullius*, 15. Martij 1608.

Vfus semel introductus & receptus in Ecclesia cathedrali celebrandi festum solemniter de aliquo Sancto tanquam de Patrono continuandus est, licet non sit de antiquis Patronis Ecclesiæ, vel in Breuiario de eo non fiat Officium duplex. S. Congr. Rit. in *Sempronien.* 15. Martij 1608.

Vfus celebrandi Missas semel receptus, & introductus seruandus est, non obstante quocumque contrario ordine. S. Congr. Rit. in *Montis Serrati, seu nullius prouincia Tarraconen.* 10. Maij 1608.

Vfus, siue solitum introductum à prima erectione Ecclesiæ cathedralis circa obsequium præstandum Episcopo ad Ecclesiã venienti, seruandus est. S. Congr. Rit. in *Ripana*, 30. Ianuarij 1610.

Vfus cappæ lanæ violacæ Archipresbytero, & Almutiarum Canonicis Ecclesiæ collegiatæ S. Thomæ Terræ Amani Mediolanen. conceditur, sicut habent Præpositi & Canonici aliarum similium Ecclesiarum in eadem ciuitate. Sac. Congr. Rit. in *Mediolanen.* 16. Iunij 1605.

Vsum cappæ & Rochetti concedi posse Canonicis Ecclesiæ Nolanæ, censuit S. Congr. Rit. in *Nolana*, 28. Aprilis 1607.

Vsum Mozzettæ concedi posse Abbati Monis Virginis in loco tantum suæ iurisdictionis, censuit S. Congr. Rit. in *Montis Virginis*, 9. Maij 1609.

Vfus Mitræ, & Baculi, vide in verbo *Mitra, & Baculi usus*.

Vxor.

VXOR præmorta non electa sepultura, si maritus habet proprium sepulchrum, in ipso etiam tumulari debet, quamuis extra limites Parochiæ ubi mortua est. S. Congreg. Rit. in *Senogallien.* 15. Ianuarij 1633.

FINIS. LAVS DEO.

